

PŘÍBĚHY Z DUCHOVNÍHO SVĚTA

EMANUEL SWEDENBORG

Výběry z 8 knih

Soubor „pamětihodných událostí“:

Coronis, Manželská láska, Nauka o Písmu svatém, Nauka o víře,
Pravé křesťanské náboženství, Stručný výklad učení Nové církve,
Styk duše s tělem, Zjevená Apokalypsa

1768-1772

2003

2005

**www.andele-nebe.cz
www.vesmirni-lide.cz**

Soubor „PAMĚTIHODNÝCH UDÁLOSTÍ“

publikovaných v knihách

**Coronis, Manželská láska, Nauka o Písmu svatém,
Nauka o víře, Právě křesťanské náboženství,
Stručný výklad učení Nové církve, Styk duše s tělem,
Zjevená Apokalypsa**

Duchovní světy Emanuela Swedenborga

Emanuela Swedenborga (1688-1772) bychom dnes nazvali nejspíše mystikem a náboženským filozofem, avšak sám se nazýval prostě služebníkem Pána, jemuž byl svěřen speciální úkol: tiskem publikovat nauky nové církve a poznatky o duchovním světě, jež mu byly svěřeny. Tento dřívější vědec, proslulý řadou odborných spisů i praktickými příspěvky mnoha vědním oborům, se ve svém již pokročilejším věku, po období intenzivních vnitřních zážitků a zápasů, oddává výhradnímu studiu Bible a jejích původních jazyků a začíná sepisovat rozsáhlé teologické dílo. Tvrdí, že jeho spisy jsou postaveny na zjevení, jež přijímal od Pána, zatímco četl Bibli. Postihuje v nich tu nejširší škálu témat: od Pána Boha k člověku a vnitřním procesům jeho mysli a duchovního vývoje, od nebeských světů a zákonitostí až k pekelným výjevům; podrobně vykládají vnitřní - symbolický obsah Písma svatého, samostatným tématem je manželská láska a její duchovní podstata, a tak dále.

Snad kromě jeho poslední publikované knihy nazvané *Pravé křesťanské náboženství*, kterou své celoživotní dílo završil, všech jeho přibližně třicet svazků je psáno střídavě, snad až poněkud suchým jazykem, v němž se nezapře Swedenborgova vědecká průprava a kariéra. V logickém sledu postupuje od tvrzení k tvrzení, verš za veršem rozebírá vnitřní význam Slova, vše pečlivě odůvodňuje a dokládá. V jistém protikladu k těmto pojednáním pak stojí takzvané „pamětihodné události“, jak nazývá vyprávění z duchovního světa, kterými některé své teologické knihy doprovází. Ty jsou psány zcela jiným způsobem - živé, někdy napohled až pitoreskní scény střídají další, na scénu přichází bezpočet duchů, andělů a ďáblů - andělé napohled krásní, ďáblové nejružnějším způsobem znetvoření, města či lidé se propadají do země, na nebi se objevují nejroztodivnější znamení a úkazy a setkáváme se i s takovými kuriozitami jako třeba s želvími lidmi se dvěma hlavami, s duchy s dutými lebkami, mohou nás překvapit mluvící kozy a ovce nebo padající mrtví koně a tak dále a dále. A mezi tím vším poklidně prochází Swedenborg, vede své rozhovory a zkoumá tyto světy a jejich obyvatele s podobnou pečlivostí jako průzkumník prohledávající doposud neprobádané končiny země.

Těchto pamětihodných příběhů je dohromady přes sto (některé se v různých knihách až třikrát opakují - viz seznam na konci knihy) a *Příběhy z duchovního světa* jsou jejich souborem.

Jednou ze základních otázek, kterou si čtenář Swedenborgových pojednání bude zřejmě opakovaně klást, je otázka jejich autentičnosti. I sám Swedenborg si byl tohoto problému dobře vědom. V úvodu knihy *Manželská láska* (*Pozn. překl.: odst. 1; dílo původně vydáno v roce 1768.*) činí toto prohlášení:

Troufám si předpovědět, že mnozí ze čtenářů, kteří budou číst následující řádky a „pamětihodnosti“ následující po některých kapitolách, je budou považovat za výplody mé fantazie. V pravdě však dosvědčuji, že to nejsou mé výmysly, ale že jsem vše skutečně prožil a viděl. Neviděl jsem to ani v žádném stavu ospalosti, ale za naprosté bdělosti. Pán se totiž rozhodl zjevit se mi a vyslat mě, abych vyučoval naukám, jež budou naukami nové církve - církve, která je v knize Zjevení označena jako Nový Jeruzalém. Za tímto účelem otevřel nitro mé mysli a mého ducha. To mi umožnilo pobývat

v duchovním světě s anděly a zároveň v přírodním světě s lidmi, a to již po dobu pětadvaceti let.

Pochyby nepřipraveného čtenáře jsou celkem pochopitelné. I pokud přijme základní předpoklad existence duchovních světů i Swedenborgovo tvrzení, že tyto světy v mnohém odrážejí náš přírodní svět a jsou zabydleny duchy a anděly - tedy lidmi, kteří smrtí přešli z našeho světa do onoho, zdánlivá bizarnost scén, se kterými se setká, je jistě velmi neobvyklá. Vidíme ji například na pekelných scénách, kde - jak jsme již řekli - jsou lidé nejroztodivněji zohavení, bydlí v jeskyních a vše doprovázejí zvláštní a mnohdy odpudivé výjevy. „Je to tam opravdu takové ?“ ptá se čtenář. Je a není, můžeme se Swedenborgem odpovědět. Z jeho popisů totiž vysvítá zákonitost vládnoucích v duchovních světech, a to relativita zdání. I pro nás na zemi platí, že iluze, které si tvoříme, ovlivňují způsob našeho vnímání okolí, avšak v duchovním světě tyto vnitřní psychologické tendence nabývají konkrétní hmotné podoby. Pekelní duchové, uvěznění svými pekelnými láskami a klamy, proto mohou žít v představách, že vše kolem nich je krásné, čisté a příjemné, a podle těchto představ vše opravdu takto vnímat. Teprve z dálky věci nabývají svého pravého charakteru a jeví se tím, čím ve skutečnosti jsou - nádherné paláce se mění v rozpadlé chatrče, zelená krajina v poušť, a podobně s ostatním.

Tato skutečnost je krásně vidět například na příběhu z knihy *Manželská láska* (odstavec 521), kde se spolu vesele baví skupina satyrů připomínajících pantery, telata a vlky. Na Swedenborgovu výzvu někteří z nich poodejdou stranou od ostatních, a tehdy je jejich společníci poprvé spatří v této skutečné podobě odrážející jejich vnitřní zohyzdění. Později pohlédnou i ke své jeskyni a s úděsem spatří, že je obtočena obrovským hadem plivajícím na ni svůj jed.

To však není vše - ačkoli nám mnohé z těchto výjevů mohou imponovat právě svou bizarností a neobvyklostí, Swedenborg tvrdí, že nic z toho se v duchovním světě neobjevuje ani neděje náhodně. Vše se tam z dálky jeví podle takzvaných „souvztažností“ neboli ve vztahu ke skutečnostem jiné úrovně reality, a když to nabude konkrétní podoby, nazývá se to „zobrazením“ duchovní skutečnosti pomocí předmětů přírody (viz *Pravé křesťanského náboženství*, odst. 388).

V našem příběhu o satyrech tedy duchové, kteří se oddávali chlipné smyslnosti, spatřili z dálky, z odstupu, své společníky ve znetvořené podobě a svůj dům jako jeskyni obtočenou hadem, neboť chtíč a smyslnost, nečistota a všechny zlé lásky a klamy, kterými se lidé vnitřně obklopují a nechávají ovládat, se v tomto světě zhmotňují do nejrůznějších vnějších podob. Má-li duch chladné a necitlivé srdce, zcela zákonitě se kolem něj objeví zamrzlá a chladná krajina. Ducha rozpáleného hněvem možná spatříme skutečně v plamenech; a z této perspektivy můžeme již lépe pochopit, proč bývá peklo tradičně spojováno s ohněm, ďáblové jsou vykreslováni se zvířecími rysy, a obdobně - jsme-li trochu obeznámeni s pojmem souvztažností - se můžeme snažit rozšifrovat i další symboly. Jak jsme poznamenali, sám ďábel neboli člověk ďábelského nitra nemusí tyto skutečnosti nutně vnímat, avšak otevírají se například před anděly - lidmi nebeského nitra - či před nezaujatým pozorovatelem, jakým byl Swedenborg.

Zamyslíme-li se nad tím, celá pitoresknost a podivuhodnost popisovaných výjevů tím náhle získává smysl a řád. Můžeme si také položit otázku, co by se asi začalo objevovat kolem nás, kdyby se naše myšlenky, jež nám táhnou hlavou ve chvílích, kdy jsme ponecháni sami sobě, začaly zhmotňovat ? Jak by se začala proměňovat okolní krajina, kdyby měla odrážet momentální svět našich pocitů ?

Avšak právě v tom podle Swedenborga spočívá rozdíl mezi naším přírodním světem a mezi světy duchovními. Náš přírodní svět je relativně stálý a neměnný a přestože i jeho

skutečnosti jsou souvztažnosti s vyššími realitami, nemění se tak rychle a spontánně jako „živé“ skutečnosti světů duchovních, reagující okamžitě.

Pohlížíme-li na realitu duchovního světa těmto očima, můžeme vidět, že to, co Swedenborg nazývá „nebem“ a „peklem“, má jen velice málo společného s tradičními křesťanskými představami o těchto pojmech. Swedenborg nám představuje světy, jež jsou nádherně uspořádané, obydlené duchy - lidmi, jejichž život je logickým pokračováním a vyústěním jejich životů na zemi; jsou to světy, jež si každý z nás vytváří již za tohoto života. Vnitřně si budujeme své nebe či peklo každý den, každou hodinu i vteřinu. Již nyní žijeme nevědomými částmi svých myslí spojení se světem, jenž je pro nás prozatím neviditelný, avšak po smrti - jak nás autor ujišťuje - do něj přirozeně přejdeme a vše bude pro nás stejně skutečné jako nyní. Opět uvidíme povědomou krajinu, domy, lidi, zvířata - a vydáme se cestou svého srdce tam, kde dojdeme naplnění. Žádný trestající Bůh svrhávající hříšníky do věčného ohně ani poletující andělé do věčnosti oslavující Boha. Takovéto představy jsou podle Swedenborga hloupé a nehodné myslícího člověka dnešní doby.

„Nyní je dovoleno“, spatřil jednou Swedenborg napsáno nad dveřmi jednoho chrámu v duchovním světě. To prý znamená, že v dnešní době je již dovoleno „vstoupit s pochopením do tajemství víry“. Naivní středověké představy o nebi a o pekle mají být nahrazeny rozumným chápáním, jež člověku umožní nejenom uznat křesťanské zásady moudrého a milujícího života, ale v první řadě podle nich žít.

Náboženství (pokusíme-li se odpoutat od pro mnohé okleštěného a zavádějícího významu tohoto slova, propůjčeného křesťanskou historií) má pomáhat lidem rozvíjet jejich chápání, a ne je potlačovat, a pomoci pravd jim má pomáhat rozvíjet jejich osobní vztah k Bohu a povzbuzovat je v jejich každodenní snaze žít méně sobecky a ohleduplněji k druhým.

Vytvořit si správné základní představy o Bohu, o našem směřování a cíli je pro to základním předpokladem; proto je téma nesprávných tradičních dogmat křesťanských církví pro Swedenborga tak důležité a tak často se k nim vrací. Na mnoha stránkách se zabývá zejména bludným učením o víře oddělené od účinné lásky, související s představou oddělených Božských osob, trestajícího Otce a Syna, jenž vykupuje věřící svým zástupným činem smrti na kříži a tak Otce usmiřuje. Podle Swedenborgova přesvědčení takto pojaté nauky svádějí věřící od správného života, a tedy i z jejich cesty k Bohu, a souvisejí s rozkladem a zánikem tradičních církví. I mnohé „pamětihodné příhody“ se zabývají tímto problémem, zejména v knize *Zjevená Apokalypsa a Pravé křesťanské náboženství*. Swedenborg se setkává a diskutuje s mnoha církevními i laickými učiteli a pokračuje s nimi v rozpravách o těchto otázkách - tentokrát však již ve světě, kde pravda i klam mají šanci projevit se různými viditelnými způsoby.

Vstupme tedy do světa, kterým nás bude doprovázet nanejvýš erudovaný a noblesní průvodce, zřec i myslitel Emanuel Swedenborg. Zavede nás do krajin a situací, které - jak ujišťuje - existovaly v říši ducha v 18. století našeho pozemského času; avšak především do situací, které byl podle svých slov pověřen sepsat, aby se nám dostalo nadčasového poznání a poučení, jež nám pomohou orientovat se a nezbloudit na mnohdy spletitých stezkách našeho vlastního ducha.

Troufám si předpovědět, že mnozí ze čtenářů, kteří budou číst následující řádky a „pamětihodnosti“ následující po některých kapitolách, je budou považovat za výplody mé fantazie. V pravdě však dosvědčuji, že to nejsou mé výmysly, ale že jsem vše skutečně prožil a viděl. Neviděl jsem to ani v žádném stavu ospalosti, ale za

naprosté bdělosti. Pán se totiž rozhodl zjevit se mi a vyslat mě, abych vyučoval naukám, jež budou naukami nové církve - církve, která je v knize Zjevení označena jako Nový Jeruzalém. Za tímto účelem otevřel nitro mé mysli a mého ducha. To mi umožnilo pobývat v duchovním světě s anděly a zároveň v přírodním světě s lidmi, a to již po dobu pětadvaceti let. (Manželská láska odst. 1; dílo Manželská láska bylo původně vydáno v roce 1768.)

(1)

NEBESKÉ RADOSTI A SVATBY V NEBI

Jednou jsem spatřil anděla letícího pod východní oblohou. Držel u úst trubku a zatroubil na ni směrem k severu, západu a jihu. V letu za ním vlálo roucho a byl opásán šerpou, která se třpytila a zářila vykládanými rubíny a safíry. Sněhl se dolů a jemně přistál na zemi kousek ode mně. Hned začal chodit sem a tam; pak mě spatřil a zamířil ke mně. Byl jsem v duchu a stál jsem na kopci v jižní krajině.

Když se přiblížil, zeptal jsem se: „Co se děje ? Slyšel jsem tvou trumpetu a viděl jsem, jak se snášíš vzduchem dolů.“

„Byl jsem vyslán,“ odpověděl anděl, „abych svolal ty nejproslulejší učence, nejbystřejší myslitele a moudré těch nejpřednějších jmen, kteří pocházejí z křesťanského světa a žijí v této oblasti. Mám je shromáždit na kopci, na kterém stojíš, aby zde vyjádřili, jak ve svých srdcích smýšleli o nebeských radostech a věčném štěstí, jak tuto otázku chápali a jak jí rozuměli.“

Byl jsem sem vyslán, protože několik nově příchozích ze světa, přijatých do našeho nebeského společenství na východě, nám řeklo, že v celém křesťanském světě není jediný člověk, který by věděl, co to je nebeská radost a věčné štěstí - tedy nebe. Mí bratři a společníci tím byli velmi překvapeni a vyzvali mě: „Běž dolů, svolaj a shromáždi ty nejmoudřejší ze světa duchů (což je první místo, kam se shromažďují všichni smrtelníci po odchodu z přírodního světa), abychom se z mnoha úst s jistotou dozvěděli, jestli je pravda, že mezi křesťany vládne taková temnota a hluboká neznalost o budoucím životě.“

Dodal: „Počkej chvíli a uvidíš, jak se tu shromažďuje společenství moudrých. Pán pro ně připraví sál.“

Počkal jsem, a za půl hodiny jsem spatřil dvě skupiny přicházející ze severu, dvě ze západu a dvě z jihu. Jak přicházeli, anděl s trubkou je uváděl do připraveného sálu. Zaujali tam místa, která jim byla přidělena podle jednotlivých krajů.

Vytvořili šest skupin či společností. Přišla ještě sedmá, z východu, ale ta byla díky jistému světlu pro ostatní neviditelná.

Když se shromáždili, anděl jim vysvětlil, proč byli svoláni. Požádal pak jednotlivé skupiny, aby postupně vyložily svou moudrost na téma nebeské radosti a věčného štěstí. Nato se každá společnost seřadila do kruhu čelem k sobě, aby si její členové mohli vybavit představy, které o dané záležitosti chovali v minulém světě, prodiskutovali je a nakonec přednesli své závěry.

Po době vyčleněné diskusím se slova ujalo prvé společenství, které bylo ze severu:

„Nebeská radost a věčné štěstí je totéž jako život nebe. Proto každý, kdo vstoupí do nebe, vstoupí svým životem i do nebeského veselí, podobně jako člověk, který jde na svatbu, vstupuje zároveň do svatebního veselí. Nevidíme nebe nad sebou, a tedy v prostoru? Jen toto místo a žádné jiné tak hojně oplývá štěstím a slastmi. Každý, kdo přijde do nebe, je do nich vtažen všemi svými mentálními vjemy a smyslovými požitky - natolik bohaté jsou radosti tohoto místa. Nebeské štěstí, jež je zároveň štěstí věčné, se proto neliší od přijetí do nebe - a to se děje z Božské milosti."

Poté vyjádřila názor své moudrosti druhá společnost ze severu: „Nebeská radost a věčné štěstí spočívají v radostných setkáních s anděly a v příjemných rozmluvách s nimi. Díky nim se tam všichni neustále radostně tváří a příjemně se usmívají nad poutavými a vtipnými poznámkami. Co jiného jsou nebeské radosti než jejich věčné obměňování?"

Třetí skupina, jež sestávala z nejmoudřejších ze západního kraje, vyjádřila názory svých členů, odpovídající jejich náklonnostem: „Co jiného je nebeská radost nežli stolování s Abrahamem, Izákem a Jákobem? Jejich stoly budou prostřeny bohatými a vybranými jídly a výtečnými víny, a po banketu budou mladí muži a ženy hrát a tančit v rytmu strunných a dechových nástrojů, občas prostřídáným líbezným zpěvem. Večer přijdou divadelní představení, a po nich bude následovat další hodování. To vše se bude každodenně opakovat až do věčnosti."

Po tomto prohlášení předneslo svůj názor čtvrté společenství, druhé ze západního kraje: „Uvažovali jsme nad nebeskou radostí a věčným štěstím, a když jsme zvážili různé druhy radostí a porovnali je, došli jsme k závěru, že nebeské radosti jsou radostmi ráje. Co jiného je nebe nežli ráj, jenž se rozprostírá z východu na západ a z jihu na sever, s ovocnými stromy a nádhernými květinami? Ve středu poroste velkolepý strom života, kolem kterého budou sedat blažení, ověnčení girlandami sladce vonících květů, a požídat jeho výtečné ovoce. To se bude ve vánku věčného jara rodit v nekonečné rozmanitosti každý den stále znovu. Tento nepřetržitý růst a rozkvět a trvalé jarní počasí bude bez přestání obcerstvovat duše místních obyvatel, kteří budou každý den vdechovat a vydechovat stále nové radosti. Tak budou neustále omlazováni, až se vrátí do svého rozkvětu mládí, a tím i do prvotního stavu, do něhož byl stvořen Adam se svou ženou. Budou tak přivedeni zpět do dávného ráje, který byl přemístěn ze země do nebe."

Pátá společnost, první ze skupiny mužů brilantního intelektu z jižní oblasti, přednesla následující: „Nebeská radost a věčné štěstí nejsou nic než nedozírná moc a obrovský majetek, což s sebou přináší i tu nejhonosnější velkolepost a s ničím nesrovnatelnou nádheru. Pozorováním lidí v minulém světě, kteří toho dosáhli, jsme došli k závěru, že právě to jsou radosti nebe a trvalá potěšení z nich, a tedy i věčné štěstí. Kromě toho víme, že blažení v nebi budou vládnout s Pánem a budou králi a knížaty, neboť jsou synové Toho, jenž je Král králů a Pán pánů. Budou sedět na trůnech a andělé jim budou přisluhovat. Na nádheru nebe jsme usoudili z toho, že v Novém Jeruzalému, kterým se popisuje sláva nebe, bude každá brána postavená z jediné perly, ulice z čistého zlata a zdi tam budou stát na základech z drahokamů. Proto každý, kdo je přijat do nebe, tam bude mít svůj vlastní příbytek zářící zlatem a drahokamy, a právo vládnout tam bude střídavě přecházet z jednoho na druhého. A protože víme, že radost a štěstí jsou přirozenou součástí těchto stavů a že Boží sliby nemohou být zrušeny, jsme nuceni učinit závěr, že ten nejblaženější stav nebeského života povstává právě z nich."

Poté pozdvihla svůj hlas šestá skupina, druhá z jižního kraje: „Radost a věčné štěstí nebe nespočívá v ničem jiném než v neustálém oslavování Boha, v náboženských obřadech trvajících do věčnosti a v těch nejpožehnanějších bohoslužbách se zpěvy a plesáním. Tak

budou lidská srdce neustále pozdvižena k Bohu, plná důvěry, že On ze své Božské velkomyslnosti, z níž nám udílí svá požehnání, přijímá naše modlitby a chvály."

Někteří členové tohoto společenství dodali, že tyto obřady budou doprovázeny velkolepým osvětlením, vůní kadidla a slavnostně okázalými průvody vedenými papežem s velkou polnicí. Za ním půjdou biskupové a další duchovenstvo vysokého i nízkého postavení, a nakonec muži s palmovými ratolestmi a ženy se zlatými obrazy v rukou.

Sedmá skupina, pro ostatní díky světlu neviditelná, byla z východní části nebe. Tvořili ji andělé ze stejného společenství, z jakého přišel anděl s trumpetou. Když ve svém nebi uslyšeli, že ani jeden člověk křesťanského světa neví, co to je nebeská radost a věčné štěstí, prohlásili: „To nemůže být pravda ! Křesťané nemůžou být v tak hlubokém temnu a duševní tuposti. Pojďme také dolů a poslechněme si, jestli je to skutečně pravda. Pokud ano, je to vskutku neuvěřitelné."

Andělovi s trumpetou pak řekli: „Jak víš, každý, kdo touží po nebi a má nějakou konkrétní představu o jeho radostech, je po smrti uveden do radostí své představivosti. Když pak z vlastní zkušenosti pozná, že tyto radosti odrážejí jen marnivé představy jeho mysli a blouznění jeho fantazie, je z nich vyveden a dostane se mu poučení. To se děje ve světě duchů většině z těch, kdo ve svém minulém životě přemýšleli o nebi a dospěli k nějakým závěrům o tamních radostech, a pak si je přáli získat."

Anděl s trumpetou se pak otočil k šesti skupinám moudrých křesťanů a vyzval je: „Pojďte za mnou a já vás uvedu do vašich radostí, a tedy do nebe."

Anděl domluvil a vydal se na cestu. Za ním jej jako první následovala společnost těch, kteří se vnitřně utvrdili v přesvědčení, že nebeské radosti sestávají ze zábavných setkání a příjemných konverzací. Anděl je zavedl na jedno místo v severní oblasti, kde se setkávají duchové, kteří za svého pozemského života sdíleli tutéž představu o radostech nebe. Byla tam velká budova, ve které se scházeli. Měla přes padesát místností, každou z nich věnovanou jednomu tématu konverzace. V některých se hovořilo o tom, co přítomní viděli či slyšeli na náměstích nebo na ulicích. V jiných vedli příjemné hovory o druhém pohlaví, doprovázené vtipnými poznámkami, které v posluchačích vyvolávaly salvy bujarého smíchu. V dalších místnostech se rozmlouvalo o novinkách ze dvorů a ministerstev, o politické situaci, o různých záležitostech, které pronikly z tajných orgánů, a o všem se polemizovalo a usuzovalo se na budoucí vývoj. V dalších místnostech byl předmětem hovoru obchod, v dalších to byly literární otázky, v jiných občanské záležitosti a morálka, zase v jiných církev a různé její denominace, a tak dále.

Bylo mi dovoleno podívat se dovnitř. Spatřil jsem, jak tam lidé pobíhají z jedné místnosti do druhé a hledají takovou společnost, která by odpovídala jejich sklonům, a tím i jejich představě radosti. Viděl jsem tam tři druhy lidí: jedni byli dychtiví hovořit, druzí ptát se a třetí poslouchat.

Dům měl čtvero dveří, každé na jedné straně. Všiml jsem si, že mnoho lidí opouštělo setkání a spěchalo ven. Sledoval jsem několik z nich až ke dveřím na východě a spatřil jsem, jak před nimi sedí několik lidí s přepadlou tváří. Zašel jsem k nim a zeptal se, proč tam tak smutně sedí. Odpověděli:

„Každý, kdo se snaží dostat ven, zjistí, že dveře jsou zavřené. Je tomu už třetí den, co jsme sem přišli. Nejprve jsme si užívali setkání a rozhovorů, po kterých jsme tak toužili, ale pak jsme se těmi věčnými debatami tak unavili, že teď už nesneseme ani hukot hlasů, který vychází z místností. Takto znavení jsme se odebrali k těmto dveřím a zaklepalí jsme. Obdrželi jsme však odpověď, že dveře tohoto domu nejsou otevřeny pro ty, kdo chtějí odejít,

ale jen pro ty, kdo chtějí vstoupit. „Zůstaňte a užívejte si radostí nebe!“ řekli nám. Z této odpovědi jsme usoudili, že tu musíme zůstat po celou věčnost. To naplnilo naši mysl sklíčeností a začíná se nám svírat srdce a přepadá nás úzkost.“

Pak je oslovil anděl: „To je stav, ve kterém umírají vaše radosti; radosti, o kterých jste věřili, že jsou jedinými nebeskými radostmi, zatímco ve skutečnosti jsou pouze doplňkem nebeských radostí.“

„A co tedy je nebeská radost?“ zeptali se.

„Je to radost z toho, že člověk dělá něco užitečného pro sebe a pro druhé,“ vysvětlil stručně anděl. „Podstata této radosti spočívá v lásce a projevuje se moudrostí. Radost z toho, že je člověk užitečný, jež vzniká z lásky prostřednictvím moudrosti, je duší a životem a veškerých nebeských radostí. Andělé v nebi se také těší příjemným setkáním, jež jim osvěžují mysl, potěšují ducha a srdce a obnovují tělesné síly. Těchto setkání si však užívají až poté, co vykonají nějakou užitečnou práci svého zaměstnání. To dává duši a život všem jejich radostem a zábavám. Kdyby je někdo o tuto duši a život připravil, tyto přídavné radosti by jim jedna po druhé přestávaly přinášet radost. Nejprve by na ně pohlíželi s nezájmem, pak jako na něco bezcenného, a nakonec jako na zdroj smutku a obav.“

S těmito slovy se otevřely dveře. Sedící lidé vyrazili ven a rozprchli se domů, každý ke své práci, ve které našli úlevu a nabyli nových sil.

Potom anděl promluvil k těm, kteří se utvrdili v názoru, že radostí nebe a věčným štěstím je hodování s Abrahamem, Izákem a Jákobem, po kterém následují představení a divadelní hry, pak další hostina, a tak dále až do věčnosti: „Následujte mě a já vás zavedu do štěstí vašich radostí.“

Vedl je hájkem k mýtině pokladené prkny, na nichž stály stoly - patnáct na jedné straně a patnáct na druhé.

„Proč je tu tolik stolů?“ zeptali se.

Anděl odpověděl, že první stůl je Abrahamův, druhý Izákův, třetí Jákobův a následující stoly patří postupně dvanácti apoštolům. „Na druhé straně,“ pokračoval, „jsou stoly jejich manželek. První patří Sáře, Abrahamově ženě, druhý Rebece, Izákově ženě, a třetí Lie, Jákobově ženě. Zbývajících dvanáct patří manželkám apoštolů.“

Za chvíli byly stoly plné talířů s jídlem. Mezery mezi nimi byly vyzdobeny malými nádobkami ve tvaru pyramid se sladkostmi. Hosté stáli kolem stolů a čekali, až se dostaví hostitelé. Po krátké chvíli se objevili. Přicházeli v zástupu postupně od Abrahama až po apoštoly. Došli ke stolům a zaujali místa v křeslech v čelech stolů. Pak pokynuli okolostojícím lidem, aby se také posadili. Tak muži usedli s patriarchy a ženy s jejich manželkami, a pak s potěšením a úctou jedli a pili.

Po jídle se patriarchové zvedli a odešli, a začala představení - tance mladých mužů a žen, a po nich divadelní vystoupení.

Když vše skončilo, hosté byli pozváni na hostinu znovu, ale tentokrát tak, že ti, kdo první den stolovali s Abrahamem, měli následující den stolovat s Izákem, třetí den s Jákobem, čtvrtý s Petrem, pátý s Jakubem, šestý s Janem, sedmý s Pavlem, a tak dále postupně až do patnáctého dne, kdy měly slavnosti a vyměňování křesel začít opět ve stejném pořadí, a tak stále po celou věčnost.

Anděl pak svolal společnost mužů dohromady a řekl jim: „Všichni tito lidé, které vidíte u stolů, měli stejnou představu o radostech nebe a věčném štěstí jako vy. Aby proto spatřili, jak plané jsou jejich představy, Pán dovolil uspořádat takovéto předstírané hostiny a představení. Lidé, které jste viděli v čele stolů, jsou herci, mnozí z nich prostí vesničané s plnovousem, kteří nashromáždili jistý majetek a cítili se proto povýšeni nad druhé. Právě jim byla vnuknuta představa, že jsou starodávnými patriarchy. Následujte mě ale cestou, která vede z této arény ven.”

Následovali jej a spatřili, jak tam stojí padesát lidí na jednom a dalších padesát na druhém místě. Byli tak nacpaní, až jim bylo špatně, a toužili se vrátit domů do svého známého prostředí - někteří ke svým úřadům, jiní ke svým obchodům a zase jiní ke svým zaměstnáním. Stráž však mnohé z nich zadržela a začala je vyslýchat ohledně počtu dní, po které stolovali, a zda již jedli u stolů s Petrem a Pavlem, a jestli snad neodcházejí dřív, než tak učinili, což by od nich bylo velmi nezdvořilé a k jejich ostudě.

Většina z nich však odpověděla: „Už jsme si svých radostí užili dost. Jídlo pro nás ztratilo chuť a už ji vůbec nevnímáme. Máme z něj nemocné žaludky a nemůžeme ho už ani vidět. Strávili jsme v tomto přepychu několik dní a nocí a už to nemůžeme vydržet: snažně vás prosíme, abyste nás odsud pustili.”

Pak je stráže pustily a oni prchali domů tak rychle, že nemohli popadnout dech.

Anděl znovu svolal společnost a cestou jí vysvětloval následující skutečnosti o nebi: „V nebi mají jídlo a pití, recepce a slavnostní jídla, právě tak jako na zemi. Stoly předních mužů tam jsou prostřené bohatými, vybranými jídly a delikatesami, jež obveselují a osvěžují jejich ducha. Konají se tam také hry a divadelní vystoupení, koncerty a zpěvy, vše v té nejvyšší dokonalosti. To všechno považují za radosti, ale ne za štěstí. Štěstí musí být uvnitř těchto radostí, a proto z nich vychází. Radosti jsou radostmi právě díky tomuto štěstí uvnitř, jež je obohacuje a udržuje tak, že nezevšední a neztratí na ceně. Každý toto štěstí získává z užitečnosti ve svém povolání.

V pohnutkách vůle každého anděla je skrytý jistý sklon, který pobízí mysl k činnosti. Tím se mysl uklidňuje a uspokojuje. Toto uspokojení a klid pak navozuje v mysli stav, který může přijímat lásku k užitečnému konání od Pána. Nebeské štěstí je výsledkem přijímání této lásky, a to dává život radostem, o kterých jsme hovořili. Nebeské jídlo není ve své podstatě ničím jiným než spojením lásky, moudrosti a užitečné činnosti, tedy užitečné činnosti, kterou vykonává moudrost z lásky. Důsledkem je, že každý v nebi dostává jídlo pro své tělo podle užitku, který přináší - skvostné jídlo dostávají ti, již vykonávají nejvyšší službu, jídlo neokázalé, ale výborné chutí ti, kteří konají jednoduchou práci, a skromné jídlo ti, kteří konají skromnou službu. Líní nedostanou nic.”

Poté anděl svolal společnost takzvaně moudrých, kteří se domnívali, že nebeská radost a štěstí sestávají v nezměrné moci a bohatství, tedy v honosné nádheře a vznešenosti. Usoudili tak, protože ve Slovu se kromě mnoha dalších věcí píše, že budou králi a knížaty, že budou vládnout s Kristem do věčnosti a že jim budou přisluhovat andělé.

„Pojďte za mnou a já vás zavedu do vašich radostí,” vyzval je.

Vedl je do sloupové síně tvořené sloupy a jehlanci. Před ní stál nízký palác, který tvořil otevřený vchod do síně. Anděl je zavedl dovnitř, když tu spatřili, jak zde plní očekávání postávají lidé, dvacet na jednom místě a dvacet na druhém. Pak se náhle objevil herec, který představoval anděla, a oslovil je: „Cesta do nebe vede touto síní. Počkejte zde chvíli a připravte se, protože starší z vás se stanou králi a mladší knížaty.”

Po těchto slovech se u každého sloupu objevil trůn, na něm hedvábné roucho a na něm žezlo a koruna. U jehlanců se objevila křesla vyvýšená metr nad zemí a na každém z nich masivní zlatý řetěz a knížecí šerpa ozdobená na obou koncích diamantovou sponou. Pak zaznělo volání:

„Přistupte a oblečte se, zaujměte místa a čekejte !“

Starší i mladší se okamžitě rozběhli ke svým trůnům a křeslům, oblékli se a posadili. Vtom zespodu začala stoupat jakási mlha a lidé na trůnech i v křeslech ji začali vdechovat. Jak tento vzduch vdechovali, zpotily se jim tváře, nadula se jim hrud' a naplnila je víra, že jsou opravdu králi a knížaty. Mlha byla aurou fantazie, která je omámila.

Pojednou se k nim přiblížili mladí muži jakoby z nebe; postavili se po dvou za každý trůn, a po jednom za každé křeslo, aby jim přísluhovali. Čas od času se rozlehl poslův hlas: „Králové a knížata, vyčkejte ještě chvíli, vaše dvory v nebi se připravují. Za chvíli za vámi přijdou vaši dvořané a družina, aby vás tam uvedli.“

A tak čekali a čekali, až jejich duch umdléval a byli celí zničení touhou.

Po třech hodinách se nebe nad jejich hlavami otevřelo a andělé se podívali dolů. Zmocnil se jich soucit a pravili: „Proč tady sedíte jako hlupáci a hrajete si na někoho, kým nejste ? Vždyť si z vás dělají legraci. Udělali z vás pouhé loutky, protože jste ze srdce uvěřili, že budete vládnout s Kristem jako králové a knížata a že vám budou sloužit andělé. Zapomněli jste na Pánova slova, že kdokoliv chce být v nebi velký, musí se stát služebníkem ? Uvědomte si proto, co se myslí králi a knížaty a vládou s Kristem. Znamená to být moudrý a vykonávat užitečnou práci. Kristovo království, tedy nebe, je královstvím užitků. Pán miluje všechny, a proto si přeje dobro pro všechny, a dobrem je užitečná práce. A protože Pán vykonává dobro či užitky nepřímo prostřednictvím andělů a na zemi prostřednictvím lidí, dává těm, kteří tyto užitky věrně přinášejí, lásku k užitečné práci a její odměnu. Touto odměnou je vnitřní blaženost - a to je věčné štěstí.

V nebi stejně jako na zemi mají někteří tu nejvyšší moc a obrovské bohatství, protože i v nebi jsou vlády a jejich různé formy, a tedy i různé hodnosti a postavení. Lidé v nejvyšších postaveních tam mají paláce a dvory, jež svou velkolepostí a nádherou převyšují paláce a dvory císařů a králů na zemi. A velký počet dvořanů, úředníků a služebníků v nádherných oděvech jim prokazuje čest a slávu. Avšak lidé na vysokých místech jsou vybírání z těch, kteří mají na srdci obecné blaho a pouze smyslově se těší královské nádheře, aby tím ostatní podněcovali k poslušnosti. A protože obecné blaho vyžaduje, aby každý jednotlivec přispíval jako člen určitého společenství některým užitkem, a protože užitečné činy jsou od Pána a vykonávají je andělé a lidé jakoby sami od sebe, je zřejmé, že právě to znamená vládnout s Pánem.“

Když tato slova z nebe uslyšeli lidé hrající si na krále a knížata, sesedli z trůnů a křesel a odhodili žezla, koruny a roucha. Mlha fantazie, která je obklopovala, pak od nich odstoupila a zahalil je jasný oblak s aurou moudrosti. Tak se jim vrátil zdravý rozum.

Anděl se pak vrátil do budovy, kde se konalo shromáždění moudrých křesťanského světa. Přivolał pak k sobě ty, kteří si vštípili víru, že radostí nebe a věčným štěstím jsou rozkoše rajske zahrady. Oslovil je:

„Následujte mě; zavedu vás do rajske zahrady, vašeho nebe, abyste mohli začít vychutnávat blaženosti svého věčného štěstí.“

Provedl je pak vysokou branou tvořenou propletenými větvíčkami a výhonky nádherných stromů. Uvnitř je pak prováděl kruhovou cestou z jedné části zahrady na druhou.

Byla to ve skutečnosti opravdová rajská zahrada ležící na okraji nebe, kam jsou vpouštěni lidé, kteří ve světě věřili, že celé nebe je jednou velkou zahradou, protože se nazývá rájem. Přicházejí tam také ti, kteří se utvrdili v názoru, že po smrti už nebudou muset vůbec pracovat. Představovali si, že budou hlubokými doušky vdechovat rozkoše, procházet se mezi růžemi, pít nejvybranější vína a účastnit se radovánek a slavností. Věřili, že tento způsob života může člověk zakoušet jedině v rajské zahradě.

Následující anděla, spatřili náhle velký zástup starých i mladých mužů, chlapců, žen a dívek. Některé ženy seděly ve skupinkách tří nebo deseti u záhonů s růžemi a splétaly věnečky, kterými pak zdobily hlavy starších mužů, paže mladíků a prsa chlapců. Jiné skupinky žen trhaly do košíků ze stromů ovoce a přinášely je svým společníkům. Jiní lidé vymačkávali do pohárků šťávu z vína, třešní a bobulí a přátelsky je popíjeli. Další vdechovali vůni linouců se z květín, ovoce a vonného listí. Další zpívali líbezné písně, kterými oblažovali sluch naslouchajících. Zase jiní seděli u fontány a z tekoucího proudu vody vytvářeli různé obrazce. Další se procházeli a vesele se bavili a vtipkovali. Další běhali, hráli si nebo tancovali, někteří v párech, jiní v kruzích. Jiní uléhali k odpočinku na pohovky ve stínu zahradních altánků. Podobné to bylo i s mnoha dalšími radostmi rajské zahrady.

Přichozí si to vše prohlíželi, jak je anděl vedl po cestičkách z místa na místo; nakonec je zavedl ke skupince lidí sedících v nádherné růžové zahradě obklopené olivovníky, oranžovníky a citroníky. Seděli s hlavou v dlaních, kývali se zepředu dozadu, plakali a naříkali. Společníci anděla se udiveně zeptali: „Proč tady tak sedíte ?”

„Je to už sedmý den, co jsme přišli do této rajské zahrady,” odpověděli. „Když jsme sem přišli, zdálo se nám nejprve, jako bychom se vznášeli v nebi, ponoření do toho nejhlubšího štěstí svých radostí. Avšak po třech dnech nám tyto radosti začaly připadat nudné a začaly nám ustupovat z mysli, až jsme je přestali vnímat, a tak nás přestaly těšit. A jelikož nás radosti podle našich představ opustily, bojíme se teď, že spolu s nimi ztratíme veškerou životní radost. Pochybujeme už i o tom, jestli vůbec nějaké věčné štěstí existuje. Procházeli jsme pak také různými stezkami mezi záhony a hledali jsme bránu, kterou jsme sem vešli. Pohybovali jsme se však stále v kruzích. Když jsme se na to zeptali lidí, které jsme potkali, někteří nám řekli, že bránu nelze najít, protože zahrada je vlastně labyrintem a kdokoli se ho pokouší opustit, dostává se stále hlouběji dovnitř. Řekli, že nám proto nezbyvá nic jiného než tady zůstat po věčnost. Jsme prý v samém jejím středu, kde se soustřeďují veškeré rozkoše.”

Ještě ke společníkům anděla poznamenali: „Sedíme tady už den a půl. A protože jsme ztratili veškerou naději, že se kdy dostaneme ven, usadili jsme se v této růžové zahradě a díváme se na tuto hojnost oliv, hroznů, pomerančů a citronů kolem. Čím více je však pozorujeme, tím unavenější máme oči z pohledu na ně, nosy z jejich vůně a ústa z jejich chutí. Proto nás tady vidíte sklíčené, jak naříkáme a pláčeme.”

Když to uslyšel anděl doprovázející společnost, řekl: „Tento rajský labyrint je skutečně vstupem do nebe. Znáš cestu ven a vyvedu vás.”

Nestačil ani domluvit, a všichni byli na nohou. Objali jej a pak se k němu a jeho společnosti připojili. Cestou jim anděl vysvětloval, co to je nebeská radost a věčné štěstí. Řekl jim, že to nejsou žádné vnější rozkoše rajské zahrady, neobsahují-li zároveň i rozkoše vnitřní.

„Vnější rozkoše ráje,” pravil, „jsou rozkošemi pouhých fyzických smyslů, zatímco vnitřní rozkoše jsou rozkošemi duše a jejích pohnutek. Pokud tyto vnější rozkoše nemají v sobě rozkoše vnitřní, není v nich žádný nebeský život, protože nemají duši. Každá rozkoš bez odpovídající duše se postupně oslabuje a utlumuje, stává se jednotvárnou a unavuje mysl víc

než práce. Rajské zahrady jsou všude v nebi a andělé v nich nacházejí spoustu radostí. Čím více rozkoše v nich nachází jejich duše, tím více pociťují tyto radosti jako skutečné."

Na to chtěli všichni vědět: „Co to jsou rozkoše duše a odkud pocházejí ?"

„Rozkoše duše pocházejí z lásky a moudrosti Pána. A protože láska je činná a dosahuje svých účinků prostřednictvím moudrosti, sídlem obou, lásky i moudrosti, je právě jejich účinek, kterým je užitečná činnost. Rozkoš plyne od Pána do duše, pak sestupuje vyššími a nižšími oblastmi mysli do těla, a tam se naplňuje. Tím se radost stává skutečnou a získává věčný charakter od Toho, kdo je sám jejím věčným zdrojem.

Právě jste viděli rajskou zahradu; ujišťuji vás, že v ní není nic, ani ten nejmenší lísteček, který by nevznikl manželstvím lásky a moudrosti v užitečnosti. Má-li proto člověk toto manželství v sobě, je v nebeském ráji, a tak i v nebi."

Poté se anděl - průvodce vrátil do budovy k těm, kteří se utvrdili v názoru, že nebeská radost a věčné štěstí spočívají v neustálém oslavování Boha a v náboženských obřadech trvajících celou věčnost. Ve světě věřili, že tehdy spatří Boha a že nebeský život se pro toto uctívání Boha nazývá věčným sabatem.

Anděl je vyzval: „Následujte mě a já vás zavedu tam, kde můžete zakoušet své radosti."

Přivedl je do malého městečka. V jeho středu stál chrám a všechny jeho domy byly nazvány posvátnými kaplemi.

Ve městě viděli, jak se ze všech koutů země scházejí houfy lidí. Naproti jim přicházeli kněží, vítali je, a pak je za ruku vedli k bránám chrámu a potom do okolních kaplí. Tím je uváděli do nepřetržité bohoslužby. Pravili, že toto město je nádvořím vedoucím do nebe, kde andělé modlitbami a chválami věčně oslavují Boha.

„Tady i v nebi platí pravidlo," poučovali je, „že lidé musí nejprve vstoupit do chrámu a zůstat tam tři dny a tři noci. Po tomto zasvěcení budete postupně vstupovat do jednotlivých domů našeho města, což jsou kaple, které jsme zasvětili bohoslužbám. V každé z nich se připojíte k tamnímu sboru a zúčastníte se společných modliteb, jásotu a předčítání kázání. Obzvláště však musíte být obezřetní, aby vám na mysl nepřišlo nic nebo jste nepronесли něco, co by nebylo zbožné, posvátné a náboženské."

Pak je anděl zavedl do chrámu. Byl zaplněn zástupy - těmi, kdo na světě zastávali význačné úřady, i obyčejnými lidmi. U dveří stála stráž, aby zabránila v odchodu těm, kteří by chtěli odejít dříve než po dovršení svých tří dnů.

„Dnes je druhý den od doby, co sem tito lidé vstoupili," řekl anděl. „Pozorujte je a uvidíte, jak oslavují Boha."

Rozhlédli se kolem a spatřili, že většina lidí spí a ti, co jsou vzhůru, vůbec neposlouchají a zívají. Jak neustále pozvedávali své myšlenky k Bohu, aniž by věnovali jakoukoliv pozornost tělesným záležitostem, někteří z nich si připadali, a jeví se tak i ostatním, jako by jejich tvář byla oddělena od těla. Někteří zase měli v očích nepřítelny pohled z toho, jak se dlouho snažili vyhnout se pohledu na cokoliv viditelného. Jedním slovem, všichni byli stísněni na srdci a z nudy vyčerpaní na duchu. To se projevovalo divokým odporem ke všemu, co slyšeli z kazatelný, takže se odvraceli a křičeli: „Ukončete už to vaše kázání ! Už vás vůbec neposloucháme a pouhý zvuk vašich slov nám začíná být odporný!"

Pak se zvedli, běželi jako jeden muž ke dveřím, rozrazili je a stráž vytlačili ven.

Když to kněží spatřili, šli za nimi, vtěsnali se mezi ně a stále dál kázali, učili, modlili se, vzdychali a volali: „Pokračujte v slavnosti! Oslavujte Boha! Očistěte se! Na tomto nádvoří nebe vás uvedeme k věčnému oslavování Boha v nádherném a ohromném chrámu v nebi, abyste se těšili věčnému štěstí.“

Lidé jim však nerozuměli a málokdo je vůbec poslouchal. Tak byli otupělí z toho, jak po dva dny stále jen pozvedávali své myšlenky a odtrhovali je od svých domácích a každodenních prací. Snažili se kněží vymanit, ale ti je uchopili za paže a oděvy a táhli je zpátky do chrámu, kde se měla konat další kázání. Všechno však marně. Lidé začali křičet: „Nechte nás být, jinak snad omdlíme!“

Při těchto slovech se náhle objevili čtyři muži v bílém oděvu, na hlavě s prelátskou mitrou. Jeden z nich byl ve světě arcibiskupem a další tři biskupy. Nyní se stali anděly.

Zavolali k sobě všechny kněze a oslovili je: „Pozorovali jsme vás z nebe, jak krmíte tyto ovce. Krmíte je až k šílenství! Vy vůbec nevíte, co oslavování Boha znamená. Znamená to přinášet ovoce lásky, tedy vykonávat věrně, čestně a přičinlivě práci svého zaměstnání. Tím se projevuje láska k Bohu a k bližnímu. Jde o svazek, který udržuje společnost a vytváří její dobro. Tím je oslavován Bůh, stejně jako v určené době i bohoslužbou. Nečetli jste snad Pánova slova:

Tím bude oslaven můj Otec, když poneseš hojné ovoce a budete mými učedníky (Jan 15.8). (Pozn. překl.: Není-li v poznámce uvedeno jinak, při citacích z Bible používán ekumenický překlad.)

Vy kněží oslavujte dál Boha bohoslužbami, neboť to je vaše práce a přináší vám čest, slávu a odměnu. Avšak ani vy byste se tomuto oslavování nemohli věnovat o nic víc než ostatní, pokud by s vaším úřadem nebyla spojena čest, sláva a odměna.“

Když domluvili, biskupové nařídili strážím u dveří, aby nechali všechny volně přicházet i odcházet, „neboť“ pravili, „obrovské množství lidí si nedovede představit žádnou jinou nebeskou radost než neustálé uctívání Boha, protože nevědí nic o tom, jak to v nebi vypadá.“

Potom se anděl a jeho společníci vrátili na místo, kde se sešlo shromáždění a kde stále ještě čekalo několik skupin „moudrých“. Oslovil ty, kteří se domnívali, že nebeská radost a věčné štěstí jsou věci pouhého přijetí do nebe, a to že lze získat pouze Božskou milostí. V takovém případě, věřili, by se těšili nebeské radosti podobně jako ti ve světě, kdo jsou v době slavností pozváni na královské dvory nebo na svatbu.

„Počkejte tady chvíli,“ oslovil je anděl. „Zatroubím na trumpetu a svolám ty, kteří nejvíce prosluli svou moudrostí v duchovních otázkách církve.“

Po několika hodinách se objevilo devět mužů, každý na znamení svého věhlasu ověnčený vavřínem. Andělé je zavedli do haly, kde čekaly všechny dříve svolané společnosti. V jejich přítomnosti anděl oslovil devět ověnčených: „Vím, že vám bylo splněno vroucí přání vaší víry vstoupit do nebe, a že jste se vrátili do této nižší země pod nebem dobře obeznámeni s tím, jak to v nebi vypadá. Řekněte nám proto, prosím, co jste tam viděli.“

Odpovídali postupně. První z nich začal: „Od svého nejranějšího dětství až do konce svého života ve světě jsem si představoval, že nebe je místem veškerých požehnání, štěstí, rozkoší, krásy a radostí. Myslel jsem si, že kdybych tam byl vpuštěn, obestřela by mě taková sféra štěstí, že bych jí naplnil své srdce tak jako ženich na svatbě, když vstupuje do svatební komnaty se svou nevěstou. S touto představou jsem vešel do nebe, prošel kolem první stráže a poté kolem druhé stráže. Když jsem však přišel ke třetí stráži, jejich velitel se mě zeptal: ‚Kdo jsi, příteli?‘

„Není tady nebe ? Přišel jsem sem, protože jsem po tom tak žádostivě toužil, tak mě, prosím, pusťte dovnitř.“

A tak mě pustil. Pak jsem tam uviděl anděly v bílých šatech. Obklopili mě, chvíli si mě prohlíželi a pak jsem je uslyšel šeptat: „Podívejte, nový příchozí, který není oblečený do šatů nebe !“

Když jsem to uslyšel, pomyslel jsem si: „To zní, jako když Pán mluvil o člověku, který šel na svatbu bez svatebního oděvu.“

Požádal jsem je proto: „Dejte mi takový oděv.“

Oni se však jen smáli. Pak přispěchal jeden s rozkazem od soudu: „Svlékněte ho do naha, vyhoďte ho ven a jeho šaty vyhoďte za ním.“

A přesně takovým způsobem mě vyhodili.“

Druhý v pořadí promluvil: „Také jsem věřil, že kdybych jen byl vpuštěn do nebe nad hlavou, byl bych obklopen radostmi a do věčnosti bych je vdechoval. I mně se mé přání splnilo. Když mě však andělé spatřili, utíkali pryč a volali:

„Co to je za příšeru ? Jak se sem ten noční pták dostal ?“

Opravdu jsem cítil, jak jsem se měnil z lidské bytosti, přestože k žádné změně nedošlo. Způsobil to tlak, kterým na mě působila nebeská atmosféra. Brzy pak přispěchal někdo s rozkazem od soudu, aby mě dva sluhové odvedli cestou, kterou jsem přišel, zpátky domů. Když jsem byl zase doma, jevil jsem se druhým i sám sobě zase jako lidská bytost.“

„Já jsem si nebe vždy představoval jako místo, a ne jako něco založeného na lásce,“ pokračoval třetí. „Když jsem vstoupil do tohoto světa, cítil jsem obrovskou touhu po nebi; a když jsem viděl, jak lidé odcházejí vzhůru, následoval jsem je. Bylo mi dovoleno vstoupit, i když pouze malý kousek. Když jsem se však chtěl rozveselit představou tamních radostí a blažeností, mou mysl zaplavilo světlo nebe, jež bylo bílé jako sníh a jehož podstatou je prý moudrost, a naplnilo mě takovým zmatkem, že mé oči obestřela mrákota a začalo se mě zmocňovat šílenství. Krátce nato jsem ucítil teplo nebe, jež bylo stejně intenzivní jako bělost světla a jehož podstatou je prý láska, a to mi rozbušilo srdce a naplnilo mě úzkostí. Takto svíráni vnitřní bolestí jsem se vrhl na záda, a zatímco jsem tam tak ležel, přišel dozorce od soudu s příkazem, aby mě jemně snesli dolů do mého vlastního světla a tepla. Po návratu můj duch i srdce opět ožily.“

I čtvrtý řekl, že o nebi smýšlel jako o místě, a ne v pojmech lásky. „Hned jak jsem přišel do duchovního světa,“ pokračoval, „zeptal jsem se moudrých mužů, zda je každému dovoleno vystoupit vzhůru do nebe. Řekli mi, že je to dovoleno každému, ale každý by si měl dát pozor, aby nebyl svržen dolů. Zasmál jsem se tomu a vydal se vzhůru. Věřil jsem tak jako ostatní, že všichni lidé z celého světa jsou schopni přijímat tamní radosti v plnosti. Avšak ve skutečnosti, když jsem se dostal dovnitř, téměř jsem umřel a bolest, která zasáhla mou hlavu i tělo, mě přiměla vrhnout se na zem. Tam jsem se svíjel jako had, kterého drží kousek od ohně, a plazil se ke srázu, ze kterého jsem se vrhl dolů. Tam mě potom sebrali okolostojící a odnesli mě do hostince, kde se mi vrátilo zdraví.“

Také zbývajících pět významovaných vyprávělo pozoruhodné příběhy o tom, jak se vypravili do nebe. Příkladněli změny svých životních stavů ke stavům ryb vytažených z vody na vzduch a ke stavu ptáků v éteru. Řekli, že po takovýchto tvrdých zkušenostech již nemají žádnou další touhu jít do nebe a chtějí už jen žít ve společnosti sobě podobných lidí, ať už by to mělo být kdekoliv. Kromě toho si uvědomují, že ve světě duchů, kde se teď nacházejí,

jsou všichni nejdříve připravováni - dobří pro nebe a špatní pro peklo. Když jsou připraveni, uvidí otevřené cesty vedoucí ke společenstvím sobě podobných, se kterými zůstanou navěky. Nastoupí na ně s radostí, protože to jsou cesty, kterými je vede jejich láska.

Všichni dříve svolaní si to vyslechli a přiznali, že si také nebe nepředstavovali jinak než jako místo, kde budou plnými doušky navěky pít z tamních radostí.

Poté jim anděl s trumpetou sdělil: „Nyní vidíte, že radosti nebe a věčné štěstí nemají nic společného s místem, ale se stavem lidského života. Stav nebeského života vzniká z lásky a moudrosti. A protože lásku a moudrost drží pohromadě užitečná činnost, nebeský život vzniká spojením obou v užitečném konání. Totéž platí, mluvíme-li o lásce k bližnímu, víře a dobrých skutcích, neboť láska k bližnímu je láska, víra je pravda vedoucí k moudrosti a dobré skutky jsou užitečnou činností.

I v našem duchovním světě máme různá místa jako ve světě pozemském, protože jinak bychom neměli kde žít a neměli bychom žádné samostatné domy. Tato místa však nejsou opravdu místy, ale jen jejich zdáním závislým na stavu lásky a moudrosti neboli stavu lásky k bližnímu a víry.

Každý, kdo se stane andělem, si s sebou nese své vlastní nebe, protože si nese lásku ke svému vlastnímu nebi. Člověk je totiž již od stvoření malou podobou, obrazem a modelem velkého nebe. Lidská forma není ničím jiným. Proto člověk přichází do toho nebeského společenství, jehož individuální podobou je sám. Když tedy do tohoto společenství vstupuje, vchází do podoby souvztažné se sebou samým, a tedy jakoby ze sebe do této větší formy, a z této větší formy do sebe v ní. Přijímá proto její život jako svůj vlastní a svůj vlastní život jako život její. Každé společenství je tak společně sdíleno a andělé v něm tvoří jakoby obdobné součásti tvořící jeden celek. Z toho všeho plyne, že ti, kteří jsou ve vleku zel, a tedy klamů, si v sobě stvořili podobu pekla. Tato podoba v nebi trpí mukou působením protikladných sil, jež bývá násilná. Pekelná láska je totiž opačná lásce nebeské, takže jejich radosti se utkávají jako nepřátelé a při střetu se zabíjejí."

Když se tyto události odehrály, k andělu s trubkou promluvil hlas z nebe: „Vyber z celého shromáždění deset mužů a přiveď je k nám. Pán nám sdělil, že je připraví tak, aby jim teplo a světlo našeho nebe, tedy láska a moudrost, po tři dny nijak neublížily."

Anděl tedy vybral deset lidí a ti jej následovali. Stoupali strmou stezkou na kopec a z něj pak na horu, na jejímž vrcholu se nacházelo nebe oněch andělů. To se jim předtím z dálky jevilo jako průzor v oblacích. Byly jim otevřeny brány a když prošli třetí z nich, anděl, který je vedl, si pospíšil za knížetem místního společenství se zprávou, že dorazili.

„Vezmi si část mého doprovodu," řekl kníže, „a vzkaz našim hostům, že jsou vítáni. Zaveď je do mého vnějšího dvora a přiděl každému vlastní pokoj s postelí. A vezmi si několik mých dvořanů a služebníků, aby jim posluhovali a vykonávali jejich přání."

Bylo učiněno, jak přikázal.

Když je anděl zavedl do dvora, zeptali se, zda mohou navštívit knížete.

„Je teprve ráno a před polednem jej vidět nemůžete," odpověděl. „Dopoledne jsou všichni zaměstnáni svými povinnostmi a pracemi. Byli jste však pozváni na oběd, při kterém budete sedět s knížetem u stolu. Mezitím vás zavedu do jeho paláce, abyste si mohli prohlédnout jeho nádherné a skvostné vybavení."

Bylí přivedeni k paláci a prohlédli si jej nejprve zvenku. Byl prostorný, postavený z porfyru na jaspisových základech. Před branou se tyčilo šest lazuritových sloupů, střechu měl ze

zlatých plátů, vysoká okna z toho nejprůzračnějšího křišťálu a okenní rámy opět ze zlata. Když si palác prohlédli zvenku, bylo jim dovoleno vstoupit dovnitř, a tam byli provedeni jednotlivými místnostmi. Viděli tam ozdoby nepopsatelné krásy a stropy zdobené s ničím nesrovnatelnými řezbami. Podél zdí stály stoly ze stříbra s příměsí zlata a na nich různé náčiní vyrobené z drahých kamenů, některé z celých drahokamů vybroušených do nebeských tvarů. Bylo tam i mnoho dalších věcí, jaké oko na zemi nikdy nespatrilo. Stěží by někdo uvěřil, že se v nebi nacházejí takové divy.

Jak stáli v ohromení nad takovou nádherou, anděl je poučil: „Nedivte se tomu. Věci, které jste viděli, nevytvořila ruka žádného anděla. Je to práce Tvůrce vesmíru, věnovaná našemu knížeti. Architektura tu existuje v tom nejčistším a nejvyšším smyslu, a z ní pocházejí všechna architektonická pravidla ve světě.”

„Možná si myslíte,” pokračoval, „že tyto divy tak upoutaly a oslnily svou krásou naše oči, že je považujeme za radosti našeho nebe. Avšak jelikož na nich nelpí naše srdce, jsou to pouze přídavky ke skutečným radostem našich srdcí. A nakolik se na ně díváme jen jako na přídavky radostí a práci Boha, natolik v nich vidíme Božskou všemohoucnost a milosrdenství.”

Pak je anděl vyzval: „Ještě není poledne. Pojdte se mnou do knížecí zahrady, jež přiléhá k paláci.”

Vykročili a u vchodu do zahrady anděl dodal: „Je to nádherná zahrada, dokonce i ve srovnání s ostatními zahradami v našem společenství.”

Oni však opáčili: „Co to říkáš ? Žádná zahrada tu není. Vidíme jen jeden strom s jakýmsi zlatým ovocem na větvích a v koruně a s listy ze stříbra zdobenými na okrajích smaragdy. Pod ním vidíme děti s jejich pečovatelkami.”

Anděl s hlubokým pohnutím v hlase odpověděl: „Tento strom se nalézá uprostřed zahrady a my jej nazýváme stromem našeho nebe. Někteří jej také nazývají stromem života. Běžte však blíž - vaše oči se otevrou a spatříte zahradu.”

Učinili tak a oči se jim otevřely. Nyní spatřili stromy obtížené chutným ovocem a s révou pnoucí se po jejich kmenech. Vršky ovocných stromů se kývaly směrem ke stromu života uprostřed.

Stromy rostly v nepřetržité řadě, jež se kruhovitě otáčela ven jako v nekonečné spirále. Byla to dokonalá spirála stromů, v níž jeden druh následoval po druhém podle výtečnosti svého ovoce. Mezi počátkem spirály a stromem života uprostřed byla značná mezera, jež se blýskala proudy světla. Díky tomuto světlu stromy ve spirále nádherně zářily v celé škále odstínů od prvního až po poslední. První stromy byly nejpozoruhodnější, s úrodou toho nejlepšího ovoce. Nazývaly se stromy ráje a návštěvníci je nikdy dřív nespatriili, protože nerostou a ani nemohou růst nikde na zemi přírodního světa. Po nich následovaly stromy poskytující olej, po nich ty, jež dávají víno. Pak přišly stromy vydávající vůni a nakonec ty, jejichž dřevo se používá k výrobě různých předmětů.

Občas bylo do této spirály či kruhu včleněno sedadlo vytvarované z výhonků, jež byly svedené zezadu, spletené a ozdobené ovocem těchto stromů. V tomto nepřerušném kruhu byly také vytvořeny brány vedoucí do květinové zahrady a z ní na trávníky, rozdělené na jednotlivé části a záhony.

Společníci anděla při tomto pohledu zvolali: „To je samo nebe ! Kamkoliv obrátíme zrak, zaplaví nás obraz nebeského ráje, který nelze nijak popsat !”

Anděl potěšeně odpověděl: „Všechny zahrady našeho nebe jsou viditelnými formami neboli modely různých druhů nebeské blaženosti v jejich zdroji. Právě vliv těchto blažeností pozvedl vaše mysl, takže jste zvolali: ‚To je samo nebe!‘ Avšak ti, kteří tento vliv nepřijímají, se na tyto zahrady dívají jako na obyčejný les. Přijímají jej jen ti, kdo v sobě mají lásku k nějaké užitečné činnosti. Ti, kdo milují slávu a nejsou motivováni žádným užitkem, jej nepřijímají.“ Pak jim začal vysvětlovat a učit je, co představuje a symbolizuje každá jednotlivá věc v zahradě.

Mezitím přišel posel od knížete a pozval je na oběd. Zároveň jim dva služebníci přinesli oděvy z jemného plátna se slovy: „Oblečte si to, protože nikdo nesmí ke knížecímu stolu bez nebeského šatu.“

Oblékli se a následovali svého anděla. Ten je dovedl na otevřené nádvoří paláce, kde se procházeli lidé čekající na knížete. Tam je představil skupinkám význačných osob a panovníků, kteří také očekávali knížete. Zanedlouho spatřili, jak se dveře rozevřely a širokou západní branou vstoupil kníže s důstojným doprovodem. Před ním kráčeli jeho osobní poradci, za nimi vládní poradci a po nich čelní představitelé dvora. V jejich středu krácel kníže, následován dvořany různého postavení a nakonec služebníky. Dohromady jich bylo sto dvacet.

Anděl stál před skupinkou deseti návštěvníků oblečených tak, že vypadali jako místní obyvatelé. Předstoupil s nimi ke knížeti a uctivě je představil. Kníže, aniž by se zastavil, je vyzval: „Pojďte se mnou ke stolu.“

Následovali jej do jídelny a spatřili nádherně prostřený stůl. V jeho středu se tyčila zlatá pyramida se stovkami jídel na podnosech ve třech řadách. Byly tam cukrovinky a ovocná želé spolu s lahodným pečivem a vínem. Středem pyramidy tryskala jakási fontána s vinným nektarem, jehož proud se rozléval z jejího vrcholu a naplňoval poháry. Po stranách této vznešené pyramidy stály různé nebesky krásné předměty vyrobené ze zlata a na nich talíře a misky naplněné různými druhy jídel. Nebeský tvar podstavců, na kterých ležely talíře a misky, byl výsledkem uměleckého ztvárnění vycházejícího z moudrosti, nedostižného žádným uměním ve světě a nepopsatelného žádnými slovy. Talíře a misky byly ze stříbra, na povrchu po obvodu zdobené stejnými vzory jako podstavce. Průzračné drahokamy tvořily číše. Tak vypadalo vybavení stolu.

Oblečení knížete a jeho úředníků bylo následující: kníže měl na sobě dlouhou červenofialovou róbu zdobenou vyšívanými stříbrnými hvězdami. Pod róbou měl tuniku z modrého lesklého hedvábí. Ta byla rozevřena na hrudi, takže odkrývala přední stranu pásu se znakem jejich společenství. Tím byl orel vznášející se nad mláďaty, jež odpočívala na vršku stromu; byl z lesknoucího se zlata obklopeného diamanty.

Osobní poradci byli oblečeni téměř stejně, ale bez znaku. Na jeho místě jim na zlatých řetězech visely kolem krku broušené safíry. Svrchní roucha dvořanů byla kaštanové barvy s vpletenými vzory květín obepínajících mladé orly. Jejich spodní tuniky byly hedvábné a hrály duhovými barvami stejně jako kalhoty a punčochy. Takové bylo jejich oblečení.

Osobní poradci, vládní poradci a vládcové se postavili kolem stolu. Na pokyn knížete sevřeli ruce a tiše pronesli společnou chválu zaslíbenou Pánu. Na další pokyn pak zaujali svá místa na vypoštěřovaných židlích u stolu.

Kníže se pak obrátil k deseti návštěvníkům: „Usedněte také se mnou. Zde jsou vaše místa.“

Usadili se a dvořané, které kníže vyslal, aby návštěvníkům posluhovali, se postavili za ně. Pak je kníže vyzval: „Vezměte si každý talíř z podnosu a potom misku z pyramidy.“

Učinili tak, a hle - na původním místě se okamžitě objevily nové talíře a misky. Jejich poháry se naplnily vínem z fontány tryskající z velké pyramidy. Dali se tedy do jídla a pití.

Když se trochu najedli, kníže se obrátil na skupinu deseti hostů: „Slyšel jsem, že jste byli v zemi pod naším nebem svoláni, abyste vyjádřili názory na radosti nebe, a tedy i na věčné štěstí. Slyšel jsem, že každý z vás vyjádřil svůj vlastní názor podle tělesných radostí, které oceňuje. Co to jsou ale tělesné radosti bez radostí duše? Pouze duše je činí přitažlivými. Podstatou radostí duše jsou nepostřehnutelné stavy blaženosti, jež lze stále lépe vnímat, jak sestupují do myšlenek mysli a z nich do vjemů těla. V myšlenkách je člověk pociťuje jako stavy štěstí, v tělesných vjemech jako radosti a v těle samém jako potěšení. Věčné štěstí je výsledkem všech těchto vjemů dohromady. Ten posledně jmenovaný však nevytváří věčné štěstí, ale jen dočasné; dosahuje svého konce a odeznívá, a někdy se mění i v neštěstí. Nyní jste viděli, že všechny naše radosti jsou radostmi nebe a přesahují cokoliv, co jste si kdy mohli představit. Ale ani tak nezanechávají v našich myslích hluboký dojem.

Od Pána nám vplývají do duší tři věci, spojené v jedno. Tyto tři věci pociťované jako jedno neboli trojici tvoří láska, moudrost a užitečnost. Láska a moudrost však neexistují jinak než jako pojmy, neboť se nalézají jen v pohnutkách a myšlenkách. Jsou však realizovány užitečnou činností, neboť v činnosti a aktivitě těla jsou pospolu. Tam, kde se realizují, tam také skutečně existují. Protože láska a moudrost existují a trvají díky užitečné činnosti, právě tato užitečná činnost nás přitahuje. Užitečnou činností je vykonávat věrně, poctivě a pilně úkoly své práce. Láska k užitečnosti a následný zápal pro užitečnou činnost vyvolává v mysli soustředění, které jí zabraňuje, aby těkala z místa na místo a nechala se svádět různými touhami, které se linou z těla a ze světa do smyslů, dráždí je a způsobují, že pravdy a dobra náboženství a morálky se rozptylují do vzduchu. Opravdová oddanost mysli některé užitečné činnosti ji však udržuje, ukotvuje a připravuje, aby mohla přijímat moudrost těchto pravd. Tehdy mysl odhodí i klamy nepravd a pošetilosti iluzí. Více však o těchto věcech uslyšíte od moudrých mužů našeho společenství, které k vám pošlu dnes odpoledne.”

S těmito slovy kníže vstal od stolu a s ním i jeho spolustolovníci. Popřál hostům mír a andělovi, který byl jejich průvodcem, uložil, aby je zavedl zpět do jejich pokojů a prokázal jim veškerou čest, jak káže zdvořilost. Také jej požádal, ať zavolá jemné a přátelské muže, aby je bavili konverzací o různých radostech zdejšího společenství.

Vrátili se do svých pokojů, a stalo se podle slov knížete. Z města se dostavili povolání lidé, aby si s nimi pohovořili o různých radostech jejich společenství. Uvítali hosty a pak se šli projít a vést zdvořilý rozhovor. Anděl - průvodce jim však vysvětlil, že těchto deset mužů bylo sem pozváno, aby spatřili zdejší radosti, a tak si utvořili novou představu o věčném štěstí.

„Řekněte jim proto něco o zdejších radostech působících na tělesné smysly,” požádal je. „Později přijdou moudří muži, aby jim řekli něco o tom, jak se tyto radosti mění na blaženost a štěstí.”

Lidé z města promluvili následovně: „Máme zde svátky, které kníže vyhláší proto, abychom si duševně odpočinuli, neboť touha vyniknout některé z nás časem unaví. V těchto dnech se na zdejších náměstích pořádají koncerty a za městem sportovní utkání a divadelní představení. Tehdy se na náměstích vztyčí hudební pavilóny obkroužené zábradlím spleteným z révy s visícími hrozny vína. Uvnitř sedí ve třech řadách zpěváci, muži i ženy, a baví publikum líbeznými chorály a písněmi - někdy je zpívají sborově, jindy sólově a občas přecházejí z jednoho žánru do druhého. Taková představení v těchto dnech trvají od rána do poledne a pak znovu až do večera.

Kromě toho každé ráno slyšíme ten nejlíbeznější zpěv mladých žen a dívek, kráječících náměstím od domu k domu. Jejich písně se nesou celým městem. Každý den tak svou písní vyjadřují jeden cit duchovní lásky. Ten zaznívá ve variacích a modulacích zpívajícího hlasu a lidé jej ve zpěvu vnímají, jako by zpíval cit sám. Vplývá do duší posluchačů a vzněcuje v nich odpovídající pocity. Taková je podstata zpěvu v nebi. Zpěváci říkají, že zvuk jejich zpěvu je jistým způsobem inspiruje, vnitřně vzněcuje a příjemně pozvedává, a to podle reakcí publika. Když vše skončí, lidé zavrou okna a dveře svých domů na náměstích a v ulicích a celé město se ztiší. Nikde se neozývá žádný hluk a nikdo se neprochází. Všichni jsou připraveni pokračovat v úkolech svého povolání.

V poledne se však dveře otevrou, odpoledne i některá okna, a lze spatřit chlapce a dívky, jak si hrají na ulicích pod dozorem svých pečovatelek a učitelů sedících na verandách domů.

Na okrajích měst máme sportovní areály pro různé druhy sportů chlapců a mládeže. Pořádají se tam závody a hrají míčové hry i hry s míčky odráženými o zeď, které nazýváme hrami s raketami. Konají se tam soutěže chlapců o to, kdo je hbitější v mluvení, jednání a chápání. Ti hbitější dostanou za odměnu několik vavřínových listů. Pěstuje se tam i mnoho dalších sportů, které mají za cíl rozvinout skryté vlohy chlapců. Kromě toho herci za městem pořádají divadelní představení. Předvádějí při nich různá mravní dobra morálního života a různé dobré vlastnosti. Jsou mezi nimi také herci, kteří předvádějí kontrasty."

„Co to je předvádění kontrastů ?" zeptal se jeden z deseti návštěvníků.

„Žádné dobré vlastnosti ani morální dobra se svou důstojností nemohou být živě zobrazena jinak než pomocí kontrastů s jednotlivými stupni těchto vlastností, od nejvyššího až po ten nejnižší. Tito herci předvádějí minimum dané ctnosti až k bodu, kdy přestává existovat. Máme však pevné pravidlo, že se nesmí zobrazovat nic z jejích opaků, což jsou činy nečestné a nepřístojné, kromě jejich symbolického a jakoby vzdáleného zobrazování. Toto pravidlo bylo zavedeno, protože nic slušného a dobrého v žádné ctnosti se nemůže postupnými kroky změnit na něco neslušného a zlého, ale pouze se stále umenšovat až k úplnému vymizení. Teprve od tohoto bodu začíná vznikat opak. Nebe, kde je vše slušné a dobré, proto nemá nic společného s peklem, kde je vše neslušné a zlé."

Zatímco takto spolu rozmlouvali, přispěchal sluha a oznámil, že na příkaz knížete dorazilo osm moudrých mužů, kteří si přejí být přijati. Anděl vyšel ven, aby je přivítal a uvedl dovnitř. Potom po obvyklých zdvořilostech a úvodních frázích se moudří rozhovořili o tom, jak vzniká a sílí moudrost. Různě hovořili o vývoji moudrosti a prohlásili, že andělská moudrost je bez hranic a nikdy nedospívá ke svému konci, ale naopak roste navěky.

Anděl, který vedl skupinu, je pak požádal: „U stolu kníže s těmito lidmi hovořil o sídle moudrosti a řekl jim, že se nalézá v užitku. Mohli byste, prosím, s nimi také promluvit o tomto tématu ?"

„Když byl člověk stvořen, byl obdařen moudrostí a láskou k této moudrosti - ne kvůli sobě, ale proto, aby ji mohl sdílet s ostatními. Proto je moudrosti vrozené, že si ji moudrý člověk nemá držet jen pro sebe, ale má ji sdílet s ostatními. Právě tato moudrost dává vzniknout společnosti, která by jinak nemohla existovat. Žít pro druhé znamená být užitečný. Společnost drží pohromadě užitečnou činností a je tolik způsobů, jak ji vykonávat, kolika způsoby lze konat dobro - různých užitečných činností je tedy bezpočet. Existují duchovní užitečné činnosti, jež jsou spojeny s láskou k Bohu a s láskou k bližnímu. Existují morální a politické užitečné činnosti, které jsou spojené s láskou ke svému společenství a zemi, k přátelům a spoluobčanům. Existují přírodní užitečné činnosti, které jsou spojeny s láskou ke světu a s jeho požadavky. A existují tělesné užitečné činnosti, které jsou spojeny s péčí o sebe tak, aby byl člověk schopen vykonávat činnosti vyšší.

Všechny tyto užitky jsou člověku vrozeny a následují podle řádu, jeden po druhém; jsou-li pohromadě, pak se jeden nachází uvnitř druhého. Ti, kteří se oddali prvnímu druhu činností přinášejícímu duchovní užitky jsou oddáni i těm užtkům, které po nich následují. Tito lidé jsou moudří. Ti, kdo se neoddali první skupině činností, ale jen druhé a těm následujícím, již nejsou moudří v takové míře, ale pouze se tak jeví díky vnějším projevům morálky a občanské ctnosti. Ti, kdo se neoddali první ani druhé skupině, ale jen třetí a čtvrté, mají k moudrosti daleko, protože jsou satany milujícími jen svět a sebe samé kvůli světu. A ti, kteří milují jen čtvrtý druh činností, jsou nejméně moudří ze všech, neboť jsou ďáblové, kteří žijí jen pro sebe a vše, co dělají pro druhé, dělají pouze kvůli sobě.

Kromě toho každá láska má svou vlastní radost, neboť ta ji dává život. Radost lásky k užitečné činnosti je radost nebeská; vstupuje do radostí, které po ní postupně následují, a popořádku je pozvedá a zvětčuje."

Poté vyjmenovali některé nebeské radosti vznikající z lásky k užitečné činnosti. Jsou jich prý milióny miliónů a ti, kteří přišli do nebe, do nich již vstoupili. Podobně pokračovali v rozmluvě o lásce k užitečné činnosti a strávili tak celý zbytek dne až do večera.

Zvečera dorazil k desíti návštěvníkům a andělovi běžec oblečený do plátěného úboru a pozval je na svatbu, která se měla konat následující den. Návštěvníky nesmírně potěšilo, že uvidí svatbu v nebi. Pak je vzali na návštěvu jednoho z osobních poradců a povečeřeli s ním. Po večeři se vrátili a rozešli každý do své ložnice, aby se do příštího rána vyspali.

Když se ráno probudili, uslyšeli zpěv mladých žen a dívek z domů kolem náměstí, jak bylo popsáno výše. Tentokrát zpívaly o citech manželské lásky. Jejich sladkost na ně hluboce zapůsobila - vnímali blaženost a krásu ve svých vlastních radostech, a ta je pozvedala a obcerstvovala.

Když nastal čas, anděl je vyzval, aby se oblékli do nebeských šatů, které jim poslal kníže. Oblékli se a spatřili, že šaty září jakoby plamenným světlem.

„Proč to tak je ?“ zeptali se anděla.

„Protože jdete na svatbu, a při takových příležitostech u nás šaty začnou zářit a změní se na svatební šat.“

Anděl je pak zavedl do domu, kde se konala svatba, a strážce jim otevřel dveře. Jakmile překročili práh, okamžitě je přijal a uvítal anděl pověřený ženichem a uvedl je k přiděleným místům. Pak byli pozváni do předpokoje, kde spatřili uprostřed místnosti stůl a na něm nádherný zlatý sedmiramenný podnos s miskami. Na zdi visely nástěnné stříbrné svícný, jejichž světlo vytvářelo v místnosti zlatavý přísvit. Vedle svícňů stály dva stoly, na kterých byly ve třech řadách položené bochníky chleba. Ve čtyřech rozích stály stoly s křišťálovými poháry.

Zatímco si vše prohlíželi, dveře od vedlejší místnosti se dokořán rozevřely a vstoupilo šest dívek následovaných ženichem a nevěstou. Drželi se za ruce a vedli jeden druhého k židlím poblíž svícňů. Usadili se, ženich nalevo a nevěsta napravo, a šest dívek zaujalo svá místa vedle židle nevěsty. Ženich byl oblečen do pláště zářícího nachelem a do tuniky z lesklého lnu, s efodem nesoucím zlatý list osázený diamanty. Na listu byla vyryta volavka, svatební emblém tohoto nebeského společenství. Hlavu mu pokrývala mitra. Nevěsta byla oděna do červeného pláště přes vyšívané roucho splývající od krku ke kotníkům. Pas měla přepásaný zlatým pásem a na hlavě měla posazenou zlatou korunu osázenou rubíny.

Když zaujali místa, ženich se otočil k nevěstě a navlékl ji na prst zlatý prsten. Pak vytáhl

náramek a perlový náhrdelník, a když jí připevňoval náramek kolem zápěstí a náhrdelník kolem krku, pronesl: „Přijmi tyto záruky.“

Když je přijala, políbil ji a řekl: „Nyní jsi má," a nazval ji svou ženou.

Nato všichni hosté zvolali: „Budťe požehnáni !"

Každý to řekl jednotlivě a nakonec to zvolali společně. Zvolal to i zástupce vyslaný knížetem a v tom okamžiku se předpokoj naplnil vůní kadidla, znamením požehnání z nebe. Pak přísluhující vzali ze dvou stolů stojících u svícňů chléb a ze stolů v rozích místnosti poháry, nyní plné vína. Nabídli chléb a pohár každému z hostů, a všichni jedli a pili. Poté se manžel s manželkou zvedli, následováni až k prahu šesti dívkami s lucernami v rukou, nyní zažehnutými. Sezdaná dvojice vstoupila do manželské komnaty a dveře se zavřely.

Pak anděl - průvodce promluvil se svatebčany o svých deseti společnících - o tom, jak je z pověření přivedl a ukázal jim nádheru knížecího paláce a jeho podivuhodnosti, a jak hodovali u knížecího stolu a pak hovořili s moudrymi. Poté hosty požádal, aby návštěvníkům dovolili promluvit si i s nimi. Hosté k nim proto přistoupili a započali rozhovor.

Jeden z moudrých, který se účastnil svatební slavnosti, se zeptal: „Rozumíte tomu, co jste zde viděli ?"

Přiznali, že jen něčemu, a zeptali se, proč byl ženich, nyní manžel, oděn do právě takového oděvu.

Odpověděl, že ženich - nyní manžel - představoval Pána, a nevěsta - nyní manželka - představovala církev, neboť svatba v nebi představuje svatbu Pána s církví. „Proto," pokračoval, „měl na hlavě mitru a byl jako Áron oděn do pláště a tuniky s efodem. Proto také nevěsta, nyní manželka, měla na hlavě korunu a na sobě plášť jako královna. Zítra budou oblečeni jinak, protože tato reprezentativní role trvá jen po dnešek."

Potom hosté položili další otázku: „Když on představuje Pána a ona církev, proč seděla nevěsta po jeho pravici ?"

„Protože manželství Pána a církve tvoří dvě věci: láska a moudrost," odpověděl moudrý muž. „Pán je láska a církev je moudrost, a moudrost je pravou rukou lásky. Člověk církve má totiž moudrost jakoby sám od sebe a získává tolik moudrosti, kolik přijímá lásky od Pána. Pravá ruka také představuje moc a láska nabývá moci prostřednictvím moudrosti. Ale jak jsem řekl, po svatbě se reprezentace změní, neboť tehdy manžel začne představovat moudrost a manželka lásku k jeho moudrosti. Tato láska manželky však není prvotní, ale druhotná, a manželka ji získává od Pána prostřednictvím moudrosti manžela. Láska k Pánu, jež je láskou prvotní, je láskou k získávání moudrosti u manžela. Proto po svatbě manžel se svou manželkou představují církev."

Dále se zeptali: „Proč jste vy muži nestáli na straně ženicha, nyní manžela, stejně jako šest dívek na straně nevěsty, nyní manželky ?"

„Dnes jsme totiž počítáni mezi dívky i my," odpověděl moudrý muž, „a číslo šest představuje vše a úplnost."

„A to proč ?"

„Dívky představují církev, a tu tvoří lidé obou pohlaví. My jsme proto ve vztahu k církvi také dívkami. Dokazuje to tento verš ze *Zjevení*:

To jsou ti, již neporušili svou čistotu s ženami a zůstali panici. Ti následují Beránka, kamkoliv jde. (Zj 14,4)

Protože dívky znázorňují církev, Pán ji připodobnil k deseti dívkám či pannám pozvaným na svatbu (Mt 25,1ff). Protože Izrael, Sión a Jeruzalém představují církev, Slovo uvádí na tolika místech výraz „panna“ nebo „dcera Izraele, Siónu či Jeruzaléma“. Pán také popisuje svou svatbu s církví těmito slovy Žalmů Davidových:

Královna ve zlatě z Ofíru ti stojí po pravici (...) svůj šat má protkaný zlatem. V zářivém oděvu ji vedou králi a za ní její panenské družky (...). Vstupují v královský palác. (Ž 45,9-15)"

„Není vhodné, aby obřad vykonával kněz ?“ zeptali se pak.

„Je to vhodné na zemi, ale ne v nebi, protože tady novomanželé reprezentují Pána a církev," odvětil moudrý. „O této skutečnosti se na zemi neví. U nás kněz vykonává zasnubní obřady a naslouchá souhlasu snoubenců, přijímá a potvrzuje jej a žehná mu. Souhlas je základním znakem manželství a všechny další obřady, jež následují, jsou jen jeho formálním vyjádřením."

Anděl-průvodce pak přistoupil k šesti družičkám a když jim také pověděl o svých společnicích, požádal je, jestli by nebyly tak laskavé a nevěnovaly jim také chvíli času. I ony tedy vykročily směrem k nim, ale když se přiblížily, náhle se otočily a odešly do svých dívčích komnat za svými přítelkyněmi. Když to anděl - průvodce spatřil, šel za nimi a zeptal se, proč tak náhle odešly, aniž by s hosty promluvily.

„Nemohly jsme se přiblížit," odpověděly.

„Proč ne ?"

„Nevíme, ale začaly jsme cítit něco odpuzujícího, co nás táhlo zpět. Promiňte nám to, prosím."

Anděl se vrátil ke svým společníkům a řekl jim, co slyšel.

Dodal: „Předpokládám, že vaše náklonnost k druhému pohlaví není čistá. My v nebi milujeme dívky pro jejich krásu a ušlechtilé způsoby; milujeme je velmi vroucně, ale čistě."

Tomu se společníci zasmáli a přiznali: „Vaše podezření je oprávněné. Kdo může tak zblízka spatřit takovou krásu a nepocítit přitom touhu ?"

Po této přátelské oslavě všichni svatebčané odešli, a spolu s nimi i deset mužů s andělem. Byl již pozdní večer, a tak odešli spát.

Za úsvitu uslyšeli hlas, který oznamoval: „Dnes je sabat."

Vstali tedy a zeptali se anděla, co to znamená. Vysvětlil jim, že tak se svolává k bohoslužbě; oznámení se v daných intervalech opakuje a vyhlašují je kněží.

„Obřady se konají v našich chrámech a trvají asi dvě hodiny. Chcete-li, pojdte se mnou a já vás tam uvedu."

Oblékli se a doprovázeni andělem vstoupili do chrámu. Spatřili, že je dostatečně veliký, aby pojal kolem tří tisíc lidí. Byl polokruhovitého tvaru s lavicemi či sedadly v nepřerušovaných obloucích kopírujících tvar chrámu. Lavice vzadu byly vyšší než ty před nimi. Kazatelna stála vpředu, posunutá kousek za střed. Za kazatelnou po levé straně byly dveře.

Deset příchozích vešlo spolu s andělem, který jim ukázal místa, kam si měli sednout. Řekl jim: „Každý, kdo vchází do kostela, zná své místo. Zná je intuitivně a nemůže si sednout nikam jinam. Pokud by tak učinil, nic by neslyšel ani nevnímal a rozrušil by celé uspořádání. Pokud se tak stane, knězi se nedostane inspirace.“

Když se všichni shromáždili, vešel na kazatelnu kněz a přednesl kázání plné ducha moudrosti. Předmětem byla svatost Písma a spojení Pána jeho prostřednictvím s duchovním i přírodním světem. Osvícení, kterému se kněz těšil, mu umožnilo plně dokázat, že tuto svatou knihu nadiktoval Pán Jehova, takže je v ní přítomen; a to až potud, nakolik je sám Moudrostí v této knize. Tato moudrost, jež je On sám v Písmu, však leží skryta uvnitř jeho doslovného smyslu a neotevívá se nikomu kromě těch, kteří znají pravdy nauky a zároveň vedou dobrý život, takže jsou v Pánu a Pán je v nich. Kázání zakončil vroucí modlitbou a sešel dolů.

Když se shromáždění rozcházelo, anděl požádal kněze, aby několika slovy uvítal jeho spoluspolečníky. Přistoupil tedy k nim a strávili spolu půl hodiny v rozhovoru. Kněz hovořil o Božské trojici a řekl, že se nachází v Ježíši Kristu, v němž přebývá veškerá plnost Božství tělesně, jak to uvedl apoštol Pavel. Pak hovořil o jednotě lásky k bližnímu a víry; použil však výraz jednotu lásky k bližnímu a pravdy, neboť víra je pravda.

Poděkovali mu a odebrali se domů. Tam jim anděl řekl: „Nyní to jsou tři dny, co jste vstoupili do tohoto nebeského společenství, a právě na tři dny vás Pán připravil na zdejší pobyt. Je proto čas, abychom se rozloučili. Svlekněte si proto šaty, které vám poslal kníže, a oblečte si své vlastní.“

Když byli oblečení opět ve svých šatech, pocítili touhu odejít. Vydali se tedy na cestu dolů a anděl je doprovodil až k místu, kde se konalo shromáždění. Tam vzdali Pánu dík za Jeho dobrotu, že byli poctěni poznáním, a tedy i pochopením radostí nebe a věčného štěstí.

Opakuji svou přísahu, že se tyto události opravdu staly a že slova byla pronesena tak, jak jsem je zaznamenal: nejprve ve světě duchů, který leží mezi nebem a peklem, a potom v nebeském společenství, ze kterého přišel anděl s trubkou - průvodce.

Kdo z křesťanského světa by věděl cokoliv o nebi a jeho radostech a štěstí - což vede i ke znalosti o spasení - kdyby se Pánovi nezachtělo otevřít někomu zrak jeho ducha, ukazovat mu různé věci a vyučovat jej? Že se v duchovním světě takovéto věci dějí, je zcela zřejmé z toho, co viděl a slyšel apoštol Jan, jak to popisuje kniha *Zjevení*. Viděl například Syna člověka uprostřed sedmi svíců (*Zj 1,12-13*), stánek svědectví, chrám, schránu smlouvy a oltář v nebi (*15,5.8; 11,19; 6,9; 8,3; 9,13*); knihu zapečetěnou sedmi pečeti, její otevření a koně vycházející z ní (*5,1; 6,1.2.4.5.8*); čtyři zvířata kolem trůnu (*4,6*); dvanáct tisíc vyvolených z každého pokolení (*7,4-8*), kobylky vylézající z údolí (*9,3-7*); draka a jeho boj s Michaellem (*12,7*); ženu, která porodila chlapce a utekla na poušť před drakem (*12,1.2.5.6*); dvě šelmy, jednu vystupující z moře a druhou ze země (*13,1.11*); ženu sedící na brunátné šelmě (*17,3*); draka uvrženého do jezera ohně a síry (*20,3.10*); bílého koně a velkou hostinu (*19,11.17*); nové nebe a novou zemi a sestupující svatý Jeruzalém s popisem jeho bran, zdí a základů (*21,1.2.12.14.17-20*); potok živé vody a stromy života přinášející každý měsíc ovoce (*22,1.2*) - to vše kromě mnoha dalších věcí, které viděl Jan, když v duchu přebýval v duchovním světě a v nebi. Různé věci viděli také po Pánově vzkříšení apoštolové a později Petr (*Sk 11*), a později také apoštol Pavel.

Vize měli i proroci. Například Ezechiel viděl čtyři zvířata, jež byla cherubínem (*Ez 1 a 10*); nový chrám, novou zemi a anděla, který je vyměřoval (*40-48*); byl vyzdvižen do Jeruzaléma, spatřil tamější ohavnosti a byl přiveden do země Chaldejské k zajatým (*8 a 11*).

Zachariáš měl podobné zkušenosti; viděl muže na koni mezi myrtovím (Za 1,8ff); čtyři rohy a potom muže s měřicí šňůrou v ruce (2, 1ff); svícen a dva olivovníky (4, 1ff); letící svítek a sud (5,1.6); čtyři vozy vyjíždějící z místa mezi dvěma horami a jejich koně (6, 1ff).

Stejně tak Daniel viděl čtyři šelmy vystupující z moře (Da 7,1ff); boj mezi skopcem a kozlem (8,1ff); anděla Gabriela, který s ním dlouho rozprávěl (kapitola 9). Elišův služebník viděl koně a ohnivé vozy kolem Eliši - spatřil to, když mu byly otevřeny oči (2Kr 6,17).

Z těchto a mnoha dalších pasáží ze Slova je jasné, že mnoho lidí před příchodem Pána i po něm spatřilo skutečnosti, jež existují v duchovním světě. Je proto překvapující, že se totéž udalo i nyní, kdy vzniká církev a z nebe od Pána sestupuje Nový Jeruzalém ?

Manželská láska 1-26

(2)

SETKÁNÍ S LÁSKOU

Jednoho rána jsem vzhlédl k nebi a spatřil jsem nad sebou obzor rozprostírající se nad dalším obzorem. Když jsem je pozoroval, bližší obzor se rozevřel, krátce nato i druhý nad ním, a nakonec i třetí, nejvyšší. Díky světlu, jež z nich vycházelo, jsem vycítil, že v prvním obzoru žijí andělé prvního neboli nejnižšího nebe, ve druhém andělé druhého neboli středního nebe, a v třetím andělé třetího čili nejvyššího nebe.

Nejdřív jsem se divil, co se to děje a z jakého důvodu. Brzy jsem však uslyšel z nebe hlas, který zněl jako trubka: „Vycítili jsme a nyní vidíme, že přemýšlíš o manželské lásce. Víme také, že na zemi ještě stále nikdo neví, co to pravá manželská láska ve svém zdroji a ve své podstatě je, jakkoliv je tato znalost důležitá. Proto se Pánu zachtělo otevřít ti nebe, aby světlo, které lidi osvěcuje, mohlo plynout do vnitřních úrovní tvé mysli a umožnit ti niterné vycitňování. U nás v nebesích, zejména pak ve třetím nebi, plynou nebeské rozkoše v první řadě z manželské lásky. A protože jsme k tomu dostali svolení, sešleme ti dolů manželskou dvojici, abys vše viděl na vlastní oči.”

Pak se náhle objevil kočár sjíždějící z nejvyššího neboli třetího nebe. Viděl jsem v něm anděla, ale když se kočár přiblížil, spatřil jsem, že v něm sedí andělé dva.

Z dálky kočár zářil jako diamant. Byli do něj zapraženi dva mladí koně bělostní jako sníh. Dvojice, jež v něm seděla, držela v rukou pár hrdlíček. Zavolali na mě:

„Chceš, abychom přijeli blíž. Ale dej si pozor, aby planoucí světlo našeho nebe, ze kterého jsme přijeli, neproniklo příliš hluboko do tvého nitra. Toto světlo osvětlí tvé vyšší schopnosti chápání, jež jsou samy o sobě nebeské, avšak ve světě, v němž žiješ, nelze toto poznání nijak vyjádřit. Věci, které teď uslyšíš, proto pojmi rozumově, a tak je předlož svému intelektu.”

„Budu si dávat pozor. Přijedte blíž,” požádal jsem.

Přiblížili se a já jsem spatřil, že jde o manžela s manželkou. Řekli: „Jsme sezdáni manželé. Žijeme šťastně v nebi již od nejranějšího věku, který nazýváte věkem zlatým, a to stále v rozkvětu svého mládí, v jakém nás vidíš nyní.”

Pozorně jsem si je prohlédl, neboť jsem vnímal, že jsou svým životem i svými ozdobami

obrazem manželské lásky. Život se jim odrážel v tvářích a jejich ozdoby v oděvech. Všichni andělé jsou totiž pohnutkou lásky v lidské podobě. Základní, určující láska vyzařuje z jejich tváře a jejich city jim poskytují oděv a zároveň určují, jak bude vypadat. Proto se v nebi říká, že každého odívají jeho city.

Manžel se mi zdál ve věku mezi chlapcem a mladíkem, jiskrné světlo, jež mu vyzařovalo z očí, prozrazovalo moudrost jeho lásky. Toto světlo rozsvěcovalo jeho tvář jakoby niternou září, která ozařovala i povrch jeho kůže, takže celá jeho tvář byla jedinou oslnivou sličností. Byl oblečen do dlouhého šatu po kotníky, pod kterým měl oděv hyacintové barvy převázaný zlatým pásem ozdobeným třemi drahokamy - dvěma safíry po stranách a granátem uprostřed. Punčochy měl z lesklého lnu s vpletenými proužky stříbra a boty z čistého hedvábí; to vše reprezentativně znázorňovalo manželskou lásku u manžela.

Manželka vypadala takto: její tvář jsem viděl, a zároveň neviděl. Viděl jsem ji co do krásy samé, a zároveň jsem ji neviděl, protože tato krása je nevyjádřitelná. Její tvář byla nádherou planoucího světla, jaké mají andělé třetího nebe; toto světlo tak oslepilo můj zrak, že jsem jím byl omráčen.

Když si toho manželka všimla, zeptala se mě: „Co vidíš ?”

„Vidím manželskou lásku a její podobu. Vidím ji, a zároveň ji nevidím,” odpověděl jsem.

Nato se podívala trochu stranou od svého manžela, a tak jsem si ji mohl prohlédnout lépe. Oči jí zářily světlem jejího nebe. Bylo to, jak jsem již uvedl, plamenné světlo, jež vzniká z lásky k moudrosti. Manželky v třetím nebi totiž milují své manžely pro jejich moudrost, která v nich jejich lásku vzněcuje, a manželé tam milují své manželky pro tuto lásku manželek k nim, a ta v nich také vzněcuje jejich lásku. Takto jsou sjednoceni. Výsledkem byla její krása - krása, kterou by nemohl pravdivě znázornit či vykreslit žádný umělec, neboť žádné barvy nejsou tak zářivé a žádné umění nedokáže vyjádřit takovou krásu. Její vlasy byly půvabně upravené podle jisté souvztažnosti a měla v nich upevněné šperky ve tvaru květů. Zdobil ji granátový náhrdelník, ze kterého visela růžice zlatě zbarvených drahokamů, a náramek z perel. Byla oděna do rudých šatů pokrývajících nachovou blůzu vpředu sepnutou rubíny. Překvapilo mě, že se barvy měnily podle toho, jak byla natočena ke svému manželovi. Podobně se měnil třpyt jejich šatů, který byl chvíli jasnější, chvíli méně jasný - jasnější, když si hleděli tváří v tvář, a méně jasný, když se neřídili přímo na sebe.

Když jsem si je prohlédl, dali se se mnou znovu do řeči. Když mluvil manžel, zdálo se, že jeho slova plynou zároveň i od manželky, a když mluvila manželka, její slova plynula zároveň jakoby i od manžela. Tak těsná byla jednota mysli, z které řeč plynula. Tehdy jsem také uslyšel, jak zní manželská láska; byl to jejich vnitřní souzvuk, který vznikal z rozkoší míru a nevinnosti.

Nakonec prohlásili: „Už nás volají zpátky. Musíme jít.” Pak jsem je viděl jet opět jakoby kočárem. Unášel je dlážděnou cestou vinoucí se květinovými záhony s olivovníky a stromy obtíženými pomeranči. Když se přiblížili ke svému nebi, přišly jim naproti mladé dívky; přivítaly je a uvedly dovnitř.

Po tomto setkání se mi zjevil anděl tohoto nebe. Držel v rukou svitek papíru, který rozvinul a pravil: „Viděl jsem, jak rozmyšlíš o manželské lásce. Tento svitek obsahuje tajemství moudrosti, která doposud nebyla ve světě objevena. Nyní jsou tato tajemství odhalena, neboť je to důležité. V našem nebi máme těchto pokladů více než kdekoliv jinde, protože žijeme v manželství lásky a moudrosti. Předpovídám však, že tuto lásku si neosvojí nikdo kromě těch, které Pán přijme do Nové církve, jež je Novým Jeruzalémem.”

S těmito slovy anděl spustil rozvinutý papír dolů. Jeden andělský duch jej pak zvedl a

položil na stůl v jedné místnosti, kterou okamžitě uzamkl. Pak mi dal do ruky klíč a pokynul mi: „Piš.“

Manželská láska 42-43

(3)

MÁTE V NEBI LÁSKU ?

Jednou jsem spatřil tři duchy, kteří právě přišli ze světa; procházeli se, pozorovali okolí a zkoumali vše, co jim přišlo do cesty. Byli udiveni, že stále žijí jako lidé tak jako dřív a že kolem sebe vidí stejné věci jako před svou smrtí. Věděli totiž, že opustili dřívější, přírodní svět, a v něm nevěřili, že po smrti budou žít dál jako lidé až do doby posledního soudu; mysleli si, že teprve tehdy budou opět oděni těly, která zanechali v hrobech. Aby se proto s konečnou platností ujistili, že jsou opravdu lidmi, neustále se zkoumali a dotýkali se sebe samých i jeden druhého. Dotýkali se také okolních předmětů a nesčetnými důkazy se přesvědčovali, že jsou opravdu lidmi přesně tak jako v dřívějším světě - pouze s tím rozdílem, že nyní vidí sami sebe v jasnějším světle a okolní předměty ve větším lesku, a proto dokonaleji.

Náhodou šli kolem dva andělstí duchové. Zastavili nově příchozí a zeptali se jich: „Odkud přicházíte ?“

„Právě jsme odešli ze světa a vidíme, že jsme opět na světě; tak jsme nějak přešli z jednoho světa do druhého, a teď se tomu divíme.“

Potom se tři příchozí začali andělských duchů vyptávat na nebe; a protože dva z nich byli mladí a z jejich očí zářilo něco, v čem andělstí duchové rozpoznali jiskru žádostivosti, poznamenali:

„Viděli jste tu asi nějaké ženy.“

Příchozí přitakali. A protože se zajímali o nebe, andělstí duchové jim pověděli následující:

„V nebi je vše podivuhodné a krásné a jsou tam věci, jaké oči člověka nikdy nespatrily. Žijí tam také mladé dívky a mladí mužové. Dívky jsou tam tak krásné, že je lze nazvat ztělesněním krásy, a mladí mužové tak mravní, že je lze nazvat ztělesněním mravnosti. Krása dívek a charakter mladých mužů si natolik odpovídají, že jde o vzájemné a vzájemně se přizpůsobující podoby.“

Dva mladíci se zeptali, zda jsou lidé v nebi co do svého zevnějšku naprosto stejní jako lidé v přírodním světě. Dostalo se jim odpovědi:

„Jsou úplně stejní; ani z muže, ani z ženy nic neschází. Jedním slovem, muž je stále mužem a žena stále ženou v naprosté dokonalosti lidské formy, do které byli stvořeni. Jestli chcete, poodejděte kousek stranou a prozkoumejte se, jestli vám něco neschází a jestli jste celými muži tak jako předtím.“

Pak se příchozí znovu zeptali: „Ve světě, ze kterého jsme přišli, jsme slyšeli říkat, že v nebi se lidé nežení a nevdávají, protože jsou anděly. Znamená to, že tam neexistuje pohlavní láska ?“

„Neexistuje tam vaše pohlavní láska, ale existuje tam andělská pohlavní láska, která je ctnostná a bez vábení smyslů," odpověděli andělští duchové.

„Pohlavní láska bez vábení smyslů - co to je ?" zeptali se příchozí. A když o tom začali přemýšlet, povzdechli si: „Jak musí být taková nebeská radost suchá a fádň. Jak si pak může nějaký mladý muž přát nebe ? Není taková láska prázdná a bez života ?"

Andělští duchové s úsměvem odpověděli: „Pohlavní láska andělů, taková, jaká panuje v nebi, je přesto plná těch nejvnitřnějších rozkoší. Je to neobyčejně příjemný pocit, jako by se rozpínala celá mysl. To rozpíná vše, co se děje v hrudi, kde si srdce jakoby hraje s plícemi. Z této hry pak vzniká dýchání, zvuk a řeč. Ty vedou ke kontaktu mezi pohlavími, tedy mezi mladými muži a dívkami, jenž je svou čistotou samým vzorem nebeské sladkosti.

Všichni, kteří jsou nově uváděni do nebe, bývají zkoumáni co do své vnitřní čistoty. Proto jsou zavedeni mezi mladé dívky nebeské krásy, a ty poznají podle tónu jejich hlasu, řeči, výrazu tváře, očí, gestikulace a sféry, kterou vyzařují, jaká je jejich pohlavní láska. Jestliže není čistá, dívky utečou pryč a řeknou svým přátelům, že spatřily satyry a priapy (*Pozn. překl.: Priapus, bůh zahrad, vegetace a plodnosti.*). Nově příchozí navíc prodělají proměnu, takže před očima andělů vypadají porostlí srstí a s vlčíma či leopardíma nohama. Brzy jsou také svrženi zpátky, aby nezamořovali tamní atmosféru svými chťiči."

Když to mladíci uslyšeli, prohlásili: „Takže v nebi žádná pohlavní láska neexistuje ! Co jiného je čistá pohlavní láska než láska obraná o svou životní podstatu ? A vztah mezi ženou a mužem tam musí být suchou a nudnou radostí. My ale nejsme z kamenů a ze dřeva, ale z živých vjemů a citů!"

Andělští duchové pohoršené odvětili: „Vy vůbec nevíte, co to čistá pohlavní láska je, protože sami ještě nejste čistí ! Tato láska je tou nejhlubší rozkoší mysli, a proto i srdce; ne však již těla pod srdcem. Andělská cudnost, která je společná oběma pohlavím, zabraňuje průchodu této lásky za hranici srdce, avšak uvnitř této hranice a nahoře nad ní se mravnost mladých mužů těší rozkoším čisté pohlavní lásky, podněcovaným krásou mladých žen. Tyto rozkoše však mají příliš niternou podstatu a jsou příliš bohaté svými půvaby, než aby se daly popsat slovy. Tato láska je výsadou andělů, neboť andělé mají pouze manželskou lásku - ta nemůže existovat společně s nečistou pohlavní láskou. Pravá manželská láska je čistá a nemá nic společného s láskou nečistou. Je to láska pouze k jedinému člověku opačného pohlaví oddělená od všech ostatních lásek, neboť je v první řadě láskou ducha a až následně těla, ne naopak; nezamořuje tedy ducha."

Dva mladíci se zaradovali a prohlásili: „Tak v nebi přece jen existuje pohlavní láska ! Čím jiným by byla manželská láska ?"

Andělští duchové však odvětili: „Zamyslete se hlouběji a prověřte své myšlenky; zjistíte, že vaše pohlavní láska je nemanželská, a proto zcela odlišná od lásky manželské - tak rozdílná jako pšenice od plevy nebo jako lidskost od zvířecosti. Kdybyste se jen zeptali žen v nebi, co to je nemanželská láska, ujišťuji vás, že by odpověděly asi takto: „Co tím myslíte ? Na co se to ptáte ? Jak vůbec můžete vyslovit něco, co tak dráždí naše uši ? Jak může v člověku vzniknout láska, která nebyla stvořena ?"

Kdybyste se jich pak zeptali, co to je pravá manželská láska, vím, že by vám odpověděly, že to není pohlavní láska, ale láska k jedinému člověku opačného pohlaví, která vzniká pouze tehdy, když se navzájem spatří mladík a dívka, kteří si byli předem určeni Pánem. V srdcích obou se vznítí touha po manželství a oba pocítí, že patří jeden druhému - on jí a ona jemu. Láska se totiž setká s láskou, nechá se poznat a okamžitě spojí jejich duše, a potom i jejich

mysli. Odtud vstoupí do hrudí a po svatbě se šíří dále. Tak se stane láskou v plnosti, která každým dnem roste a stále těsněji je spojuje, až již nejsou dva, ale jakoby jedním člověkem.

Vím také, že tytéž ženy by vám přísahaly, že žádnou jinou pohlavní lásku neznají. Řekly by: „Jak by mohla existovat láska mezi mužem a ženou, která by nebyla natolik vzájemná a opěťovaná, aby neusilovala o věčné spojení, jímž se dva stávají jedním tělem ?”

„V nebi nikdo neví, co to je promiskuita nebo že je něco takového vůbec možné. Andělé při myšlence na nečistou lásku či na lásku mimo manželství pocítí chlad po celém těle, a naopak při myšlence na čistou a manželskou lásku se jejich tělo rozehřívá. Když muž spatří dívku lehkých mravů, všechny jeho svaly ochabnou, a ožijí až při pohledu na jeho manželku,” dodali ještě andělští duchové.

Když to mladíci uslyšeli, zeptali se, zda se v nebi sezdaní partneři milují podobně jako na zemi. Duchové odpověděli, že úplně stejně. A protože vycítili, že by příchozí chtěli vědět, zda v nebi prožívají stejné rozkoše, potvrdili jim, že ano, ale že jsou mnohem blaženější, protože vnímání a pocity andělů jsou mnohem vytříbenější než vnímání a pocity lidí.

„Navíc,” pokračovali, „co jiného tuto lásku oživuje než neustálý příliv mužské síly ? Kdyby tato síla ochabla, neuvadla a neochladla by také tato láska ? Není snad tato síla mírou, stupněm a základem této lásky ? Není jejím počátkem, oporou a naplněním ? Podle vesmírného zákona prvotní věci existují, trvají a přetrvávají prostřednictvím věcí konečných. Totéž platí i o lásce. Kdyby tedy nebylo konečných rozkoší, nebyly by vůbec žádné rozkoše manželské lásky.”

Příchozí se pak zeptali, jestli se v nebi také rodí děti. A pokud se nerodí, čemu pak tyto rozkoše slouží ? Andělští duchové odpověděli, že v nebi nemají přírodní, ale duchovní potomky.

„Duchovní potomky ? Co to je ?”

„Díky konečným rozkoším se tam sezdaní partneři spojují v ještě těsnější svazek dobra a pravdy. Svazek dobra a pravdy je svazkem lásky a moudrosti, a právě tato láska a moudrost jsou duchovní potomci, kteří se z takového manželství rodí. Jelikož v nebi je manžel moudrostí a žena láskou k této moudrosti, a oba jsou duchovní lidé, nemohou tam být počati a zrozeni jiní potomci než duchovní. Proto rozkoše, které tam andělé prožijí, je nezanechají sklíčené jako některé lidi na zemi, ale naopak veselé. K tomu dochází díky neustálému přílivu nové síly, která nahrazuje tu předchozí - síly, která omlazuje a také osvěcuje. Všichni, kdo přijdou do nebe, se totiž vrátí do doby svého časného mládí a vrátí se jim i veškerá síla, která k tomuto věku patří; a tak to zůstane až do věčnosti.”

Příchozí se ještě zeptali: „Nepíše se snad v Bibli, že v nebi nejsou manželství, protože tam žijí andělé ?”

„Pohleděte vzhůru do nebe a tam obdržíte odpověď,” vyzvali je andělští duchové.

„Proč bychom se měli dívat do nebe ?”

„Protože odtamtud získáváme veškerá vysvětlení Slova. Slovo je vnitřně duchovní, a andělé, protože jsou také duchovní, nás učí, jak mu duchovně rozumět.”

Nečekali dlouho a nebe nad jejich hlavami se otevřelo. Spatřili dva anděly, a ti pravili:

„V nebi existují manželství stejně jako na zemi, ale pouze u těch, kteří mají v sobě manželství dobra a pravdy. Pouze ti jsou totiž anděly. Proto se ve Slovu touto pasáží míní duchovní

svatby, tedy manželství dobra a pravdy. K tomu dochází již na zemi, avšak ne až po smrti, a proto ani v nebi. Proto se píše o pěti pošetilých pannách, jež byly pozvány na svatbu, že nemohly vstoupit, protože neměly manželství dobra a pravdy - neměly olej, ale jen lampy. Olejem je míněno dobro a lampami pravda. A být sezdán v manželství znamená vstoupit do nebe, kde se toto manželství dobra a pravdy nalézá."

Tři příchozí byli rádi, že slyšeli toto vysvětlení. Naplnila je touha po nebi a naděje na nebeské manželství. Prohlásili:

„Oddáme se mravnému a řádnému životu, abychom došli splnění svých přání."

Manželská láska 44

(4)

ZPĚV O ČISTÉ POHLAVNÍ LÁSCE

Jednou jsem z nebe zaslechl nádhernou hudbu. Pocházela od manželek a dívek, které tam spolu zpívaly píseň, její lahodnost zněla jako cit některé lásky prýstící v harmonickém proudu. (Písňe v nebi jsou city v slyšitelné formě, tedy city vyjádřené hudebními tóny, neboť tak jako se myšlenky vyjadřují mluvou, tak se city vyjadřují zpěvem. Andělé poznají předmět citu podle pravidelnosti a plynulosti hudebních variací.)

Stál tehdy kolem mě větší hlouček duchů. Někteří mi řekli, že sice tuto lahodnou hudbu slyší a vědí, že je to melodie některého citu, avšak nevědí, jakého. Snažili se hádat, ale neúspěšně. Jeden se domníval, že píseň vyjadřuje cit ženicha a nevěsty, když si slibují věrnost, jiný, že je to cit ženicha a nevěsty, když se sezdávají, a další, že vyjadřuje lásku manžela a manželky brzy po svatbě.

Pak se mezi nimi náhle objevil anděl z nebe a řekl, že zpívají o čisté pohlavní lásce. Okolostojící se pak dotazovali, co to čistá pohlavní láska je. Odpověděl, že je to láska muže k dívce nebo k sezdané ženě půvabného zevnějšku a dobrých způsobů, oproštěná od jakékoliv neslušné představy, a obdobná láska ženy k muži. S těmito slovy anděl zmizel.

Zpěv pokračoval, a protože nyní věděli, který cit vyjadřuje, začali jej slyšet rozdílnými způsoby závislými na stavu jejich vlastní lásky. Ti, kteří na ženy pohlíželi čistě, slyšeli zpěv jako harmonický a lahodný. Avšak ti, kteří na ně pohlíželi nečistě, jej slyšeli jako disharmonický a skličující, a ti, kteří na ženy pohlíželi s pohrdáním, jej vnímali jako disonantní a nepříjemný.

Půda, na které stáli, se náhle změnila v divadlo a ozval se hlas:

„Diskutujte o této lásce."

Vtom se objevili duchové z různých společenství a mezi nimi i andělé odění v bílém. Ti oznámili: „V duchovním světě jsme zkoumali všechny možné druhy lásky, nejen lásku muže k muži a ženy k ženě, ale i vzájemnou lásku manžela a manželky a také lásku muže k ženám a ženy k mužům. Bylo nám dovoleno zkoumat různá společenství, a přesto jsme doposud nenašli čistou vzájemně sdílenou lásku k druhému pohlaví, kromě lidí, kterým pravá manželská láska propůjčila nepřetržitou schopnost spojení. Tito lidé jsou v nejvyšším nebi. I nám bylo dovoleno pocítit vliv této lásky na city našich srdcí a cítili jsme, že svou

lahodností převyšuje každou jinou lásku kromě lásky sezdáných párů, jejichž srdce jsou jedním. Avšak diskutujte prosím o této lásce, neboť je pro vás nová a neznámá. Protože je příjemností samou, nazýváme ji v nebi lahodností nebe."

V diskusi, která následovala, promluvili nejprve ti, kteří nebyli schopni myslet na čistotu manželství. Otázali se:

„Když někdo vidí krásnou a půvabnou dívku nebo ženu, může snad natolik kontrolovat své myšlenky a držet je tak oproštěné od touhy, aby miloval její krásu, a přesto si ji nepřál okusit, kdyby mu to bylo dovoleno? Kdo v sobě může tak očistit touhu vrozenou každému muži, aby z ní udělal to, co není, a přesto dál miloval? Může se pohlavní láska, když přechází z očí do myšlenek, zastavit u ženské tváře? Nesklouzává snad okamžitě k ěadrům a dál? Andělé mluvili nesmysly, když říkali, že tato láska může být čistá, a přesto nejlahodnější ze všech; a že je prý možná jen u manželů, kteří jsou ve stavu pravé manželské lásky, takže u svých manželek mají neobyčejnou pohlavní schopnost. Jsou snad tito lidé natolik lepší než ostatní, že když vidí krásnou ženu, dokážou držet své myšlenky tak povznesené a jakoby potlačené, že jim dokážou zabránit, aby sestoupily dolů a pokračovaly tam, kde se tato láska vytváří?"

Po nich promluvili ti, kteří cítili jak vřelost, tak i chlad - chlad vůči svým manželkám a vřelost k druhému pohlaví obecně. Ti prohlásili:

„Co to je čistá pohlavní láska? Čistota a pohlavní láska jsou termíny, které si protirečí. Může někdo přidat protimluv, aniž by odstranil podstatu dané věci, a tak ji nezničil? Jak může být čistá pohlavní láska tou nejlahodnější ze všech, když ji čistota olupuje o její lahodnost? Vy všichni víte, v čem lahodnost této lásky spočívá. Když tedy zcela zavrhneme myšlenku na spojení, kde tato lahodnost je a odkud by měla přicházet?"

Do toho se vložili někteří další: „My jsme byli s těmi nejkrásnějšími ženami, aniž bychom po nich toužili. My tedy víme, co to je čistá pohlavní láska."

Avšak jejich společníci, kteří znali jejich smyslnou povahu, odvětili: „Pak jste byli zrovna ve stavu, kdy jste pohrdali druhým pohlavím, protože jste nebyli schopni styku, a to není čistá pohlavní láska, ale konečný výsledek nečisté lásky."

Anděly tato řeč rozhořčila a požádali ty, co stáli vpravo, tedy směrem k jihu, aby promluvili. Ti řekli: „Existuje láska dvou mužů k sobě navzájem, láska dvou žen k sobě navzájem a láska muže k ženě a ženy k muži. Tyto tři druhy lásek jsou naprosto rozdílné. Láska dvou mužů je jako láska dvou intelektů k sobě, neboť muž byl stvořen jako intelekt, a je proto od narození určen k tomu, aby se jím stal. Láska dvou žen je jako láska dvou citů k intelektu muže, neboť žena byla stvořena jako tato láska a je od narození určena k tomu, aby se jí stala. Oba dva druhy lásek - dvou mužů k sobě a dvou žen k sobě - nepronikají hluboko do srdcí, ale zůstávají na povrchu. Vytvářejí pouze povrchní kontakt a nevedou k žádnému vnitřnímu spojení dvojice. Proto se dva muži často o něco rozumově přou a přitom spolu bojují jako dva boxeři; a když po něčem touží dvě ženy, bojují proti sobě jako dvě zápasnice."

Avšak láska muže a ženy je láskou intelektu a citu, jež proniká hluboko a vede ke sjednocení. Tímto sjednocením je láska; avšak jde o sjednocení myslí či o touhu po něm, a ne o sjednocení těla, a to je láska duchovní, tedy čistá.

Tato láska je možná jen u těch, kdo jsou ve stavu pravé manželské lásky, a proto mají přebytek pohlavní síly, neboť čistota jim nedovoluje pocítit vliv lásky z těla u žádné jiné ženy než u své manželky. Jelikož se nacházejí ve stavu vrcholné pohlavní síly, nemohou si pomoci, aby nemilovali druhé pohlaví a zároveň si neošklivili necudnost. Výsledkem je, že mají čistou pohlavní lásku, což je v podstatě vnitřní duchovní přátelství. Ta svou lahodnost

získává z výtečné, ale čisté sexuality, jež je výsledkem naprostého zřeknutí se promiskuity; a protože tento muž miluje jen svou manželku, je čistá.

Je čistá, jelikož tato láska nemá podíl na těle, ale jen na duchu; a protože ženská krása díky své vrozené přitažlivosti vstupuje zároveň do mysli muže, je také lahodná."

Mnozí z okolostojících si zacpávali uši a volali: „Takové nesmysly, co nám tady povídáte, zkrátka nemůžeme poslouchat!"

Byli to nečistí duchové. Pak se znovu ozval zpěv z nebe a byl ještě lahodnější než předtím. Těm nečistým však zněl tak nepříjemně, že se vyřítili z divadla a prchali pryč, aby se tomuto randálu vyhnuli. Za sebou nechali několik těch, kteří byli natolik moudří, že milovali čistotu manželství.

Manželská láska 55

(5)

U CHRÁMU MOUDROSTI

Jednou, když jsem hovořil s anděly, naplnila mě radostná touha spatřit *Chrám moudrosti*, který jsem navštívil už jednou předtím. Zeptal jsem se andělů na cestu a oni řekli:

„Následuj světlo a nalezneš jej."

„Co tím myslíte, následovat světlo ?"

„Naše světlo svítí tím jasněji, čím více se k chrámu moudrosti přibližuješ. Běž tedy směrem, kterým se světlo bude rozjasňovat. Naše světlo vychází od Pána jako slunce našeho světa, a je proto ve své podstatě moudrostí."

Tak jsem v doprovodu dvou andělů šel za světlem, které stále sílilo. Šplhal jsem za ním po příkrém svahu na vrchol jistého kopce v jižní krajině, na němž jsem našel nádhernou bránu. Když její strážce spatřil anděly, kteří mě doprovázeli, otevřel ji. Uvnitř jsme uviděli cestu lemovanou palmami a vavříny, po které jsme se vydali. Cesta se obloukovitě stáčela a dovedla nás do zahrady, v jejímž středu stál Chrám moudrosti.

Rozhlédl jsem se zahradou a spatřil menší budovy připomínající chrám, s moudrými muži uvnitř. Vykročili jsme k jednomu z nich a u dveří jsme jej oslovili. Vysvětlili jsme mu, proč a jak jsme sem přišli.

„Vítejte. Pojděte dál, sedněte si a věnujme se chvíli rozhovoru vyžadujícímu moudrost," vyzval nás.

Uvnitř budovy jsem se rozhlédl a spatřil jsem, že je rozdělena na dvě části, které přesto vypadaly jako místnost jediná. Rozdělovala ji na dvě poloviny průhledná stěna z toho nejčistšího křišťálu. Právě tato průhlednost vyvolávala dojem, že je zde místnost jen jedna. Zeptal jsem se, k čemu to slouží.

„Nejsem tu sám," odpověděl, „je tu se mnou má manželka, a přestože jsme dva, zároveň nejsme dva, ale jen jedno tělo."

„Vím, že jsi moudrý," řekl jsem. „Co má však moudrý muž či moudrost společného s ženou ?"

Hostitel se zatvářil rozmrzele. Pozdvihl ruku, a v tom okamžiku vešli dovnitř další moudří mužové bydlící v sousedních budovách. Žertovně je oslovil: „Tady náš host má otázku. Chtěl by vědět, co má moudrý muž či moudrost společného s ženou !"

To vyvolalo obecné veselí. Pak poznamenali: „Co je moudrý muž nebo moudrost bez ženy či bez lásky ? Manželka je láskou k moudrosti moudrého muže."

„Diskutujme tedy moudře o příčinách, a začněme příčinou krásy ženského pohlaví," vyzval všechny hostitel.

A tak se postupně ujímali slova.

Prvý řekl, že touto příčinou je skutečnost, že Pán stvořil ženy jako city k moudrosti mužů, a city k moudrosti jsou vrcholem krásy.

Druhý označil za příčinu to, že Pán stvořil ženu prostřednictvím moudrosti muže. Stvořil ji z muže, takže je formou moudrosti inspirovanou citem lásky. A protože cit lásky je ve skutečnosti život sám, žena je životem moudrosti, zatímco muž je moudrostí, a život moudrosti je vrcholem krásy.

Třetí se domníval, že ženská krása vznikla proto, že žena byla obdařena schopností vnímat rozkoše manželské lásky; a protože celé její tělo je orgánem tohoto vnímání, je také sídlem krásy, neboť kde sídlí a jsou pociťovány tyto rozkoše, tam sídlí i krása.

Čtvrtý přednesl názor, že Pán vzal krásu a eleganci života z muže a vložil ji do ženy. Proto muž, není-li znovusjednocen se svou krásou a elegancí v ženě, je drsný, tvrdý, suchý a nesympatický. Je moudrý pouze sám pro sebe, a to jej činí necitlivým. Když je však sjednocen se svou krásou a elegancí života v manželce, stane se příjemným, okouzlujícím, živým a sympatickým, a proto i moudrým.

Pátý pravil, že ženy byly stvořeny jako modely krásy, avšak ne pro sebe, ale pro muže, aby se muži, kteří jsou sami o sobě tvrdí, zjemnili, aby se jejich charaktery, samy o sobě vážné, staly přívětivějšími, a aby se jejich srdce, sama o sobě studená, rozešla. K tomu dojde, když se stanou jedním tělem se svými manželkami.

Podle šestého ženská krása vznikla, protože Pán stvořil vesmír jako své nejdokonalejší dílo. Nebylo v něm však stvořeno nic dokonalejšího nežli žena půvabného zevnějšku a vybraného vystupování. Proto muži děkují Pánu za tuto štědrost a vracejí Mu ji tím, že od Něj přijímají moudrost.

Když vyjádřili tyto a obdobné názory, objevila se za křišťálovou stěnou manželka hostitele. Oslovila svého manžela:

„Prosím, promluv."

A zatímco hovořil, vnímali jsme v jeho slovech život moudrosti přicházející od jeho ženy, neboť ve zvuku jeho řeči se nacházela její láska. Tím zkušenost potvrdila vyřčenou pravdu.

Potom jsme si prohlédli Chrám moudrosti a okolní zahrady. Plni radosti, kterou nás naplnily, jsme se pak vrátili sloupovým k bráně a sešli dolů cestou, po které jsme přišli nahoru.

Manželská láska 56

NA NÁVŠTĚVĚ U LIDÍ ZLATÉHO VĚKU

Následujících šest příběhů z duchovního světa na téma manželské lásky odhaluje, jaká byla tato láska v nejranějších dobách, jaká byla později a jaká je dnes. Ukazují, že tato láska postupně upadala ze své svatosti a čistoty, až se stala smilnou. Je však jistá naděje, že bude přivedena zpět ke svému prvotnímu stavu a ke své dávné svatosti.

Jednou jsem meditoval o manželské lásce, když tu mou mysl uchvátila touha poznat, jaká byla tato láska u lidí, kteří žili ve *zlatém věku* a jaká byla u lidí věků následujících - v době stříbrné, měděné a železné. Protože jsem věděl, že všichni, kdo v těchto dobách vedli dobrý život, jsou v nebesích, modlil jsem se k Pánu, aby mi dovolil si s nimi promluvit a nechat se od nich poučit.

Vtom se vedle mě objevil anděl a oslovil mě: „Poslal mě Pán, abych byl tvým průvodcem a společníkem. Nejprve tě povedu a doprovodím k těm, kdo žili v prvním věku známém jako zlatý. Cesta k nim je strmá a vede hustým lesem, kterým bez průvodce, jehož člověku přidělí Pán, nemůže nikdo projít.”

Byl jsem v duchu, a tak jsem se připravil na cestu a otočili jsme se tváří k východu. Cestou jsem spatřil horu, jejíž vrchol čněl nad mraky. Překročili jsme velkou poušť a došli k hustému lesu, který tvořily různé druhy stromů. Jak předpověděl anděl, byly tak husté, že v lese byla úplná tma. Protínala jej však řada úzkých stezek; anděl mi vysvětlil, že je to labyrint, který má lidi svést z cesty. Pokud Pán cestovateli neotevře oči tak, aby viděl olivovníky ověncené vinnou révou a mohl sledovat cestu od jednoho k druhému, ztratí se v podsvětí, což je oblast obklopující tento les po obou stranách. Les tak slouží jako stráž před příchodem nepovolaných. Na hoře totiž žijí pouze lidé nejstaršího věku.

Když jsme vstoupili do lesa, otevřely se nám oči a spatřili jsme olivovníky obtočené révou, z níž visely hrozny tmavomodrého vína. Tvořily spojitě kruhové křivky, takže jak jsme je sledovali, šli jsme stále dokola.

Nakonec jsme spatřili skupinu vysokých cedrů s několika orly na větvích. Když je anděl spatřil, řekl: „Nyní jsme na hoře nedaleko vrcholu.”

Šli jsme dál a kousek za cedry jsme vstoupili na kruhovou planinu, kde se pásla jehňata - mladé ovce i berani. Jejich podoba znázorňovala stav nevinnosti a míru horských obyvatel.

Vydali jsme se napříč planinou, a náhle jsme spatřili nespočet stanů. Byly jich tisíce a prostíraly se do dálky do stran, kam až oči dohlédly. Anděl mě informoval:

„Nyní jsme v táboře, kde se nalézá Armáda Pána Jehoviho. (Pozn. překl.: **Jméno Jehovih namísto Jehovah se nalézá na několika místech Slova. např. Gn 15.2, Iz 65,13. V díle Coronis odst. 37, kde se příběh opakuje, se objevuje tvar Jehovih s vysvětlením, že jde o jméno pro „Jehovu v Jeho Lidskosti”**) Takto se tyto lidé nazývají a tady žijí. Dokud tyto nejstarší lidé žili ve světě, přebývali ve stanech, a proto v nich bydlí i nadále. Zabočme ale na jih, kde žijí ti moudřejší z nich, abychom našli někoho, s kým bychom si mohli pohovořit.”

Šli jsme dál a v dálce spatřili tři chlapce a tři děvčata sedící před stanem. Když jsme se však přiblížili, vypadali jako muži a ženy průměrné výšky.

„Všichni obyvatelé této hory vypadají z dálky jako děti, protože jsou ve stavu nevinnosti, a

nevinost vyhlíží jako časné dětství," pravil anděl.

Když nás tito lidé spatřili, přispěchali k nám a zeptali se: „Odkud přicházíte a jak jste se sem dostali ? Vaše tváře nejsou jako tváře obyvatel naší hory."

Anděl jim vysvětlil, proč jsme sem přišli, a vyprávěl jim, jak nám bylo dovoleno projít lesem. Nato nás jeden ze tří mužů pozval dál a zavedl nás do svého stanu. Byl oblečen do modrého pláště a bílého vlněného roucha. Jeho žena měla na sobě purpurové roucho a pod ním blůzu z jemného vyšívaného plátna.

Protože jsem myslel na to, že bych se rád dozvěděl něco o manželství těchto nejstarších lidí, pohlédl jsem postupně na manžela a na manželku a potom opět na manžela. Všiml jsem si, že z jejich tváře vyzařuje, že jsou téměř jednou duší. Pronesl jsem: „Vy dva jste jedno."

Muž odpověděl: „Jsme jedno. Její život je ve mě a můj život je v ní, takže jsme dvě těla, ale jen jedna duše. Naše jednota je jako jednota dvou stánků v hrudi, zvaných srdce a plíce. Ona je mým srdcem a já jsem jejími plícemi. Protože však srdcem zde rozumíme lásku a plícemi moudrost, ona je láskou mé moudrosti a já jsem moudrostí její lásky. Její láska proto zevně zahluje mou moudrost a má moudrost je vnitřně přítomna v její lásce. Proto, jak jsi poznamenal, jednota našich duší se nám odráží v tvářích."

„Jste-li takto sjednoceni, můžeš pohledět na jinou ženu než svou vlastní ?" zeptal jsem se.

„Ano, můžu, avšak protože je má manželka sjednocena s mou duší, díváme se oba společně, a tak dovnitř nemůže vstoupit ani ten nejmenší odlesk touhy. Když se dívám na ženy jiných mužů, vidím je očima své manželky, kterou jedinou miluji. Protože ona dokáže vycitovat všechny mé pohnutky, vystupuje jako prostředník, řídí mé myšlenky a odstraňuje z nich vše nesouhlasné. Zároveň do mě zavádí chlad a hrůzu vůči všemu nečistému. Není tedy pro nás možné, abychom pohlédli na manželku některého našeho společníka se žádostivostí, stejně jako nemůžeme pohlédnout na světlo našeho nebe ze stínů podsvětí. Proto v našem myšlení nemáme žádný pojem, a v našem jazyce už vůbec žádný termín, který by vyjadřoval svody smyslné lásky."

Nemohl použít slovo smilstvo, protože čistota jejich nebe tomu zabránila.

Můj anděl - průvodce poznamenal: „Teď slyšíš anděly tohoto nebe mluvit jazykem moudrosti - mluví totiž v pojmech příčin."

Rozhlédl jsem se a spařil, že jejich stan je jakoby pozlacen. Zeptal jsem se, co to je.

Muž odpověděl: „Tento jev vzniká z planoucího světla, které se blýská jako zlato. Září a prostupuje závěsy našeho stanu, kdykoliv tady hovoříme o manželské lásce. Tehdy se totiž odhaluje teplo našeho slunce, které je ve své podstatě láska, a zabarvuje svou zlatostí světlo, které je ve své podstatě moudrost. K tomu dochází proto, že manželská láska je ve svém zdroji hrou moudrosti a lásky. Muž byl totiž zrozen, aby se stal moudrostí, a žena, aby se stala láskou k moudrosti muže. Z nich vznikají rozkoše této vzájemné hry v manželské lásce, a proto i mezi námi a našimi manželkami. Již tisíce let jsme zde svědky toho, že tyto rozkoše co do jejich množství, stupně a síly vynikají a dosahují výtečnosti podle toho, jak uctíváme Pána Jehoviho, Jenž je zdrojem, z Něhož tato nebeská jednota neboli nebeské manželství lásky a moudrosti plyne."

Když to dořekl, spatřil jsem nad kopcem mezi stany veliké světlo. Zeptal jsem se, odkud pochází.

„Ze stanu, který je naší svatyní, v níž konáme bohoslužby."

Zeptal jsem se, jestli se k němu člověk může přiblížit. Řekli, že ano. Šel jsem tedy k němu a spatřil jsem, že stan zvenku i zevnitř přesně odpovídá popisu svatostánku vytvořeného na poušti pro děti Izraele - stánku, jehož plán byl ukázán Mojžíšovi na hoře Sinaj (Ex 25,40; 26,30).

„Co tady ve svatyni vydává tolik světla ?“ zeptal jsem se.

„Je zde tabule s nápisem ‚Smlouva mezi Jehovou (Pozn. překl.: V díle **Coronis** odst. 37, kde se příběh opakuje, se objevuje tvar **Jehovih** s vysvětlením, že jde o jméno pro „Jehovu v Jeho Lidskosti“) a nebesy.“ řekl, aniž by dodal cokoliv dalšího.

Když jsme se připravovali k odchodu, otázel jsem se: „Žil některý z vás, dokud jste byli ve světě, s více než jednou manželkou ?“

„Nikoho takového neznám,“ zněla odpověď, „protože na více žen nedokážeme vůbec pomyslet. Ti, kteří na ně mysleli, nám řekli, že okamžitě pocítili ztrátu veškeré nebeské blaženosti své duše - vyprchala z těch nejvnitřnějších až po ty nejzevnější úrovně jejich těl, dokonce až po konečky jejich prstů, a spolu s tím odešla i jejich mužnost. Když si toho všimli druzí, vyhnali je z naší země.“

Muž domluvil a pospíšil si zpět do svého stanu. Vrátil se s granátovým jablkem obsahujícím spoustu zlatých semen. Věnoval mi je a já si je vzal jako upomínku toho, že jsme navštívili lidi žijící ve zlatém věku. Pak jsme si navzájem popřáli mír a vrátili se domů.

Manželská láska 74-75

(7)

NA NÁVŠTĚVĚ U LIDÍ STŘÍBRNÉHO VĚKU

Další den ke mě přišel stejný anděl jako včera a oslovil mě:

„Chceš, abych tě vzal a doprovodil k lidem, kteří žili ve věku či době stříbrné, abychom si od nich vypočetli, co nám řeknou o manželství za jejich časů ?“

Řekl, že ani k nim se prý nedá přiblížit jinak než pod Pánovým vedením. Byl jsem tak jako předtím v duchu a dal jsem se se svým průvodcem na cestu. Nejprve jsme vystoupili na kopec, který ležel na hranici mezi východem a jihem. Když jsme stáli na jeho svahu, ukázal na rozlehlou krajinu před námi. V dálce jsme spatřili, jak se před námi tyčí nějaká hora. Mezi ní a místem, kde jsme stáli, se prostíralo údolí, a vzadu byla zvolna se svažující planina.

Sešli jsme s kopce, abychom přešli údolí, a po obou stranách jsme tu a tam viděli dřevěné a kamenné sochy lidí a nejrůznějších zvířat, ptáků a ryb.

„Co to je ?“ zeptal jsem se anděla. „Jsou to modly ?“

„Ani zdaleka,“ odpověděl. „Jsou to tvary zobrazující různé morální ctnosti a duchovní pravdy. Lidé onoho věku znali souvztažnosti, a protože každý člověk, zvíře, pták i ryba má souvztažnost s jistou hodnotou, každý tvar zobrazuje jistý aspekt ctnosti nebo pravdy. Dohromady pak zobrazují celou ctnost či pravdu v její obecné a plné formě. V Egyptě se takové znaky nazývají hieroglyfy.“

Přešli jsme údolí a když jsme vstoupili na planinu, spatřili jsme koně a vozy. Koně měli na postrojích a ohlávkách různé druhy kovových disků. Vozy byly různého typu; některé znázorňovaly orly, jiné velryby, další jeleny s parohy nebo kozorožce. Nakonec jsme spatřili několik vozů a kolem nich po stranách stáje. Když jsme se však přiblížili, koně i vozy zmizeli a na jejich místě jsme uviděli lidi, jak se po dvojicích procházejí, rozmlouvají spolu a nad něčím uvažují. Anděl mi řekl:

„Z dálky jsme je viděli jako různé druhy koní, vozů a stáje, protože tak se jeví rozumová inteligence lidí tohoto věku. Koně totiž svou souvztažností představují porozumění pravdě, vůz učení této pravdy a stáje nauky. Jak víš, v tomto světě se vše jeví podle souvztažností.“

Prošli jsme kolem a začali dlouze stoupat. Nakonec jsme spatřili město a vstoupili do něj. Jak jsme procházeli jeho ulicemi a náměstími, dívali jsme se na domy. Byly to samé paláce z mramoru. Z čelní strany k nim vedly alabastrové schody s jaspisovými sloupy po stranách. Také jsme viděli chrámy z drahokamů safírové a azurové barvy.

Anděl mi vysvětlil: „Jejich domy jsou kamenné, protože kameny představují přírodní pravdy a drahokamy duchovní pravdy. Všichni, kdo žili ve stříbrném věku, získali inteligenci pomocí duchovních, a proto i přírodních pravd. Význam stříbra je obdobný.“

Jak jsme se procházeli městem, zpozorovali jsme tu a tam dvojice lidí, a protože to byli manželé s manželkami, čekali jsme, až nás někde pozvou. Když jsme s tímto očekáváním v mysli procházeli kolem jedné dvojice, zavolali na nás a pozvali nás do svého domova. Následovali jsme je a vstoupili k nim. Anděl pak s nimi za mě promluvil a vysvětlil jim účel mé návštěvy v tomto nebi.

„Je tu proto, aby se dozvěděl něco o manželství starodávných lidí, jejichž představiteli jste vy,“ řekl jim.

„Pocházíme z lidu Asie,“ začali. „V naší době se lidé věnovali studiu pravdy, a tím získávali inteligenci. Toto studium přitahovalo naše duše i mysli, zatímco naše tělesné smysly přitahovaly formy utvářené tak, aby vyjadřovaly jednotlivé pravdy. Znalosti souvztažností spojovaly naše tělesné vjemy a vnímání našich myslí, a tak nám propůjčovaly inteligenci.“

Pak je anděl poprosil, aby nám řekli něco o svých manželstvích. Promluvil manžel:

„Existuje souvztažnost mezi duchovním manželstvím, tedy manželstvím pravdy s dobrem, a přírodním manželstvím, tedy muže s ženou. Jako studenti souvztažností jsme viděli, že církev se svými jednotlivými pravdami a dobrou nemůže existovat u jiných lidí než u těch, kteří žijí s jednou manželkou ve stavu pravé manželské lásky. Církev v jednotlivci totiž vytváří manželství dobra a pravdy. Proto my všichni, kteří zde žijeme, tvrdíme, že manžel je pravda a manželka dobro této pravdy. Dobro nemůže milovat žádnou jinou pravdu než svou vlastní, stejně jako pravda nemůže vracet tuto lásku žádnému jinému než svému vlastnímu dobru. Za jiných podmínek by vnitřní manželství, vytvářející církev, zemřelo a manželství by se stalo pouze vnějším; a s tímto manželstvím je v souvztažnosti modlářství, ne církev. Proto manželství s jednou manželkou nazýváme svátostí. Pokud by se v našem společenství vyskytlo manželství muže s více manželkami, nazývali bychom to svatokrádeží.“

Potom nás zavedli do předsíně, která měla zdi vyzdobené spoustou různých uměleckých předmětů a malých obrázků, jež všechny vypadaly jako stříbrné odlitky.

„Co to je?“ zeptal jsem se.

„To jsou malby a vyobrazení, které nám znázorňují nejrůznější kvality, atributy a radosti manželské lásky. Jedna skupina zobrazuje jednotu duší, druhá spojení myslí, další

harmonii srdcí a další zase rozkoše, které z toho všeho plynou."

Jak jsme si to prohlíželi, spatřili jsme na stěně jakousi duhu složenou ze tří barev - nachové, modré a bílé. Všimli jsme si, jak nachová barva prochází modrou a mění bílou na tmavomodrou, a potom znovu plyne přes modrou do nachové a pozvedá ji na planoucí záři.

„Rozumíš tomu ?" zeptal se mě manžel.

„Vysvětli mi to," požádal jsem.

„Nachová barva je souvztažná s manželskou láskou manželky. Bílá barva představuje inteligenci manžela. Modrá znamená počátek manželské lásky tak, jak jej vnímá manželka v manželovi, a tmavomodrá, jež se mísí s bílou, představuje manželskou lásku, kterou má tehdy manžel. Jak tato barva plyne zpět přes modrou do nachové a pozvedá ji na planoucí záři, představuje manželovu manželskou lásku plynoucí zpět k manželce. Taková zobrazení se na našich zdech objevují tehdy, když myslíme na manželskou lásku a na její vzájemnou, postupnou i současnou jednotu, pokud přitom na tyto duhy soustředěně upíráme zrak."

„Všechno je to pro nás dnes velice tajemné, protože to vše jsou zobrazení odrážející tajemství manželské lásky jednoho muže s jednou manželkou," řekl jsem.

„Ano, je tomu tak, ale pro nás to nejsou žádná tajemství, ani v tom není nic tajemného," odvětil.

Když domluvil, v dálce se objevil vůz tažený bílými poníky. Když to anděl zahlédl, oznámil: „Tento vůz je pro nás znamením, že musíme jít."

Sešli jsme po schodech dolů a náš hostitel nám věnoval náruč bílých hroznů vína i s listy, které se náhle změnily na stříbrné. Odnesli jsme si je jako znamení naší rozmluvy s lidmi stříbrného věku.

Manželská láska 76

(8)

NA NÁVŠTĚVĚ U LIDÍ MĚDĚNÉHO VĚKU

Příští den se můj anděl - průvodce dostavil znovu se slovy: „Připrav se na návštěvu obyvatel nebe na západě, což jsou někteří z lidí, kteří žili ve třetím neboli měděném věku. Jejich domy se nacházejí od jihu přes západ k severu, ale až na severu nejsou."

Když jsem se připravil, vydali jsme se na cestu a vstoupili do onoho nebe z jižní strany. Tam jsme našli nádherný les z palem a vavříků. Prošli jsme jím a přesně na hranici se západem jsme spatřili několik obrů dvakrát vyšších než lidé.

„Kdo vás nechal projít lesem ?" zeptali se.

„Bůh nebe," odpověděl anděl.

„Jsme strážci vstupu do starodávného západního nebe. Vy ale vstoupit můžete."

Prošli jsme a před sebou jsme spatřili horu tyčící se do mraků. Mezi místem, kde jsme stáli, a horou byla zem hustě pokryta vesnicemi, mezi nimiž se prostíraly zahrady, lesíky a pole. Prošli jsme vesnicemi, došli k hoře a vyšplhali se nahoru. Ukázalo se, že její vrchol není ostrý, ale tvoří ho planina, na které leží velké a rozlehlé město. Všechny domy byly z pryskyřičného dřeva a měly dřevěné střechy.

„Proč jsou ty domy dřevěné ?“ zeptal jsem se.

„Protože dřevo představuje přírodní dobro, což bylo dobro lidí třetího věku na zemi,“ odpověděl anděl. „Také měď představuje přírodní dobro, a tak tito raní lidé nazývali svůj věk měděným. Mají zde také posvátné budovy postavené z olivového dřeva a v jejich středu svatostánek ukrývající v truhle Slovo, které bylo obyvatelům Asie dáno ještě před Slovem Izraelitů. Jeho historické knihy se nazývají *Boje Jehovovy*, jeho prorocké knihy *Výpovědi*. O obojím se zmiňuje Mojžíš (Nu 21,14,15,27-30). Toto Slovo se ztratilo v královstvích Asie a zachovalo se jen ve velkém Tartarsku. (Pozn. překl.: *Zřejmě západní Čína a Tibet.*)

Pak mě zavedl do jedné z budov a tam jsme uprostřed viděli svatostánek. Vše bylo zalité tím nejbělejším světlem.

„Toto světlo,“ pravil anděl, „pochází se starodávného asijského Slova - v nebesích totiž každá Božská pravda září.“

Když jsme budovu opouštěli, slyšeli jsme, že se ve městě rozšířila zpráva o přítomnosti dvou cizinců, kteří by měli být vyslechnuti, odkud jsou a co zde pohledávají. Ze shromáždění k nám přispěchal úředník a předvolal nás k soudu. Zeptali se nás, odkud a proč jsme sem přišli.

„Prošli jsme palmovým lesem a také domovem obrů, kteří jsou strážci vašeho nebe, a potom krajinou s vesnicemi,“ odpověděli jsme. „Z toho můžete usoudit, že jsme sem nepřišli sami od sebe, ale že nás k tomu povolal Bůh nebe. Naším posláním je poučit se o vašich manželstvích, o tom, zda jsou monogamní nebo polygamní.“

„Co slovo ‚polygamní‘ znamená ?“ zeptali se. „Neznamená to promiskuitní ?“ Pak soud určil obeznaného muže, aby nás vzal k sobě domů a poučil nás. Když s námi dorazil domů, požádal svou manželku, aby se k němu připojila, a pak promluvil takto:

„Nejranější neboli nejstarší lidé se těšili pravé manželské lásce, takže když žili ve světě, zakoušeli tuto lásku v síle a moci, jaké nikdo jiný nedosahoval; nyní žijí v tom nejpožehnanějším stavu ve svém nebi na východě. Ti nám předali přikázání o manželství, která máme dodržovat. Jsme jejich potomky a předali nám jako otcové svým synům životní pravidla, mezi nimiž jsou i následující o manželství: *‚Děti, přejete-li si milovat Boha a bližního a být navěky moudrými a šťastnými, radíme vám, abyste si osvojili monogamní život. Pokud se od tohoto přikázání odchýlíte, opustí vás veškerý nebeský život a spolu s ním i vnitřní moudrost, a budete vyhoštěni.‘*

Toto přikázání svých otců jsme jako jejich synové uposlechli a poznali jsme, jak je pravdivé. Nakolik někdo miluje pouze svou manželku, natolik se stává nebeským a vnitřním člověkem, a nakolik někdo nemiluje pouze svou manželku, natolik se stává přírodním a vnějším člověkem - tehdy miluje jen sebe a své vlastní představy a upadá do nevyrovnanosti a hlouposti.

Proto jsme všichni v tomto nebi monogamní a strážíme všechny hranice našeho nebe před polygamisty, cizoložníky a smilníky. Pokud dovnitř vtrhne polygamista, je vyvržen do temnoty na severu; pokud cizoložník, do výhní na západě; a pokud smilník, do klamných

světél na jihu."

Zeptal jsem se, co myslí temnotou na severu, výhněmi na západě a klamnými světly na jihu.

Odpověděl, že temnota na severu je temnotou mysli a neznalostí pravd, výhně západu jsou láskami ke zlu, a klamnými světly na jihu je zfalšování pravdy. To vše jsou různé druhy duchovního smilstva.

Pak nás vyzval: „Pojďte se mnou do naší pokladnice."

Následovali jsme jej a on nám ukázal posvátné knihy nejstarších lidí. Byly napsané na dřevěných a kamenných deskách, z pozdější doby pak na vyleštěných dřevěných tabulích sestavených do knih. Lidé druhého věku psali svá písmena na kůži. Přinesl nám ukázat kůži, na které byla přepsána pravidla z kamenných desek nejstarších lidí, mezi nimi i pravidlo o manželství.

Když jsme si prohlédli tyto a další věci pozoruhodné svou neobyčejnou starobylostí, anděl pravil: „Nyní musíme odejít."

Pak náš hostitel odešel do zahrady a ze stromu utrl několik ratolestí, které svázal a podal nám je se slovy: „To jsou ratolesti ze stromu, který roste pouze v našem nebi. Jeho míza voní jako sladký balzám."

Vzali jsme si dar a dali se na sestup východní stezkou, na které nebyly žádné stráže. Viděli jsme, jak se ratolesti změnily v lesklý bronz a jejich hroty ve zlato. To bylo znamení, že jsme navštívili lidi třetího věku, jenž se nazývá věkem měděným nebo bronzovým.

Manželská láska 77

(9)

NA NÁVŠTĚVĚ U LIDÍ ŽELEZNÉHO VĚKU

O dva dny později mě anděl oslovil znovu: „Dokončíme cyklus věků. Zůstal nám už jen věk poslední, nazvaný po železe. Lidé tohoto období žijí na severu, hluboko ve vnitrozemí na západní straně. Všichni jsou potomky časných obyvatel Asie, kteří měli staré Slovo a na něm zakládali svou bohoslužbu - bylo to tedy před Pánovým příchodem na svět. Vyplývá to ze spisů starodávných autorů, kde toto období jmenují. Tatáž období označovala socha, kterou viděl král Nabuchodonozor a která měla hlavu ze zlata, prsa a paže ze stříbra, břicho a bedra z bronzu, nohy ze železa a chodidla ze železa a z hlíny." (*Dan 2,32,33*)

Anděl mi to vyprávěl během cesty, která se krátila a rychle ubíhala spolu s proměnami našich myslí, jež byly vyvolávány podle charakteru lidí, které jsme míjeli. Prostor a vzdálenosti v duchovním světě jsou totiž zdání vyvolávaná mentálními stavy.

Vzhledli jsme a zjistili, že se nalézáme v lese tvořeném buky a dvěma druhy dubů. Rozhlédli jsme se a spatřili po levé straně medvědy a po pravé levharty. Na můj údiv anděl reagoval slovy: „To nejsou medvědi ani levharti, ale lidé, kteří vystupují jako strážci těch, kdo žijí na severu. Slídí svými čenichy po životních sférách, které vyzařují kolemjdoucí, a napadají každého, kdo má duchovní charakter, protože místní obyvatelé jsou přírodní. Ti, kdo čtou Slovo, aniž by z něj čerpali jakékoliv poučení, vypadají z dálky jako medvědi, a ti, kdo se utvrzují v nepravdách ze Slova, vypadají jako levharti."

Když nás však tato stvoření spatřila, otočila se k nám zády, a tak jsme mohli projít.

Za lesem následovaly houštiny a pak travnaté pláně rozdělené na parcely ohraničené zimostrázovými ploty. Pak se půda počala svažovat do údolí, ve kterém leželo jedno město vedle druhého. Několik jsme jich minuli a pak jsme vstoupili do jednoho z těch větších. Ulice v něm byly nepravidelné stejně jako domy. Ty byly cihlové, dřevěné i omítnuté.

Na náměstích byly svatyně postavené z tesaného vápence; měly podzemní a nadzemní podlaží. Sestoupili jsme po třech schodech do jedné z nich a spatřili zdi kolem dokola pokryté modlami nejrůznějších tvarů. Před nimi klečel zástup lidí a uctíval je. Uprostřed byl chór, z něhož vyčnívala hlava ochranného božstva města. Když jsme vyšli ven, anděl mi řekl, že starodávni lidé, kteří žili ve stříbrném věku, jak bylo popsáno výše, měli obrazy zobrazující duchovní pravdy a morální ctnosti. Když se však z paměti lidí vytratila znalost souvztažností, a tak zanikla, předmětem bohoslužby se staly tyto obrazy a později byly uctívány jako božstvo. To byl počátek modlářství.

Opustili jsme svatyni a začali jsme pozorovat lidi a jejich oblečení. Jejich pleť byla šedavá jako ocel a byli oblečení jako šašci. Z blůzy, která jim těsně obepínala hrud', jim od boků dolů visely proužky látky. Na hlavách měli námořnické klobouky.

„To stačí," prohlásil anděl. „Poučme se teď o manželství tohoto věku."

Vstoupili jsme tedy do domu jednoho z vážených občanů s cylindrem na hlavě. Přátelsky nás přivítal se slovy: „Pojďte dál - povykládáme si."

Vešli jsme do vstupní haly a posadili se tam. Zeptal jsem se jej na manželství v tomto městě a v této oblasti. Odpověděl:

„My tady nežijeme s jednou ženou. Někteří mají dvě nebo tři ženy, někteří více. Máme totiž rádi rozmanitost, poslušnost a zacházení podle urozenosti. Když máme několik žen, to vše od nich dostáváme. Kdybychom měli jen jednu ženu, postrádali bychom radost rozmanitosti a nudili bychom se stejností; nelichotila by nám jejich poslušnost, ale obtěžovala by nás jejich rovnost. Stejně tak bychom nepociťovali uspokojení z naší vlády nad nimi, a proto i z jejich úcty k nám, ale jen by nás obtěžovaly hádky o to, kdo bude komu vládnout. A žena? Není již svým narozením podřízena vůli svého manžela a určena k tomu, aby mu sloužila, a ne vládla? S každým manželem se zde v jeho domě zachází jako s králem. To milujeme a to nám dává pocit štěstí."

„Kde je však manželská láska, jež činí ze dvou duší jednu, spojuje mysli a činí lidi šťastnými?" opáčil jsem. „Tuto lásku nelze rozdělit; je-li rozdělena, mění se na vášeň, která vychládá a mizí."

„Nevím, co máš na mysli," on na to. „Co jiného může učinit muže šťastnějším nežli soupeření žen o to, která z nich prokáže vůči svému manželovi větší úctu?"

Vtom se muž zvedl, odešel do části domu vyhrazené pro ženy a otevřel dvojité dveře. Ven se vylil zápach zhýralosti, páchnoucí jako odpadky. Tak páchla polygamní láska, jež je manželská a zároveň smilná. Proto jsem vstal a dveře zase zavřel. Řekl jsem:

„Jak můžete žít v zemi, kde nikdo z vás nemá nic z pravé manželské lásky a každý uctívá modly?"

„Co se týká manželské lásky," odvětil, „jsme na své manželky tak žárliví; že nikomu nedovolíme vstoupit do našich domů dál než do předsíně. A kde je žárlivost, tam je i láska. A pokud jde o modly, ty nectíme. Nemůžeme však myslet na Boha vesmíru jinak

než s určitým obrazem před očima. Nedokážeme totiž pozvednout své myšlenky nad smyslové vjemy těla a myšlenky na Boha nad viditelné předměty."

„Nemají vaše modly různé tvary ? Jak potom mohou vyvolávat představu jednoho Boha ?" znovu jsem se zeptal.

„To je naše tajemství; každá podoba obsahuje jistý aspekt bohoslužby."

„Úplně jste zabředli do své tělesnosti a smyslovosti. Vůbec nemilujete Boha ani své manželky láskou, která by v sobě měla cokoliv duchovního. A právě tyto lásky společně vytvářejí lidskou bytost a mohou člověka proměnit ze smyslové bytosti na nebeskou."

Když jsem to dořekl, venku za dveřmi se jakoby zablýsklo.

„Co to je ?" zeptal jsem se.

„Takové blesky," odpověděl, „jsou pro nás znamení o příjezdu dávného muže z Východu, jenž nás učí o Bohu - o tom, že je jeden, jediný a všemocný, První a Poslední. Varuje nás, abychom neuctívali modly, ale dívali se na ně jen jako na obrazy znázorňující různé dobré vlastnosti, jež vycházejí z jediného Boha. Všechny dohromady pak zakládají Jeho bohoslužbu. Tento muž je naším andělem, kterého ctíme a kterému nasloucháme. Přichází k nám a napravuje nás vždy, když sklouzneme do temného uctívání Boha podle naší fantazie o obrazech."

Když jsme si to vyslechli, opustili jsme dům i město. Cestou jsme vyvozovali závěry o tom, co jsme viděli v nebesích o celém cyklu a vývoji manželské lásky. Viděli jsme, že se kruhovitě rozšířila z východu na jih, odtud na západ a potom na sever. Její vývoj byl poznamenán postupným úpadkem: na východě byla nebeská, na jihu duchovní, na západě přírodní a na severu tělesná. Klesala ve stejné míře, v jaké upadala láska k Bohu a Jeho uctívání. Z toho jsme učinili závěr, že v prvním věku byla tato láska jako zlato, v druhém jako stříbro, v třetím jako bronz, ve čtvrtém jako železo, a nakonec upadla úplně. Pak mi můj anděl a průvodce řekl:

„Přesto jsem stále plný naděje, že Bůh nebe, který je Pán, tuto lásku obnoví, neboť je obnovení schopna."

Manželská láska 78

(10)

NA NÁVŠTĚVĚ U LIDÍ POSLEDNÍHO VĚKU

Anděl, který mi byl průvodcem a společníkem při mých návštěvách lidí dávných věků, žijících ve čtyřech dobách - zlaté, stříbrné, měděné a železné, přišel ke mně znovu a oslovil mě:

„Chceš-li vidět, jaký byl a stále je věk, který po těchto dávných dobách následoval, pojď se mnou. Uvidíš lidi, o kterých prorokoval Daniel:

Po těchto čtyřech povstane království, ve kterém bude smíšeno železo s obyčejnou hlinou. Budou se mísit semenem člověka, ale jeden druhého se nebude držet, tak jako železo nedrží s hlinou. (Dan 2,41-43) (Pozn. překl.: Překlad vlastního

Swedenborgova znění této biblické pasáže.)

Semeno člověka, kterým budou smíšení, aniž by drželi pohromadě, znamená zfalšovanou pravdu Slova."

Po těchto slovech jsem jej následoval. Cestou ještě podotkl: „Žijí na hranici mezi jihem a západem, ale daleko za těmi, kteří žili ve čtyřech předchozích dobách, a také mnohem níže."

Cestovali jsme jihem, až jsme došli k hraniční oblasti na západě a prošli hrůzostrašným lesem. Byla v něm totiž jezera, z kterých zvedali své hlavy krokodýli a otevírali na nás své široké a zubaté chřtány. Mezi jezery pobíhali strašní psi, někteří se třemi hlavami jako Cerberus, jiní se dvěma. Měli odporné tlamy a svýma divokýma očima pozorovali, jak procházíme. Pak jsme vstoupili do západní části této krajiny a spatřili tam draky a levharty, jak popisuje kniha *Zjevení* v kapitolách 12,3; 13,2.

„Šelmy, které jsi viděl," poučil mě anděl, „nejsou vůbec žádné šelmy, ale souvztažné podoby, jež znázorňují vilnost obyvatel, které jdeme navštívit. Vlastní chtíče znázorňují tyto hrozní psi, jejich triky a podvody krokodýli a jejich nepravdy a zvrácené přístupy k náboženským otázkám draci a levharti. Obyvatelé, které zobrazují, však nežijí poblíž lesa, ale za velkou pouští, která leží mezi nimi a lesem tak, aby mohli být drženi zcela stranou a odděleně od lidí dřívějších věků. Jsou jim také úplně cizí a mají zcela odlišný charakter. Mají sice hlavu nad hrudí, hrud' nad boky a boky nad nohama tak jako prvotní lidé, avšak v hlavách nemají ani špetku zlata, v hrudi ani špetku stříbra, v bocích ani špetku bronzu a v nohou ani zrnko čistého železa. Místo toho mají v hlavách železo smíšené s hlinou, v hrudích železo a hlinu smíšenou s bronzem, v bocích to předchází smíšené se stříbrem a v nohách to vše smíšené se zlatem. Toto převrácení je přeměnilo z lidských bytostí na jejich karikatury bez jakékoliv vnitřní soudržnosti. Neboť to, co bylo nejvyšší, se stalo nejnižším, hlava se stala jakoby nohama a naopak. Když se na ně díváme z nebe, vypadají jako klauni, co stojí hlavou dolů a chodí po rukou, nebo jako zvířata, jež leží na zádech s nohama ve vzduchu, zarývají hlavu do země a hledí na oblohu."

Prošli jsme lesem a vstoupili na poušť, jež nebyla o nic méně hrůzostrašná. Tvořily ji hromady kamenů, mezi nimiž byly jámy, ze kterých vylézali jedovatí hadi a zmiže a prchali z nich ohniví hadi. Celá poušť se svažovala dolů. Dlouze jsme po ní sestupovali a nakonec došli do údolí obydleného lidmi této oblasti a tohoto věku.

Tu a tam jsme viděli nepravidelně rozmístěné chatrče, které - jak se zdálo - byly nakonec seskupeny do jakéhosi města. Vstoupili jsme do něj a zjistili, že domy jsou postavené z ožehklých větví spojených blátem. Zastřešené byly černou břidlicí. Ulice byly nepravidelné, všechny zpočátku úzké, ale jak pokračovaly, na koncích se rozšiřovaly v náměstí. Bylo tam proto tolik náměstí jako ulic.

Když jsme do města vstoupili, zešeřilo se, neboť nebylo vidět nebe. Vzhledli jsme proto vzhůru a bylo nám dáno světlo, takže jsme opět viděli. Pak jsem se zeptal náhodných kolemjdoucích:

„Jistě nic nevidíte, když se nad vámi neobjevuje nebe ?"

„Co to je za otázku ?" opáčili, „vidíme jasně a kráčíme v denním světle."

„Tma je pro ně světlem a světlo tmou, tak jako pro sovy. Dívají se dolů, a ne nahoru," řekl mi anděl.

Zašli jsme pak do několika chatrčí a v každé z nich spatřili muže s jeho ženou. Zeptali jsme se, zda každý žije ve svém domě jen s jednou manželkou.

Se syčením odpověděli: „Proč říkáte s jednou manželkou ? Proč neřeknete raději s jednou courou ? Není snad každá žena coura ? Naše právo nám nedovoluje smilnit s více než jednou ženou. Není však nic neslušného nebo nevhodného na tom, když to děláme s více ženami mimo domov. Pak se tím mezi sebou chlubíme, a tak se z toho víc radujeme a přináší nám to větší rozkoš než polygamistům. Čím to ale je, že nesmíme mít několik žen, když to dříve bylo a stále ještě je dovoleno na celém světě kolem nás ? Je život s jednou ženou něčím jiným než zjetím a vězením ? My ale mříže tohoto vězení lámeme a osvobozujeme se z otroctví na svobodu. Nikdo se nemůže zlobit na vězně, který se osvobodí, má-li k tomu příležitost."

„Příteli, ty mluvíš, jako bys nevěděl vůbec nic o náboženství," odvětili jsme. „Může někdo, kdo aspoň trochu rozumně uvažuje, nevědět, že cizoložství je rouhavé a pekelné a že manželství je svaté a nebeské ? Nemají snad cizoložné vztahy mezi sebou ďáblové v pekle, a manželství andělé v nebi ? Nečetl jsi šesté přikázání nebo Pavlovo vyjádření, že cizoložníci rozhodně nemohou přijít do nebe ?" *(Pozn. překl.: Viz 1K 6,9.)*

To našeho hostitele tak rozesmálo, až se popadal za břicho, a hleděl na mě prostoduchým a téměř šíleným pohledem. Vtom ale přiběhl od předního představitele města posel a oznámil:

„Přiveďte tyto dva cizince na náměstí, a pokud se budou vzpírat, tak je tam odveďte. Viděli jsme je ve stínu denního světla. Přišli sem tajně, jsou to špehové !"

Anděl mi vysvětlil: „Viděli nás ve stínu, protože nebeské světlo, které jsme si přinesli s sebou, je pro ně stínem. Jejich světlo je temnotou pekla. Důvodem je, že vůbec nic nepovažují za hřích, dokonce ani cizoložství, a proto vidí nepravdu jako pravdu. Před satanskými duchy září nepravda pekelným světlem, zatímco pravda jejich oči zatemňuje jako stíny noci."

Poslovi jsme oznámili: „Nenecháme se nutit, a už vůbec ne vláčet, ale půjdeme s vámi z naší vlastní svobodné vůle."

Tak jsme šli a na místě jsme spatřili velký zástup. Oddělilo se od něj několik právníků, a ti nám začali šeptat do uší: „Dejte si pozor, abyste neřekli cokoli proti náboženství, naší vládě nebo dobrým mravům."

„Ne, neřekneme, naopak budeme mluvit pro ně a podle jejich pravidel," odpověděli jsme.

Pak jsme se zeptali: „Co říká vaše náboženství o manželství ?"

Dav zašuměl: „Proč se zajímáte o manželství ? Manželství je manželství."

Zeptali jsme se podruhé: „Co říká vaše náboženství o smilných vztazích ?"

V davu se opět ozvalo šumění. „Proč se zajímáte o smilné vztahy ?" divili se. „Smilné vztahy jsou smilné vztahy. Ať hodí první kamenem ten, kdo je bez viny."

Zeptali jsme se potřetí: „Neučí vás vaše náboženství tomu, že manželství jsou svatá a nebeská a že cizoložné aféry jsou rouhavé a pekelné ?"

To mnohé z davu rozesmálo a začali se nám posmívat a tropit si z nás žerty. Poradili nám: „Položte své otázky o náboženství našim kněžím, ne nám. My jejich prohlášení plně přijímáme, protože žádná náboženská otázka nemůže být intelektuálně posuzována. Určitě už vám někdo řekl, že intelekt je zmaten, dotkne-li se tajemství, a náboženství je celé o tajemstvích. A navíc - co mají činy společného s náboženstvím ? Neoblažuje snad duši pobožný šepot srdce o odčinění, odpuštění a přičtení, a ne skutky ?"

Vtom za námi přišlo několik takzvaně moudrých občanů: „Pojďme hned pryč. V zástupu to začíná vřít a brzy začnou výtržnosti. Promluvme si o tom o samotě. Za soudním dvorem je chodník, kde budeme mít soukromí. Pojďte za námi.“

Následovali jsme je tedy a oni se zeptali, odkud jsme přišli a co tady hledáme. Řekli jsme: „Přišli jsme se dozvědět něco o manželství a zjistit, zda - podobně jako starodávni lidé zlatého, stříbrného a bronzového věku - považujete manželství za svátost.“

„Jakou svátost ?!“ zvolali. „Není snad manželství skutkem těla a noci ?“

„A není snad také,“ odvětili jsme, „skutkem ducha ? Není to, co dělá tělo pod vedením ducha, také duchovní ? Všechno, co koná duch, pochází z manželství dobra a pravdy. Nevstupuje proto duchovní manželství do manželství přírodního, jež existuje mezi mužem a ženou ?“

Takzvaní moudří odpověděli: „Příliš to rozebíráte a děláte z toho něco vznešeného. Zacházíte z oblasti rozumu do duchovna - ale jak tam někdo může začít, a pak sestoupit a učinit nějaký závěr ?“

Sarkasticky ještě dodali: „Možná máte křídla orlů, takže se můžete vznést až do nebeských výšin a odtamtud vše pozorovat ? - to my ale nemůžeme.“

Požádali jsme je, ať nám tedy řeknou ze své výšky, v níž poletují okřídlené myšlenky jejich vlastních myslí, zda vědí nebo alespoň dokážou pochopit, že existuje manželská láska jednoho muže s jednou manželkou - láska, které bylo uděleno veškeré blaho, štěstí, rozkoše, potěšení a radosti nebe; láska, kterou člověk přijímá od Pána podle svého přijímání dobra a pravdy od Něj - tedy podle stavu církve.

Když to uslyšeli, odvrátili se od nás a řekli si: „Jsou šílení. Vznášejí se se svými soudy éterem a nás zasypávají planými dohady.“ Pak se obrátili zpátky k nám: „Dáme vám na vaše vzdušné zámky a blouznění přímou odpověď. Co má manželská láska společného s náboženstvím nebo s Božskou inspirací ? Nemá snad každý tuto lásku úměrně ke své sexuální výkonnosti ? Nemají ji snad lidé mimo církev stejně jako lidé v církvi ? Nekřesťané stejně jako křesťané ? A dokonce nevěřící stejně jako věřící ? Nezávisí snad síla této lásky u každého na jeho dědičnosti, zdraví, disciplíně a na klimatických podmínkách ? Nemůže být posílena nebo roznícena drogami ? Nesdílejí ji snad lidé se zvířaty, zejména s ptáky, kteří se také párují do mileneckých dvojic ? Je to přece tělesná láska a tělo nemá nic společného s duchovním stavem církve. A co se týká projevů na té nejnižší úrovni, láska s manželkou a s prostitutkou se ani v tom nejmenším neliší. Chtíč je stejný a pociťovaná rozkoš je také stejná. Je proto neuctivé odvozovat původ manželské lásky z církevních svátostí.“

„Uvažujete z podnětů své vilnosti, a ne manželské lásky,“ odpověděli jsme. „Nemáte ani zdání o tom, co to manželská láska je, protože je ve vás chladná. Vaše řeč nás přesvědčila o tom, že pocházíte z věku pojmenovaného podle směsi železa a hlíny, jež nedrží pohromadě, jak prorokoval Daniel (2,43). Považujete manželskou a smilnou lásku za jedno a totéž. Mohou tyto dvě lásky držet pohromadě víc než železo a hlína ? Lidé vás nazývají moudrymi a vy sami si to o sobě taky myslíte, přestože ve skutečnosti je to tím posledním, co by se o vás dalo říct !“

Tato slova je tak rozpálila vztekem, že začali zlostně svolávat dav, aby nás vyhnal. My jsme však z moci, kterou nám propůjčil Pán, vztáhli ruce a náhle se objevili ohniví hadi, zmije, jedovatí hadi a ještěři z pouště. Zaplavili a zaplnili město a obyvatelé začali v hrůze utíkat.

Anděl mi řekl: „Lidé ze země přicházejí do této oblasti každý den. Původní obyvatelé jsou
PŘÍBĚHY Z DUCHOVNÍHO SVĚTA 45 www.andele-svetla.cz

vždy z času na čas vyvedeni a vrženi do propastí na západě, jež z dálky vypadají jako jezera ohně a síry. Tam jsou všichni duchovní i přírodní cizoložníci."

Manželská láska 79

(11)

O NOVÉ CÍRKVI A NOVÉM VĚKU

Anděl domluvil a já jsem pohlédl k západnímu horizontu, kde jsem spatřil jezero ohně a síry. Zeptal jsem se: „Proč pekla vypadají takto ?”

„Jako jezera vypadají kvůli falšování pravdy - voda je totiž v duchovním smyslu pravda. To, že se jej zdá naplňovat a obklopovat oheň, je výsledkem lásky ke zlu, a zdání síry je výsledkem lásky k nepravdám. Všechna tři zdání - jezero, oheň a síra - jsou souvztažná se zlými láskami tamních lidí. Všichni tam jsou navěky zavřeni v pracovních táborech, kde pracují za stravu, oděv a lůžko. Když spáchají zločin, jsou tvrdě a bolestně potrestáni."

Zeptal jsem se znovu:

„Proč jsi řekl, že jsou cizoložníci v duchovním i přírodním smyslu ? Proč neříct jednoduše, že jsou zločinci a bezbožníci ?”

„Protože všichni, kteří cizoložství nepřikládají žádnou váhu, kteří tedy nevěří tomu, že je hříchem a páchají je vědomě a účelně, jsou v srdcích zločinci a bezbožníky. Princip lidského manželství a náboženství jde totiž ruku v ruce. Každý malý krůček směrem k náboženství a každé odchýlení se od něj je také krůčkem k manželskému principu či odchýlením se od něj - k principu, jenž je zvláštní hodnotou vlastní křesťanům."

Pak jsem se zeptal: „Co to je manželský princip ?”

„Touha žít s jedinou manželkou; touha, která u křesťana závisí na jeho náboženství."

Zarmoutil jsem se v duchu nad tím, že manželství, v dávných dobách považované za nejsvatější, bylo tak svévolně převráceno na cizoložné vztahy.

„Totéž se stalo i s dnešním náboženstvím," pravil anděl. „Pán totiž říká, že na konci věku dojde k ohyzdnosti zpustošení předpověděného Danielelem (*Pozn. překl.: Viz Daniel 9,27 11,31. 12.11.*) a že nastane ‚hrozné soužení, jaké nebylo od počátku světa až do nynějšíška'.“ (*Mat 24,15.21*)

Ohyzdnost zpustošení znamená zfalšování a odnětí veškeré pravdy; soužení označuje stav církve, když je napadána zly a nepravdami. Konec věku, kdy má k těmto věcem dojít, označuje konečné období církve. Tento konec přišel nyní, neboť nezbyla žádná pravda, jež by nebyla zfalšována. Zfalšování pravdy je přitom duchovní smilstvo, které koná v jednotě se smilstvem přírodním, protože si navzájem odpovídají.

Zatímco jsme takto smutně hovořili, náhle se objevila světelná záře tak silná, že mě téměř omráčila. Vzhlédl jsem a spatřil, že celé nebe nad námi je plné světla a od východu po západ se ozývá dlouhá řada hlasů oslavujících Boha.

„To andělé východního a západního nebe oslavují Pána za Jeho příchod," vysvětlil mi

anděl. Z jižního ani severního nebe jsme neslyšeli nic než zdvořilý šepot.

Jelikož anděl všemu rozuměl, nejdříve mi řekl, že tato oslavování a chvály jsou ze Slova, protože pocházejí od Pána, který je Slovem, a tedy Božskou pravdou v něm.

„Právě nyní oslavují a chválí Pána těmito slovy pronesenými prorokem Danielelem:

Viděl jsi železo smíšené s hlinou; lidské pokolení se bude mísit, ale nepřilne k sobě.... V těchto dnech však Bůh nebes dá povstat království, které nebude zničeno na věky. ... Rozdrtí a učiní konec všem těm královstvím, avšak samo zůstane navěky. (Dan 2,43.44)

Pak jsem uslyšel něco jako zpěv a dále na východě jsem spatřil světelnou záři ještě jasnější než předtím. Zeptal jsem se anděla, co oslavují tam. Odpověděl, že oslavují těmito slovy u *Daniela*:

Viděl jsem v nočním vidění, hle, s nebeskými oblaky přicházel jakoby Syn člověka. ... A byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctívali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno. (Dan 7,13.14)

Kromě toho oslavují Pána těmito slovy ze *Zjevení*:

Ježíši Kristu sláva a moc. ... Hle, přichází v oblacích ! Je Alfa i Omega, počátek i konec, první i poslední, ten, který je, který byl a který má přijít, Všemohoucí. Já, Jan,... slyšel jsem Syna člověka uprostřed sedmi svíců. (Zj 1,5-13; 22,13; také Mt 24,30.31)

Znovu jsem se podíval k východnímu nebi a spatřil jsem, že zprava přibývá světla. Jas se šířil k jižnímu horizontu oblohy. Zároveň jsem slyšel lahodný zvuk. Zeptal jsem se anděla, jakou vlastnost Pána oslavují tam. Odpověděl, že tak činí těmito slovy z *knihy Zjevení*:

Viděl jsem nové nebe a novou zemi;... viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. ... A anděl mi řekl: „Pojď, ukážu ti nevěstu, choť Beránkovu.“ Ve vytržení ducha mě vyvedl na velikou a vysokou horu a ukázal mi svaté město Jeruzalém. (Zj 21,1.2.9.10)

A také těmito slovy:

Já, Ježíš,... jsem jasná hvězda jitřní. Duch i nevěsta praví: „Přijď !“ A On řekl: „Přijdu brzo.“ Amen, přijď, Pane Ježíši. (Zj 22,16.17.20)

Po tomto a dalším se ozvalo společné oslavování ozývající se oblohou od východního nebe až po západní a také od jižního až po severní. Zeptal jsem se anděla, co je to nyní. Odpověděl, že citují tato slova z *Proroků*:

Pozná veškeré tvorstvo, že já Hospodin jsem tvůj spasitel a tvůj vykupitel. (Iz 49,26)

Toto praví Hospodin, král Izraele, jeho vykupitel, Hospodin zástupů: „Já jsem první i poslední, kromě Mě žádného Boha není.“ (Iz 44,6)

V onen den se bude říkat: „Hle, to je náš Bůh. V něho jsme skládali naději a On nás spasil. Je to Hospodin, v něhož jsme skládali naději. (Iz 25,9)

Hlas volajícího na poušti: „Připravte cestu Hospodinu !“ ... Hle, panovník Hospodin

přichází s mocí.... Jako pastýř pase své stádo. (Iz 40,3.5.10.11)

Narodilo se nám dítě, je nám dán syn,... jehož jméno je Divuplný, Rádce, Bůh, Bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje. (Iz 9,6)

Hle, přicházejí dny, ... kdy Davidovi vzbudím výhonek spravedlivý, který bude kralovat jako král.... Takto jej nazvou: „Hospodin - naše spravedlnost.“ (Jr 23,5.6; 33,15.16)

Jeho jméno je Hospodin zástupů, tvůj Vykupitel, Svatý Izraele. Bude nazván Bohem celé země. (Iz 54,5)

V onen den ... Hospodin bude Králem nad celou zemi; v onen den bude Hospodin jediný a jeho jméno jediné. (Za 14,9)

Když jsem si vše vyslechl a porozuměl tomu, mé srdce poskočilo radostí. Radostně jsem se pak vrátil domů. Tam jsem se vrátil z ducha do těla a v něm sepsal vše, co jsem viděl a slyšel. K tomu můžu nyní dodat následující. Od doby svého příchodu Pán oživuje manželskou lásku na stav, jaký existoval u dávných lidí. Tato láska totiž přichází pouze od Pána a těší se jí ti, kteří se pod Jeho vedením stali prostřednictvím Slova duchovními.

Za chvíli se ke mě vztekle přirtil nějaký muž ze severního kraje a s výhrůžným výrazem v tváři na mě vyštěkl: „To ty jsi ten, kdo chce svést svět tím, že prý založí novou církev, která má být Novým Jeruzalémem přicházejícím od Boha z nebe ? To ty učíš, že těm, kteří přijmou nauky této církve, Pán udělí pravou manželskou lásku, jejíž rozkoše a štěstí vychvaluješ až do nebe ? Určitě to je jen tvůj vlastní výmysl, který kolem kladeš jako pasti a nástrahy, jen aby lidé přijali tvé nové myšlenky. Jen mi ve stručnosti řekni, jaké jsou ty tvé nauky nové církve, a já už uvidím, zda spolu souhlasí nebo zda si protiřečí.“

Odpověděl jsem: „Nauky církve, kterou se míní Nový Jeruzalém, jsou následující:

1. Bůh je jeden; Je v něm Božská Trojice; tento Bůh je Pán Ježíš Kristus.
2. Spasitelná víra znamená věřit v Něj.
3. Je třeba vyhýbat se zlým skutkům, protože jsou ďábla a od ďábla.
4. Je třeba konat dobré skutky, protože jsou Boha a od Boha.
5. Tyto skutky má člověk konat jako sám od sebe a zároveň věřit, že jsou od Pána, který je u člověka a jedná skrze něj.“

Když to uslyšel, jeho vztek na pár okamžiků vyprchal. Chvíli uvažoval, ale pak se na mě znovu rozčileně podíval: „Těchto pět předpisů, to je nauka nové církve o víře a účinné lásce ?“

„Ano,“ odpověděl jsem.

Nevlídne se zeptal: „Jak můžeš dokázat svůj první bod, že Bůh je jeden, že je v Něm Božská Trojice a že je to Pán Ježíš Kristus ?“

„Takto: Nesouhlasíš snad s tím, že existuje jeden, nerozdělený Bůh, a že existuje Trojice ? Existuje-li jeden, nerozdělený Bůh, není snad také jedinou Osobou ? A je-li jedinou Osobou, není snad v ní Trojice ?

Že to je Pán Ježíš Kristus, dokážu z následujícího:

Ježíš Kristus byl počat Bohem Otcem; (L 1,34.35)

takže co se týká Jeho duše, byl Bohem. A proto, jak sám říká,

Otec a On jsou jedno (J 14,10.11). Ten, kdo Jej vidí a zná, vidí a zná i Otce (7 14,7.9). Nikdo nevidí a nezná Otce, kromě toho, kdo je v náručí Otcově (J 1,18). Všechno, co má Otec, je Jeho (J 3,35; 16,15). On je cesta, pravda a život, a nikdo nepřichází k Otci než skrze Něho; (J 14,6)

to znamená z Něho, protože On je v Něm. Také u Pavla:

V Něm je vtělena všechna plnost božství (Ko 2,9). Kromě toho On má moc nad všemi lidmi (J 17,2) a má veškerou moc na nebi i na zemi. (Mt 28,18)"

Pak se zeptal, jak můžu dokázat druhý bod, že spasitelná víra znamená věřit v Něj.

„Dokážu to těmito slovy samého Pána:

Je to vůle Otce, aby každý, kdo věří v Syna, měl věčný život. (J 6,40)

Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby každý, kdo v Něho věří, měl život věčný. (J 3,15.16)

Kdo věří v Syna, má život věčný. Kdo Syna odmítá, neuzří život, ale hněv Boží na něm zůstává. (J 3,36)"

Potom požádal: „Dokaž svůj třetí bod a ty následující.“ Odvětil jsem: „Proč by mělo být nutné dokazovat, že se má člověk vyhýbat zlým skutkům, protože náleží ďáblu a pocházejí od něj ? Nebo že by měl konat dobré skutky, protože náleží Bohu a pocházejí od Něj ? Nebo že by měl konat tyto skutky jako sám od sebe a zároveň věřit, že jsou od Pána, který je u člověka a jedná skrze něj ? Celé Písmo svaté od začátku do konce tato tři pravidla potvrzuje. Co jiného v souhrnu učí, než vyhýbat se zlým skutkům, konat dobré skutky a věřit v Pána Boha ?

Kromě toho, bez těchto tří bodů nemůže existovat žádné náboženství. Náboženství je přece věcí života. A nespočívá snad život ve vyhýbání se zlu a konání dobrých skutků ? A jak jinak by člověk mohl takto jednat a věřit než jako sám od sebe ? Pokud bys tedy tyto věci církvi odňal, odňal bys jí i Písmo svaté, a tedy i náboženství; a bez nich církev není církví."

Když si to onen muž vyslechl, zamyšleně, avšak stále ještě rozhořčeně odešel.

Manželská láska 80-82

(12)

TAJEMSTVÍ PŮVODU MANŽELSKÉ LÁSKY

Jednoho rána ještě před rozbřeskem jsem se podíval na východ duchovního světa a spatřil tam čtyři jezdce na koních, kteří jakoby vyjížděli z oblaku zářícího planoucím úsvitem. Na hlavách měli kroucené přilby (*Pozn. překl.: Pravděpodobně moriony.*), na pažích cosi, co se podobalo křídům a na tělech lehké oranžové tuniky. Takto oděni jako závodníci se vztyčili

ve třmenech a napjali otěže nad hřivami, takže koně vyrazili tryskem, jako by měli vítr v kopytech. Sledoval jsem jejich let očima, abych zjistil, kam běží. Pak náhle tři jezdci zabočili do tří různých světových stran, na jih, na západ a na sever, zatímco čtvrtý po krátké vzdálenosti zastavil na východě.

S údivem jsem se podíval na oblohu a zeptal se, kam ti jezdci míří. Obdržel jsem odpověď: „K moudrým mužům z evropských království, k lidem vytrénovanému rozumu a bystrému úsudku v analytickém zkoumání, kteří u svých současníků prosluli pro své intelektuální schopnosti. Ti se svolávají, aby přišli rozřešit tajemství původu manželské lásky a její síly neboli potence.“

Hlas z nebe pokračoval: „Počkej chvíli a uvidíš dvacet sedm vozů; tři vezoucí Španěly, tři Francouze, tři Italy, tři Němce, tři Holanďany, tři Angličany, tři Švédy, tři Dány a tři Poláky.“ Za dvě hodiny se objevily vozy tažené šedohnědými poníky ve zdobených postrojích. Pospíchali k prostornému domu, jenž se nalézal v hraniční oblasti mezi východem a jihem. U domu jezdci vystoupili z vozů a s dobrou náladou vkročili dovnitř.

Pak mi bylo řečeno: „Běž a vstup taky dovnitř, abys mohl naslouchat.“

Tak jsem vstoupil. Prozkoumal jsem interiér budovy a zjistil, že je čtvercový, s každou stranou otočenou na jednu světovou stranu. Každá měla tři okna s tabulemi z čistého křišťálu a s rámy z olivového dřeva. Po obou stranách okenních ráků se zdi prodlužovaly a tvořily jakousi místnost s klenutým stropem a se stoly. Zdi těchto místností byly z cedrového dřeva, stropy ze vzácného dřeva citroníků a podlaha z topolových prken. U východní zdi, ve které nebyla žádná okna, stál stůl zaplněný zlatem a na něm ležela čapka bohatě zdobená drahokamy. To byla odměna pro toho, kdo vyřeší tajemství předložené otázky.

Rozhlédl jsem se po místnostech navazujících na okenní rámy a v každé z nich spatřil pět mužů z jednoho království Evropy, připravených zabývat se tématem, jež bude předloženo jejich úsudku. Vtom se doprostřed haly postavil anděl a řekl:

„Předmětem, který budete posuzovat, je původ manželské lásky a zdroj její síly neboli potence. Prodiskutujte toto téma a vyvodte závěr. Až dospějete k závěru, napište jej na kus papíru a vložte jej do stříbrné urny, kterou vidíte vedle zlatého stolu. Papír podepište iniciálou vašeho království, tedy písmenem F pro Francii, B pro Holandsko, I pro Itálii, A pro Anglii, P pro Polsko, G pro Německo, H pro Španělsko, D pro Dánsko a S pro Švédsko *(Pozn. překl.: Jde o latinské iniciály daných zemí..)*

S těmito slovy anděl odešel. Poznamenal ještě: „Vrátím se.“

Pět zástupců národů v každém pokoji u okna pak zvažovalo zadání, prozkoumalo předmět otázky a nakonec dospělo k závěru podle svého nejlepšího úsudku. Pak svůj závěr napsali na papír, podepsali jej iniciálou svého království a vložili do stříbrné nádoby. Po třech hodinách se anděl vrátil, postupně vytahoval jednotlivé listy papíru a nahlas je před celým shromážděním předčítal.

Z prvního papíru, který jeho ruka náhodně vytáhla, anděl nahlas přečetl toto prohlášení:

„Nás pět krajanů v naší místnosti se shodlo na tom, že manželská láska má svůj původ u nejstarších lidí zlatého věku a mezi nimi u stvoření Adama a jeho ženy. U nich vzniklo manželství a spolu s ním i manželská láska.“

Co se týká síly či potence manželské lásky, její zdroj vidíme pouze v klimatu či podmínkách působení slunce, a proto v teple, kterým slunce ohřívá zemi. K tomuto závěru jsme nedospěli žádným planým uvažováním, ale pozorováním zřejmých zkušeností. Studovali

jsme například lidi žijící v tropických oblastech, kde slunce během dne téměř žhne, lidí žijících poblíž této zóny i obyvatele vzdálených oblastí. K danému závěru jsme došli také pozorováním spolupráce slunečního tepla s vitálním teplem suchozemských zvířat a ptáků na jarní obloze, když plodí svá mláďata. Kromě toho, co jiného je manželská láska než teplo, které - posilováno dodatečným teplem ze slunce - se stává silou a potencí ?"

Toto prohlášení bylo podepsáno písmenem H, iniciálou království, z něhož autoři pocházeli.

Pak anděl ponořil ruku do urny podruhé a vytáhl papír, z něž přečetl následující:

„My krajané v naší skupině jsme se shodli na tom, že původ manželské lásky je stejný jako původ manželství. To bylo zavedeno zákonem, aby se zamezilo vrozeným lidským sklonům k cizoložství, jež hubí v lidech duši, zamožuje jejich rozum, poskvrňuje chování a ničí tělo chorobami. Cizoložně se totiž chová divoká zvěř, ne lidé; je to zvířecí chování, a ne rozumné; a proto barbarské, a ne křesťanské. Manželství bylo zavedeno, protože takové jednání je nebezpečné, a manželská láska se vyvinula společně s ním.

Podobné je to i se silou a potencí této lásky. Závisí na čistotě, což je zdrženlivost k promiskuitním a smilným vztahům. U muže, který miluje pouze svou manželku, zůstává síla a potence zachována pro jeho jedinou partnerku a je takto jakoby shromažďována a koncentrována. To ji zušlechťuje a odstraňuje z ní nečistoty, takže jako by se stávala tou nejčistší esencí. V opačném případě by se do všech stran rozptýlila.

Jeden z nás, jenž je knězem, přispěl myšlenkou, že příčinou této síly a potence je také předurčení. Řekl: „Nejsou snad manželství předurčena ? A pokud jsou, pak je předurčeno i plození dětí a prostředky, které k němu vedou.“ Tento muž na svém důvodu trval a přísahal na něj."

Papír byl podepsán písmenem B.

Někdo z posluchačů výsměšně pronesl: „Předurčení ! Jen jestli to není pěkná výmluva pro neschopnost či impotenci !"

Anděl vytáhl třetí papír a přečetl následující: „My krajané v naší komnatě jsme debatovali o příčinách vzniku manželské lásky a zjistili jsme, že hlavní příčina je tatáž jako prvotní příčina vzniku manželství, neboť před vznikem manželství neexistovala ani manželská láska. Když někdo touží po nějaké dívce nebo ji zoufale miluje, snaží se ji celým svým srdcem i duší vlastnit jako své nejceněnější vlastnictví. Jakmile se mu zaslíbí, dívá se na ni jako sám na sebe. Že jde o zdroj manželské lásky, jasně prozrazuje zuřivost, kterou každý milenec projevuje vůči soupeřům, nebo jeho žárlivost vůči každému, kdo by jeho lásku ohrožoval.

Potom jsme debatovali o zdroji síly či potence této lásky, a většinou tří hlasů ku dvěma jsme došli k závěru, že síla a potence této lásky ve vztahu k manželce je výsledkem jisté volnosti vůči opačnému pohlaví. Zastánci tohoto názoru prý na základě své vlastní zkušenosti vědí, že potence pohlavní lásky je silnější než potence lásky manželské."

Tento papír byl podepsán písmenem I.

Když to ostatní u stolů uslyšeli, rozkřičeli se: „Dejte ten papír pryč a vezměte z urny jiný !"

Anděl bez meškání vytáhl z urny čtvrtý papír a přečetl: „My krajané pod naším oknem jsme se usnesli, že manželská láska je téhož původu jako láska pohlavní, neboť je jejím výsledkem. Jediný rozdíl je v tom, že pohlavní láska je neomezená, nespoutaná, svobodná, nevybíravá a nestálá, zatímco manželská láska je omezená, spoutaná, kontrolovaná,

zaměřená a stálá. Manželskou lásku proto předepsala a zavedla rozvážnost lidské moudrosti, neboť jinak by neexistovala žádná říše, žádné království či republika, a dokonce ani žádná společnost. Lidé by se s prostitutkami a ukradenými ženami toulali v tlupách krajem a lesy a prchali by z místa na místo, aby se vyhnuli krvavým masakrům, znásilňování a drancování, jež by vymýtily z existence celé lidské pokolení. To je náš soud o původu manželské lásky.

Zdroj síly a potence manželské lásky jsme objevili v tělesném zdraví člověka a jeho stavu od narození až do stáří. Člověk, který má stále a dobré zdraví, nepocituje žádný nedostatek této síly. Jeho vlákna, nervy i svaly, včetně těch, co řídí varlata, se neotupí, neuvolní a neochabnou, ale uchovávají si plnou sílu. Buďte zdraví."

Papír byl podepsán písmenem A.

Pak anděl vytáhl z urny pátý papír: „My krajané za naším stolem jsme racionálně zvážili otázku původu manželské lásky a zdroje její síly a potence. Dobře jsme uvážili všechny důvody a dospěli jsme k závěru, že původ manželské lásky jednoduše spočívá v následující okolnosti: díky vznětům, a tedy stimulům ukrytým ve vnitřních svatyních mysli a těla každého člověka, člověk poté, co svým zrakem zakusí nejrůznější žádostivosti, se nakonec myslí zaměří a přikloní k jediné příslušnici opačného pohlaví, až se k ní vnitřně rozhoří vášní. Od této chvíle se plameny jeho vášně hromadí, až se roznítí v oheň. V tomto stavu jej sexuální žádostivost opouští a chtíč nahrazuje manželská láska.

Každý mládenec planoucí takovou vášní si myslí, že síla a potence jeho lásky nikdy nezeslábnou; postrádá totiž zkušenost a neví ještě nic o stavu, kdy se tyto síly vyčerpají a láska po dosažení svých rozkoší chladne. Manželská láska včetně své síly a potence proto vzniká v tomto prvním stavu vášně před svatbou. Po svatbě se však mění - někdy jí přibývá, jindy ubývá. Trvá však s pravidelnými poklesy a vzestupy až do stáří. Muž ji totiž rozvážně kontroluje a brání chtíčům, které se derou ven z doposud nevyčištěných zákoutí jeho mysli. Chtíč totiž předchází moudrosti. Takový je náš soud o původu a trvání manželské síly či potence."

Toto prohlášení bylo podepsáno písmenem P.

Pošesté vytáhl anděl list papíru a přečetl následující názor: „My krajané v našem sdružení jsme se porozhlédli po příčinách vzniku manželské lásky a shodli se na dvou. Jednou z nich je řádná výchova dětí, druhou jsou jasně stanovené nároky na dědictví. Vybrali jsme tyto dvě příčiny, neboť usilují o stejný cíl, a to veřejné dobro. Toho také dosahují, neboť děti počaté a narozené z manželské lásky jsou řádnými a vlastními potomky obou rodičů. Jsou předmětem rodičovské lásky, která je o to hlubší, že to jsou jejich legitimní potomci. Jsou vedeni k tomu, aby se stali dědici veškerého majetku svých rodičů, duchovního i přírodního. Rozum vidí, že veřejné dobro spočívá na řádné výchově dětí a na jasně určeném nároku na dědictví.

Existuje pohlavní láska, a existuje manželská láska. Ta druhá může vyhlížet stejně jako ta první, ale ve skutečnosti se naprosto odlišují. Neleží také na stejné úrovni, ale jedna je uvnitř té druhé. Ta, která je uvnitř, je vznešenější než ta vnější. Viděli jsme, že manželská láska je od svého stvoření skryta uvnitř pohlavní lásky tak jako ořech ve skořápce. Když je proto manželská láska z této skořápky - pohlavní lásky - vyňata, září před zraky andělů jako drahokam berylu či měsíčního kamene. Manželská láska totiž byla určena za všeobecný prostředek spasení lidstva, čímž máme na mysli veřejné dobro. Tak soudíme o původu této lásky.

Když jsme diskutovali o příčinách její síly a potence, došli jsme k závěru, že ty spočívají ve

vyjmutí a oddělení manželské lásky od lásky pohlavní. To je výsledkem moudrosti na straně muže a lásky k této moudrosti muže na straně manželky. Pohlavní lásku má totiž člověk společnou se zvířaty, avšak manželská láska je vlastní jen lidem. Člověk je tedy člověkem, a ne zvířetem do té míry, do které je jeho manželská láska vyňata a oddělena od jeho pohlavní lásky. Člověk získává sílu a potenci ze své lásky, a zvíře ze své."

Papír byl podepsán písmenem G.

Pak anděl vytáhl papír posedmé a přečetl z něj: „Nás, krajany v místnosti ve světle našeho okna, uvažování o manželské lásce rozveselilo. Koho by to taky nerozveselilo? Neboť když se nalézá v mysli, je zároveň i v těle. Soudíme, že tato láska pochází ze svých příjemností. Zná nebo poznal někdo třeba jen zrnko nějaké lásky mimo její příjemnosti a rozkoše? Příjemnosti manželské lásky jsou ve svém zdroji pocítovány jako blaho, blaženost a štěstí; jak pokračují dále, jako potěšení a rozkoše, a na nejnižší úrovni jako vrcholné slasti. Pohlavní láska proto vzniká tehdy, když nitro mysli a s ním i nitro těla jsou otevřeny pro přijímání těchto plynoucích příjemností. Manželská láska však vzniká tehdy, když díky formálnímu zasnoubení sféra této prvotní lásky vypěje."

Síla a potence této lásky sílí tím, jak proud této lásky proniká z mysli do těla. Když totiž mysl cítí a jedná, přechází z hlavy do těla, a to zejména tehdy, pokud zakouší rozkoše této lásky. Soudíme, že to je zdrojem různých stupňů potence i jejích pravidelných změn. Kromě toho si myslíme, že síla potence závisí také na dědičnosti. Je-li výjimečná u otce, zdědí ji takovou i jeho potomci. Rozum i zkušenost dokazují, že tuto výjimečnou schopnost vytváří, předává a přenáší dědičnost."

Papír byl podepsán písmenem F.

Anděl vytáhl papír poosmé a přečetl: „My, krajané přítomní na našem shromáždění, jsme skutečný zdroj manželské lásky nenalezli, protože leží ukryt v těch nejhlubších svatyních lidské mysli. Ani ta nejmistrnější moudrost nemůže na zdroj této lásky vrhnout jediný paprsek pochopení. Vytvořili jsme řadu teorií, ale po bezvýsledném debatování o detailech jsme nevěděli, zda jsme přišli s planými dohady či s platnými soudy. Nechť proto každý, kdo si přeje vyjmout zdroj této lásky ze svatyní lidské mysli a odvažuje se jej odhalit zrakům, jde do věštírny!

Posuzovali jsme tuto lásku na úrovni pod jejím zdrojem a zjistili jsme, že je v myslích lidí přítomna duchovně a připomíná tam pramen lahodné vody. Odtud plyne dolů do hrudi, kde se stává příjemnou a nazývá se láskou srdce. Ta je sama o sobě plná přátelství a důvěry, a to díky bezvýhradné vzájemné náklonnosti. Když prochází hrudí dále, mění se na plodnou lásku. Když takové a podobné věci zvažuje v myšlenkách mladý muž - což dělá tehdy, když si pro sebe vybírá ze všech tu jedinou - v jeho srdci se vznítí oheň manželské lásky. Protože tento oheň je prvním projevem této lásky, je také jejím zdrojem."

Zdroj její síly či potence nevidíme nikde jinde než v této lásce samé, neboť láska a její schopnost jsou neoddělitelní společníci, avšak takoví, že jednou vede jeden a podruhé druhý. Když vede láska, její síla či potence následuje a obojí je ušlechtilé, neboť potence je silou manželské lásky. Když však vede potence a láska následuje, obojí je nízké, neboť tehdy je láska výsledkem tělesné potence. Na kvalitu obou proto usuzujeme podle pořadí, ve kterém tato láska sestupuje a stoupá, a tedy postupuje ze svého zdroje k cíli."

Papír byl podepsán písmenem D.

Nakonec anděl vytáhl devátý papír a přečetl z něj následující: „My, krajané v naší komisi, jsme předložili své soudnosti dvě otázky, které nám byly položeny, a to o původu manželské

lásky a zdroji její síly či potence. Když jsme debatovali o detailech původu manželské lásky, rozlišili jsme mezi duchovní, přírodní a tělesnou pohlavní láskou, abychom se vyhnuli nejasnostem v argumentování. Duchovní pohlavní láskou myslíme pravou manželskou lásku, neboť ta je duchovní. Přírodní pohlavní láskou myslíme polygamní lásku, neboť ta je přírodní. A zcela tělesnou pohlavní láskou myslíme lásku smilnou, neboť ta je pouze tělesná.

Když jsme se veškerou silou své soudnosti zaměřili na pravou manželskou lásku, jasně jsme si uvědomili, že je možná jen mezi jedním mužem a jednou ženou a že je od stvoření nebeská, nejvnitřnější a že je duší i otcem všech dobrých lásek. Byla vdechnuta našim prvním prarodičům a může být vdechnuta i křesťanům. Její schopnost sjednocovat je tak veliká, že může spojit dvě mysli v jednu a dva lidi v jakoby jednoho člověka. To je myšleno rčením, že se dva stanou jedním tělem. Kniha Stvoření jasně ukazuje, že tato láska byla lidem vdechnuta již od stvoření:

*Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.
(Gn 2,24)*

Že může být vdechnuta křesťanům, je zřejmé z těchto veršů:

Ježíš jim odpověděl: Nečetli jste, že Stvořitel od počátku muže a ženu učinil je ? A řekl: Proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo; takže již nejsou dva, ale jeden. (Mt 19,4-6)

Tyto verše pojednávají o původu manželské lásky.

Co se týká zdroje síly a potence pravé manželské lásky, máme teorii, že jsou výsledkem podobnosti a jednoty mysli. Když se totiž dvě mysli spojí manželským svazkem, jejich myšlenky se duchovně líbají a vdechují tělu svou sílu a potenci."

Papír byl podepsán písmenem S.

Za dlouhou obdélníkovou zástěnou před vchodem do paláce stálo několik cizinců z Afriky. Ti na Evropany zavolali:

„Dovolte taky jednomu z nás přednést náš názor na původ manželské lásky a na zdroj její síly a potence!"

Lidé u všech stolů zvedli ruce na znamení souhlasu. Jeden z Afričanů pak vstoupil dovnitř a postavil se vedle stolu, na kterém ležela čapka. Promluvil: „Vy křesťané vidíte původ manželské lásky v lásce samé. My Afričané jej však vidíme v Bohu nebe a země. Není manželská láska cudná, čistá a svatá ? Nemají ji andělé nebe ? Není celý lidský rod, a proto i celé nebe, potomstvem této lásky ? Mohlo by něco tak úžasného vzniknout odjinud než od Boha samého, Stvořitele a Udržovatele vesmíru ?

Vy křesťané hledáte zdroj manželské síly a její potence v různých rozumových a přírodních příčinách. My Afričané jej však vidíme ve způsobu, jakým je člověk spojen s Bohem vesmíru. My tento stav nazýváme náboženstvím, vy církví. Vzniká-li totiž láska v tomto zdroji a je-li stálá a trvalá, nemůže jinak než si svou sílu, jež je také tak stálá a trvalá, udržovat.

Pravou manželskou lásku nezná nikdo kromě těch několika, kteří jsou blízko Boha. Nikdo jiný proto nezná ani potenci této lásky. Andělé v nebi ji popisují jako rozkoše stálého jara."

Když domluvil, všichni povstali. Náhle se za zlatým stolem, na kterém ležela čapka, PŘÍBĚHY Z DUCHOVNÍHO SVĚTA

otevřelo okno, které nikdo dřív neviděl. Za oknem se ozval hlas: „Čapka bude předána Afričanovi.“

Anděl mu podal čapku; on si ji však nenasadil, ale v rukou si ji odnesl domů.

I obyvatelé evropských království opustili budovu a nasedli do svých kočárů, které je odvezly k jejich vlastním lidem.

Manželská láska 103-114

(13)

PAPÍR SE ZÁŘÍCÍM NÁPISEM

Probudil jsem se uprostřed noci a poměrně vysoko na východě jsem spatřil anděla, který držel v pravé ruce list papíru. Papír jasně zářil jakoby od slunce. Uprostřed bylo zlatým písmem něco napsáno; podíval jsem se a spatřil nápis: MANŽELSTVÍ DOBRA A PRAVDY. Záře, kterou papír vydával, vytvořila kolem něj velký kruh světla. Tato aura připomínala úsvit na jaře.

Pak jsem viděl, jak anděl sestupuje s papírem v ruce dolů. Cestou záře papíru pohasínala a barva nápisu MANŽELSTVÍ DOBRA A PRAVDY se postupně měnila ze zlaté na stříbrnou, pak na barvu mědi, železa, a nakonec na barvu rezavého železa a korodované mědi. Nakonec jsem spatřil, jak anděl vstupuje do tmavého mraku, prochází jím a přistává na zemi. Tam na papír, přestože jej stále držel v ruce, již nebylo vidět. Stalo se to v duchovním světě, což je první místo, kde se všichni lidé scházejí po smrti.

Pak mě anděl oslovil: „Zeptej se lidí, kteří sem přicházejí, zda mě vidí a zda vidí něco v mé ruce.“

Přibližoval se velký zástup lidí - jedna skupina z východu, druhá z jihu, další ze západu a poslední ze severu. Zeptal jsem se lidí z východu a z jihu, což byli ti, kteří se na zemi věnovali studiím, zda u mě někoho vidí a zda vidí něco v jeho rukou. Všichni odpověděli, že nevidí vůbec nic.

Pak jsem se na totéž zeptal těch, kteří přišli ze západu a ze severu - což byli ti, kdo na zemi věřili slovům učenců. I ti odpověděli, že nic nevidí. Poslední z nich však byli lidé, kteří měli na zemi jednoduchou víru vycházející z účinné lásky - měli tedy něco z pravdy tvořené dobrem. Když předcházející skupina odešla, tito lidé řekli, že vidí anděla s papírem - pěkně oblečeného muže a list papíru, na kterém je něco napsáno. Když se podívali pozorněji, dokázali přečíst nápis MANŽELSTVÍ DOBRA A PRAVDY. Pak se anděla zeptali, co to znamená.

Odpověděl jim, že vše na celém nebi a na celé zemi není nic než manželství dobra a pravdy, neboť každá jednotlivost - vše, co žije a dýchá, i to, co nežije a nedýchá - bylo stvořeno z manželství dobra a pravdy, a tedy tak, aby tvořilo toto manželství.

„Nic nebylo stvořeno jen pravdou nebo jen dobrem,“ pokračoval. „Izolované dobro nebo izolovaná pravda nejsou ničím, ale toto manželství jím dává existenci a získávají v něm charakter tohoto manželství. V Pánu Stvořiteli existuje Božské Dobro a Božská Pravda ve své vlastní podstatě; Božské Dobro je Bytím této podstaty a Božská Pravda je její existencí,

vyjádřením. V Něm jsou toto Dobro a Pravda ve skutečné jednotě, neboť v Něm tvoří nekonečně jedno. Protože tyto dvě skutečnosti jsou jedním ve Stvořiteli samém, jsou jedním i v každé jednotlivé věci, kterou On stvořil. Tím je také Stvořitel spojen s veškerým svým stvořením věčnou a jakoby manželskou smlouvou."

Anděl dále pokračoval, že svaté Písmo, které vyšlo přímo od Pána, je obecně i v jednotlivostech manželstvím dobra a pravdy. A protože církev, kterou tvoří pravda jejího učení, a náboženství, jež tvoří dobro života podle pravdy učení, se u křesťanů zakládají výhradně na Písmu svatém, je zřejmé, že církev obecně i v jednotlivostech je manželstvím dobra a pravdy. (Vysvětlení viz *Zjevená Apokalypsa* 373, 483). Co bylo právě řečeno o manželství dobra a pravdy, týká se také manželství lásky k bližnímu a víry, neboť dobro je věcí lásky k bližnímu a pravda je věcí víry.

Někteří lidé z předchozích skupin, kteří anděla a nápis neviděli, ještě stále postávali opodál, a když to uslyšeli, pronesli tichým hlasem: „Ano, je to tak, rozumíme tomu."

Pak je však anděl požádal: „Otočte se ode mě kousek stranou a opakujte, co jste právě řekli."

Odvrátili se tedy a nahlas zřetelně pronesli: „Ne, není to tak." Pak se anděl rozhovořil o manželství dobra a pravdy manželů. Řekl, že pokud by jejich mysli byly tak sezdané, že by manžel byl pravdou a manželka dobrem této pravdy, oba dva by zakoušeli blažené rozkoše nevinnosti, a proto i štěstí, jaké zakoušejí andělé v nebi. V tomto stavu by reprodukční schopnosti manžela zakoušely neustálé jaro, a stále by proto toužily své pravdy šířit a měly by k tomu nehasnoucí sílu; a manželka by je z lásky neustále přijímala.

„Moudrost, kterou Pán dává mužům, nenalézá většího potěšení než šířit své pravdy. A láska k moudrosti, které se tehdy těší manželka, nenalézá většího potěšení než je přijímat jakoby do své dělohy, a tak je počít, odnášet a porodit. To je pro anděly nebe duchovním plozením; a pokud tomu můžete uvěřit, z tohoto zdroje pochází i plození přírodní."

Anděl se rozloučil přáním míru a vznesl se nad zemi. Když prošel mrakem a začal stoupat do nebe, papír se rozjasňoval a stále více zářil tak jako předtím. Vtom se dolů snesla aureola, která předtím připomínala úsvit. Rozptýlila mrak, jenž zatemňoval zemi, a rozjasnilo se.

Manželská láska 115

(14)

VE ŠKOLE MOUDROSTI

Jednou jsem hovořil se dvěma anděly. Jeden pocházel z východního nebe, druhý z jižního. Když vycítili, že jsem ponořen do úvah o tajemství moudrosti manželské lásky, zeptali se:

„Už jsi slyšel o školách moudrosti v našem světě ?"

Odpověděl jsem: „Ne, ještě nikdy."

„Máme jich tu spoustu. Ti, kteří z duchovní náklonnosti milují pravdu, kteří ji tedy milují proto, že to je pravda a že vede k moudrosti, ti se tam na dané znamení scházejí a diskutují o otázkách vyžadujících hlubší pochopení a vyvozují své závěry."

Vzali mě za ruku a vyzvali mě: „Pojď s námi. Uvidíš na vlastní oči a uslyšíš na vlastní uši. Dnes byl vydán pokyn k dalšímu shromáždění.”

Vedli mě rovinou ke kopci. U jeho úpatí jsem spatřil, jak se vzhůru vine cesta lemovaná palmami. Vstoupili jsme na ni a vydali se vzhůru. Na vrcholu jsme uviděli lesík. Stromy rostly kolem vyvýšené části země, takže tvořily jakousi divadelní scénu. Uprostřed byla rovná plošina vydlážděná kameny různých barev, a kolem ní byla do tvaru čtverce rozestavěna křesla, na nichž seděli milovníci moudrosti. Uprostřed stál stůl a na něm ležel zapečetěný list.

Lidé v křeslech nás pozvali dál, ať si sedneme na prázdná místa. Já však odvětil: „Přivedli mě sem andělé, abych všemu naslouchal a vše pozoroval, ne abych se účastnil.”

Andělé, kteří se mnou přišli, pak poodešli ke stolu uprostřed plošiny a v přítomnosti okolosedících rozlomili na listině pečeť. Pak přečetli tajemství moudrosti, o kterých měli přítomní diskutovat a pro která měli najít vysvětlení. Tajemství napsali andělé třetího nebe a spustili je dolů na stůl.

List obsahoval celkem tři otázky. První otázka zněla: *Co to je obraz a podoba Boží, do které byl stvořen člověk.* Druhá: *Proč se člověk nerodí se znalostmi toho, co by měl milovat, zatímco všechny vyšší i nižší druhy zvířat včetně ptáků již od narození znají všechny své lásky.* Třetí: *Co symbolizuje strom života a strom poznání dobrého a zlého a co znamená jedení z těchto stromů.*

Pod tím byla poznámka: „Shrňte tyto tři odpovědi do jediného prohlášení, napište je na čistý kus papíru a ten položte na stůl. My si to pak prohlédneme; bude-li vaše prohlášení vyvážené a správné, každý z vás dostane odměnu za svou moudrost.”

Když andělé dočetli, vzdálili se a byli pozdvíženi zpět do svého nebe.

Pak účastníci shromáždění začali diskutovat a zkoumat předložené otázky. Hovořili postupně, nejdříve lidé sedící směrem k severu, po nich lidé směrem k západu, k jihu a nakonec k východu. Začali prvním tématem diskuse - otázkou, *co to je obraz a podoba Boží, do které byl stvořen člověk.* Nejprve však nahlas přečetli následující verše z knihy *Stvoření*:

I řekl Bůh: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby.” Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím. (Gn 1,26-27)

V den, kdy Bůh stvořil člověka, učinil jej k podobě Boží. (Gn 5,1)

Lidé sedící směrem k severu promluvili první. Řekli, že obraz a podoba Boží jsou dva druhy životů, jež Bůh vdechl člověku - život vůle a život rozumu.

„Čteme totiž,” pokračovali, „že ‚Bůh vdechl člověku v chřípí dech životů’. (Gn 2,7) **(Pozn. překl.: Latinský originál zde stejně jako původní hebrejšтина používá množného čísla životy.)** Výraz v *chřípí* symbolizuje vnímání člověka, že má v sobě vůli k dobru a porozumění pravdě; má tedy v sobě i *dech životů*. A protože mu tento život vdechl Bůh, obraz a podoba Boží symbolizují jeho vnitřní celistvost, kterou má z moudrosti a z lásky a ze spravedlnosti a schopnosti soudu.”

Ti, kteří seděli na západní straně, vyjádřili s tímto názorem souhlas a pouze dodali, že tento stav celistvosti, který Bůh vyvolal v prvním člověku, vdechoval neustále i do každého dalšího člověka, který přišel po něm. Člověk jej však přijímá jako přijímající orgán; je proto obrazem a podobou Boha v té míře, v jaké je tímto přijímajícím orgánem.

Jako třetí přišli na řadu lidé sedící směrem k jihu. Právili: „Obraz Boží a podoba Boží jsou dvě různé věci, ale ty jsou v člověku od stvoření spojeny. A my jakoby vnitřním světlem vidíme, že člověk může Boží obraz v sobě zničit, avšak Boží podobu ne. To lze vyvodit i z toho, že když byl Adam proklet, uchoval si Boží podobu, ale ztratil Boží obraz, jak čteme v následujícím verši:

Ted' je člověk jako jeden z nás, zná dobré i zlé. (Gn 3,22)

Potom je již nazýván pouze podobou Boží, ne Jeho obrazem. (Gn 5,1) Necháme to však na našich společnících, kteří sedí na východní straně, a jsou tedy ve vyšším světle, aby vyjádřili přesně, co to je obraz a podoba Boží."

Když všichni utichli, lidé sedící směrem k východu povstali a pohlédli vzhůru k Pánu. Když se opět posadili, promluvili:

„Obraz Boží je schopnost přijímat Boha; a protože Bůh je láska sama a moudrost sama, obraz Boží v člověku je schopnost přijímat lásku a moudrost od Boha. Podoba Boží je oproti tomu dokonalá podoba a naprosto věrné zdání, jako by láska a moudrost byly přítomny v člověku a jako by mu zcela patřily. Člověk má totiž pocit, že miluje sám od sebe a že je moudrý sám od sebe, tedy jako by si sám od sebe přál dobro a sám od sebe chápal pravdu - přestože to ani v nejmenším není z něj, ale z Boha. Jenom Bůh miluje sám od sebe a je moudrý sám od sebe, protože je Láska sama a Moudrost sama.

Tato podoba či zdání, že láska a moudrost neboli dobro a pravda jsou v člověku, jako by mu patřily, dělá člověka člověkem a způsobuje, že je schopen spojit se s Bohem, a tak žít věčně. Důsledkem je, že člověk je člověkem díky této schopnosti přát si dobro a chápat pravdu zcela jakoby sám od sebe, a přesto vědět a věřit, že mu tyto schopnosti propůjčuje Bůh. Nakolik člověk tuto skutečnost uznává a věří jí, natolik Bůh do člověka vkládá svůj obraz; jinak by tomu bylo, kdyby si člověk myslel, že má tyto schopnosti od sebe, a ne z Boha."

Řečníci se z lásky k pravdě rozhořeli nadšením, a to je přimělo pokračovat: „Jak by člověk mohl získat nějakou lásku a moudrost, udržet je v sobě a později si je znovu vybavit, kdyby je nevnímal jako něco vlastního? A jak by se mohl touto láskou a moudrostí spojit s Bohem, kdyby neměl něco, čím by je mohl opětovat? Neboť bez opětování není žádné spojení možné. Vzájemnost tohoto spojení spočívá v tom, že člověk miluje Boha a je moudrý v otázkách týkajících se Boha, a to jakoby sám od sebe, a přesto s vírou, že to je od Boha. Kromě toho, jak by člověk mohl žít věčně, kdyby nebyl spojen s věčným Bohem? Jak by mohl být lidskou bytostí, kdyby v sobě nechoval Boží podobu?"

Všichni této řeči zatleskali a navrhli, aby na jejím základě sepsali závěr. Formulovali jej následovně:

„Člověk je příjemcem Boha, a příjemce Boha je Božím obrazem. Protože Bůh je Láska sama a Moudrost sama, člověk může tyto dvě skutečnosti přijímat. Čím více je přijímá, tím více se stává Božím obrazem. Člověk je podobou Boží tím, že v sobě cítí tyto skutečnosti od Boha, jako by mu patřily. Tato podoba jej však činí Božím obrazem pouze natolik, nakolik uznává, že láska a moudrost čili dobro a pravda v něm nejsou jeho vlastní a nevznikají v něm, ale jsou pouze v Bohu, a tedy přicházejí od Boha."

Potom řečníci rozvinuli druhé téma diskuse: *Proč se člověk nerodí se znalostmi toho, co by měl milovat, zatímco všechny vyšší i nižší druhy zvířat včetně ptáků již od narození znají všechny své lásky.*

Diskutující nejprve pomocí nejrůznějších příkladů potvrdili pravdivost tohoto tvrzení.

Vypozorovali například, že lidské dítě se nerodí s žádnými znalostmi, dokonce ani se znalostmi týkajícími se manželské lásky. Pátrali po tom a od výzkumníků zjistili, že nově narozené dítě nemá ani vrozenou znalost toho, jak se dostat k prsům své matky, a musí tam být přiloženo. Ví pouze, jak má sát, ale to se naučilo jen tím, jak nepřetržitě sálo v děloze. Později neumí chodit, formulovat zvuky do lidské řeči a dokonce ani zvukem vyjádřit své pocity, tak jako to umějí zvířata. Navíc oproti zvířatům neví, které jídlo je pro ně vhodné, a bere do rukou vše, čisté i nečisté, a dává si to do úst.

Výzkumníci dál hlásili, že kdyby je to nikdo nenaučil, lidské bytosti by nevěděly ani to, jak poznat opačné pohlaví, a neměly by ani zdání o tom, jak se milovat. To se mladí lidé musí naučit teprve od druhých, jakkoli mohou být v jiných věcech vzdělaní. Jedním slovem, lidské bytosti se rodí tělesné jako červi a zůstávají tělesnými tak dlouho, dokud se od druhých nenaučí, jak poznávat, chápat a získávat moudrost.

Potom nesčetnými důkazy potvrdili, že všechna zvířata, od těch nejvyšších až po ta nejnižší (například pozemské šelmy, ptáci, plazi, ryby či drobná stvoření zvaná hmyz) se rodí se všemi znalostmi nezbytnými pro jejich životní lásky - vědí například vše potřebné o způsobu výživy, bydlení, páření, rozmnožování a péče o mláďata.

To potvrdili mnoha nádhernými příklady, které si vybavili ze vzpomínek na věci, které viděli, slyšeli nebo o kterých četli v přírodním světě (jak nazývají náš svět, ve kterém dříve žili), kde zvířata nejsou obrazná, ale skutečná. Když takto dokázali platnost otázky, zaměřili se na pátrání po účelech a příčinách, které by tuto otázku vysvětlily a objasnily. Všichni se pak usnesli na tom, že to tak zařídila Božská moudrost, aby člověk mohl být člověkem a zvíře zvířetem. Nedokonalost člověka v době jeho narození se později stává jeho dokonalostí, a dokonalost, se kterou se rodí zvíře, se později stává jeho nedokonalostí.

Lidé na severní straně vystoupili jako první. Prohlásili: „Člověk se rodí bez znalostí proto, aby později mohl přijmout všechny druhy znalostí. Kdyby se naopak narodil s různými druhy znalostí, nemohl by později získat žádné jiné než ty, se kterými se narodil, a nemohl by si žádné z nich osvojit jako své.“

Doložili to následujícím příkladem: „Člověk je při svém narození jako půda, do které nebyla zaseta žádná semena, ale která je schopna přijmout všechny druhy semen, nechat je vyrůst a přinést ovoce. Zvíře je naopak jako půda, která již byla oseta a zaplněna trávou a rostlinami a která již proto nemůže žádná další semena přijmout. Kdyby do ní byla zaseta další, udusila by se. Proto trvá tolik let, než lidská bytost vyspěje. Je to období, ve kterém může být šlechtěna jako půda, ve které, obrazně řečeno, raší semena všech druhů obilí, květin a stromů. Zvíře naopak dospěje již za několik let, protože z něj vyroste pouze to, s čím se narodilo.“

Na řadě byli lidé ze západu. Řekli: „Člověk se nerodí se znalostmi jako zvířata, ale rodí se se schopnostmi a se sklony - se schopností poznávat a se sklonem milovat. Je od narození nejenom schopen poznávat, ale také chápat a být moudrým. Rodí se i s tím nejdokonalějším sklonem ze všech - se sklonem milovat nejenom své vlastní a světské věci, ale i věci Boha a nebe. Člověk je proto narozením a dědičností od rodičů organismem, který zpočátku nežije na úrovni žádných vyšších smyslů, ale pouze na úrovni vnějších - tak, aby se mohl stát nejprve přírodním, potom rozumným a nakonec duchovním člověkem. K tomu by nemohlo dojít, kdyby se narodil s různými znalostmi a láskami jako zvířata. Vrozené znalosti a lásky totiž pokrok omezují, na rozdíl od vrozených schopností a sklonů. Člověk se proto může zdokonalovat ve znalostech, inteligenci a moudrosti až do věčnosti.“

Pak se slova ujali lidé z jihu a přednesli tento názor: „Člověk nemůže sám od sebe získat žádnou znalost, ale všechny musí získávat od druhých, neboť sám žádné vrozené znalosti

nemá. Proto si také nemůže sám osvojit žádnou lásku, protože kde není znalost, tam není ani láska. Znalost a láska jsou nerozlučné společnice a nemohou být od sebe odděleny, tak jako nemůže být oddělena vůle a rozum nebo pohnutka a myšlenka, či dokonce podstata a forma. Proto když člověk získá od druhých nějakou znalost, připojí se k ní jako její společnice láska. Univerzální láskou, která se takto připojuje ke znalostem, je láska k poznání, chápání a moudrosti. Tuto lásku, která plyne od Boha, nemá žádné zvíře, ale jen člověk.

Souhlasíme proto se svými společníky ze západu, že člověk se nerodí s žádnou láskou, tedy ani s žádnou znalostí, ale že svým narozením získává pouze sklon milovat a schopnost získávat poznatky, a to ne sám od sebe, ale od ostatních (nebo spíše skrze ostatní). Říkáme skrze ostatní, protože ani oni nezískali žádnou znalost sami od sebe, ale pouze od Boha. Souhlasíme také s našimi společníky ze severu v tom, že když se člověk narodí, je jako neosetá půda, na které mohou vyrůst všelijaká semena, dobrá i špatná. K tomu ještě dodáme, že zvířata se rodí s přírodními láskami, a proto se znalostmi souvztažnými s těmito láskami. Přesto se z těchto znalostí nic nového nenaučí a nerozvinou z nich své myšlení, inteligenci ani moudrost, ale jsou jimi i svými láskami vedeni téměř tak, jako jsou slepci vedeni po ulicích svými psy. Jejich intelekt je totiž slepý, nebo ještě lépe, jsou jako náměsíčníci, kteří jednají podle svých slepých znalostí, zatímco jejich intelekt spí."

Nakonec promluvili lidé z východu: „Souhlasíme s tím, co pravili naši bratři. Člověk sám ze sebe neví nic, ale musí se vše naučit od druhých a prostřednictvím druhých, aby poznal a uznal, že má všechny znalosti, chápání a moudrost od Boha. Pouze tak Pán může člověka počít, zrodit a utvářet a člověk se může stát Jeho obrazem a podobou. Člověk se totiž stává obrazem Pána uznáním a vírou, že každé dobro lásky a každou pravdu moudrosti a víry, které kdy získal a získá, má pouze z Pána, a nikdy ze sebe. A podobou Pána se stává tím, jak tyto věci cítí v sobě, jako by v něm vznikaly. Takto to vnímá proto, že se nerodí se žádnými znalostmi, ale postupně si je osvojuje - a vše osvojené mu připadá, jako by vzniklo v něm. Pán tento pocit dává člověku proto, aby se stal člověkem, a ne zvířetem, neboť jeho chtění, myšlení, milování, učení, chápání a získávání moudrosti zdánlivě jako ze sebe jej vedou k získávání nových poznatků, s jejichž pomocí rozvíjí svou inteligenci a jejichž uplatňováním v životě prohlubuje svou moudrost. Takto Pán připojuje člověka k sobě a člověk se připojuje k Pánu. To by nebylo možné, kdyby Pán nezpůsobil, že se člověk rodí do stavu naprosté nevědomosti."

Po tomto prohlášení byli přítomní připraveni shrnout vše v závěr. Shodli se na následujícím: „Člověk se nerodí s žádnými znalostmi, aby je mohl získat všechny a aby tím rozvinul svou inteligenci a jejím prostřednictvím moudrost. Nerodí se ani s žádnými láskami, aby inteligentním uplatňováním různých znalostí mohl získat všechny druhy lásek, a prostřednictvím lásky k bližnímu také lásku k Pánu, aby tak mohl být spojen s Pánem, a tímto spojením se stal člověkem a žil navěky."

Potom zvedli papír a přečetli třetí otázku: „*Co symbolizuje strom života a strom poznání dobrého a zlého a co znamená jedení z těchto stromů ?*” Nyní všichni požádali lidi z východní strany, aby tuto otázku, vyžadující hlubší pochopení, vysvětlili. Tito lidé měli totiž planoucí světlo neboli moudrost lásky - moudrost, kterou představuje zahrada Eden, v níž rostou zmíněné dva stromy.

„Povíme svůj názor," řekli. „Protože však žádný člověk neví nic ze sebe, ale vše pouze z Pána, budeme mluvit z Něj, přestože zároveň jakoby sami od sebe, jako by řeč vznikala v nás."

Pak pokračovali: „Strom symbolizuje člověka a ovoce tohoto stromu dobro jeho života. Strom života proto představuje člověka, který žije z Boha, nebo taky Boha žijícího

v člověku. A protože život Boha v člověku je tvořen láskou a moudrostí, účinnou láskou a vírou neboli dobrem a pravdou, stromem života se symbolizují tyto kvality, z nichž člověk získává věčný život. Obdobnou symboliku má i strom života, z něhož lidé budou moci jíst, jak se píše v knize Zjevení. (Zj 2,7 22,2.14)

Strom poznání dobrého a zlého symbolizuje člověka, který věří, že žije ze sebe, a ne z Boha, a který tedy věří, že láska a moudrost, účinná láska a víra neboli dobro a pravda jsou člověka, a ne Boha. Věří tomu, protože myslí, chce, mluví a jedná v naprostém zdání, jako by tak činil sám ze sebe. A protože člověk s touto vírou získává i přesvědčení, že mu Bůh udělil své Božství, řekl had:

Bůh však ví, že v den, kdy z něho (Pozn. překl.: ovoce stromu) pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé. (Gn 3,5)

Jedení z těchto dvou stromů symbolizuje přijímání a přivlastnění. Jedení ze stromu života symbolizuje přijímání věčného života a jedení ze stromu poznání dobrého a zlého symbolizuje přijímání zatracení. Proto byli Adam a Eva spolu s hadem prokleti. Had znamená ďábla ve smyslu sebelásky a pýchy na vlastní inteligenci. Tato láska se zmocňuje těchto stromů; a těmito stromy jsou lidé, kterých se tato láska zmocnila a drží je v pýše.

Lidé se proto dopouštějí velkého omylu, když věří, že Adam byl moudrý, konal ze své přirozenosti dobro a byl ve stavu celistvosti; ve skutečnosti byl Adam proklet právě pro tuto víru, neboť ona je symbolizována jedením ze stromu dobrého a zlého. Právě kvůli ní upadl ze stavu celistvosti, ve kterém byl v době, kdy věřil, že má moudrost a činí dobro z Boha, a ne ze sebe. To tedy vyjadřuje jedení ze stromu života. Pouze Pán, když byl na světě, byl moudrý sám ze sebe a činil dobro sám ze sebe, neboť jen v Něm bylo Božství již od narození. Proto se svou vlastní silou stal Vykupitelem a Spasitelem."

Pomocí těchto vysvětlení lidé zformulovali následující závěr: „Strom života, strom poznání dobrého a zlého a jedení z nich symbolizují, že životem člověka je Bůh v člověku. Tehdy člověk získá nebe a věčný život. Přesvědčení a víra, že životem člověka není Bůh, ale člověk sám, je naopak smrtí. Tehdy člověk nachází peklo a věčnou smrt neboli zatracení."

Lidé se pak podívali na list papíru, který andělé zanechali na stole, a spatřili na konci poznámku, aby z těchto tří témat sestavili jediné prohlášení. Shrnuli proto všechny tři závěry a spatřili, že spolu souvisejí a že je z nich možné sestavit toto prohlášení:

„Člověk byl stvořen tak, aby přijímal lásku a moudrost od Boha, a to za naprosto věrného zdání, že vznikají v něm. To mu je umožňuje přijímat a dosahovat tak spojení. Proto se také člověk nerodí s žádnou láskou ani znalostí, ani se schopností sám ze sebe milovat a získávat moudrost. Jestliže proto uzná, že veškeré dobro lásky a veškerá pravda moudrosti jsou Boha, stává se živým člověkem. Pokud je však přisuzuje sám sobě, stává se mrtvým člověkem."

Lidé pak toto prohlášení napsali na nový kus papíru a ten položili na stůl. Pak se náhle objevili, obklopeni jasným světlem, andělé a odnesli si papír do nebe.

Když si jej tam přečetli, lidé čekající dole uslyšeli hlasy: „Dobře, dobře, dobře."

Hned nato odtamtud spatřili někoho jakoby přilétat. Měl pár křídel kolem chodidel a druhý pár kolem skrání. V rukou držel odměny - roucha, čapky a vavřínové věnce. Sněhl se na zem a dal lidem sedícím k severu opálová roucha. Lidem sedícím směrem k západu dal roucha šarlatová, a sedícím k jihu dal čapky, jejichž okraje byly zdobené střípci ze zlata a perel, s diamanty ve tvaru květů vysázenými na levém zdviženém okraji. Lidem sedícím směrem k východu dal vavřínové věnce poseté rubíny a safíry.

Pak se všichni ozdobení odměnami vydali ze školy moudrosti domů. Naproti jim přišly jejich manželky, kterým se chtěli ukázat. Podivili se však, že i ony byly okrášleny nádhernými ozdobami z nebe.

Manželská láska 132-136

(15)

SVĚŽÍ VŮNĚ JARA SNESENÁ ANDĚLY

Když jsem byl jednou ponořen do úvah o manželské lásce, objevily se v dálce přede mnou dvě nahé děti s košíky v rukou a s hrdličkami poletujícími kolem. Když jsem se podíval pozorněji, spatřil jsem, že jsou téměř nahé, ale zároveň vkusně ozdobené girlandami květů. Hlavy jim zdobily malé květinové věnečky a na hrudi jim visely šikmo z ramenou k bokům ozdobné pásy z modrých lilií a růží. Oba pásy byly ovinuty jakoby společným poutem z malých lístků promísených s olivami. Když se však děti přiblížily, nevypadaly již jako malé či nahé děti, ale jako dva lidé v rozkvětu mládí, odění ve svrchních šatech a tunikách z lesklého hedvábí, ozdobených těmi nejnádhernějšími květinami. Když se u mě zastavili, z nebe se skrze ně snesl svěží závan jarního tepla a lahodné vůně podobné té, jakou vydává první vegetace na zahradách a na polích.

Byla to manželská dvojice z nebe. Oslovili mě, a protože jsem stále myslel na to, co jsem právě spatřil, zeptali se: „Co jsi viděl ?”

Odpověděl jsem, že jsem je nejprve viděl jako malé nahé děti, potom jako děti oděné girlandami květů, a nakonec jako dospělejší lidi oblečené do oděvů zdobených květinami. Také jsem jim pověděl, jak mě hned ovanula atmosféra jara a jeho rozkoší.

Mile se tomu zasmáli a řekli, že se cestou sami sobě nejevili jako děti, jako nazí nebo s girlandami květů, ale celou dobu se viděli stejně jako nyní. Jejich vzhled z dálky prý symbolizoval jejich manželskou lásku. Stav její nevinnosti byl znázorněn nahými dětmi a její rozkoše girlandami květů a také květinami zdobícími jejich roucha a tuniky.

„Řekl jsi, že když jsme se přiblížili, ovanul tě závan svěžího jarního vzduchu s příjemnou vůní jakoby ze zahrady; vysvětlíme ti to.”

„Jsme manžely již celé věky a stále setrváváme v rozkvětu mládí, v jakém nás vidíš nyní. Náš první stav byl podobný počátečnímu stavu právě sezdaného mládence a dívky. Tehdy jsme si mysleli, že tento stav je tím nejšťastnějším, jaký vůbec můžeme v životě zakusit. Ale od druhých v našem nebi jsme slyšeli, a později jsme sami začali vnímat, že tento stav byl stavem tepla doposud nepozměněného světlem. Tento stav se postupně mění tím, jak se manžel zdokonaluje v moudrosti a manželka tuto moudrost v manželovi miluje. To se děje v důsledku a v závislosti na užitečné činnosti, kterou každý z nich za vzájemné pomoci vykonává ve společnosti. Jak se teplo a světlo neboli moudrost a její láska vzájemně usměřují, následují je také nové rozkoše.

Když jsme se přiblížili, ovanul tě závan podobný jarnímu teplu, protože manželská láska a teplo v našem nebi působí společně. Teplo je u nás láskou a světlo spojené s teplem je moudrostí. Užitečná činnost, do které je obojí zasazeno, je jako atmosféra, která je drží pohromadě. Čím by bylo teplo a světlo, kdyby je něco nedrželo pohromadě ? A čím by byla láska a moudrost bez cíle, kterému by mohly sloužit ? Bez cíle láska a moudrost

nejsou v manželství, protože nemají v čem existovat.

V nebi lze nalézt pravou manželskou lásku všude tam, kde se nalézá jarní teplo. Toto jarní podnebí se totiž vyskytuje pouze tam, kde je teplo rovnoměrně smíšeno se světlem, kde je tedy tolik tepla, kolik je tam světla, a naopak. Domníváme se, že tak jako se teplo těší ze světla a světlo se těší z tepla, tak se i láska těší z moudrosti a moudrost z lásky.

U nás v nebi svítí světlo stále a nikdy nezakoušíme přitmění večera, a již vůbec ne tmu; protože naše slunce nevychází a nezapadá jako to vaše, ale zůstává stále uprostřed mezi zenitem a horizontem, neboli - jak byste to vyjádřili vy - v úhlu čtyřiceti pěti stupňů nad horizontem. Proto světlo a teplo vyzařované z našeho slunce přináší stálé jaro, a to vyvolává jaro v lidech, kteří mají spojen stejný díl lásky a moudrosti. Tímto věčným spojením tepla a světla náš Pán oživuje pouze to, co je užitečné. Proto k rašení vašich květů a k páření vašich ptáků a zvířat dochází na jaře. Teplo jara totiž otevírá jejich vnitřní orgány až k nitru, jež se nazývá jejich duší; rozněcuje je a vkládá do nich své úsilí po spojení. Působí i na jejich reprodukční schopnosti, které pobízí k dosahování rozkoší trvalým úsilím o vytváření užitečného ovoce, což je rozmnožování vlastního druhu.

Lidé se však těší neustálému přílivu jarního tepla od Pána. Mohou proto zakoušet manželské rozkoše v kterémkoliv období, dokonce i uprostřed zimy. Muži totiž byli stvořeni k přijímání světla - tedy moudrosti - od Pána, a ženy k přijímání tepla od Pána, tedy tepla lásky k moudrosti mužů. Proto když jsme přicházeli, pocítil jsi závan jakoby jarního tepla a lahodné vůně podobné vůni první vegetace v zahradách a na polích."

Pak mi tento muž podal svou pravici a zavedl mě k domům, kde žily manželské páry ve stejném rozkvětu mládí jako oni. Řekl mi, že manželky, které vypadaly jako mladé dívky, byly kdysi ve světě vrásčivými stařenkami, a manželé, nyní vyhlížející jako mladíci, byli kdysi sešilými starci. Pán je všechny vrátil do věku rozkvétajícího mládí, protože se navzájem milovali a z náboženského přesvědčení se vyhýbali cizoložství jako obrovskému hříchu. Dodal, že nikdo nemůže poznat šťastné radosti manželské lásky, neodmítá-li hrůzné radosti cizoložství; a ty nemůže nikdo odmítat, pokud nemá od Pána moudrost; a nikdo nemá od Pána moudrost, pokud z lásky nevykonává něco užitečného.

Prohlédl jsem si také interiér jejich domů. Všechno tam vypadalo nebesky a zářilo zlatem, které spolu se vsazenými rubíny téměř planulo.

Manželská láska 137

(16)

OLYMPIÁDA ANEB NOVINKY ZE ZEMĚ

Když jsem se vracel ze školy moudrosti, o které jsem hovořil v kapitole 132, spatřil jsem cestou anděla oblečeného v modrém šatu. Připojil se ke mě a řekl:

„Vidím, že přicházíš z jedné z našich škol moudrosti a že tě potěšilo, co jsi tam slyšel. Vnímám ale také, že nejsi úplně v našem světě, protože jsi zároveň ve světě přírodním. Nic proto nevíš o naší olympiádě, na které se scházejí starodávní mudrcové, aby se dozvěděli od nově příchozích z tvého světa, jakými změnami a vývojem tam prošla a právě prochází moudrost. Jestli chceš, vezmu tě na místo, kde žijí mnozí z těchto starodávných mudrců se svými potomky a učedníky zároveň."

Zavedl mě pak na hranici mezi severem a východem. Když jsem se tím směrem podíval z vyvýšeného místa, spatřil jsem město a na jedné straně dva kopce. Kopec blíže městu byl nižší než ten druhý.

„Toto město se nazývá Athény. Nižší kopec se nazývá Parnas, vyšší Helikón. Nazývají se těmito jmény, protože ve městě a kolem něj žijí staří moudří Řekové jako Pythagoras, Sokratés, Aristippos a Xenofón a jejich učedníci a žáci," informoval mě anděl.

Zeptal jsem se na Platóna a Aristotela. Řekl, že ti i jejich následovníci žijí v jiné oblasti, protože vyučovali o rozumových, čistě intelektuálních záležitostech, zatímco zdejší lidé učili o věcech týkajících se morálky života.

Pak mi pověděl, že učenci z města Athén jsou často vysíláni ke vzdělaným křesťanům, aby od nich zjistili, co si jejich současníci myslí o Bohu, stvoření vesmíru, nesmrtelnosti duše, podstatě člověka ve srovnání s podstatou zvířete a dalších otázkách vyžadujících vnitřní moudrost. Dnes prý posel svolal shromáždění, což je znamením, že vyslanci našli nově příchozí ze země, od kterých se dozvěděli nějaké zajímavé zprávy.

Pak jsme viděli spoustu lidí přicházejících z města a z okolních oblastí. Někteří měli na hlavách vavřínové věnce, jiní drželi v rukou palmové ratolesti, další měli pod paží knihy, a někteří měli ve vlasech na levém spánku zasunutou tužku. Přidali jsme se k nim a společně jsme stoupali vzhůru. Na vrcholu kopce stál osmistěnný palác, který nazývali Palladium. Vstoupili jsme dovnitř a spatřili osm šestiúhlých výklenků. V každém byla knihovna a stůl, za který zasedli lidé s vavřínovými věnci. Ve vlastním Palladiu byly lavice vytesané z kamene, a na ně usedli ostatní.

Otevřely se dveře vlevo a dovnitř byli uvedeni dva nově příchozí ze země. Po jejich uvítání se jeden z mužů s vavřínovým věncem otázel:

„Jaké zprávy nesete ze země ?"

„Podle nových zpráv byly v lesích nalezeni lidé připomínající zvířata či zvířata připomínající lidi," začali. „Podle rysů jejich tváře a jejich fyzické konstituce však bylo zjištěno, že se narodili jako lidé, ale ve věku dvou nebo tří let se ztratili nebo byli opuštěni v lesích. Podle zpráv nejsou schopni vyjádřit slovy žádnou myšlenku a nemohou se naučit artikulovat hlas do slov. Nevěděli ani to, které jídlo je pro ně dobré, a dávali si do úst vše vhodné i nevhodné, co v lese rostlo - abychom zmínili jen několik příkladů. Na základě těchto faktů někteří z našich učenců vytvářejí spoustu různých domněnek a jiní z nich vyvozují nejrůznější závěry o podstatě lidských bytostí ve srovnání s podstatou zvířat."

Někteří z dávných mudrců se zeptali: „A co se domnívají a na co z toho usuzují ?"

Dva nově příchozí odpověděli, že domněnek i závěrů je celá řada, ale že se mohou zmínit o následujících:

a) Člověk je svou podstatou a od svého narození hloupější a prostší než zvířata, a pokud se mu nedostane vzdělání, stává se stejným jako ona.

b) Člověk může být vzdělán, protože se naučil, jak vytvářet artikulované zvuky a jak vyjadřovat své myšlenky. Stále se v tom zdokonaloval, až nakonec dokázal formulovat zákony společnosti, z nichž však mnohé jsou zvířatům vrozeny již od narození.

c) Zvířata dokážou uvažovat stejně jako lidé.

d) Kdyby zvířata mohla mluvit, posuzovala by vše stejně rozumně jako lidé. Naznačuje to

skutečnost, že používají stejného rozumu a stejného úsudku jako lidé.

e) Intelkt je pouhá modifikace slunečního svitu za spolupráce tepla prostřednictvím éteru, takže jde o aktivitu niternější podstaty. Tato aktivita může být pozdvižena tak vysoko, že se jeví jako moudrost.

f) Je proto nesmysl věřit, že člověk žije na rozdíl od zvířete i po smrti - snad kromě několika dní, kdy jeho tělesné životní výpary, než se rozptýlí v přírodě, mohou připomínat jeho ducha. Je to podobné, jako když se z popela zvedne nějaký proutek připomínající původní tvar.

g) Náboženství, které učí, že život po smrti pokračuje, je proto výmyslem, který má prostý lid vnitřně svazovat svými zákony, tak jako jej zevně svazují zákony občanské.

Příchozí dodali, že takto usuzovali někteří z chytrých, ne však ti inteligentní.

„A co si myslí ti inteligentní ?“

Prý to neslyšeli, ale domnívají se, že totéž.

Když to lidé za stolem slyšeli, zvolali: „Co to je na zemi za dobu ! Co se tam stalo s moudrostí ! Změnila se snad na pošetilou vychytralost ? Slunce zapadlo a nyní je pod zemí přesně proti svému zenitu !

Důkazy o lidech, kteří byli zanecháni a později nalezeni v lesích, jim nepomohly k poznání, že takovými se lidé stanou bez vzdělání ! Člověk je přece tím, co se naučí. Při narození je hloupější než zvířata. Musí se učit chodit a mluvit. Kdyby se nenaučil chodit, dokázal by se postavit zpříma na nohy ? A kdyby se nenaučil mluvit, dokázal by vyjádřit jedinou myšlenku ?

Každý je proto tím, co se naučí - je ztřeštěný, naučí-li se nepravdám, a moudrý, naučí-li se pravdám. A jestliže je ztřeštěný, protože se naučil nepravdám, neoddal se snad zcela své fantazii, že je moudřejší než ti, kdo se díky pravdám stali moudrými ? Neexistují snad hlupáci a pomatenci, kteří nejsou o nic více lidmi než ti, co byli nalezeni v lesích ? Nepodobají se lidem, kteří ztratili paměť ?

Na základě těchto úvah a pozorování usuzujeme, že člověk bez vzdělání není člověkem ani zvířetem; je formou, jež do sebe může přijímat to, co činí člověka lidským. A z toho vyvozujeme, že člověk se člověkem nerodí, ale stává, a že se rodí do této formy proto, aby byl orgánem schopným přijímat život od Boha - aby tak do něj Bůh mohl vložit veškeré dobro a spojením se sebou jej učinit navěky šťastným.

Z toho, co jste právě řekli, vidíme, že moudrost dnes zanikla nebo se natolik změnila na hloupost, že lidé dnes nevědí vůbec nic o podstatě lidského života ve srovnání s životem zvířat. Proto nevědí nic ani o životě člověka po smrti. Ti, kteří by to však vědět mohli, ale nechtějí, a tak realitu tohoto života popírají - jak to činí spousta z vás křesťanů - mohou být přirovnáni k lidem nalezeným v lese. Nestali se tak hloupými, protože by jim chybělo vzdělání, ale proto, že spoléhali na mylné dojmy ze smyslů, což jsou stíny zastírající pravdu."

Vtom okamžiku povstal ze středu Palladia někdo s palmovou ratolestí v ruce a požádal: „Vysvětlete nám, prosím, tajemství, jak se člověk, stvořený do podoby Boha, mohl změnit na podobu ďábla. Víím, že andělé nebe jsou podoby Boha a andělé pekla jsou podoby ďábla. Tyto dvě podoby jsou protikladné - jedna je formou šílenství, druhá formou moudrosti. Řekněte nám proto, jak mohla lidská bytost, stvořená do podoby Boží, přejít z denního světla do tmy noci tak, že může popírat Boha a věčný život ?“

Na tuto otázku odpovídali učitelé postupně, nejprve pythagorejci, potom sokratovci a nakonec ostatní. Byl mezi nimi i jistý následovník Platóna, jenž promluvil jako poslední, a jeho názor převládl. Hovořil takto:

„Lidé saturnského neboli zlatého věku věděli a uznávali, že jsou formami stvořenými k přijímání života od Boha. Měli proto moudrost vepsanou ve svých duších a srdcích, takže světlem pravdy viděli pravdu a pravda jim umožňovala vnímat dobro podle rozkoší jejich lásky k dobru. V následujících dobách však lidé přestávali uznávat, že veškerá pravda moudrosti, a tedy i dobro lásky do nich neustále plynou z Boha. Jak v tomto uznání ochabovali, přestávali být příbytkem Boha. Ustalo také jejich rozmlouvání s Bohem i jejich společenství s anděly. Jejich niterná mysl, která byla původně pozdvižena Bohem vzhůru k Němu, se začala stále více stáčet ven ke světu, takže byla zaměřena Bohem k Bohu skrze svět. Nakonec se však zvrátila do úplně opačného směru, tedy dolů sama k sobě. A protože na Boha nemohou pohlížet lidé, kteří jsou vnitřně převráceni, a tak i odvráceni, oddělili se od Boha a stali se podobami pekla neboli ďábla.

Z toho plyne, že v prvním věku lidé celým svým srdcem a celou svou duší uznávali, že veškeré dobro lásky, a tedy i veškerá pravda moudrosti k nim přichází od Boha a že tyto ctnosti jsou ctnostmi Boha v nich, takže oni sami jsou pouze příjemci života od Boha. Proto se také nazývali obrazy Boha, synové Boha a zrození z Boha. Lidé v následujících dobách to však již neuznávali celým svým srdcem a celou svou duší, ale činili tak jen z přesvědčení své víry, a později jen v důsledku tradice své víry, a nakonec už jenom ústy. A uznávat takové věci jen ústy není žádné uznání - v srdci to je popírání.

Z toho je vidět, jakou dnes mají křesťané na zemi moudrost - přestože by se díky psanému zjevení mohli nechat Bohem inspirovat - když neznají ani rozdíl mezi člověkem a zvířetem. Proto také mnozí z nich věří, že pokud žije po smrti člověk, musí tak žít i zvíře. Nebo věří, že jelikož zvíře po smrti nežije, nemůže tak žít ani člověk. Nezměnilo se v nich duchovní světlo, které osvětluje zrak mysli, na temnotu? A jejich přírodní světlo, které osvětluje pouze tělesný zrak, nestalo se jejich leskem?"

Pak se všichni obrátili na dva příchozí a poděkovali jim za to, že přišli a přednesli svou zprávu. Poprosili je, aby svým druhům oznámili, co tady slyšeli.

Odpověděli, že své přátele budou utvrzovat v pravdě, že nakolik budou přisuzovat veškeré dobro lásky k bližnímu a všechny pravdy víry Pánu, a ne sobě, natolik budou lidmi a stanou se anděly nebe.

Manželská láska 151-154 (opak.)

Pozn. překl.: (opak.) = Číslo 151-156 jsou v originále knihy Manželská láska použita dvakrát. Zde uvedené jsou jejich druhým výskytem.

(17)

zpěv o rozkoších manželské lásky

Jednoho rána mě probudil nádherný zpěv, přicházející odněkud seshora. A tak jsem několik prvních okamžiků po probuzení - ve stavu, který je ve srovnání se zbytkem dne niternější, klidnější a příjemnější - mohl zůstat v duchu jakoby mimo své tělo a naslouchat co nejpozorněji citu, který píseň vyjadřovala. Zpěv je duševní pohnutkou vokálně vyjádřenou

v melodii; je to zvuk beze slov, vycházející ze stejného citu lásky, jaký oživuje řeč.

V tomto stavu jsem vnímal, že jde o cit doprovázející rozkoše manželské lásky, kterou manželky v nebi vyjadřovaly písní. Všiml jsem si, jak se tyto rozkoše ve zvuku zpěvu nádherně měnily.

Pak jsem se zvedl a podíval se do duchovního světa. A na východě, pod tamním sluncem jsem spatřil něco, co vypadalo jako zlatý déšť. Byla to ranní rosa, která se snášela dolů v takovém množství, že když na ni dopadaly sluneční paprsky, jevila se mým očím jako zlatý déšť. To mě probudilo ještě víc, a tak jsem šel v duchu dál.

Náhodou jsem potkal anděla a zeptal se ho, zda také viděl zlatý déšť snášející se z nebe.

„Ano, vidím jej pokaždé, když přemýšlím o manželské lásce,” odpověděl a otočil se tím směrem. „Tento déšť padá na dvůr uprostřed východních zahrad, kde žijí tři manželé se svými manželkami. Takový déšť ze slunce se tam objevuje proto, že s nimi přebývá moudrost ve věcech manželské lásky a jejích rozkoších - moudrost ve věcech manželské lásky u manželů a moudrost ve věcech jejích rozkoších u manželek. Vnímám však, že i ty právě rozmýšlíš o rozkoších manželské lásky. Mohu tě do tohoto dvora zavést a představit tě tam.”

Provedl mě zahradami k domům postaveným z olivového dřeva, před jejichž průčelím stály dva cedrové sloupy. Představil mě manželům a zeptal se, jestli bych si mohl v jejich přítomnosti promluvit s jejich manželkami.

Souhlasili a zavolali je.

Manželky mi pohlédly zkoumavě do očí; zeptal jsem se, proč tak činí.

„Dokážeme přesně rozpoznat, co tě přitahuje a jaké jsou tvé náklonnosti, a z čeho tedy plynou tvé myšlenky o lásce k opačnému pohlaví,” odpověděly. „Vidíme, že o ní přemýšlíš hluboce, ale čistě. Co chceš, abychom ti o ní řekly ?”

„Řekněte mi, prosím, něco o rozkoších manželské lásky.”

Manželé přikýkli na souhlas: „Povězte jim něco, jestli chcete. Jejich sluch je čistý.”

Pak se mě ženy zeptaly: „Kdo ti řekl, že se máš na tyto rozkoše zeptat nás ? Proč ne našich manželů ?”

„Tento anděl mi pošeptal, že ony rozkoše přijímají a cítí manželky, protože jsou od narození láskami, a všechny rozkoše patří láskám.”

„Dej si pozor, ať nic takového neřekneš jinak než dvojsmyslně,” odvětily s úsměvem, „protože tuto moudrost si my ženy ukládáme hluboko do srdce a neodhalujeme ji před žádným manželem, který by neměl pravou manželskou lásku. Máme pro to spoustu důvodů, a ty držíme v tajnosti.”

Na to navázali manželé: „Naše manželky znají všechny naše duševní stavy a nic neunikne jejich pozornosti. Vidí, vnímají a cítí vše, co vychází z naší vůle. My však v našich manželkách nic takového nevidíme. Manželky mají tento dar, protože jsou něžnými láskami, a s téměř žhavým zanícením se snaží v manželství uchovávat přátelství a důvěru, a tedy i šťastný život pro oba. Chrání toto štěstí pro své manžely i pro sebe z moudrosti vrozené lásky. Tato moudrost je tak opatrná, že si nepřejí - a proto ani nemohou - vyslovit, že milují, ale jen že jsou milovány.”

„Proč si to nepřejí, a tedy nemohou ?“ zeptal jsem se.

Ženy odpověděly, že kdyby jim z úst unikl byť sebenepatrnější náznak něčeho takového, manžely by zachvátil chlad, jenž by je vydělil ze společné postele a ložnice a vytratili by se i zrakům. „To se však stává jen těm, kdo nepovažují manželství za svaté, a nemilují proto své manželky duchovní láskou. Jiné je to u těch, kteří je tak milují. V jejich duchu je tato láska duchovní, a přírodní se stává v těle. My v tomto dvoře milujeme právě touto přírodní láskou vznikající z lásky duchovní, a proto svým manželům svěřujeme tajemství o rozkoších manželské lásky.“

Pak jsem je zdvořile požádal, jestli by mi také neprozradily některá z těchto tajemství. Ihned pohlédly k jižnímu oknu, kde se náhle objevila bílá holubice. Její křídla zářila jakoby stříbrem a hlavu měla ozdobenou korunkou, jež vypadala jako ze zlata. Seděla na větvi, z níž vyrůstaly olivy. Ženy pozorovaly holubici, která se snažila roztáhnout křídla, a pravily: „Prozradíme ti něco. Když se objeví tato holubice, je to znamení, že můžeme.“

A pokračovaly: „Každý muž má pět smyslů: zrak, sluch, čich, chuť a hmat. My však máme ještě šestý smysl, který nám umožňuje vnímat veškeré rozkoše manželské lásky svého manžela. Vnímáme je dlaněmi svých rukou, když se jej dotýkáme na hrudi, pažích, rukou nebo na tváři, ale zejména tehdy, když se ho dotýkáme na hrudi. Cítíme je i tehdy, když se on dotýká nás. Veškeré štěstí a příjemné pocity jeho mysli, všechny radosti a rozkoše jeho vědomí a všechna potěšení a veselost jeho srdce se z manžela přenášejí na nás a nabývají v nás formy, takže je můžeme vnímat, cítit a dotýkat se jich. Rozeznáváme je tak přesně a jasně, jako sluch rozeznává melodie písně nebo jazyk jednotlivé chutě výtečného jídla. Jedním slovem, duchovní rozkoše našich manželů se v nás určitým způsobem přírodně ztělesňují. Naši manželé nás proto nazývají smyslovými orgány čisté manželské lásky, a proto i jejich rozkoší.“

Tento smysl však v nás ženách vzniká, trvá, přetrvává a roste v míře, ve které nás naši manželé milují pro naši moudrost a soudnost, a v míře, ve které milujeme pro tytéž kvality my je. V nebi se tento smysl nazývá hrou moudrosti se svou láskou a hrou lásky se svou moudrostí.“

To mě naplnilo touhou položit řadu dalších otázek, například o tom, jaké jsou druhy rozkoší.

„Těch je nekonečně mnoho. My si však nepřejeme a proto ani nemůžeme říct víc, protože holubice pod naším oknem, která seděla na olivové větvi, odletěla.“

Čekal jsem, jestli se nevrátí zpátky, ale marně. Mezitím jsem se zeptal manželů, jestli mají podobný smysl pro vnímání manželské lásky.

„Máme jen všeobecný smysl, ne konkrétní. Cítíme obecné štěstí, radost a potěšení z konkrétních počitků, které cítí naše manželky. Tento obecný pocit, který od nich získáváme, je jakoby pokojem míru.“

Když to pověděli, za oknem jsme na větvi fíkovníku spatřili labuť. Ta roztáhla svá křídla a odletěla pryč.

„To je naše znamení, abychom již o manželské lásce mlčeli,“ pravili manželé.

„Přijďte občas za námi, a snad vám bude prozraženo více.“

Vzdálili se a my jsme odešli.

Manželská láska 155 (opak.)

DALŠÍ NOVINKY ZE ZEMĚ

Za několik týdnů (*Pozn. překl.: Pravděpodobně po událostech popsanych v kapitolách 132 a 155.*) jsem uslyšel hlas z nebe: „Na kopci Parnasu se bude konat další shromáždění. Pojd', ukážu ti cestu."

Šel jsem za hlasem a když jsem se přiblížil, spatřil jsem na kopci Heliconeum člověka s trumpetou, ohlašujícího shromáždění. Tak jako předtím jsem viděl vycházet lidi z města Athén a jeho okolí, a v jejich středu tři nově příchozí ze země. Byli to křesťané, jeden kněz, druhý politik a třetí filozof. Cestou se s lidmi bavili o různých tématech, zejména o starodávných mudrcích, o kterých se místní zmiňovali jménem. Návštěvníci se ptali, zda tyto mudrce uvidí. Odpověděli jim, že ano, a pokud si přejí, mohou se s nimi i sejít, protože jsou přátelští.

Návštěvníci se pak zeptali na Démosthena, Diogena a Epikúra. (*Pozn. překl.: Démosthenés byl athénským řečníkem ze 4. století před n.l. Existovalo několik Řeků jménem Diogenés; pravděpodobně se míní zakladatel sekty kyniků ve 4. století před n.l., jenž považoval pozemské záležitosti za nehodné zájmu. Epikúros (4. až 3. století před n.l.) usiloval o štěstí prostřednictvím rozhovorů a rozmýšlení*)

„Démostenés není tady, je s Platónem," (*Pozn. překl.: viz kapitola 151 opak..*) odpověděli. „Diogenés přebývá se svými žáky na úpatí kopce Helikónu, protože světské záležitosti pro něj nemají žádný význam a svou mysl zaměstnává pouze nebeskými otázkami. Epikúros žije na západní hranici, a ani on nás nepřijde navštívit, protože my rozlišujeme mezi dobrými a zlými náklonnostmi a říkáme, že dobré náklonnosti doprovázejí moudrost a zlé se staví proti moudrosti."

Když vystoupili na Parnas, několik místních strážců přineslo křišťálové poháry s vodou z tamního pramene se slovy:

„Tato voda pochází z pramene, o kterém staří vyprávějí příběhy. Byl prý vyražen kopytem koně Pegase, a pak jej devět Múz začalo považovat za posvátný. (*Pozn. překl.: Možná pramen řecké mytologie Hippocrene na hoře Helikón, nebo snad pramen Castalia na hoře Parnas.*) Okřídleným Pegasem však mysleli porozumění pravdě, jež vede k moudrosti. Jeho podkovami měli na mysli empirické poznatky, jež vedou k přírodní inteligenci. A devíti Múzami chápali veškeré poznatky a znalosti. Tyto příběhy se dnes nazývají mýty, avšak byly to alegorie, kterými se vyjadřovali lidé nejranějších dob."

„Nedivte se," řekli lidé doprovázející návštěvníky. „Strážci dostali pokyn, aby nám vysvětlili, že pitím vody z pramene rozumíme učení se pravdám a jejich prostřednictvím dobru, a tak získávání moudrosti."

Vstoupili pak do Palladia a spolu s nimi tři příchozí ze světa - kněz, politik a filozof. Pak se lidé za stoly s vavřínovými věnci na hlavě (*Pozn. překl.: viz kapitola 151 opak.*) zeptali: „Jaké zprávy nesete ze země?"

Návštěvníci odpověděli: „Máme tyto zprávy: Je tam člověk, který tvrdí, že prý rozmlouvá s anděly a má svůj zrak otevřen do duchovního světa tak, jako ho má otevřený do přírodního světa. Přináší z onoho světa spoustu novinek, mezi nimiž jsou následující. Člověk prý žije po smrti jako člověk, přesně tak, jako žil předtím ve světě. Vidí, slyší a mluví jako předtím ve světě. Nosí šaty a ozdoby jako předtím ve světě. Má hlad a žízeň, jí a pije jako předtím

ve světě. Těší se manželským rozkoším jako předtím ve světě. Ukládá se k spánku a probouzí se jako předtím ve světě. Tento svět má země a jezera, hory a kopce, roviny a údolí, prameny a řeky, zahrady a háje. Jsou tam paláce a domy, města a vesnice, tak jako v přírodním světě. Mají tam psané dokumenty a knihy, zaměstnání a obchody, a také vzácné kovy, zlato a stříbro. Jedním slovem - člověk v onom světě nalezne vše včetně každé jednotlivosti, kterou lze nalézt na zemi; v nebi je to pouze nekonečně dokonalejší. Jediným rozdílem je, že v duchovním světě je vše duchovního původu, a proto duchovní podstaty. Pochází to totiž z tamního slunce, jímž je čistá láska. V přírodním světě je naopak vše přírodního původu, a proto přírodní a materiální podstaty, neboť to pochází z tamního slunce, které je pouhým ohněm.

Jedním slovem - onen muž tvrdí, že po smrti se člověk stává dokonalým člověkem, dokonce ještě dokonalejším než předtím ve světě. Předtím ve světě byl totiž oděn materiálním tělem, zatímco v tomto světě je oděn tělem duchovním."

Pak se starodávni mudrcové zeptali, co si lidé na zemi o těchto zprávách myslí.

Tři návštěvníci odpověděli: „My víme, že tyto zprávy jsou pravdivé, protože jsme tady a vše jsme viděli a prozkoumali. Řekneme vám proto, jak o nich hovořili a soudili lidé na zemi."

První promluvil kněz. Řekl, že když tyto věci uslyšelo duchovenstvo poprvé, nazvalo je vizemi, potom výmysly, a nakonec tvrdilo, že onen člověk viděl duchy. Nakonec rozpačitě prohlásili: „Věřte si tomu, jestli chcete. My jsme vždy učili, že člověk nebude oděn tělem po smrti dříve než po dni posledního soudu."

„Není mezi nimi nikdo natolik inteligentní, aby jim ukázal a přesvědčil je, že člověk opravdu žije po smrti jako člověk ?"

Kněz řekl, že mezi nimi byli někteří, kteří se jim to snažili dokázat, ale nepřesvědčili je. „Tito lidé se snažili dokázat, že je proti zdravému rozumu věřit, že člověk nebude žít jako člověk až do dne posledního soudu a že mezitím bude duší bez těla. „Co to je lidská duše a kde mezitím přebývá ?" ptají se. Je to nějaký výpar nebo větřík poletující vzduchem, či nějaká jsoucnost skrytá uprostřed země, kde je její Pu ? *(Pozn. překl.: **Pu** je řecké slovo pro „kde". V jednom anglickém překladu přeloženo jako „podsvětí".)* Poletují duše Adama a Evy a všech lidí, kteří přišli po nich - nyní již po šest tisíc let neboli po šedesát staletí - neustále vesmírem, nebo jsou stále zavřeny v útrokách země a čekají tam na poslední soud ? Může být něco víc tíživého a skličujícího než takto čekat ? Není jejich osud podobný osudu zajatce, který leží spoutaný a svázaný ve vězení ? A je-li osud člověka po smrti takový, nebylo by lepší narodit se jako osel než jako člověk ?

Kromě toho je nerozumné věřit, že duše může být znovu oděna svým tělem. Nesežerou snad tělo červi, myši nebo ryby ? A jak může toto nové tělo pokrýt kostru, kterou vysušilo slunce a která se rozpadla v prach ? Jak mohou být tyto rozpadlé a páchnoucí částice znovu shromážděny a připojeny k duším ?

Když však lidé slyší takovéto argumenty, nesnaží se na ně nějak rozumně odpovědět, ale drží se své víry a říkají: „My držíme rozum v poslušnosti víře." A na otázku, jak jsou všichni lidé sebráni z hrobů v den posledního soudu, tvrdí: „To je věc všemohoucnosti". Když však začnou hovořit o všemohoucnosti a víře, rozum se vytrácí, a mohou říct, že tehdy považují rozum za nic a někteří za nějaký prelud. Dokonce jsou schopni zdravý rozum nazvat šílenstvím."

Když to řeční mudrci slyšeli, prohlásili: „Tyto paradoxy se jim musí nutně samy rozpadnout jako vzájemné protimluvy. Přesto dnes ve světě zdravý rozum nestačí k tomu, aby je rozptýlil. Může být ještě paradoxnější víra než to, co tvrdí o posledním soudu ? Že vesmír

dospěje ke svému konci a hvězdy budou padat z nebe na zemi (která je menší než hvězdy), a že těla lidí, což jsou mrtvoly, mumie snědené lidmi (*Pozn. překl.: Části mumii, zejména egyptských, byly v sedmnáctém a osmnáctém století používány.*) nebo rozpadlé částice, budou znovu připojeny k duším ?

Když jsme byli na světě, věřili jsme v nesmrtelnost lidských duší na základě rozumových důkazů. Nalezli jsme také místo blažených, které jsme nazvali Elysejská pole. Věřili jsme, že tyto duše jsou obrazy či podoby lidských bytostí, avšak vzdušné, protože jsou duchovní podstaty."

Poté se obrátili na druhého návštěvníka, který byl na světě politikem. Přiznal, že na život po smrti nevěřil a nové zprávy, které slyšel, považoval za představy a výmysly.

„Když jsem o tom přemýšlel, říkal jsem si: jak by mohly být duše tělesné ? Neleží snad pozůstatky člověka mrtvé v hrobě ? Nejsou tam jeho oči ? Jak by tedy mohl vidět ? Nejsou tam jeho uši ? Jak by mohl slyšet ? A kde vezme ústa, kterými by mohl mluvit ? Pokud by něco z člověka žilo po smrti, nebylo by to něco podobného duchu ? A jak může duch jíst a pít ? Jak může zakoušet rozkoše manželství ? Kde vezme oblečení, domy, jídlo a tak podobně ? Kromě toho duchové jsou jen vzdušné přeludy, které existují jen zdánlivě, avšak ne ve skutečnosti.

Tak a podobně jsem ve světě smýšlel o životě člověka po smrti. Avšak nyní, když jsem vše viděl a všeho se dotýkal vlastníma rukama, mě vlastní smysly přesvědčily, že jsem člověkem úplně stejně jako ve světě. Jsem jím natolik, že si nejsem vůbec vědom, že bych teď žil nějak jinak než předtím, kromě toho rozdílu, že mám zdravější rozum. Již několikrát jsem se za své dřívější názory styděl."

Filozof o sobě vyprávěl podobný příběh, s jedním rozdílem, že si nové zprávy, které slyšel o životě po smrti, zařadil mezi jiné názory a teorie, které sebral od starých i moderních myslitelů.

Mudrcové byli ohromeni. Ti, kteří patřili ke škole sokratovců, řekli, že z těchto nových zpráv ze země cítí, jak se vnitřní mysl člověka postupem času uzavírala. Ve světě nyní svítí víra v klamy jako pravda a pošetilá zchytralost jako moudrost. Od našich časů, pokračovali, světlo moudrosti pokleslo z vnitřní úrovně mozku na úroveň úst pod nosem, kde se nyní jeví jako lesk úst, a řeč úst se proto jeví jako moudrost k lékařským účelům.

Jeden z jejich žáků pak zvolal: „Ano, a jak hloupí jsou dnešní lidé na zemi ! Kdybychom zde jen měli žáky Hérakleita a Démokrita, kteří nad vším pláčou nebo se všemu smějí, to by bylo pláče a smíchu !"

Na závěr shromáždění dali třem nově příchozím ze země znaky své země - měděné pamětní desky s několika vyrytými hieroglyfy. S těmi pak návštěvníci odešli.

Manželská láska 182

(19)

V ZAHRADĚ ADRAMANDONI

Jednou jsem na východě zahlédl hájek z palm a vavřínu rostoucích do tvaru spirály. Vydal

jsem se k němu a vstoupil dovnitř. Šel jsem stezkou, která se několikrát kruhovitě zatáčela, až jsem na jejím konci uprostřed hájku spatřil zahradu. Mezi hájkem a zahradou stál malý můstek se dvěma brankami, jednou na straně hájku a druhou na straně zahrady. Když jsem se přiblížil, strážce je otevřel. Zeptal jsem se, jak se zahrada nazývá.

Odpověděl: „Adramandoni neboli rozkoše manželské lásky.“

Vstoupil jsem dovnitř a spatřil olivovníky a révu visící z jednoho stromu na druhý; pod stromy a mezi nimi rostly kvetoucí keře. Uprostřed zahrady byl kruhový trávník, na kterém seděly páry manželů a mladých mužů a žen. V samém středu stála na vyvýšeném místě malá fontána, jejíž voda tryskala silou svého pramene vysoko do vzduchu.

Když jsem se přiblížil, spatřil jsem dva anděly ve fialovém a šarlatovém šatu rozmlouvající s lidmi na trávě. A protože se téma hovoru týkalo původu manželské lásky a jejích rozkoší, lidé naslouchali napjatě a věnovali hovořícím plnou pozornost. To způsobilo, že oheň lásky, ze kterého andělé mluvili, v nich probudil nadšení.

Jejich řeč jsem shrnul následovně: Nejprve se andělé zmínili o tom, jak obtížné je najít a určit zdroj manželské lásky, neboť jde o zdroj Božský a nebeský. Je jím Božská láska, Božská moudrost a Božská užitečnost. Tyto tři podstaty plynou od Pána v jednotě, a v této jednotě plynou od Něj dál do duší lidí. Skrze duše pak plynou do myslí, odtud do vnitřních pohnutek a myšlenek, odtud do tužeb v blízkosti těla, a potom hrudí do pohlavních orgánů. Tam se společně nachází vše pocházející ze svého prvotního zdroje a spolu s posloupnými stavy vytváří manželskou lásku.

Pak andělé navrhli: „Pokračujme dále v diskusi formou otázek a odpovědí; když člověk pouze naslouchá, předmět diskuse sice částečně chápe, ale pokud o předmětu zároveň nepřemýšlí a nebádá nad ním vlastními otázkami, pochopení mu vyprchá z mysli.“

Někteří z přítomných se proto andělů zeptali: „Slyšeli jsme, jak říkáte, že manželská láska je Božského a nebeského původu, protože vzniká působením Pána na duše lidí. Tímto zdrojem z Pána je láska, moudrost a užitečnost - což jsou tři podstaty, které dohromady vytvářejí jedinou Božskou podstatu. Slyšeli jsme také, že z Pána může plynout pouze to, co je Božské podstaty, a to pouze do nejvnitřnějšího bytí člověka, jež se nazývá jeho duší. Také jsme slyšeli, že tato základní trojice se při svém sestupu do těla proměňuje na analogie a souvztažnosti. Naše první otázka tedy zní: Co se myslí třetí podstatou Božského plynutí, jež se nazývá užitečností?“

Andělé odpověděli: „Láska a moudrost bez užitku jsou pouhou teoretickou abstrakcí, která se po krátké době rozplyne v mysli jako vítr. Tyto dvě kvality se však spojují v užitku, kde se stávají jedním a něčím skutečným. Láska nemůže být nečinná, neboť jde o sám princip životní aktivity. Stejně tak nemůže vzniknout a trvat moudrost, nevychází-li z lásky a nekoná-li spolu s ní - a konání je užitečnost. Proto užitečnost definujeme jako konání dobra z lásky prostřednictvím moudrosti. Užitečnost je dobro samo. Protože tato trojice - láska, moudrost a užitečnost - plynou do lidských duší, je zřejmé, proč říkáme, že všechno dobro je od Boha. Každý skutek vykonaný z lásky prostřednictvím moudrosti je totiž dobrem, a užitečnost je také skutkem. Láska bez moudrosti - je to něco jiného než bláznovství? A láska s moudrostí bez užitečnosti - je něčím víc než vzdušným zámkem v mysli? Avšak pravá láska a moudrost spolu s užitečností nejenže tvoří člověka, ale přímo jsou člověkem. Opravdu, a to vás možná překvapí - ony opravdu rozplozují člověka. Semeno muže totiž obsahuje jeho duši v dokonalé lidské formě, oděnou substancemi z těch nejjemnějších prvků přírody; a z nich se v děloze matky vytváří tělo. Tento užitek je tím nejvyšším a konečným užitekem Božské lásky konající prostřednictvím Božské moudrosti.“

Na závěr andělé dodali: „Z toho plyne závěr, že veškerá reprodukce, rozmnožování a plození pochází z vlivu lásky, moudrosti a užitečnosti od Pána - z přímého vlivu od Pána do duší lidí, z nepřímého vlivu do duší zvířat a z ještě méně přímého vlivu do nitra rostlin. Dochází k tomu v konečných oblastech stvoření vlivem z prvotních oblastí.

Procesy reprodukce, rozmnožování a plození jsou tedy prostředky pokračování stvoření, a jediný možný zdroj stvoření je Božská láska konající prostřednictvím Božské moudrosti v Božské užitečnosti. Proto vše ve vesmíru je tvořeno a formováno z užitečnosti, v užitečnosti a pro užitečnost."

Potom se lidé sedící na okraji trávníku zeptali: „Odkud pocházejí rozkoše manželské lásky - rozkoše, jež jsou nespočítatelné a nevyjádřitelné ?"

„Pocházejí z užitečnosti lásky a moudrosti," odpověděli andělé. „Vyplývá to z následující úvahy. Nakolik někoho vede láska k moudrosti k některému užitečnému cíli, natolik se nachází v proudu a síle manželské lásky; a nakolik stojí v tomto proudu a síle, natolik si užívá i jejích rozkoší. To je výsledkem užitečnosti, neboť láska a moudrost v sobě nacházejí zalíbení a - obrazně řečeno - hrají si spolu jako dvě malé děti. Ty když dospívají, slavnostně se spojují jakoby zásnubami, svatbou, manželstvím a plozením dětí, a to neustále a s obměnami až po věčnost.

K tomu dochází mezi láskou a moudrostí uvnitř užitečnosti. Na počátku jsou vznikající rozkoše neznatelné, ale čím hlouběji sestupují z nitra do těla, tím jsou zřetelnější. Sestupují po jednotlivých stupních z duše do nitra lidské mysli, odtud do vnějších oblastí mysli, potom do hrudi a do oblasti pohlavních orgánů. V duši člověk nic z těchto manželských a nebeských her nevnímá, ale v nitru mysli, kam se vpravují, je vnímá jako stavy míru a nevinnosti. Ve vnější mysli je pociťuje jako stavy blaženosti, štěstí a rozkoše, v hrudi se projevují jako rozkoše nejdůvěrnějšího přátelství a v oblasti pohlavních orgánů - díky neustálému vlivu z duše a vlastnímu smyslu manželské lásky - jako rozkoše všech rozkoší.

Taková manželská hra lásky a moudrosti v užitečnosti v duši postupuje dále do hrudi, kde se stává stálou a vnímatelnou díky nekonečné různorodosti svých slastí. A díky nádherné komunikaci hrudi s pohlavními orgány se tyto rozkoše stávají rozkošemi manželské lásky - rozkošemi, které jsou vyvýšeny nad všechny ostatní rozkoše v nebi a ve světě, neboť užitek, kterému manželská láska slouží, je nejvyšším ze všech: jejím cílem je plození lidské rasy, z níž povstává nebe."

Andělé dodali, že pokud lidé nemilují moudrost kvůli něčemu užitečnému od Pána, nevědí nic o nesmírné rozmanitosti rozkoší pravé manželské lásky. „Ti, kteří nemají lásku k moudrosti, v níž by mohli růst pomocí skutečných pravd," pokračovali, „ale nechají se raději pobláznit nepravdami a takto nepřičetní pak slouží z některé své lásky zlým cílům - ti mají cestu ke své duši uzavřenou. Výsledkem je, že manželská a nebeská hra lásky a moudrosti v jejich duších se stále více utlumuje a ustává, a spolu s ní i manželská láska se svou silou, vitalitou a rozkošemi."

Posluchači prohlásili, že teď i oni cítí, jak manželská láska závisí na lásce k moudrosti pro některý užitečný cíl od Pána. Andělé přisvědčili. Pak se nad hlavami některých posluchačů objevily malé květinové věnečky. Zeptali se: „Co to je ?"

„To znamená, že jste do hloubky porozuměli výkladu," odpověděli andělé. Pak s obdarovanými ve svém středu opustili zahradu.

Manželská láska 183

VĚČNÝ ODPOČINEK V NEBI

Po nějaké době jsem se podíval k městu Athénám, o kterém jsem se zmínil v předchozím vyprávění (*Pozn. překl.: Kapitola 151 opak.*). Uslyšel jsem, jak z něj vychází neobvyklý křik. V křiku jsem rozpoznal smích, ve smíchu rozhořčení a v rozhořčení smutek. Přesto nebyl křik disharmonický, ale harmonický, protože jeden prvek nerušil druhý, ale byl jeden ve druhém. V duchovním světě je totiž možné ve zvucích rozpoznat směs různých citů.

„Co se děje ?“ zeptal jsem se z dálky.

„Přišel k nám posel z místa, kde se objevují lidé přicházející z křesťanských zemí světa,“ odpověděli. „Slyšel tam tři lidi vyprávět, že ve světě, odkud přišli, spolu s ostatními věřili, že blažení a šťastní naleznou po smrti úplný odpočinek od práce. A protože práce jsou různé správní činnosti, úřady a zaměstnání, věřili, že je už nebudou muset vykonávat. Náš vyslanec tyto tři muže přijal a oni nyní stojí a čekají před branou. Proto se rozšířil pokřik; naši lidé vše uvážili a rozhodli se, že by neměli být vpuštěni do Palladia na Parnas, tak jako předtím, ale do velkého auditoria, aby tam mohli vyprávět o novinkách z křesťanského světa. Bylo k nim vysláno několik delegátů, aby je náležitě uvítali.“

Byl jsem v duchu a vzdálenosti se u duchů řídí jejich city. Když jsem tedy pocítil touhu tyto příchozí ze světa vidět a slyšet, ocitl jsem se v jejich přítomnosti. Pozoroval jsem, jak je uvádějí dovnitř, a naslouchal jsem jejich vyprávění.

Ti ze starších a moudřejších v hale si sedli po stranách, zbytek doprostřed. Několik mladých mužů provedlo středem haly ve slavnostním průvodu tři příchozí a posla a zavedli je na vyvýšené pódium, které stálo před nimi. Když se rozhostilo ticho, jeden ze starších je uvítal a zeptal se:

„Jaké novinky nesete ze země ?“

„Máme spoustu novinek. Řekni nám, prosím, čeho se mají týkat ?“

„Jaké novinky ze země máte o našem světě a nebi ?“

„Když jsme nedávno přišli do tohoto světa, dozvěděli jsme se, že zde i v nebi existují správní činnosti, ministerstva, úřady, obchody, studia všech vědních oborů i nádherná řemesla. Dříve jsme však věřili, že po našem odchodu či přechodu z přírodního světa do duchovního nám začne věčný odpočinek od práce. A nejsou snad prací různá zaměstnání ?“

„Mysleli jste si, že věčný odpočinek od práce znamená věčnou nečinnost, kdy byste jen posedávali či polehávali, nasávali do srdcí rozkoše a ústa si plnili radostmi ?“ zeptal se jeden ze starších.

Příchozí s pousmáním odpověděli, že si to opravdu tak nějak představovali. Dostalo se jim odpovědi:

„Co mají společného radosti a rozkoše, a tedy i štěstí, s nečinností ? Nečinnost způsobuje ochabování myslí, a ne její otevírání, a člověka spíše umrtvuje nežli oživuje. Představte si někoho, kdo sedí naprosto nečinně, s rukama spuštěnými dolů, se zavřenými očima nebo hledícího do neurčita, a zároveň si představte, jak jej obklopuje aura veselosti. Nepřepadla by jeho hlavu i tělo malátnost, nevytratil by se živý výraz z jeho tváře a neochabla by nakonec všechna jeho nervová vlákna tak, že by se začal kymáčet zepředu dozadu, až by se

nakonec svalil na zem ? Co jiného udržuje celý tělesný systém v napětí a uvolnění nežli koncentrace mysli ? A co jiného drží mysl v koncentraci nežli nějaké činnosti a práce, a to tak dlouho, dokud to člověka těší ? Povím vám proto novinku z nebe: existují tam správné činnosti, ministerstva, vyšší i nižší soudy, stejně jako řemesla a práce."

Když příchozí uslyšeli, že v nebi jsou vyšší a nižší soudy, zeptali se:

„A čemu tam slouží ? Neinspire a nevede tam snad všechny Bůh, takže všichni vědí, co je spravedlivé a správné ? K čemu pak potřebují soudce ?"

„V tomto světě," odpověděl starší muž, „jsme vyučováni a učíme se, co je dobré a pravdivé a co je spravedlivé a správné, stejně jako lidé ve světě přírodním. Neučíme se těmto věcem přímo od Boha, ale prostřednictvím lidí. Každý anděl stejně jako každý člověk uvažuje správně a jedná dobře jakoby sám od sebe, avšak ne čistě, ale v závislosti na svém stavu smíšeně. I mezi anděly jsou prostí i moudří; a ti moudří soudí, když prostí andělé ze své prostoty či z neznalosti pochybují o tom, co je správné, nebo se od toho odchylí. Protože však v tomto světě nejste dlouho, můžete nás doprovodit do našeho města, kde vám všechno ukážeme."

Návštěvníci spolu s několika staršími opustili auditorium. Nejprve zašli do velké knihovny, jež se dělila na menší oddělení podle jednotlivých témat. Návštěvníci, ohromení, že vidí tolik knih, zvolali: „V tomto světě jsou i knihy ! Kde berete pergamen, papír, pera a inkoust ?"

Jeden ze starších odpověděl: „Vnímáme, že jste v minulém světě věřili, že tento svět, protože je duchovní, musí být prázdný. Tuto víru vám vnukla představa, že duchovní svět je abstraktní - neboť abstraktní pro vás bylo jako nic, a tedy prázdné. Zde se však vše nalézá v plnosti. Vše je tu *substanciální*, a ne materiální; materiální věci totiž pocházejí ze *substanciálních*. My tady jsme duchovní lidé, protože jsme *substanciální*, a ne materiální. Proto vše, co se nalézá v materiálním světě, je tady ve své dokonalosti. Platí to i o našich knihách a písemnostech a o mnohém dalším."

Když nově příchozí uslyšeli termín *substanciální*, připustili v myšlenkách, že tomu tak opravdu je - jednak proto, že tyto knihy viděli, a jednak proto, že již slyšeli, že hmota pochází ze substance. Aby jim poskytli další důkazy, zavedli je do domů písařů, kteří opisovali knihy napsané moudrými městy. Prohlédli si rukopisy a s překvapením zjistili, jak jsou pěkné a elegantní.

Pak je zavedli do studoven, středních a vysokých škol a na místa určená pro literární soutěže. Některé z nich se nazývaly soutěže Helikónských dívek, jiné soutěže Athénských dívek a zase jiné soutěže Dívek fontány. Takto je prý nazývají proto, že dívky představují náklonnosti k jednotlivým druhům znalostí, a intelligence každého člověka závisí na takovéto náklonnosti. Tyto soutěže jsou duchovní cvičení a debaty.

Potom je zavedli k ředitelům, správcům a úředníkům města, a ti jim ukázali pozoruhodné práce, které duchovním způsobem vytvářejí řemeslníci.

Pak s nimi jeden ze starších znovu promluvil o věčném odpočinku blažených a šťastných po smrti. „Věčný odpočinek," pravil, „není nečinnost, neboť ta degraduje mysl, a tím i celé tělo do stavu slabomyslnosti, malátnosti, apatie a ospalosti. To není život, ale smrt, a již vůbec nic to nemá společného s věčným životem andělů v nebi. Věčný odpočinek je proto takovým odpočinkem, který všechny takovéto stavy zahání a lidi oživuje. Může to být pouze něco, co mysl pozvedá. Je to tedy nějaký zájem či činnost, které vzněcují, oživují a potěšují mysl. Závisí to na užitku, pro který člověk tuto činnost koná, ve kterém ji koná a ke kterému tím směřuje. Pán proto vidí celé nebe jako jeden spojitý užitek, a právě ten činí anděla

andělem. Radost z užitečné činnosti jej unáší tak, jako příznivý proud unáší loď, a uvádí anděla do stavu věčného míru a odpočinku, který přichází spolu s mírem. To je myšleno věčným odpočinkem od práce.

Vitalita anděla závisí na tom, nakolik je svou myslí oddán nějaké užitečné činnosti. To jasně potvrzuje i ta skutečnost, že nakolik je oddán něčemu vpravdě užitečnému, natolik má manželskou lásku s její silou, potencí a rozkošemi."

Když se příchozí přesvědčili, že věčný odpočinek neznamena nečinnost, ale radost z nějaké užitečné práce, přišlo několik mladých žen a věnovaly jim ručně šité a vyšíváné ozdoby. Pak jim na odchodu zazpívaly píseň, jejíž andělská melodie vyjadřovala náklonnost k užitečným činnostem a příjemné pocity, které je doprovázejí.

Manželská láska 207

(21)

TAJEMSTVÍ ŽENSKÉ MOUDROSTI

Když jsem jednou rozjímal nad tajemstvím manželské lásky, které střeží manželky, opět jsem spatřil zlatý déšť, o kterém jsem se již jednou zmínil. (*Pozn. překl.: Kapitola 155 opak.*) Vzpomněl jsem si, že padal na jistý dvůr na východě, kde žijí tři manželské lásky, tedy tři dvojice, které se vroucně milují. Rychle jsem se tam vydal, jakoby pobízen půvabem meditací o této lásce. Když jsem se přiblížil, déšť se změnil ze zlatého na purpurový, pak na šarlatový, a když jsem se ocitl na dosah, získal opálovou barvu rosy. Zaklepal jsem a dveře se otevřely. Oslovil jsem strážce:

„Předej, prosím, manželům vzkaz, že znovu přišel jejich bývalý návštěvník s andělem a žádá je o přijetí a rozhovor."

Strážce se vrátil se zprávou, že manželé souhlasí; šel jsem tedy dál. Na otevřeném nádvoří seděly tři manželské páry a přátelsky opětovaly mé pozdravy. Zeptal jsem se manželek, zda se v okně někdy znovu objevila bílá holubice. Řekli, že se tak stalo právě dnes a že holubice roztáhla křídla.

„Z toho jsme usoudili, že se dnes zřejmě dostavíš a budeš chtít, abychom ti prozradili jedno další tajemství manželské lásky."

„Proč říkáte jedno," zeptal jsem se, „když jsem se jich přišel dozvědět mnoho ?"

„Jsou to tajemství a některá z nich převyšují moudrost vás mužů natolik, že je svým myšlením nemůžete obsáhnout. Vy se však na rozdíl od nás svou moudrostí před námi honosíte, přestože naše moudrost je vyšší, neboť vstupuje do vašich náklonností a citů a ty vidí, vnímá a cítí. Vy sami o náklonnostech a citech své lásky nevíte vůbec nic, přestože díky nim a v souladu s nimi myslí váš intelekt, a vy jste tedy moudří. Manželky však tyto city a náklonnosti znají tak důvěrně, že je dokážou spatřit na tváři svého manžela a pocítit v intonaci jeho řeči - a cítí je dokonce i dotekem na manželově hrudi, pažích a tváři. Avšak z vášně lásky pro vaše a zároveň i naše štěstí předstíráme, že si jich nejsme vědomy. Zároveň je však kontrolujeme, avšak tak opatrně, že dovolujeme a snášíme vše, co naši manželé mají rádi, necháváme je rozhodovat se a dělat, co chtějí; pouze v mezích možností to pozměňujeme, avšak nikdy je k ničemu nenutíme."

„Odkud berete tuto moudrost ?" zeptal jsem se.

„Je nám vrozená od stvoření, tedy od narození. Naši manželé ji přirovnávají k instinktu, ale my říkáme, že jde o Božskou prozřetelnost, díky které mohou být muži skrze své manželky šťastni. Slyšeli jsme od našich manželů, že si Pán přeje, aby muži jednali svobodně a podle svého rozumu. Tuto svobodu v oblasti náklonností a citů v nich řídí zevnitř Pán sám, ale zevně prostřednictvím manželek. Tímto způsobem přetváří muže s jeho manželkou na anděla nebe. Kromě toho láska, je-li vynucována, se ze své podstaty mění a již není toutéž láskou jako předtím. Řekneme to však ještě otevřeněji: pocítujeme sklon takto opatrně kontrolovat náklonnosti a city svých manželů, takže jim samým se zdá, že jednají svobodně podle svého rozumu. Z jejich lásky totiž čerpáme rozkoše a nic nemilujeme víc, než poskytovat jim rozkoše ze svých vlastních rozkoší. Pokud si jich však přestanou cenit, začnou uvadat i v nás."

Pak jedna z žen odešla do své ložnice a po návratu prohlásila: „Má holubice ještě stále mává křídly - to je znamení, že můžeme prozradit více."

„V náklonnostech a citech mužů pozorujeme různé změny," pokračovaly. „Ochladnou ke svým manželkám například tehdy, když se zabývají prázdnými myšlenkami proti Pánu a církvi nebo když se pyšní svou vlastní inteligencí. Ochladnou i tehdy, když pohlížejí s žádosť na manželky jiných, nebo když je jejich manželky kárají kvůli lásce, mezi mnoha dalšími případy. Tento chlad je pokaždé jiný - upozorujeme jej z toho, že se jim z očí, uší i těla, jsou-li v přítomnosti našich smyslů, vytrácí citlivost. Z těchto několika poznámek můžeš poznat, že jsme si lépe než muži vědomy toho, zda jsou na tom naši manželé dobře či špatně. Jsou-li vůči manželkám chladní, jsou na tom špatně, avšak cítí-li k nim vřelost, jsou na tom dobře. Manželky proto neustále v duchu vymýšlejí nejrůznější způsoby, jak přimět muže, aby k nim cítili teplo, a ne chlad, a to tak důmyslně, že to muži nemohou nijak prohlédnout."

Po těchto slovech jsme zaslechli zvuk znějící jako holubí nářek. Manželky prohlásily:

„To je pro nás signálem, že ačkoliv bychom ti rády prozradily ještě hlubší tajemství, nesmíme. Možná že tajemství, která jsi od nás slyšel, prozradíš jiným mužům ?"

„Ano, je to mým záměrem. Může to uškodit ?"

Manželky se spolu poradily a pak řekly:

„Dobře, prozrad' jim to, když chceš. My však dobře víme, jakou přesvědčovací schopnost mají manželky. Řeknou totiž svým manželům: ‚Neberte toho muže vážně. Jsou to jen výmysly, kterými se snaží druhé pobavit pomocí zdání a obvyklých nesmyslů typických pro muže. Nevěřte mu, věřte nám. My víme, že vy jste ztělesněním lásky a my ztělesněním poslušnosti.‘ Prozrad' si to tedy, když chceš, manželé však nebudou viset na tvých ústech, ale na ústech svých manželek, která líbají."

Manželská láska 208

NÁVŠTĚVA U „SPRAVEDLIVÝCH“

Jednou jsem zaslechl nějaký hluk, jako by z podzemí vyvěrala voda. Zleva se ozývalo: „Ó, jak spravedliví !“, a zprava: „Ó, jak učené !“, a za mými zády: „Ó, jak moudří !“ To ve mně vyvolalo úvahu, zda v pekle mohou být nějakí spravedliví, učené a moudří lidé, a pocítil jsem touhu spatřit, zda tam takoví opravdu jsou. Hlas z nebe mi oznámil: „Uvidíš a uslyšíš.“

Vydal jsem se v duchu domů a vzápětí spatřil v zemi před sebou otvor. Přiblížil jsem se k němu, podíval se dovnitř a uviděl schody dolů. Vydal jsem se po nich, a když jsem sestoupil na dno, spatřil jsem pole porostlá keři a mezi nimi trní a kopřivy. Zeptal jsem se, zda jsem v pekle; lidé mi odpověděli, že to je „spodní země přímo nad pekem“.

Vydal jsem se postupně ve směru jednotlivých zvuků. Nejprve jsem zašel na místo, kde lidé volali: „Ó, jak spravedliví !“ Spatřil jsem tam shromáždění lidí, kteří byli ve světě soudci ovládanými stranickostí a úplatkářstvím. Pak jsem zašel na místo, kde lidé volali: „Ó, jak učené !“ Tam jsem uviděl shromáždění těch, kteří byli ve světě rozumáři. A když jsem se vydal za voláním: „Ó, jak moudří !“, spatřil jsem shromáždění lidí, kteří se ve světě zabývali vyhledáváním různých důkazů.

Vrátil jsem se však zpátky k první skupině soudců ovládaných stranickostí a úplatkářstvím, kteří byli oslavováni jako spravedliví. Tam jsem na jedné straně uviděl jakýsi amfiteátr postavený z cihel a zastřešený černými taškami. Bylo mi řečeno, že to je jejich soudní dvůr. Měl tři vchody na severní straně a tři vchody na západní, ale žádný z jihu ani z východu; to naznačovalo, že jejich soudy nebyly spravedlivé, ale svévolné.

Uprostřed amfiteátru jsem spatřil krb, do kterého služebníci házeli pochodně obalené sírou a dehem. Světlo, které odtud vycházelo, se promítalo na omítnuté zdi a vykreslovalo na nich obrazy večerních a nočních ptáků. Tento krb se svými mihotavými paprsky vytvářejícími na zdech obrazy symbolizoval jejich soudy, schopné podat jakoukoliv otázku v nepravdivých barvách a dát jí takovou podobu, jakou si přáli.

Po půl hodiny jsem uviděl vstupovat několik starších a mladších mužů v rouchách a talárech. Odložili stranou své klobouky a posadili se za stoly, připraveni začít soudní proces.

Pak jsem poslouchal a vnímal, jak šikovně a chytře zastírali jakýkoliv náznak, že by někomu stranili, a jak své soudy překrucovali tak, že vypadaly jako spravedlivé. Dokonce i jim samým se nespravedlnost jevila jako spravedlnost a spravedlnost jako nespravedlnost. Takový sebeklam se jim odrážel na výrazu tváře i v hlase.

Tedy se mi dostalo osvětlení z nebe, které mi umožnilo vnímat, zda je každý jednotlivý bod přelíčení v souladu s právem či nikoliv. Viděl jsem tak, jak horlivě zastírali nespravedlnost a dávali jí zdání spravedlnosti, vybírali ze zákonů vždy ten, který se jim hodil, a chytrými argumenty vytlačili na okraj ty ostatní.

Vynesli rozsudky a ty byly předneseny jejich klientům, přátelům a příznivcům venku; ti, aby jim oplatili jejich přízeň, šli daleko ulicí a volali: „O, jak spravedliví ! Ó, jak spravedliví !“

Pak jsem o těchto soudcích hovořil s anděly nebe a vyprávěl jsem jim, co jsem viděl a slyšel. Andělé mi řekli, že takoví soudci se druhým jeví, jako by byli obdařeni mimořádně bystrým úsudkem, přestože ve skutečnosti nemají ani nejmenší potuchy o tom, co to je

spravedlivost a čestnost.

„Kdyby přišli o svou stranickost," pokračovali, „seděli by ve svých lavicích němí jako sochy a jen by říkali: ‚Souhlasím, jsem zajedno s tím či s oním.‘ Jejich soudy jsou totiž založeny na předpojatostech a předpojatost v každém případě od počátku do konce někomu straní. Nevidí proto nic jiného než to, co svědčí pro jejich přítele. Každý bod, který je proti němu, odsunou na okraj, a pokud se jej znovu chopí, vpletou ho do svých argumentů, jako pavouk vplete svou kořist do vláken pavučiny a tam jej pozře. Žádný argument, pokud nezapadá do sítě jejich předpojatosti, proto nepřijmou jako platný. Byli zkoumáni a zjistilo se, že to opravdu nedokážou. Obyvatelé tvého světa tím budou překvapeni, ale můžeš jim říct, že je to pravda ověřená anděly z nebe.

Protože tito soudci nedokážou nic vidět spravedlivě, my v nebi je nepovažujeme za lidské bytosti, ale za nestvůry, jejichž hlavy tvoří stranickost, hrudě nespravedlnost, ruce a nohy dokazování a pouze chodidla spravedlnost, kterou tak mohou pošlapat a udupat, pokud není příznivá pro jejich přátele. Jak se nám z nebe jeví, to však uvidíš sám, protože se přiblížil jejich konec."

Vtom se rozevřela země a jeden stůl za druhým se začal propadat. Lidé s celým amfiteátretem byli pohlceni, uvrženi do jeskyní a uvězněni.

Potom se mě andělé zeptali: „Chceš je tam vidět ?"

Spatřil jsem, že jejich tváře vypadají jako vyleštěná ocel, těla od krku po bedra jako kamenné sochy oděné levhartí kůží a jejich chodidla připomínají hady. Viděl jsem také, jak se právnické knihy, které měli položené na stolech, změnil v hrací karty. Jejich úkolem nyní bylo místo souzení vyrábět barvivo do líčidla, kterým měli natírat tváře prostitutek, aby se jevíly jako krásky.

Po této podívané jsem chtěl navštívit další dvě skupiny - tu, která se skládala ze samých rozumářů, a další z lidí, kteří ke všemu vyhledávali důkazy. Andělé mě však vyzvali:

„Počkej chvíli. Doprovodí tě andělé z nejbližšího společenství nad nimi. Jejich prostřednictvím obdržíš od Pána světlo a spatříš ohromující věci."

Manželská láska 231

(23)

NÁVŠTĚVA U „ROZUMÁŘŮ"

○ něco později jsem uslyšel zdola ze země stejný pokřik jako předtím: „Ó, jak učení !", „Ó, jak moudří !" Rozhlédl jsem se, abych viděl, kteří andělé stojí kolem, a spatřil jsem ty, kteří žili v nebi přímo nad volajícími: „Ó, jak učení !"

Dal jsem se s nimi o tomto pokřiku do řeči a andělé mi řekli, že jde o učence, kteří se hádají pouze o to, jestli nějaká věc je či není, a málokdy myslí na to, jaká je. „Jsou proto jako vánek, který zavane a zmizí, nebo jako kůra stromu, který nemá žádné dřevo, nebo jako skořápka ořechu bez jádra, nebo jako slupka bez ovoce uvnitř. Jejich mysl totiž postrádá vnitřní soudnost a lne pouze k tělesným smyslům. Pokud však jejich smysly nejsou soudu schopny, nemohou sami dojít k žádným závěrům. Jedním slovem - jsou orientováni pouze

smyslově a my je nazýváme rozumáři, protože nikdy nedojdou k žádnému vlastnímu závěru. Místo toho se vždy chytí něčeho, co někde slyšeli, a pak se hádají, zda tato věc existuje nebo ne, a přitom neustále sami sobě protiřečí. Nic je netěší tolik jako přit se o pravdu, napadat ji a trhat ji na kusy. Považují se za ty nejučenější na světě."

Požádal jsem anděly, jestli by mě nevzali dolů mezi ně. Zavedli mě tedy do jeskyně, ze které vedly schody dolů do nižší země. Sestoupili jsme a postupovali ve směru volání „Ó, jak učení !" Pak jsme náhle spatřili několik set lidí stojících na místě a dupajících nohama. Podivil jsem se tomu a zeptal se: „Proč tady tak stojí a dupají nohama ? Mohli by do země vydupat díru."

Andělé se smíchem odpověděli: „Jen se zdá, že tam tak všichni stojí, protože nikdo z nich o ničem nepřemýšlí, ale neustále jen zvažují, zda nějaká věc existuje či nikoliv. Když ve svých myšlenkách stojí na místě, zdá se, jako by chodili stále na místě a nikam se nepohybovali."

Přiblížil jsem se ke shromáždění a spatřil jsem, že jejich tváře nejsou nepříjemné a že jsou pěkně oblečení. „Jeví se tak sami sobě, ale ve světle nebe se jejich tváře i oblečení změní," oznámil mi anděl. To se skutečně stalo a jejich tváře zčernaly a zdálo se, že na sobě mají černé pytle. Pak bylo nebeské světlo odstraněno a oni se jevíli zase jako předtím.

Krátce nato jsem s několika z nich promluvil a zeptal se: „Slyšel jsem, jak se z davu kolem ozývá volání: ‚Ó, jak učení !‘ Proto bych si s vámi rád promluvil o věcech, jež vyžadují tu nejvyšší učenost."

„Vyberte jakékoliv téma, a my vám je uspokojivě vysvětlíme."

„Jaký druh náboženství dovede člověka ke spasení ?" zeptal jsem se.

„Tuto otázku musíme rozdělit na několik částí a dokud nenalezneme odpovědi na ně, nemůžeme dát konečnou odpověď," začali. „První úvaha bude znít, zda má náboženství nějaký význam. Druhá, zda existuje nějaké spasení. Třetí, zda má jedno náboženství větší váhu než druhé. Čtvrtá, zda existuje nebe a peklo. Pátá, zda existuje věčný život, kromě mnoha dalších."

Zeptal jsem se tedy na první otázku, zda má náboženství nějaký význam. Začali diskutovat a rozsáhle argumentovat při hledání odpovědi, zda existuje náboženství a zda má nějaký význam. Požádal jsem je, zda by mohli tuto otázku předat celému shromáždění - učinili tak tedy. Společná odpověď zněla, že tato otázka by vyžadovala tolik zkoumání, že by ji do večera nemohli vyřešit.

„Mohli byste ji vyřešit do roka ?" zeptal jsem se.

Jeden z nich odpověděl, že ji nelze vyřešit ani za sto let.

„Takže mezitím nemáte žádné náboženství," poznamenal jsem.

„Nechtěl bys, abychom ti nejprve dokázali, zda náboženství vůbec existuje a zda to není jen slovo bez obsahu ?" odvětil. „Pokud je náboženství skutečné, pak tu musí být i pro moudré. Pokud není, tak existuje jen pro běžný lid. Všichni víme, že náboženství se nazývá poutem; ptám se však, poutem pro koho ? Pokud je jen pro běžný lid, není o sobě ničím. Pokud je však i pro moudré, pak něčím skutečným opravdu je."

Odpověděl jsem: „Vy vůbec nejste učení, protože nedokážete uvažovat o ničem jiném než o tom, jestli něco existuje, a argumentujete jen pro to a proti tomu. Každý, kdo je učený, musí

něco vědět s jistotou a postupovat k tomu tak, jako člověk postupuje krok za krokem, a postupně tak získávat moudrost. Jiným způsobem nezískáte pravdy ani co by se za nehet vešlo, ale ztrácíte ji čím dál víc z dohledu.

Když rozumujete jen o tom, zda nějaká věc existuje, není to podobné rozumování o tom, jak člověku sedne klobouk nebo boty, aniž by si je zkusil ? Výsledkem je, že nevíte vůbec nic o tom, jestli něco existuje, a nevíte ani, zda existuje spasení, věčný život po smrti, zda má jedno náboženství větší váhu než druhé nebo zda existuje nebe a peklo. Dokud takto vězíte stále na jednom místě a dokud nedáte jednu nohu před druhou a nevykročíte, nepřijdete na jedinou myšlenku. Měli byste si dát pozor, aby vaše mysl, zatímco takto prodlévají bez jakéhokoliv mínění, zevnitř neztvrdly a vy se neproměnili v solné sloupy jako přátelé Lotovy ženy."

S těmito slovy jsem je opustil a oni za mnou ve zlosti metali kameny. Tehdy se mi jevíli jako kamenné sochy bez lidského rozumu.

Zeptal jsem se andělů na jejich další osud. Odpověděli:

„Čeká je to, že budou spuštěni do propasti. Tam naleznou poušť a budou nuceni nosit náklady. Protože již nebudou schopni pronést nic rozumného, budou nesmyslně brebentit. Zdálky tam vypadají jako osli přenášející břemena.

Manželská láska 232

(24)

NÁVŠTĚVA U „MOUDRÝCH“

Andělé mě pak vyzvali: „Následuj nás na místo, kde lidé volají: „Ó, jak moudří !“ Uvidíš tam lidské nestvůry - mají hlavy a těla jako lidé, avšak lidmi nejsou."

„Jsou to tedy zvířata ?“ zeptal jsem se.

„Ne, nejsou to zvířata, ale zvířecí lidé. Jsou to ti, kteří vůbec nikdy nepoznají, jestli je pravda pravdou, ale vše, co chtějí, přetvářejí tak, aby to jako pravda vypadalo. Takové lidi nazýváme dokazovateli."

Šli jsme po zvuku a došli na místo, odkud vycházel. Tam jsme našli skupinku obklopenou davem, ve kterém byli i lidé vyššího původu. Ti když slyšeli, jak tito muži vše, co prohlásí, hned dokážou a ve všem se shodují, obraceli se k sobě se slovy obdivu: „Ó, jak moudří."

Anděl mi řekl: „Nechodme k nim, ale zavolejme si raději jednoho z nich k sobě."

Zavolali jsme na něj, poodešli stranou a diskutovali s ním o nejrůznějších otázkách. On dokazoval každý svůj bod tak důkladně, že se zdálo, jako by byl naprosto pravdivý.

Zeptali jsme se jej, zda by dokázal potvrdit i opaky. Odpověděl, že to by mohl právě tak dobře jako předtím. Pak promluvil otevřeně a ze srdce:

„Co je to pravda ? Je v celé přírodě nějaká jiná pravda než ta, kterou vytvoří lidé ? Řekněte cokoliv, co budete chtít, a já to dokážu jako pravdu."

„Dokaž jako pravdu, že víra je v církvi vším," požádal jsem.

A on to učinil tak chytře a šikovně, že někteří učené kolemstojící na něj hleděli s obdivem a zatleskali mu. Pak jsem jej požádal, aby dokázal jako pravdu tvrzení, že účinná láska je v církvi vším. I to učinil, a poté dokázal tvrzení, že účinná láska není v církvi ničím. Oba výroky tak navlékl a přikrášlil je tak věrohodnými argumenty, že lidé stojící kolem pohlíželi jeden na druhého se slovy: „Není on ale moudrý ? !"

Zeptal jsem se: „Nevidíš, že účinnou láskou je správně žít a vírou je správně věřit ? A pokud člověk správně žije, nemá také pravou víru ? Není proto víra součástí účinné lásky a účinná láska součástí víry ? Nevidíš, že to je pravda ?"

Odvětil: „Dokážu, že je to pravda, a pak to uvidím." Učinil tak a pak prohlásil: „Teď to vidím." Hned nato však dokázal i pravý opak a řekl: „Teď vidím, že i to je pravdou." Zasmáli jsme se tomu a zeptali se:

„Nejsou to ale opaky ? Jak můžeš považovat oba protichůdné závěry za pravdu ?"

Podrážděně odpověděl: „Mýlíte se. Oba závěry jsou pravdivé, protože pravdou je pouze to, co někdo pravdou učiní."

Poblíž stál člověk, který byl ve světě velvyslancem. Podivil se tomu a řekl: „Vzpomínám si, že něco takového se děje ve světě, ale i tak jsi šílený. Dokaž, můžeš-li, že světlo je tmou a tma je světlem."

„To můžu snadno," odvětil. „Není snad světlo i tma stavem zraku ? Nemění se světlo na tmu poté, co člověk hleděl do jasného slunečního svitu ? Nebo když upřeně hledí do slunce ? Kdo neví, že tehdy se stav zraku mění a světlo se jeví jako tma ? A když se zrak vrací do svého normálního stavu, temnota se jeví jako světlo. Nevnímá snad sova tmu noci jako jasný den a denní jas jako tmu noci ? Nevidí tehdy slunce jako temný a šerý kruh ? Kdyby měl člověk zrak sovy, co by nazýval světlem a co tmou ? Čím jiným je tedy světlo než stavem zraku ? A je-li tomu tak, není světlo tmou a tma světlem ? Proto je pravdou první i druhý závěr."

Velvyslanec jej pak požádal, aby dokázal, že havran je bílý, a ne černý.

„Další snadný úkol," opáčil. „Vezměme jehlu či břitvu a otevřeme peří či brka havrana. Nejsou snad uvnitř bílá ? Nebo peří a brka odstraňme a podívejme se na jeho holou kůži - není snad bílá ? Je čern, která kůži obklopuje, něčím jiným než nepřítomností světla, což nelze použít k posouzení barvy havrana ? Zeptejte se odborníků v optice a ti vám poví, že černota je pouhou nepřítomností světla. Nebo semelme černý kámen nebo kus černého skla na jemný prášek - uvidíte, že je bílý."

„Když se ale na havrana podíváte, nejeví se vám jako černý ?" zeptal se velvyslanec.

„Snad, jste ale jako lidská bytost ochoten zakládat svá smýšlení na zdáních ?" odvětil dokazovatel. „Samozřejmě můžete hovořit na základě zdání, že havran je černý, nemůžete tak ale opravdu smýšlet. Můžete například hovořit na základě zdání, že slunce vychází, obíhá a zapadá; jako lidská bytost si však nemůžete myslet, že tak opravdu činí, protože slunce stojí nepohnutě a obíhá země. Stejně to je i s havranem - zdání jsou pouhá zdání. Ať si říkáte cokoli, havran je zcela a úplně bílý. Kromě toho zbílí také tehdy, když zestárne, jak jsem sám pozoroval."

Pak jsme ho požádali, aby promluvil ze srdce a řekl nám, jestli jen žertoval, nebo jestli opravdu věří tomu, že není žádná jiná pravda než to, co někdo za pravdu prokáže. Odvětil:

„Přisahám, že tomu opravdu věřím.“

Pak se velvyslanec zeptal, jestli by mohl dokázat, že on sám je nepřičetný.

„Ano, mohl bych, ale nechci. Kdo není nepřičetný.“

Potom byl tento dokazovatel všeho poslán k několika andělům, aby jej prověřili a zjistili, jaký je to člověk. Ti jej prozkoumali a prohlásili, že nemá ani zrno rozumu, protože „vše, co je v něm nad úrovní racionality, je uzavřeno, a otevřeno je pouze to, co je v něm pod touto úrovní.“

„Nad racionalitou je světlo nebe,“ pokračovali, „a pod ní je světlo přírody - a světlo přírody umožňuje člověku dokázat vše, co chce. Pokud však do přírodního světla neplyne světlo nebe, člověk nemůže poznat, zda je nějaká pravda skutečnou pravdou, a proto ani zda je nějaký klam klamem. Schopnost vidět, co je pravda a co je klam, pochází z přítomnosti nebeského světla ve světle přírody, a světlo nebe pochází od Boha nebe, kterým je Pán. Tento dokazovatel všeho proto není ani člověk, ani zvíře, ale zvířecí člověk.“

Zeptal jsem se anděla na osud takovýchto lidí a na to, zda mohou být ve společnosti živých, neboť nebeské světlo je zdrojem lidského života a intelektu. Řekl, že když jsou tito lidé sami, nedokážou na nic myslet ani o ničem mluvit; jsou němí jako stroje a jakoby pohroužení do hlubokého spánku. Jakmile však jejich uši zachytí nějaký zvuk, ihned se probudí. Dodal, že takovými se stávají ti, kteří jsou niterně zlí. „Seshora k nim nemůže plynout žádné nebeské světlo, plyne k nim jen jistá duchovnost skrze svět. Ta jim propůjčuje schopnost dokazovat.“

Pak jsem slyšel, jak na mě volá jeden z andělů, kteří jej zkoumali:

„Shrň to, co jsi slyšel, do obecného závěru.“

Můj závěr zněl: „Není známkou inteligentního člověka umět dokázat, co člověk chce, ale být schopen vidět pravdu jako pravdu a klam jako klam a to dokázat.“

Podíval jsem se po shromáždění s dokazovateli, ve kterém okolní dav volal: „Ó, jak moudří!“ Vtom je zastřel oblak prachu, ve kterém poletovali sovy a netopýři. Bylo mi vysvětleno:

„Sovy a netopýři poletující v oblaku prachu jsou souvztažnosti zobrazující jejich myšlenky. Dokazování klamů tak, aby se jevíly jako pravdy, je v duchovním světě znázorňováno nočními ptáky, jejichž oči zevnitř osvětluje nepravé světlo, umožňující jim pozorovat ve tmě jako v denním světle. Ti, kdo dokazují klamy, až se začnou jevit jako pravdy, a pak jim věří a nazývají je skutečnostmi, mají obdobné falešné duchovní světlo. Ti všichni mají druhotné vidění, ale žádné vidění prvotní.“

Manželská láska 233

(25)

KRÁLOVÉ KRÁLŮ A BOHOVÉ BOHŮ

Ve vyšší severní oblasti duchovního světa, směrem na východ, leží školy chlapců, a také školy mladých mužů, dospělých i starců. Jsou tam posíláni všichni, kdo zemřeli jako malé děti a byli vychováni v nebi. Stejně tak všichni, kdo nedávno přišli ze světa a přáli si poznat PŘÍBĚHY Z DUCHOVNÍHO SVĚTA

nebe a peklo.

Tato oblast leží směrem na východ, aby tam lidé mohli být prostřednictvím vlivu od Pána vyučováni. Pán je totiž východem, neboť je Sluncem na východě, které je z Něj vycházející čistou láskou. Teplo z tohoto slunce je ve své podstatě láska a světlo z něj je moudrost, a ty Pán vdechuje do tamních lidí. Děje se tak podle jejich schopnosti přijímání, která je závislá na jejich lásce k moudrosti. Po období výuky jsou ti, kteří získali inteligenci, propuštěni a jsou nazváni učedníky Pána. Jdou nejdříve na západ a ti, kteří tam nesetrvají, pokračují k jihu, a někteří z nich dále k východu. Jsou uváděni do různých společenství, ve kterých mají příbytky.

Když jsem jednou rozmýšlel o nebi a o pekle, pocítil jsem přání poznat je v obecných rysech. Věděl jsem totiž, že kdokoliv má obecnou znalost, je později schopen pochopit i jednotlivosti, protože ty jsou obsaženy v obecném náhledu tak, jako jsou části obsaženy v celku. Pod vlivem této touhy jsem pohlédl směrem k severovýchodu, kde se tyto školy nacházejí, a vydal se k nim cestou, která se přede mnou otevřela.

Vstoupil jsem do jedné ze škol, kde studovali mladí muži. Šel jsem vstříc starším učitelům, jejich vyučujícím. Zeptal jsem se, zda vědí něco obecného o nebi a pekle. Odvětili, že toho moc nevědí, avšak dodali: „Pohlédneme-li na východ směrem k Pánu, budeme osvětleni a budeme vědět.“

Učinili tak a pak řekli: „Existují tři všeobecné charakteristiky pekla, a ty jsou protikladné třem charakteristikám nebe. Obecné charakteristiky pekla tvoří tři lásky: láska k vládnutí vznikající ze sebelásky, láska k vlastnění majetku druhých vznikající z lásky ke světu, a smilná láska. Obecnými charakteristikami nebe jsou tři opačné lásky: láska k vládnutí vznikající z lásky k užitečnosti, láska ke světskému majetku vznikající z lásky k užitečnosti prostřednictvím tohoto majetku, a pravá manželská láska.“

Popřál jsem jim mír a odešel domů. Doma jsem uslyšel hlas z nebe: „Pečlivě prozkoumej tyto tři obecné skutečnosti, a my je pak spatříme na tvé ruce.“ Řekli „na tvé ruce“, protože vše, co člověk intelektem prozkoumá, se před očima andělů objeví jakoby vepsáno na jeho ruce.

Začal jsem tedy zkoumat prvou obecnou lásku pekla, lásku k vládnutí vznikající ze sebelásky; a potom obecnou lásku nebe, která je jejím opakem, láskou k vládnutí vznikající z lásky k užitečnosti. Nebylo mi dovoleno zkoumat jednu lásku bez druhé, protože intelekt jednu bez druhé - bez jejího protikladu - nechápe. Vnímá je jen tehdy, když se postaví do protikladu. Krásná a sličná tvář se skví v porovnání se svým ošklivým a zdeformovaným protějškem.

Když jsem hovořil o lásce k vládnutí vznikající ze sebelásky, bylo mi dovoleno vnímat, že tato láska je pekelná nade všechny ostatní a vlastní ji ti, kteří jsou v nejhlubším pekle. Láska k vládnutí vznikající z lásky k užitečnosti je naopak nade všechny nebeská a vlastní ji ti, kdo jsou v nejvyšším nebi.

Láska k vládnutí druhým ze sebelásky je nade všechny ostatní pekelná, protože vládnutí ze sebelásky pochází z lidského já; a já člověka je od narození zlo samo, které je v diametrálním protikladu k Pánu. Proto čím více se lidé tomuto zlu oddávají, tím více popírají Boha a svaté věci církve a uctívají sebe a Přírodu. Nechť proto ti, kteří v sobě toto zlo mají, je v sobě vyhledají - a pak je spatří.

Tato láska je taková, že uvolní-li se jí zábrany, tedy nestojí-li jí v cestě žádná nepřekonatelná překážka, žene se z jedné výšiny přes druhou až na ten nejvyšší vrchol. Ani tam se však

nezastaví, a nemůže-li se již rozpínat nikam dál, truchlí a hořekuje.

U politiků se tato láska šplhá do takových výšin, že se chtějí stát králi a císaři a pokud možno ovládat celý svět a zasloužit si titul králové králů a císaři císařů. V případě církevních hodnostářů se tato láska pozvedá až k bodu, kde si přejí být bohy, a nakolik to je možné, ovládat vše v nebi a získat si titul bohové bohů. V následujícím ukážeme, že nikdo z těchto lidí v srdci neuznává žádného Boha. Naopak ti, kteří chtějí vládnout z lásky být užiteční, si nepřejí vládnout ze sebe, ale z Pána, neboť láska k užitečnosti je od Pána a je Pánem samým. Tito lidé se na vysoké úřady nedívají jinak než jako na prostředek užitečné služby. Tuto službu považují za něco daleko vyššího než vysoký úřad sám. Lidé, o kterých jsme hovořili předtím, však vysoký úřad považují za něco mnohem vyššího než službu.

Když jsem v úvahách dospěl až k tomuto bodu, Pán mi prostřednictvím andělů poslal zprávu:

„Nyní vše uvidíš na vlastní oči a obdržíš tak důkaz, jaká tato pekelná láska opravdu je.“

Vtom se po levé straně otevřela země a spatřil jsem ďábla vystupujícího z pekla. Přes čelo k očím měl stažený hranatý klobouk, tvář mu pokrývaly skvrny jako u lidí, které spaluje horečka, oči mu žhnuly a hrud' měl nafouklou jako buben. Z úst mu jako z kamen chrčil kouř, bedra mu plála plamenem a na místě chodidel měl kosti bez masa. Z jeho těla sálalo teplo páchnoucí hnílobou a špínou. Vyděšeně jsem na něj zavolal: „Nepřibližuj se ! Řekni mi, odkud jsi.“

„Jsem z podzemí,“ odpověděl chraplavým hlasem, „a spolu se dvěma sty dalších patřím ke společenství těch nejvýznačnějších. Všichni jsme císaři císařů, králi králů, vévodové vévodů a knížata knížat. Není mezi námi nikdo, kdo by byl pouhým císařem, králem, vévodou či knížetem. Sedíme tam na trůnech trůnů, ze kterých rozdáváme příkazy celému světu i za něj.“

„Nevidíš, že jsi šílený, zmámený svou posedlostí po význačnosti ?“

„Jak můžeš říct něco takového - přesně tak se vidíme a tak nás naši společníci uznávají.“

Když jsem to uslyšel, nechtělo se mi ho už přesvědčovat, že je šílený, neboť takovým ho učinila jeho fantazie. Bylo mi dovoleno dozvědět se, že když žil na zemi, byl pouhým správcem pracujícím pro jistou rodinu. V duchu však byl tak nadutý, že pohrdal celým lidstvem a utápěl se ve fantazii, že si zasluhuje víc úcty nežli král či dokonce císař. Z této pýchy popíral existenci Boha a žádná posvátná věc církve pro něj neměla žádnou cenu a byla jen pro hloupou masu.

Nakonec jsem se zeptal: „Vás dvě stě - jak dlouho se ještě budete jeden před druhým vychloubat ?“

„Navěky,“ odpověděl. „Ale ti z nás, kteří druhé mučí za to, že neuznávají jejich nadřazenost, ti se propadnou dolů. Je nám totiž dovoleno vychloubat se, ale nikomu nesmíme ubližovat.“

„A víš, co očekává ty, kteří se propadnou ?“ zeptal jsem se.

Prý se propadnou do nějakého vězení, kde jsou nazýváni nízkými z nízkých a nejnižšími z nejnižších a kde musí pracovat.

A tak jsem ďáblu poradil: „Dej si pozor, aby ses taky nepropadl.“

Poté se země otevřela znovu, tentokrát však vpravo, a spatřil jsem vystupovat dalšího

dábla. Na hlavě měl jakousi prelátskou mitru se závitý, jež připomínaly stočeného hada s hlavou vztyčenou vzhůru. Tvář od čela k bradě stejně jako ruce měl poznamenané malomocenstvím. Bedra měl holá a černá na uhel a skrze ně jakoby od srdce prosvítal a temně žhnul oheň. Jeho kotníky se podobaly dvěma zmijím.

Když jej spatřil první ďábel, klesl na kolena a začal jej uctívat. Zeptal jsem se, proč to dělá.

„Je to Bůh nebe a země a je všemocný," odpověděl.

„Co k tomu řekneš ?" zeptal jsem se druhého ďábla.

„Co k tomu mám říct ?" odvětil. „Mám veškerou moc nad nebem a nad peklím. Osudy všech duší jsou v mých rukou."

„Jak se může ten, kdo je císař všech císařů, tak ponížít, a jak můžeš přijmout jeho uctívání ?"

„Přesto to je můj sluha. Co je císař v očích Boha ? Ve své pravé ruce držím hrozbu exkomunikace."

Opáčil jsem: „Jak můžeš být tak šílený ? Ve světě jsi byl obyčejným kanovníkem, avšak žil jsi v iluzi, že držíš klíče nebes, a máš proto moc svazovat a rozsvazovat, a nechal jsi se duchem unést do tak hlubokého šílenství, že nyní věříš, že jsi sám Bůh."

Znechuceně se zapřísáhl, že je Bohem a že Pán nemá v nebi žádnou moc, protože, pokračoval: „Celou nám ji předal. Vydáváme pouze příkazy a nebe i peklo nás uctivě poslouchají. Když někoho pošleme do pekla, ďáblové jej okamžitě přijmou, stejně jako andělé, když někoho pošleme do nebe."

„Kolik vás ve vaší společnosti je ?" vyptával jsem se.

„Tři sta, všichni z nás jsou bohové, ale jen já jsem bůh bohů."

Poté se země pod jejich nohama otevřela a oba se propadli hluboko do svých pekél. Bylo mi dovoleno spatřit pracovní tábory nacházející se pod jejich pekly, do kterých může spadnout každý, kdo ubližuje druhým. V peklu je totiž všem dovoleno uchovávat si své halucinace a chlubit se jimi, ale nikdo tam nesmí ubližovat druhým. Takoví jsou tam lidé proto, že jsou ve svém duchu, a když je duch oddělený od těla, má plnou svobodu jednat podle svých pohnutek a následných myšlenek.

Později mi bylo dovoleno podívat se do jejich pekél. Peklo, ve kterém žili králové králů a císaři císařů, bylo plné nejrůznějších nečistot. Oni sami vypadali jako různé druhy divokých šelem s planoucím očima. Podobné to bylo i v druhém peklu, ve kterém byli bohové a bohové bohů. Bylo vidět, jak kolem nich poletují noční ptáci věštící smůlu, zvaní *ochim* a *iyim* (Pozn. překl.: *Hebrejské názvy označující zřejmě. „nestvůrné bytosti“*). Takovéto obrazy před mými zraky vytvářela jejich halucinace.

Tyto zkušenosti mi ukázaly, jaká je sebeláska politiků a duchovenstva. Ti první chtějí být císaři, ti druzí bohové. Nakolik se uvolní omezení, jež tyto lásky drží v jistých mezích, natolik si to přejí a usilují o to.

Pak se otevřelo další peklo. Spatřil jsem tam dva muže. Jeden seděl na lavičce s nohama ponořenýma do koše plného hadů, plazících se mu přes hrud' na záda. Druhý muž seděl na hořícím oslu. Po obou stranách leželi červení hadi, zvedali své hlavy a šíje a následovali jezdce.

Bylo mi řečeno, že to byli dva papežové, kteří odňali moc jistým dvěma císařům a příkře je odmítli a špatně o nich mluvili, když je přišli do Říma pokorně odprosit a prokázat jim svou úctu. Koš, ve kterém jsem viděl hady, a hořící osel s hady kolem byly obrazy znázorňující jejich lásku k vládnutí vznikající ze sebelásky. Takový pohled se však otevírá pouze těm, kdo je pozorují zdálky.

Byli zde přítomni jistí příslušníci duchovenstva. Zeptal jsem se jich, zda jde opravdu o tyto papeže. Řekli, že je poznávají a že jde opravdu o ně.

Když jsem si prohlédl tyto smutné a hrůzostrašné scény, rozhlédl jsem se kolem a spatřil, jak nedaleko rozmlouvají dva andělé. Jeden byl oděn do vlněné tógy planoucí nachem, pod níž měl tuniku z lesklého lnu. Druhý byl oděn podobným způsobem do červena, s mitrou osázenou na pravé straně několika rubíny.

Zašel jsem k nim a pozdravil je přáním míru. Uctivě jsem se zeptal: „Proč jste tady dole ?”

„Sestoupili jsme z nebe dolů na Pánův pokyn,” odpověděli, „abychom si s tebou promluvili o pozhnaném stavu těch, kteří chtějí druhým vládnout z lásky k užitečnosti. Uctíváme Pána; já jsem kníže našeho společenství a můj druh je v něm nejvyšším knězem.”

Kníže mi řekl, že je služebníkem svého společenství, protože mu užitečně slouží. Druhý mi oznámil, že je služebníkem tamní církve a jeho službou je provádět posvátné úkony k užítku duší tamních lidí. Oba prožívají neustálé radosti plynoucí z věčného štěstí, které jim dává Pán. Řekli, že v jejich společenství mají nádherné paláce a parky a vše je tam skvostné a nádherné, zářící zlatem a drahými kameny. Pokračovali: „Naše láska k vládnutí druhým totiž nepovstává ze sebelásky, ale z lásky k užitečnosti. A protože tato láska přichází od Pána, každý dobrý užitek v nebi jiskří a září. Jelikož pak všichni v našem společenství tuto lásku sdílejí, atmosféra se zde jeví zlatá díky světlu ze sluneční záře, která je s touto láskou souvztažná.”

Po těchto slovech se kolem nich objevila zlatá atmosféra a ucítil jsem i její vůni. Poprosil jsem je, aby mi o této lásce k užitečnosti řekli trochu víc. Pokračovali tedy: „Hodnosti, kterým se těšíme, opravdu vyhledáváme, ale jen proto, abychom své užitky vykonávali plněji a šířeji. Jsme obklopeni počtami a přijímáme je, avšak ne pro sebe, ale pro dobro společenství. Naši bratři a kolegové z běžného lidu se domnívají, že čest našeho postavení je v nás samých a že proto užitky, které přinášíme, jsou z nás. My to však vnímáme jinak - vnímáme, že čest našeho postavení spočívá mimo nás tak jako šaty, které si oblékáme. Užitečná služba, kterou konáme, pochází z lásky k ní, a tu máme od Pána. Tato láska je blažená, protože ji prostřednictvím této služby sdílíme s ostatními. Ze zkušenosti víme, že nakolik tuto užitečnou službu konáme z lásky, natolik tato láska roste a spolu s ní i moudrost, z níž ji sdílíme. Avšak nakolik si tyto užitky držíme pro sebe a nesdílíme je, natolik naše blaženost mizí. Pak jsou užitky jako jídlo uchovávané v žaludku; místo aby se roznášelo a vyživovalo tělo a jeho části, zůstává nestráveno a způsobuje nevolnost. Krátce řečeno, celé nebe je od počátku do konce souvislou užitečností. Co jiného je užitečná služba než praktické uskutečňování lásky k bližnímu ? A co jiného drží nebe pohromadě než tato láska ?”

Zeptal jsem se ještě: „Jak může někdo vědět, jestli slouží ze sebelásky nebo z lásky k užitečnosti ? Každý, dobrý i zlý, vykonává nějaký užitek a činí tak z nějaké lásky. Předpokládejme, že by na světě bylo společenství složené ze samých ďáblů, a jiné ze samých andělů. Podle mého názoru by ďáblové ve svém společenství, poháněni sebeláskou a leskem své slávy, konali právě tolik užitečné práce jako andělé ve svém společenství. Může pak někdo vědět, z jaké lásky a z jakého zdroje daná užitečná činnost pochází ?”

„Dáblové konají užitek pro sebe a pro svou slávu, aby získali více cti či majetku," odpověděli andělé. „Andělé však neslouží z těchto pohnutek, ale pro užitečný cíl sám a z lásky k užitečnosti. Člověk nemůže tato jednání rozlišit, ale Pán ano. Každý, kdo věří v Pána a vyhýbá se zlům jako hříchům, jedná užitečně z Pána. Ale každý, kdo v Pána nevěří a nevyhýbá se zlům jako hříchům, jedná užitečně pro sebe a kvůli sobě. To je rozdíl mezi užitečnou činností ďáblů a andělů."

Andělé domluvili a vydali se na cestu. Zdálky vypadali, jako by cestovali ohnivým kočárem jako Eliáš, a byli vzneseni do svého nebe.

Manželská láska 261-266

(26)

TŘI UNIVERZÁLNÍ LÁSKY

O něco později jsem vstoupil do jedné lesnaté oblasti.

Procházel jsem se ponořen v úvahách o lidech, kteří dychtí po světském majetku a představují si, že jej opravdu vlastní. Pak jsem v určité vzdálenosti od sebe spatřil dva rozmlouvající anděly. Čas od času pohlédli směrem ke mě, a tak jsem se vydal za nimi. Když jsem se přiblížil, oslovili mě:

„Vnímáme v sobě, že přemýšlíš o tomtéž, o čem my dva diskutujeme, nebo také, že my diskutujeme o tom, o čem ty přemýšlíš, protože vzájemně sdílíme své pohnutky."

Zeptal jsem se, o čem to tedy hovoří.

„O fantazii, dychtění a inteligenci, a právě teď o lidech, kteří se těší fantaziím a představám, že vlastní celý svět."

Požádal jsem je, aby mi prozradili své myšlenky na tato témata - fantazie, dychtění a inteligence.

Začali prohlášením, že každý je vnitřně od svého narození ve stavu dychtění, a ve stavu inteligence, kterou získává vzděláním, je zevně. Nikdo nezíská vnitřní inteligenci, tedy inteligenci ducha, odjinud než od Pána. To platí ještě více o moudrosti. Pokračovali: „Nakolik každý člověk dbá Pána, natolik je zdržován od dychtění po zlu a natolik je udržován v inteligenci. Zároveň je s Ním také spojován. Pokud tak člověk nečiní, je pouhým dychtěním. Inteligenci si však uchovává díky svému vzdělání v zevnějšku, tedy tělesně. Člověk totiž touží po počtách a bohatství nebo po význačném postavení a zámožnosti, a těchto dvou cílů nemůže dosáhnout, nevystupuje-li jako morální a duchovní člověk, a tedy jako inteligentní a moudrý. Tomuto vzezření se učí už od dětství. Proto jakmile přichází mezi lidi nebo do společnosti, v duchu se obrátí, vzdá se v něm dychtění a mluví a jedná podle zásad slušnosti a čestnosti, které se naučil od dětství a které přetrvávají v jeho tělesné paměti. Dává také co největší pozor, aby se nic z šílených tužeb jeho ducha navenek neprojevilo.

Každý, koho vnitřně nevede Pán, je proto herec, podvodník a pokrytec vyhlížející jako člověk, kterým ve skutečnosti není. O takových lze říci, že jejich skořápka či tělo jsou moudré, ale mají nepřičetné jádro neboli ducha; jejich zevnějšek je lidský, avšak mají nitro divokého

zvířete. Temenní část hlavy těchto lidí směřuje vzhůru a obličejová část dolů, a tak chodí jakoby zatížení břemenem, se svěšenou hlavou a s očima upřenýma do země. Když odloží svá těla a stanou se duchy propuštěnými na svobodu, stane se z nich jejich vlastní šílené dychtění. Ti, kteří se oddali sebelásce, pak touží vládnout celému vesmíru a dokonce i rozšířit jeho hranice, aby tak rozšířili své panství, pro něž nevidí žádného konce. Ti, kteří se oddali lásce ke světu, zase touží celý svět vlastnit a trápí se a závidí, pokud někdo před nimi skrývá některý z jeho pokladů.

Aby se jim zabránilo úplně se změnit v toto dychtění a tak ztratit celé své lidství, je dovoleno, aby jejich myšlení v duchovním světě (*Pozn. překl.: Někteří překladatelé se domnívají, že se jedná o překlep a autor měl na mysli svět přírodní.*) ovlivňoval strach ze ztráty pověsti, cti a prospěchu a strach ze zákonů a jejich trestů. Je jim také dovoleno, aby se myslí soustředili na nějaké studium či práci; tím jsou udržováni v zevnějšku, a tak i ve stavu inteligence, jakkoliv je jejich nitro nerozumné a šílené."

Zeptal jsem se, zda takové fantazie mají všichni, kteří jsou takto ovládáni svými tužbami.

Odpověděli, že fantaziemi svých tužeb trpí lidé, kteří o nich vnitřně přemýšlejí, příliš se ve svých představách utápějí a mluví sami se sebou. „Tito lidé se téměř odpoutávají duchem od těla; zahlcují svůj rozum fantaziemi a baví se pošetilými představami, že jim patří celý vesmír.

Takovému třeštění podléhá člověk po smrti, když oddělí svého ducha od těla a odmítne opustit rozkoše, které mu poskytuje jeho šílenství. Příliš nemyslí z náboženského hlediska na zla a nepravdy, a téměř vůbec na to, že nespoutaná láska k sobě ničí lásku k Pánu a nespoutaná láska ke světu ničí lásku k bližnímu."

Poté dva anděly i mě zasáhla touha spatřit ty, kteří z lásky ke světu trpí tímto iluzorním dychtěním a fantazií, že vlastní veškeré stvoření. Vnímali jsme, že tato touha nám byla vdechnuta proto, abychom se o nich mohli něco dozvědět.

Jejich příbytky se nacházely pod zemí, na níž jsme stáli, avšak nad pekly. Podívali jsme se na sebe a řekli: „Půjdemě."

Spatřili jsme otvor a v něm schody, kterými jsme sestoupili. Bylo nám řečeno, abychom se k nim přiblížili z východu a tak se vyhnuli mraku jejich fantazie, který by zastínil náš intelekt a spolu s ním i náš zrak.

Vtom jsme spatřili dům postavený z rákosu, a proto plný štěrbin. Stál na mraku, který jako kouř neustále pronikal štěrbinami třech zdí ven. Vešli jsme dovnitř a spatřili padesát lidí sedících na lavicích u jedné zdi a padesát u druhé zdi. Seděli zády k východu a jihu a čelem k západu a severu. Každý z nich měl před sebou stůl, na kterém ležely měšce napěchované penězi a spousta zlatých mincí poházených kolem.

Zjišťovali jsme: „Je to bohatství všech lidí na světě ?"

„Ne všech na světě, ale všech v našem království," odpověděli.

Jejich řeč zněla jako syčení; měli kulaté brunátné tváře připomínající hlemýžďí ulity. Zornice jejich očí se zdály jiskřit na zeleném pozadí - jev vyvolaný světlem jejich fantazie.

Nyní jsme stáli v jejich středu a zeptali se: „Věříte tedy, že vlastníte bohatství celého svého království ?"

„Ano."

„Kdo z vás je vlastní ?“

„Každý z nás.“

„Jak je může vlastnit každý z vás ? Je vás tu hodně.“

„Každý z nás ví, že co patří jednomu, patří všem. Nesmíme si myslet, a už vůbec ne říkat: ‚Co je mé, není tvé,‘ ale smíme si myslet a říkat: ‚Co je tvé, je mé.‘“

Dokonce i před našima očima mince na stole vypadaly jako z čistého zlata. Když jsme však vpustili trochu světla z východu, mince se změnilly na malé částečky zlata, které byly zvětšeny spojeným úsilím jejich sdílené fantazie. Řekli, že každý, kdo vstoupí dovnitř, musí s sebou přinést trochu zlata, které pak rozřežou na kousky, potom na ještě menší kousíčky, a ty pak spojenou silou fantazie zvětší na tyto velkolepě vyhlížející mince.

„Nenarodili jste se jako rozumné lidské bytosti ? K čemu vám tedy jsou tyto hloupé představy ?“ zeptali jsme se.

„Víme, že to je jen prázdná obrazotvornost, ale protože nás to vnitřně blaží, přišli jsme sem a těšíme se z představy, že všechno vlastníme. Nezůstáváme tu však déle než několik hodin a když odcházíme, pokaždé se nám vrátí přičetnost. Přesto nás ale vždy z času na čas přemůže toto potěšení z představivosti, a tak se periodicky vracíme a odcházíme. Proto jsme někdy moudří a někdy šílení. Kromě toho víme, jak těžký osud čeká na ty, kdo lživě kradou majetek druhých.“

„Jaký osud ?“

„Jsou pohlceni a nazí hozeni do některého vězení v pekle, kde musí pracovat za jídlo a oblečení a potom za pár haléřů. Ty sbírají a upínají k nim svá srdce. Pokud však nějak poškodí své společníky, musí se za trest vzdát části svých haléřů.“

Vydali jsme se z tohoto podzemí na jih, kde jsme byli předtím. Tam mi andělé pověřili spoustu zajímavých věcí o dychtění, které není klamem fantazie, neboť je zakouší každý člověk již od narození. Kdykoliv lidé tento druh dychtění přemůže, zhloupnou, i když se sami sobě zdají nanejvýš moudří. Jsou však zase přiváděni z tohoto stavu pošetilosti zpět do stavu rozumného, který sídlí v jejich zevnějšku. Tehdy vidí, poznávají a uznávají svou nepřičetnost. Přesto však stále touží přecházet ze stavu rozumného do nepřičetnosti a vstupují do ní, jako by unikali z něčeho vynuceného a nepříjemného tam, kde je jim příjemně a volně. Vnitřně je těší toto dychtění, a ne intelligence.

„Existují tři univerzální lásky, které od stvoření tvoří každého člověka: láska k bližnímu, což je také láska k užitečnému konání; láska ke světu, což je také láska k vlastnění majetku; a láska k sobě, což je láska k vládnutí druhým. Prvá láska je duchovní, druhá materiální a třetí tělesná.“

Člověk je pravým člověkem, pokud láska k bližnímu neboli láska k užitečnému konání tvoří jeho hlavu, láska ke světu tělo a láska k sobě nohy. Pokud mu však hlavu tvoří láska ke světu, člověk je lidským jen jako nějaký hrbáč. A pokud mu hlavu tvoří láska k sobě, není člověkem stojícím na nohou, ale je jako člověk stojící na dlaních, s hlavou u země a zadkem nahoře.

Když hlavu tvoří láska k bližnímu a ostatní dvě lásky postupně tělo a nohy, člověk pozorovaný z nebe má andělskou tvář a nádherný, duhu připomínající prstenec kolem hlavy. Pokud mu však hlavu tvoří láska k světu, jeví se z nebe se sinalou tvář jako mrtvola, se žlutým prstencem kolem hlavy. A pokud mu hlavu tvoří láska k sobě, z nebe se zdá, že

má temnou tvář a kolem hlavy bílý prstenec."

„Co tyto aury kolem hlavy představují ?" zeptal jsem se.

„Představují inteligenci. Bílá aura kolem hlavy s tmavou tváří zobrazuje, že inteligence tohoto člověka leží v zevnějšku nebo kolem člověka, a uvnitř v jeho nitru spočívá nepřítel. Takový člověk je moudrý, jen když je v těle, ale šílený, když je v duchu. Moudrost v duchu vzniká pouze přičiněním Pána; a k tomu dochází tehdy, když člověka Pán znovu zrodí a znovu stvoří."

Vtom se otevřela po mé levici země a z otvoru jsem viděl vystupovat ďábla s bílým prstencem kolem hlavy. Zeptal jsem se:

„Kdo jsi ?"

„Jsem Lucifer, syn úsvitu. Byl jsem svržen dolů za to, že jsem se připodobňoval Nejvyššímu."

Ve skutečnosti to nebyl Lucifer, ale myslel si to o sobě.

„Když jsi byl svržen, jak to, že můžeš z pekel zase vystoupit ?" zeptal jsem se.

„Tam jsem ďáblem, ale zde jsem andělem světla. Nevidíš snad, že mám kolem hlavy auru světla ? A pokud budeš chtít, uvidíš, že jsem tím nejmorálnějším mezi morálními, nejrozumnějším mezi rozumnými a tím nejduchovnějším mezi duchovními lidmi. Mohu také kázat, a také jsem už kázal."

„A o čem jsi kázal ?"

„Kázal jsem proti podvodníkům, cizoložníkům a proti všem pekelným láskám. Tehdy nazývám sám sebe Luciferem a proklínám se tak, že mě druzí vynášejí chválou až do nebe. Tak jsem získal jméno syn úsvitu. K mému vlastnímu údivu, když jsem stál na kazatelně, nemohl jsem si pomoci, abych nemluvil správně a podle zvyklostí. Objevil jsem však důvod - byl jsem totiž ve vnějším stavu odděleném od vnitřního. Ale i když jsem to objevil, nemohl jsem se změnit, protože mi pýcha zabránila, abych dbal na Boha."

„Jak jsi ale mohl tak mluvit, když sám jsi podvodník, cizoložník a ďábel ?"

„Když jsem ve svém vnějším neboli tělesném stavu, jsem jiný, než když jsem ve svém vnitřním neboli duchovním stavu. V těle jsem anděl, ale v duchu ďábel. V těle jsem totiž pod vládou intelektu, a v duchu pod vládou vůle. Intelekt mě pozvedá vzhůru, a vůle mě stahuje dolů. Když mě vede intelekt, hlavu mi obklopí bílý prstenec. Když se však můj intelekt zcela podřídí mé vůli a stane se jejím sluhou - což je naším konečným osudem - pak tento pruh zčerná a zmizí. Když se tak stane, nemůžeme již vystupovat na světlo."

Ďábel dál mluvil o svém dvojím stavu, vnějším a vnitřním, a to daleko rozumněji, než by mohl kdokoliv jiný. Pak si ale náhle všiml andělů, kteří byli u mě, a tvář i hlas mu vzplály tak, že celý zčernal a spolu s ním i kruh kolem jeho hlavy; ponořil se pak zpět do pekla stejným otvorem, z něhož vystoupil.

Kolem postávalo několik lidí, kteří byli svědky těchto událostí. Usoudili z nich, že lidský charakter určuje jeho láska, a ne jeho intelekt, neboť láska snadno strhne intelekt, aby ji podporoval a sloužil jí.

„Odkud berou ďáblové takovou schopnost racionálního uvažování ?" zeptal jsem se andělů.

„Ze ctižádosti sebelásky. Sebeláska se totiž obklopuje touhou po slávě a tato ctižádost pozvedá intelekt až do světla nebe. Intelekt u každého člověka může být pozvednut podle jeho znalostí, na rozdíl od vůle, která může být pozvednuta jen tím, jak člověk žije v souladu s pravdami církve a rozumu. Proto i ateisté, kteří z lásky k sobě a z následné pýchy na svou inteligenci touží po slávě, se často těší lepšímu rozumu než mnozí jiní - avšak pouze tehdy, když se zabývají intelektuálními úvahami, a ne tehdy, když se zapojí pohnutky jejich vůle. Pohnutky vůle totiž řídí lidské nitro, zatímco intelektuální úvahy řídí zevnějšek.“

Anděl mi ještě vysvětlil důvod, proč je člověk směsicí tří výše zmíněných lásek: lásky k užitečnosti, lásky ke světu a lásky k sobě. Je to proto, aby člověk mohl myslet z Boha a zároveň jakoby ze sebe. Nejvyšší úroveň v člověku je obrácená vzhůru k Bohu, střední úroveň ke světu a ta nejnižší dolů k sobě. A protože nejnižší úroveň je obrácena dolů, člověk myslí jakoby sám od sebe, přestože ve skutečnosti tak činí od Boha.

Manželská láska 267-269

(27)

PALÁC O TŘECH PATRECH

Jednoho rána po probuzení jsem se v myšlenkách ponořil do úvah o tajemstvích manželské lásky. Nakonec jsem dospěl k otázce: *V které oblasti lidské mysli sídlí pravá manželská láska a kde sídlí manželský chlad ?* Věděl jsem, že lidská mysl je rozdělena na tři oblasti, jednu nad druhou, a že přírodní láska sídlí v oblasti nejnižší, duchovní láska v oblasti nad ní a nebeská láska v oblasti nejvyšší. Také jsem věděl, že v každé z těchto oblastí se nalézají manželství dobra a pravdy, a protože dobro se vztahuje k lásce a pravda k moudrosti, nalézají se tam také manželství lásky a moudrosti. Jde o totéž manželství jako o manželství vůle a intelektu, protože vůle je příjemcem lásky a intelekt je příjemcem moudrosti.

Jak jsem byl ponořen do těchto úvah, zahlédl jsem dvě labutě letící k jihu, potom dvě rajky letící k severu a také dvě hrdličky letící k východu. Pozoroval jsem jejich let a všiml jsem si, že labutě změnilly směr ze severu na východ a totéž učinily rajky z jihu a připojily se k hrdličkám na východě. Letěli pak společně k majestátnímu paláci obklopenému olivovníky, palmami a buky. Palác měl tři řady oken, jednu nad druhou. Pak jsem spatřil ptáky vletat okny do paláce - labutě otevřenými okny v dolní řadě, rajky okny uprostřed a hrdličky horní řadou oken.

Přistoupil ke mě anděl a zeptal se: „Rozuměl jsi tomu, co jsi viděl ?“

„Jen trochu.“

„Palác,“ vysvětloval anděl, „představuje příbytek manželské lásky tak, jak se nalézají v lidských myslích. Vrchní podlaží, do kterého vletěly hrdličky, představuje nejvyšší oblast mysli, kde sídlí manželská láska se svou moudrostí v lásce k dobru. Střední podlaží, do kterého vletěly rajky, představuje střední oblast mysli, kde sídlí manželská láska se svou inteligencí v lásce k pravdě.

A nejnižší podlaží, do kterého vletěly labutě, představuje nejnižší oblast, kde sídlí manželská láska se svou znalostí v lásce ke spravedlnosti a právu.

Tyto tři stupně jsou znázorněny také třemi páry ptáků - dvě hrdličky představují manželskou lásku v nejvyšší oblasti, dvě rajky manželskou lásku ve střední oblasti a dvě labutě manželskou lásku v nejnižší oblasti. Totéž symbolizují i tři druhy stromů obklopujících palác - olivovníky, palmy a buky.

V nebi nazýváme nejvyšší oblast myslí nebeskou, střední oblast duchovní a nejnižší přírodní. Představujeme si je jako byty v domě nad sebou, propojené schodišti. Na každém podlaží se nacházejí jakoby dva pokoje, jeden pro lásku, druhý pro moudrost, a před nimi je jakoby ložnice, kde se v posteli sdružuje láska se svou moudrostí, či dobro se svou pravdou, nebo také vůle se svým intelektem. V tomto paláci se všechna tajemství manželské lásky stávají viditelnými prostřednictvím obrazů."

Naplnila mě touha vše, co jsem vyslechl, spatřit. Zeptal jsem se, jestli může někdo vejít do paláce, je-li zpodobněním. Anděl odvětil, že tam mohou pouze andělé třetího nebe, protože pro ně se každé spodobnění lásky a moudrosti stává skutečností.

„Co jsem ti pověděl, to jsem slyšel od nich. Bylo mi také řečeno, že pravá manželská láska sídlí v nejvyšší oblasti, uprostřed vzájemné lásky v komnatě či pokoji vůle, a zároveň uprostřed vjemů moudrosti v komnatě či místnosti intelektu. Ty se sdružují v posteli v ložnici, jež leží vpředu na východě."

„Proč jsou tam dvě komnaty ?" zeptal jsem se.

„Protože manžel žije v komnatě intelektu a manželka v komnatě vůle," odpověděl.

„Přebývá-li zde manželská láska, kde potom přebývá manželský chlad ?" ptal jsem se dál.

„Také v nejvyšší oblasti", odpověděl, „ale pouze v komnatě intelektu - komnata vůle je tam uzavřená. Intelekt v doprovodu svých pravd totiž může vyjít spirálovitým schodištěm nahoru do své komnaty v nejvyšším patře, kdykoliv se mu zachce; pokud však zároveň nevystoupí do své komnaty i vůle doprovázená dobrem, které jí propůjčuje láska, její komnata se uzavře a vyvolá chlad i ve druhé. A to je manželský chlad.

Dokud tento chlad k manželce trvá, intelekt shlíží dolů z nejvyšší oblasti do nejnižší, a pokud jej nezadrží strach, schází dolů a zahřívá se tam nedovoleným ohněm."

Anděl chtěl pokračovat a povědět mi víc o manželské lásce na základě jejích zobrazení v paláci. Nakonec však místo toho řekl: „To prozatím stačí. Běž nejprve zjistit, zda to jsou lidé běžného intelektu schopni pochopit. Pokud ne, proč mluvit dál ? Pokud však ano, bude odhaleno více."

Manželská láska 270

(28)

O ROZKOŠÍCH LÁSKY S DÍVKAMI FONTÁNY

Jednou jsem se díval ze svého okna směrem na východ a spatřil jsem skupinku sedmi žen sedících v růžové zahradě u fontány, ze které pily vodu. Když jsem napjal zrak, abych viděl, co dělají, intenzita mého pohledu přitáhla jejich pozornost. Jedna z žen na mě kývla a pozvala mě tím, ať jdu k nim. Vyšel jsem tedy z domu a spěchal za ženami. Došel jsem k nim a zdvořile se zeptal, odkud jsou.

„Jsme manželky a právě rozmlouváme o rozkoších manželské lásky. Po mnoha úvahách jsme usoudily, že to jsou zároveň i rozkoše moudrosti.“

Jejich odpověď mě tak potěšila, že jsem se ocitl hlouběji v duchu, a tedy i v osvěcenějším stavu vnímání než kdykoliv předtím. Požádal jsem je proto: „Dovolte mi, prosím, položit vám několik otázek o těchto příjemnostech.“ Ženy kývly na souhlas.

A tak jsem se zeptal: „Jak vy ženy víte, že rozkoše manželské lásky jsou zároveň i rozkošemi moudrosti?“

Odpověděly: „Víme to podle souvztažnosti, která existuje mezi moudrostí našich manželů a mezi našimi rozkošemi manželské lásky. Rozkoše manželské lásky v nás totiž buď rostou, nebo ubývají a mění na něco jiného podle stavu moudrosti našich manželů.“

To mě přimělo k další otázce: „Vím, že vás zasahují něžná slova manželů i jejich dobrá nálada a že díky nim zakoušíte rozkoš celým svým srdcem. Divím se ale, že říkáte, že to vyvolává jejich moudrost. Řekněte mi proto, co je moudrost a jaký druh moudrosti máte na mysli?“

„Myslíš si, že nevíme, co to je moudrost a jaký druh moudrosti vyvolává tyto rozkoše,“ odvětily rozhořčeně, „přestože my na ni a na její stav v našich manželích denně myslíme a učíme se o ní z jejich úst? My manželky myslíme na stav našich mužů od rána do večera a jen málokdy nastane chvíle, kdy by se naše intuitivní myšlení přerušilo nebo zcela ustalo. Naši manželé naopak stráví za den jen velmi málo času přemýšlením o našem stavu. Víme proto, jaký druh moudrosti manželů v nás nachází zalíbení. Naši muži nazývají tento druh moudrosti duchovně - racionální nebo duchovně - morální. Říkají, že duchovně - racionální moudrost je věcí intelektu a poznávacích schopností, zatímco duchovně - morální moudrost je věcí vůle a způsobu života. Přesto tyto dva druhy moudrosti spojují dohromady a považují je za moudrost jedinou a tvrdí, že její rozkoše se přenášejí z jejich myslí do našich srdcí a potom z našich srdcí do srdcí jejich, takže se vracejí zpět k moudrosti, z níž povstaly.“

Zeptal jsem se, jestli vědí něco bližšího o tom, jak v nich moudrost jejich manželů vyvolává rozkoš.

„Ano,“ odpověděly. „Jde o duchovní moudrost, a proto i o moudrost racionální a morální. Duchovní moudrost znamená uznávat Pána, našeho Spasitele, jako jediného Boha nebe a země, a prostřednictvím Jeho Písma a učení z něj si osvojovat Jeho pravdy o církvi. To vede k duchovní racionalitě. Znamená to také nechat se vést Pánem k životu podle těchto pravd; tím si člověk osvojuje duchovní morálku. Naši manželé obojí nazývají moudrostí plodící pravou manželskou lásku.“

Slyšely jsme od nich i důvod. Tato moudrost totiž otevírá nitro mysli, a odtud i těla, a uvolňuje tak průchod celému proudu lásky od jeho počátku až po ten poslední pramínek. Na mohutnosti, dostatku a síle tohoto proudu manželská láska závisí a žije z něj. Tato duchovně - racionální a duchovně - morální moudrost našich manželů má za svůj specifický účel a cíl v manželství milovat pouze manželku a zbavit se touhy po jiných ženách. Čím lépe v tom uspěje, tím vyššího a dokonalejšího stupně tato láska dosáhne. I my pak v sobě jasněji a vytríbeněji cítíme ony rozkoše, které odpovídají radostným citům a příjemným myšlenkám našich manželů.“

Zeptal jsem se, zda vědí, jak k této komunikaci dochází.

„Každé spojení v lásce vyžaduje akci, přijetí a reakci,“ odpověděly. „Stav naší lásky s jejími rozkošemi je konatelem neboli tím, co koná. Stav moudrosti našich manželů je přijímatelem neboli tím, co přijímá, a zároveň i reagujícím neboli tím, co reaguje podle toho, co cítí. My

pak tuto reakci vnímáme s pocitem slasti v srdci, v souladu s naším stavem, který se neustále rozvíjí a je připraven přijímat vlivy, které se pojí s mužností našich manželů i s naším konečným stavem této lásky a vycházejí z nich."

Dodaly ještě: „Dej si pozor, abys nepokládal tyto rozkoše, o kterých jsme hovořily, za konečné rozkoše manželské lásky. O těch my nikdy nemluvíme. Hovoříme jen o rozkoších našich srdcí, které vždy souhlasí se stavem moudrosti našich manželů."

Poté se v dálce objevil letící holub se zeleným lístkem v zobáku. Když se však přiblížil, namísto holuba jsem spatřil malého chlapce s kusem papíru v ruce. Přišel k nám, podal mi papír a požádal mě: „Přečti to v přítomnosti dívek fontány."

A tak jsem přečetl následující:

Řekni obyvatelům země, mezi nimiž žiješ, že existuje pravá manželská láska nabízející nespočet rozkoší, z nichž je dnes na zemi známo jen několik. Budou však poznány, až se církev zasnoubí Pánu a bude s Ním sezdána.

Zeptal jsem se: „Proč vás chlapec nazval ‚dívkami fontány‘ ?

„Nazýváme se ‚dívkami fontány‘, když u ní sedíme, protože jsme city k pravdám, jež patří moudrosti našich manželů. Fontána symbolizuje pravdu moudrosti a růžová zahrada, ve které sedíme, její rozkoše."

Jedna ze sedmi žen pak upletla z růží věneček. Postříkala jej vodou z fontány a položila ho na čapku, kterou měl na hlavě chlapec. Řekla mu: „Přijmi tyto rozkoše inteligence. Jak víš, tvá čapka označuje inteligenci a tento věneček z růží její rozkoše."

Takto ozdoben se chlapec vydal na zpáteční cestu. V dálce opět vypadal jako letící holub, ale tentokrát s malou korunkou na hlavě.

○ několik dní později jsem opět uviděl těchto sedm žen, tentokrát však v jiné růžové zahradě. Zahrada byla nádherná, taková, jakou jsem ještě nikdy dřív neviděl. Byla kruhová a růže v ní byly uspořádány do jakési duhy. Vnější pruh tvořily růže s fialovými květy, za ním směrem dovnitř následoval pruh zlatožlutých květů, za ním pruh tmavomodrých květů a vnitřní pruh byl svěže zelený. Uvnitř této duhy z růží byla malá tůňka s křišťálově čistou vodou.

Sedm manželek, minule nazvaných dívkami fontány, sedělo v zahradě. Když mě zahlédly u mého okna, opět na mě zavolaly. Došel jsem k nim a ony se zeptaly: „Viděl jsi na zemi něco krásnějšího ?" „Ne, neviděl."

„Takové nádherné zahrady vytváří Pán v jediném okamžiku," pokračovaly. „Zobrazují něco nového na zemi, neboť vše, co Pán vytvoří, něco zobrazuje. Zkus ale hádat, co zobrazuje tato zahrada. My se domníváme, že rozkoše manželské lásky."

„Rozkoše manželské lásky, o kterých jste minule tak moudře a výmluvně hovořily ? Když jsem vás opustil, pověděl jsem o našem rozhovoru několika manželkám v našem světě. Řekl jsem jim: ‚Byl jsem poučen, a teď tedy vím, že vy ženy cítíte ve svém srdci rozkoše manželské lásky, které dokážete přenášet na své manžely v míře, v jaké jsou moudří. Víím také, že v duchu na své manžele od rána do večera upíráte svůj zrak a neustále zvažujete, jak jejich ducha nasměrovat a dovést k hlubší moudrosti, abyste tak mohly tyto rozkoše polapit.‘ Dále jsem jim vysvětlil, co máte na mysli duchovně - racionální a duchovně - morální moudrostí a že ve vztahu k manželství znamená milovat pouze jedinou manželku a zbavit se touhy po ostatních ženách."

Na to však ženy v našem světě odpověděly smíchem. „O čem to mluvíš ?“ ptaly se. „To celé je nesmysl. O manželské lásce nic nevíme. A jestli z ní něco zakoušejí naši manželé, my z ní nezakoušíme nic. Jak bychom pak mohly cítit její rozkoše ? Ve skutečnosti se občas energicky vzpíráme i tomu, co ty nazýváš konečnými rozkošemi, protože nám to někdy bývá odporné téměř jako znásilnění. Podívej se pozorně, vidíš snad něco z této lásky na našich tvářích ? Proto buď mluvíš nesmysly, nebo jen žertuješ, stejně jako těch tvých sedm žen, které ti navykládaly, že myslíme na své manžely od rána do večera a neustále věnujeme pozornost jejich rozmarům a potěšením, abychom tak od nich získaly rozkoše !“

Opakuji vám, co mi tyto ženy řekly, protože to nejenom uvádí vše v pochybnost, ale i naprosto odporuje všemu, o čem jste minule u fontány hovořily a čemu jsem tak zaujatě naslouchal a věřil."

„Příteli," opáčily ženy, „ty nevíš vůbec nic o moudrosti a opatrnosti žen. Ženy tyto věci před muži skrývají, a to právě proto, aby je muži milovali. Každý muž, není-li racionální a morální duchovně, ale pouze přírodně, je totiž ke své ženě chladný. Tento chlad leží skrytý v jeho nejhlubším nitru; moudrá a opatrná žena jej však dokáže bystře a přesně zpozorovat a skryt svou manželskou lásku tak hluboko do srdce, že z ní neprojeví vůbec nic na tváři, hlasem ani chováním. Jedná tímto způsobem, protože nakolik by dala svou lásku najevo, natolik by se manželský chlad jejího muže vylil z jeho nitra, kde se ukrývá, a projevil se navenek. Vyvolalo by to úplný chlad i v jeho těle a muž by se chtěl izolovat také od života společné postele a ložnice."

„Co takový chlad, který nazýváte chladem k manželství, vyvolává ?“

„Vyvolává jej nepřičetnost mužů v duchovních záležitostech. Každý muž, který je v duchovních záležitostech nepřičetný, je v nejhlubším nitru ke své manželce chladný, avšak vřelý k dívkám lehkých mravů. Protože manželská a smilná láska jsou vzájemně protikladné, manželská láska je chladná, je-li smilná láska vřelá. Převládá-li tedy v muži chlad k manželství, nemůže vydržet jakýkoliv cit lásky od své manželky, dokonce ani jeho nejnepatrnější náznak. Proto ženy svou lásku tak moudře a opatrně skrývají, a nakolik ji takto popírají a odpírají ji, natolik se zájem muže oživuje pomocí smyslné sféry, která jej rozehrívá. Ženy těchto mužů proto nezakoušejí takové slasti srdce jako my, ale pouze potěšení. Ty na straně mužů musíme nazvat požitky nepřičetnosti, protože to jsou požitky smilné lásky."

Svého manžela naopak miluje každá mravně čistá žena, a to i takového, který je mravně nečistý. Protože však její lásku může v muži přijímat pouze moudrost, tato žena vynakládá veškeré své úsilí, aby jeho nepřičetnost změnila v moudrost, tedy aby mu zabránila toužit po jiných ženách. Toho dosahuje tisíci tajnými způsoby a dává si přitom dobrý pozor, aby její manžel žádný z nich nezpozoroval. Dobře totiž ví, že láska se nedá vynutit a že může být získána pouze ve stavu svobody. Proto žena dostala do vínku schopnost rozpoznat pohledem, sluchem i hmatem jakýkoliv duševní stav svého muže, zatímco muž žádný duševní stav své ženy rozpoznat nedokáže."

Každá mravně čistá žena může hledět na svého manžela s přísným výrazem, mluvit na něj příkrým hlasem nebo se i rozzuřit a hádat se s ním, a zároveň k němu v srdci přechovávat něžnou a jemnou lásku. Tyto projevy zlosti a předstírání usilují o to, aby se muž stal moudrým a mohl přijmout její lásku, což lze poznat i z toho, jak rychle může být taková žena usmířena. Manželky kromě toho hluboko ve svém srdci a nitru znají, jak svou lásku skrývat a tím zabránit, aby se chlad v mužích rozlil ven a uhasil v nich dokonce i oheň smilného tepla, čímž by se změnili ze zeleného dřeva na dřevo suché."

Když po dalším podobném povídání těchto sedm žen domluvilo, přišli jejich manželé. Nesli

v rukou hrozny vína - některé hrozny příjemně voněly, jiné však nepříjemně páchly. Ženy se zeptaly:

„Proč jste přinesli i tyto zkažené a plané plody ?“

„Protože jsme ve svých duších, které jsou spojené s vašimi, vycítili, že s tímto mužem hovoříte o pravé manželské lásce a jejích rozkoších, které jsou rozkošemi moudrosti, a také o smilné lásce a jejích rozkoších, které jsou rozkošemi nepřičetnosti. Příjemně vonící hrozny jsou prvním druhem rozkoší a páchnoucí hrozny tím druhým.“

Manželé pak potvrdili, co řekly jejich manželky, a dodali, že rozkoše nepřičetnosti vypadají navenek podobně jako rozkoše moudrosti, avšak liší se uvnitř - „jsou jako dobré a špatné hrozny, které jsme přinesli,“ pravili. „Mravně čistí i nečistí jsou navenek stejně moudří, ale vnitřně je jejich moudrost naprosto odlišná.“

Potom ke mně znovu přišel malý chlapec s papírem v ruce. Podal mi ho a řekl: „Čti.“ A tak jsem četl:

Vězte, že rozkoše manželské lásky stoupají až do nejvyššího nebe. Cestou i tam se spojují s rozkošemi všech nebeských lásek, a tak vstupují do jejich štěstí, které trvá věčně. Důvodem je, že rozkoše této lásky jsou také rozkošemi moudrosti.

Vězte také, že rozkoše smilné lásky sestupují dolů do nejnižšího pekla a cestou i tam se spojují s rozkošemi všech pekelných lásek, a tak vstupují do jejich neštěstí, které spočívá v útrapách vlastních všem těmto radostem srdce. Důvodem je, že rozkoše této lásky jsou také rozkošemi nepřičetnosti.

Potom se manželé s manželkami vydali na zpáteční cestu a doprovodili malého chlapce až k místu, kde se jeho cesta stáčela vzhůru do nebe. Tak zjistili, že společenství, ze kterého jej vyslali, je společenství nového nebe, se kterým bude spojena nová církev na zemi.

Manželská láska 293-294

(29)

DISKUSE O DUŠI

Jednou jsem nedaleko spatřil zvláštní atmosférický úkaz.

Spatřil jsem mrak rozdělený na menší mraky, z nichž některé byly modré, jiné tmavé, a ty se zdály do sebe narážet. Protínaly je pruhy blyštících se paprsků; některé měly ostré konce, jako by to byla ostří mečů, jiné tupé, jako by to byly zlomené meče. V jednom okamžiku paprsky vyrazily jakoby ke střetu, v dalším se stáhly do sebe, trochu jako pěšní zápasníci. Vypadalo to, jako by tyto malé různobarevné mráčky spolu bojovaly, avšak jen ve hře.

Jelikož se tento atmosférický jev odehrával nedaleko, upřel jsem pohled a podíval se pozorněji. Spatřil jsem chlapce a mladé i staré muže, jak vstupují do budovy z mramoru s porfyrovými základy. Úkaz se odehrával nad budovou. Zeptal jsem se jednoho z mužů vcházejících dovnitř, co se tam děje.

„V této vyšší škole (Pozn. překl.: „Gymnasium“, škola pro dospělou mužskou mládež, kde byly pěstovány i duchovní vědy; vyšší škola.) jsou mladí mužové zasvěcováni do různých

předmětů moudrosti," odpověděl.

Vešel jsem spolu s nimi dovnitř. Byl jsem v duchu, tedy ve stavu podobném tomu, v němž jsou lidé v duchovním světě - duchové a andělé.

Ve škole jsem viděl vpředu slavnostní křeslo, uprostřed spousty lavic, po stranách další sedadla a nad vchodem balkón. Slavnostní křeslo bylo určeno pro mladé muže, kteří postupně přicházeli na řadu a odpovídali na položené otázky. Lavice byly pro posluchače a sedadla po stranách pro ty, kteří v minulosti dali moudré odpovědi. Balkón byl pro starší, kteří vystupovali jako rozhodčí a soudci. Uprostřed balkónu byl stupínek a na něm seděl moudrý muž, kterého nazývali ředitelem. To on pokládal otázky, na které měli odpovídat mladí muži v křesle.

Když se všichni usadili, muž na stupínku povstal a řekl: „Odpovězte na následující otázku a svou odpověď, můžete-li, vysvětlete: *Co to je a jaká je duše ?*”

To všechny ohromilo. Ozval se šepot a někteří ze zástupu v lavicích začali vykřikovat: „Kdo od saturnského věku až po dnešní dobu dokázal rozumem pochopit a dovtípit se, co to je duše nebo dokonce jaká je ? Není to nad rámec poznání lidského rozumu ?”

Lidé na balkóně však odpověděli: „Není to nad rámec lidského rozumu, ale v rámci jeho možností a schopností. Jen odpovídejte.”

A tak mladí muži, kteří byli vybráni, aby toho dne usedli do křesla a odpovídali, povstali. Bylo jich pět, prověřených staršími a označených za nadmíru bystré, kteří usedli do čalouněných sedadel po stranách slavnostního křesla. Předstupovali postupně v pořadí, ve kterém seděli. Každý si přitom oblékl hedvábnou tuniku barvy opálu, přes ni jemnou vlněnou tógu s vetkanými květinami a na hlavu si posadil klobouk s rozetou obklopenou malými safíry na dýnku.

První takto oděný muž usedl a promluvil: „Co to je duše a jaká je, to nebylo od prvního dne stvoření nikomu zjeveno. Je to tajemství, jež střeží pouze Bůh. Zjistilo se, že duše dlí v člověku jako královna. Kde se však nachází její dvůr, to je předmětem dohadů mnoha učenců. Někteří z nich se domnívají, že se *nalézá* v malém hrbolku mezi velkým a malým mozkem, nazývaném epifýza. Domnívají se, že se nachází právě tam, protože tato dvě mozková centra řídí celého člověka a epifýza řídí je. Co tedy řídí svými rozkazy dvě mozková centra, to musí řídit také celého člověka od hlavy až k patě.”

Dodal ještě: „Tento názor považovalo mnoho lidí ve světě za pravdivý či velmi pravděpodobný, ale v pozdější době byl odmítnut jako pouhý výmysl.” Když dokončil svou řeč, mladý muž si sundal tógu, tuniku a klobouk, které si oblékl druhý z vybraných, než usedl do křesla.

Prohlásil, že nikdo v celém nebi ani na celém světě neví, co to je duše ani jaká je. „Víme pouze tolik,” pokračoval, „že existuje a že je v člověku. Kde tam ale je, to je předmětem pouhých dohadů. Je jisté, že sídlí v hlavě, protože tam sídlí myšlení rozumu a vůle tam tvoří své záměry; ve tváři v přední části hlavy se také *nalézá* pět smyslových orgánů člověka. To vše oživuje duše, která sídlí v hlavě; kde je však její dvůr, to bych se neodvážil hádat. V různých dobách jsem se přikláněl k lidem s různými názory: k těm, kteří ji hledali ve třech mozkových dutinách, v *corporum striatum*, v míšní hmotě obou mozkových center, ve hmotě mozkové kůry nebo v tvrdé pleně mozkové. Nechyběly totiž argumenty na podporu kteréhokoli z těchto míst.

Argumenty pro tři mozkové dutiny spočívaly v tom, že jsou příjemcem ducha života. (*Pozn. překl.: Lat. spirituum animalium - předpokládaný zdroj vjemů a volných podnětů.*) a

tkáňového moku pro celý mozek. Ve prospěch *corporum striatum* hovořil fakt, že tvoří míchu, ze které vystupují nervy a kterou se obě části mozku napojují na páteř, kde páteř s míchou určuje strukturu celého těla. Argumenty pro míšní hmotu obou mozkových center dokazovaly, že jde o seskupení a hmotu všech vláken, jež jsou výchozími prvky pro vývoj člověka. Pro hmotu mozkové kůry hovořilo, že se zde nalézají nejzazší hranice a počátky všech vláken, a tedy i počátky všech vjemů a pohybů. Pro tvrdou plenu mozkovou hovořila skutečnost, že jde o společnou pokrývku obou mozků, která se odtud v jistém smyslu spojitě prostírá až k srdci a přes ně a k vnitřním tělesným orgánům a přes ně.

Co se mě týče, nepovažuji žádnou z těchto teorií za horší než druhou. Rozhodněte, prosím, vy sami, která z nich je nejlepší."

Když domluvil, sesedl z křesla a předal tuniku, tógu a klobouk třetímu mluvčímu, který zaujal jeho místo a promluvil následovně:

„Jak se může někdo tak mladý jako já dobře zhodnotit tak vznešeného předmětu ? Vyzývám proto vzdělance sedící po stranách sálu, vyzývám vás moudré sedící na balkóně, vyzývám dokonce i anděly v nejvyšším nebi: může si někdo pomoci světla svého rozumu vytvořit jakoukoliv představu o duši ? Co se týká jejího sídla v člověku, mohu hádat stejně dobře jako kdokoliv jiný. Já odhaduji, že se nachází v srdci, a odtud i v krvi. Vycházím z toho, že srdce prostřednictvím krve řídí trup i hlavu. Vychází z něj velká céva zvaná aorta, jež dosahuje do celého trupu. Z ní vycházejí cévy zvané krční tepny, jež dosahují do celé hlavy. Lidé se proto shodli na tom, že duše prostřednictvím krve ze srdce udržuje, vyživuje a oživuje celý organický systém trupu i hlavy.

Toto tvrzení dále podporuje skutečnost, že Písmo svaté se tolikrát zmiňuje o „duši a srdci“. Například: člověk má milovat Boha ‚celou svou duší a celým svým srdcem‘; a Bůh tvoří v člověku ‚novou duši a nové srdce‘ (Dt 6,5; 10,12; 11,13; 26,16; Jr 32,41; Mt 22,37; Mk 12,30.33; L 10,27 a na dalších místech). Uvádí také výslovně, že krev je duší těla (Lv 17,11.14)."

Někteří z posluchačů vzrušeně zvolali: „Jak učené!“ Byli to členové duchovenstva.

Potom si oblek vzal čtvrtý v řadě, posadil se do křesla a prohlásil: „I já mám podezření, že nikdo nemá tak bystrou a vytříbenou mysl, aby dokázal porozumět tomu, kde se nalézá duše a jaká je. Proto soudím, že každý, kdo se ji kdy snažil vypátrat, jen mrhal svými schopnostmi. Již od mládí jsem však věřil názoru dávných lidí, že duše je v celém člověku a v každé jeho části, v hlavě a v každé její jednotlivosti stejně jako v trupu a v každé jeho jednotlivosti. Moderní učenci ji nesmyslně umísťují do jedné části namísto do všech. Kromě toho duše je duchovní jsoucnost, které nelze přiřadit žádný rozměr ani místo, ale pouze přebývání a plnost. Je zde snad někdo, kdo by neměl na mysli život, když se mluví o duši ? A není život zároveň v celku i v každé části ?"

S tím mnozí v sále souhlasili.

Po něm následoval pátý mluvčí, který oděn do téhož šatu v slavnostním křesle prohlásil: „Nebudu se zdržovat, abych hovořil o tom, kde se nalézá duše, zda v nějaké konkrétní části nebo v celém člověku. Budu však vycházet ze svých vlastních znalostí a povím svůj názor na to, co to je duše a jaká je. Nikdo nemyslí na duši jinak než jako na něco čistého, podobného éteru či vzduchu nebo vánku, jehož životní síla pochází ze schopnosti myslet, kterou lidé vynikají nad zvířaty. Tento názor zakládám na skutečnosti, že když člověk zemře, říká se o něm, že vydechl či vypustil duši či ducha. Lidé proto věří, že duše žijící po smrti je takovýmto dechem obsahujícím vědomí, který se nazývá duší. Co jiného by duše mohla být ?

Protože jsem však slyšel lidi na balkóně tvrdit, že otázka, co to je duše a jaká je, nepřevyšuje možnosti lidského rozumu, ale je v rámci jeho možností a schopností, vyzývám vás a prosím, abyste nám toto věčné tajemství vy sami prozradili."

Starší na balkóně pohlédli na ředitele, který otázku položil. Ten z jejich přikyvování vyrozuměl, že si přejí, aby sešel dolů a podal vysvětlení. Sestoupil proto hned se stupínku, prošel sálem a posadil se do křesla. Tam roztáhl paže a řekl:

„Poslouchejte, prosím, pozorně. Je tady někdo, kdo by nevěřil, že duše je tou nejvnitřnější a nejjemnější podstatou člověka? Je však podstata bez formy něčím jiným než výplodem fantazie?

Duše je tedy formou; povím vám však, jakou. Je formou všech aspektů lásky a všech aspektů moudrosti. Všechny aspekty lásky se nazývají pohnutky a všechny aspekty moudrosti se nazývají chápání. Chápání plyne z pohnutek, a proto společně s nimi vytváří jedinou formu obsahující nespočetné součásti, které jsou však tak dobře a soudržně uspořádány, že mohou být nazvány jedním celkem. Takto je lze nazvat, protože jim nelze nic odebrat ani k nim nic přidat, aby tímto celkem zůstaly. Je lidská duše něčím jiným než touto formou? Všechny aspekty lásky a všechny aspekty moudrosti jsou podstatou této formy; a člověk má tuto podstatu v duši, a z ní i v hlavě a v těle.

Vy se nazýváte duchové a andělé. Ve světě jste věřili, že duchové a andělé jsou jako závan větru či jako částičky éteru, a na ten způsob i mysleli a dušemi. Nyní jasně vidíte, že jste vpravdě, skutečně a doopravdy lidé, kteří ve světě žili a mysleli v materiálním těle. Věděli jste tehdy, že to není tělo, které žije a myslí, ale duchovní podstata v tomto těle. Tu jste nazývali duše. Její formu jste neznali; nyní ji však vidíte a budete ji dál vidět. Vy všichni jste duše, o jejichž nesmrtelnosti jste tolik slyšeli, přemýšleli, mluvili a psali. A protože jste formy lásky a moudrosti přicházející od Boha, nemůžete nikdy zemřít. Tím má duše lidskou formu, ze které nemůže být nic vyřazeno a které nemůže být nic přidáno. Je tou nejvnitřnější formou ze všech forem celého těla. A protože zevní formy přijímají z nitra podstatu i formu, jste dušemi přesně tak, jak se jevíte před svým a před naším zrakem. Stručně řečeno, duše je skutečným člověkem, protože je nejvnitřnějším člověkem, a její forma je lidskou formou v naprosté dokonalosti. Není však životem, ale tím nejbližším příjemcem života od Boha, a tak Božím příbytkem."

Mnozí z posluchačů odměnili tuto řeč potleskem, avšak někteří podotkli: „Musíme o tom přemýšlet."

Odebral jsem se domů. Náhle se nad školou, tam, kde se předtím odehrával atmosférický úkaz, objevil zářící mrak bez jakýchkoliv pruhů a paprsků, které by spolu bojovaly. Mrak pronikl střechou dovnitř a osvětlil zdi. Bylo mi řečeno, že lidé uvnitř spatřili nápisy, mezi nimiž byl následující:

*Hospodin Bůh vdechl člověku v chřípi dech života, a tak se stal člověk živou duší.
(Pozn. překl.: Doslova z latinského originálu „duše života“ - latinský termín „anima“ znamená dech i duši. Hebrejsky: dech, duch. Ekumenický překlad tohoto verše zní:
„Tak se stal člověk živým tvorem.“) Gn 2,7*

Manželská láska 315

VE SVATEBNÍ ZAHRADĚ

Jednou jsem se procházel s klidem v duši a s příjemně veselou myslí, když tu jsem v dálce spatřil les, kterým vedla cesta k malému paláci. Viděl jsem do něj vcházet mladé ženy, muže a manželské dvojice. Byl jsem v duchu, a tak jsem se přiblížil. Zeptal jsem se strážce u vstupu na cestu, zda mohu také vstoupit. Zadíval se na mě. Zeptal jsem se: „Proč se na mě díváš ?“

„Dívám se, abych poznal, zda onen radostný klid, který se ti zračí ve tváři, má v sobě něco z radosti manželské lásky. Za touto cestou je malá zahrada a v ní dům. V něm přebývá právě sezdaná dvojice, které dnes přicházejí blahopřát přátelům. Neznám lidi, které vpouštím dál, ale bylo mi řečeno, že je poznám podle tváře. Uvidím-li v jejich tváři radost manželské lásky, mám je pustit dál, avšak nikoho jiného.“

Všichni andělé vidí na tváři lidí radosti jejich srdce. Radost lásky, kterou viděl na mé tváři, pocházela z mého rozmyšlení o manželské lásce. Vyzařovala z mých očí a pronikala nitrem mé tváře. Řekl, že mohu jít dál.

Cesta, kterou jsem přišel, byla tvořena ovocnými stromy, jejichž větve se vzájemně proplétaly a vytvářely tak po obou stranách cesty spojitou stěnu stromů. Vstoupil jsem do malé zahrady vonící keři a květinami, jež byly uspořádány do párů; bylo mi řečeno, že takové zahrady bývají kolem domů, kde se konají nebo kde proběhly svatby, a nazývají se proto svatební zahrady.

Poté jsem vkročil do domu, kde seděli novomanželé. Drželi se za ruce a rozmlouvali spolu z pravé manželské lásky. Na jejich tváři se zračil obraz manželské lásky a v jejich rozhovoru její životní síla.

Když jsem jim spolu s mnoha dalšími návštěvníky poblahopřál a popřál štěstí, vyšel jsem ven do svatební zahrady. Vpravo jsem spatřil skupinku mladých mužů a žen, ke které spěchali všichni, kdo vyšli z domu. Hovořili totiž o manželské lásce a hovor měl v sobě jistou skrytou sílu, kterou k sobě přitahoval srdce všech přítomných.

I já jsem se zaposlouchal do moudré řeči, která dá se shrnout v následující: „Božská prozřetelnost Pána vládne těm nejmenším detailům i těm nejobecnějším zákonitostem, které se týkají manželství v nebi a které se v nich nacházejí, neboť veškeré štěstí nebe vyvěrá z radostí manželské lásky, tak jako lahodná voda tryská ze sladkého pramene. Proto Pán zařizuje, že se rodí manželské páry. Ty jsou nepřetržitě vychovávány k manželství, aniž by o tom dívka nebo chlapec něco věděli. Když uplyne určený čas, mladá žena a mladý muž, kteří jsou nyní ve věku vhodném pro manželství, se nyní jakoby osudovou náhodou setkají a všimnou si jeden druhého. Ihned jakoby instinktem poznají, že patří k sobě, a jistý vnitřní diktát mladému muži říká: ‚Ta je má‘ a mladé ženě: ‚Ten je můj‘. Nechají tuto myšlenku nějakou dobu uzrát ve svých myslích, a potom si o tom rozvážně promluví a zasnoubí se.“

Řekl jsem jakoby osudovou náhodou a instinktem, avšak ve skutečnosti jsem měl na mysli Božskou prozřetelnost; tak se to totiž jeví tehdy, když si Božské prozřetelnosti nejsme vědomi.“

Mluvčí potvrdil své tvrzení, že se rodí manželské páry a že jsou vychovávány k manželství, aniž by o tom oni sami cokoliv věděli, poukazem na manželskou podobnost, která se jim zračí v tvářích, a také poukazem na jejich nejvnitřnější a věčnou jednotu duší a myslí. To by

tak jako v nebi nebylo možné, kdyby vše nepředvídal a neobstarával Pán.

Obecenstvo této řeči moudrému muži zatleskalo. On pak pokračoval, že se manželský princip nalézá i v tom nejmenším detailu každého člověka, muže i ženy, avšak u obou pohlaví je rozdílný. Manželský princip muže je i v těch posledních detailech schopen spojení s manželským principem ženy, a naopak. Potvrdil to na příkladu spojení dvou schopností, vůle a intelektu, jež v každém jednotlivci konají společně v každém detailu mysli i těla. Z toho je patrné, že v každé, i v té nejmenší části člověka je obsažen manželský princip. Je to také zřejmé z párových orgánů, jako jsou dvě oči, dvě uši, dvě nosní dutiny, dvě tváře, dva rty, dvě paže a ruce dvě, dvě nohy a chodidla, a dvě hemisféry mozku, dvě srdeční komory, dva plicní laloky, dvě ledviny, dvě varlata. I ty orgány, které nejsou dva, jsou rozdělené na dvě části. Jsou ve dvojicích proto, že jedna věc je vůle, a druhá intelekt; pracují však tak zázračným způsobem dohromady, že vystupují jako jeden celek. Proto dvě oči vytvářejí jediný zrak, dvě uši jediný sluch, dvě nosní dutiny jeden čich, dva rty jednu řeč, dvě ruce jednu práci, dvě nohy jeden krok, dvě mozkové hemisféry jedno sídlo mysli, dvě srdeční komory jednu životadárnou činnost pro tělo prostřednictvím krve, dva plicní laloky jeden dech, a tak dále. Muž a žena, jsou-li takto sjednoceni pravou manželskou láskou, vytvářejí jeden plně lidský život.

Zatímco takto hovořil, objevil se vpravo načervenalý záblesk světla a vlevo bílý záblesk. Byly mírné a pronikly nám očima do mysli, které tím osvětlily. Následovalo hromobití, které bylo vlastně šepotem z nebe. Šepot sílil, jak se přibližoval.

Když to moudrý mluvčí uviděl a uslyšel, řekl: „To je pro mě znamení a pokyn, abych přidal ještě další podrobnost. Pravá část z těchto párů, o kterých jsem mluvil, představuje jejich dobro, a levá část jejich pravdu. Je to díky manželství dobra a pravdy, které je lidem vrozené v každém jejich detailu i celku. Dobro se vztahuje k vůli a pravda k intelektu, a obojí společně k oběma jako celku. Proto je v nebi pravé oko dobrem zraku a levé oko pravdou zraku; pravé ucho je dobrem sluchu a levé ucho je pravdou sluchu; pravá ruka je dobrem síly člověka a levá ruka pravdou jeho síly; obdobně je tomu i u ostatních párů. Díky tomuto významu pravých a levých částí Pán řekl: Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrví je;... a jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji.' (Mt 5,29-30) Myslel tím, že pokud se dobro stane zlem, má být odhozeno. Také řekl svým učedníkům, aby hodili síť na pravou stranu lodi, a když tak učinili, chytily velké množství ryb (J 21,6-7). Myslel tím, že budou učit dobrou účinnou lásku, a tím shromažďovat lidi."

Po těchto slovech se dva záblesky ukázaly znovu, avšak ještě mírnější než předtím. Vypadalo to, jako by levý záblesk nabyl své bělosti z červené barvy pravého záblesku. Muž řekl: „Je to znamení z nebe, které potvrzuje, co jsem řekl, protože vše ohnivé je v nebi dobrem a vše bílé pravdou. Jak jsme viděli, že levý záblesk nabyl své bělosti z červené pravého záblesku, to je názorným znamením toho, že bělost světla či světlo samo není ničím jiným než odleskem ohně."

Posluchači, rozradostněni dobrem a pravdou ze záblesků i z toho, co o nich slyšeli, se vydali domů.

Manželská láska 316

POUČENÍ O ROZDÍLU SVĚTŮ

Když byl problém o duši ve škole prodebatován a vyřešen, viděl jsem, jak všichni popořádku odcházejí. Jako první odcházel ředitel, po něm starší členové, kteří měli mezi sebou pět mladíků, již před chvílí odpovídali na položenou otázku, a nakonec ostatní. Vyšli ven a rozptýlili se kolem budovy po chodnících obklopených keři. Tam se rozdělili na malé skupinky. V každé skupince bylo vždy několik mladíků s jedním ze starších, který seděl na balkóně, a diskutovali o některém problému vyžadujícím moudrost.

Pozoroval jsem je z místa, kde jsem byl ubytován, vstoupil do stavu ducha a v duchu se vydal za nimi. Přiblížil jsem se k řediteli, který nedávno položil otázku o duši. Když mě spatřil, překvapeně se zeptal:

„Kdo jsi ? Pozoroval jsem tě, jak přicházíš, a byl jsem ohromen - chvíli jsi byl před mými zraky viditelný a chvíli neviditelný; v jednom okamžiku jsem tě viděl a v dalším jsi náhle zmizel. Určitě nejsi ve stejném životním stavu jako lidé v naší zemi.“

Usmál jsem se: „Nejsem herec ani Vertumnus,“ *(Pozn. překl.: Staroitalský bůh proměn a ročních počasí, o kterém se věřilo, že neustále mění svůj tvar.)* ale chvíli jsem ve vašem světle a chvíli ve vašem stínu, takže jsem cizincem a zároveň místním.“

Ředitel na mě pohlédl: „To je podivné a zvláštní. Řekni mi, kdo jsi ?“

„Jsem ve světě, ve kterém jste kdysi žili i vy a který jste opustili, tedy v přírodním světě, a také ve světě, do kterého jste přišli a kde přebýváte nyní, tedy v duchovním světě. Jsem tedy v přírodním stavu a zároveň ve stavu duchovním - v přírodním stavu tehdy, když jsem s lidmi na zemi, a v duchovním stavu tehdy, když jsem s vámi. Když jsem v přírodním stavu, jsem pro vás neviditelný, ale když jsem ve stavu duchovním, tehdy mě vidíte. Tuto schopnost mi dal Pán. Vy jako osvícená osoba dobře víte, že člověk, který patří do přírodního světa, nemůže vidět ty, kdo patří do světa duchovního, a naopak. Když proto ponořím svého ducha do těla, nemůžete mě vidět, když jej však z těla uvolním, vidíte mě. Učil jste ve škole, že vy všichni jste duše - a duše může vidět jiné duše, protože mají lidskou formu. Víte ale, že jste se jako duše neviděli, dokud jste byli ve svých tělech v přírodním světě. To je důsledek rozdílu mezi duchovním a přírodním.“

Když slyšel o rozdílu mezi duchovním a přírodním, zeptal se:

„Jakého rozdílu ? Není to jako rozdíl mezi něčím více a méně čistým ? Není duchovní čistším přírodním ?“

„Nejde o takový rozdíl, ale spíše o rozdíl mezi prvotním a následným, mezi nimiž neexistuje žádný konečný vztah. Prvotní je totiž v následném, tak jako je příčina ve svém následku, a následné se odvozuje z prvotního tak jako následek ze své příčiny. Proto je jedno pro druhé neviditelné.“

„Přemýšlím a přemítám o tomto rozdílu, leč stále marně. Přál bych si to pochopit,“ poznamenal ředitel.

„Nejenže to pochopíte, ale také tento rozdíl spatříte,“ ubezpečil jsem ho. Pak jsem pokračoval: „V duchovním stavu jste tehdy, když jste mezi svými vlastními lidmi, a ve stavu přírodním, když jste se mnou. Se svými lidmi totiž mluvíte duchovním jazykem, který je společný všem duchům a andělům, ale se mnou hovoříte mým vlastním jazykem. Každý

duch či anděl, který hovoří s člověkem, mluví totiž jeho jazykem, francouzsky s Francouzem, anglicky s Angličanem, řecky s Řekem, arabsky s Arabem a tak dále. Abyste si proto uvědomil rozdíl mezi duchovním a přírodním ve vztahu k jazykům, učiňte následující: jděte ke svým lidem, řekněte tam něco a pronesená slova si zapamatujte. Pak se s těmito slovy na mysli vraťte a vyslovte je v mé přítomnosti."

Učinil tak a pak se ke mě vrátil a vyslovil ona slova, která měl na jazyku, ale žádnému z nich neporozuměl. Byla to zvláštní a neznámá slova, která se nevyskytují v žádném jazyce přírodního světa. Když ještě několikrát experiment zopakoval, ukázalo se jasně, že všichni v duchovním světě mají duchovní jazyk, který nemá nic společného s jakýmkoliv jazykem ve světě přírodním. Každý začne tento jazyk po smrti automaticky používat. Zároveň zjistil, že vlastní zvuk duchovního jazyka se natolik liší od zvuku přírodního jazyka, že i když je hlasitý, přírodní člověk jej neslyší, stejně jako duchovní člověk neslyší zvuky přírodní.

Potom jsem ředitele a okolostojící požádal, aby šli ke svým lidem, tam na kousek papíru napsali nějakou větu a potom papír přinesli zpět a přečetli mi jej. Učinili tak a vrátili se s papírem. Když jej však chtěli přečíst, vůbec větu nerozuměli, protože se skládala z několika písmen, přes která vedly zakřivené tahy, přičemž každé jednotlivé písmeno mělo svůj zvláštní význam. Jelikož každé písmeno tamější abecedy má vlastní význam, je zřejmé, proč se Pán nazývá „alfa a omega". Jak stále znovu odcházeli, psali a vraceli se, objevili, že jejich písmo obsahuje nespočet prvků, které nemůže vyjádřit žádné přírodní písmo. Bylo jim vysvětleno, že myšlení duchovního člověka je nepochopitelné a nevyjádřitelné pro přírodního člověka a nemůže být žádným způsobem vloženo či přeneseno do nějakého jiného písma či jazyka.

Protože okolostojící nechtěli uvěřit, že duchovní myšlení přesahuje myšlení přírodní natolik, že je relativně nevyjádřitelné, vyzval jsem je: „Učiňte další pokus. Běžte do svého duchovního společenství, myslete tam na něco, podržte si tuto myšlenku v mysli, vraťte se a přede mnou ji vyjádřete."

Šli tedy, tam na něco mysleli a s danou myšlenkou na mysli se vrátili. Když ji však chtěli vyjádřit, nemohli. Nenalezli totiž žádná vhodná pojetí přírodního myšlení, která by odpovídala pojetím duchovního myšlení. Obdobně nebyli schopni nalézt vhodná slova, která by tato duchovní pojetí vyjádřila - myšlenková pojetí totiž nabývají formu ve slovech řeči.

Odcházeli, vraceli se zpátky a přesvědčovali se, že duchovní myšlenky jsou vyšší než přírodní, pro přírodního člověka nevyjádřitelné, nevyslovitelné a nepochopitelné. Protože jsou o tolik vyšší, řekli, že duchovní pojetí či myšlenky tvoří ve srovnání s přírodními jejich podstatu, a vyjadřují proto podstatu vlastností a pohnutek. Duchovní myšlenky jsou tedy počátkem a podstatou přírodních myšlenek. Ujasnili si také, že duchovní moudrost je podstatou moudrosti, nepochopitelná pro jakkoliv moudrého člověka ve světě přírodním.

Pak jim bylo řečeno z třetího nebe, že existuje ještě niternější či vyšší moudrost, zvaná nebeská, která má podobný vztah k moudrosti duchovní, jako má duchovní moudrost k přírodní. Tyto úrovně moudrosti plynou postupně v souladu s jednotlivými nebi z Pánovy Božské moudrosti, která je nekonečná.

Na závěr jsem kolemstojícím řekl: „Díky těmto třem experimentálním důkazům jste poznali podstatu rozdílu mezi duchovním a přírodním. Pochopili jste, proč je přírodní člověk neviditelný pro duchovního a duchovní člověk pro přírodního. Přesto jsou obojí lidé svými city a myšlenkami, a tedy i společnou přítomností, sdružení. A proto jste mě, pane řediteli, na cestě chvíli viděl a chvíli neviděl."

Poté ředitele vyzval hlas z vyššího nebe: „Vystupte nahoru.“ Vystoupil, a když se vrátil, řekl, že andělé stejně jako on dříve neznali rozdíl mezi duchovním a přírodním, protože nikdy předtím neměli příležitost provést srovnání s člověkem, který by byl zároveň v obou světech. Takové rozdíly se totiž nedají poznat jinak než jejich porovnáním.

Pak jsme poodešli a pokračovali jsme v hovoru o daném tématu. Řekl jsem: „Tyto rozdíly vznikají proto, že vy, kteří jste v duchovním světě, a jste proto duchovní lidé, přebýváte na úrovni substanciální, a ne materiální; a substanciální skutečnosti jsou počátky skutečností materiálních. Jste tedy na úrovni vzniku a jednotlivostí, a my jsme na úrovni odvozenin a složenin. Vy jste na úrovni jednotlivostí, my na úrovni obecností. A tak jako obecné skutečnosti nemohou vstoupit do jednotlivých, tak ani přírodní skutečnosti, jež jsou hmotné, nemohou vstoupit do duchovních, jež jsou substanciální. Stejně tak námořnické lano nemůže vniknout do ouška jehly a provléknout se jím, provaz nemůže vniknout nebo být vložen do jednoho z vláken, ze kterých se skládá, a vlákno nemůže vniknout do jedné z nitek, které jej tvoří.

O této skutečnosti lidé ve světě dobře vědí a učenci se shodují na tom, že přírodní nemůže ovlivnit duchovní, ale duchovní ovlivňuje přírodní. Přírodní člověk proto nemůže myslet jako duchovní člověk a nemůže jeho myšlení ani vyjádřit. Proto Pavel nazývá to, co slyšel z třetího nebe, jako nevypravitelné. *(Pozn. překl.: 1K 12,4)*

Kromě toho duchovní myšlení je bez prostoru a času, zatímco přírodní myšlení prostor a čas zahrnuje. Na každé představě přírodního myšlení, na rozdíl od představ duchovního myšlení, totiž něco z prostoru a času ulpívá. Důvodem je, že duchovní svět neexistuje v prostoru a čase tak jako svět přírodní, ale pouze v jejich zdáních - i tím se naše myšlenky a vjemy liší. Vy proto můžete myslet na Boží jsoucnost a všudypřítomnost od věčnosti, tedy na Boha před stvořením světa, protože myslíte na Boží jsoucnost od věčnosti bezčasově a na Jeho všudypřítomnost bezprostorově. Takto rozumíte věcem, jež přesahují představy přírodního člověka."

Dále jsem jim pověděl o tom, jak jsem jednou myslel na Boží jsoucnost a všudypřítomnost od věčnosti, tedy na Boha před stvořením světa, a zneklidnilo mě, že jsem ze svých představ nedokázal odstranit prostor a čas, protože do nich vstoupila představa přírody namísto Boha. Bylo mi však řečeno: „Zbav se představ prostoru a času, a uvidíš.“ Bylo mi umožněno je odstranit, a uviděl jsem. Od té doby jsem schopen myslet na Boha od věčnosti, a vůbec ne na přírodu od věčnosti, protože Bůh je přítomen bezčasově ve veškerém čase a bezprostorově ve veškerém prostoru. Příroda se svým časem a prostorem musí mít nutně počátek a původ. Ne však Bůh, který je mimo prostor a mimo čas. Příroda je proto z Boha, ne od věčnosti, ale v čase, tedy spolu se svými atributy prostoru a času.

Když mě ředitel s dalšími opustili, doprovodilo mě domů několik chlapců, kteří byli také ve škole. Stáli chvíli u mě, zatímco jsem psal, když tu si náhle všimli švába běžícího přes můj papír. Překvapilo je to a zeptali se: „Co je to za zvířátko, co tak rychle běží ?"

Řekl jsem jim, že se nazývá šváb a že jim o něm řeknu pár zajímavostí. Pověděl jsem jim, že přestože je tak malý, má tolik tělesných součástí a orgánů jako velbloud. Má svůj mozek, srdce, průdušky, smyslové, pohybové a reprodukční orgány, žaludek, střeva a mnoho dalších orgánů. Každý z nich se skládá z vláken, vazů, cév, svalů, šlach a membrán, a ty se skládají z ještě jednodušších struktur, jež jsou příliš malé, než aby se daly spatřit očima.

Chlapci podotkli, že jim to zvířátko připadá spíše jako něco jednoduchého.

„A přesto obsahuje nespočet součástí. Říkám vám to proto, abyste si uvědomili, že totéž

platí pro každý předmět, který se vám jeví jako jeden, jednoduchý a nedělitelný, včetně vašeho jednání, citů a myšlenek. Ujišťuji vás, že každý zákmit vašeho myšlení i každé zrnko vašich citů jsou donekonečna dělitelné, a že nakolik jsou vaše představy dělitelné, natolik jste moudří. Chápejte - vše, co je dělené, se stává stále komplexnějším, a ne jednodušším, protože stále vyšším dělením se věc přibližuje nekonečnu, v němž jsou všechny věci obsaženy nekonečně. To, co jsem vám právě řekl, je něco nového, co jste ještě neslyšeli."

Chlapci se pak vrátili do školy k řediteli a požádali jej, aby jako otázku ve škole někdy předložil nový problém, o kterém dřív nic neslyšeli.

„Co to je ?" zeptal se.

„Že vše, co se dělí, se stává stále komplexnějším, a ne stále jednodušším, protože se to přibližuje nekonečnu, ve kterém jsou všechny věci obsaženy nekonečně."

Slíbil, že tento problém přednese, a podotkl: „Rozumím tomu, protože jsem pochopil, že přírodní představa obsahuje nespočetné množství duchovních představ; a nejen to - jedna duchovní představa obsahuje nespočet představ nebeských. Tím se odlišují nebeská moudrost andělů třetího nebe, duchovní moudrost andělů druhého nebe a přírodní moudrost andělů nejnižšího nebe a také lidí."

Manželská láska 326-329

(32)

KDY JE LÁSKA BLÁZNIVÁ ?

Jednou jsem vyslechl příjemný rozhovor několika mužů o ženách. Diskutovali o tom; zda může některá žena milovat svého manžela, je-li nepřetržitě zamilovaná do své vlastní krásy - tedy miluje-li sama sebe pro svůj vzhled. Nejprve se shodli v tom, že žena má dvojí krásu - přírodní krásu tváře a postavy a duchovní krásu své lásky a způsobů. Shodli se na tom, že tyto dva druhy krásy jsou v přírodním světě často oddělené, ale v duchovním světě jsou vždy spojeny, protože vnější krása zde vyjadřuje lásku a způsoby. Proto se po smrti často stává, že ošklivá žena se stane krásnou a krásná žena ošklivou.

Zatímco muži takto rozmlouvali, přistoupilo k nim několik manželek a; požádalo je: „Dovolte nám zapojit se do vaší diskuse. Vy totiž hovoříte jen ze svých znalostí, my však z vlastních zkušeností. Kromě toho o lásce manželek víte tak málo, že nevíte téměř nic. Uvědomujete si vůbec, že ženy ze své moudré opatrnosti lásku, kterou chovají ke svým manželům, ukrývají co nejhlouběji do hrudi nebo do středu svého srdce ?"

Rozmluva pokračovala a první závěr mužů zněl, že každá žena si přeje být krásná vzhledem i způsoby, protože je již od narození citem lásky, a výrazem těchto citů je krása. Proto žena, která si nepřeje být krásná, není ženou, která si přeje milovat a být milována, a není proto opravdovou ženou.

To manželky komentovaly následovně: „Krása žen se skrývá v jejich jemné něžnosti a odtud v jejich vytříbené vnímavosti. Z této vnímavosti pochází láska ženy k muži i láska muže k ženě. Tomu vy ale asi nerozumíte."

Druhým závěrem mužů bylo, že před manželstvím si žena přeje být krásná pro všechny muže, avšak po sňatku, je-li mravně čistá, jen pro svého manžela.

K tomu manželky dodaly: „Když jednou manžel okusí přírodní krásu své ženy, již ji nevidí, a místo ní vidí její duchovní krásu, díky které ji lásku oplácí. Připamatovává si i její přírodní krásu, ale již jinak.“

Třetím závěrem mužů bylo konstatování, že pokud si žena po uzavření manželství přeje být krásná stejným způsobem jako dříve, miluje muže obecně, a ne jednoho muže. „Žena, která miluje sebe samu pro svou krásu, si neustále přeje, aby její krása byla okoušena. A protože tuto krásu její vlastní manžel již nevidí, jak jste právě poznamenaly, přeje si, aby ji zakoušeli muži, kteří ji vidí. Taková žena miluje láskou k opačnému pohlaví, a ne láskou k jedinému muži.“

Na to ženy utichly a začaly si šeptat: „Která žena je natolik prosta ješitnosti, aby si nepřála být krásná pro muže obecně a zároveň i pro svého jediného ?“

Rozhovoru naslouchalo i několik manželek z nebe a ty potvrdily všechny tři závěry mužů. Dodaly však: „Ať ženy milují svou krásu a její ozdoby, jsou-li k tomu inspirovány svými manžely a je-li to kvůli nim.“

S nevolí, že manželky z nebe potvrdily závěry mužů, se trojice manželek obrátila k manželům: „Zkoumali jste, zda ženy, které milují samy sebe pro svou krásu, mohou milovat své manžely. My se teď budeme zabývat otázkou, zda muži mohou milovat své ženy, pokud milují sami sebe pro svou inteligenci. Zůstaňte tu a poslouchajte.“

První závěr zformulovaly následovně: „Žádná žena nemiluje svého muže pro jeho vzhled, ale pro jeho inteligenci, kterou prokazuje ve svém povolání a chování. Žena se tedy spojuje s inteligencí muže, a tím i s mužem. Pokud muž miluje pro svou inteligenci sám sebe, přitahuje tuto inteligenci od ženy k sobě, a to způsobuje rozdělení namísto spojení. Kromě toho milovat svou vlastní inteligenci znamená hledat moudrost v sobě, a to je bláznivé; znamená to tedy milovat svou vlastní bláznivost.“

„Ženy se snad sjednocují spíše s mužností manžela,“ podotkli muži. Ženy se smíchem odpověděly: „Muži mají dostatek mužnosti jen tehdy, když milují své manželky z inteligence; ztrácejí ji však, když je milují z nepřičetnosti. Známkou inteligence je milovat pouze svou manželku, a taková láska má v sobě dostatek mužnosti. Známkou nepřičetnosti je nemilovat manželku, ale celé opačné pohlaví, a této lásce se mužnosti nedostává. Chápete ?“

Jejich další závěr zněl: „My ženy máme vrozený sklon milovat inteligenci mužů. Když tedy muži milují svou vlastní inteligenci, tato inteligence nemůže být sjednocena s pravou láskou manželky - a pokud inteligence mužů není sjednocena se svou pravou láskou, již miluje manželka, mění se na nepřičetnost pýchy a manželská láska chladne. A která žena může spojit svou lásku s chladem ? A který muž může spojit nepřičetnost své pýchy s láskou k inteligenci ?“

„Jak by si však manželka mohla muže vážit, kdyby si nezakládal na své inteligenci ?“ poznamenali muži.

„Z lásky, protože láska oceňuje to, co miluje. Lásku vždy doprovází úcta, přestože úctu nemusí vždy doprovázet láska.“

Pak ženy pronesly třetí závěr: „Vám se zdá, že milujete své manželky, ale nevidíte, že jste milováni svými manželkami a že jim jejich lásku oplácíte, a nevidíte ani, že ji přijímá vaše

inteligence. Když však milujete svou inteligenci, ta se stává příjemcem vaší lásky. A láska k sobě nikdy nezíská manželský charakter, protože nesnese druhá: a dokud se jí daří, zůstává smilná."

Na to muži ztichli a začali si šeptat: „Co to potom je manželská láska ?"

Rozhovoru naslouchalo i několik manželů z nebe a ti potvrdili závěry manželů.

Manželská láska 330-331

(33)

STROM POZNÁNÍ DOBRÉHO A ZLÉHO

Jednou jsem byl ve společnosti andělů a poslouchal jejich rozhovor. Hovořili o inteligenci a moudrosti. Člověk to prý vnímá tak, jako by obojí měl v sobě - jako by každý myslel ze svého rozumu a zamýšlel ze své vůle jako ze sebe. Přesto ani zrunko z toho nepochází z člověka, kromě dovednosti tyto schopnosti intelektu a vůle přijímat od Boha. Jelikož každý má již od narození sklon milovat sám sebe a také aby se zabránilo tomu, že se člověk ze sebelásky a pýchy na vlastní inteligenci zničí, bylo od počátku stvoření zajištěno, aby se láska z muže přenesla na jeho manželku. Jí je od narození vrozeno, aby milovala inteligenci a moudrost svého muže, a tedy i muže samého. Manželka proto neustále přitahuje mužovu pýchu na inteligenci k sobě; tak jí v muži ničí a oživuje ji v sobě, a mění ji tím na manželskou lásku a naplňuje ji přemírou půvabů. To zařídil Pán proto, aby pýcha na vlastní inteligenci nerozšítila muže natolik, až by věřil, že jeho inteligence a moudrost pocházejí z něj, a ne z Pána - tím by si přál jíst ze stromu poznání dobra a zla a věřil by, že je jako Bůh, a dokonce že je Bůh, jak přesvědčivě tvrdil had, který představuje lásku k vlastní inteligenci. Po jedení ze stromu byl proto člověk vyhnán z ráje a na stráž cesty ke stromu života byl postaven cherub (*Pozn. překl.: Viz Gn 2,16.17; 3,1-24.*). Ráj v duchovním: významu znamená inteligenci; jedení ze stromu života duchovně znamená být inteligentní a moudrý z Pána; a jedení ze stromu poznání dobrého a zlého duchovně znamená být inteligentní a moudrý ze sebe.

Andělé domluvili a odešli, a dostavili se dva kněží doprovázeni mužem, který byl ve světě vládním vyslancem. Zopakoval jsem jim, co jsem slyšel od andělů.

Vyslechli si mě a pak se začali přit o to, zda inteligence a moudrost, a tedy i uvážlivost, pocházejí z Boha nebo z člověka. Spor byl vášnivý. V srdci všichni tři společně věřili, že tyto schopnosti pocházejí z člověka, neboť jsou v člověku. Vnímání a pocity lidí to prý také potvrzují. Avšak nábožensky zapálení kněží prohlašovali, že žádná inteligence ani moudrost, a proto ani uvážlivost, nepocházejí z člověka. Vyslanec odvětil, že v tom případě z něj nepochází ani myšlení; kněží však trvali na tom, že myšlení ano.

Protože v nebi vnímali, že všichni tři sdílejí obdobnou víru, vyzvali králova vyslance: „Obleč si kněžské roucho a přesvědči sám sebe, že jsi knězem, a pak mluv." Učinil tak a uvěřil tomu. Pak nahlas prohlásil, že žádnou inteligenci ani moudrost, a proto ani žádnou uvážlivost nemůže člověku dát nikdo jiný než Bůh, a se svou obvyklou výřečností to bezezbytku rozumovými argumenty obhájil. Je zvláštností duchovního světa, že duchové se zde domnívají být tím, komu odpovídá jejich oblečení. To proto, že každého tam odívá jeho intelekt.

Pak hlas z nebe oslovil kněží: „Převlečte se do šatu státních ministrů a přesvědčete sami sebe, že jste jimi.“ Učinili tak a okamžitě začali myslet ze své vnitřní podstaty a používat argumenty, kterých si pro svou inteligenci vnitřně cenili. V tom okamžiku se u cesty objevil strom. Bylo jim řečeno: „To je strom poznání dobrého a zlého. Dejte si pozor, abyste z něj nejedli.“ Trojice mužů, poblázněna svou inteligencí, se však rozhořela touhou ze stromu pojíst. Řekli si: „Proč bychom neměli? Není to snad dobré ovoce?“ A tak šli ke stromu a pojedli z něj.

Okamžitě se všichni tři stali blízkými přáteli, protože sdíleli obdobnou víru. Společně pak nastoupili na cestu vlastní inteligence, vedoucí do pekla. Spatřil jsem však, jak z ní byli přivedeni zpět, protože ještě nebyli připraveni.

Manželská láska 353-354

(34)

TRVALÁ SCHOPNOST MANŽELSKÉ LÁSKY

Jednou jsem se podíval do světa duchů a na nějaké louce spatřil několik mužů oblečených podobně jako lidé ve světě. To mi prozradilo, že nedávno přišli ze světa.

Přiblížil jsem se k nim, abych mohl poslouchat, o čem se baví. Hovořili o nebi. Jeden z nich, který o nebi něco věděl, mluvil o tom, že tam jsou divy, kterým nikdo neuvěří, dokud je nespatří. Jmenoval například rajske zahrady, nádherné paláce postavené podle zásad té nejdokonalejší architektury. Tyto paláce, pokryté drahokamy nebeských tvarů, září jako ze zlata a před nimi stojí stříbrné sloupy. Jsou tam také domy z jaspisu a safírů, do kterých andělé vstupují vznešeným sloupořadím. Jejich vnitřní výzdobu nemůže vyjádřit žádné umění ani slova.

„Co se týká andělů samých,“ pokračoval, „jsou obou pohlaví, mladí muži a manželé, mladé ženy a manželky. Mladé ženy jsou tak krásné, že ve světě není nic, co by tuto krásu mohlo vyjádřit. Avšak manželky tam jsou ještě nádhernější a vypadají jako skutečná ztělesnění nebeské lásky. Jejich manželé, kteří tam jsou ve věku mladých jinochů, vypadají jako ztělesnění nebeské moudrosti. Navíc tam nikdo nezná jinou pohlavní lásku než manželskou. A co vás možná překvapí, manželé se tam těší neustálé schopnosti zakoušet její rozkoše.“

Když duchové, kteří přišli ze světa, slyšeli, že tam neznají jinou pohlavní lásku než manželskou a že jsou neustále schopni zakoušet její rozkoše, začali se smát a prohlásili: „To není možné, nejspíš nám tu vyprávíš pohádky.“

V tom okamžiku se však mezi ně postavil anděl z nebe a řekl: „Poslouchejte mě, prosím. Jsem anděl z nebe a žiji se svou manželkou již tisíc let, a celou dobu jsem v téměř rozkvětu mládí, v jakém mě vidíte. Je to díky manželské lásce, kterou sdílím se svou manželkou. Mohu vás také ujistit, že u mě tato stálá schopnost vždy trvala a stále trvá. Protože však cítím vaše pochyby o tom, jestli je něco takového možné, pohovořím o tom s vámi racionálně, podle světla vašeho intelektu.“

Vy totiž nic nevíte o prvotním stavu člověka, jež nazýváte stavem integrity. Lidé v tomto stavu měli veškeré niterné oblasti svých myslí otevřeny přímo k Pánu, a tak je měli v manželství lásky a moudrosti neboli dobra a pravdy. Protože dobro lásky a pravda

moudrosti se neustále milují, stále si přejí být spojeny. Když jsou niterné oblasti mysli otevřeny, tato duchovní manželská láska se svou neustálou touhou plyne volně dolů a vytváří onu schopnost.

Lidská duše, která je v manželství dobra a pravdy, nejenže neustále usiluje o jejich spojení, nýbrž také o neustálou plodnost a reprodukci svých podob. Když jsou tedy niterné schopnosti člověka tímto manželstvím otevřeny až k duši a když mají stále před očima svůj účinek v nejzevnější úrovni, tato trvalá snaha o plodnost a reprodukci svého druhu, tedy duše, se stává tělesnou. A protože konečný účinek duše v těle je u manželské dvojice tím nejzevnějším vyjádřením jejich lásky, a to závisí na stavu duše, je zřejmé, odkud mají tuto trvalou schopnost.

Tito lidé také zakoušejí neustálou plodnost, protože z Pána vyzařuje univerzální sféra vyvíjení a šíření nebeských kvalit lásky a duchovních kvalit moudrosti, a tedy i přírodního plození dětí, a ta zaplňuje celé nebe a celou zemi. Tato nebeská sféra naplňuje duše všech lidí a sestupuje jejich myslmi do těl až na tu nejnižší úroveň, kde předává svou sílu plození. To však není možné u jiných lidí než u těch, kteří mají otevřen průchod z duše vyššími a nižšími oblastmi mysli až k nejnižším rovinám těla; děje se tak u lidí, kteří se nechají vést Pánem zpět do prvotního stavu stvoření.

Mohu vás ujistit, že již po tisíc let jsem netrpěl nedostatkem schopnosti, síly či mužnosti. Nikdy jsem nezakusil jakýkoliv úbytek těchto sil, protože je neustále obnovuje nepřetržité působení této univerzální sféry, o které jsem právě hovořil. Tyto síly také rozveselují ducha, aniž by jej zanechávaly ve smutku, jak se děje u těch, kteří utrpí jejich ztrátu. Pravá manželská láska je navíc jako jarní teplo, pod jehož vlivem vše spěje k rašení a plození. Pouze takové teplo máme v našem nebi. Manželské dvojice tam proto žijí v takovém jaru s jeho neustálým úsilím o rozkvět, a to je zdrojem této mužnosti.

My v nebi však máme jiný druh plodnosti než lidé na zemi. U nás jde o plození, jehož duchovním ovocem je láska a moudrost neboli dobro a pravda. Manželka do sebe přijímá lásku k manželovi plynoucí z jeho moudrosti, a manžel do sebe přijímá moudrost plynoucí z lásky manželky k němu. Lze říci, že manželka je ve skutečnosti přetvořována na lásku k manželově moudrosti, a to tím, jak do sebe přijímá rozšiřování jeho duše spolu s rozkoší, jež povstává z její touhy stát se láskou k manželově moudrosti. Tak se mění z mladé dívky na manželku a na podobnost. Láska spolu s důvěrným přátelstvím, které cítí manželka, a moudrost se štěstím, které zakouší manžel, se tím neustále prohlubují, a to až do věčnosti. Takový je stav andělů v nebi."

Anděl pohlédl na duchy, kteří nedávno přišli ze světa: „Vy víte, že když jste cítili sílu lásky, milovali jste své manželky, a když její rozkoše skončily, odvrátili jste se. Nevíte však, že my v nebi nemilujeme své partnery díky této síle, ale že tuto mužnou sílu nám propůjčuje láska. A protože milujeme své partnery nepřetržitě, máme i tuto sílu nepřetržitě. Dokážete-li svůj stav převrátit, pochopíte to. Miluje-li někdo svou manželku trvale, miluje ji celou svou myslí a celým svým tělem. Láska totiž zaměřuje celou mysl a celé tělo k tomu, koho miluje. A protože se tak děje vzájemně, spojuje dva lidi tak, až jsou jako jeden.

Nebudu hovořit o manželské lásce, kterou mají muži a ženy vrozenou od stvoření, ani o jejich snaze být zákonně sezdáni, ani o schopnosti mužů plodit, což je zajedno s jejich schopností násobit moudrost z lásky k pravdě. Nebudu mluvit ani o tom, že čím více člověk miluje ze své lásky moudrost neboli ze svého dobra pravdu, tím více zakouší pravou manželskou lásku a sílu, která ji doprovází."

Anděl domluvil a zmlkl. Nově příchozí z jeho řeči vyrozuměli, že neustálá schopnost zakoušet rozkoše je opravdu možná. Rozveselili se na duchu a zvolali:

„Ó, jak šťastní jsou andělé ! Cítíme, že vy v nebi jste neustále mladí a máte sílu tohoto věku. Řekni nám ale, jak můžeme takovou sílu získat ?“

„Vyhýbejte se cizoložstvím jako pekelným zlům a následujte Pána; tehdy ji získáte,“ odpověděl anděl.

„Budeme se jim vyhýbat a budeme následovat Pána.“ Anděl však odvětil: „Nemůžete se vyhýbat cizoložstvím jako pekelným zlům, pokud se nebudete zároveň vyhýbat i všem ostatním zlům, neboť cizoložství je všechny obsahuje; a pokud se jim nebudete vyhýbat, nemůžete následovat Pána. Pán takové lidi nepřijímá.“

Nato se od nich anděl odloučil a noví duchové zarmouceně odešli.

Manželská láska 355-356

(35)

O STŘEDU A ROZLOZE VESMÍRU

Jednou mě udivil obrovský zástup lidí, kteří veškeré stvoření, a tedy vše pod sluncem i nad sluncem, přisuzují přírodě. Tito lidé, ať vidí cokoli, říkají podle víry svého srdce: „To je jistě dílem přírody.“ Když se jich ale někdo zeptá, proč vše přisuzují přírodě, a ne Bohu, někdy spolu s ostatními říkají, že přírodu stvořil Bůh, a mohli by tedy říkat, že vše, co vidí, je dílem Boha spíše než přírody. Téměř neslyšitelně však pro sebe zamumlají: „Co jiného je Bůh než příroda ?“

Tato falešná víra, že příroda stvořila vesmír, spolu s nepřítelostí, kterou považují za moudrost, je činí tak nadutými, že pohlíží na všechny, kdo uznávají Boha za tvůrce přírody, jako na mravence plazící se po zemi ušlapanou cestou a na některé jako na motýly poletující vzduchem. Nazývají jejich víru sny, protože vidí něco, co oni sami nevidí, a říkají: „Kdo vidí Boha a kdo nevidí přírodu ?“

Jak jsem stál v údivu nad tím, jak velký je zástup těchto lidí, přistoupil ke mně anděl a zeptal se:

„Nad čím to přemýšlíš ?“

„Nad tím, kolik lidí věří, že vesmír stvořila příroda,“ odpověděl jsem.

„Celé peklo je plné takových lidí,“ odvětil anděl. „Nazývají se satani a ďáblové. Satani jsou ti, kteří se utvrdili ve víře v přírodu a popřeli tak Boha, a ďáblové ti, kteří v životě páchali zločiny, a proto ze srdce vypudili veškeré uznání Boha. Zavedu tě však do vyšších škol v jihozápadní oblasti, kde žijí takoví lidé, kteří ještě nejsou v pekle.“

Vzal mě za ruku a vedl mě, až jsem spatřil domky, ve kterých se nacházely školy. Uprostřed stála budova, která byla zřejmě ředitelstvím. Byla postavena z omítnutých kvádrů pokrytých skelnými pláty, které jiskřily jako zlato a stříbro a trochu připomínaly slídu (*Pozn. překl.: Doslova Mariin led.*). Tu a tam byly do nich přimíchány mušle, které se leskly obdobně.

Šli jsme k budově a zakleпали. Někdo rychle otevřel dveře se slovy: „Vítejte.“ Spěšně se pak vrátil ke stolu, odkud přinesl čtyři knihy, a prohlásil: „Tyto knihy obsahují moudrost, ke které

se kloní většina dnešních království. K moudrosti této knihy se kloní mnozí ve Francii, k moudrosti této mnozí v Německu, k této někteří v Holandsku a k této někteří v Británii."

„Jestli chcete, způsobím, že se tyto čtyři knihy před vašima očima rozzáří," nabídl. Pak z něj vyzářila jeho proslulost a obklopila knihy, které se vzápětí rozsvítily. Toto světlo však před našimi zraky ihned pohaslo.

Zeptali jsme se: „Co zrovna píšete ?"

Odpověděl, že právě nyní ze svých pokladů vynáší a vyjevuje tu nejvnitřnější moudrost, kterou lze shrnout do následujících otázek:

(i) zda je příroda výsledkem života nebo život výsledkem přírody;

(ii) zda je střed důsledkem rozlohy nebo rozloha důsledkem středu;

(iii) o středu a rozloze přírody a života.

Usedl pak zpátky za stůl, zatímco my se rozhlíželi po dosti rozlehlé škole. Na stole měl svíci, protože tam nesvítlo žádné sluneční světlo, ale jen světlo měsíce jako v noci. Překvapilo mě, že jsem svíci viděl pohybovat se kolem a tak vrhat po místnosti světlo; protože však knot nebyl zastřižený, příliš nesvítla. Zatímco muž psal, prohlíželi jsme si nejrůznější obrazy poletující ze stolu na stěny. V tomto nočním svitu měsíce vypadaly jako nádherní ptáci z Indie. Jakmile jsme však otevřeli dveře, ve slunečním světle náhle vyhlížely jako noční ptáci s pavučinovými křídly. Byly to zdánlivé pravdy přeměněné na klamy a dokazováním důmyslně a logicky propojené.

Když jsme si vše prohlédli, přistoupili jsme ke stolu a zeptali se ho, o čem právě teď píše.

„O své první otázce, *zda je příroda výsledkem života nebo život výsledkem přírody*" odpověděl. Poznamenal, že by mohl dokázat kterékoliv tvrzení tak, aby se jevílo jako pravdivé. Z určitého skrytého vnitřního strachu, který v sobě pociťoval, se však odvážil pouze dokazovat, že příroda je výsledkem života, tedy že ze života pochází, a ne naopak.

Přátelsky jsme se ho zeptali, čeho se to vskrytu v sobě obává.

Odpověděl, že je to strach, aby jej duchovenstvo nenazvalo naturalistou, a tedy i ateistou, a laická veřejnost člověkem nezdravého rozumu, protože obě strany buď věří ze slepé víry, nebo věří tomu, co jim potvrdí zrak.

Rozhorlení zápalem pro pravdu jsme mu však řekli: „Příteli, velice se mýlíš. Tvá moudrost, která spočívá v důmyslnosti tvého psaní, tě svedla na scestí a tvá sláva způsobila, že ses utvrdil v něčem, čemu sám nevěříš. Nevíš snad, že se lidská mysl dokáže povznést nad smyslovost, tedy nad myšlenky povstávající z tělesných smyslů, a když se nad ně povznese, vidí, že věci života jsou nahoře a věci přírody dole ? Co jiného je život než láska a moudrost ? A co jiného je příroda než jejich příjemce, jehož pomocí láska a moudrost dosahují svých účinků či užitků ? Může něco hlavního a něco pomocného být jedním ? Světlo jistě nemůže být zajedno se zrakem, stejně jako zvuk se sluchem. Odkud jsou tyto smysly než z života, a odkud jsou jejich formy než z přírody ? Co jiného je lidské tělo než orgán života ? Všechny jeho části byly organicky stvořeny tak, aby konaly podle záměrů vůle a myšlení intelektu. Nepocházejí tělesné orgány z přírody a láska a myšlení ze života ? Neliší se tyto dvě skutečnosti zásadně jedna od druhé ?

Povznes důvtip svého nadání trochu výš a uvidíš, že život znamená cítit a myslet - a city jsou z lásky a myšlení z moudrosti, a obojí je ze života, neboť, jak jsme již řekli, láska a moudrost

tvoří život. Povzneseš-li své intelektuální schopnosti ještě výš, uvidíš, že láska a moudrost by nemohly existovat, pokud by někde neměly svůj zdroj, a tímto zdrojem je [Láska sama] (Pozn. překl.: Tato slova se v originálu *Manželské lásky nenacházejí, ale byla přidána do opakovaného vydání kapitoly v **Pravém křesťanském náboženství.***) a Moudrost sama, a tedy Život sám. Jím je Bůh sám, z Něhož pochází příroda.

Pak jsme s ním hovořili o jeho druhé otázce, *zda je střed důsledkem rozlohy nebo rozloha důsledkem středu*. Zeptali jsme se ho na důvod, proč o tom pojednává. Prý proto, aby mohl dojít k závěru o středu a rozloze přírody a života, a tedy i původu jednoho i druhého. Když jsme se ho zeptali, jaký je tedy jeho názor, odpověděl obdobně jako předtím, že by mohl dokázat obojí, ale že ze strachu o ztrátu pověsti dokáže, že rozloha je výsledkem středu, tedy že vzniká ze středu. „I když vím,“ pokračoval, „že něco existovalo ještě před sluncem a bylo to všude ve vesmíru; a pak to ze sebe sama vytvořilo jistý řád, a tak i různé středy.“

Opět se nás zmocnilo rozhorlení a to nás přimělo říct: „Příteli, ty jsi šílený.“

Když to uslyšel, odsunul svou židli od stolu a se strachem na nás pohlédl; pak ale s úsměvem napjal sluch a my jsme pokračovali:

„Co může být šílenějšího než tvrdit, že střed je výsledkem rozlohy? Tvým středem rozumíme slunce a tvou rozlohou vesmír. Začal tedy vesmír existovat bez slunce? Nevytváří snad slunce přírodu a všechny její součásti, které závisejí pouze na teple a světle ze slunce, jež prostupují atmosférami? Kde byly předtím? To postupně vysvětlíme.“

Nejsou atmosféry a vše na zemi jako povrchy se středem v slunci? Co by z nich bylo bez slunce? Mohly by přežít jediný okamžik? Čím tedy byly před sluncem? Mohly trvat? A není trvání pokračujícím vcházením do existence? Z toho plyne, že jelikož trvání celé přírody závisí na slunci, závisí na něm také její existence. To každý vidí a uznává ze zkušenosti.

Neplatí snad, že existuje-li něco následného, zároveň to trvá z něčeho prvotního? Pokud by povrchy byly prvotní a středy následné, netrvalo by prvotní z následného, což by bylo proti zákonům řádu? Jak by mohly následné věci tvořit prvotní? Nebo vnější vnitřní? Či hrubší jemnější? Jak by pak mohly povrchy, jež tvoří rozlohu, vytvářet středy? Kdo nevidí, že by to bylo proti řádu přírody?

Tyto důkazy jsme sestavili racionální analýzou, abychom dokázali, že rozloha vzniká ze středu a ne naopak, přestože ten, kdo správně myslí, to vidí i bez těchto důkazů.

Řekli jste, že rozloha vyplynula sama ze sebe a vytvořila střed. Stalo se to náhodou, že vše vyplynulo do tak nádherného a úžasného uspořádání, ve kterém jedno slouží druhému a každá jednotlivost slouží člověku a jeho věčnému životu? Může příroda konat z nějaké lásky a prostřednictvím nějaké moudrosti a všechno vytvořit, učinit z lidí anděly a z andělů nebe? Zvažte to a přemýšlejte o tom, a vaše představa o existenci přírody z přírody se nutně musí zhroutit.“

Pak jsme se ho zeptali, co si myslel a stále myslí o svém třetím bodu, *o středu a rozloze přírody a života*. Věří tomu, že střed a rozloha přírody je totéž jako střed a rozloha života?

Odpověděl, že zde váhá. Dříve se domníval, že životem jsou vnitřní aktivity přírody a že láska a moudrost, tvořící základ lidského života, pocházejí z tohoto zdroje. Vytváří je teplo a světlo ze slunečního žáru, přenášené atmosférami. Nyní však, když slyšel o věčném životě lidí, je na pochybách, a tyto pochyby občas vynášejí jeho mysl vzhůru a občas snášejí dolů. Když je jeho mysl nahoře, ví o středu, o kterém dříve nic nevěděl; a když je dole, vidí

střed, o kterém vždy věřil, že je jediný. Vidí také, že život vzniká ze středu, který dříve neznal, a příroda ze středu, o kterém si dříve myslel, že je jediným. Každý z těchto středů má kolem sebe svou rozlohu.

Odpověděli jsme, že s ním souhlasíme, avšak pouze pokud připustí, že střed a rozloha přírody pocházejí ze středu a rozlohy života, a ne naopak. Poučili jsme ho, že nad andělským nebem se nachází slunce, které je čistá láska. Jeví se žhavé stejně jako slunce ve světě; teplo, které z něj vyzařuje, je vůlí a láskou andělů a lidí, a světlo z něj je jejich intelektem a moudrostí. Skutečnosti týkající se života nazýváme duchovní, zatímco skutečnosti pocházející ze slunce světa jsou příjemci života a nazývají se přírodní. Rozlohu z životního středu nazýváme *duchovním světem*, trvajícím ze svého slunce, a rozlohu přírody nazýváme *světem přírodním*, trvajícím také ze svého slunce.

Protože lásce a moudrosti nelze přiřadit prostor ani čas, ale stavy, rozloha obklopující slunce andělského nebe nemá rozměr, přestože se nachází v rozloze přírodního slunce a je přítomna u živých předmětů, kde závisí na jejich schopnosti je přijímat, a ta se řídí jejich formami.

Muž se však zeptal: „Odkud pochází žár slunce světa neboli přírody ?”

Odpověděli jsme, že ze slunce nebe andělů, které není žárem, ale Božskou Láskou bezprostředně vycházející z Boha, jenž je Láska sama. Protože se tomu divil, vysvětlili jsme mu to následovně:

„Láska je ve své podstatě duchovní oheň. Proto také oheň ve Slově ve svém duchovním významu symbolizuje lásku. Proto se kněží modlili v chrámech, aby oheň, kterým mysleli lásku, sestoupil do lidských srdcí. Oheň na oltářích a na svícnech ve svatostánku izraelitů nepředstavoval nic jiného než Božskou Lásku. Teplo krve či vitální teplo lidí a zvířat obecně nepochází odjinud než z lásky, která tvoří jejich život. Proto se člověk zapálí a oheň se v něm rozhoří nebo vyšlehne v plamenech, když se jeho láska roznítí v zapálení, hněv či zuřivost. Protože tedy duchovní teplo, jež je láskou, vytváří v lidech přírodní teplo a dokonce zapaluje a rozehřívá jejich tváře a těla, lze usoudit, že oheň přírodního slunce nepochází odjinud než z ohně duchovního slunce, který je Božskou Láskou.

A protože rozloha vzniká ze středu, a ne naopak, jak jsme již řekli, a střed života, což je slunce andělského nebe, je Božská Láska bezprostředně vycházející od Boha, který je uprostřed tohoto slunce; a protože z tohoto slunce vzniklo slunce přírodního světa, a z něj jeho rozloha nazývaná světem přírodním, je zřejmé, že vesmír stvořil jediný Bůh.”

Vydali jsme se na odchod a on nás vyprovodil až ven z areálu své školy, a hovořil námi s nově nabytým důvtipem ducha o nebi, o pekle a o Božím vedení.

Manželská láska 380

(36)

ŽENSKÁ KRÁSA A JEJÍ PŮVOD

Jednou jsem pohlédl do duchovního světa a v dálce tam spatřil palác, který obklopoval a jakoby obléhal nějaký dav. Spousta dalších k němu běžela. V údivu jsem rychle opustil dům a zeptal se jednoho ze spěchajících, co se to tam děje.

Odpověděl, že tři lidé, kteří nedávno přišli ze světa, byli přijati do nebe a viděli tam nádherné věci včetně dívek a žen úžasné krásy. Nyní, když byli sesláni z nebe zpátky dolů, přišli do paláce a hovořili tam o tom, co spatřili. Takovou nádhrou prý jejich oči nikdy předtím nespatřily a ani spatřit nemohly, protože nebyly osvíceny světlem nebeské sféry. Ve světě prý byli řečníky v galském království. Pěstovali ve svém povolání výřečnost a nyní je přemohla touha promluvit o původu krásy. Když se to rozkřiklo po okolí, seběhl se zástup, aby je vyslechl.

Když jsem to uslyšel, také jsem si pospíšil a vstoupil do paláce. Uprostřed stáli tři muži v tógách safírové barvy, protkaných zlatými nitěmi a zářících zlatem při každém pohybu. Stáli za stupínkem připraveni hovořit. Pak jeden z nich vykročil na stupínek za tribunou, aby pronesl řeč o původu krásy ženského pohlaví. Zněla následovně:

„Co jiného je zdrojem krásy než láska, která se mění na krásu, když dopadá v oči mladých mužů a roznítí je? Láska a krása jsou proto tímtež. Láska jakoby vnitřním plamenem prozařuje tvář mladé dívky, a to dává jejímu životu úsvit a nach. Kdo neví, že tento plamen vysílá své paprsky do jejích očí, a z nich se jako ze svého centra šíří po tváři a sestupují do hrudi a zapalují tam její srdce? Tak působí na lidi kolem podobně jako oheň svým teplem a světlem. Tímto teplem je láska a světlem je krása této lásky.

Celý svět se shoduje na tom, že pomilováníhodnost a krásu každého určuje jeho láska. Je však rozdíl mezi mužskou láskou a ženskou láskou. Mužská láska je láskou k moudrosti a ženská láska miluje mužskou lásku k moudrosti. Proto čím více miluje mladý muž moudrost, tím více je pro mladou ženu pomilováníhodný a krásný, a čím více mladá žena miluje moudrost mladého muže, tím více je pomilováníhodná a krásná pro mladého muže. A tak stejně jako láska jde vstříc lásce druhého a objímá ji, činí tak i jejich krása. Dospěl jsem proto k závěru, že láska si vytváří krásu ke své podobě."

Po něm povstal druhý řečník, aby přednesl projev odhalující původ krásy. Pronesl:

„Slyšel jsem, že láska je zdrojem krásy, avšak s tím nemohu souhlasit. Kdo z lidí ví, co to je láska? Může si někdo vytvořit nějaký myšlenkový pojem, který by mu umožnil o lásce přemýšlet? Kdo kdy lásku viděl? Řekněte mi, kde je?

Já tvrdím, že zdrojem krásy je moudrost. U žen to je moudrost hluboce skrytá a schovaná, u mužů moudrost zjevná a viditelná. Co jiného dělá člověka člověkem než moudrost? Bez moudrosti by byl sochou či obrazem. Co jiného hledá mladá žena v mladém muži, než jeho moudrost? A co jiného hledá mladý muž v mladé ženě, než její city k moudrosti? Moudrostí myslím pravou morálku, což je moudrost života. Tak dochází k tomu, že když skrytá moudrost jde vstříc zjevné moudrosti a obejmě ji, což se děje vnitřně v duchu obou, vzájemně se líbají a spojují, a to se nazývá láskou. Jeden druhému se pak jeví jako ztělesnění krásy.

Jedním slovem, moudrost je jako světlo či odlesk ohně, který zasahuje oči a tak vytváří krásu."

Poté povstal a promluvil třetí řečník: „Zdrojem krásy není ani láska sama, ani moudrost sama. Je jím jednota lásky a moudrosti - jednota lásky s moudrosti v mladém muži a jednota moudrosti s její láskou v dívce. Mladá žena totiž nemiluje moudrost v sobě, ale v mladém muži, a díky tomu jej vidí krásného. Když to u mladé ženy vidí mladý muž, vidí ji také krásnou. Proto láska skrze moudrost vytváří krásu a moudrost ji z lásky přijímá.

Tato skutečnost je v nebi zjevná. Viděl jsem tam dívky a ženy a pozoroval jsem jejich krásu. Všiml jsem si, že dívky a ženy jsou krásné rozdílným způsobem - krása dívek pouze

jiskří, avšak krása mladých žen se skví v celé své nádheře. Rozdíl je jako mezi třpytem světla diamantu a ohnivou září rubínu.

Co je krása, netěší-li zrak ? A kde toto potěšení vzniká, ne-li ve vzájemné hře lásky s moudrostí ? Tato hra zapaluje zrak a červeň této záře vyzařuje z očí do očí a vytváří krásu.

Co jiného činí tvář krásnou nežli její nach a bělost a okouzlující způsob, kterým se spolu mísí ? Nepochází nach z lásky a bělost z moudrosti ? Láska je totiž červená ze svého ohně a moudrost je bělostná ze svého světla. Obě barvy jsem zřetelně viděl na tvářích manželských dvojic v nebi - nach bělosti v manželce a bělost nachu v manželovi. Všiml jsem si, jak se tato záře rozjasnila, když na sebe pohlíželi."

Když třetí řečník dokončil svou řeč, zástup mu zatleskal a zvolal: „On je vítěz !" Náhle se objevilo plamenné světlo, které je světlem manželské lásky. Svou třpytivou nádhrou zaplnilo dům a zároveň srdce přítomných radostí.

Manželská láska 381-384

(37)

BŮH, NEBO PŘÍRODA ?

Jednoho rána, když jsem se probouzel ze spánku a v jasném ranním světle rozjímal chvíli před úplným probuzením, spatřil jsem z okna jakési blesky a uslyšel jsem cosi jako burácení hromů. Uvažoval jsem, odkud to přichází, když tu jsem zaslechl hlas z nebe: „Nedaleko od tebe jsou lidé, kteří vedou ostrou polemiku o Bohu a o přírodě. Záblesky světla připomínající blesky a burácení ve vzduchu znějící jako hromy jsou souvztažnosti, které zjevují bitvu a střety názorů dvou stran, z nichž jedna je pro Boha a druhá pro přírodu."

Duchovní bitva začala tím, že si v pekle řeklo několik satanů: „Kdyby nám jen bylo dovoleno mluvit s anděly nebe, dokonale bychom jim dokázali, že to, co nazývají Bohem a původcem všeho, je ve skutečnosti příroda, a že Bůh je pouhé slovo, pokud jím nemyslí přírodu." Protože tomu z celého srdce a z celé duše věřili a protože si tolik přáli mluvit s nebeskými anděly, bylo jim dovoleno vystoupit z bahna a příšeří pekla a promluvit si se dvěma anděly, kteří sestoupili z nebe. Setkali se ve světě duchů, který leží mezi nebem a pekle.

Když satani anděly spatřili, vrhli se k nim a zuřivě vykřikl: „Jste andělé z nebe, se kterými nám bylo dovoleno debatovat o Bohu a o přírodě ? Nazýváte sami sebe moudřími, ale jak jste ve skutečnosti prostí ! Kdo kdy viděl Boha ? Rozumí někdo tomu, co to Bůh je ? Pochopil už někdo, jak Bůh vládne a jak může řídit celý vesmír se všemi jeho jednotlivostmi ? Kdo jiný než chudina a spodina uznává, že nic nevidí a ničemu nerozumí ? Je něco zřejmějšího, než že příroda je všechno ve všem ? Vidí zrak něco jiného než přírodu ? Slyší něco jiného sluch ? Cítí něco jiného čich ? Okouší něco jiného jazyk ? Dotýká se něčeho jiného ruka či tělo ? Nejsou naše tělesné smysly jediným svědkem pravdy ? Kdo z toho nedokáže usoudit, že je to tak ? Nejsou snad vaše hlavy v přírodě ? A přicházejí do nich myšlenky odjinud než z přírody ? Byli byste schopni bez přírody na něco vůbec myslet ?" A v obdobném tónu pokračovali dál.

Andělé pak odpověděli: „Mluvíte tímto způsobem, protože jste zcela pod vlivem svých smyslů. V pekle mají všichni své myšlenkové představy natolik v zajetí tělesných smyslů,

že se nad ně myslí nemohou povznést. Proto vám odpouštíme. Zlý život vedoucí ke klamně víře vám zevnitř tak uzavřel vaše mysli, že je nemůžete pozdvihnout nad smyslovou úroveň, nejste-li zrovna ve stavu oddáleném od zlého života a klamně víry. Satani totiž mohou chápat pravdu, když ji slyší, stejně dobře jako andělé, avšak neuchovají si ji, protože zlo uvede pravdu v zapomnění a nahradí ji nepravdou. Vnímáme však, že právě nyní jste v tomto oddáleném stavu, a proto můžete pochopit pravdu, kterou vám řekneme. Dávejte proto pozor na naše slova.

Žili jste v přírodním světě a tam jste i zemřeli. Nyní jste ve světě duchovním. Věděli jste předtím něco o životě po smrti? Jistě jste jej tehdy popírali a kladli jste se na úroveň zvířat. Věděli jste předtím něco o nebi a o pekle nebo o světle a teple tohoto světa? Nebo o tom, že již nejste v přírodě, ale nad ní? Neboť v tomto světě je vše duchovní podstaty, a duchovní natolik převyšuje přírodní, že ani to nejmenší z přírody nemůže tento svět ovlivnit. Avšak protože vy jste považovali přírodu za boha či bohyni, věříte stále, že světlo a teplo tohoto světa je shodné se světlem a teplem přírodního světa. Nejsou však shodné ani v tom nejmenším, protože přírodní světlo je zde temnotou a přírodní teplo je zde chladem.

Věděli jste něco o slunci tohoto světa, zdroji našeho světla a tepla? Věděli jste, že slunce tohoto světa je čistá láska a že slunce přírodního světa je čistý oheň? A že slunce světa, které je čistým ohněm, je zdrojem, z kterého počala existovat a dál trvá příroda? Že nebeské slunce, které je čistou láskou, je zdrojem, ze kterého začal existovat a dál trvá život sám, tedy láska s moudrostí? A že příroda, kterou považujete za boha či bohyni, je zcela mrtvá?

Pokud by vám byla poskytnuta ochrana, mohli byste s námi vystoupit do nebe; a my bychom mohli, pokud by nám byla dána ochrana, sestoupit s vámi do pekla. Uviděli byste v nebi nádherné a skvělé věci, a v pekle věci odporné a nečisté. Tento rozdíl pramení z toho, že v nebi všichni uctívají Boha, zatímco v pekle ctí přírodu. Ony nádherné a skvělé věci v nebi jsou souvztažnosti s pohnutkami k dobru a k pravdě, a odporné a nečisté věci v pekle jsou souvztažnosti s touhou po zlu a klamech. Z toho všeho si sami vyvodte závěr, zda vším ve všem je Bůh, nebo příroda."

Satani odpověděli: „Ve stavu, v jakém se nacházíme nyní, můžeme z toho, co jsme vyslechli, vyvodit, že tím je Bůh; avšak když naše mysli uchvátí příjemnosti zla, nevidíme nic než přírodu."

(Dva andělé se dvěma satany stáli nedaleko ode mě, takže jsem je viděl i slyšel. Náhle jsem kolem nich spatřil spoustu duchů, již byli v přírodním světě proslulí svou učeností. Překvapilo mě, že jsem tyto učence viděl jednu chvíli stát u andělů a druhou u satanů. Aplaudovali vždy těm, u kterých stáli. Bylo mi řečeno, že tyto změny v jejich postavení jsou změnami jejich mentálních stavů podle toho, zda se přiklání k jedné nebo ke druhé straně; byli to totiž chameleóni.)

„Řekneme ti tajemství. Podívali jsme se na zem na význačné učence, kteří z vlastní soudnosti přemýšlejí o Bohu a o přírodě, a zjistili jsme, že šest set z tisíce jich je na straně přírody a zbytek na straně Boha. Avšak ti, kteří se přiklání k Bohu, tak nečiní díky pochopení, ale protože slýchávali, že příroda pochází z Boha, a často jim to bylo opakováno. A když někdo často mluví z paměti a ze vzpomínek, ale ne zároveň z myšlení a z inteligence, vytváří si tím pouze vnější zdání víry."

Poté byla satanům poskytnuta ochrana a oni spolu se dvěma anděly vystoupili do nebe, kde viděli nádherné a skvělé věci. Když byli osvíceni nebeským světlem, uznali, že Bůh je a že příroda byla stvořena proto, aby sloužila životu, jenž je v Bohu a od Boha; a že příroda je sama o sobě mrtvá, a proto nekoná nic sama od sebe, ale jen působením života.

Když to vše viděli a zakusili, dali se na cestu dolů. Cestou se jim vrátila jejich láska ke zlu a uzavřela jim vyšší chápání a otevřela jeho nižší část. Pak se nad jejich intelektem objevilo něco jako příkrývka blýskající se pekelným ohněm. V okamžiku, kdy se jejich nohy dotkly země, ta se pod nimi otevřela a oni se propadli dolů ke svým společníkům.

Když potom dva andělé spatřili, jak stojím nedaleko, řekli o mně kolemstojícím: „Víme, že tento muž píše o Bohu a o přírodě. Poslechněme si ho.“

Přišli ke mně a požádali mě, abych jim přečetl, co jsem napsal o Bohu a o přírodě. Přečetl jsem jim následující: *(Pozn. překl.: Následující odstavce jsou převzaty z knihy **Božská láska a moudrost**, odstavce 351 až 357 a 350.)*

Ti, kdo věří v Boží působení ve všech jednotlivostech přírody, mohou se nespočetnými důkazy utvrdit pro Božství, a to právě tak jako ti, kdo se utvrzují pro přírodu, ne-li ještě více. Vždyť ti, kteří se utvrzují pro Božství, věnují pozornost podivuhodným faktům patrným při rozmnožování rostlin a živočichů.

U rozmnožování rostlin si všimají, jak ze seménka vloženého do země vypučí kořen, z kořene stonek a postupně větve, listy, květy, plody a nakonec nová semena. Je to, jako by semeno znalo řád postupu či vývoje, podle něhož se má obnovovat. Který rozumný člověk by si mohl myslet, že slunce, jež je čistý oheň, něco takového zná? Nebo že může dát svému teplu a světlu schopnost takto působit a vytvářet tak takové pozoruhodnosti či plánovat takové užtky? Když tyto věci vidí a uvažuje o nich kdokoli, jehož rozumovost je povznesena, nemůže myslet jinak, než že tyto věci vznikají z Toho, jehož moudrost je nekonečná, tedy z Boha. Tak to vidí a tak myslí ti, kdo uznávají Božství; avšak ti, kteří je neuznávají, to nevidí a nemyslí tímto způsobem, protože nechtějí. Noří své rozumové schopnosti dolů do smyslovosti, která všechny své představy nabývá ze světla obklopujícího tělesné smysly. Utvrzují se pak v těchto klamech a říkají: „Což nevidíš, že takto působí slunce svým teplem a světlem? Co to je, co nelze spatřit? Je to vůbec něco?“ Ti, kdo se utvrzují pro Božství, věnují pozornost i pozoruhodným faktům patrným *u rozmnožování živočichů*. Zmiňme se pouze pro příklad o tom, co se děje ve vejci. Je v něm ve svém semeni či zárodku skryto mládě se vším, co potřebuje do svého vylíhnutí i pro svůj vývoj po vylíhnutí až do doby, kdy se stane ptákem či létavcem s podobou svého rodiče. Kdokoli věnuje pozornost jeho utváření, nemůže se ubránit úžasu, pokud přitom hlouběji přemýšlí. Vždyť i ta nejmenší stvoření stejně jako ta největší, neviditelná stejně jako viditelná, hmyz stejně jako ptáci a velká zvířata, ti všichni mají smyslové orgány, tedy zrak, [sluch], *(Pozn. překl.: Slovo je v originálu vynecháno, avšak je zřejmé, že sem patří.)* čich, chuť a hmat, stejně jako pohybové orgány - svaly, jež jim umožňují létat a chodit, a orgány dýchání a krevního oběhu, uváděné v činnost mozkem. Že takovým orgánům se těší i ten nejnižší hmyz, je dobře známo z anatomických popisů, zejména z těch, které ve svých přírodovědných knihách publikoval Swammerdam. *(Pozn. překl.: Spisy nizozemského přírodovědce J. Swammerdama vydal H. Boerhaave v letech 1737-38 pod názvem **Bybel der Natuure** (Knihy o přírodě).)*

Ti, kdo vše připisují přírodě, sice všechny tyto skutečnosti vidí, avšak berou je za daná fakta a říkají, že je vytváří příroda. Takto mluví, protože se svou myslí a myšlenkami odvrátili od Božství. A kdo tak činí, zatímco pozoruje tyto podivuhodné skutečnosti přírody, nemůže o nich myslet racionálně, a již vůbec ne duchovně. Jeho myšlení spočívá na smyslových vjemech a materiálních představách, takže přemýšlí z přírody uvnitř přírody, a ne nad touto úrovní, obdobně jako ti, kteří jsou v pekle. Jediné, čím se liší od zvířat, je jejich racionalita, tedy skutečnost, že pokud chtějí, mohou rozumět a myslet jinak.

Ti, kteří se v myšlenkách odvrátili od Božství, a tím se stali smyslovými, se nikdy nezamyslí nad tím, že zrak očí je natolik hrubý, že vidí větší počet malého hmyzu jako jednu neurčitou

hmotu; přesto však každý jednotlivý hmyz je opatřen orgány tak, aby mohl cítit a pohybovat se, a má proto vlákna a cévy, malé srdce, plicní trubici, vnitřnosti a mozek. To vše je tvořeno z těch nejčistších látek přírody a tyto tkáně jsou souvztažné s jistým životem, který jednotlivě oživuje i jejich nejmenší součásti.

Zrak oka je tedy tak hrubý, že vidí toto množství hmyzu skládající se z nespočetných součástí jako něco malého a nejasného, avšak smyslově orientovaní lidé přesto zakládají své myšlení a svůj úsudek na něm. Z toho je zřejmé, jak omezená je jejich mysl a v jaké temnotě se nalézají vzhledem k záležitostem duchovním.

Každý se může, pokud chce, pozorováním přírody utvrdit ve prospěch Božství. Každý se také v jeho prospěch přesvědčuje, pokud na Boha myslí při pozorování života. Například když sleduje na obloze ptáky a vidí, že každý jejich druh zná svou potravu a ví, kde ji nalézt. Že každý z nich pozná podle zvuků a vzhledu své vlastní druhy a ví, kdo z ostatních je přítel a kdo nepřítel. Vidí, že se párují a že vědí, jak se pářit, šikovně si vystavět hnízda, naklást do nich vejce a ta vysedět. Znají dobu, po jejíž uplynutí se vylíhnou mláďata. Ta přeněžně milují, chrání je pod svými křídly, přinášejí jim potravu a živí je. To činí tak dlouho, dokud se mláďata nepostarají sama o sebe a nedokážou jednat podobně, založit rodinu a zajistit pokračování druhu.

Každý, kdo je ochotný přemýšlet o Božském vlivu procházejícím duchovním světem do světa přírodního, jej může v těchto skutečnostech spatřit. Pokud chce, může si také v srdci říct: „Takové znalosti ptáci nemohou získat ze slunce ani z jeho světelných paprsků. Slunce, z kterého vzniká a odvozuje svou podstatu příroda, je čistý oheň, a jeho paprsky jsou proto zcela mrtvé.“ Mohou tedy učinit závěr, že jde o vliv Božské Moudrosti působící až na ty poslední prvky přírody.

Každý se může pozorováním přírody utvrdit ve prospěch Božství, když pozoruje housenku. Ta, aby uspokojila jisté nutkání, usiluje a touží po proměně svého pozemského stavu na stav nový, který je jistou analogií stavu nebeského. Zalézá proto do míst, kde se může jakoby uložit do dělohy, aby se tam znovuzrodila. Promění se v kuklu, larvu a nakonec v motýla. Když prodělá tuto metamorfózu a obleče si nádherná křídla, typická pro svůj druh, vzlétne do vzduchu jako do svého nebe a tam si radostně pohrává, páří se, klade vejce a zaopatřuje potomstvo. Živí se přitom chutnou a sladkou šťávou z květů.

Může někdo, kdo se pozorováním přírody utvrdil pro Božství, nevidět, že ve stavu housenky jsou tato stvoření určitým obrazem pozemského stavu člověka a jako motýli jsou obrazem jeho nebeského stavu? Avšak ti, kdo se utvrdili pro přírodu, tyto jevy sice pozorují, ale protože ze své duše vypudili veškeré nebeské stavy člověka, nazývají je pouhými přírodními instinkty.

Každý se může pozorováním přírody utvrdit ve prospěch Božství, když věnuje pozornost tomu, co je známo o včelách. Vědí, jak z travin a květů sbírat vosk a nasávat med; jak stavět buňky jako malinké domečky a uspořádat je jako města s ulicemi, kterými mohou přicházet a odcházet. Až na dálku ucítí květiny a traviny, z kterých sbírají vosk pro stavbu domu a med k jídlu, a se svým nákladem letí zpět přímo do svého úlu. Zaopatřují se tak jídlem a obydlím před nadcházející zimou, jako by o ní věděly a předvídaly ji. Ustanovují si také nad sebou vládkyni neboli královnu, jejíž jim dává potomstvo. Staví pro ni nad sebou téměř jakýsi dvůr, který obklopují strážé. Když nastane čas plození, královna jde v doprovodu své strážé od jedné buňky k druhé a klade do nich vajíčka, které zástup, jenž ji následuje, zalepí, aby nemohla být poškozena vzduchem. Tak vzniká nová líheň. Ta když později dospěje a je schopna konat také tak, je vyhnána z úlu. Vyhnané včely se nejprve seskupí a pak v roji, aby spolu neztratily kontakt, odlétají hledat nový domov. Na podzim jsou také vyvedeni nepotřební trubci a zbaveni svých křídel, aby se již nemohli vrátit a sníst

potravu, o kterou se nijak nezasloužili. Existuje ještě řada dalších skutečností, ze kterých může být vyvozeno, že pro svůj užitek, který skýtají lidskému rodu, mají včely vlivem z duchovního světa stejnou formu vlády jako lidé na zemi a dokonce i jako andělé v nebi.

Může někdo se zdravým rozumem nevidět, že takto včely nejednají působením přírodního světa ? Co má slunce, původce přírody, společného s vládou, která je obdobná nebeské a napodobuje ji ? Těmito a podobnými jevy z nižší živočišné říše se ten, kdo uznává a ctí přírodu, utvrzuje ve prospěch přírody, a ten, kdo uznává a ctí Boha, ve prospěch Božství. Duchovní člověk v nich totiž spatřuje duchovní vlivy, kdežto přírodní člověk v nich vidí vlivy přírodní - každý podle své přirozenosti. Pokud jde o mne, tyto úkazy jsou pro mě svědectvím duchovního vlivu na přírodu neboli působení světa duchovního na svět přírodní, vycházejícího z Pánovy Božské Moudrosti.

Uvaž také, zda můžeš analyticky uvažovat o jakékoliv formě vlády, o jakémkoliv občanském zákonu, o jakékoliv morální ctnosti či o jakékoliv duchovní pravdě, aniž by na tebe prostřednictvím duchovního světa nepůsobilo Božství ze své moudrosti. Sám za sebe mohu odpovědět, že jsem nemohl a nemohu. Protože tento vliv vnímám a cítím jej nepřetržitě již pětadvacet let, tvrdím to na základě vlastního svědectví.

Což si příroda může vytyčit za cíl nějaký užitek a uspořádat své užitky do řádů a forem ? To může učinit pouze někdo, kdo je moudrý, a vesmír nemohl takto uspořádat a zformovat nikdo jiný než Bůh, jehož moudrost je nekonečná. Jak by mohl někdo jiný předpovědět a zaopatřit vše, co lidé potřebují k jídlu a ošacení, obojí z plodů země a ze zvířat ?

Mezi pozoruhodnosti patří i to, že nízcí červíci zvaní bourci morušoví odívají hedvábím a nádherně zdobí ženy i muže, od královen a králů až po služebné a služebníky. Nebo že takový nízký hmyz jako včely dodává vosk k osvětlení, v němž se pak skví chrámy a dvory. To i mnoho dalšího jsou viditelné důkazy toho, že vše, co nacházíme v přírodě, vytváří Pán ze Sebe prostřednictvím duchovního světa.

K tomu chci dodat, že jsem v duchovním světě viděl lidi, kteří takováto pozorování ze světa používali k tomu, aby se utvrdili pro přírodu, až se nakonec stali ateisty. Jejich intelekt se v duchovním světě jevil jako otevřený dole, ale uzavřený nahoře, protože jejich myšlení směřovalo dolů k zemi, a ne vzhůru k obloze. Nad jejich smyslovou úroveň, což je nejnižší úroveň intelektu, se objevila jakási pokrývka. U některých plála jakoby pekelným ohněm, u jiných byla černá jako uhlí a u jiných sinalá jako mrtvola. Necht' je proto každý na pozoru před utvrzováním se pro přírodu a necht' se utvrzuje pro Božství. Důkazů je dostatek.

Některým lidem však musí být prominuto, že připisují viditelné fenomény přírodě, protože nic nevědí o slunci duchovního světa, v němž je Pán, a o jeho vlivu. Nevědí také nic o onom světě a tamějších podmínkách či dokonce o jeho přítomnosti u lidí. Proto si nedovedou představit nic jiného, než že duchovní je čistší přírodní a že andělé musí žít v éteru či ve hvězdách. Stejně tak nic nevědí o d'áblu a myslí si, že jde buď o lidské zlo, nebo pokud skutečně existuje, že žije ve vzduchu nebo v hlubinách. Věřící také, že lidská duše bude po smrti žít buď ve středu země, někde v Pu (*Pozn. překl.: Pu je řecké slovo pro „kde“.* *V jednom anglickém překladu přeloženo jako „podsvětí“.*) nebo někde jinde až do dne posledního soudu, a tak podobně. Takovéto představy jim navodila jejich fantazie, protože nic nevěděli o duchovním světě a jeho slunci.

Proto je odpuštěno těm, kdo věří, že příroda vytváří své viditelné projevy vlastní silou, která jí byla vštípena od stvoření. Avšak těm, kteří se utvrzováním ve prospěch přírody stali ateisty, prominuto být nemůže, neboť se o Božství mohli přesvědčit. Neznalost jistě omlouvá, avšak neodstraňuje utvrzený klam, neboť takový klam je těsně spojen se zlem a zlo s peklem."

(38)

O VZNIKU ZLA S ANDĚLY NEBE NEVINNOSTI

Když jsem dokončil své úvahy o manželské lásce a začal jsem uvažovat nad láskou smilnou, objevili se náhle po mém boku dva andělé. Oslovili mě: „Vnímali jsme a chápali, nad čím jsi to uvažoval předtím, ale uniká nám, nad čím to uvažuješ nyní; nedokážeme to nijak vnímat. Nech to být, protože to nic není.“

„Láska, nad kterou uvažuji, něčím je, protože existuje,“ odvětil jsem.

Andělé však opáčili: „Jak by mohla existovat láska, která neexistovala od počátku stvoření? A není to láska manželská, která existuje od stvoření? Není to láska dvou lidí, kteří se mohou stát jedním? Jak by mohla existovat láska, která rozděluje a odděluje? Který muž by mohl milovat ženu, která jej nemiluje? Copak láska jednoho nevidí a nerozezná lásku druhého, takže když se obě lásky setkají, samy se spojí? Může někdo milovat něco jiného než lásku? Není pouze manželská láska vzájemná a opěťovaná? Neodtáhne se láska, není-li opěťovaná, a nezemře?“

Když jsem si to vyslechl, zeptal jsem se andělů, ze kterého nebeského společenství přišli. Odpověděli: „Jsme z nebe nevinnosti. Přišli jsme do nebeského světa jako malé děti a byli jsme tam vychováni pod dohledem Pána. Když jsem vyrostl a stal se ze mě mladý muž a má žena, která je tady se mnou, dospěla v mladou ženu, zasnoubili jsme se, vzali se a poprvé se spojili manželským svazkem. Nevíme tedy nic o žádné jiné lásce než o té pravé svatební a manželské, a když jsme zachytili tvé myšlenky o oné podivné lásce, která je té naší úplně protikladná, nemohli jsme z nich nic pochopit. Proto jsme sešli dolů, abychom se tě zeptali, proč se zabýváš něčím tak neskutečným. Řekni nám proto, jak by mohla existovat láska, která nejenže neexistovala od počátku stvoření, ale která je dokonce stvoření protikladná? My považujeme věci, které jsou protikladné stvoření, za nereálné.“

Když jsem to uslyšel, mé srdce se naplnilo radostí nad tím, že mi byla poskytnuta příležitost promluvit si s anděly takové nevinnosti, že nevědí vůbec nic o tom, co to je pohlavní nevázanost. Začal jsem jim proto vše vysvětlovat:

„Jistě víte, že existuje dobro a zlo, a že dobro existuje od počátku stvoření, avšak zlo na počátku stvoření nebylo. A že i když zlo nemá v sobě nic dobrého, nelze je považovat za nic. Dobro existuje od počátku stvoření, a to v nejvyšším i v nejnižším stupni; a když ten nejnižší stupeň dobra dosáhne nuly, vzniká na druhé straně zlo. Proto neexistuje žádný vztah či vývoj dobra ke zlu, ale pouze vztah a vývoj dobra k vyššímu či nižšímu dobru a vztah a vývoj zla k vyššímu či nižšímu zlu - neboť dobro a zlo jsou ve všem protikladné. Protože tedy dobro a zlo jsou protiklady, existuje také střední oblast rovnováhy, v níž zlo bojuje proti dobru. Přestože tam zlo nikdy nepřeváží, neustále se o to snaží.“

Každý člověk je vychováván v této rovnováze. Tato rovnováha mezi dobrem a zlem neboli mezi nebem a peklem je duchovní rovnováhou, jež vytváří v těch, kdo v ní žijí, stav svobody. Pán z této rovnováhy přitahuje všechny lidi k Sobě a člověk, který Jej svobodně následuje, se Jím nechává vést ze zla do dobra, a tedy do nebe.

Stejně je to i s láskou, zejména s láskou manželskou a smilnou. Manželská láska je láskou

dobrou, zatímco smilná láska je láskou zlou. Každého člověka, který naslouchá hlasu Pána a svobodně Jej následuje, uvádí Pán do manželské lásky se všemi jejími rozkošemi a radostmi. Avšak člověk, který Jeho hlasu nenaslouchá a nenásleduje Jej, se sám uvádí do smilné lásky a vstupuje nejprve do jejích rozkoší, potom do jejích nesnází a nakonec do jejího neštěstí."

„Jak mohlo začít existovat zlo," zeptali se andělé, „když od počátku stvoření neexistovalo nic než dobro ? Vše, co existuje, přece musí mít nějaký původ. Dobro nemohlo být původem zla, neboť zlo nemá v sobě nic z dobra a je spíše jeho negací a ničením. Protože však zlo přesto existuje a je zakoušeno, není ničím, ale je něčím. Řekni nám tedy, z čeho toto něco, co nejprve nebylo ničím, začalo existovat ?"

„Toto tajemství nelze vysvětlit, dokud si člověk neuvedomí, že nikdo jiný než Bůh není dobrý a že neexistuje žádné dobro, které by nebylo od Boha. Proto člověk, který vzhlíží k Bohu a přeje si, aby jej Bůh vedl, je v dobru, ale ten, kdo se odvrací od Boha a přeje si být veden sám sebou, v dobru není. Takový člověk činí dobro jen kvůli sobě nebo ze světských důvodů, aby tím získal zásluhy, aby něco předstíral či z pokryteckých příčin. Z toho je zřejmé, že původcem zla je člověk sám - ne že by byl zdroj zla vložen do člověka již od počátku stvoření, ale člověk jej do sebe vložil sám tím, že se odvrátil od Boha.

Zdroj zla neexistoval v Adamovi a jeho ženě dřív, než je oslovil had:

„ ...v den, kdy pojíte ze stromu poznání dobrého a zlého, ... budete jako Bůh." (Gn 3,5).

Tehdy se odvrátili od Boha a přiklonili se k sobě jako k bohu, a stvořili tak v sobě zdroj zla. Jedení z tohoto stromu znamená víru, že člověk zná dobro i zlo a je moudrý sám ze sebe, a ne z Boha."

Andělé se však zeptali: „Jak se ale člověk mohl odvrátit od Boha a přiklonit se k sobě, když žádný člověk nemůže nic chtít, myslet, a proto ani dělat jinak než vlivem Boha ? Proč to Bůh dovolil ?"

„Člověk byl stvořen tak, že ať chce, myslí nebo dělá cokoliv, zdá se mu, že to je v něm a že to pochází od něj. Bez tohoto zdání by člověk nebyl člověkem - nemohl by přijmout nic z dobra a pravdy či z lásky a moudrosti a nemohl by si to udržet jako něco vlastního. Z toho plyne, že bez tohoto jakoby živého zdání by člověk neměl žádné spojení s Bohem, a neměl by ani věčný život. Když v něm ale toto zdání vyvolá přesvědčení, že si přeje, myslí a koná dobro sám ze sebe, a ne z Pána (jakkoliv se to tak opravdu jeví), mění v sobě dobro na zlo, a tak v sobě vytváří zdroj zla. To bylo Adamovým hříchem.

Pokusím se to však vysvětlit ještě jasněji. Pán se dívá na každého člověka tak, že hledí na jeho čelo a Jeho pohled jím prochází do zadní části hlavy. Pod čelem se nachází velký mozek a v zadní části hlavy malý mozek. Velký mozek slouží moudrosti a jejím pravdám, zatímco malý mozek lásce a jejím dobrům. Proto když člověk hledí čelem k Pánu, přijímá od Něj moudrost a jejím prostřednictvím lásku. Avšak člověk, který hledí mimo Pána, přijímá lásku bez moudrosti, a láska bez moudrosti je láskou vznikající v člověku, a ne v Pánu. Protože se tato láska snoubí s nepravdami, neuznává Boha, ale staví na místo Boha sebe. Toto přesvědčení je tiše podporováno schopností, člověku vrozenou od stvoření, rozumět a být moudrý jako ze sebe. Proto je tato láska zdrojem zla.

Tuto skutečnost je snadné i dokázat. Zavolám nějakého ducha, který se odvrátil od Boha, a budu na něj mluvit za jeho zády. Uvidíte, jak převrátí to, co mu řeknu, v pravý opak."

A tak jsem jednoho takového ducha zavolal. Když přišel, zezadu jsem se ho zeptal: „Víš
PŘÍBĚHY Z DUCHOVNÍHO SVĚTA 122 www.andele-svetla.cz

něco o pekle, zatracení a tamějším trápení ?"

Když se pak ke mě otočil čelem, zeptal jsem se ho: „Co jsi slyšel ?"

Odpověděl: „Slyšel jsem: „Víš něco o nebi, spasení a tamější blaženosti ?"

Když jsem mu potom jeho odpověď zopakoval zezadu, zopakoval mou původní otázku.

Potom jsem se ho opět zezadu zeptal: „Víš, že lidé v pekle jsou kvůli svým klamům nepřičetní ?"

Na otázku, co slyšel, odpověděl: „Víš, že lidé v nebi jsou díky svým pravdám moudří ?"

Když jsem opět zezadu zopakoval jeho slova, slyšel: „Víš, že lidé v pekle jsou kvůli svým klamům nepřičetní ?"

A tak to šlo dál. Ukázalo se tak jasně, že když se mysl odvrátí od Pána, obrátí se sama k sobě, takže pak vnímá vše naopak.

„To je také důvodem, proč v duchovním světě není dovoleno, jak dobře víte, stát někomu za zády a tam k němu mluvit. Tímto způsobem totiž člověk do druhého vdechuje svou vlastní lásku, a protože je to příjemné, inteligence druhého se ji oddává a poslouchá ji. Tato láska je však z člověka, a ne z Boha, a proto je to láska ke zlu nebo k nepravdě.

Povím vám ještě něco podobného. Několikrát jsem slyšel shora z nebe padat dolů do pekla dobra a pravdy, a ty se tam postupně přeměňovaly na své opaky - dobra na zla a pravdy na nepravdy. I k tomuto jevu dochází ze stejného důvodu - protože všichni v pekle se odvracejí od Pána."

Když si to vyslechli, dva andělé mi poděkovali a řekli: „Protože nyní přemýšlíš a píšeš o lásce, která je naší manželské lásce protikladná, odejdeme. Vše, co je naší lásce protikladné, nás skličuje."

Rozloučili se se mnou slovy: „Mír s tebou," a já jsem je ještě požádal, aby o této lásce nic neříkali svým bratrům a sestrám v nebi, protože by to zranilo jejich nevinnost.

Mohu s určitostí dosvědčit, že ti, kdo zemřou jako malé děti, dospějí v nebi. Když vyrostou v mladé muže s postavou osmnáctiletých jinochů v tomto světě a na dívky s postavou patnáctiletých dívek v tomto světě, již tak zůstanou a Pán jim obstará manželství. Před sňatkem ani po něm nevědí vůbec nic o tom, co to je pohlavní nevázanost, ani že může existovat.

Manželská láska 444

(39)

O RADOSTECH NEBE A PEKLA

Jednou jsem hovořil s duchem - nováčkem, který za svého života ve světě strávil hodně času přemýšlením o nebi a o pekle. (Duchy - nováčky se myslí lidé, kteří nedávno zemřeli; nazývají se duchy, protože jsou již duchovními lidmi.) Jakmile vstoupil do duchovního světa, začal hned svým navyklým způsobem přemýšlet o nebi a pekle; když přemýšlel o nebi, cítil

radost, a když o pekle, pociťoval smutek. Jakmile si všiml, že je v duchovním světě, okamžitě se zeptal, kde je nebe a kde peklo, co jedno i druhé je a jaké jsou.

Uslyšel odpověď: „Nebe je nad tvou hlavou a peklo pod tvýma nohama, neboť nyní se nacházíš ve světě duchů, který je uprostřed mezi nimi. Nemůžeme ti však několika slovy vysvětlit, co to je nebe a peklo a jaké jsou.“

Duch - nováček se pak rozhořel touhou dozvědět se to, a vrhl se proto na kolena a upřímně se modlil k Bohu, aby ho poučil.

Vtom se po jeho pravici objevil anděl, který jej pozvedl a pravil: „Prosíš jsi o poučení o nebi a o pekle. *Pátřej po tom, co to je radost, a až to poznáš, dozvíš se.*“

Duch-nováček si řekl: „Co má znamenat toto ‚Pátřej po tom, co to je radost, a až to poznáš, dozvíš se, co to je nebe a peklo a jaké jsou ?‘“ Opustil však místo, kde stál, a vydal se cestou necestou. Oslovoval přitom lidi, které potkal: „Můžete mi, prosím, říct, co to je radost ?“

Někteří odpovídali: „Co to je za otázku ? Jak může někdo nevědět, co to je radost ? Není to snad potěšení a veselost ? Radost je radost, jedna jako druhá, nedovedeme je rozlišovat.“

Jiní pravili, že radost je smích mysli. „Když se mysl směje, tvář je veselá, řeč žertovná, gesta lehká a celý člověk má radost.“

Další ale prohlásili: „Radostí je jednoduše hodování a požívání výborného jídla, pití a opojení výtečným vínem spolu s rozhovory na různá témata, zejména o hrách Venuše a Amora.“

Když to duch - nováček slyšel, rozhořčeně si řekl: „Takové odpovědi jsou prostoduché a nepoučené. Takové radosti nejsou ani v nebi, ani v pekle. Kdybych tak potkal někoho moudrého !“

Odešel tedy od nich a začal se ptát: „Kde bych našel nějaké moudré lidi ?“

Spatřil jej jeden andělský duch a oslovil jej: „Vnímám, že jsi zapálen touhou poznat, co je obecnou charakteristikou nebe a co je obecnou charakteristikou pekla. A protože je to tvá radost, vezmu tě na vrchol kopce, kde se každý den shromažďují tři skupiny lidí - ti, kdo zkoumají účinky, ti, kdo zkoumají příčiny, a ti, kdo zkoumají konečné účely. Ti, kdo zkoumají účinky, se nazývají vědečtí duchové neboli - abstraktně - personifikované Poznatky. Ti, kdo zkoumají příčiny, se nazývají inteligentní duchové neboli abstraktně personifikované Inteligence. A ti, kdo zkoumají konečné účely, se nazývají moudří duchové neboli abstraktně personifikované Moudrosti. Přímě nad nimi jsou v nebi andělé, kteří vidí příčiny ze zorného úhlu konečných účelů a účinky ze zorného úhlu příčin. Tito andělé všechny tři skupiny lidí osvěcují.“

Pak vzal ducha - nováčka za ruku a zavedl jej na kopec ke shromáždění lidí, kteří zkoumají konečné účely a nazývají se ztělesněním Moudrostí.

„Promiňte mi, prosím,“ oslovil je, „že jsem přišel sem za vámi. Již od dětství jsem totiž přemýšlel o nebi a o pekle a nedávno jsem přišel do tohoto světa. Některé lidi, které jsem potkal, mi řekli, že nebe mám nad hlavou a peklo pod nohama. Neřekli mi však, co to nebe a peklo je ani jaké jsou. Stále jsem na to musel myslet, až jsem začal pociťovat úzkost a modlit se k Bohu. Tehdy ke mně přistoupil anděl a řekl: ‚Pátřej po tom, co to je radost, a až to poznáš, dozvíš se.‘ Pátral jsem, ale doposud marně. Prosím vás proto, abyste mi vysvětlili, co to je radost.“

A Moudrosti odpověděly: „Radost je veškerý život nebe i veškerý život pekla. Pro ty, kdo žijí v nebi, jde o potěšení z dobra a pravdy, a pro ty, kdo žijí v pekle, o potěšení ze zla a klamu. Veškerá radost je totiž věcí lásky a láska je životem člověka. Proto tak, jak je člověk člověkem podle své lásky, tak je člověkem i podle toho, co jej těší. Aktivita jeho lásky v něm vytváří pocit radosti. V nebi je tato aktivita doprovázena moudrostí, v pekle hloupostí. Každá z nich však v člověku, ve kterém působí, vytváří pocit radosti. Nebe a peklo mají protikladné radosti, protože mají protikladné lásky. V nebi vládne láska k dobru, a proto i radost z konání dobra, a v pekle láska ke zlu, a proto i radost z konání zla. Když tedy poznáš radost, poznáš, co to je nebe a peklo a jaké jsou. Avšak pátrej dál po radosti a pouč se o ní od těch, kdo zkoumají příčiny a nazývají se ztělesněním Inteligence. Jsou napravo odsud.“

Odešel tedy a přistoupil k další skupině. Vysvětlil jim, proč přišel, a požádal je, aby jej poučili o radosti.

Ti, potěšení jeho otázkou, pravili: „Je pravda, že kdokoliv pozná radost, pozná také, co to je nebe i peklo a jaké jsou. Vůle, která činí člověka člověkem, se nepohne ani o píď, není-li to z radosti. Vůle sama o sobě totiž není ničím než zanícením pro něco a účinkem nějaké lásky, a tedy i nějaké radosti. Na chtění je něco libého, žádostivého a příjemného. A protože vůle způsobuje, že intelekt může myslet, bez pocitu radosti plynoucí z vůle by nemohla povstat ani ta nejmenší myšlenka. Pán totiž svým působením oživuje vše v duši i v mysli andělů, duchů a lidí. Toto oživování se děje vlivem lásky a moudrosti a jde o aktivitu, z níž pochází veškerá radost. Ta se ve svém zdroji nazývá blažeností, zdarem a štěstím, ve své odvozené podobě radostí, příjemností a libostí, a v obecném smyslu *dobrem*.

Pekelní duchové však všechno v sobě převracejí, včetně dobra na zlo a pravdy na klam, přičemž jejich pocit radosti zůstává trvalý. Bez této trvalé radosti by totiž neměli žádnou vůli ani pocity, a tak ani žádný život. Z toho je zřejmé, co to je, jaká je a odkud pochází radost pekla, a co to je, jaká je a odkud pochází radost nebe.“

Když si to duch - nováček vyslechl, byl zaveden ke třetí skupině, kde byli lidé zkoumající účinky a nazývající se personifikované Poznatky. Ti mu řekli:

„Sestup dolů do podzemí a vyjdi nahoru do horní země. Na prvním místě pocítíš a poznáš radosti duchů pekla a na druhém radosti andělů nebe.“

Vtom se v dálce otevřela země a vyšli z ní tři ďáblové jakoby planoucí svou pekelnou láskou. Andělé doprovázející ducha - nováčka poznali, že bylo dovoleno, aby tito tři ďáblové vyšli z pekla, a tak na ně zavolali: „Nepřibližujte se a z místa, kde jste, nám řekněte něco o svých radostech !“

„Každý, ať dobrý či špatný, zakouší své radosti, dobrý dobré a zlý zlé,“ odpověděli.

„A co činí radost vám ?“

Odpověděli, že to jsou radosti promiskuity, kradení, podvádění a rouhání.

„Jaké jsou tyto radosti ?“

Lidé je pociťují jako smrdutý zápach výkalů, rozkládajících se mrtvol a stojatých kaluží moči, odpověděli.

„A to je vám příjemné ?“

„Nadmíru.“

„Pak jste jako nečistá zvířata, která v takových podmínkách žijí.“

„Jsme, kdo jsme, a takové jsou rozkoše, které vdechujeme.“

„Co dalšího nám můžete říct ?“

Každému je prý dovoleno zakoušet svou vlastní radost, byť tu nejšpinavější (jak to nazývají ti druzí), pokud neohrozí dobro dobrých duchů a andělů. „Protože nám však naše radost nedovolí, abychom je neohrožovali, býváme uvrhováni do pracovních táborů, kde hrozně trpíme. Jsou nám tam zadržovány a odnímány naše radosti, což se nazývá pekelnými mukami; také tam zakoušíme jistou vnitřní bolest.“

„Proč ohrožujete dobré lidi ?“

Odpověděli, že si nemohou pomoci. Když uvidí anděla a ucítí Božskou sféru, která jej obklopuje, zmocní se jich zuřivost.

„Potom jste opravdu jako divoká zvířata.“

O několik okamžiků později ďáblové náhle spatřili ducha-nováčka v doprovodu andělů a zmocnila se jich zuřivost, připomínající oheň nenávisti. Aby nemohli nikomu ublížit, byli svrženi zpátky do pekla.

Pak se objevili andělé, kteří spatřují příčiny ze zorného úhlu konečných účelů a účinky ze zorného úhlu příčin, žijící v nebi nad třemi skupinami duchů. Byli obklopeni bílým světlem, které spirálovitě sestupovalo. Snese s sebou girlandu květů a tu položilo na hlavu ducha - nováčka. Pak odtud k němu zazněl hlas:

„Tento věnec dostáváš proto, že jsi již od dětství přemýšlel o nebi a o pekle.“

Manželská láska 461

(40)

CHLUBÍCÍ SE ZÁLETNÍK

Jednou jsem zaslechl ducha, který nedávno přišel ze světa, jak se chlubí svými milostnými pletkami a snaží se vyvolat u druhých obdiv za to, že je mužnější než ostatní. Mezi jiným se zpupně chvástal:

„Je něco více skličujícího než uvěznit svou lásku a žít jen s jedinou ženou ? A je něco příjemnějšího než svou lásku osvobodit ? Kdo by se neunavil neustálou společností stále jen jedné ženy a nenabyl nových sil až ve společnosti mnoha ? Je něco sladšího než ničím neomezovaná svoboda, různorodost, zbavování panenství, podvádění manželů a smilné šarády ? Nepřináší snad tato mazanost, lsti a krádeže ty nejvnitřnější rozkoše mysli ?“

Lidé stojící kolem jej však nabádali: „Nemluv tak ! Nevíš, kde a s kým tady jsi. Přišel jsi sem teprve nedávno. Pod tvýma nohama je peklo a nad hlavou máš nebe. Nyní jsi ve světě, který leží uprostřed mezi nimi a nazývá se světem duchů. Přicházejí sem a shromažďují se tu lidé, kteří odešli ze světa, a jsou zde zkoumáni ohledně svého charakteru. Zlí lidé jsou pak připravováni na peklo a dobří lidé na nebe. Snad si ještě pamatuješ na to, co jsi slyšel od kněží ve světě, že promiskuitní muži a ženy jsou svrženi do

pekla a mravně bezúhonní manželé jsou pozdvíženi do nebe ?"

Duch - nováček se smíchem odpověděl: „Co to je nebe a peklo ? Není snad nebe tam, kde je člověk svobodný, a neznamená svoboda moci milovat tolik, kolik člověk chce ? Není peklo tam, kde je člověk otrokem ? A není otrokem ten, kdo musí zůstat přivázaný k jediné ženě ?"

To uslyšel jeden anděl, který shlížel dolů z nebe, a zarazil rozhovor dřív, než by duch zašel ještě dál a zneuctil manželství. Vyzval jej: „Pojď nahoru, názorně ti ukážu, co to je nebe a co peklo a jaký druh pekla čeká na ty, kdo se utvrdí v promiskuitě." A ukázal mu cestu, kterou duch vyšel nahoru.

Když byl vpuštěn, anděl jej nejprve zavedl do rajske zahrady, kde rostly ovocné stromy a květiny. Jejich krása, kouzlo a vůně jim naplnila duše rozkoší života. Když to duch viděl, s úžasem to obdivoval; díval se však svým vnějším zrakem tak jako ve světě, když pozoroval tamější skutečnosti. Tehdy byl racionální. Když se však podíval vnitřním zrakem, ve kterém dominovala promiskuita a zaujímal každý bod jeho myšlení, přestal být racionální. Vnější zrak se mu uzavřel a otevřel se mu zrak vnitřní. Zeptal se: „Co to teď vidím ? Není to sláma a suché dříví ? A co to cítím ? Není to zápach ? Kam se poděl ten ráj ?"

„Je blízko, hned u tebe, ale ty jej svým vnitřním zrakem nevidíš, protože je promiskuitní, a tak přeměňuje vše, co je nebeské, na pekelné, a nevidí nic než opaky.

Každý má vnitřní a vnější mysl, a proto i vnitřní a vnější zrak. Zlí lidé mají vnitřní mysl nepřítelnu a vnější moudrou, a dobří lidé mají vnitřní mysl moudrou, a z ní moudrou i mysl vnější. Podle toho, jakou má člověk mysl, vidí v duchovním světě okolní předměty."

Poté anděl ze sobě propůjčené síly uzavřel muži vnitřní zrak a otevřel mu zrak vnější. Provedl jej pak branami až doprostřed jejich obydlí, kde spatřil nádherné paláce postavené z alabastru, mramoru a vzácných kamenů, a nedaleko kolonádu se sloupy, na kterých a kolem kterých byla vystavena úžasná přehlídka znaků a ozdob.

Tento pohled muže tak ohromil, že zvolal: „Co to vidím ? To je vrchol velkoleposti a stavby, které jsou samou esencí architektonického umění !"

A anděl mu znovu uzavřel vnější zrak a otevřel mu zrak vnitřní, který byl zlý, protože byl plný smilné nečistoty. Muž vykřikl: „Co to zase vidím ! ? Kde to jsem ? Kam se poděly ty paláce a celá ta nádhera ? Vidím jen hromady kamenů, sutiny a jeskyně !"

Brzy mu byl vrácen vnější zrak a anděl jej zavedl do jednoho z paláců. Tam spatřil zdobené dveře, oken, zdí, stropů a zejména nábytku, který byl obklopen ozdobami nebeských tvarů ze zlata a drahokamů - ozdobami, které nemohou být popsány žádnými slovy a které nemůže vyjádřit žádné umění, neboť přesahují vyjadřovací schopnost slov i veškeré představy, které může předat umění.

Když to muž spatřil, opět vykřikl: „To jsou opravdu divy, jaké jsem ještě nikdy nespatril !"

Pak mu ale byl tak jako předtím uzavřen vnější zrak a otevřen zrak vnitřní. Když byl dotázán, co vidí nyní, odpověděl: „Nic než zdi, některé z rákosí, jiné ze slámy a další z hařoví."

Byl však opět navrácen do vnějšího stavu své mysli a přivedli k němu dívky, které byly jako obrazy nebeských citů ztělesněním krásy. Když je muž spatřil a uslyšel, jak na něj promluvíly sladkým hlasem svých citů, výraz jeho tváře se změnil a on sám sklouzl zpět do

svého vnitřního, promiskuitního stavu. Protože takový stav nemůže vydržet ani náznak nebeské lásky, stejně jako nebeská láska nemůže vydržet nic promiskuitního, muž a dívky se navzájem ztratili z očí, dívky z očí muži a muž z očí dívkám.

Pak mu anděl vysvětlil, co bylo příčinou těchto zrakových proměn: „Vnímám, že ve světě, ze kterého jsi přišel, jsi byl člověkem dvou tváří, jedním co do vnitřních kvalit a druhým co do zevnějšku. Zevně jsi byl občansky bezúhonným, morálním a rozumným člověkem, ale vnitřně člověkem protispolečenským, nemorálním a nerozumným, protože jsi provozoval promiskuitu a cizoložství. Je-li takovým lidem dovoleno vystoupit do nebe a jsou-li tam udržováni ve svém vnějším stavu, vidí nebeské výjevy. Otevrou-li se však jejich vnitřní kvality, spatří namísto nebeských výjevů pekelné.

Měl bys vědět, že každému se jeho vnější úrovně jedna za druhou uzavírají a otevírají se ty vnitřní, a tak je připravován na nebe nebo na peklo. A protože zlo promiskuity znečišťuje vnitřní mysl nade všechna ostatní zla, tvá mysl nemůže jinak než být unášena k ošklivosti této lásky, a tedy do pekla, kde jsou jeskyně páchnoucí výkaly.

Kdo by svým rozumem nepoznal, že nečistota a smilstvo jsou v duchovním světě nečisté a neslušné, takže nic člověka více neznečišťuje a neposkvvrňuje a nepřivádí jej tím do pekelných podmínek? Dej si proto pozor, aby ses nechlubil svými zálety a tím, že jsi mužnější než ostatní. Předpovídám ti, že budeš tak slabý, že stěží budeš o své mužnosti něco vědět. Takový osud očekává ty, kdo se vychloubají svou promiskuitní mužností."

Když si to vše vyslechl, muž se vrátil dolů do světa duchů, kde se připojil ke svým předchozím společníkům. Mluvil s nimi skromně a zdrženlivě, avšak ne nadlouho.

Manželská láska 477

(41)

TŘI CESTY K VLASTNÍMU NITRU

Jednou jsem ve světě duchů zaslechl jakousi velkou vřavu. Bylo tam shromážděno na tisíce duchů, kteří křičeli: „Potrestejte je! Potrestejte je!"

Přiblížil jsem se a zeptal: „Co se to tu děje?"

Jeden duch, který stál mimo dav, odpověděl, že jsou velice rozzuřeni na tři kněží, kteří putovali krajem a všude kázali proti cizoložníkům a tvrdili, že cizoložníci neuznávají Boha, že je před nimi nebe uzavřené a otevřené peklo, že v pekle jsou nečistí ďáblové, kteří zdálky vypadají jako prasata válející se ve výkalech, a že andělé nebe se od nich s odporem odvracejí.

Zeptal jsem se: „Kde jsou ti kněží a proč je kolem toho tolik křiku?"

Odpověděl, že tito tři kněží jsou uprostřed davu chráněni strážemi. Dav tvoří lidi, kteří věří, že cizoložství není hříchem, a tvrdí, že cizoložníci uznávají Boha stejně jako ti, kdo zůstávají se svými manželkami. Všichni pocházejí z křesťanského světa. Navštívili je andělé, aby zjistili, kolik z nich pokládá cizoložství za hřích, a našli jich méně než sto v tisíci.

Zbývajících devět set, pokračoval, vyjádřilo na cizoložství následující názor: „Každý ví, že radost z cizoložství mnohokrát převyšuje radost z manželství. Cizoložníci jsou v neustálém

žáru, a tak jsou bdělejší a činnější a žijí aktivnější život než ti, kdo žijí jen s jednou ženou. Lásky k manželce naopak časem chladne, a to někdy až do té míry, že by i jediné slovo konverzace s ní a její společnost postrádají veškerý život. Jiné to je s ženami lehkých mravů. Život, který kvůli úbytku potence ve společnosti manželky odumírá, se díky záletům oživuje a obnovuje. A není snad to, co oživuje a obnovuje, cennější než to, co umrtvuje? A co jiného je manželství než uzákoněné smilstvo? Může to někdo rozlišit? A může být láska vynucována? Přesto je muž manželskou smlouvou a zákonem nucen milovat svou manželku. Láska k manželce je univerzální a společná s ptáky a se zvířaty. Čím jiným je manželská láska než láskou pohlavní? A pohlavní láska umožňuje neomezeně milovat všechny ženy.

Důvod, proč jsou občanské zákony proti cizoložství, spočívá v domněnku zákonodárců, že to poslouží veřejnému dobru. A přesto se i sami zákonodárci a soudci občas chovají nemorálně a říkají si mezi sebou: „Ať první hodí kamenem ten, kdo je bez viny.“ Pouze prostí a zbožní lidé věří, že cizoložství je hřích. Ne však lidé inteligentní, protože ti tak jako my pohlížíme na tuto otázku ze světla přírody.

Nevede snad cizoložství k rození dětí stejně jako manželství? Nejsou nemanželské děti stejně šikovné a schopné plnit své povinnosti a zastávat své úřady jako děti manželské? Kromě toho takto získají děti i rodiny, které by jinak byly bezdětné: není to spíše výhoda nežli ztráta? A uškodí ženě, když bude mít soupeřky? A uškodí to manželovi? Návor, že je to od manžela hanebné, je neopodstatněný a vymyšlený. Cizoložství je porušením církevních zákonů a předpisů proto, že to dává církevním hodnostářům moc. Co však má teologie a duchovnost společného s tělesnými rozkošemi? Nechovají se tak i někteří kněží a mnichové? Znamená to, že nemohou uznávat a ctít Boha? Proč tedy tito tři kážou, že cizoložníci neuznávají Boha? Nebudeme taková rouhání tolerovat. Sudme je a potrestejme je!"

Pak jsem viděl, jak svolali soudce a požádali je, aby uložili kněžím trest.

Soudci však odvětili: „To není v naší pravomoci, neboť jde o otázku uznání Boha a hřichu, a tedy spasení a zatracení. Takové soudy přicházejí z nebe. Poradíme vám však, jak můžete zjistit, zda tito tři říkali pravdu. Existují tři místa, o kterých my soudci víme, že se tam takové záležitosti jednotlivě zkoumají a odhalují. Jedno místo je tam, kde každý nalézá otevřenou cestu do nebe; když do nebe vstoupí, pozná sám, jestli opravdu uznává Boha. Druhé místo je tam, kde se nalézá další cesta do nebe; na ni však nemůže vstoupit nikdo jiný než ten, kdo má nebe v sobě. A třetí místo je tam, kde vede cesta do pekla - a na ni spontánně nastupují ti, kteří milují pekelné věci, protože jim přinášejí potěšení. My soudci posíláme na tato místa všechny, kteří od nás požadují soudy ohledně nebe a pekla."

Zástup prohlásil: „Pojďme tedy."

Přišli na první místo, kde všichni spatřili otevřenou cestu do nebe. Náhle je však obklopila temnota, takže někteří zapálili pochodně a drželi je před sebou. Soudcové, kteří je doprovázeli, vysvětlili:

„To se stane všem, kteří přijdou k tomuto prvnímu místu. Jak se k němu přibližují, jejich pochodně hoří stále slabším plamenem, a když tam dojdou, světlo z nebe je úplně uhasí. To znamená, že jsou na místě. Nebe je jim totiž nejprve uzavřeno a až potom se otevře."

Když tedy dorazili na místo a jejich pochodně samy pohasly, spatřili cestu stoupající vzhůru do nebe. Nastoupili na ni ti, kteří pláli zuřivostí proti kněžím. Mezi prvními byli úmyslní cizoložníci a po nich následovali ti, kteří se v cizoložství utvrdili. Jak postupovali vzhůru, lidé v první skupině volali: „Následujte nás!" a ti za nimi je pobízeli voláním: „Pospěšte si!"

Zanedlouho se všichni ocitli uprostřed nebeského společenství, a tam se mezi nimi a anděly objevila rozsedlina. Nad tímto otvorem se rozsvítilo světlo, které jim ozářilo oči a otevřelo jejich vnitřní mysl, a tak jim umožnilo vyjádřit, co si vnitřně mysleli. Pak je andělé zkoumali, zda uznávají existenci Boha.

Odpověděli jim lidé z první skupiny, kterou tvořili ti, kdo cizoložili z úmyslu vůle. Řekli: „Co je to Bůh ?“ a pohlížejíc jeden na druhého, ptali se: „Kdo z vás jej kdy spatřil ?“

Lidé z druhé skupiny, kteří se stali cizoložníky z přesvědčení intelektu, hovořili takto: „Není příroda vším ? Co jiného stojí nad ní než slunce ?“

Nato je andělé vyzvali: „Odejděte od nás. Sami teď vidíte, že neuznáváte žádného Boha. Když sestoupíte dolů, uzavře se vám niterná mysl a otevře se její zevnějšek, a pak budete schopni mluvit v rozporu se svým nitrem a říkat, že Bůh existuje. Věřte nám však, že jakmile se člověk stane skutečným cizoložníkem, je před ním nebe uzavřeno; a komu je nebe uzavřeno, ten Boha neuznává. Cizoložství je totiž zdrojem veškeré nečistoty v pekle, a ta v nebi páchne jako hnijící bahno na ulicích.“

Když to uslyšeli, obrátili se a po třech cestách sestoupili dolů. Dole se členové první a druhé skupiny dali do řeči. Prohlásili: „Kněží vyhráli. Víme však, že dokážeme mluvit o Bohu stejně jako oni; a když tvrdíme, že Bůh existuje, neuznáváme Ho tím ? Vnitřní a vnější úrovně myslí, o kterých andělé mluvili, jsou pouhé výmysly. Pojďme však na druhé místo, o kterém nám řekli soudci, že se tam otevírá cesta do nebe pro ty, kdo mají nebe v sobě - tedy pro ty, kdo mají přijít do nebe !“

Když se přiblížili, ozval se hlas z nebe: „Zavřete brány ! Na dosah jsou cizoložníci !“ A brány se náhle uzavřely a strážci s holemi v rukou je začali odhánět. Vyprostili však z jejich držení tři kněží, kvůli kterým se pozdvihlo tolik křiku, a ty doprovodili do nebe. A ve chvíli, kdy se brána před kněžími otevřela, rebely zasáhl závan manželské radosti, který je svou neposkvrněností a čistotou téměř zadusil.

Ze strachu, že se udusí, si proto pospíšili ke třetímu místu, o kterém soudci řekli, že tam vede cesta do pekla. Linula se odtamtud taková radost z cizoložství, jež ty, kdo se úmyslně a z utvrzení stali cizoložníky, tak oživila, že cestou dolů téměř tancovali, a dole se jako prasata ponořili do špíny.

Manželská láska 500

(42)

SATYROVÉ V LESE

Jednou mi byl otevřen zrak a spatřil jsem tmavý les a v něm houf satyrů. Měli chlupaté tváře a zvířecí nohy - někteří jako telata, jiní jako panteři a zase jiní jako vlci, s kopyty a pařáty namísto chodidel.

Satyrové pobíhali sem a tam jako divoká zvířata a křičeli: „Kde jsou nějaké ženy ?“ Pak jsem spatřil, jak na ně čeká několik nevěstek. I ty byly různým způsobem znetvořené.

Satyrové k nim přiběhli, zmocnili se jich a odvěkli je do jeskyně, která ležela uprostřed lesa hluboko pod zemí. Všiml jsem si také, že se kolem jeskyně vinul obrovský had a plival na ni

svůj jed. Nad ním ve větvích stromů krákali a pištěli různí ponuře vyhlížející noční ptáci. Satyrové a lehké ženy však nic z toho neviděli, protože všechny tyto podoby byly souvztažné s jejich chtíči, a byly tedy viditelné jen z dálky.

Za nějakou dobu vyšli všichni z jeskyně a vstoupili do jakési nízké chatrče, jež byla nevěstincem. Tehdy se muži oddělili od nevěstek a o něčem se spolu začali bavit. Zbystřil jsem sluch, abych zachytil jejich rozhovor - v duchovním světě, kde je vzdálenost jen zdáním, je možné poslouchat rozhovor z dálky stejně jako zblízka. Bavili se o manželství, o přírodě a o náboženství.

O manželství hovořili ti, jejichž nohy vypadaly jako nohy telat. Tvrdili: „Co jiného je manželství než legalizované cizoložství? A co může být sladšího než smilné šarády a podvádění manželů?”

Na to ostatní odpověděli řehotem a tleskáním.

Ti, jejichž nohy vypadaly jako nohy panterů, promluvili o přírodě: „Existuje něco jiného než příroda? Je mezi člověkem a zvířetem jiný rozdíl než ten, že člověk dokáže mluvit, a zvířata jen vydávají zvuky? Nepřijímají lidé i zvířata život z tepla přírody a rozum z jejího světla?”

Ostatní zvolali: „Jak hluboká úvaha!”

Náboženství bylo námětem pro ty, jejichž nohy vypadaly jako vlčí.

Promluvili: „Je Bůh či Božství něco jiného než nejvnitřnější princip přírody? Co jiného je náboženství než výmysl sloužící k tomu, udržet zástupy v poslušnosti?”

Ostatní odpověděli pokřikem: „Bravo!”

Za pár okamžiků nato vyběhli ven - a tehdy spatřili, jak je z dálky se zájmem pozorují. To je tak rozzuřilo, že vyběhli z lesa a se zlověstným výrazem v tváři doběhli až ke mě.

„Co tady stojíš a posloucháš, o čem se bavíme?”

Odpověděl jsem: „A proč ne? Kdo mi to zakáže? Mluvili jste nahlas.” A zopakoval jsem jim všechno, co jsem slyšel.

Na to se trochu ztišili, protože se báli, aby jejich názory nevyšly veřejně najevo. Začali také mluvit vybraně a chovat se zdvořile, z čehož jsem poznal, že nepocházejí z nižších vrstev, ale ze vznešenější společnosti.

Tehdy jsem jim začal vyprávět, jak jsem je viděl v lese jako satyry - dvacet z nich jako satyry podobné telatům, šest podobných panterům a čtyři podobné vlkům (dohromady jich bylo třicet).

To je ohromilo, protože sami sobě se tam jevíli jako normální lidi, stejně jako když se mnou hovořili.

Vysvětlil jsem jim, že se mi tak z dálky jevíli kvůli svým smilným chtíčům a že podoba satyrů neodpovídá podobě osoby, ale formě jejich zpustlého cizoložství. Odůvodnil jsem jim to tím, že každý zlý chtíč se projevuje určitou konkrétní formou, kterou nevidí oni sami, ale jen pozorovatel stojící opodál. Navrhl jsem jim: „Jestli se chcete přesvědčit, běžte někteří z vás do lesa, a ostatní tu zůstaňte a pozorujte je.”

Učinili tedy podle mého návrhu a vyslali dva muže k polorozpadlé budově nevěstince. Když

tam došli, ostatní je viděli úplně jako satyry. Po jejich návratu je jako satyry přivítali a volali: „To je dobrý žert!“

Všichni se tomu smáli a já jsem s nimi o tom různým způsobem vtipkoval. Řekl jsem jim mimo jiné, že jsem už viděl cizoložníky, kteří vypadali jako prasata. Také jsem jim připomenul příběh o Odysseovi a Kirké, která posypala Odysseovy společníky květy od Hekaté a dotkla se jich kouzelnou hůlkou, a tak je proměnila na vepře - „možná ve skutečnosti na cizoložníky," dodal jsem, „protože by nikoho žádnými čáry nemohla přeměnit na prase !"

Když se tomu a dalším podobným poznámkám dosmáli, zeptal jsem se jich, zda si pamatují, ze kterých zemí ve světě přišli. Odpověděli, že z různých, a jmenovali Itálii, Polsko, Německo, Anglii a Švédsko. Zeptal jsem se, jestli viděli někoho z Holandska. Řekli, že ne.

Pak jsem zavedl rozhovor na vážnější téma a zeptal se jich, jestli považují cizoložství za hřích.

„Co to je hřích ?" odvětili. „Nevíme, co to je."

Zeptal jsem se, jestli si někdy vzpomenou na to, že cizoložství je porušením šestého přikázání desatera.

Odvětili: „Co to je desatero ? Není to katechismus ? Co má tato příručka pro děti dělat s muži jako my ?"

Znovu jsem se jich zeptal, zda někdy myslí na peklo.

„Přišel snad někdo odtamtud, aby nám o něm něco řekl ?"

Otázal jsem se, zda si za života ve světě někdy představovali, jak bude vypadat jejich život po smrti.

„Mysleli jsme si, že bude podobný jako u zvířat, nebo že budeme duchy, kteří se rozplynou, až vyjdou z mrtvých těl."

Zeptal jsem se ještě, jestli o takových věcech neslyšeli nic od kněží. Odpověděli, že sice slyšeli jejich hlasy, ale nikdy nevnímali jejich myšlenky - a co ty vlastně znamenají ?

Ohromen jejich odpověďmi jsem je vyzval: „Podívejte se doprostřed lesa k jeskyni, v níž jste byli před chvílí."

Pohlédli tam a spatřili kolem jeskyně obtočeného obrovského hada, plivajícího na ni svůj jed, a zlověstné ptáky ve větvích nad ní.

„Co tam vidíte ?" zeptal jsem se.

Přemožení hrůzou se však nezmohli ani na slovo. Pokračoval jsem: „Není to hrozný pohled ? Měli byste vědět, že tato scéna znázorňuje cizoložství v jeho chlípné neřesti."

Vtom se u nás objevil anděl. Byl knězem a otevřel v západním kraji peklo, do kterého bývají takoví lidé nakonec shromažďováni.

Vyzval je: „Podívejte se tam."

Spatřili tam něco, co vypadalo jako ohnivé jezero. Poznali v něm také některé ze svých přátel ze světa, a ti je zvali, ať jdou k nim.

Když to vše viděli a slyšeli, otočili se a s úprkem mi zmizeli z očí. Utíkali pryč od lesa; když jsem se ale podíval na jejich stopy, viděl jsem, že to jen předstírají. Ve skutečnosti se jejich trasa oklikami stáčela zpět k lesu.

Vrátil jsem se domů. Příští den, když jsem si vzpomněl na tyto žalostné události, podíval jsem se znovu k lesu a uviděl jsem, že zmizel. Místo toho tam byla písčitá pláň a uprostřed jezero s několika červenými hady.

Když jsem se stejným směrem podíval o několik týdnů později, spatřil jsem pravý okraj nějakého pole a na něm několik rolníků. A za několik dalších týdnů jsem viděl, jak na tomto poli, nyní již obklopeném keři, rostou mladé výhonky.

Tehdy jsem uslyšel hlas z nebe: „Vejdi do svého pokoje, zavři dveře a zaměř se na započaté dílo *Apokalypsy*. Dokončíš je za dva roky.“

Manželská láska 521-522

(43)

DOBŘE ZPRÁVY ZE ZEMĚ

Jednou jsem byl v duchu přenesen do jednoho společenství andělského nebe. Přišlo ke mně několik andělů a zeptali se mě: „Jaké noviny neseš ze země?“

„Nesu novinu,“ odpověděl jsem, „že Pán zjevil tajemství, která svou výtečností přesahují veškerá ostatní tajemství zjevená od počátku církve.“

Jaká to jsou tajemství?“ zeptali se.

A tak jsem jim pověděl následující:

i) Bylo zjeveno, že Slovo obsahuje v každém svém detailu duchovní význam souvztažný s významem přírodním, že prostřednictvím tohoto významu se lidé mohou spojit s Pánem a sdružovat se s anděly, a že v tom spočívá svatost Slova.

ii) Byly odhaleny souvztažnosti, které vytvářejí duchovní význam Slova.

Andělé se zeptali, zda obyvatelé země věděli už předtím něco o souvztažnostech. Odpověděl jsem, že vůbec nic. „Tato znalost byla skrytá již několik tisíc let, od doby Jobovy. Pro lidi, kteří tehdy žili, to byla věda věd, z níž čerpali moudrost, protože jim poskytovala duchovní znalosti o nebi, a tedy i o církvi. Protože se však tato věda zvrhla v modlářství, působením Pánovy Božské prozřetelnosti se úplně vytratila a zmizela, takže po ní nezůstala jediná stopa. Nyní však Pán tuto znalost opět odhalil, aby se s Ním lidé církve mohli spojit a aby se mohli sdružovat s anděly. Děje se tak pomocí Slova, v němž je celek i každá jednotlivost souvztažnostmi.“

Andělé se velmi zaradovali nad tím, že se Pánovi zachtělo zjevit toto velké tajemství, tak hluboce skryté po několik tisíc let. Dodali, že se tak stalo proto, aby křesťanská církev, která je založena na Slovu a nyní dospěla ke svému konci, mohla znovu ožít a načerpat od Pána skrze nebe nového ducha.

Pak se zeptali, zda bylo touto znalostí také odkryto, co znamená křest a svaté přijímání -

svátosti, o kterých měli lidé doposud tolik různých mínění.

Prisvědčil jsem, že ano.

iii) Také jsem jim řekl, že Pán zjevil i okolnosti lidského života po smrti.

Andělé se s údivem zeptali: „Proč okolnosti života po smrti ? Nevědí snad všichni, že člověk po smrti žije ?”

„Lidé to vědí a nevědí,” vysvětloval jsem. „Říkají, že po životě nežije dál člověk, ale jeho duše, a ta prý žije jako duch, kterého si představují jako vánek či éter; tvrdí také, že nebudou žít jako lidé až do dne posledního soudu. Tehdy prý budou znovu shromážděny částice jejich mrtvých těl, která zanechali ve světě, a přestože je již sežrali červi, myši a ryby, znovu sestaví jejich těla, a tak lidé budou vzkříšeni.”

„Co to je za myšlenku ?” užasli andělé. „Kdo neví, že člověk žije po smrti dál jako člověk - s jediným rozdílem, že tehdy již jako člověk duchovní ? A kdo neví, že duchovní člověk vidí jiného duchovního člověka tak, jako hmotný člověk člověka hmotného, a není si vědom jediného rozdílu kromě toho, že je v dokonalejším stavu ?”

iv) Pak andělé pátrali dál: „Co vlastně lidé vědí o našem světě - o nebi a o pekle ?”

Řekl jsem, že doposud nevěděli nic, ale nyní Pán odkryl podstatu světů, ve kterých žijí andělé a duchové, tedy podstatu nebe a pekla, i skutečnost, že andělé a duchové žijí ve spojení s lidmi, a mnoho dalších úžasných věcí.

Andělé se opět zaradovali nad tím, že se Pánovi zachtělo odkrýt tyto skutečnosti, aby lidé již nemuseli žít v takové nevědomosti a nejistotě ohledně své nesmrtelnosti.

v) Pokračoval jsem: „Pán také zjevil, že slunce ve vašem světě se liší od slunce našeho světa; a že toto slunce je čistou láskou, zatímco naše slunce je pouhým ohněm. Objasnil také, že vše, co z vašeho slunce - čisté lásky - vyzařuje, přináší s sebou život, zatímco vyzařování z našeho slunce, které je pouhým ohněm, nemá s životem nic společného.

Dále objasnil, že právě to je zdrojem rozdílu mezi věcmi duchovními a přírodními - rozdílu, o kterém doposud nikdo nevěděl. Proto se nyní ví, odkud pochází světlo, které osvětluje lidský intelekt moudrostí, a teplo, které zahřívá lidskou vůli láskou.”

vi) Navíc bylo odhaleno, že existují tři stupně života, a tedy i tři nebe, že lidská mysl je rozdělena do těchto tří stupňů a že se člověk nalézá v souvztáhnosti s těmito třemi nebi.

„Ani to lidé dříve nevěděli ?”

Odpověděl jsem, že lidé znali pojem stupňů rozlišujících vztah nižšího k vyššímu, ale ne vztah prvotního k následnému.

vii) Pak se andělé zeptali, zda bylo zjeveno ještě něco dalšího.

Řekl jsem, že řada dalších skutečností - věci týkající se posledního soudu; věci týkající se Pána, že je Bohem nebe a země, že Bůh je jeden v osobě i v podstatě, že je v Něm Božská trojnost a že je Pánem. Dále věci o Nové církvi, kterou se On chystá založit, a o naukách této církve. Také skutečnosti o posvátnosti Písma a o tom, že byla zjevena *Apokalypsa*, ze které by nikdo jiný než Pán nemohl zjevit jediný verš. Dále bylo zjeveno mnoho věcí o obyvatelích jiných planet a zemí ve vesmíru a také různé pamětihodné příhody a divy z duchovního světa, kterými nebe odkrylo mnoho ze své moudrosti.

Když andělé vyslechli všechny tyto zprávy, velmi se zaradovali. Pak ale ze mě vycítili smutek a zeptali se: „Proč jsi smutný ?“

Řekl jsem, že přestože tato tajemství, která Pán v dnešní době zjevil, přesahují svou nádherou i významem veškerá poznání, která lidé doposud obdrželi, považují je na zemi za bezcenná.

To je ohromilo. Požádali tedy Pána, aby jim dovolil podívat se dolů na zem. Pohlédli tam, a hle - všude jen temnota.

Pak jim bylo řečeno, aby tato odhalená tajemství napsali na kus papíru a spustili je na zem - uvidí prý znamení. Učinili tak, a pak jsme pozorovali, jak papír obsahující tajemství letí dolů z nebe. Jak sestupoval duchovním světem, svítil jako hvězda. Když však sestoupil do přírodního světa, světlo pohaslo, a čím níže papír klesal, tím byl temnější.

Andělé jej pak nasměrovali ke shromáždění učených zástupců kněžstva i světských lidí. Vzeslo se odtamtud reptání, ve kterém jsme zaslechli slova: „Co to je ? Jaký to má význam ? Záleží snad na tom, jestli takové věci víme nebo ne ? Nejsou to jen výplody lidského mozku ?“

Někteří z nich vypadali, že papír berou do rukou, skládají jej, svinují a zase rozvinují, aby tím vyhledali, co na něm bylo napsáno. Jiní jej jakoby trhali a někteří jako by se jej snažili rozdupat nohama. Pán jim však v takových ničemnostech zabránil a andělé dostali příkaz, aby jim papír zase odebrali a střežili jej.

To vše anděly rozesmutnilo. Uvažovali, jak dlouho takový stav ještě potrvá. Bylo jim řečeno:

„Do času a časů, a do půl času.“ (Zj 12,14)

Potom jsem andělům řekl, že Pán ve světě zjevil ještě něco. „Co to je ?“ zeptali se.

„Poznatky o pravé manželské lásce a jejích nebeských rozkoších.“

„Není snad každému jasné,“ překvapilo je, „že rozkoše manželské lásky převyšují rozkoše všech ostatních lásek ? Kdo nevidí, že existuje láska, do které bylo shromážděno veškeré požehnání, štěstí a rozkoše, jaké jen Pán může udělit, a že jejich příjemcem je pravá manželská láska, která je dokáže přijímat a vnímat v plnosti ?“

Odvětil jsem, že to lidé nevěděli, protože nešli k Pánu a nežili podle Jeho přikázání, nevyhýbali se zlům jako hříchům a nečinili dobro. Pravá manželská láska a její rozkoše totiž přicházejí pouze od Pána a On ji dává pouze těm, kdo žijí podle Jeho přikázání - tedy těm, kdo jsou přijati do Jeho Nové církve, kterou se myslí v knize *Zjevení* Nový Jeruzalém.

Dodal jsem, že si nejsem jistý, jestli budou lidé ve světě ochotni věřit, že tato láska je vnitřně duchovní a že plyne z náboženství, protože o ní chovají pouze tělesné představy.

Na to mě andělé požádali: „Napiš o tom a drž se zjevení. My pak knihu, kterou napíšeš, necháme sestoupit z nebe. Pak uvidíme, zda lidé její obsah přijmou a zda budou ochotni uznat, že tato láska odpovídá náboženství člověka - že je duchovní v duchovních lidech, přírodní v přírodních a pouze tělesná u cizoložníků.“

Pak jsem zespodu zaslechl nepřátelské hučení, z něhož se nesl křik: „Učiň zázrak, a uvěříme !“

Otázal jsem se: „Není již to samo zázrakem ?“

„Ne, není,“ odpověděli.

„Jaký zázrak máte na mysli ?“ zeptal jsem se.

„Zjev nám budoucnost, a uvěříme ti.“

Odpověděl jsem: „Takové znalosti nebe nedovoluje, protože nakolik člověk zná budoucnost, natolik jeho rozum a chápání spolu s uvážlivostí a moudrosti upadají do nečinností a strnulostí a hynou.“

Zeptal jsem se znovu: „Tak jaké jiné zázraky vám mám předvést ?“

„Předved' nám zázraky podobné Mojžíšovým v Egyptě !“ zvolali.

„A nezatvrdíte před nimi svá srdce tak jako faraón a Egypťané ?“

Prohlásili, že ne.

Pokračoval jsem: „Přísahajte, že nebudete tančit kolem zlatého telete a klanět se mu jako potomkové Jákoba necelý měsíc poté, co viděli celou horu Sinaj v plamenech a slyšeli samého Jehovu mluvit z ohně, tedy bezprostředně po tom největším zázraku ze všech. Zlaté tele v duchovním smyslu znamená tělesné požitky.“

Lidé zespodu odpověděli: „My nebudeme jako potomkové Jákoba.“

Na to jim řekl hlas z nebe: „Nevěříte-li Mojžíšovi a prorokům, tedy Slovu Pána, neuvěříte ani díky zázrakům - o nic víc než děti Jákoba na poušti nebo ti, kdo viděli na vlastní oči zázraky, které konal sám Pán, když byl na světě.“

Manželská láska 532-535

(44)

JEDNOMYSLNÉ DUCHOVENSTVO

Jednou jsem spatřil shromáždění asi šesti set anglických duchovních. Modlili se k Pánu, aby jim dovolil vyjít nahoru do společenství vyššího nebe. Bylo jim to dovoleno a oni vystoupili.

Když byli vpuštěni, s potěšením spatřili svého krále, dědečka současného krále (*Pozn. překl.: Psáno za vlády Jiřího III., vnuka Jiřího II.*). Byli mezi nimi dva biskupové, které král znal ze světa. Přistoupil k nim a dal se s nimi do řeči. Zeptal se jich:

„Jak jste sem přišli ?“

Požádali prý Pána a bylo jim to umožněno.

„Proč Pána, a ne Boha Otce ?“ zeptal se jich.

Odpověděli, že tak byli dole poučeni.

„Neříkal jsem vám ve světě několikrát, že člověk má přistupovat k Pánu a že nejdůležitější je účinná láska ? Co jste to tehdy o Pánu odpovídali ?“ ptal se král.

Bylo jim umožněno vzpomenout si, jak odpovídali, že když člověk přistupuje k Otci, přistupuje také k Synu. Andělé, kteří byli u krále, však řekli:

„Mýlíte se, nemysleli jste si to; a člověk nepřistupuje k Pánu, přistupuje-li k Bohu Otci, ale přistupuje-li k Pánu, přistupuje také k Bohu Otci, protože Bůh Otec a Pán jsou jedno jako duše a tělo. Přistupuje-li někdo k duši člověka, přistupuje tím snad i k jeho tělu ? Avšak přistupuje-li k tělu, které vidí, nepřistupuje tím také k jeho duši, kterou nevidí ?“

Na to nic neřekli.

Král pak přistoupil ke dvěma biskupům a v rukou držel dva dary.

„To jsou dary z nebe,“ řekl. Byly to nebeské sošky ze zlata. Chtěl jim je věnovat, když vtom je přikryl tmavý mrak a biskupy od krále oddělil.

Vrátili se tedy cestou, kterou přišli, a zapsali tyto zážitky do knihy.

Když se ostatní angličtí duchovní dozvěděli, že jejich druhům bylo dovoleno vstoupit do vyššího nebe, shromáždili se na úpatí hory a čekali na jejich návrat.

Jakmile se vrátili, pozdravili své bratry a vyprávěli jim, co se jim v nebi přihodilo, včetně toho, jak král věnoval biskupům dvě nebeské sošky ze zlata, nanejvýš nádherné na pohled, ale že jim vypadly z rukou.

Pak poodešli z veřejného prostranství do blízkého lesa, aby si promluvili jen mezi sebou. Rozhlíželi se, jestli je nikdo neslyší - jejich hovor však byl přesto slyšet. Mluvili o jednomyslnosti a svornosti a potom o nadvládě a panství. Hovořili biskupové a ostatní přitakávali.

Vtom - k mému překvapení - již nevypadali jako zástup velkého množství lidí, ale jako jedna velká postava s tváří podobající se Ivu. Lev měl na hlavě věžatou mitru a na ní korunu. Mluvil povýšeným tónem a pyšně si vykračoval. Pak se podíval za sebe a řekl:

„Kdo jiný má právo na nadvládu než já ?“

Král shlédł z nebe dolů a nejprve všechny spatřil jako jednu postavu, potom jako mnoho jednomyslně smýšlejících postav; většina z nich, jak řekl, byla ve světských oděvech.

Zjevení apokalypsa 341

(45)

CÍRKEVNÍ HIERARCHIE A TOUHA PO MOCI

V duchovním světě jsem hovořil s několika antickými biskupy o některých kratších pojednáních vydaných v roce 1758 v Londýně. Byly to: *Nebe a peklo*, *Nový Jeruzalém a jeho nebeská nauka*, *Poslední soud*, *Bílý kuň* a *Země ve vesmíru*. Tato menší díla byla zaslána jako dar všem biskupům a mnoha šlechticům a pánům. Ti však řekli, že ačkoliv je obdrželi, prohlédli si je a shledali, že jsou šikovně napsané, neshledali je hodný pozornosti;

také prý přesvědčili co nejvíce lidí, aby je nečetli.

Zeptal jsem se na důvod, když přece otázky nebe a pekla, posmrtného života a mnoha dalších nanejvyš cenných poznatků, které Pán zjevil pro ty, kdo budou v Jeho Nové církvi - tedy v Novém Jeruzalému - jsou stále zahaleny tajemstvím.

Odpověděli: „Proč by nám na tom mělo záležet ?“ a začali je hanobit, tak jako předtím ve světě. Slyšel jsem je. Pak byla v jejich přítomnosti přečtena následující slova z *Apokalypsy*.

Šestý anděl vylil svou nádobu na velikou řeku Eufrat: a její voda vyschla, aby byla připravena cesta králům od východu slunce. A hle, z úst draka i z úst dravé šelmy a z úst Iživého proroka vystoupili tři nečistí duchové, podobní ropuchám. Jsou to duchové d'ábelští, kteří činí zázračná znamení. Vyšli ke králům celého světa, aby je shromáždili k boji v rozhodující den všemohoucího Boha. Anděl shromáždil ty krále na místo, zvané hebrejsky Harmagedon. (Zj 16,12-16)

Tato slova byla v jejich přítomnosti vysvětlena a bylo jim řečeno, že se tím myslí oni a další jim podobní.

Uslyšel to v nebi král, dědeček současného krále, (*Pozn. překl.: Psáno za vlády Jiřího III., vnuka Jiřího II.*) a poněkud rozhořčeně se zeptal: „Co to má znamenat ?“

Jeden z nich, který s nimi ve světě nesouhlasil, se ke králi obrátil se slovy: „Ti, které teď pozoruješ, si ve světě mysleli, a myslí si proto stále, že Pánovo Božské Lidství je totéž jako lidství obyčejného člověka. Celé spasení a vykoupení přisuzují Bohu Otci, a Pánu jen podnět k němu. Věří totiž v Boha Otce, a ne v Jeho Syna, přestože od Pána vědí, že je vůlí Otce, aby věřili v Syna: aby ti, kdo v Syna věří, měli věčný život, avšak ti, kdo v Syna nevěří, život neuzří (J 6,40; 3,36). Kromě toho odvrhli účinnou lásku - kterou působí Pán prostřednictvím člověka, aby tak činil jakoby sám od sebe - jako něco, co vůbec nepřispívá ke spasení.“

Dále králi řekl o hierarchii, o kterou mnozí z nich neustále usilují a kterou uplatňují; posilují ji tím, že se spojují a sdružují se všemi příslušníky svého stavu, a to prostřednictvím emisarů, prostředníků, epištol a projevů, podporovaných církevními a zároveň i politickými autoritami. Díky tomu všichni drží pohromadě jako jeden úřad. Prostřednictvím této hierarchie také tak hanebně odmítli výše jmenovaná pojednání pro Nový Jeruzalém, vydaná v Londýně a zaslaná jim jako dar, jako by nebyla dobrá ani pro uvedení v jejich knižním katalogu.

To krále ohromilo - zejména to, že takto smýšlí o Pánu, který je přece Bohem nebe i země, a o účinné lásce, která je přece vlastním náboženstvím. Potom bylo z nebe vypuštěno světlo a otevřelo nitro jejich mysli a víry. A král spatřil a zvolal: „Běžte pryč ! Běda ! Kdo může zůstat tak lhostejný, když slyší o nebi a o věčném životě ?“

Pak král začal zjišťovat, zda je duchovenstvo všude tak bezvýhradně poslouchá. Bylo řečeno, že se tak děje díky autoritě, která biskupovi propůjčuje právo jmenovat před králem v jeho diecézi vždy jednoho kandidáta na kongregaci, a ne tři jako v jiných královstvích; a také z toho důvodu, že díky této autoritě mají moc povyšovat své chráněnce na významnější pozice a na místa s vyšším platem - kohokoliv podle poslušnosti, kterou mu prokazuje. Bylo rovněž odhaleno, jak daleko může tato hierarchie jít: Tak daleko, až se nadvláda stává tím nejdůležitějším a náboženství pouhou formalitou. Andělé tuto vášnivou touhu po nadvládě odkryli, podívali se na ni a spatřili, že přesahuje touhu po nadvládě u lidí se světskou autoritou.

(46)

S PAPEŽEM SIXTEM V. O POKLADECH A HLUPÁCÍCH

Bylo mi umožněno hovořit s papežem Sixtem V. Přicházel z jednoho společenství vlevo na západě. Řekl mi, že byl jmenován jako vrchní vládce tohoto společenství tvořeného katolíky, kteří převyšovali ostatní soudností a čínorodostí. Stal se prý jejich vládcem proto, že půl roku před svou smrtí uvěřil v několik věcí: že vikariát je vynálezem, který má sloužit nadvládě nad ostatními; že zbožňován a uctíván má být pouze Pán Spasitel, protože je Bůh; a také že Písmo svaté je Božské, a tedy svatější než výnosy papežů. Zůstal prý o těchto dvou pilířích náboženství přesvědčen až do smrti.

Řekl také, že jejich svatí nic neznamenají. Divil se, když jsem mu řekl o rozhodnutí přijatém v synodě a potvrzeném bulou, že se mají vzývat. Dále pravil, že vede činný život jako kdysi ve světě a že si každý den ráno stanoví devět či deset úkolů, které chce do večera vykonat.

Zeptal jsem se ho, kde vzal za tak málo let tak veliký poklad, jaký shromáždil v Andělském hradu. Odpověděl, že vlastní rukou napsal nařízení bohatým klášterům, aby mu podle vlastního uvážení poslaly pro svaté účely tolik ze svého bohatství, kolik jsou ochotny; a poslaly mu ho hojně, protože se ho bály. Když jsem mu řekl, že tam ten poklad stále ještě je, zeptal se: „K čemu teď slouží ?“

Mezi řečí jsem se také zmínil, že se od jeho doby nesmírně rozrostl poklad v Loretu a obdobně i poklady v některých klášterech, zejména ve Španělsku - ne však tolik jako v dřívějších dobách. Dodal jsem, že je střeží, aniž by z nich měli jakýkoliv užitek - kromě toho, že se těší jejich vlastnictvím. Podotkl jsem, že jsou jako bůh podsvětí, kterého lidé ve starých dobách jmenovali Pluto.

Když jsem se zmínil o Plutonovi, odvětil: „Mlč, vím.“

Zopakoval, že do společenství, kterému předsedá, není připuštěn nikdo jiný než ten, kdo vyniká soudností a může přijmout víru, že pouze Pán je Bohem nebe a země a že Slovo je svatým Božstvím. Pod Pánovým dohledem prý toto společenství každý den zdokonaluje. Řekl také, že hovořil s takzvanými svatými, ale ti, když uslyší a uvěří, že jsou svatí, zhloupnou. Hlupáky nazval také ty papeže a kardinály, kteří si přejí být uctíváni jako Kristus, i když neosobně, a kteří neuznávají Slovo jako samo svaté Božství, podle nějž jediného by měl člověk žít.

Přál si, abych řekl dnes žijícím lidem, že Kristus je Bohem nebe a země a že Slovo je svaté Božství; a že ničímí ústy nemluví Duch svatý, ale satan, který si přeje být zbožňován jako Bůh; a že ti, kdo těmto věcem nevěnují pozornost, jdou jako hlupáci ke svým a po čase jsou svrženi do pekla k těm, kdo se oblužují fantazií, že jsou bohové - a ti žijí životem šelem.

Řekl jsem: „Možná je to příliš tvrdé, abych o tom psal.“

On však odvětil: „Jen to napiš a já se pod tím podepíšu, protože to je pravda.“

Pak ode mě odešel do svého společenství a podepsal jednu kopii, kterou poslal jako bulu do ostatních společenství klonících se k těmto náboženstvím.

(47)

LÁSKA K OVLÁDÁNÍ DRUHÝCH

Říká se, že z takového náboženského přesvědčení, kterým se rozumí „město Babylón“, pochází zfalšování a zneuctění každé pravdy Slova, a odtud i všech svatých záležitostí církve. V předchozím textu jsme se již mnohokrát zmínili, že toto náboženské přesvědčení nejen zfalšovalo dobra a pravdy Slova, ale také je zneuctilo, a že „Bábel“ ve Slovu znamená zneuctění svatého. Nyní si řekneme, jak k tomuto zneuctění dochází. Řekli jsme si, že ze sebelásky pocházející láska k vládnutí nad posvátnými záležitostmi církve a nad nebem, a tedy i nad všemi Božskými záležitostmi Pána, je ďábelská. Protože tato nadvláda sídlí jako cíl v duších těch, kdo toto náboženské přesvědčení přijali, Tito lidé se nemohou znesvěcování posvátných záležitostí Slova a církve vyhnout. Představte si, že někdo má takovou ďábelskou lásku usídlenou v nitru mysli, jak to platí o každé vládnoucí lásce; a pak mu dejte zevně před oči nějakou Božskou pravdu - neroztrhá ji na kusy, neodhodí ji na zem, nerozdupá ji a nepostaví na její místo nějakou nepravdu, která jí bude odpovídat ?

Láska k vlastnění celého světa je satanská, a ďábel a satan vládnou společně, jako by byli spojeni smlouvou, že co chce jedna láska, to chce i druhá. Z toho lze vyvodit, proč se termínem „Babylón“ myslí ve Slově zneuctění.

Umístěme například před tuto ďábelskou lásku Božskou pravdu, že uctíván a zbožňován má být jedině Bůh a žádný člověk, a že církevní hierarchie je proto výmyslem a smyšlenkou, kterou je třeba odmítnout. Obdobně naložme s pravdou, že vyvolávat mrtvé, klanět se jejich obrazům a líbat je a jejich kosti je jednoznačné a odporné modlářství, které musí být zavrženo. Neodmítla by ona ďábelská láska se zuřivostí tyto pravdy, nehřímala by proti nim a neroztrhala by je na kusy ?

Představme si, že by někdo této ďábelské lásce řekl, že otevírat a zavírat nebe či uvolňovat a vázat, a tedy odpouštět hříchy, což je totéž jako obnovovat a znovuzrozmocňovat, a tedy i vykoupit a spasit člověka - to že je čistě Božskou záležitostí a že si člověk nemůže nic Božského přisvojit, aniž by to nezneuctil; a že Petr si to nepřisvojoval, a proto nic takového nečinil; dále že nástupnictví vynalezla tato láska, stejně jako předávání Ducha svatého z člověka na člověka. Kdyby si to vše tato láska vyslechla, neproklela by řečníka a nepřikázala by, roznícena zuřivostí, aby jej předali inkvizici a uvrhli mezi zatracence ? A kdyby se někdo ještě zeptal: „Jak ti mohla být předána Božská moc Pána ?“ a „Jak může být Pánovo Božství odděleno od Jeho duše a těla ? Nepraví snad tvá víra, že to není možné ? Jak jinak může Bůh Otec předat Svou Božskou moc Synovi, než Jeho Božství, které je jejím příjemcem ? Jak by tato moc mohla být přenesena na člověka tak, aby se stala jeho ?“ Kromě mnoha dalšího.

To kdyby tato ďábelská láska slyšela, utichla by, pak by se zevnitř rozpálila, skřípala by zuby a vykřikla by: „Předved'te ho, ukřižujte ho, ukřižujte ho ! Běžte všichni, běžte se podívat na velkého heretika, a bavte se !“

Zjevená apokalypsa 802

O BOŽSKÉ TROJICI S BISKUPEM A UČENCI

Spatřil jsem několik lidí, kteří nedávno přišli z přírodního světa do duchovního, jak se mezi sebou baví o třech Božských osobách od věčnosti. Byli to církevní hodnostáři a jeden z nich byl biskupem.

Přišli ke mně, a když jsme chvíli hovořili o duchovním světě, o němž předtím nic nevěděli, požádal jsem je:

„Slyšel jsem, jak jste mluvili o třech Božských osobách od věčnosti. Nemohli byste mi, prosím, prozradit, jaký názor na toto veliké tajemství jste zastávali v přírodním světě, ze kterého jste nedávno přišli ?“

Biskup na mě pohlédl a pravil: „Vidím, že jsi laik. Řeknu ti tedy svůj názor na toto velké tajemství a poučím tě. Domníval jsem se a stále se domnívám, že Bůh Otec, Bůh Syn a Bůh Duch svatý sedí uprostřed nebe na velkolepých, vysokých stolicích či trůnech - Bůh Otec na trůnu z ryzího zlata se žezlem v ruce, Bůh Syn po Jeho pravici na trůnu z nejčistšího stříbra a s korunou na hlavě, a Bůh Duch svatý vedle nich na trůnu ze zářícího křišťálu a s holubicí v ruce. Kolem nich stojí ve třech kruzích lampy třpytící se drahokamy a v odstupu od nich stojí nespočet andělů a všichni uctívají a oslavují Boha. Bůh Otec navíc neustále rozmlouvá se Svým Synem o duších, které mají být ospravedlněny; rozhodují mezi nimi a slavnostně určují, kdo na zemi je hoden, aby byl přijat mezi anděly a korunován věčným životem. A když Duch svatý uslyší jména, která vyřknou, projde celou zemí až k jmenovaným a přinese jim dary spravedlnosti, což jsou znamení spásy každého ospravedlněného. Jakmile k nim dorazí a dýchne na ně, rozežene jejich hříchy, tak jako větrák vyžene kouř z pece a vybělí ji. Odstraní také kamennou tvrdost jejich srdcí a nahradí ji měkkostí masa, a zároveň obnoví jejich ducha či mysl, přivede je k novému zrození a dá jim dětské tváře. Nakonec na jejich čela nakreslí znamení kříže a nazve je Vyvolenými a Syny Božími.“

Svou přednášku biskup ukončil slovy: „Tak jsem toto velké tajemství objasňoval ve světě; a protože tam mé řeči tleskalo mnoho duchovních našeho řádu, jsem si jistý, že i ty jako laik se k nim připojíš.“

Když biskup domluvil, podíval jsem se pozorně na něj i na duchovní kolem něj a zjistil jsem, že všichni s ním naprosto souhlasí. Pustil jsem se tedy do odpovědi: „Posoudil jsem vyjádření tvé víry a vyvodil jsem z toho, že tvé představy o trojici Boží, které sis vytvořil a které chováš, jsou zcela přírodní, smyslové a dokonce materiální, a nutně z nich plyne představa tří Bohů. Není snad smyslové představovat si Boha Otce, že sedí na trůnu se žezlem v ruce ? Nebo Syna na Jeho trůnu s korunou na hlavě, či Ducha svatého s holubicí v ruce, procházejícího zemí, aby splnil své příkazy ? Protože z tvých slov plyne taková představa, nemohu je přijmout. Již od svého nejranějšího mládí jsem nebyl schopen myslí pojmout jinou představu Boha než jako Boha Jednoho; a protože jsem přijal pouze toto pojetí a stále se jej držím, tvá slova na mě neučinila nejmenší dojem. Také jsem poznal, že ‚trůnem‘, na kterém má Jehovah podle Písma sedět, se rozumí království, ‚žezlem‘ a ‚korunou‘ vládá a panství, ‚seděním na pravé straně‘ všemohoucnost Boha zprostředkovaná Jeho lidstvem, a tím, co se píše o Duchu svatém, se myslí činnost Božské všudypřítomnosti. Osvoj si prosím, pane, představu Jediného Boha a náležitě ji rozumově zvaž, a nakonec jasně pochopíš, že je to tak.“

Jistě připouštíte, že Bůh je jeden, protože se domníváte, že tyto tři Osoby sdílejí jednu

nedělitelnou podstatu. Přesto nikomu nedovolíte tvrdit, že jeden Bůh je jednou Osobou, a proto musí říkat, že existují tři Osoby - trváte na tom proto, že v opačném případě by vaše představa tří Bohů neobstála. Každé této osobě navíc přisuzujete jisté vlastnosti, kterými se liší od ostatních. Nerozdělujete tím vším Božskou podstatu? Jak potom můžete říkat a myslet si, že Bůh je jeden? Odpustil bych vám, kdybyste řekli, že Božství je jedno. Jak potom někdo, když slyší, že Otec je Bůh, Syn je Bůh a Duch svatý je Bůh, a že každá jednotlivá osoba je Bůh, si může myslet, že Bůh je jeden? Není to protimluv, kterému nelze věřit? Skutečnost, že takto nelze hovořit o jednom Bohu, ale jen o podobě Božství, můžu ilustrovat následujícími příklady. Mnoho mužů tvořících jeden senát, shromáždění či radu nemůže být nazváno jedním mužem, a to i když jsou všichni bez výjimky stejného smýšlení. Stejně tak nelze nazývat tři diamanty stejného složení jedním diamantem - jedno je pouze jejich složení. Jeden diamant se liší od druhého také svou hodnotou podle váhy, což by nebyla pravda, kdyby to byl jeden diamant, a ne tři.

Chápu však, proč tři Božské osoby, které jsou každá zvlášť jednotlivým Bohem, nazýváte jedním Bohem, a proč jste přikázali každému členu církve mluvit takto. Je to proto, že každý člověk osvíceného a zdravého rozumu, ať je z kterékoliv části světa, uznává, že Bůh je jeden. Zalila by vás proto hanba, kdybyste v tom smyslu nemluvili. Přesto však, když pronášíte slova ‚Jeden Bůh‘, zatímco myslíte na tři, hanba vám nezabrání tato slova vyslovit."

Po tomto rozhovoru se biskup se svým duchovenstvem vydal pryč. Na odchodu se ještě otočil a snažil se říct: „Jeden Bůh," ale nemohl, protože jazyk mu to zabránil vyjádřit. Z otevřených úst pak vydechl: „Tři Bohové." Když tuto obludnost spatřili okolostojící, rozesmáli se a šli pryč.

Později jsem se zeptal, kde bych mohl nalézt ty nejnadanější učence vyznávající Božskou trojici ve třech osobách. Přišli ke mně tři muži, které jsem oslovil následovně: „Jak můžete rozdělovat Božskou trojici do tří osob a tvrdit přitom, že každá osoba je sama o sobě či jednotlivě Bůh a Pán? Není tím vaše slovní vyznání, že Bůh je jeden, vzdáleno od vašich myšlenek tak jako jih od severu?"

Odpověděli: „Není vůbec vzdáleno, protože tyto tři osoby sdílejí jednu podstatu, a tato Božská podstata je Bůh. Ve světě jsme byli obhájci trojice osob a jako sirotka jsme ochraňovali víru, že každá Božská osoba má svou vlastní úlohu. Úlohou Boha Otce je přičítat a udělovat, úlohou Boha syna je přimlouvát se a zastupovat, a úlohou Boha Ducha svatého je toto přičtení a zastoupení vykonávat."

Zeptal jsem se: „Co máte na mysli Božskou podstatou?"

„Myslíme tím všemohoucnost, vševědoucnost, všudypřítomnost, nezměrnost, věčnost a rovnost ve svrchovanosti," odpověděli.

„Pokud tato podstata stvoří z mnoha bohů jednoho, mohli byste přidat ještě další, například čtvrtého, o kterém se zmiňují Mojžíš, Ezechiel a Jób jako o Bohu Šadaj. Něco podobného učinili i lidé starověkého Řecka a Itálie, když dávali podobné charakteristiky a obdobnou podstatu svým bohům, například Saturnu, Jupiterovi, Plutonovi, Apollónovi, Junoně, Dianě, Minervě a dokonce Merkurovi a Venuši. Přesto nedokázali říci, že všichni tito bohové jsou jedním Bohem. I vy tři jste, jak vidím, stejně učení a jste v tomto ohledu stejné podstaty, a přesto se nemůžete sloučit v jednoho učence."

Zasmáli se tomu a řekli: „Žertuješ, s Božskou podstatou to je něco jiného. Ta je jedna, a ne trojdielná; je nerozlučná, a tedy nedělitelná; rozštěpení a rozdělení nepřichází v úvahu."

„Vstupme tedy do arény a pusťme se do boje," vyzval jsem je. A zeptal jsem se: „Co

chápete termínem ‚osoba‘ a co tento termín znamená ?”

„Termínem ‚osoba‘ se označuje něco, jehož žádná součást ani charakteristika nespočívá v něčem jiném, ale co trvá samo ze sebe. Takto Osobu definují všichni církevní Otcové a my s nimi.”

„Je to definice Osoby ?” zeptal jsem se.

„Ano,” odpověděli.

„Potom není žádná část Otce v Synovi ani v Duchu svatém. Z toho vyplývá, že každý má svůj vlastní soud, práva a moc, a nespojuje je nic jiného nežli vůle, která je vlastní každému z nich, a proto může být podle přání sdělována. Nejsou potom tři Osoby třemi oddělenými bohy ? Poslechněte si toto: definovali jste Osobu jako to, co existuje samo ze sebe. Jsou tedy tři podstaty, do kterých rozdělujete Božskou podstatu. Ta však, jak říkáte, rozdělena být nemůže, protože je nedělitelná. Kromě toho přiřazujete každé podstatě, tedy každé osobě, vlastnosti, které nejsou v ostatních, a dokonce nemohou být s ostatními sdíleny, jmenovitě přičítání, zastoupení a vykonání. Co jiného z toho může vyplynout, než že tři Osoby jsou tři bohové ?”

Na to se vydali pryč se slovy: „Prodiskutujeme to a potom ti odpovíme.”

Poblíž stál nějaký moudrý muž. Vyslechl si rozhovor a prohlásil: „Nerad bych příliš podrobně rozebíral tento nanejvýš důležitý předmět, ale i když ponechám stranou podrobnosti, vidím zcela jasně, že ve vašich myšlenkách jsou tři bohové. Protože se však stydíte prohlásit to nahlas před celým světem - neboť kdybyste tak učinili, prohlásili by vás za šílence a hlupáky - shledali jste účelným vyznávat ústy jednoho Boha, abyste se vyhnuli pohaně.”

Tomu však tito tři nevěnovali pozornost a houževnatě se drželi svého názoru. Když odcházeli, mumlali si pro sebe nějaké termíny vypůjčené z metafyziky; to mi prozradilo, že metafyzika je základnou, ze které si přejí odpovídat.

Pravé křesťanství 16-17

(49)

O BOHU A BOŽÍCH OSOBÁCH

Jednou jsem při probouzení upadl do hluboké meditace o Bohu. Když jsem pohlédl vzhůru, spatřil jsem na obloze nad sebou zářící světlo ve tvaru oválu. Když jsem se do něj zadíval, světlo se rozprostřelo do stran a vytvořilo kruh. Pak se mi náhle otevřelo nebe a spatřil jsem nádherný výjev s rozmlouvajícími anděly stojícími v kruhu v jižní části průhledu. Protože jsem vzplál touhou poznat, o čem si to povídají, bylo mi nejprve dovoleno uslyšet jejich hlasy, které byly plné nebeské lásky, a potom i jejich řeč, která byla plná moudrosti pocházející z této lásky.

Mluvili spolu o jednom Bohu, o spojení s Ním a o spasení. Obsah jejich rozhovoru nelze vyjádřit, neboť většina z toho, o čem mluvili, je slovně nevyjádřitelná jakýmkoliv přírodním jazykem. Protože jsem však byl při různých příležitostech ve společnosti andělů v nebi a protože jsem s nimi rozprávěl ve stavu podobném jejich, zachytil jsem z jejich rozmluvy

několik bodů, které lze racionálně vyjádřit slovy přírodního jazyka.

Říkali, že Božské Bytí je jedno, stále stejné, samo a nedělitelné Bytí. To ilustrovali duchovními představami: Božské Bytí se prý nemůže rozdělit na několik, aby každé bylo Božským Bytím a stále zůstalo jedním, stejným, samým a nedělitelným. Každé z nich by myslelo ze svého vlastního Bytí ze sebe a odděleně samo o sobě; a i kdyby toto Bytí myslelo z ostatních a skrze ně jednomyslně, existovalo by několik bohů jedné myslí, a ne jeden Bůh. Jednomyslnost - což je vzájemná shoda několika, kdy každý souhlasí ze sebe a sám o sobě - se neshoduje s jednotou Boha, ale s mnohostí. Neřekli „bohů“, protože to nedokázali; zabránilo tomu světlo nebe, které je zdrojem jejich myšlení, a aura, kterou se jejich řeč přenáší.

Řekli také, že v okamžiku, kdy chtěli vyslovit ‚Bohové‘ ve smyslu tří Osob o sobě, jejich pokus o vyslovení se okamžitě zvrátil a místo toho vyslovili ‚jeden Bůh‘ nebo dokonce ‚jediný Bůh‘. Dodali, že Božské Bytí je Božské Bytí v sobě, a ne ze sebe, protože Bytí ze sebe předpokládá Bytí v sobě z někoho předchozího. A to předpokládá Boha z Boha, což není možné. To, co je z Boha, se nenazývá Bohem, ale Božským, neboť co to je Bůh z Boha? Co to tedy je Bůh narozený z Boha od věčnosti? Je Bůh vycházející z Boha prostřednictvím Boha narozeného od věčnosti něčím jiným než konstrukcí, jež postrádá jakékoliv nebeské světlo?

Dále pokračovali, že Božské Bytí, které je v sobě Bůh, je stále stejné; ne stejné jednoduše, ale nekonečně, tedy stále stejné z věčnosti do věčnosti; stejné všude, s každým a v každém; a že vše, co se odlišuje a mění, je v příjemci a závisí na stavu příjemce. Vysvětlili také, že Božské Bytí, které je Bůh v sobě, je samo Bytí: „Bůh je samo Bytí, protože je láska sama a moudrost sama, tedy protože je dobro samo a pravda sama, a tak i život sám. Pokud by tyto kvality nebyly ve vlastním Bytí Boha, nebyly by v nebi ani na zemi ničím, protože žádná z nich by se nevztahovala k vlastnímu Bytí. Každá kvalita existuje díky tomu, že existuje vlastní Bytí, které je jejím zdrojem a ke kterému se musí vztahovat, aby se touto kvalitou stala. Toto samo Bytí, které je Božským Bytím, není na nějakém místě, ale u těch a v těch, kteří jsou na nějakém místě, a to podle jejich přijímání. Lásce ani moudrosti či dobru ani pravdě a životu z nich, které jsou vlastním Bytím v Bohu či dokonce vlastním Bohem, nelze totiž přisuzovat žádné místo ani pohyb z místa na místo. Odtud Boží všudypřítomnost. Proto Pán říká, že je v jejich středu a že je v nich a oni v Něm.

Protože Jej však nikdo nemůže přijmout takového, jaký je v sobě, ukazuje se ve své Podstatě jako Slunce nad nebem andělů. Co z tohoto slunce vyzařuje jako světlo, je On sám ve své Moudrosti, a co z něj vychází jako teplo, je On sám ve své Lásce. Toto slunce není On sám, ale jako Slunce se andělům nebe jeví z Něj vycházející Božská láska a Božská moudrost, které Jej obklopují. On sám v tomto Slunci je Člověkem; je to náš Pán Ježíš Kristus co do svého Božství i co do Božského Lidství. Samo Bytí, jež je Láska sama a Moudrost sama, bylo totiž Jeho duší od Otce, tedy Božským Životem, což je Život v sobě. Jinak je tomu u lidí; jejich duše není Životem, ale příjemcem života. To nás učí Pán slovy: ‚Já jsem Cesta, Pravda a Život‘ (J 14, 6), a jinde: ‚Jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synovi, aby měl život sám v sobě.‘ (J 5,26) Život sám v sobě je Bůh.“

Dodali, že ti, které alespoň trochu osvěcuje duchovní světlo, mohou usoudit, že Božské Bytí, které je jedno, stále stejné, samo a nedělitelné, nemůže existovat v mnohosti; a pokud někdo tvrdí opak, musí se objevit zjevné protimluvy.

Když jsem si to vyslechl, andělé v mých myšlenkách zachytili představy o Bohu, jaké v křesťanském světě převládají o trojici osob v jednotě a jednotě osob v trojici, a také o narození Božího Syna od věčnosti. Zeptali se: „Na co to myslíš? Nemyslíš z přírodního světla, které nesouhlasí s naším duchovním světlem? Pokud se těchto myšlenek nezbavíš,

zavřeme ti nebe a odejdeme."

Odpověděl jsem: „Ponořte se, prosím, hlouběji do mého myšlení, a snad tam naleznete shodu."

Učinili tak a spatřili, že třemi osobami jsem myslel tři vycházející Božské atributy - Stvoření, Vykoupení a Znovuzrození, které jsou atributy jednoho Boha; a také, že narozením Božího Syna od věčnosti jsem rozuměl skutečnost, že Jeho narození bylo od věčnosti předpovězeno a zaopatřeno v čase. Také viděli, že myšlenka na Božího Syna narozeného od věčnosti pro mě neznamená překonat myšlením přírodu a rozum, ale myslet proti přírodě a rozumu; a že je obrovská chyba věřit něčemu jinému, než že Syn byl zrozen z Boha v čase skrze pannu Marii jako jediný a jednorozený Boží Syn.

Řekl jsem jim, že své přírodní myšlení o osobách trojice a jejich jednotě, stejně jako o narození Božího Syna od věčnosti, jsem přejal z věroučné nauky církve formulované Athanasiem (*Pozn. prekl.: Athanasios (konec 3. stol.-373), diakon a později alexandrijský biskup. Hlavním posláním jeho života byl boj proti arianismu*).

„Dobře," řekli andělé a požádali mě, abych lidem zopakoval jejich slova, že pokud někdo nejde k samotnému Bohu nebe a země, nemůže vstoupit do nebe, neboť nebe je nebem pouze z tohoto jediného Boha a tento Bůh je Ježíš Kristus, který je Pán Jehova, od věčnosti Stvořitel, v čase Vykupitel a do věčnosti Znovuzroditel, a tedy zároveň Otec, Syn a Duch svatý, což je evangelium, které má být kázáno.

Potom se nebeské světlo, které jsem viděl předtím, vrátilo nad průzor, a pak odtud začalo sestupovat a naplňovat nitro mé mysli a osvětlovat mé představy o Trojici a Jedinosti Boha. Pak jsem spatřil, jak se oddělují představy, které jsem si o tomto předmětu vytvořil původně a které byly čistě přírodní, podobně jako se zrna oddělují od plevy vhnětým vzduchem, a jak jsou jakoby větrem unášeny na sever nebe a tam jsou rozptýleny.

Pravé křesťanské náboženství 25-26

(50)

O BOŽÍM ŘÁDU

Jednou jsem zaslechl dole pod sebou jakoby hukot moře.

Zeptal jsem se: „Co to je ?" Někdo mi odpověděl, že došlo k pozdvižení mezi duchy, kteří se shromáždili v nižší zemi, jež leží přímo nad peklem. Zakrátko nato se rozevřela země, která je zakrývala, vylétla z ní hejna nočních ptáků a rozlétla se doleva. Hned po nich následovala vlna kobylek, které vyskákaly na trávu pokrývající zemi a změnily ji v poušť. O něco později tito noční ptáci začali vydávat jakési krákání a ze stran se začal ozývat jakýsi neurčitý povyk pocházející jako od duchů v lese. Pak jsem spatřil nádherné ptáky z nebe, shromažďující se na pravou stranu. Tito ptáci byli nápadní jakoby zlatými křídly se stříbrnými pruhy a skvrnami. Někteří měli na hlavě chochol ve tvaru koruny.

Zatímco jsem tento zázrak pozoroval, vynořil se ze spodní země, kde došlo k rozruchu, jeden duch, který na sebe dokázal vzít podobu anděla světla. Vykríkl: „Kde je ten člověk, který mluví a píše o řádu, jímž se Všemohoucí s ohledem na člověka omezil ? Zprávy o tom pronikly příkrovem až k nám dolů."

Když se dostal nad zem, začal utíkat dlážděnou cestou ke mně, a jakmile ke mně doběhl, okamžitě začal předstírat, že je andělem světla. Oslovil mě tónem, který mu nepatřil:

„Jsi to ty, který přemýšlí a mluví o řádu ? Řekni mi stručně, co to je řád, a uveď mi několik příkladů !”

Odpověděl jsem: „Poskytnu ti shrnutí, ale ne detaily, protože ty bys nepochopil,” a pokračoval jsem:

„ 1. Bůh je řád sám.

2. Stvořil člověka z řádu, v řádu a do řádu.

3. Stvořil mu racionální mysl podle řádu duchovního světa a tělo podle řádu přírodního světa. Dávni lidé proto nazývali člověka malým nebem a mikrokosmem.

4. Je proto zákonem řádu, aby člověk ze svého malého nebe a malého duchovního světa řídil svůj malý kosmos a svůj malý přírodní svět tak, jako Bůh ze svého velkého nebe neboli duchovního světa řídí velký kosmos a velký přírodní svět, v celku i v detailech.

5. Výsledným zákonem řádu je, že člověk se má uvádět ve víru prostřednictvím pravd Slova a v účinnou lásku prostřednictvím dobrého jednání, a tak se má obnovovat a znovuzrozkovat.

6. Je zákonem řádu, aby se člověk svým vlastním úsilím a schopnostmi očišťoval od hříchů, a ne aby stál nečinně s vírou ve vlastní nemohoucnost a očekával, že Bůh z něj v jediném okamžiku hříchy smyje.

7. Je také zákonem řádu, aby člověk miloval Boha celou svou duší a celým svým srdcem a svého bližního jako sebe samého, a ne aby čekal a očekával, že Bůh mu v jediném okamžiku vloží tyto lásky do mysli a srdce, tak jako se vkládá chléb od pekaře do úst.” A tak dále.

Satan odpověděl zdvořilým tónem, ve kterém se skrývala úskočnost: „Cos to říkal ? Že se člověk musí uvádět svými vlastními schopnostmi do řádu tím, že bude dodržovat zákony tohoto řádu ? Nevíš snad, že člověk není podřízen řádu, ale milosti ? Že mu vše bylo dáno svobodně a že nemůže přijmout nic než to, co mu je dáno z nebe ? Nevíš, že v duchovních záležitostech nemůže jednat sám ze sebe víc než socha Lotovy ženy nebo než Dagon, modla Filištínských v Ekronu, a že se proto nemůže sám ospravedlnit, protože k tomu dochází vírou a účinnou láskou ?”

Odpověděl jsem jen: „Je také zákonem řádu, že člověk si má svým vlastním úsilím a svými vlastními schopnostmi osvojovat víru skrze pravdy Slova, a zároveň má věřit, že ani zrnko víry nepochází od něj, ale jen od Boha; a že se má svým vlastním úsilím a svými vlastními schopnostmi snažit ospravedlnit, a zároveň má věřit, že vůbec nic z ospravedlnění nepochází od něj, ale jen od Boha. Není snad přikázáno, aby člověk věřil v Boha a miloval Boha celou svou silou a bližního jako sebe samého ? Přemýšlej o tom a řekni mi, jak by Bůh mohl dát tato přikázání, kdyby člověk nebyl schopen je poslechnout a uskutečnit.”

Když to satan vyslechl, jeho tvář se změnila: z bílé, jakou byla nejdříve, na sinalou a brzy nato na černou. Svým vlastním hlasem pak prohlásil: „Mluvíš nesmysl za nesmyslem,” a okamžitě se ponořil ke svým a zmizel. Ptáci na levé straně pak vydali spolu s duchy podivný zvuk a vrhli se do moře, které se tam nazývá mořem *Suph*, (*Pozn. překl.: Hebrejské jméno pro Rudé moře.*) a za nimi tam naskákaly kobyly. Tak se vzduch i země od těchto zvířat vyčistily, dole ustal nepokoj a všude se rozhostil klid a mír.

(51)

O BOŽÍ VŠEMOHOUCNOSTI

Jednou jsem v dálce zaslechl podivný hluk. Sledoval jsem jej v duchu, až jsem dosáhl místa, odkud pocházel. Tam jsem našel skupinu duchů diskutujících o otázce přičtení a předurčení. Byli to Dánové a Britové a spolu s nimi několik lidí z jiných zemí; ti na konci každé úvahy vykřikovali: „Skvělé !“ „Úžasné !“

Předmětem diskuse byla otázka: „Proč Bůh nepřičte zásluhy a spravedlnost svého Syna každému jednotlivému člověku, kterého stvořil ? Není snad všemocný ? Nemohl by, kdyby si to přál, změnit Lucifera, draka a všechny kozly na anděly ? Není všemohoucí ? Proč dovoluje, aby nespravedlnost a bezbožnost ďábla triumfovaly nad spravedlností Jeho Syna a zbožností věřících ? Co by mohlo být pro Boha snadnější než uznat všechny za hodný víry a spasení ? Nestačilo by k tomu jediné slovíčko ? A pokud ne, nejedná v rozporu se svými vlastními slovy, že si přeje pro všechny spasení a pro nikoho smrt ? Řekněte nám proto, u koho leží příčina a kdo způsobuje zatracení těch zbloudilých ?“

Pak se ozval jistý muž věřící v předurčení, supralapsarián (*Pozn. překl.: Člověk, který věří, že Adamův pád byl předurčen.*) z Holandska:

„Není to na vůli všemohoucího ? Může hlína vinit hrnčíře, že z ní vyrobil záchodovou mísu ?“

Další poznamenal: „Má spasení všech ve svých rukou tak, jako má vážící ve svých rukou váhy.“

Na okraji skupiny stálo několik lidí jednoduché víry a přímého srdce. Některým z nich plál zrak, jiní vypadali jako omámení, někteří jako opilí a další, jako by se dusili. Šeptali si mezi sebou:

„Co je nám do takových ztřeštěností ? Oni se zbláznili tou svou vírou, že Bůh Otec přičítá spravedlnost svého Syna komukoliv, komu se Mu zachce, a že vysílá Ducha svatého, aby vykonal odměnu této spravedlnosti.“

A aby si člověk nepřivlastnil za své spasení ani zrnko zásluh, musí prý být ve věcech ospravedlnění nečinný jako kámen a v duchovních záležitostech nehybný jako kůl.“

Pak se jeden z nich prodral do skupiny a hlasitě zvolal: „Vy hlupáci ! Hádáte se tady o kozí vlnu ! (*Pozn. překl.: Přísluvečné rčení pro něco, co neexistuje.*) Zřejmě nevíte, že všemocný Bůh je řád sám a že existují myriády zákonů tohoto řádu, tak jako pravd ve Slově, a že nemůže jednat proti nim, protože jednat proti nim by znamenalo jednat proti Sobě, a tedy proti své všemohoucnosti.“

V dálce po pravé straně pak spatřil podobu ovce s jehňátkem a letící holubice, a vlevo kozla, vlka a supa. Zeptal se: „Věříte, že Bůh by ze své všemohoucnosti mohl přeměnit tamtoho kozla na ovci nebo tohoto vlka na jehně či supa na holubici, anebo naopak ? V žádném případě, protože to by bylo proti Jeho řádu, z kterého nemůže podle Jeho vlastních slov upadnout na zem jediná tečka. Jak by potom mohl udělit spravedlnost vykoupení svého

Syna někomu, kdo se zákonům Jeho spravedlnosti brání ? Jak by mohla Spravedlnost sama jednat nespravedlivě a předurčit někoho do pekla a uvrhnout jej do ohně, u něhož stojí ďáblové s pochodněmi v rukou a přikládají na něj ? Ó, vy blázni bez ducha, vaše víra vás svedla. Nedržíte ji v rukou jako past na chytání holubů ?"

To uslyšel jeden kouzelník a vykouznil ze své víry jakousi past. Pověsil ji na strom a řekl: „Dívejte se, jak chytím holuba."

Brzy na to přiletěl jestřáb, vložil do pasti krk a zůstal tam viset, zatímco holubice si všimla jestřába a uletěla. Okolostojící v údivu zvolali:

„Toto představení je odměnou za spravedlnost."

Příští den za mnou přišlo několik lidí ze skupiny, která věřila v předurčení a přičtení. Řekli: „Cítíme se jako podnapilí, ne z vína, ale z toho, co včera povídal ten člověk. Mluvil o všemohoucnosti a zároveň o řádu a vyvodil závěr, že tak jako existuje Božská všemohoucnost, tak existuje i Božský i řád, a dokonce že Bůh sám je tento řád. Říkal také, že zákonů řádu je tolik jako pravd Slova, a to ne tisíce, ale myriády myriád, a že v tomto smyslu je Bůh vázán svými zákony a člověk svými. Co to ale je Boží všemohoucnost, když je omezená zákony ? Taková všemohoucnost postrádá cokoliv absolutního. Nemá tak Bůh méně moci než kterýkoliv absolutistický vladař na zemi ? Ten může mávnutím ruky změnit zákony spravedlnosti a jednat s absolutní mocí, tak jako Octavius Augustus (*Pozn. překl.: Jméno prvního římského císaře, který si osvojil titul Augustus.*) nebo jako Nero. Když myslíme na všemohoucnost svázanou zákony, cítíme se jako opilí a jako na omdlení, pokud nám někdo rychle nepomůže. Podle naší víry jsme zvyklí se modlit, aby se nad námi Bůh Otec smiloval pro svého Syna, a věřili jsme, že se může smilovat nad kýmkoli, koho si vybere, a že může podle libosti odpouštět hříchy a vybírat, koho chce spasit. Neodvážili jsme se Jeho všemohoucnosti ubrat ani to nejmenší. Považujeme proto za hanebnost svazovat Boha řetězy kteréhokoliv z Jeho zákonů, protože to odporuje Jeho všemohoucnosti."

Když domluvili, zadívali jsme se na sebe a já jsem spatřil, že jsou zmateni. Řekl jsem: „Pomodlím se k Pánu a dostane se vám pomoci v podobě osvětlení, avšak nyní pouze na příkladech."

„Všemocný Bůh," pokračoval jsem, „stvořil svět z řádu v Sobě, tedy v řádu, ve kterém spočívá On sám a podle kterého vládne, a tento svůj řád vtiskl celému vesmíru se vším, co je v něm: člověku dal jeho řád, zvířatům jejich, ptákům a rybám jejich, červům jejich; každému stromu a každé bylině jejich."

Abych to však objasnil na příkladech, zmíním se stručně o následujícím. Zákony řádu uložené člověku zní, že člověk si má osvojovat pravdy ze Slova a přírodně - a nakolik to dokáže, také racionálně - o nich přemýšlet, a tak si osvojovat přírodní víru. Zákony řádu na straně Boha zní, že se Bůh člověku přibližuje, naplňuje pravdy svým Božským světlem, a tak naplňuje Božskou podstatou přírodní víru člověka, která sestává z poznání a přesvědčení. Pouze tak a jinak se víra stává spasitelnou. Totéž platí pro účinnou lásku; zmíním se však stručně ještě o několika detailech. Bůh podle svých zákonů nemůže člověku odpouštět jeho hříchy, pokud od nich člověk v souladu se svými zákony neupouští. Bůh podle svých zákonů nemůže člověka duchovně znovuzrodit, pokud se člověk podle svých zákonů neznovuzrodí přírodně. Bůh neustále usiluje o znovuzrození, a tím o spasení člověka, avšak nemůže toho dosáhnout, pokud se člověk nepřipraví jako příjemce, a tak nevyrovná Bohu cestu a neotevře Mu dveře. Ženich nemůže vstoupit do pokoje panny, dokud se ta nestane jeho nevěstou, protože zavírá dveře a drží si uvnitř u sebe klíč. Když se však panna stane nevěstou, dá tento klíč ženichovi.

Bůh by ze své všemohoucnosti nemohl nikoho spasit, kdyby se nestal Člověkem. Stejně tak by nemohl učinit své Lidství Božským, pokud by toto Lidství nebylo nejprve jako lidství dítěte, potom jako lidství chlapce a posléze jako Lidství zformované jako příjemce a příbytek, do kterého mohl vstoupit sám Otec. To se uskutečnilo vyplněním celého Slova, tedy veškerých zákonů řádu, které Slovo obsahuje. Nakolik toho dosáhl, natolik se sjednotil s Otcem a Otec s Ním. To je však jen několik příkladů k objasnění, abyste viděli, že Božská všemohoucnost je v řádu a jedná stále a do věčnosti podle zákonů svého řádu, a že nemůže jednat proti nim ani z nich změnit jedinou tečku, protože řád se všemi svými zákony je On sám."

Když jsem domluvil, vnikla střechem dovnitř jasná zlatá záře a vytvořila ve vzduchu letící cheruby. Některým z přítomných toto načervenalé světlo osvětlilo zadní část hlavy, avšak stále ještě ne část přední. Začali si šeptat:

„Stále ještě nevíme, co to je všemohoucnost."

„Bude vám to zjeveno, až si trochu více ujasníte to, co vám již bylo řečeno," řekl jsem.

Pravé křesťanské náboženství 72-73

(52)

DALŠÍ ROZMLUVA O BOŽÍM ŘÁDU

V dále jsem spatřil skupinu lidí s klobouky na hlavách. Někteří měli klobouky ovázané hedvábnou stuhou - ti patřili ke kněžskému stavu, jiní měli jejich okraje zdobené zlatými stužkami - to byli běžní občané. Ti všichni byli učené a vzdělané. Také jsem spatřil lidi s turbany na hlavách; ti to byli nevzdělaní.

Přiblížil jsem se k nim a uslyšel, jak se baví o neomezené Božské moci. Tvrdili, že kdyby měla postupovat podle nějakých stanovených zákonů řádu, nebyla by neomezená, ale omezená, a jednalo by se tedy o moc, ale ne o všemohoucnost.

„Kdo však nevidí," pokračovali, „že nemohou existovat žádné donucovací zákony, které by nutily všemohoucnost jednat tím a ne oním způsobem? Uvažujeme-li o všemohoucnosti a zároveň o zákonech řádu, podle kterých musí jednat, naše předpojaté názory na všemohoucnost se nutně musí zborit jako ruka opírající se o zlomenou hůl."

Když mě spatřili stát poblíž, někteří se ke mně rozběhli a rázně mě oslovili: „Jsi ty tím člověkem, který spoutal Boha zákony jako řetězy? Jak nestoudné! Tím jsi taky roztříštil naši víru, na níž spočívá naše spasení a do jejíhož středu stavíme spravedlnost Vykupitele, a nad ni všemohoucnost Boha Otce, a jako přídavek k ní klademe působení Ducha svatého - jenž působí, zatímco lidé jsou ve věcech ducha naprosto bezmocní. Úplně tedy stačí hovořit o plnosti ospravedlnění, kterou podle naší víry obsahuje Boží všemohoucnost. Slyšeli jsme však, že ty v naší víře vidíš jen prázdnotu, protože prý nemá v sobě žádný Božský řád u člověka."

Když jsem to uslyšel, otevřel jsem ústa a hlasitě jsem pronesl:

„Naučte se zákonům Božského řádu, a pak odhalte svou víru. Spatříte tam obrovskou pouštinu a v ní dlouhého svinutého leviatana (*Pozn. překl.: Odkaz na Iz 27,1.*) a kolem něj

hnízda spletená z uzlů, které nelze rozmotat. Udělejte však to, co se píše o Alexandrovi, když spatřil gordický uzel - že vytasil meč a uzel rozsekl, a tím jej rozpletl, a pak jej hodil na zem a pošlapal jeho nitě."

Při těchto slovech se shromáždění začali kousat do jazyka a přáli si jej nabrousit k břitké odpovědi. Neodvážili se však toho, protože nade mnou spatřili otevřené nebe a z něj uslyšeli hlas:

„Nejprve se ovládněte a poslouchajte, co to je řád, podle jehož zákonů jedná všemocný Bůh."

A pokračoval: „Bůh ze sebe jako z řádu, v řádu a pro řád stvořil vesmír. Obdobně stvořil člověka, ve kterém ustavil zákony svého řádu, a tím byl člověk učiněn obrazem a podobou Boha. Tyto zákony ve stručnosti ukládají, že člověk by měl věřit v Boha a milovat svého bližního, a nakolik činí tyto dvě věci ze svých přírodních schopností, natolik se Bůh spojuje s člověkem a člověk s Bohem. Tak se víra člověka stává živou a spasitelnou vírou a jeho konání se stává účinnou láskou, která je také živá a spasitelná. Rozumí se, že Bůh je neustále přítomný a neustále v člověku působí a jedná a dokonce se dotýká svobody jeho vůle, ale v žádném případě ji neznásilňuje. Neboť kdyby se svoboda vůle člověka narušila, zničil by se příbytek člověka v Bohu a zůstal by pouze příbytek Boha v člověku. Tento příbytek má každý na zemi, každý v nebi a dokonce i každý v pekle, neboť zde vznikají schopnosti, vůle a chápání. Na oplátku příbytek člověka v Bohu však mají pouze ti, kdo žijí v souladu se zákony řádu stanovenými ve Slovu. Právě ti se stávají Jeho obrazy a podobnostmi a jim je dán do vlastnictví ráj a k jídlu ovoce stromu života. Ostatní se shromažďují kolem stromu poznání dobrého a zlého a tam hovoří s hadem a jedí, ale pak jsou vyhnáni z ráje. Bůh je však neopouští, ale oni opouštějí Boha."

Lidé v kloboucích to vše chápali a souhlasili s tím; lidé v turbanech však nesouhlasili a poznamenali: „Neomezuje se tím všemohoucnost? A omezená všemohoucnost je protimluvem."

Odpověděl jsem: „Protimluvem není jednat všemocně podle zákonů spravedlnosti se soudností nebo podle zákonů vepsaných moudrostí lásce. Je však protimluvem tvrdit, že Bůh může jednat proti zákonům své spravedlnosti a lásky, což by znamenalo jednat bez soudnosti a moudrosti. Takový protimluv obsahuje vaše víra, která říká, že Bůh může z pouhé milosti ospravedlnit nespravedlivého člověka a může jej ověnčit všemi dary spasení a odměnami života. Vysvětlím však stručně, co to Boží všemohoucnost je. Bůh ze své všemohoucnosti stvořil vesmír a zároveň do celého vesmíru a do každé jednotlivé věci zavedl řád. Bůh ze své všemohoucnosti také vesmír zachovává a bez přestání nad jeho řádem a zákony bdí. Pokud se něco od tohoto řádu odchýlí, přivede to zpět a obnoví. Bůh ze své všemohoucnosti navíc založil církev a zjevil zákony jejího řádu ve Slovu; a když tato církev upadla z řádu, obnovil ji, a když byl její pád úplný, sestoupil sám do světa, přijetím lidské formy se oděl všemohoucností a znovu ji obnovil."

Bůh ze své všemohoucnosti a vševědoucnosti zkoumá po smrti každého člověka, připravuje spravedlivé čili ovce pro jejich místo v nebi a vytváří z nich nebe. Nespravedlivé neboli kozly připravuje pro jejich místo v pekle a z nich vytváří peklo. Ty všechny uspořádává do společenství či sdružení podle rozmanitosti jejich lásek, kterých je v nebi tolik, kolik je hvězd na obloze světa. Společenství v nebi spojuje v jedno tak, že před Ním vystupují jako jeden Člověk, a podobně spojuje sdružení v pekle, takže jsou jako jeden Dábel. Nebe a peklo od sebe odděluje velikou propastí, aby peklo neohrožovalo nebe a aby nebe nepůsobilo peklu strádání, neboť ti, kdo jsou v pekle, trpí v míře, v jaké dovnitř vniká nebe. Kdyby to Bůh ze své všemohoucnosti v každém okamžiku nečinil, lidé by se zmocnili taková divokost, že by je více nemohly udržet v mezích žádné zákony řádu, a tak by lidský rod vyhynul. Takové a podobné věci by se staly, kdyby Bůh nebyl řád a kdyby v řádu nebyl všemocný."

Lidé s klobouky, když uslyšeli tato slova, odešli s klobouky pod pažemi a velebili Boha - neboť v onom světě nosí klobouky inteligentní lidé. To však neplatí o těch, kdo tam nosí turbany, protože ti jsou plešatí a plešatost je znamením hlouposti. Ti první odešli směrem doleva, ti druzí doprava.

Pravé křesťanské náboženství 74

(53)

O STVOŘENÍ VESMÍRU Z DUCHOVNÍHO SLUNCE

Jednoho dne jsem byl pohroužen do úvah nad stvořením světa. Toho si všimli andělé vpravo nade mnou, kteří již dříve několikrát rozjímali a uvažovali nad stejným tématem. Jeden z nich sestoupil dolů a pozval mě k nim.

V duchu jsem jej doprovodil, a když jsem posléze vstoupil dovnitř, uvedli mě k jejich princí. Byl ve své hale uprostřed asi stovky shromážděných, jeden z nich pronesl:

„Všimli jsme si, že jsi přemýšlel o stvoření vesmíru. I my jsme se již několikrát zabývali podobnými úvahami, ale nikdy jsme se nedobrali závěru, protože v našich myšlenkách utkvěla představa chaosu, z něhož se jako z velkého vejce vylíhlo ve svém řádu vše ve vesmíru. Nyní však vnímáme, že takový obrovský vesmír se tímto způsobem vylíhnout nemohl. Dále v našich myslích utkvěla představa, že Bůh stvořil vše z ničeho. Nyní však vnímáme, že z ničeho nic nemůže povstat. Naše mysli se teď nemohou z těchto dvou představ vymotat a vrhnout alespoň trochu světla na to, jak došlo ke stvoření. Proto jsme tě zavolali, abys nám vyložil své úvahy na toto téma.“

„Vyložím vám je,“ souhlasil jsem. „I já jsem o tom přemýšlel dlouho, leč marně. Avšak později, když mě Pán uvedl do vašeho světa, jsem pochopil, že je marné snažit se dojít k jakémukoli závěru o stvoření vesmíru, pokud člověk neví, že jsou dva světy - jeden, ve kterém žijí andělé, a druhý, v němž žijí lidé, a že lidé svou smrtí přecházejí ze svého světa do druhého. Tehdy jsem také spatřil, že existují dvě slunce, jedno, ze kterého plyne vše duchovní, a druhé, ze kterého plyne vše přírodní. Slunce, ze kterého plyne vše duchovní, je čistá láska z Boha Jehovy, Jenž je v jeho středu, zatímco slunce, ze kterého plyne vše přírodní, je čistým ohněm. Když jsem tyto skutečnosti pochopil, tak mi jednou v osvětleném stavu bylo umožněno vnímat, že vesmír stvořil Bůh Jehovah prostřednictvím Slunce, v jehož středu dle. A protože láska nemůže existovat bez moudrosti, Bůh Jehovah stvořil vesmír ze své Lásky prostřednictvím své Moudrosti. O tom, že je tomu opravdu tak, svědčí vše, co jsem viděl ve vašem světě i ve světě, ve kterém žijí tělesně.“

Bylo by příliš obšírné vysvětlovat, jak pokračovalo stvoření ze svého prapůvodního stavu. Avšak když jsem byl ve stavu osvětlení, vnímal jsem, že prostřednictvím světla a tepla z vašeho Slunce byly jedna z druhé stvořeny duchovní atmosféry, které jsou samy o sobě substanciální. Protože jsou tři, a tedy ve třech stupních, byla stvořena i tři nebe - jedno pro anděly, kteří jsou v nejvyšším stupni lásky a moudrosti, druhé pro anděly v druhém stupni a třetí pro anděly v posledním stupni. Protože však tento duchovní vesmír nemůže existovat bez přírodního vesmíru, ve kterém se uskutečňují jeho účinky a užitky, bylo zároveň stvořeno slunce, ze kterého vychází vše přírodní a ze kterého obdobně prostřednictvím světla a tepla byly stvořeny tři atmosféry, obklopující každá tu předchozí jako skořápka jádro nebo kůra dřevo. Nakonec byla z těchto atmosfér stvořena zeměkoule se svými vodstvy a pevninami obsahujícími půdu, kameny a minerály, z nichž byli stvořeni lidé, zvířata, ryby, stromy, keře a

byliny.

To je velmi obecný přehled stvoření a jeho vývoje. Jednotlivosti a detaily objasnit nemohu, protože by zabraly objemnou knihu. Vše však vede k závěru, že Bůh nestvořil vesmír z ničeho, neboť - jak jste sami řekli - z ničeho nic nepovstane, ale ze slunce andělského nebe, které je Jeho Bytím, a tedy čistou Láskou spojenou s Moudrostí.

O tom, že vesmír - kterým se myslí oba světy, duchovní i přírodní - byl stvořen z Božské Lásky prostřednictvím Božské Moudrosti, svědčí celý vesmír a každá jednotlivá věc v něm. Zvážíte-li všechna tato fakta v jejich náležitém pořádku a vztazích, budete to moci jasně spatřit ve světle, které osvětluje váš intelekt. Nesmíte však zapomenout, že Láska a Moudrost, které jsou v Bohu jedním, nejsou láskou a moudrostí v abstraktním smyslu, ale jsou v Něm jako Substance; Bůh je totiž vlastní, jediná, a tedy prvopočáteční Substance a Podstata, která má Bytí a Trvání v sobě.

Skutečnost, že všechny jednotlivosti byly stvořeny z Božské Lásky a Božské Moudrosti, vyjadřují tato slova u *Jana*:

Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. Všechno povstalo skrze ně, svět skrze něj povstal. (J 1,1.3.10)

Bůh zde označuje Božskou Lásku a Slovo Božskou Pravdu neboli Božskou Moudrost. Proto je zde Slovo nazýváno světlem - světlo ve vztahu k Bohu znamená Božskou Moudrost."

Když jsem domluvil a rozloučil se s nimi, andělským nebem sestoupilo několik paprsků jejich Slunce a vstoupilo jim do očí a tudy do příbytku jejich myslí. Takto osvětleni se přiklonili k tomu, co jsem pronesl, a pak mě doprovodili do haly. Můj dřívější společník mě pak zavedl do domu, kde jsem žil, a vrátil se zpátky ke své vlastní společnosti.

Pravé křesťanské náboženství 76

(54)

STVOŘENÍ PŘÍRODY NA ZEMI

Dalšího dne ke mně přišel anděl z jiného nebeského společenství a oslovil mě:

„Slyšeli jsme, že tě kvůli tvým úvahám o stvoření vesmíru povolali do společenství, které leží blízko našemu, a tam jsi hovořil o stvoření; oni se k tvé řeči přiklonili a velmi se jim zalíbila. Teď ti ukážu, jak Bůh stvořil všechny druhy zvířat a rostlin."

Zavedl mě na rozlehlou zelenou pláň a vyzval mě: „Rozhlédni se kolem."

Rozhlédl jsem se a spatřil ptáky těch nejnádhernejších barev, některé v letu, některé sedící na stromech a některé na zemi, jak vytahují malé lístečky z růží. Byli mezi nimi i holubi a labutě. Když se mi ztratili z pohledu, spatřil jsem nedaleko skupinky ovce s jehňaty a koz s kůzlaty. Kolem nich jsem uviděl stáda dobytka s telaty a také velbloudy a muly. V lese jsem pozoroval jeleny s mohutným paroží a jednorožce.

Když jsem si vše prohlédl, anděl mě vyzval: „Teď se obrať tváří k východu."

Nyní jsem spatřil zahradu s ovocnými stromy - pomerančovníky, citroníky, olivovníky, vinnou révou, fíkovníky, keři s granátovými jablky a různými jedlými bobulemi.

Anděl mě znovu vyzval: „Podívej se k jihu.“

Spatřil jsem pole s různými druhy plodin jako pšenice, proso, ječmen a fazole, a kolem nich květinové záhony plné růží nádherně pestrých barev. Směrem k severu se prostíraly lesy plné kaštanů, palem, lip, platanů a dalších listnatých stromů.

Když jsem si vše prohlédl, anděl mi začal vysvětlovat: „To vše, co jsi viděl, jsou souvztažnosti s pohnutkami lásky andělů nacházejících se poblíž.“

Vysvětlil mi, s kterou pohnutkou je ta která věc souvztažná, a pokračoval: „Nejen tyto věci, ale i vše ostatní, co se nám objevuje před zrakem, tvoří souvztažnosti - například domy, jejich zařízení, stoly a jídla, obleky a dokonce i zlaté a stříbrné mince, diamanty a další drahokamy, kterými se v nebi zdobí manželky a dívky. Z toho všeho vnímáme, jaká je láska a moudrost daného člověka. Vybavení našich domů, které slouží nějakému účelu, zůstává neměnné; avšak před zraky těch, kdo putují z jednoho společenství do druhého, se tyto věci mění podle toho, v jaké společnosti se nacházejí.

To vše ti bylo ukázáno, abys na konkrétních příkladech pochopil celkové stvoření. Bůh je totiž Láska sama a Moudrost sama a Jeho Láska obsahuje nekonečné množství pohnutek a Jeho Moudrost nekonečné množství poznatků - a vše, co lze na zemi spatřit, jsou souvztažnosti s těmito pohnutkami a poznatky. Tak vznikli ptáci a zvířata, stromy a keře, plodiny a obilí, byliny a traviny.

Bůh se nerozprostírá, a přesto je všude v prostoru, tedy v celém vesmíru od jeho počátku do konce. Protože je tedy všudypřítomný, souvztažnosti s pohnutkami Jeho Lásky a Moudrosti se nalézají v celém přírodním světě. V našem světě, který se nazývá duchovní, se obdobné souvztažnosti nacházejí u těch, kteří přijímají pohnutky a poznatky od Boha. Rozdíl je v tom, že v našem světě Bůh tvoří takové věci okamžitě podle pohnutek andělů; ve vašem světě sice v principu dochází k obdobnému stvoření, avšak bylo zabezpečeno, že stvoření se trvale obnovuje po generacích, z jedné na druhou tak, aby bylo trvalé.

Důvod, proč je v našem světě stvoření okamžité, zatímco ve vašem trvá vždy generaci, spočívá v tom, že atmosféry a země našeho světa jsou duchovní, a atmosféry a země vašeho světa jsou přírodní. Přírodní věci byly stvořeny, aby pokrývaly duchovní, tak jako kůže pokrývá těla lidí a zvířat, kůra a lýko kmeny a větve stromů, měkká a tvrdá plena mozková a další blány mozek, membrány nervy, neurilema svá vlákna a tak dále. Proto vše ve vašem světě je stálé a pravidelně se rok za rokem obnovuje.“

„Přednes to, co jsi zde viděl a slyšel,“ dodal anděl, „obyvatelům vašeho světa, neboť ti doposud žili v naprosté nevědomosti o duchovním světě, a bez této znalosti nikdo nemůže vědět, ba ani tušit, že v našem světě je stvoření nepřetržitým procesem a že tomu bylo ve vašem světě podobně, když Bůh stvořil vesmír.“

Pak jsme rozprávěli o různých dalších tématech a nakonec o pekle, kde nelze spatřit nic takového jako v nebi, ale jen protiklady těchto nebeských věcí. Pohnutky lásky jeho obyvatel, což jsou žádosti zla, jsou totiž protikladné pohnutkám lásky andělů nebe. U těchto lidí v pekle a obecně v jejich pustinách se objevují noční letci, jako jsou netopýři, sýčkové a sovy, a také vlci, levharti, tygři, krysy a myši; také všechny druhy jedovatých hadů, ještěři a krokodýli. Tam, kde ještě zbyla nějaká tráva, roste ostružiní, kopřivy, trní, bodláky a některé jedovaté rostliny, které se objevují a zase mizí; a potom není vidět nic než hromady kamenů a bažiny, ve kterých kvákají žáby. I to jsou souvztažnosti - ale jak bylo řečeno, souvztažnosti s jejich pohnutkami lásky, což jsou chťiče zla. Přesto tyto věci Bůh nestvořil -

tam ani v přírodním světě, kde obdobné věci existují také. Vše, co Bůh stvořil a co stále tvoří, bylo a je dobré. Tyto věci však na zemi povstaly spolu s pekem, jež tvoří lidé, kteří se odklonili od Boha, a tím se po smrti stali ďábly a satany.

Protože však tyto hrozné věci začaly trýznit náš sluch, v myšlenkách jsme se od nich odvrátili a připomněli jsme si, co jsme viděli v nebi.

Pravé křesťanské náboženství 78

(55)

VÝMĚNA NÁZORŮ NA STVOŘENÍ VESMÍRU

Když jsem jednou rozmýšlel nad stvořením vesmíru, přišli ke mně nějací lidé z křesťanského světa, kteří patřili svého času mezi věhlasné filozofy a měli pověst lidí vynikající moudrosti. Oslovili mě: „Vnímáme, že přemýšlíš o stvoření. Řekni nám, co si o něm myslíš.“

„Nejdříve mi řekněte, co si o něm myslíte vy,“ odvětil jsem.

Jeden z nich odpověděl: „Já se domnívám, že stvoření povstalo z přírody, která se stvořila sama, a proto existovala od věčnosti. Vakuum totiž neexistuje a existovat nemůže. Co jiného vidíme očima, slyšíme ušima, cítíme nosem a dýcháme plícemi než přírodu? A protože příroda je mimo nás, musí být také v nás.“

Někdo další na to reagoval slovy: „Mluvíš o přírodě a činíš ji stvořitelkou vesmíru. Protože však nevíš, jakým způsobem příroda stvořila vesmír, povím ti to. Stočila se do vírů, které se srazily tak, jako do sebe narážejí mraky nebo jako padají domy při zemětřesení.“ Pokračoval, že při této kolizi se hustší materiál spojil dohromady a zformoval zemi; tekutější části se oddělily, spojily se a vytvořily moře. Oddělily se také lehčí části a ty zformovaly éter a vzduch, a nejtěžší části ze všech stvořily slunce. „Nevidíš, že když se smíchá olej, voda a prach ze země, vše se spontánně zase oddělí a uspořádá jedno nad druhé?“

Přidal se další posluchač: „Mluvíš jen ze své fantazie. Kdo neví, že prvopočátkem všeho byl chaos, který svou velikostí zaplňoval čtvrtinu vesmíru? V jeho středu byl oheň, kolem něj éter a kolem éteru hmota. V tomto chaosu se vytvořily pukliny a jimi oheň vyšlehl ven jako z Etny či Vesuvu, a tak vzniklo slunce. Potom se vyvinul a rozšířil éter a zformoval atmosféru. Nakonec se zbytek hmoty shlukl v kouli, a tak vznikla země. Pokud jde o hvězdy, jsou to pouhá světla v širém vesmíru, která vznikla ze slunce a jeho ohně a světla.“

Slunce totiž bylo na počátku jako ohnivý oceán, který - aby nezapálil zemi - vypudil ze sebe zářící jiskry, ty zaujaly svá postavení v okolním prostoru a dokončily vesmír tím, že zformovaly oblohu.“

Stál však mezi nimi jeden člověk, který prohlásil: „Mýlíš se. Myslíš si, že jsi moudrý, a já se ti jevím jako prostý. Přesto jsem ve své prostotě věřil a stále věřím, že vesmír stvořil Bůh; a protože příroda je vesmírem, stvořil zároveň s vesmírem i celou přírodu. Kdyby se příroda stvořila sama, neexistovala by od věčnosti? To je ale pěkný blábol!“

Pak jeden z takzvaných moudrých vyběhl k mluvčímu. Běžel blíž a blíž, až přiložil své levé ucho k jeho rtům - bylo totiž naplněno něčím, co vypadalo jako vata - a zeptal se, co že to říkal. Když mu to bylo zopakováno, rozhlédl se kolem, jestli tam nestojí nějaký kněz.

Spatřil jednoho vedle mluvčího, a tak svou odpověď začal: „I já uznávám, že celá příroda pochází od Boha, ale..." A odešel ke svým společníkům, kterým pošeptal: „Řekl jsem to, protože tam byl kněz. Vy i já ale víme, že příroda je z přírody; a protože tedy Bůh je příroda, řekl jsem, že celá příroda je Bůh, ale..."

Kněz, který slyšel, co si šeptají, promluvil: „Svedla vás vaše moudrost, která je pouhou filozofií, a uzavřela nitro vašich myslí, takže do nich nemůže vplynout žádné světlo od Boha a Jeho nebe, jež by vás osvítilo - vy jste je uhasili. Zvažte tedy," pokračoval, „a rozhodněte mezi sebou, odkud pocházejí vaše duše, jež jsou nesmrtelné. Pocházejí z přírody, nebo byly zároveň v onom velkém chaosu?" Muž s vatou v uších se vrátil ke svým společníkům a požádal je, aby mu pomohli vyřešit tento zapeklitý problém. Došli pak k závěru, že lidská duše není nic jiného než éter a že myšlení není nic než modifikace éteru slunečním světlem; a éter je částí přírody. „Každý přece ví," prohlásili, „že mluvíme prostřednictvím vzduchu. A co jiného je myšlení než řeč v čistším vzduchu, jenž se nazývá éter? Proto myšlení a řeč jednájí společně. Kdo si toho nevšimne u lidí, když jsou ještě dětmi? Dítě se nejprve učí mluvit, a později mluvit k sobě - a to je myšlení. Co jiného je tedy myšlení než modifikace éteru? A co jiného je zvuk řeči než jeho modulace? Z toho usuzujeme, že duše, která myslí, je součástí přírody."

Někteří z nich nebyli proti, ale chtěli to lépe objasnit; proto řekli, že duše vznikaly v době, kdy se éter oddělil od onoho velkého chaosu, a pak se v nejvyšší oblasti rozdělil na nespočetné individuální formy, které se vlily do lidí, když ti začali myslet z čistšího vzduchu - a tyto formy se nazývají dušemi.

Nato prohlásil další: „Uznávám, že ve vyšší oblasti bylo nespočet individuálních forem stvořených z éteru. Přesto však lidí narozených od stvoření světa bylo ještě více - jak tedy mohlo těchto éterických forem dostačovat? Proto jsem se domníval, že duše, které lidé vydechnou, když zemřou, se k nim za několik tisíc let vrátí zpátky, a započnou a prožijí život podobný tomu předchozímu. Je dobře známo, že mnoho moudrých lidí věří ve stěhování duší a podobné myšlenky."

I ostatní pronášeli další podobné domněnky, které však jako nesmysly ponechávám stranou.

Zakrátko se vrátil kněz. Muž, který předtím hovořil o stvoření vesmíru Bohem, mu řekl, k jakému závěru o duši došli. Když to kněz uslyšel, prohlásil:

„Hovořili jste přesně takovým způsobem, jakým jste ve světě mysleli, aniž byste si uvědomili, že již nejste v předchozím světě, ale v jiném, který se nazývá duchovní. Nikdo z lidí, kdo se z přesvědčení pro přírodu stal smyslově - tělesným, si není vědom, že již není ve světě, ve kterém se narodil a kde byl vychován. Tam totiž lidé mají hmotné tělo, avšak zde mají tělo substancíální, a člověk substancíální vidí sebe i své společníky, kteří jsou poblíž, přesně tak, jako hmotný člověk vidí sebe a své společníky. Substanciální je totiž ve vztahu k hmotnému prvotní. Protože vy myslíte, vidíte, cítíte, chutnáte a mluvíte právě tak jako v přírodním světě, věříte, že je tady stále stejná příroda. Příroda tohoto světa je však tak rozdílná a vzdálená od přírody onoho světa, jako je substancíální vzdáleno od hmotného, duchovní od přírodního nebo prvotní od následného. Protože příroda světa, ve kterém jste žili dříve, je relativně mrtvá, i vy jste se tím, že jste se pro ní utvrdili, stali jakoby mrtvými, a to ve věcech týkajících se Boha, nebe, církve a vašich duší. A přesto každý člověk, špatný jako dobrý, může svůj intelekt pozvednout do světla, ve kterém jsou andělé nebe. Tehdy může spatřit, že Bůh je a že existuje život po smrti, že lidská duše není z éteru, tedy z přírody hmotného světa, ale že je duchovní, a proto předurčena k věčnému životu. Intelekt může zůstat v tomto andělském světle tak dlouho, jak dlouho zůstanou oddáleny přírodní lásky, jež pocházejí ze světa a straní světu a jeho přírodě, a z těla, stranící tělu a lidskému já."

Vtom Pán tyto lásky oddálil a jim bylo dovoleno mluvit s anděly. Z rozhovoru za tohoto stavu poznali, že Bůh je a že po své smrti již žijí v jiném světě. Přemohla je hanba a vykřikli:

„Jací jsme to blázni ! Šílenci !“

Protože však tento stav jim nebyl vlastní a po několika minutách je začal unavovat a obtěžovat, otočili se ke knězi zády a již si mu nepřáli naslouchat. Vrátili se tak ke svým původním láskám, které byly zcela přírodní, světské a tělesné. Dali se na cestu směrem doleva, od jednoho společenství ke druhému; nakonec nastoupili na cestu, kde na ně zavanula potěšení jejich vlastních lásek. „Půjdeme touto cestou,“ rozhodli se.

Vydali se tedy po ní a sestupovali tak dlouho, až došli k lidem, kteří se těšili obdobným láskám jako oni, a ještě dál. A protože jejich potěšením byly radosti z konání zla a protože cestou mnohým lidem uškodili, byli uvězněni a stali se démony. Tehdy se jejich radost změnila na nelibost, protože byli tresty a strachem z nich omezováni v prožívání svých bývalých radostí, které tvořily jejich přirozenost, a bylo jim v tom bráněno. Zeptali se svých spoluvězňů, zda tak budou žít navěky. Někteří odpověděli:

„Jsme tady již několik staletí a zůstaneme zde na věky věků, protože naše přirozenost, kterou jsme si osvojili ve světě, se nemůže změnit ani být vyhnána tresty. Když ji tresty vyženou, zakrátko se zase vrátí.“

Pravé křesťanské náboženství 79

(56)

SETKÁNÍ SE SATANEM A SIRÉNOU

Jednou bylo jistému satanovi a jedné ženě dovoleno vystoupit z pekla a přiblížit se k mému domu. Když jsem je spatřil, zavřel jsem okno, ale hovořil s nimi přes ně. Zeptal jsem se satana, odkud přišel. Odpověděl, že od svých společníků. Zeptal jsem se ženy, odkud přišla. Odpověděla obdobně. Patřila k zástupu sirén, které si pomocí fantazie dovedou vykouzlit všechny možné způsoby a podoby krásy a ozdob - jednou si osvojí krásu Venuše, jindy půvabnou tvář Múz a zase jindy se odějí korunou a královským pláštěm jako nějaké královny a majestátně si vykračují, opírajíce se o stříbrnou hůl. Takové ženy jsou v duchovním světě prostitutkami a zaměřují se na fantazii. Fantazie pochází ze smyslových myšlenek, které brání představám niternějšího myšlení.

Zeptal jsem se satana, zda to je jeho manželka. Odpověděl: „Co to je manželka ? Nic takového neznám ani já, ani mí společníci. Je to má běhna.“

Vtom v něm vyvolala smyslnou touhu, což sirény dobře umějí; on ji políbil a zvolal: „Ó, má Adónis !“

Ale k vážnější věci. Zeptal jsem se satana, jaké je jeho povolání. Odpověděl: „Jsem učenec. Nevidíš věnec nad mou hlavou ?“ Ten vytvořila svým uměním Adónis a zezadu ho nad něj vložila. „Protože jsi přišel z učené společnosti, řekni mi, čemu ty a tví společníci věříte o Bohu,“ vyzval jsem jej.

„Bohem je pro nás vesmír, který také nazýváme přírodou. Ti jednodušší z nás přírodu nazývají atmosférou a myslí tím vzduch, avšak my moudří touto atmosférou myslíme éter.“

Bůh, nebe, andělé a podobné věci, o kterých mnoho lidí v tomto světě hodně řeční, nejsou nic než prázdná slova a fikce, jež vznikly kvůli meteorům, které tady šálí zraky mnohých. Není vše, co je vidět na zemi, stvořeno ze slunce ? Nerodí se vždy při příchodu jara okřídlený i lezoucí hmyz ? A co ptáci, probuzení jeho teplem, nemilují se a nemnoží se ? Nenechá země zahřátá jarním teplem vyklíčit semena, která nakonec přinesou plody jako své potomky ? Není tak vesmír bohem a příroda bohyní, která jako družka vesmíru tyto své potomky počne, zrodí, chová a živí ?"

Zeptal jsem se, čemu on a jeho společnost věří ve věcech náboženství.

„Pro nás, kteří jsme vzdělanější než běžní lidé, není náboženství ničím než zaříkadlem nad davy, které jako aura obklopuje jejich mentální vnímavost a představivost. V této auře poletují zbožné myšlenky jako motýli ve vzduchu, a jejich víra, která tyto myšlenky spojuje jakoby do řetězu, připomíná housenku bource morušového ve svém zámotku, z něhož vylétá jako král motýlů. Nevzdělaný lid totiž miluje představy přesahující smyslové tělo a rozmyšlení nad nimi, protože touží létat. Tito lidé si proto vytvářejí křídla, aby se mohli vznést jako orli, chlubit se a pokřikovat na ty na zemi: ‚Podívejte se na mě!‘ My však věříme tomu, co vidíme, a milujeme to, čeho se dotýkáme."

S těmito slovy se dotkl své prostitutky a pravil: „Tomu věřím, protože to vidím a toho se dotýkám. Všechny ostatní nesmysly vyhazujeme okny a odháníme je salvami smíchu."

Potom jsem se jej zeptal, čemu on se svými společníky věří o nebi a o pekle. Se smíchem odpověděl: „Co jiného je nebe než věčná obloha na výšinách, a co jiného jsou andělé než skvrny bloudící kolem slunce ? A co jsou archandělé než komety s dlouhými ohony tvořenými zástupy podobných komet ? A co je peklo než bažiny plné žab a krokodýlů, které prostí lidé přeměnili ve své fantazii na ďábly ? Každá jiná představa o nebi a pekle je čirým nesmyslem, kterému učí někteří církevní hodnostáři, aby se stali u nevědomého lidu slavnými."

To vše řekl přesně tak, jak o tom smýšlel ve světě, aniž by si uvědomil, že je po smrti; úplně už totiž zapomněl na všechno, co slyšel, když poprvé vstoupil do duchovního světa. Když jsem se jej zeptal na život po smrti, odpověděl, že jde o věc čiré imaginace a že snad mrtvolý v hrobě vydávají jakýsi výpar ve tvaru lidí nebo takzvaných duchů, o nichž se vyprávějí báchorky podněcující fantazii.

Když jsem to uslyšel, nemohl jsem se už déle udržet a rozesmál jsem se:

„Satane, ty jsi ten největší blázen ze všech. A kým jsi teď ? Nemáš snad podobu člověka ? Nemluvíš, nevidíš, neslyšíš a nepohybuješ se ? Vzpomeň si, že jsi žil v jiném světě, na který jsi zapomněl, že teď žiješ po smrti a že jsi mluvil právě tak jako před smrtí !"

Bylo mu dáno rozpomenout se. Když si vše vybavil, s pocitem studu zvolal: „Jsem šílený ! Viděl jsem nad sebou nebe a slyšel jsem anděly, jak vyprávějí neslýchané věci - to ale bylo poprvé, když jsem sem vstoupil. Uchováám si to nyní v paměti a řeknu o tom svým společníkům, od kterých jsem odešel, a snad se i oni zastydí jako já."

A opakoval si, že je má nazvat šíleni. Když ale sestoupil, zapomnění vytlačilo vzpomínku, a když se vrátil až ke svým společníkům, stal se stejně šíleným jako oni a řekl jim, že co ode mě slyšel, bylo šílenstvím.

Takovým způsobem mluví a myslí po smrti satani. Satany se nazývají ti, kdo se natolik utvrdili v nepravdách, že jim začali věřit, a ďábly ti, kdo svým životem v sobě utvrdili zlo.

DVĚ SOCHY ANDĚLŮ DRAKA

Jednou jsem v duchovním světě spatřil ve vzduchu světélko obklopené září padající k zemi. Byl to meteor, který běžní lidé nazývají drakem. Všiml jsem si, kde spadl, ale v pološeru před svítáním se světlo rozplynulo, jak tomu bývá u všech bludných světél.

Po východu slunce jsem se vydal na místo, kam jsem meteor v noci spatřil spadnout, a hle - zem tam byla směsí síry, železných pilin a jílu. Vtom se tam objevily dva stany, jeden přímo nad tímto místem a druhý nedaleko odtud jižním směrem. Pak jsem pohlédl vzhůru a spatřil ducha padajícího z nebe jako blesk. Přistál do stanu v místě, kde spadl meteor. Já jsem byl ve vedlejším stanu směrem k jihu. Stál jsem v jeho vchodu a viděl jsem, že duch stojí také ve vchodu svého stanu.

Zeptal jsem se ho, proč spadl tímto způsobem z nebe. Odpověděl, že jej jako anděla draka svrhli andělé archanděla Michaela, „protože," pokračoval, „jsem projevil svou víru, kterou jsem si vytvořil ve světě. Mimo jiné jsem řekl, že Bůh Otec a Bůh Syn jsou dva, a ne jeden - dnes totiž všichni v nebi věří, že jsou jedno jako duše a tělo, a cokoliv je vyřčeno proti tomu, působí jako osten v jejichnosech nebo jako šídlo v jejich uších a vyvolává v nich duševní neklid a bolest. Každému, kdo takto odporuje, je proto přikázáno odejít, a když s tím otálí, je svržen dolů."

„Proč jsi nevěřil jako oni ?" zeptal jsem se.

Odpověděl, že po odchodu ze světa nikdo nemůže věřit ničemu jinému než svému přesvědčení, jež si vtiskl do mysli. To mu zůstává vtištěno a nemůže být vyrváno, zejména pokud jde o přesvědčení o Bohu, neboť v nebi má každý své místo podle své představy Boha.

Zeptal jsem se ho, co jej utvrdilo v domněnce, že Otec a Syn jsou dva. Odvětil: „Výroky ze Slova, že se Syn modlil k Otci před utrpením na kříži i při něm a že se před svým Otcem ponížil: jak tedy mohou být jedním jako duše a tělo v člověku ? Kdo se modlí jako k někomu jinému a ponizuje se před ním jako před někým jiným, když ten druhý je vlastně on sám ? To nedělá nikdo, a už vůbec ne Boží Syn. Kromě toho celá křesťanská církev v mé době rozdělovala Božství na osoby; a každá osoba je jednou osobou o sobě a vymezuje se jako něco, co trvá samo ze sebe."

Odpověděl jsem: „Z toho, co tě slyším říkat, vnímám, že vůbec nevíš, jakým způsobem jsou Bůh Otec a Syn jedním; a protože to nevíš, utvrdil ses v klamu o Bohu, kterého se církev stále drží. Nevíš, že když byl Pán ve světě, měl duši jako každý jiný člověk ? A odkud odjinud by ji měl mít, když ne od Boha Otce ?

Tato pravda je nadmíru zřejmá z evangelií Slova. Je potom to, co se nazývá Synem, něčím jiným než Lidstvím, které bylo počato z Božství Otce a narozeno z panny Marie ? Matka nemůže počít duši. To by zcela vyvracelo řád, podle kterého se rodí každý člověk. Stejně tak nemůže Bůh Otec ze sebe někam vpravit svou duši a potom se oddělit, jak činí každý otec ve světě, neboť Bůh je svou vlastní Božskou podstatou, a ta je jedna a nedělitelná a je tedy Jím samým.

Proto Pán prohlašuje, že Otec a On jsou jedním a že Otec je v Něm a On je v Otci, kromě mnoha dalšího. To nejasné viděli i tvůrci athanasijského vyznání (*Pozn. překl.: Athanasijské vyznání víry polemizuje proti arianismu a zdůrazňuje zejména rovnost mezi*

Otcem a Synem.), a proto i po rozdělení Boha na tři Osoby stále prohlašovali, že v Kristu není Bůh a Člověk, tedy Božství a Lidství, dvěma, ale jedním, tak jako duše a tělo v člověku.

Skutečnost, že se Pán ve světě modlil k Otci jako k někomu jinému a že se před Otcem ponížoval jako před někým jiným, byla v souladu s řádem stanoveným od stvoření. Tento řád je neměnný a každý podle něj musí postupovat ke spojení s Bohem. Tento řád udává, že nakolik se člověk svým životem spojuje s Bohem podle zákonů řádu, tedy Božích přikázání, natolik se Bůh spojuje s člověkem a mění jej z přírodního na duchovního. Takto se Pán sjednotil se svým Otcem a Bůh Otec s Ním. Nebyl snad Pán dítě jako každé jiné a chlapec jako každý jiný? Nečteme, že rostl v moudrosti a milosti, a potom že žádal svého Otce, aby oslavil Jeho jméno, tedy Jeho lidství? Oslavit znamená sjednocením se Sebou učinit Božským. To osvětluje, proč se Pán ve stavu naprostého vyprázdnění - tedy ve stavu svého postupu ke sjednocení - modlil ke svému Otci.

Stejný řád je od stvoření vepsán také každému člověku. Jakým způsobem totiž člověk vzdělává svůj intelekt pravdami ze Slova, takovým způsobem jej připravuje k přijetí víry od Boha, a jakým způsobem pěstuje svou vůli skutky účinné lásky, takovým způsobem ji přizpůsobuje k přijetí lásky od Boha; neboť jakým způsobem řemeslník vybrousí diamant, tak se diamant rozzáří přijímaným a vyzařovaným světlem, a tak dále. Člověk se připravuje přijímat Boha a spojit se s ním tím, že žije podle Božského řádu, a zákony řádu jsou všechna Boží přikázání. Ta Pán všechna až do posledního puntíku naplnil, a tak se stal příjemcem Božství v plnosti. Proto Pavel říká, že v Ježíši Kristu dlí všechna plnost Božství tělesně (*Kol 2,9*) a sám Pán říká, že všechno, co je Otce, je Jeho (*J 16,15*).

Kromě toho je třeba mít na paměti, že v člověku je aktivní pouze Pán a člověk je sám o sobě pasivní - aktivním se stává díky přílivu života od Pána. Tento neustálý příliv od Pána v člověku vytváří zdání, že jedná aktivně sám ze sebe. Díky němu má člověk také svobodnou vůli, která mu byla dána, aby se mohl připravovat na přijetí Pána, a tím na spojení. K němu by nemohlo dojít bez vzájemnosti, a ke vzájemnosti dochází, když člověk jedná svobodně a zároveň z víry přisuzuje veškerou aktivitu Pánu."

Pak jsem se zeptal, zda tak jako jeho ostatní společníci uznává, že Bůh je jeden. Odpověděl, že ano. Na to jsem mu řekl:

„Obávám se však, že ve svém srdci věříš tomu, že žádný Bůh není. Nepochází žádné slovo pronesené ústy z myšlenek? Ústní vyznání, že je jeden Bůh, pak musí nutně vypudit představu tří Bohů z mysli; a naopak každá taková myšlenka v mysli musí vypudit ústní vyznání, že Bůh je jeden - a co jiného může z toho všeho povstat než víra, že není žádný Bůh? Nevyplní se tak celá cesta od myšlení k ústům a od úst k myšlení prázdnotou? K jakému jinému závěru o Bohu pak může mysl dojít, než že Bohem je příroda? A k jakému závěru o Pánu, než že Jeho duše byla buď od matky, nebo od Josefa? Od obou těchto představ se však všichni andělé nebe odvracejí jako od něčeho hrozného a ohavného."

Duch byl potom poslán pryč do údolí, o kterém se hovoří ve *Zjevení 9,2* a v následujících verších, kde andělé draka diskutují o tajemstvích své víry.

Další den jsem se podíval na totéž místo a místo dvou stanů jsem spatřil dvě sochy podobající se lidem a vytvořené ze zemského prachu, což byla směs síry, železa a jílů. Jedna socha vypadala, jako by v levé ruce držela žezlo, na hlavě měla korunu a v pravé ruce držela knihu. Napříč přes hrud' byla opásaná šerpou zdobenou drahokamy a vlál za ní plášť směrem ke druhé soše. To vše však bylo vyvoláno fantazií. Pak se ozval hlas nějakého příznivce draka:

„Tato socha představuje naši víru jako královnu, druhá socha za ní účinnou lásku jako její služebnici.“

Druhá socha byla stvořena z obdobné prашné směsi a byla umístěna přesně tam, kam dosahoval konec pláště vlajícího za královnou. Držela v ruce papír, na kterém bylo napsáno:

„Dejte si pozor, ať se příliš nepřiblížíte a nedotknete se pláště.“

Vtom se z nebe spustil příval vody a promáčel obě sochy, které - protože byly ze směsi síry, železa a jílu - začaly kypět, což je u směsí těchto látek, když se na ně nalije voda, obvyklé. Tak se sochy vznítily vnitřním ohněm a roztavily se na hromádky, které pak čněly nad zemí jako kopečky na hrobech.

Pravé křesťanské náboženství 110

(58)

SCHOPNOST DUCHŮ HOVOŘIT

V přírodním světě má člověk dvojí řeč, protože má dvojí myšlení - vnější a vnitřní.

Člověk zde totiž může mluvit z vnitřního myšlení a zároveň z vnějšího, nebo z vnějšího myšlení, ale ne z vnitřního či dokonce proti němu. To je zdroj předstírání, neupřímnosti a pokrytectví. V duchovním světě však neexistuje dvojí řeč, ale jen jedna - člověk tam mluví, jak myslí. V opačném případě má jeho řeč skřípavý tón, který trhá uši. Člověk tam však může být potichu a neprozrazovat své myšlenky. Když se tedy pokrytec dostane do společnosti moudrých, buď odejde, nebo si pospíší do rohu místnosti, kde sedí tiše a tváří se nenápadně.

Jednou se ve světě duchů sešel velký zástup, aby spolu o tomto tématu diskutovali. Neschopnost hovořit jinak než v souladu se svým myšlením je prý tvrdou zkušeností pro ty, kdo nemyslí správně o Bohu a Pánu, když přijdou do společnosti dobrých lidí. Uprostřed zástupu byli členové reformovaných církví, mnozí z nich duchovní, a vedle nich římští katolíci se svými mnichy. Obě strany začaly prohlášením, že na tom není nic obtížného.

„Co je těžkého na tom,“ pokračovali, „říct něco jiného, než co si člověk myslí? A pokud snad nemyslí správně, nemůže prostě zavřít ústa a mlčet?“

Jeden z kněží se otázel: „Je tady někdo, kdo nemyslí správně o Bohu a o Pánu?“

Někteří ze shromáždění si však řekli: „Vyzkoušíme je.“ A vyzvali ty, kteří byli přesvědčeni, že Bůh je trojice osob, aby mysleli na jednoho Boha a vyslovili „jeden Bůh“. Nebyli toho ale schopni. Všelijak kroutili a křivili ústa, avšak nedokázali vyslovit žádná jiná slova než ta, která souhlasila s jejich myšlenkami o třech osobách, a tedy třech Bozích.

Potom vyzvali ty, kteří byli přesvědčeni o víře oddělené od účinné lásky, aby pronesli jméno „Ježíš“. Ani to nemohli, přestože mnozí dokázali říct „Kristus“ a také „Bůh Otec“. Překvapilo je to a zeptali se, proč tomu tak je. A zjistili, že se modlili k Bohu Otci pro Jeho Syna, ale nemodlili se ke Spasiteli samému; a Ježíš znamená Spasitel.

Pak jim řekli, ať myslí na Lidství Pána a vysloví „Božské Lidství“. Nikdo z přítomných

duchovních to však nedokázal, na rozdíl od několika laiků. Začali proto na toto téma vážnou diskusi.

(i) Nejprve jim byly přečteny následující pasáže z evangelií:

Otec ... dal Synovi vše do Jeho rukou. (J 3,35)

Otec dal Synovi moc nad všemi lidmi. (J 17,2)

Všechno je Mi dáno od Mého Otce (Mt 11,27)

Je Mi dána veškerá moc na nebi i na zemi (Mt 28,18).

Pak jim řekli: „Nyní si podržte v mysli, že Kristus ve svém Božství i ve svém Lidství je Bůh nebe i země, a vyslovte ‚Božské Lidství‘. Stále to však nedokázali. Řekli, že přestože si díky jistému porozumění dovedli uchovat některé myšlenky k tomuto tématu, přesto je nemohli pochopit, a proto to nedokázali.

(ii.) Pak jim bylo přečteno z Lukášova evangelia (1,32.34.35), že Pán co do svého Lidství je Syn Boha Jehovy a že se nazývá Syn Nejvyššího, a na mnoha jiných místech také Boží Syn a Jednorozený. Byli požádáni, aby si to uchovali v mysli spolu s tím, že jednorozený Syn Boží narozený ve světě musí být Bohem, protože Jeho Otec je Bůh, a potom aby vyslovili „Božské Lidství“. Odvětili však:

„Nemůžeme, protože naše duchovní, tedy vnitřní myšlení nepropouští do myšlení, které je nejbližší řeči, žádné jiné představy než sobě podobné.“

Z toho poznali, že jim již není dovoleno rozdělovat své myšlenky tak jako ve světě.

(iii.) Potom jim byla přečtena tato Pánova slova Filipovi:

Filip mu řekl: „Pane, ukaž nám Otce,” a Pán odpověděl: „Kdo vidí Mne, vidí Otce. Nevěříš, že Já jsem v Otci a Otec ve Mně ?” (J 14.8-11);

a také další místa, kde se uvádí, že Otec a On jsou jedno (*například J 10,30*). Bylo jim řečeno, aby si to uchovali v mysli a vyslovili „Božské Lidství“. Protože však v jejich myšlení nebylo zakořeněno poznání, že Pán je Bůh i co do svého Lidství, kroutili svá ústa a snažili se je přinutit vyslovit tato slova tak dlouho, až je to rozčílilo; všechno však bezúspěšně. U lidí v duchovním světě jsou totiž myšlenkové představy, které plynou z poznání, shodné se slovy jazyka. Pokud tyto představy scházejí, slova nepřicházejí, neboť v řeči se představy přeměňují na slova.

(iv.) A znovu jim byla přečtena následující slova z nauky přijaté v celém křesťanském světě, že Božství a Lidství v Pánu nejsou dvě skutečnosti, ale jedna, ba dokonce jedna Osoba, sjednocená jako duše a tělo v člověku.

To je z athanasijského vyznání (*Pozn. překl.: Athanasijské vyznání víry polemizuje proti arianismu a zdůrazňuje zejména rovnost mezi Otcem a Synem.*), které přijaly církevní sněmy. Bylo jim řečeno: „To vám jistě umožní získat nějakou představu založenou na poznání, že Lidství Pána je Božské, neboť Jeho duše je Božská. Toto vyznání totiž pochází z nauky vaší církve, kterou jste přijali ve světě. Kromě toho duše je vlastní podstatou člověka a tělo je jeho formou; a podstata a forma jsou jedním tak jako bytí a existování, nebo jako účinná příčina a účinek sám.“

I tuto představu si podrželi v mysli a chtěli s její pomocí vyslovit „Božské Lidství“, ale opět

nemohli. Jejich vnitřní představa o Božském Lidství totiž tuto novou doplňující představu, jak ji nazvali, vyhnala a vypudila.

(v.) Opět jim byla přečtena tato pasáž u Jana: *Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. A Slovo se stalo tělem. (J 1, 1.14)* A také: *Ježíš Kristus je ten pravý Bůh a věčný život. (1J 5,20)* A u Pavla, že v Ježíši Kristu je *vtělena všechna plnost Božství (Kol 2,9)*.

Byli požádáni, aby mysleli v souladu s těmito výroky - že Bůh, který byl Slovo, se stal člověkem; že byl pravým Bohem a že v Něm je vtělena plnost Božství. Učinili tak, ale jen svým vnějším myšlením, a pro odpor vnitřního myšlení nemohli slova „Božské Lidství“ vyslovit. Upřímně prohlásili, že o Božském Lidství nemohou mít žádnou představu, „protože Bůh je Bůh a člověk je člověk, a Bůh je Duch, a o duchu nemůžeme smýšlet jinak než jako o nějakém větru či éteru.“

(vi.) Nakonec jim řekli, že jistě vědí, že Pán řekl: *„Zůstaňte ve Mně, a Já ve vás. Kdo zůstává ve Mně a Jáv něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze Mne nemůžete činit nic.“ (J 15,4-5)*

Protože bylo přítomno anglické duchovenstvo, byla jim přečtena tato pasáž z jedné z modliteb používaných při svatém přijímání: *„Když tedy duchovně jíme Kristovo tělo a pijeme Jeho krev, tehdy přebýváme v Kristu a On v nás.“*

„Uvažte nyní, že něco takového by nebylo možné, kdyby Pánovo Lidství nebylo Božské,“ vyzvali je znovu, „a když to ve svých myšlenkách uznáte, vyslovte slova ‚Božské Lidství‘.“

Avšak ani teď nemohli, neboť si příliš hluboko vtiskli představu, že Božství nemůže být Lidské ani Lidství Božské, a že Jeho Božství bylo Božstvím Syna od věčnosti a Jeho Lidství bylo podobné lidství každého jiného člověka.

„Jak si můžete myslet něco takového?“ zeptali se jich. „Může si racionální mysl vůbec nějak představit, že Boží Syn byl narozen od věčnosti?“

(vii.) Potom se obrátili na evangelíky se slovy, že podle Augsburského vyznání a podle Luthera Syn Boží a Syn člověka je v Kristu jednou Osobou, a že dokonce ve své Lidské podstatě byl všemocný a všudypřítomný; a to mu umožnilo sedět po pravici Boha Otce a řídit vše na nebi i na zemi, naplnit proroctví, být s námi a přebývat v nás a konat v nás. Také že nejsou žádné rozdíly v uctívání, protože prostřednictvím viditelné přírody je uctíváno neviditelné Božství; a že v Kristu Bohu je Bůh Člověkem a Člověk Bohem.

„Je to tak?“ zeptali se. Rozhlédli se kolem a po chvíli řekli: „To jsme dřív nevěděli. Proto ‚Božské Lidství‘ nemůžeme vyslovit.“

Jeden či dva z nich se přiznali: „Četli jsme a psali o tom, ale když jsme o tom rozmyšleli, byla to pro nás jen slova, o kterých jsme neměli žádnou vnitřní představu.“

(viii.) Nakonec se obrátili k římským katolíkům: „Snad vy dokážete vyslovit Božské Lidství, protože jste věřili, že ve vaší eucharistii, v chlebu a ve víně a v každé jejich části je Kristus zcela přítomen. Kromě toho Jej uctíváte, když vystavujete a přenášíte hostii jako Nejsvětějšího Boha. Také Marii nazýváte Boží Matkou. Uznáváte tedy, že porodila Boha, tedy Božské Lidství.“

Pokusili se tato slova vyslovit, ale nemohli, protože sklouzli do materiální představy Kristova těla a krve a také ve víru, že Jeho Lidství může být odděleno od Božství, a že je vlastně již oddělil papež, kterému byla předána Jeho lidská, avšak ne Božská moc. Pak povstal jeden mnich a řekl, že může myslet na Božské Lidství ve vztahu k nejsvětější panně Marii a také ve

vztahu ke svatým jeho kláštera. Pak vystoupil další mnich a řekl: „Z myšlenkových představ, které chovám, dokážu vyslovit ‚Božské Lidství‘, ale spíše ve vztahu ke svatosti papeže než Krista.“ Někteří z katolíků jej však zatlačili zpátky se slovy: „Styd' se !“

Pak se otevřelo nebe a objevily se malé plamenné jazyky; sestupovaly dolů a osvěcovaly některé z přítomných. Ti potom oslavovali Božské Lidství Pána a volali: „Zavrhněte představu tří Bohů a věřte, že v Pánu je vtělena plnost Božství a že Otec a Pán jsou jedno, tak jako duše a tělo jsou jedno, a že Bůh není vítr ani éter, ale Člověk. Pak budete spojeni s nebem a Pán vám umožní vyslovit jméno Ježíš i ‚Božské Lidství‘.“

Pravé křesťanské náboženství 111

(59)

BOŽSKÉ LIDSTVÍ PÁNA

Jednou jsem se probudil již za rozbřesku a vyšel do zahrady před svým domem. Spatřil jsem vycházející slunce v celé jeho slávě a kolem něj aureolu, nejprve tenkou a postupně se rozšiřující, zářící jako ze zlata. Za jejím okrajem vycházel oblak, který se ve sluneční záři třpytil jako rubín. To mě přimělo k úvahám, jak nejstarší lidé ve svých legendách popisovali Auroru se stříbrným peřím na perutích a se zlatou tváří.

Zatímco jsem se těšil těmto myšlenkám, vstoupil jsem do ducha a uslyšel konverzaci několika duchů.

„Kdybychom tak mohli mluvit s tím novátorem, který vhodil mezi církevní vůdce ono jablko sváru, za kterým pak běželo mnoho laiků, aby je zvedli a drželi před našima očima,“ říkali.

Tímto jablkem sváru mysleli mou malou knížku nazvanou STRUČNÝ VÝKLAD NAUKY NOVÉ CÍRKVE.

„Je to vskutku neslýchaná schizmatická nauka!“ volali. „Schizmatická ? Heretická !“ zvolal jiný. Někteří za ním však volali: „Ticho, drž jazyk za zuby ! Není heretická - cituje mnohé pasáže ze Slova, kterým naslouchají a se kterými souhlasí naši svobodní občané, tedy laická veřejnost.“

Protože jsem byl v duchu, přišel jsem k nim a řekl jsem: „Tady jsem. Co se děje ?“

Okamžitě jeden z nich - byl to Němec narozený v Sasku, jak jsem se později dozvěděl - pronesl autoritativním tónem:

„Jak se opovažuješ převracet vzhůru nohama uctívání zavedené v křesťanském světě již po celá staletí, jež učí, že Bůh Otec má být vzýván jako stvořitel vesmíru, Jeho Syn jako prostředník a Duch svatý jako vykonavatel ? Navíc odděluješ od našich Osob prvního i posledního Boha, přestože sám Pán říká: ‚Když se modlíte, modlete se takto: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno Tvé, přijď království Tvé.‘ Není to příkaz, abychom vzývali Boha Otce ?“

Po jeho slovech se rozhostilo ticho. Všichni ti, kteří s ním souhlasili, stáli jako udatní vojáci na válečných lodích, když před sebou vidí nepřátelskou flotilu, připraveni vykřiknout: „Do boje ! Vítězství je naše !“

Přichystal jsem se tedy k odpovědi a začal jsem otázkou: „Kdo z vás neví, že Bůh sestoupil z nebe a stal se člověkem ? Neboť čteme: ‚Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh, ... a Slovo se stalo tělem.‘ Kdo z vás neví,“ a podíval jsem se k evangelíkům, mezi nimiž byl i onen diktátor, který mě oslovil, „že v Kristu zrozeném z panny Marie je Bůh Člověkem a Člověk Bohem ?“

Nato dav zašuměl, a tak jsem řekl: „Vy to nevíte ? Uvádí to nauka vašeho vyznání, které se nazývá *Formule svornosti* (Pozn. překl.: *Formule svornosti* (r. 1577). *Po Lutherově smrti se luterství rozdělilo a vzniklo mnoho různých vyznání. Z některých byla vytvořena Formule svornosti, jež byla uznána mnoha tehdejšími luterskými státy.*), a potvrzuje to mnoha důkazy.“

Pak se diktátor obrátil ke shromáždění a zeptal se jich, zda o tom něco vědí. Odpověděli: „Nevěnovali jsme v té knize příliš pozornosti osobě Krista, ale zapotili jsme se u části zabývající se ospravedlněním vírou samotnou. I kdyby to ale ta kniha psala, zůstáváme klidní.“

Pak si jeden z nich vzpomněl: „Píše to, a navíc i to, že Lidská podstata Krista byla povýšena na Božský majestát a všechny jeho atributy a že Kristus v tomto majestátu sedí po pravici svého Otce.“

Na to nic neřekli. Když tedy mlčením vyjádřili souhlas, pokračoval jsem: „Je-li tomu tak, není tedy Otec Synem a Syn Otcem ?“

Protože jim to však znovu začalo trhat uši, pokračoval jsem: „Poslouchejte vlastní slova Pána a pokud jste jim dříve nevěnovali pozornost, věnujte ji nyní, neboť řekl: ‚Otec a Já jsme jedno‘, ‚Otec je ve Mně a Já jsem v Otci‘, ‚Otče, všechno Mé je Tvé, a všechno Tvé je Mé,‘ ‚Kdo vidí Mě, vidí Otce.‘ Co jiného to znamená, než že Otec je v Synu a Syn v Otci a že jsou jedním jako duše a tělo v člověku, a že jsou tedy jednou Osobou ? Zjistíte, že i to je součástí vaší víry, pokud věříte v athanasijské vyznání (Pozn. překl.: *Athanasijské vyznání víry polemizuje proti arianismu a zdůrazňuje zejména rovnost mezi Otcem a Synem.*), které tvrdí téměř totéž. Přijměte však z citovaných výroků Pána alespoň tento: ‚Otče, všechno Mé je Tvé, a všechno Tvé je Mé.‘ Co jiného to znamená, než že Božství Otce patří Lidství Syna a Lidství Syna Božství Otce, a proto je v Kristu Bůh Člověkem a Člověk Bohem, a jsou tedy jedno, jako duše a tělo jsou jedno.“

Totéž může říct i každý člověk o své duši a o svém těle: všechno mé je tvé a všechno tvé je mé, ty jsi ve mě a já jsem v tobě, kdo vidí mě, vidí tebe, jsme jedno co do osoby i života. Příčinou je, že duše je v celku i v každé části člověka, neboť život duše je také životem těla a vzájemně jej sdílejí. Z toho je zjevné, že Božství Otce je duší Syna a Lidství Syna je tělem Otce. Odkud odjinud pochází duše syna než od otce, a odkud jeho tělo než od matky ? Říkáme-li Božství Otce, myslíme tím samého Otce, protože On a Jeho Božství jsou tímtež, jedním a nerozdělitelným.

Že je to pravda, je zřejmé také z těchto slov anděla Gabriela Marii: ‚Moc Nejvyššího tě zastíní a sestoupí na tebe Duch svatý. Proto i dítě tvé bude svaté a bude nazváno Syn Boží.‘ Krátce předtím je nazván ‚Synem Nejvyššího‘ a na jiném místě Jednorozeným Synem. Avšak vy, kteří Jej nazýváte pouze Synem Marie, ničíte představu o Jeho Božství. Ničí ji však pouze někteří učenci z duchovenstva a vzdělanci z laiků, protože ti když se pozvedají myšlenkami nad tělesnou smyslovost, mají na zřeteli svou slávu, což nejen zamlžuje, ale přímo i uhasíná světlo, kterým vchází sláva Boha.

Vraťme se však k Pánově modlitbě, která obsahuje slova: ‚Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno Tvé, přijď království Tvé.‘ Vy zde přítomní rozumíte těmito slovy Otce pouze v Jeho Božství, já jimi však rozumím Otce v Jeho Lidství. Lidství je navíc jménem Otce,

neboť Pán říká: ‚Otče, oslav své jméno,‘ tedy své Lidství; a když k tomu dochází, přichází království Boží. Důvod, proč byla tato modlitba pro tuto dobu přikázána, je jasný - aby bylo možné přijít k Bohu Otci prostřednictvím Jeho Lidství. Pán také řekl: ‚Nikdo nepřichází k Otci než skrze Mě,‘ a u Proroka: ‚Syn se nám narodil, Syn nám byl dán,... Jeho jméno ... je Bůh, Mocný, Otec věčnosti,‘ a jinde: ‚Ty, Jahve Otče náš, Vykupiteli náš, Tvé jméno trvá od věků‘; kromě mnoha dalších míst, kde je Pán náš Spasitel nazýván Jehovah. To je pravé vysvětlení slov této modlitby."

Když jsem domluvil, pohlédl jsem na ně a všiml jsem si, že se jejich tváře změnily podle toho, jak se změnil stav jejich mysli. Někteří z nich stáli na mé straně a dívali se na mě; jiní byli proti mně a dívali se jinam. Pak jsem spatřil vpravo opálový oblak a vlevo temný mrak; z obou začalo pršet. Déšť z tmavého mraku byl jako přeháňka na konci podzimu a déšť z opálového oblaku připomínal rosu, která se snáší za časného jara. Pak jsem náhle přešel z ducha do těla, a tak jsem se vrátil z duchovního světa do přírodního.

Pravé křesťanské náboženství 112

(60)

BOJOVNÍCI Z ARMAGEDONU

Pohlédl jsem do duchovního světa a spatřil jsem armádu vojáků na ryšavých a černých koních. Jezdci vypadali jako opice. Čelem a hrudí byli otočení k zádi a ohonům koní a zátylkem a hřbetem k jejich krkům a hlavám. Otěže jim visely kolem krku. Pokřikovali na jiné jezdce na bílých koních a oběma rukama tahali za otěže, čímž koně odváděli z boje; v tom stále pokračovali.

Z nebe sestoupili dva andělé a zeptali se mě: „Co vidíš ?“ Popsal jsem jim onu bizarní kavalerii a zeptal se: „Co a kdo to je ?“ „Jsou z místa, které se nazývá Armagedon (Zj 16, 16),“ odpověděli andělé. „Shromáždilo se jich tam na několik tisíc, aby bojovali proti lidem z Nové církve Páně, jež se nazývá Nový Jeruzalém. Hovořili tam o církvi a náboženství, přestože v sobě nemají žádnou církev, neboť nemají žádnou duchovní pravdu ani žádné náboženství - postrádají totiž duchovní dobro. Svými ústy o obojím hodně hovoří, ale jen proto, aby tím získali nad druhými převahu.“

V mládí se naučili vyznávat víru samotnou a něco se naučili i o Bohu. Když byli povýšeni na významnější úřady v církvi, něco z toho si na čas uchovali. Protože však čím dál méně mysleli na Boha a nebe a začínali myslet jen na sebe a na svět, a nemysleli tedy již na věčnou blaženost a štěstí, ale pouze na dočasnou proslulost a bohatství, vypudili nauky, které si v mládí osvojili, z nitra své racionality (jež komunikuje s nebem, a je proto v jejím světle), do vnější racionality svých myslí (jež komunikuje se světem, a je proto v jeho světle). Nakonec tyto nauky svrhli do oblasti přírodních smyslů. Nauky církve se tak pro ně staly pouhými slovy a přestaly být věcí racionálních úvah, a o to méně věcí pohnutek z lásky. Jako takoví se uzavřeli Božské pravdě, která tvoří církev, i veškerému skutečnému dobru, které tvoří náboženství. Nitra jejich myslí lze přirovnat ke koženým vakům naplněným směsí železných pilin a síry, na které se nalije voda. Takové vaky se nejprve zahřejí a potom vzplanou, což způsobí, že se roztrhnou. Obdobně když uslyší něco o živé vodě, což je skutečná pravda Slova, a ta jim pronikne ušima, zuřivě se rozpálí a roznítí a odmítnou to jako něco, co by jim roztrhalo hlavu.

To jsou ti, kteří se ti jeví jako opice sedící pozpátku na ryšavých a černých koních, s otěžemi

PŘÍBĚHY Z DUCHOVNÍHO SVĚTA 165 www.andele-svetla.cz

kolem krku. Ti, kdo nemilují pravdu a dobro církve ze Slova, si totiž nepřejí hledět k čelu koně, ale pouze k jeho zádi. Kůň označuje chápání Slova - ryšavý kůň toto chápání zbavené dobra a černý kůň toto chápání zbavené pravdy. Křikem vyzývali k boji proti jezdcům na bílých koních, protože bílý kůň znamená porozumění Slovu, pokud jde o jeho pravdu a dobro. Zdálo se, že drží své koně zezadu krkem, protože se báli boje, ze strachu, že pravda Slova mnohé dosáhne a vyjde na světlo. Taková je interpretace."

Anděl ještě dodal: „Jsme z nebeského společenství, které se nazývá Michael, a Pán nám přikázal sejít na místo zvané Armagedon, kam se vyřítí jezdcí, které jsi pozoroval. U nás v nebi Armagedon znamená stav a touhu válčit pomocí překroucených pravd, což vzniká z lásky ovládat druhé a převyšovat je. Protože však vnímáme, že toužíš něco se o tomto druhu boje dozvědět, povíme ti o něm pár věcí.

Když jsme sestoupili z nebe, přišli jsme na ono místo nazývané Armagedon a spatřili jsme tam shromážděných několik tisíc lidí. Do davu jsme nevstoupili; na jih od tohoto místa však stálo několik domů, kde žili chlapci se svými učiteli. Vešli jsme k nim a laskavě nás přijali. Jejich společnost nás velmi potěšila. Byli všichni krásní, neboť v očích se jim zrcadlil život a v jejich řeči znělo zanícení - život v jejich očích jim propůjčoval vnímání pravdy a zanícení v řeči tíhnutí k dobru. Proto jsme jim věnovali klobouky, jejichž okraje byly zdobené proužky zlatých vláken s vetkanými perlami, a pestré šaty bílé a hyacintové barvy.

Zeptali jsme se jich, jestli kdy pohlédli na ono místo poblíž zvané Armagedon. Řekli, že se na něj dívali oknem pod střechou a že tam viděli shromáždění lidí, kteří však nabývali různých podob - chvíli vypadali jako vysoce postavení lidé, a chvíli vůbec ne jako lidé, ale jako sochy a vyřezané modly, kolem kterých klečel dav na kolenou. I ti se jim jeví v různých podobách - někteří jako lidé, jiní jako levharti, a zase jiní jako kozlové: ti mířili a ryli svými rohy do země. Vysvětlili jsme jim, co tyto proměny představují a co znamenají.

Avšak zpátky k věci: když shromáždění lidé uslyšeli, že jsme vešli do domů našich hostitelů, řekli si: „Co dělají u těch kluků? Vyšleme tam pár našich lidí, aby je odtamtud vyhnali."

Když k nám tito vyslanci dorazili, oslovili nás: „Co vás do těchto domů přivedlo? Odkud přicházíte? Máme oprávnění vám nařídit, abyste odešli."

Odpověděli jsme však: „Nemáte žádné oprávnění něco nám rozkazovat. Ve vlastních očích opravdu sami sebe vidíte jako obry Enakim a tito lidé jsou pro vás trpaslíky, avšak přesto tady nemáte žádnou moc ani právo kromě své zchytralosti, která tu však neobstojí. Běžte tedy zpátky ke svým lidem a řekněte jim, že nás sem vyslali z nebe, abychom prozkoumali, zda máte nějaké náboženství či nikoliv; a pokud žádné nemáte, budete z tohoto místa svrženi. Položte jim tedy následující otázku, která se dotýká samé podstaty církve a náboženství: Co znamenají následující slova z Pánovy modlitby - Otče náš, Jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno Tvé, přijď království Tvé?"

Nejprve se rozhořčeně zeptali, co že to má znamenat. Pak ale souhlasili, že se zeptají. Odešli tedy ke svým společníkům, aby jim pověděli, co se přihodilo. Ti na to reagovali slovy:

„Co to je za divnou otázku? Co má znamenat?" Pochopili však, co za otázkou vězí - že chceme poznat, zda tato slova modlitby vyjadřují způsob, jakým jejich víra dosahuje Boha Otce. Prohlásili proto:

„Tato slova jasně říkají, že se máme modlit k Bohu Otci, že Kristus je náš prostředník a že se k Bohu Otci máme modlit pro Jeho Syna."

Potom se ve svém rozhořčení rozhodli, že k nám sami zajdou a vmetou nám to do tváře, až

PŘÍBĚHY Z DUCHOVNÍHO SVĚTA 166 www.andele-svetla.cz

nám prý z toho zalehne v uších. Opustili tedy místo shromáždění a vešli do hájku, který přiléhal k domům chlapců a učitelů. V jeho středu stála vyvýšená planina připomínající sportoviště. Vyšli na ni držíce se za ruce. My jsme tam již byli a čekali jsme na ně.

Na zemi byly malé hromádky půdy pokryté drny, na které usedli se slovy: ‚V takové společnosti nebudeme stát, ale sedneme si.‘

Pak promluvil jeden z nich, který ze sebe dovedl dělat anděla světla a kterého ostatní zvolili za svého mluvčího:

‚Požádali jste nás, abychom vám řekli, jak rozumíme prvním veršům Pánovy modlitby. Říkám vám tedy: rozumíme tomu tak, že se máme modlit k Bohu Otci, a protože Kristus je náš Prostředník, naše spasení je věcí Jeho zásluhy. Proto bychom se měli modlit k Bohu Otci s vírou v Jeho zásluhy.‘

My jsme však řekli: Jsme z nebeského společenství, které se nazývá Michael. Byli jsme vysláni, abychom prozkoumali, zda vy zde shromáždění máte, nebo nemáte nějaké náboženství. Představa Boha totiž vstupuje do každého náboženství a člověk skrze ni dosahuje spojení, a spojením i spasení. My v nebi pronášíme tuto modlitbu denně tak jako lidé na zemi a nemyslíme přitom na Boha Otce, protože je neviditelný, ale myslíme na Něj v Jeho Božském Lidství, protože v něm je viditelný. Vy Jej v něm nazýváte Kristem, my však Pánem - a tak je náš Pán v nebesích Otcem.

Pán také učil, že On a Otec jsou jedno, protože Otec je v Něm a On je v Otci; protože kdo vidí Jej, vidí Otce; protože nikdo nemůže přijít k Otci jinak než skrze Něj; protože je vůlí Otce, aby lidé věřili v Syna; a protože kdo nevěří Synovi, nespasí život, a dokonce na něm spočine Boží hněv. Z toho všeho je zřejmé, že cesta k Bohu vede skrze Něj a v Něm. A protože je to tak, učil také, že Mu byla dána veškerá moc na nebi i na zemi. V oné modlitbě se říká: posvěť se jméno Tvé, přijď království Tvé. Ze Slova jsme dokázali, že jméno Otce je Jeho Božské Lidství a že království Otce přichází, když jde člověk k Pánu přímo, a ne tehdy, když jde přímo k Bohu Otci. Proto také Pán pověřil své učedníky, aby kázali království Boží, a královstvím Božím je právě toto.'

Na to naši protivníci řekli: ‚Citujete hodně ze Slova. Možná, že jsme tam takové věci četli, ale nepamatujeme si to. Otevřete proto Slovo před našima očima a tyto pasáže nám z něj přečtěte, zejména tvrzení, že království Otce přichází tehdy, když přichází království Pána.‘

Pak řekli chlapcům, aby přinesli Slovo, a když tak učinili, přečetli jsme jim následující výroky:

Jan (Pozn. překl.: Zřejmě překlep pro jméno Ježíš.) kázal evangelium království a řekl: Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží (Mk 1,14.15; Mt 3,2). Sám Ježíš kázal evangelium království a řekl, že přiblížilo království Boží (Mt 4,17.23; 9,35). Ježíš přikázal svým učedníkům, aby kázali a šířili evangelium království Božího (Mk 16,15; L 8,1; 9,6), obdobně jako sedmdesát, které vyslal (L 10,9.11).

(Kromě mnoha dalších pasáží jako Mt 11,5; 16,27.28; Mk 8,35; 9,1.47; 10,29.30; 11,10; L 1,19; 2,10.11; 4,43; 7,22; 17,20.21; (Pozn. překl.: Tato reference byla vložena do autorova výtisku.) 21,31; 22,18.)

Království Boží, které hlásali, bylo královstvím Pána, a tedy královstvím Otce. To je zřejmé z následujících veršů:

Otec miluje Syna a všecku moc dal do Jeho rukou (J 3,35). Otec dal Synovi moc nad všemi lidmi (J 17,2). Všechno je Mi dáno od Mého Otce (Mt 11,27). Je Mi dána veškerá moc na nebi i na zemi (Mt 28,18).

A také z následujícího:

Jeho jméno je Hospodin zástupů, tvým vykupitelem je Svatý Izraele, nazývá se Bohem celé země (Iz 54,5). Viděl jsem ... hle ... jakoby Syn člověka, kterému byla dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctívali všichni lidé a národy. Jeho vladařská moc je věčná, která nepomine, a Jeho království nebude zničeno (Da 7,13-14). Zatroubil sedmý anděl a ozvaly se mocné hlasy v nebi: Vlády nad světem se ujal náš Pán a jeho Kristus a bude kralovat na věky věků (Zj 11. 15; 12,10).'

Dále jsme jim ze Slova ukázali, že Pán přišel do světa nejen proto, aby vykoupil anděly a lidi, ale také, aby se skrze Něj a v Něm mohli spojit s Bohem Otcem. Učil totiž: Ti, kdo v Něj věří, zůstávají v Něm a On v nich (J 6,56; 14,20; 15,4-5).

Jak potom může být váš Pán nazýván Otcem ?' zeptali se.

,Plyne to z toho, co jsme vám přečetli, a také z těchto veršů:

Narodí se nám dítě, bude nám dán Syn, ... a bude mu dáno jméno ... Bůh, Mocný, Otec věčnosti (Iz 9,5). Jsi přece náš Otec. Abraham nás nezná, Izrael, ten o nás neví. Hospodine, tys náš Otec, náš vykupitel odedávna, to je Tvé jméno (Iz 63,16). Filipe, ty mě neznáš ? Kdo vidí Mne, vidí Otce (J 14,9; 12,45).

Jaký jiný Otec to je než ten, kterého na vlastní oči viděl Filip ?'

A dodali jsme: ,V celém křesťanském světě se říká, že členové církve tvoří tělo Kristovo a jsou v Jeho těle. Jak potom může člověk církve přicházet k Bohu Otci jinak než skrze Něj, v Jehož těle se nalézá ? V opačném případě by musel tělo opustit, aby se k Němu mohl přiblížit.'

Nakonec jsme je informovali, že v dnešní době Pán zakládá Novou církev, kterou se ve Zjevení myslí Nový Jeruzalém. V této církvi bude tak jako v nebi uctíván pouze Pán, a tak se naplní vše, co obsahuje Pánova modlitba od svého počátku do konce.

Vše jsme potvrdili ze Slova z evangelií, Proroků a ze Zjevení, jež od počátku do konce pojednává o této církvi, a to tak důkladně, až je naslouchání unavilo.

Armagedonská skupina tomu naslouchala s nevolí a neustále se snažila naši řeč přerušit. Nakonec nám skočili do řeči a zvolali:

,Mluvíte proti nauce naší církve, která učí, že člověk musí k Bohu Otci přistupovat přímo a musí v Něj věřit. Provinili jste se tak zneuctěním naší víry. Odejděte proto, nebo vás vyhodíme.'

A jejich vášně tak vzkypěly, že se pokusili přejít od pohrůzek k činům. Z moci, která nám byla udělena, jsme je však ranili slepotou, a protože nic neviděli, rozutekli se ve zmatku do všech směrů. Někteří z nich spadli do propasti, o které se mluví ve Zjevení (9,2), jež nyní leží v jižním kraji směrem k východu a kterou obývají ti, kdo se utvrdili v ospravedlnění vírou samotnou. Ti, kteří se v této nauce utvrdili Slovem, jsou tam vyhoštěni na poušť a tam až na samý okraj křesťanského světa, kde se mísí s pohany."

Pravé křesťanské náboženství 113

ANDĚL V ÚŽASU NAD ŠÍLENSTVÍM DNEŠNÍ CÍRKVE

Jednou jsem v duchovním světě vstoupil do jistého chrámu plného lidí. Než začalo kázání, diskutovali tam o vykoupení. Chrám byl čtvercový a neměl ve zdech žádná okna. Uprostřed střechy však byl velký otvor, kterým dovnitř proudilo světlo nebe a osvětlovalo vnitřek budovy mnohem jasněji, než by umožňovala okna po stranách.

Zatímco debatovali o vykoupení, připlul náhle od severu černý mrak a zakryl otvor ve střeše. Rozhostila se taková tma, že jeden neviděl na druhého a téměř ani na své vlastní ruce. Jak tam užasle stáli, mrak se náhle uprostřed rozdělil. Ve vzniklém otvoru se objevil anděl seslaný z nebe a mrak na obě strany rozehnal. Chrám se tak opět zalil světlem. Andělé pak vyslali jednoho ze svého středu, aby se shromáždění zeptal, nad čím to diskutovali, že je zakryl tak hustý mrak, který jim odňal světlo a nastolil tmu. Odpověděli, že hovořili o vykoupení a o tom, jak Boží Syn podstoupil utrpení na kříži, čímž lidstvu přinesl odpuštění a osvobodil je od ztracení a věčné smrti.

„Proč utrpením na kříži ? Vysvětlete nám to,“ požádal je anděl.

Předstoupil kněz a ujal se slova: „Popořádku vám vysvětlím, co víme a čemu věříme. Bůh Otec se rozhněval na lidský rod, ztratil jej, odňal mu svou laskavost, prohlásil všechny za ztracené a prokleté a poslal je do pekla. Byl však svolný s tím, že Jeho Syn vezme toto ztracení na sebe. Jeho Syn s tím souhlasil, a proto sestoupil dolů a přijal na sebe Lidství, nechal se ukřižovat, a tak na sebe přenesl ztracení lidstva. Čteme totiž: „Ztracen je každý, kdo visí na dřevěném kříži.“ Takto Syn svou přímlovou a zprostředkováním usmířil Otce, a Otec, pohnut láskou ke svému Synu a protože viděl Jeho utrpení na kříži, se rozhodl lidem odpustit: „Ale pouze těm, kterým přičtu svou spravedlnost; ty změním ze synů hněvu a prokletí na syny milosti a požehnání - ty ospravedlním a spasím. Ostatní zůstanou podle předchozího výnosu syny hněvu.“ Tomu věříme a to je spravedlnost, kterou Bůh Otec vkládá do naší víry, jež jediná ospravedlňuje a přináší spasení.“

Anděl stál dlouho v úžasu bez jediného slova. Nakonec prolomil mlčení: „To je křesťanský svět tak šílený a tak se pomátl na zdravém rozumu, že z těchto paradoxů vyvodil své základní dogma o spasení ? Kdo nevidí, že takové věci naprosto odporují samé Božské podstatě, tedy Božské Lásce a Božské Moudrosti, a zároveň Jeho všemocnosti a všudypřítomnosti ? Tak by nejednal se svými služebníky a služebnicemi žádný dobrý pán, a dokonce ani šelma se svými mláďaty. To je neslýchané.“

Není proti Jeho Božské podstatě zrušit pozvání dané každému jednotlivému člověku lidského rodu ? Není proti Božské podstatě změnit od věčnosti zavedený řád, že každý člověk je souzen podle svého života ? Není proti Božské podstatě odejmout lásku a soucit kterémukoli člověku, či dokonce celému lidstvu ? Není proti Božské podstatě, aby ji přiměl opět k soucitu teprve pohled na utrpení vlastního Syna - a protože soucit je samou podstatou Boha, aby Ho toto svědectví přivedlo zpět k Jeho podstatě ? Je ohavností myslet si, že by se od ní mohl kdy vzdálit, protože On je svou podstatou od věčnosti do věčnosti.

Není navíc nemožné vložit do něčeho takového, jako je vaše víra, spravedlnost vykoupení (která ve své podstatě patří pouze Božské všemohoucnosti) a přičíst či přidělit ji člověku, a bez čehokoliv dalšího jej prohlásit za spravedlivého, čistého a svatého ? Není nemožné komukoliv odpustit hříchy, obnovit jej, znovuzrodit a spasit pouhým přičtením, kterým je nespravedlnost změněna na spravedlnost a prokletí na požehnání ? Nebylo by tím peklo přeměněno na nebe a nebe na peklo, drak na Michaela a Michael na draka, a neukončila by

se tak válka mezi nimi ? Co jiného by k tomu bylo potřeba než odejmout vaši přičtenou víru jednomu a dát ji druhému ? V tom případě bychom my v nebi žili ve věčném strachu. Nebylo by také spravedlivé a soudné, aby jeden člověk vzal na sebe vinu druhého a vinný se tak stal nevinným a jeho viny byly smyty. Nebylo by to proti Božské i lidské spravedlnosti ? Křesťanský svět však stále neví, že existuje řád, který Bůh zavedl společně se stvořením, a že Bůh nemůže jednat proti němu, neboť to by znamenalo jednat proti sobě; Bůh je totiž řád sám."

Kněz tomu, co říkal anděl, porozuměl, protože andělé nad nimi pustili dolů světlo z nebe. Povzdechl si a zeptal se: „Co ale budeme dělat ? Dnes tak káže, modlí se a věří každý. Každý má v ústech slova: ‚Dobrý Otče, slituj se nad námi a odpusť nám naše hříchy pro krev svého Syna, kterou za nás vylil na kříži.‘ Potom se modlí ke Kristu: ‚Pane, oroduj za nás,‘ a my kněží dodáme: ‚Sešli nám Ducha svatého.‘"

Anděl pravil: „Všiml jsem si, že kněží připravují ze Slova, kterému vnitřně nerozumí, oční mast, kterou pak mažou na oči lidí zaslepených vírou; nebo z něj připravují náplast, kterou pokládají na rány, jež způsobila jejich dogmata. Tím je však nevyléčí, protože rány jsou chronické. Běž proto k muži, který stojí opodál," (ukázal prstem na mě) „a on tě poučí o Pánu - o tom, že utrpení na kříži nebylo vykoupením, ale sjednocením Jeho Lidství s Božstvím Otce; že vykoupení bylo podřízením pekel a uspořádáním nebe; a že kdyby Pán, když byl ve světě, tyto činy nevykonal, nemohl by být nikdo na zemi ani v nebi spasen. Dále tě poučí o řádu ustanoveném od počátku stvoření, podle kterého lidé musí žít, aby došli spasení. Ti, kdo podle něj žijí, jsou počtení mezi vykoupené a nazváni vyvolenými."

Po těchto slovech se ve stěnách chrámu vytvořila okna, kterými dovnitř vplynulo ze čtyř světových stran světlo; ve světelné záři se také objevili letící cherubové. Anděl byl otvorem ve střeše povznesen zpět ke svým společníkům a my jsme vesele odešli.

Pravé křesťanské náboženství 134

(62)

ČTYŘI STRÁNKY BOŽÍ MILOSTI

Jednoho rána při probouzení se mi zjevilo slunce duchovního světa v celé své slávě. Daleko pod ním - tak daleko, jako je naše země vzdálena od svého slunce - jsem spatřil nebesa. Vycházely z nich sotva slyšitelné hlasy, které dohromady slyšitelně pronesly: „Je jeden Bůh, který je Člověk, a má svůj příbytek v tomto slunci." Tento výrok sestoupil středními nebesy k nejnižším a odtamtud do duchovního světa, kde jsem se právě nalézal. Vnímal jsem, jak se andělská představa jednoho Boha postupně při svém sestupu mění na představu tří Bohů. Když jsem to zpozoroval, vyšel jsem si s těmi, kteří mysleli na tři Bohy, pohovořit.

„Co to je za ohavnost a kde jste ji sebrali ?" zeptal jsem se.

„Myslíme na tři Bohy podle své představy o Boží trojici, avšak nevypustíme ji z úst. Když mluvíme, naše ústa jsou vždy plná slov, že Bůh je jeden. Máme-li v mysli jinou představu, necháme ji být a dáváme si pozor, aby se neprojevila navenek a neotřásla pojetím Boží jednoty v našich ústech. Protože je však stále v nás, z času na čas vyplyne na povrch a kdybychom tehdy měli promluvit, řekli bychom, že jsou tři Bohové. Před tím se však varujeme, abychom se vyhnuli výsměchu svými posluchači."

Pak promluvili otevřeně podle svého smýšlení:

„Jelikož existují tři Božské Osoby, z nichž každá je Bůh, nejsou také tři Bohové ? Jiným způsobem myslet nedokážeme, když představený naší církve cituje celou sbírku svých svatých dogmat a připisuje jednomu stvoření, druhému vykoupení a třetímu posvěcení. Každému z nich navíc přisuzuje jisté jemu vlastní atributy, které prohlašuje za neprenosné - což nejsou pouze stvoření, vykoupení a posvěcení, ale také přičtení, zprostředkování a vykonání. Není pak jeden Bůh, který nás stvořil a který přičítá, druhý, který nás vykupuje a který zprostředkuje, a třetí, který vykonává zprostředkované přičtení a který posvěcuje ? Kdo neví, že Bůh Otec poslal na svět Syna Božího, aby vykoupil lidstvo, a stal se tak kajícím, zprostředkovatelem, usmiřovatelem a prosebníkem ? A protože ten je jedním se Synem Božím od věčnosti, nejsou dvě Osoby od sebe odlišné ? A protože ti dva sedí v nebi jeden po pravici druhého, není zde zapotřebí ještě třetí Osoby, která by vykonávala ve světě to, na čem se oni v nebi usnesou ?“

Když jsem to uslyšel, zůstal jsem potichu a jen jsem si myslel: „Takové hlouposti ! Vůbec nevědí, co se ve Slovu myslí zprostředkováním.“

Pak na příkaz Pána sestoupili z nebe tři andělé a přidali se ke mně, takže jsem mohl s těmi, kdo mysleli na tři Bohy, mluvit z vnitřního vnímání. Zejména jsem mohl mluvit o zprostředkování, přímlově, přičtení a odčinění, jež připisují druhé Osobě, tedy Synu, ale až tehdy, když se stal Člověkem. Člověkem se však stal až dlouhé věky po stvoření, takže předtím prý ony čtyři prostředky spasení neexistovaly - Bůh Otec tehdy nebyl usmířen, hříchy lidstva nebyly odčiněny a nikdo nebyl poslán do nebe, aby se za ně přimluvil a dělal jim prostředníka.

Potom jsem byl inspirován k tomu, abych s nimi promluvil: „Pojďte tak blízko, jak jen můžete, a poslechněte si, co se ve Slovu myslí zprostředkováním, přímlovou, odčiněním a přičtením. Jsou to čtyři charakteristiky milosti jednoho Boha v Jeho Lidství. K Bohu Otci se nelze nijak přiblížit a ani On se nemůže přiblížit člověku, protože je nekonečný a ve svém Bytí je Jehovah. Kdyby se v tomto Bytí člověku přiblížil, spálil by ho tak, jako oheň spálí na popel dřevo. To je zřejmé i z toho, co řekl Mojžíšovi, když si Jej Mojžíš přál spatřit: že Jej nikdo nemůže spatřit a žít (*Ex 33,20*). Pán také řekl, že Boha nikdy nikdo neviděl, kromě Syna, který je v Otcově náručí (*J 1,18; Mt 11,27*); a také, že nikdo neslyšel Jeho hlas ani nespatřil Jeho tvář (*J 5,37*). Čteme sice, že Mojžíš spatřil Jehovu tvář v tvář a mluvil s ním z očí do očí, avšak to se stalo prostřednictvím anděla, a totéž se udalo v případě Abraháma a Gedeona.

Protože Bůh Otec je sám v sobě takový, zachtělo se mu vzít na sebe Lidství a v něm umožnit lidem, aby se k Němu přiblížili tak, aby jim mohl naslouchat a mluvit s nimi. Toto Lidství se nazývá Synem Božím a je tím, co zprostředkuje, přimlouvá se, usmiřuje a odčiňuje. Řeknu vám, co tyto čtyři charakteristiky Boha Otce znamenají.

Zprostředkování znamená, že Lidství je prostředníkem, skrze nějž se může člověk přiblížit k Bohu Otci a Bůh Otec k člověku, a tak jej může učit a vést ke spasení. Proto se Boží Syn, kterým se myslí Lidství Boha Otce, nazývá Spasitelem a na zemi Ježíšem, což znamená spasení. Přímlova znamená trvalé zprostředkování, neboť láska, která je zdrojem milosrdenství, mírnosti a milosti, se neustále přimlouvá, tedy dělá prostředníka za ty, kdo dodržují Jeho zákony a které miluje. Odčinění znamená odstranění hříchů, do kterých by se člověk uvrhl, kdyby měl přistupovat k nepřioděnému Jehovovi. Usmíření znamená působení mírnosti a milosti, které člověku zabraňují, aby se hříchy přivedl k zatracení; a také ochranu, která mu brání znesvětit to, co je svaté. To také označoval příkrov nad stánkem úmluvy (*Pozn. překl.: Lat. propitiatorium, sídlo usmíření, Ex 25,17-22*).

Je známo, že Bůh hovoří ve Slově pomocí zdání. Říká se tam například, že se rozzuří, mstí, pokouší, trestá, svrhává do pekla, zatracuje a dokonce činí zlo. On se však na nikoho nerozzuří, nemstí se, nikoho nepokouší, netrestá, nesvrhává do pekla a nezatracuje. Takové činy jsou Bohu tak vzdálené, jako je peklo od nebe, a ještě o celou nekonečnost více. Proto jsou tyto výrazy pouhá zdání. Zdání v poněkud jiném smyslu vyjadřují také výrazy odčinění, přičtení, přímluva a zprostředkování, kterými se rozumějí charakteristiky přístupu k Bohu a milosti od Boha prostřednictvím Jeho Lidství. Protože tomu lidé neporozuměli, rozdělili Boha na tři a na této trojnosti postavili všechny církevní nauky, a tak Slovo zfalšovali. Z toho vznikla znesvěcující ohavnost předpovězená Pánem u Daniela a později u Matouše (Mt 24)."

Když jsem domluvil, zástup duchů kolem mě ustoupil a já si všiml, že ti, kteří skutečně mysleli na tři Bohy, se dívali směrem k peklu, a ti, kdo mysleli na jednoho Boha, v Němž je Božská trojnost, jež je v Pánu Bohu Spasiteli, hleděli směrem k nebi. Těm se pak zjevilo slunce nebe, v němž je Jehovah ve své Lidskosti.

Pravé křesťanské náboženství 135

(63)

VÝZNAM BOŽÍ PRAVICE

V dále jsem spatřil pět vyšších škol obklopených září z nebe. První školu zahalovalo purpurové světlo, takové, jakým ráno na zemi září oblaka před úsvitem. Druhou obklopovalo žluté světlo podobné úsvitu po východu slunce. Třetí škola byla zahalena bílým světlem připomínajícím poledne na zemi. Čtvrtá škola byla osvětlena tlumeně, podobně jako když se denní světlo začíná mísit se stíny večera. Pátá škola stála ve skutečném večerním přítmí.

Vyšší školy v duchovním světě jsou místa, kde se shromažďují učenci a diskutují o různých záhadách, jež slouží rozvoji jejich poznání, inteligence a moudrosti.

Když jsem tyto školy spatřil, uchvátila mě touha do jedné z nich vstoupit. Zašel jsem tedy v duchu do té, která byla obklopena tlumeným světlem. Vstoupil jsem dovnitř a spatřil shromáždění učenců, kteří spolu diskutovali o tom, co znamená prohlášení, že Pán byl pozdvížen do nebe a sedí tam po pravici Boží (Mk 16,19).

Většina shromážděných tvrdila, že těmto slovům je třeba rozumět doslovně, tedy že Syn tam opravdu sedí vedle Otce. Byla však vznesena otázka, proč to tak je.

Někteří prohlásili, že Otec usadil Syna po své pravici za Jeho čin vykoupení. Jiní řekli, že tam sedí z lásky; další, že se tak stalo proto, aby se mohl stát Jeho Rádcem, a jako takovému Mu mohli projevovat úctu andělé. Jiní tvrdili, že Mu Otec umožnil, aby vládl místo Něj, neboť je psáno, že Mu je dána veškerá moc na nebi i na zemi. Většina však tvrdila, že se tak stalo proto, aby slyšel ty po své pravici, za které se přimlouvá. Všichni v dnešní církvi se totiž obracejí na Boha Otce a modlí se k Němu, aby se smiloval pro svého Syna. To Otce přiměje se k Němu otočit a přijmout Jeho přímluvu. Někteří však pravili, že po pravici Otce sedí pouze Boží Syn od věčnosti, aby mohl sdílet své Božství se Synem člověka narozeným ve světě.

Ohromilo mě, že vzdělaní lidé, kteří již nějaký čas žijí v duchovním světě, vědí tak málo o

skutečnostech nebe. Vnímal jsem však příčinu - protože si byli tak jistí svou vlastní inteligencí, nechťeli se nechat poučit moudrymi. Aby však již dál nesetrvávali v této nevědomosti o tom, co znamená sezení po Boží pravici, zvedl jsem svou pravou ruku a požádal je, zdali by nevěnovali pozornost několika slovům, které bych jim chtěl na toto téma říct.

Souhlasili, a tak jsem začal: „Nevíte ze Slova, že Otec a Syn jsou jedno a že Otec je v Synu a Syn v Otci? Pán to otevřeně hlásá (J 10,30 a 14,10-11). Když tomu nevěříte, rozdělujete Boha na dva, a díky tomu myslíte o Bohu přírodně, smyslově a dokonce hmotně. Tak se ve světě děje od doby Nikajského koncilu (*Pozn. překl.: Nikajský sněm (r. 323) se sešel, aby dal odpověď na Ariovo učení. Arios (260-336) věřil, že jedině Otec je Bůh. Skrze Syna stvořil svět, ale přesto je Syn pouze stvořenou bytostí učiněnou z ničeho, nikoli Bůh. Koncil Aria odsoudil a formuloval protiariánské, tzv. Nikajské vyznání víry.*), který ustanovil tři Boží Osoby od věčnosti. Tím se církev změnila na divadlo ověšené barevnými oponami, mezi kterými herci vytvářejí stále nové scény. Kdo neví a nedokáže uznat, že Bůh je jeden? Pokud to uznáte srdcem a duchem, vše, co jste tady řekli, se rozplyne a rozptýlí do vzduchu tak, jako se nesmysly odrážejí od uší moudrých."

Tyto poznámky mnohé rozzuřily tak, že si mě přáli vytahat za uši a umlčet. Předseda shromáždění však rozhořčeně řekl:

„My tady nemluvíme o Boží jednotě či mnohosti, protože věříme obojímu. Otázkou je, co se myslí Synem sedícím po Otcově pravici. Jestli o tom něco víš, mluv."

„Promluví, ale utište se nejdřív, prosím," odvětil jsem a pak jsem začal: „Sezení po pravici neznámá opravdu sedět po pravici, ale označuje to Boží všemohoucnost, a to prostřednictvím Lidství, které Bůh přijal ve světě. To Mu umožnilo být v posledních věcech stejně jako v prvních, a také vstoupit do pekel, svrhnout je a podřídit si je, a uspořádat nebesa. Tím vykoupil lidi a anděly a činí tak stále až do věčnosti."

Pokud nahlédnete do Slova a jste schopni přijmout osvícení, uvidíte, že „pravici“ se tam myslí všemohoucnost, jako například u Izajáše:

Moje ruka založila zemi, má pravice nebesa rozvinula (Iz 48,13); Hospodin přísáhl svou pravici, svou mocnou paži (Iz 62,8); Tvoje pravice mě podpírá (Ž 18,36);

Budiž ruka Tvá nad mužem pravice tvé, nad Synem člověka, kteréhož jsi zmocnil sobě (Ž 80,16.18) (Pozn. překl.: Použit Kralický překlad.)

To také ukazuje, jak chápat následující verš:

Výrok Hospodinův mému Pánu: „Zasedni po mé pravici, já ti položím své nepřátele za podnoží k nohám.“ Hospodin vztáhne žezlo Tvé moci ze Sijónu. (Ž 110,1-2)

Celý tento žalm pojednává o zápasu Pána s pekly a o jejich podřízení. Protože „pravice Boží“ znamená všemohoucnost, Pán řekl, že bude sedět „po pravici moci“ (Mt 26,63-64) a po „pravici moci Boží (Pozn. překl.: Použit Kralický překlad.)“ (L 22,69)."

V této chvíli však začal zástup znovu hlučet, a tak jsem řekl: „Mějte se na pozoru! Z nebe se může objevit ruka, a ta když se objeví, nažene lidem svou mocí neuvěřitelný strach. Už se mi to stalo a dokázalo mi to, že „pravice Boží“ znamená všemohoucnost."

Téměř jsem to ani nedořekl, a z nebe se objevila napřažená ruka. Když ji spatřili, zachvátila je taková hrůza, že se hromadně dali na úprk ke dveřím. Někteří se začali vrhat z oken, jiní byli neschopni dechu a omdlávali. Já jsem však neměl strach, a tak jsem šel zvolna za

nimi. Když jsem se pak z dálky ohlédl, spatřil jsem, že škola je obklopena temným mrakem. Z nebe mi byl prozrazen důvod - mluvili totiž podle své víry o třech Bozích; dřívější světlo se tam prý vrátí tehdy, až se tam shromáždí rozumnější lidé.

Pravé křesťanské náboženství 136

(64)

RADA DUCHŮ PŘIDRUŽENÝCH K LIDEM

Dozvěděl jsem se, že byla svolána rada složená z lidí známých svými spisy a učeností, aby diskutovali o současném stavu víry a o ospravedlnění vyvolených skrze víru. To se stalo v duchovním světě a bylo mi dovoleno, abych se v duchu zúčastnil. Spatřil jsem shromáždění duchovenstva, v němž byli ti, kdo souhlasili, i ti, kdo nesouhlasili. Na pravé straně stáli ti, kteří se ve světě nazývali apoštolští otcové (*Pozn. překl.: První křesťanští autoři, jejichž spisy nebyly zahrnuty do novozákonního kánonu.*), žijící v době před Nikajským koncilem (*Pozn. překl.: Nikajský sněm (r. 323) se sešel, aby dal odpověď na Ariovo učení. Arios (260-336) věřil, že jedině Otec je Bůh. Skrze Syna stvořil svět, ale přesto je Syn pouze stvořenou bytostí učiněnou z ničeho, nikoli Bůh. Koncil Aria odsoudil a formuloval protiariánské, tzv. Nikajské vyznání víry.*). Vlevo stáli mužové, kteří v pozdějších dobách prosluli svými tištěnými nebo ručně opisovanými knihami. Mnozí z nich byli oholeni, měli paruky z vlnitých ženských vlasů a někteří ležaté, jiní stojaté škrobené límce. Lidé v druhé skupině však byli vousatí a měli vlastní vlasy.

Před obě skupiny předstoupil soudce a kritik současných spisů s holí v ruce. Udeřil holí do země a tak si vynutil ticho. Pak vystoupil na horní stupínek katedry a zavzdychal. Chtěl hlasitě vykřiknout, ale povzdech mu zarazil výkřik v hrdle.

Nakonec se mu podařilo promluvit: „Ó bratři, v jaké to žijeme době ! Mezi hordou laiků se objevil jeden, který nikdy nenosil pallium (*Pozn. překl.: Součást oděvu církevních hodnostářů.*), tiáru (*Pozn. překl.: Papežská mitra se třemi stupni.*) ani vavřínový věnec. Přesto strhl naši víru z nebe a vrhl ji do řeky Styx (*Pozn. překl.: Řeka v podsvětí.*). Jak strašné ! Jen tato víra jediná je naší hvězdou, jež nám svítí jako Orion po nocích a jako Jitřenka za úsvitu. Onen muž, přestože pokročilého věku, je zcela slepý pro tajemství naší víry, neboť je neodhalil a nespatriřil v nich spravedlnost našeho Pána Spasitele a Jeho zprostředkování a přičtení. A protože tyto věci nevidí, nevidí ani Jeho podivuhodné ospravedlnění, kterým je odpuštění hříchů, znovuzrození, ospravedlnění a spasení. Tento muž nám odňal naši víru s její neobyčejnou mocí spasení - neboť jde o víru ve tři Božské Osoby, a tak v celého Boha - a zaměřil ji na druhou Osobu - a dokonce ani na ni ne, ale pouze na Jeho Lidství. To my samozřejmě nazýváme Božstvím, protože jde o vtělení Syna od věčnosti, avšak kdo o něm smýšlí jinak než jako o pouhém lidství ? Co jiného z toho může povstat než víra, ze které jako z pramene vyvěrá naturalismus ? A taková víra, protože není duchovní, se příliš neliší od víry v Kristovo zástupnictví či ve svaté. Vité, co svého času prohlásil Kalvín o uctívání podle této víry. A můžete mi, prosím, někdo z vás říct, kde víra vzniká ? Nepochází snad přímo od Něj, v Němž je vše potřebné ke spasení ?”

Jeho společníci vlevo, kteří měli oholené tváře, vlnité paruky a límce kolem krku, mu zatleskali a zvolali: „Jak moudře řečeno ! Víme, že si nesmíme vzít nic než to, co je nám dáno z nebe. Ať nám onen prorok řekne, odkud má tu svou víru a co jiného to je - žádná jiná víra nemůže existovat a žádná víra nemůže pocházet z jiného zdroje. Předložit jakoukoliv jinou pravou víru je nemožné stejně jako zajet si na koni k některému souhvězdí,

vzít si tam nějakou hvězdu, strčit ji do kapsy svého pláště a odvézt ji dolů." To řekli, aby se jejich společníci smáli každé nové víře.

Tato slova však pobouřila skupinu mužů vpravo s vousy a vlastními vlasy. Jeden z nich povstal - starý muž, který se však později jevil jako mladík; byl to totiž anděl z nebe, kde lidé jakéhokoliv věku omládnou. Promluvil:

„Slyšel jsem, jakou víru vyznáváte - víru, kterou tento předsedající tak vychválil. Je ale něčím jiným než hrobem Pána po Jeho zmrtvýchvstání, když byl znovu uzavřen Pilátovými vojáky? Otevřel jsem ji a nespátl jsem v ní nic než hůlky kejklíře, se kterými egyptští mágové konali své zázraky. Ano, z vnějšku je ve vašich očích jako schrána z taveného zlata osetá drahokamy; když se však otevře, zjistí se, že je prázdná, snad kromě trochy popela z reliquií římských katolíků v rozích. Ti totiž měli stejnou víru jako vy, dnes je pouze obalena do vnějšího zdání svatosti. Mám-li použít další přirovnání, vaše víra je jako starověká kněžka bohyně Vesty, která nechala uhasnout posvátný oheň a byla zaživa upálena. Mohu vás ujistit, že v mých očích je jako zlaté tele, kolem kterého tancovaly děti Izraele, když Mojžíš odešel na horu Sinaj za Jehovou.

Nebudte překvapeni, že když hovořím o vaší víře, používám takováto přirovnání. V nebi tak totiž mluvíme. Věříme, věřili jsme a po věčnost budeme věřit v Pána Boha spasitele, Jehož Lidství je Božstvím a Jehož Božství je Lidstvím. Přizpůsobilo se tak lidské schopnosti přijímání, a Božská duchovnost se tak může spojovat s přírodností člověka. Naše víra se tak stává duchovní vírou v přírodním stupni a naše přírodnost se díky duchovnímu světlu, v němž naše víra spočívá, stává jakoby průzračnou. Pravd, které tvoří naši víru, je tolik jako veršů Bible svaté; všechny jsou jako hvězdy, které svým světlem tuto víru zjevují a dávají jí formu. Člověk si ji osvojuje ze Slova pomocí přírodního světla, v němž spočívá jeho poznání, myšlení a přesvědčení. Pán je však u těch, kteří v Něj věří, mění na přesvědčení, důvěru a jistotu. Tak se jejich víra stává duchovně-přírodní a skrze účinnou lásku získává život. Taková víra je u nás jako královna ozdobená drahokamy, kterých je tolik jako zdí svatého Jeruzaléma. (Zj 21,17-20)

Abyste si však nemysleli, že má slova o víře jsou pouhým přeháněním, a nemají proto žádnou cenu, přečtu vám několik veršů se svatého Slova, jež jasně ukazují, že naše víra není v člověku, jak si myslíte, ale v pravém Bohu, v němž je veškeré Božství.

Jan říká: ‚Ježíš Kristus je ten pravý Bůh a věčný život.‘ (1J 5,20) Pavel říká: ‚V Něm je vtělena všechna plnost Božství.‘ (Ko 2,9) a ve skutcích apoštolů se píše, že vyzýval Židy i Řeky, aby se obrátili k Bohu a uvěřili v našeho Pána Ježíše Krista (Sk 20,21). A Pán sám říká: ‚Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi‘ (Mt 28,18). To bylo jen několik příkladů.“

Pak se anděl podíval na mě a řekl: „Ty víš, že ti, kdo se nazývají evangelíky, věří v Pána spasitele, nebo se to od nich očekává. Přečti proto některé z jejich principů, abychom poznali, zda jsou tak hloupí, aby věřili, že Jeho Lidství je pouze lidské, nebo zda Mu připisují i něco Božského - a pokud ano, jakým způsobem.“

Před celým shromážděním jsem pak přečetl následující pasáže z jejich ortodoxního spisu nazvaného „Formule svornosti“ (Pozn. překl.: *Formule svornosti* (r. 1577). *Po Lutherově smrti se luterství rozdělilo a vzniklo mnoho různých vyznání. Z některých byla vytvořena Formule svornosti, jež byla uznána mnoha tehdejšími luterskými státy.*) vydaného v Lipsku v roce 1756:

V Kristu je Božská a Lidská podstata tak sjednocena, že tvoří jednu Osobu (str. 606, 762). Kristus je pravý Bůh a Člověk v jedné nerozdělené Osobě a zůstává tak po věčnost (609, 673, 762). V Kristu je Bůh Člověkem a Člověk Bohem (607, 765).

Kristova lidská podstata byla vyvýšena do plného Božského majestátu; totéž říkají i mnozí Otcové (844-852, 860-865, 869-878). Kristus co do své Lidské podstaty je všudypřítomný a zaplňuje veškerý prostor (768, 783-785). Kristus co do své Lidské podstaty má veškerou moc na nebi i na zemi (775, 776, 780). Kristus co do své Lidské podstaty sedí po pravici Otce (608, 764). Kristus má být vzýván co do své Lidské podstaty, jak dokazují citace z Písma (226). Aussburské vyznání tento způsob uctívání v nejvyšší míře schvaluje (19)."

Když jsem tyto pasáže dočetl, obrátil jsem se na předsedajícího:

„Vím, že všichni přítomní jsou sdruženi se sobě podobnými lidmi v přírodním světě. Řekni mi, prosím, jestli víš, s kým jsi ve spojení ty."

Důležitým tónem odpověděl: „Vím, jsem ve spojení s významným mužem, *(Pozn. překl.: Podle překladatele Chadwicka jde o Dr. Ernestiho (1707-1781), který žil ve městě Eisleben v Německu. Vydal útočný spis proti Swedenborgovi, na který Swedenborg stručně odpověděl odkazem na tuto pasáž. Viz **Small Theological Works and Letters**, ed. Elliot, s. 197.)* vůdcem šiku urozených mužů militantní církve."

Protože odpověděl tak vážně, zeptal jsem se: „Promiňte, že se ptám, ale nevíte náhodou, kde tento slavný muž žije ?"

„Vím, nedaleko Lutherovy hrobky."

„Proč se zmiňujete o hrobce ?" zeptal jsem se s úsměvem. „Nevíte, že Luther vstal z mrtvých a vzdal se svých chybných myšlenek o ospravedlnění vírou ve tři Božské osoby od věčnosti, a byl proto přenesen mezi šťastné lidi nového nebe, kde vidí šílence, kteří jej následují, a směje se jim ?"

„Vím, co to ale má společného se mnou ?" zeptal se.

Obdobně vážným tónem jako on jsem řekl: „Inspiruj svého významného muže, se kterým jsi ve spojení, myšlenkou, zda neexistuje důvod k obavám, že když útočil na uctívání našeho Pána a spasitele, odňal tím Pánu zároveň Jeho Božství, což je proti pravověrné nauce jeho církve, a zda nedovolil své tužce vyryt brázdu, do které bezmyšlenkovitě zašil naturalismus."

„To nemůžu, protože jsme v této věci téměř jedné mysli. Tomu, co já říkám, on však nerozumí, přestože já jasně rozumím všemu, co říká on," odvětil. Duchovní svět totiž vstupuje do přírodního světa a vnímá myšlenky tamních lidí, avšak naopak to neplatí. Taková je podstata sdružování duchů a lidí.

Protože jsem s předsedou shromáždění začal tento dialog, pokračoval jsem: „Dovolíte-li, rád bych vám položil ještě několik otázek. Nevěděl jste, že evangelická ortodoxie, tak jak je uvedena v jejich církevní příručce zvané *Formule svornosti*, učí, že v Kristu je Bůh Člověkem a Člověk Bohem a že Jeho Božství a Jeho Lidství jsou v jedné nerozdělené Osobě, a tak zůstávají do věčnosti ? Jak jste potom mohli, vy i on, znesvěcovat uctívání Pána kultem přírody ?"

„Vím to, a přece to nevím," odpověděl.

Pokračoval jsem tedy: „Ptám se tedy jej za jeho nepřítomnosti nebo vás na jeho místě, odkud pochází duše našeho Pána spasitele ? Pokud odpovíte, že z matky, jste šílení; pokud řeknete, že z Josefa, znesvěcujete Slovo. Pokud však řeknete, že z Ducha svatého, mluvíte správně, rozumíte-li Duchem svatým Božství vycházející a působící, takže On je Synem Boha Jehovy.

Dále se vás zeptám, co to je hypostatická jednota ? Pokud odpovíte, že to je něco jako jednota mezi dvěma, jedním nadřazeným druhému, jste šílení. Tak byste totiž mohli z Boha Spasitele učinit dva, stejně jako z Boha Otce tři. Pokud však řeknete, že jde o jednotu v osobě tak jako u duše a těla, mluvíte správně. Je to také podle vaší nauky a nauky vašich Otců - podívejte se do *Formule svornosti* na stránku 756-768 a také na *Athanasijské vyznání* (Pozn. překl.: *Athanasijské vyznání víry polemizuje proti arianismu a zdůrazňuje zejména rovnost mezi Otcem a Synem.*), které obsahuje tato slova:

Správnou vírou je věřit a vyznávat, že náš Pán Ježíš Kristus je Bůh a Člověk, a přestože je Bůh i Člověk, nejsou dva, ale jen jeden Kristus. Je pouze jeden, a to ne sloučením substance, ale jednotou Osob: Neboť tak jako rozumná duše a tělo jsou jedním člověkem, tak je i Bůh a Člověk jedním Kristem.

Ptám se vás dál, čím jiným je zavrženíhodná Arioova hereze, kvůli které císař Konstantin Veliký svolal Nikajský koncil (Pozn. překl.: *Nikajský sněm (r. 323) se sešel, aby dal odpověď na Arioovo učení. Arios (260-336) věřil, že jedině Otec je Bůh. Skrze Syna stvořil svět, ale přesto je Syn pouze stvořenou bytostí učiněnou z ničeho, nikoli Bůh. Koncil Aria odsoudil a formuloval protiariánské, tzv. Nikajské vyznání víry.*), nežli popřením Božství Pánova Lidství ? A řekněte mi dále, co rozumíte těmito slovy u Jeremiáše:

Hle, přicházejí dny, ... kdy Davidovi vzbudím výhonek spravedlivý. Kralovat bude jako král... a nazvou Ho tímto jménem: Hospodin - naše spravedlnost. (Jer 23,5-6; 33,15-16).

Říkáte-li Syn zrozený od věčnosti, jste šílení; to nebyl vykupitel. Pokud však říkáte Syn zrozený v čase, mluvíte správně - to On se svým vykupitelským činem stal spravedlností, na které stavíte svou víru. Přečtěte si také *Izajáše 9,5* a další pasáže, které předpovídají, že na svět má přijít sám Jehovah."

Na to předsedající muž nic neřekl a odvrátil se.

Když vše skončilo, předsedající chtěl uzavřít shromáždění modlitbou; tu však povstal muž s turbanem na hlavě, přes který měl naražený ještě klobouk. Dotkl se klobouku prstem a řekl:

„I já jsem ve spojení s mužem ve vašem světě, který tam zaujímá velmi významné postavení (Pozn. překl.: *Podle Chadwicka může jít o Dr. O. A. Ekbona, ředitele školy v Goteborgu ve Švédsku v r. 1761.*). Vím to, protože z něj můžu mluvit jako ze sebe."

„Kde ten významný člověk žije ?" zeptal jsem se.

„V Goteborgu," odpověděl. „Jednou jsem z jeho myšlenek usoudil, že tvé nové nauky zavánějí mohamedánstvím."

Spatřil jsem, jak společnost vpravo, kde stáli apoštolští otcové, užasla a výraz jejich tváří se změnil. Uslyšel jsem, jak jim ústy zaznívají výkřiky jejich myslí: „Jak strašné ! Jaká doba !"

Abych je však v jejich spravedlivém rozhořčení uklidnil, rozpráhl jsem ruce a požádal o vyslyšení. Bylo mi umožněno, a tak jsem řekl:

„Vím, že onen významný muž napsal něco takového v dopise, který byl později vytištěn. Kdyby však tehdy věděl, jaké rouhání to je, určitě by dopis roztrhal na kousky a ty hodil do ohně. Je to stejný druh pomluvy, jaký se míní Pánovými slovy židům, když řekli, že Kristus konal své zázraky nějakou jinou mocí než Boží (*Mt 12,22-32*). Kromě toho, Pán tam také říká: ‚Kdo není se Mnou, je proti Mně, a kdo se Mnou neshromažďuje, rozptyluje.‘ (*Mat*

12,30)"

Když to onen přidružený duch uslyšel, sklonil tvář, hned ji ale zase pozvedl se slovy: „Ještě nikdy jsem tě neslyšel mluvit tak tvrdě."

„Je to kvůli dvěma naukám, uctívání přírody a mohamedánství, což jsou lživé hanebnosti a zchytralé výmysly, dvě smrtelná stigmata, která mají odvrátit vůli lidí a odradit je od svatého uctívání Pána."

„Jestli můžeš, řekni tomu člověku v Goteborgu, aby si přečetl Pánova slova ve *Zjevení 3,18* a také ve verši 2,16," požádal jsem druhého přidruženého ducha.

Po těchto poznámkách se rozmohl hluk, který však utišilo světlo seslané z nebe. Díky němu mnozí z těch, kteří seděli vlevo, přešli k lidem napravo, a zůstali tam pouze ti, kteří mysleli povrchně a záviseli proto na slovech některého učitele, a také ti, kteří nemysleli na Pána jinak než jako na člověka. Od těchto dvou skupin se nebeské světlo jakoby odrazilo, avšak vplynulo do těch, kteří přešli zleva doprava.

Pravé křesťanské náboženství 137

(65)

PEKELNÝ KOUŘ A PLAMENY

Když jsem byl jednou ve společnosti andělů z nebe, spatřil jsem dole v dálce hustý kouř, ze kterého občas vyšlehly plameny. Poznamenal jsem k andělům, se kterými jsem rozmlouval, že jen málokdo ví, že kouř, který se objevuje v pekle, pochází z klamů, jež tamní duchové racionálně odůvodňují, a že oheň je zlost, kterou hoří proti těm, kdo jim odporují. Dodal jsem, že v tomto světě se ví stejně tak málo jako ve světě, kde žijí tělesně, že plamen je zažehnutý kouř. To jsem zjistil opakovanými pokusy. Pozoroval jsem totiž proužky kouře linoucí se ze dřeva v krbu, a když jsem je zapálil oharkem, viděl jsem, jak se mění v plameny, které kopírují tvar kouře. Jednotlivé částičky kouře se změnily v jiskry a ty se spojily v jeden plamen obdobně, jako když se zapálí střelný prach.

„Podobné to je s kouřem, který vidíme dole. Skládá se totiž z mnoha klamů a oheň, který plameny vyšlehuje, je zanícení, kterým se pro ně zapálili."

Anděl navrhl: „Pomodleme se k Pánu, aby nám dovolil sejít dolů a přiblížit se k nim, abychom zjistili, co to je za nepravdy, které tam tak kouří a planou."

Bylo nám to dovoleno - a náhle se kolem nás objevil sloup světla směřující až do onoho místa. Pak jsme spatřili čtyři zástupy duchů, kteří vášnivě dokazovali, že člověk by se měl obracet k Bohu Otci. Uctívat by měl Jeho, protože je neviditelný, a ne Jeho Syna narozeného ve světě, protože ten je viditelný a je člověkem.

Podíval jsem se do stran a spatřil jsem po levé straně nějaké učence z duchovního stavu a za nimi duchovní bez vzdělání. Po pravé straně jsem spatřil učenou laickou veřejnost, za níž stáli nevzdělaní laici. Mezi nimi a námi byla propast, kterou nebylo možné nijak přejít.

Nasměrovali jsme zrak i sluch doleva k místu, kde stáli učení duchovní následovaní nevzdělanými. Slyšeli jsme, jak spolu diskutují o Bohu:

„Víme z nauky naší církve, která je, pokud jde o pojetí Boha, v celé Evropě jen jedna, že člověk by se měl obracet k neviditelnému Bohu Otci a zároveň k Bohu Synu a Bohu Duchu svatému, kteří jsou spolu s Otcem také neviditelní a věční. Také víme, že Bůh Otec, Stvořitel vesmíru, je ve vesmíru přítomen všude, kam až oko dohlédne, a kdykoliv se k Němu modlíme, On milostivě naslouchá; a když přijme přímlovu svého Syna, vyšle Ducha svatého, který do našich srdcí vnese slávu spravedlnosti Syna a učiní nás blaženými. My, kteří jsme se stali učenci církve, cítíme při svých kázáních ve svých hrudích svaté působení Ducha při jeho poslání, a jeho přítomnost v našich myslích způsobuje, že vdechujeme zaslíbení. Tak nás naplňuje, protože všechny své smysly zaměřujeme k neviditelnému Bohu, který nepůsobí skrze seslaného Ducha svatého pouze na náš intelekt, ale na celou naši mysl i tělo. K tomu by nemohlo dojít, kdybychom uctívali viditelného Boha neboli Boha, který se našemu mentálnímu zraku jeví jako člověk.“

Neučení duchovní stojící za nimi zatleskali a dodali: „Kde jinde se nalézá zdroj svatosti než v neviditelném a nevnímátném Božství? Když se tato svatost poprvé dotkla prahu našeho sluchu, na tvářích se nám rozšířil úsměv a my jsme se rozveselili, jako by nás ovanul sladký vánek. Také jsme ji pocítili v prsou. Úplně jiné to však je s viditelným a vnímátným Božstvím - když tato představa pronikne naším sluchem, stane se pouze přírodní, a ne Božskou. Z podobného důvodu římsští katolíci pronášejí své mše latinsky a z vnitřní svatyně oltáře vynášejí hostii, které připisují mystické vlastnosti, a vystavují ji. Tehdy lidé klesají na kolena jako před tím nejhlubším tajemstvím a uctivě zatajují dech.“

Pak jsme se obrátili vpravo, kde stáli učení a za nimi nevzdělaní laikové. Od učenců jsme uslyšeli následující:

„Víme, že ti nejmoudřejší z dávných lidí uctívali neviditelného Boha, kterého nazývali Jehovah. Po nich si však lidé následujících dob vytvořili bohy ze svých zemřelých vladařů, mezi nimi i Saturna, Jupitera, Neptuna, Plutona, Apollóna a také Minervu, Dianu, Venuši a Themis. Stavěli jim chrámy a uctívali je jako božstva. Tato bohoslužba se časem změnila na modlářství, jež naplnilo celý svět šílenstvím. Jednomyslně proto souhlasíme s našimi kněžími a staršími, že byly a jsou tři Božské osoby od věčnosti, z nichž je každá Bůh. Dostačuje nám, že jsou neviditelné.“

Nevzdělaní za nimi dodali: „Souhlasíme. Není Bůh Bohem a člověk člověkem? Víme však, že kdyby někdo přišel s pojetím Boha - člověka, prostí lidé, kteří mají jen smyslovou představu o Bohu, by toto pojetí přijali.“

Pak jim byly otevřeny oči, takže spatřili, jak stojíme poblíž. Podráždilo je to, protože jsme je slyšeli, a umkli. Andělé však použili moc, která jim byla dána, a uzavřeli vnější neboli nižší úroveň jejich myšlení a otevřeli jeho vnitřní neboli vyšší úroveň, a z nich je přiměli mluvit o Bohu. Tehdy prohlásili:

„Co to je Bůh? Nikdy jsme Jej neviděli ani neslyšeli Jeho hlas. Co jiného je tedy Bůh než příroda ve svých prvních i posledních projevech? Přírodu jsme viděli jako světlo v našich očích a slyšeli ji jako zvuk v našich uších.“

„Potkali jste někdy Socina (*Pozn. překl.: Faustus Socinus (Fausto Sozzini, 1539-1604), italský antitrinitární vůdce, zakladatel sekty sociniánů.*), který uznává pouze Boha Otce? Nebo Aria (*Pozn. překl.: Nikajský sněm (r. 323) se sešel, aby dal odpověď na Ariovo učení. Arios (260-336) věřil, že jedině Otec je Bůh. Skrze Syna stvořil svět, ale přesto je Syn pouze stvořenou bytostí učiněnou z ničeho, nikoli Bůh. Koncil Aria odsoudil a formuloval protiariánské, tzv. Nikajské vyznání víry.*), který zavrhl Božství našeho Pána spasitele, nebo některé z jejich následovníků?“ zeptali jsme se.

„Ne, nepotkali," odvětili.

„Jsou hluboko pod vámi," podotkli jsme. Brzy bylo odtamtud povoláno několik lidí a byla jim položena otázka o Bohu. Odpověděli obdobně jako lidé před nimi a dodali: „Co to je Bůh ? Můžeme si vytvořit tolik bohů, kolik chceme."

Řekli jsme: „Nemá smysl hovořit s vámi o Božím Synu narozeném ve světě. Řekneme tedy alespoň následující. Bohu Jehovovi se zachtělo sestoupit a přijmout Lidství, a tak se zviditelnit a dokázat, že Bůh není výplodem rozumu, ale Tím, kdo byl, je a bude od věčnosti do věčnosti; že není slovem o třech písmenech (*Pozn. překl.: Jde o zvláštní poznámku, jelikož latinsky se Bůh řekne Deus. Protože se však konverzace odehrála v duchovním světě, může se vztahovat na slovo v duchovním jazyce.*), ale veškerou realitou od alfy až po omegu. Učinil tak, aby zabránil tomu, že z víry v Boha, která je v Něm a od Něj, se stane mýdlová bublina ve vzduchu, která je v prvním a druhém okamžiku plná nádherných barev, ale ve třetím a v dalších okamžicích se rozplyne v nicotu, jelikož Jej nikdo neviděl. Je proto životem a spasením všech, kdo v Něj věří jako ve viditelného Boha, ale ne pro ty, kdo říkají, že věří v neviditelného Boha. Věřit, vidět a uznávat totiž tvoří jedno. Proto Pán řekl Filipovi: ‚Kdo vidí a zná Mne, vidí a zná Otce;‘ a jinde, že je vůlí Otce, aby věřili v Syna, a že ten, kdo věří v Syna, má věčný život, ale ten, kdo v Něj nevěří, neužije život, ale hněv Boží na něm zůstává (*J 3,15-16.36; 14,6-15.*)"

Tato řeč mnohé přítomné ze čtyř zástupů tak roznítala, že jim z chřípí začal vycházet kouř a plameny. Odešli jsme tedy. Andělé mě doprovodili domů a pak vstoupili do svého nebe.

Pravé křesťanské náboženství 159

(66)

DVANÁCT DUCHŮ S DUTÝMI HLAVAMI

Jednou jsem se ve společnosti andělů procházel světem duchů, který leží mezi nebem a peklem - prvním místem, kam každý přichází po smrti. Dobří tam jsou připravováni pro nebe a zlí pro peklo. Hovořil jsem s anděly o různých tématech, mimo jiné o tom, že ve světě, kde žijí tělesně, se v noci objevuje nespočet hvězd, velkých i malých. Každá z nich je sluncem, z něž se do naší sluneční soustavy přenáší pouze světlo. „A protože jsem je spatřil," dodal jsem, „že hvězdy se objevují i ve vašem světě, odhaduji, že jich tam máte stejně tolik jako ve světě, kde žijí."

Andělé, potěšení touto konverzací, odpověděli: „Snad ano, protože každá nebeská společnost občas září jako hvězda před zraky těch, kdo jsou pod nebem, a nebeských společností je nespočet; všechny jsou uspořádané podle svých pohnutek z lásky k dobru. Ty jsou v Bohu nekonečné, a proto jich z Něj vzniká nespočetné množství. A protože byly všechny předpovězeny již před stvořením, usuzuji, že stejný počet hvězd byl obstarán neboli stvořen ve světě, kde žijí lidé ve svých přírodních a hmotných tělech - tak, aby si jejich počet odpovídal."

Zatímco jsme rozmlouvali, spatřil jsem na severu dlážděnou cestu tak zaplněnou duchy, že stáli téměř jeden na druhém. Řekl jsem andělu, že jsem tu cestu již spatřil, a na ní zástupy duchů jako ve vojenských šicích; a že jsem slyšel, že touto cestou procházejí všichni, kdo odcházejí z přírodního světa. Tato cesta je zaplněná tak obrovským množstvím duchů, protože každý týden zemrou desetitisíce lidí a všichni po smrti přecházejí do tohoto světa.

„Tato cesta ústí doprostřed světa, ve kterém nyní stojíme," dodal anděl. „Doprostřed proto, že na východní straně jsou společenství oddaná lásce k Pánu a k bližnímu; vlevo, směrem k západu, se nalézají společenství složená z těch, kdo se postavili proti těmto láskám. Vpředu směrem k severu se nacházejí společenství lidí, kteří jsou inteligentnější než ostatní. Proto se příchozí z přírodního světa ubírají nejprve tam. Nalézají se tam ve stejném vnějším zdání jako naposled ve svém minulém světě. Později jsou krok za krokem uváděni do svého nitra a jsou zkoumáni co do svého charakteru. Potom jsou dobří uvedeni na svá místa v nebi a zlí na svá místa v pekle."

Zastavili jsme se uprostřed, tam, kde ústila tato vstupní cesta. „Počkáme tu chvíli, abychom si promluvili s několika z nově příchozích," řekli jsme si.

Vybrali jsme si jich dvanáct; a protože všichni právě přišli z přírodního světa, neuvědomovali si, že v něm již nejsou. Zeptali jsme se jich, co si myslí o nebi a pekle a o životě po smrti.

Jeden z nich odpověděl: „Náš svatý řád mi vtiskl víru, že budeme žít po smrti a že existuje nebe a peklo. Věřil jsem proto, že každý, kdo žil morálně, přijde do nebe, a protože morálně žijí všichni, věřím, že do pekla nepřejde nikdo. Peklo je jen smyšlenkou kněží, aby zrazovali lidi od zlého života. Má nějaký smysl, myslím-li si o Bohu to či ono? Myšlenka je jen jako pěna či bublina na vodě, která praskne a rozplyne se."

Další vedle něj řekl: „Já věřím, že existuje nebe i peklo a že Bůh vládne nebi a ďábel pekle. A protože Bůh a ďábel jsou nepřátelé vystupující proti sobě, jeden nazývá zlem to, co druhý dobrem. Morální lidé jsou pokrytci, kteří umí způsobit, že se zlo zdá dobrem a dobro zlem, a tak se mohou postavit na tu či onu stranu. Záleží pak na tom, stojím-li na straně jednoho či druhého Pána, jen pokud mě podporuje? Lidi těší zlo stejně jako dobro."

Ozval se třetí člověk stojící vedle: „Jaký význam má, věřím-li v nebe a peklo, když odtamtud nikdo nepřišel, aby nám o nich vyprávěl? Jestli všichni žijí po smrti, proč z tak obrovského množství lidí ještě nikdo nepřišel zpátky a neřekl nám o tom?"

Na řadu přišel čtvrtý: „Řeknu vám, proč se ještě nikdo nevrátil, aby nám o tom pověděl. Když člověk vydechne naposled a zemře, stane se totiž duchem, který se rychle rozplyne, nebo něčím jako dechem z úst, což je pouhý vzduch. Jak by se někdo takový mohl vrátit a s někým mluvit?"

Slova se ujal pátý: „Přátelé, počkejte na den posledního soudu. Tehdy se všichni vrátí do svých těl a vy tyto lidi uvidíte a budete s nimi mluvit. Každý pak druhým poví o svém osudu."

Šestý muž, který stál proti nim, se se smíchem zeptal: „Jak se může duch, který je vánek, vrátit do těla sežraného červy a do kostry vysušené sluncem a seschlé na prach? Nebo jak může přijít zpátky a něco říct Egyptan, který byl mumifikován a kterého mastičkář napustil svými extrakty, emulzemi, lektvary a prášky? Jestliže věříte něčemu takovému, čekejte si na svůj poslední den; budete však čekat navěky a navěky marně."

Sedmý duch pravil: „Pokud bych měl věřit v nebe a peklo, a tedy v posmrtný život, musel bych věřit také tomu, že podobně budou žít po smrti i ptáci a zvířata. Někteří z nich jsou totiž stejně morální a rozumní jako lidé. Život zvířat po smrti se popírá; popírám proto i život lidí po smrti. Je to logické, jedno plyne z druhého: co jiného je člověk než zvíře?"

Osmý, stojící za jeho zády, předstoupil se slovy: „Věřte si v nebe, když chcete, já však nevěřím v peklo. Není Bůh všemocný a schopný každého spasit?"

Devátý duch mu potřásl rukou a řekl: „Bůh je nejen všemocný, ale také milostivý a nemůže

nikoho poslat do věčného ohně. A pokud tam někdo je, nemůže než jej odtamtud vyjmout a pozdvihnout jej vzhůru."

Desátý vyběhl ze svého místa a uprostřed prohlásil: „Ani já nevěřím v peklo. Neposlal snad Bůh svého Syna, který odčinil a sňal hříchy celého světa ? Co proti tomu zmůže ďábel ? A protože nic nezmůže, co to je peklo ?"

Jedenáctý, kněz, se při těchto slovech rozpálil: „Nevíte, že spasení jsou ti, kdo přijmou víru, v níž je vepsána Kristova zásluha, a že tuto víru přijmou ti, které Bůh vyvolí ? Nezávisí tato volba na vůli Všemocného a na Jeho soudu o tom, kdo je jí hoden ? Kdo proti tomu může něco namítat ?"

Dvanáctý, jenž byl politikem, zůstal potichu. Když však byl vyzván, aby završil řadu odpovědí, řekl: „Neřeknu vám o nebi, o pekle ani o životě po smrti nic hlubokého, protože o těchto věcech nikdo nic neví. Neměli byste však vinit kněží za to, že o těchto věcech kážou: díky tomuto neviditelnému poutu jsou mysli běžných lidí vázány k jejich zákonům a vladařům. Nezávisí snad na tom veřejné blaho ?"

Tyto odpovědi nás tak ohromily, že jsme si řekli: „Přestože se nazývají křesťané, nejsou to ani lidé, ani zvířata, ale lidská zvířata."

Abychom je však probudili ze spánku, řekli jsme: „Existuje nebe i peklo i život po smrti. Přesvědčíte se o tom, až rozptýlíme vaši nevědomost o životním stavu, v němž se nacházíte. Nikdo si totiž v prvních dnech po smrti nemyslí nic jiného, než že je stále ve světě, ve kterém žil předtím. Doba, která mezitím uběhla, se podobá spánku, a když se z něj probudí, má pocit, že je stále tam kde předtím. Podobné je to dnes s vámi. Proto jste mluvili právě tak, jak jste smýšleli v předchozím světě."

Andělé pak rozptýlili jejich nevědomost a duchové spatřili, že jsou v jiném světě.

„Kde to jsme ! ?" vykřikli.

„Nejste již v přírodním světě, ale ve světě duchovním, a my jsme andělé," řekli jsme.

Když se zcela probrali, požádali nás: „Jste-li andělé, ukažte nám nebe."

„Počkejte chvíli, vrátíme se," odvětili jsme.

Vrátili jsme se za půl hodiny a spatřili jsme, že na nás stále čekají. Vyzvali jsme je: „Následujte nás do nebe."

Následovali nás, a tak jsme s nimi vystoupili vzhůru. Protože jsme je doprovázeli, stráž nám otevřela bránu a pustila nás dovnitř.

Vyzvali jsme pak ty, kteří u vchodu přijímají příchozí: „Prověřte je."

Když je prohlédli, zjistili, že zadní části jejich hlav jsou zcela duté. Řekli jim proto:

„Jděte pryč. Máte v sobě lásku ke konání zla, a proto nejste ve spojení s nebem. Popřeli jste totiž ve svých srdcích Boha a pohrdli jste náboženstvím."

„Nemeškejte," poradili jsme jim, „nebo budete vyhozeni."

Chvatně se proto vydali dolů.

Cestou domů jsme hovořili o tom, proč lidé, kteří mají zálibu v konání zla, mají v tomto světě

zadní část hlavy dutou. Důvodem je, řekl jsem jim, že člověk má dva mozky - jeden vzadu, který se nazývá malý mozek, a druhý v přední části hlavy, jenž se nazývá velký mozek. V malém mozku sídlí láska vůle, zatímco ve velkém mozku myšlení intelektu. A když myšlení intelektu nevede v člověku lásku vůle, nejvnitřnější části malého mozku, které jsou uvnitř nebeské, se zhroutí - a odtud tato dutina.

Pravé křesťanské náboženství 160

(67)

STAŘEC S KNIHAMÍ

Jednou jsem v duchovním světě zaslechl zvuk pocházející jakoby od mlýna - bylo to v severní oblasti. Nejdříve jsem se divil, odkud může přicházet; pak jsem si ale vzpomněl, že mlýn a mletí znamená vyhledávat ve Slovu potvrzení nějaké nauky. Vydal jsem se proto k místu, odkud zvuk vycházel; když jsem se přiblížil, zvuk zmizel. Pak jsem spatřil jakési zastřešené místo, do kterého se vcházelo jeskyní. Sešel jsem tedy dolů a vstoupil.

Byla tam místnost, kde jsem spatřil jakéhosi starce sedícího mezi svými knihami. Před sebou držel Slovo, ve kterém vyhledával, co by v něm mohlo posloužit jeho nauce. Kolem ležely kusy papíru, na něž si zapisoval vše, co by mohl nějak použít. V přilehlých místnostech seděli písaři, kteří tyto papíry sbírali a na čisté listy papíru opisovali, co na nich bylo napsáno.

Nejprve jsem se zeptal na knihy, které měl kolem sebe. Odpověděl, že všechny pojednávají o ospravedlnění vírou: „Ty ze Švédska a Dánska důkladně, ty z Německa důkladněji, knihy z Británie ještě důkladněji a knihy z Holandska nejdůkladněji.“ Dodal, že v některých bodech se sice rozcházejí, ale všechny se shodují v článku o ospravedlnění a spasení vírou samotnou. Nyní prý sbírá ze Slova potvrzení prvního principu této ospravedlňující víry: totiž že Bůh Otec odňal lidstvu za jeho zločiny milost a pro spásu člověka se stalo Božskou nutností, aby někdo na sebe vzal spravedlivé zatracení a přivodil tak uspokojení, usmíření, omilostnění a zprostředkování. To však nemohl učinit nikdo jiný než Jeho jediný Syn. Když k tomu došlo, otevřela se díky Němu cesta k Bohu Otci. Modlíme se proto: „Otče, buď nám milostiv pro svého Syna.“ A dodal: „Vidím a viděl jsem, že je to v souladu s veškerým rozumem i Písmem. Jak jinak by se někdo mohl obracet k Bohu Otci než prostřednictvím víry v zásluhy Jeho Syna ?“

Udivilo mě, jak může říct, že to je v souladu s rozumem a Písmem, když je to proti obojímu, a otevřeně jsem mu to také řekl.

„Jak můžeš něco takového říct ? !“ vášnivě vybuhl.

Otevřel jsem mu tedy svou mysl a řekl jsem:

„Neodporuje snad rozumu myslet si, že Bůh Otec odňal lidstvu svou milost, odmítnul je a exkomunikoval ? Nemí Boží milost atributem Božské podstaty ? Odnětí milosti by proto bylo odnětím Božské podstaty, a bez své Božské podstaty by Bůh více nebyl Bohem. Může se Bůh sám sobě odcizit ? Věř mi, že tak jako je milost na straně Boha nekonečná, tak je i věčná. Na straně člověka může být milost Boží ztracena, pokud ji člověk nepřijímá, [ale nikdy na straně Boha]. *(Pozn. překl.: Tato slova jsou vložena z dřívějšího vydání kapitoly ve Zjevené apokalypse odst. 484.)* Kdyby milost Boží ustala, zaniklo by i celé nebe a celé

lidstvo. Proto milost na straně Boha trvá věčně, a to nejen vůči andělům a lidem, ale i vůči ďáblům v pekle. Protože to souhlasí s rozumem, proč potom říkáš, že jediný přístup k Bohu Otci je prostřednictvím víry v zásluhy Syna, když ve skutečnosti je tento přístup milostí otevřený neustále ?

Proč mluvíš o obracení se k Bohu Otci pro Syna, a ne spíše skrze Syna ? Není Syn prostředník a spasitel ? Proč se raději neobracíš k prostředníkovi a spasiteli samému ? Není On Bůh a Člověk ? Kdo se na zemi obrací přímo k císaři, králi či princům ? Nenajde napřed komořího, aby jej uvedl ? Nevíš, že Pán přišel na svět, aby nás mohl uvést k Otci, a že k Němu nemůžeme přijít jinak než skrze Pána ? Tato cesta je neustále otevřena, pokud se obracíš přímo na samotného Pána, protože On je v Otci a Otec je v Něm. Nyní pátrej v Písmu a spatříš, že je to v souladu s ním a že tvá cesta k Otci je proti Písmu stejně jako proti rozumu. Říkám ti, je troulalostí vystupovat k Bohu Otci jinak než skrze Něj, který je v Otcově lůně a který jediný je s Ním. Nečetl jsi *Jana 14,6* ?"

Když si to stařec vyslechl, tak se rozzuřil, že vyskočil ze židle a vykřikl na své písaře, ať mě vyhodí. Okamžitě jsem vyšel ven sám. Ještě za mnou ze dveří hodil knihu, kterou právě držel v ruce. Bylo to Slovo.

Pravé křesťanské náboženství 161

(68)

FALŠOVÁNÍ SLOVA A HRY SVĚTLA

Mezi jistými duchy se rozvinula diskuse na téma, zda někdo může ve Slovu spatřit pravdu některé teologické nauky, pokud jej nevede Pán. Všichni se shodli na tom, že to nikdo nedokáže jinak než pod Božím vedením, protože: „Člověk si nemůže nic přisvojit, není-li mu to dáno z nebe." (*J 3,27*) Otázka tedy zněla, zda je to možné, pokud se člověk neobrací přímo k Pánu.

Jedna strana tvrdila, že obracet se přímo k Pánu je nutné, protože On je Slovo. Druhá strana tvrdila, že pravdu nauky je možné spatřit i tehdy, když člověk přistupuje přímo k Bohu Otci. Rozhovor se tedy soustředil na tento ústřední bod: zda je křesťanům dovoleno jít přímo k Bohu Otci, a tak překračovat Pána, a zda to není nestoudnost, neslušná opovázlivost a ukvapenost, neboť Pán říká, že nikdo nemůže přijít k Otci než skrze Něj (*J 14,6*).

Pak ale nechali tento bod stranou a prohlásili, že člověk může spatřit pravou nauku ve Slovu svým vlastním přírodním světlem. To však bylo zamítnuto. Pak trvali na tom, že ji mohou spatřit ti, kdo se modlí k Bohu Otci. Byla jim přečtena jedna pasáž ze Slova, a oni si klekli a modlili se k Bohu Otci, aby je osvětil. Řekli pak, že obsahuje tu a onu pravdu, avšak byly to klamy. Opakovali tento pokus až do omrzení, až nakonec uznali, že to nedokážou. Lidé z druhé skupiny, kteří se obraceli přímo k Pánu, však pravdy viděli a řekli o nich ostatním.

Když diskusi tímto způsobem uzavřeli, vystoupili z jakési propasti duchové, kteří vypadali nejprve jako kobylinky a potom jako maličcí lidičkové. Byli to ti, kdo se ve světě modlili k Bohu Otci a utvrdili se v nauce o spasení vírou samotnou. Píše se o nich ve *Zjevení (9,1-11)*. Tvrdili, že vidí v jasném světle i ve Slovu, že člověk je ospravedlněn vírou samotnou bez skutků zákona. Byli otázaní, o jakou víru se jedná. Odpověděli: „V Boha Otce." Po jejich přezkoumání jim ale z nebe oznámili, že neznají ani jedinou pravdu nauky ze Slova. Odvětili, že vidí své pravdy ve světle.

Obdrželi odpověď, že to je klamné světlo.

„Co to je klamné světlo ?“ zeptali se.

Bylo jim řečeno, že klamné světlo vzniká tehdy, když se potvrzují nepravdy. Je souvztažné se světlem, ve kterém žijí sovy a netopýři, pro které je temnota světlem a světlo temnotou. Mohou se o tom přesvědčit tím, že když pohlédnou vzhůru do světla nebe, uvidí tmu, a když pohlédnou dolů do tmy propasti, uvidí tam světlo.

Rozezlení tímto důkazem prohlásili, že světlo ani tma nejsou ničím jiným než stavem zraku a že jen díky němu říkáme, že světlo je světlem a tma tmou. Bylo jim však ukázáno, že jejich světlo je klamné světlo vznikající utvrzováním nepravd a že to není nic jiného než aktivita jejich mysli povstávající z ohně jejich tužeb - ne nepodobná světlu kočičích očí, svítících v temných sklepech jako svíčky lačností po myších.

Rozzuřeně odsekli, že nejsou žádné kočky ani se kočkám nepodobají, protože když chtějí vidět, mohou. Pak ale odešli a ponořili se zpět do své propasti, protože se báli, že budou dotázáni, proč si tedy vidět nepřejí. Andělé tyto duchy v propastech a jim podobné nazývají sovami, netopýry a také kobyilkami.

Když se vrátili ke svým společníkům v propasti, řekli jim, že podle andělů „neznáme žádnou pravdu nauky, a to ani jedinou“, a že je nazvali sovami, netopýry a kobyilkami. Vzniklo z toho pozdvižení, a pak se rozhodli: „Pomodlíme se k Bohu, aby nám dovolil vystoupit nahoru, a my jim pak už ukážeme, že známe spoustu věroučných pravd, které uznávají i sami archandělé.“ A protože se modlili k Bohu, bylo jim to dovoleno. Vystoupilo jich na tři sta.

Když se objevili nad zemí, prohlásili: „Byli jsme ve světě významnými a proslulými osobnostmi, protože jsme znali tajemství ospravedlnění vírou samotnou a učili jsme o tom. Naše důkazy nám umožňovaly nejenom vidět světlo, ale viděli jsme je jako zářící sluneční paprsek, který vidíme ve svých celách i nyní. Přesto jsme od vašich společníků slyšeli, že toto světlo není světlem, ale tmou, protože - jak říkáte - nemáme žádnou věroučnou pravdu ze Slova. My víme, že každá pravda ze Slova září, a věříme, že ze Slova pochází i tato naše záře, když hluboce přemýšlíme o svých tajemstvích. Ukážeme vám proto, že známe spoustu pravd ze Slova.“

Nemáme snad pravdu, tvrdíme-li, že existuje trojice Boha Otce, Syna a Ducha svatého a že člověk má věřit v tuto trojici? Nemáme snad pravdu, že Kristus je náš vykupitel a spasitel? Nemáme snad pravdu, že pouze Kristus sám je spravedlnost a pouze Jemu patří zásluha, a že ten, kdo si tuto zásluhu a spravedlnost přisvojuje, je sám nespravedlivý a bezbožný? Nemáme snad pravdu, že žádný smrtelník nedokáže sám ze sebe vykonat nic duchovně dobrého, ale že pouze z Boha pochází veškeré dobro, které je dobrem o sobě? Nemáme snad pravdu, že existuje záslužné dobro a předstírané dobro, a že tato dobra jsou zlá? Nemáme snad pravdu, že i přesto je nutné dobře jednat? Nemáme snad pravdu, že existuje víra a že se má věřit v Boha a že každý má život podle své víry? To vše kromě mnoha dalších pravd ze Slova. Kdo z vás může popřít jedinou z těchto pravd? A přesto jste tvrdili, že v našich debatách není žádná pravda, dokonce ani jediná. Jak nás můžete tak nespravedlivě obviňovat?”

Obdrželi však tuto odpověď: „Všechno, co jste právě citovali, je samo o sobě pravda, vy jste to ale zfalšovali, neboť tyto pravdy odvozujete z falešného principu, a tím je měníte na nepravdy. Předvedeme vám to názorně. Nedaleko odsud je místo, kam přímo dopadá světlo nebe. Uprostřed stojí stůl. Kdykoliv se na něj položí papír, na kterém je napsaná některá pravda ze Slova, papír se díky této pravdě rozzáří jako hvězda. Napište tedy na

papír své pravdy, nechte jej položit na stůl a uvidíte."

Učinili tak a podali papír strážci, který jej položil na stůl. Vyzval je:

„Poodejděte stranou a pozorujte stůl."

Poodešli tedy a podívali se, a hle, papír se rozzářil jako hvězda. Pak je strážce vyzval: „Vidíte, že co jste napsali na papír, je pravda; pojdte ale blíž a pozorně na papír upřete zrak."

Učinili podle pokynu, a světlo náhle zmizelo a papír zčernal, jako by byl pokrytý sazemi z pece.

Strážce pokračoval: „Dotkněte se papíru rukama - dávejte přitom ale pozor, aby ste se nedotkli písma."

Když to učinili, vyšlehl náhle plamen a papír shořel. Po této podívané jim bylo řečeno: „Kdybyste se dotkli písma, uslyšeli byste výbuch a spálili byste si prsty."

Pak se ozvali lidé stojící za nimi: „Nyní vidíme, že pravdy, které jste zneužili k potvrzování tajemství vašeho ospravedlnění, jsou samy o sobě pravdami, ale vy jste je zfalšovali."

Potom pohlédli vzhůru a spatřili, že nebe se jim jeví krvavé a potom temné. Oni sami se před očima andělů jevíli buď jako netopýři, sovy nebo kalousi. Odletěli pak do svých vlastních stínů, které jim před očima svítily klamným světlem.

Andělští duchové, kteří tomu přihlíželi, se tomu divili, protože o tomto místě ani o stole předtím nic nevěděli. Pak k nim z jižní strany zazněl hlas:

„Přistupte a spatříte něco ještě úžasnějšího."

Přistoupili tedy a vstoupili do místnosti, jejíž zdi zářily jako ze zlata. Spatřili tam stůl, na kterém bylo vystavené Slovo obklopené drahokamy nebeského tvaru.

Anděl - strážce řekl: „Když je Slovo otevřené, vyzařuje z něj světlo nevýslovného jasu; drahokamy zároveň vytvářejí nad Slovem a kolem něj obraz duhy. Když sem vejde anděl z třetího nebe, kolem Slova se objeví duha na rudém pozadí; když sem vstoupí a podívá se anděl z druhého nebe, objeví se duha na azurovém pozadí; a když sem přijde a podívá se anděl z posledního nebe, objeví se duha na bílém pozadí. A přijde-li se podívat některý dobrý duch, objeví se pestrá světla v barvách mramoru."

Vše jim bylo názorně předvedeno. Anděl - strážce pak pokračoval:

„Vejde-li sem někdo, kdo zfalšoval Slovo, nejprve se vytratí veškerá záře. Pokud přistoupí blíž a upře na Slovo svůj zrak, okolí začne nabývat vzhledu krve. Je pak varován, aby odešel, protože je to nebezpečné."

Vtom odvážně předstoupil jistý duch, který byl ve světě předním spisovatelem nauk o ospravedlnění vírou samotnou:

„Když jsem byl ve světě, Slovo jsem nefalšoval. Spolu s vírou jsem vyvyšoval i účinnou lásku a učil jsem, že člověk ve stavu víry, jedná-li laskavě a koná-li skutky účinné lásky, je obnoven, znovuzrozen a posvěcen Duchem svatým. Učil jsem také, že víra nemůže existovat sama, tedy bez dobrých skutků, stejně jako nemůže existovat dobrý strom bez ovoce, slunce bez světla a oheň bez tepla. Také jsem kritizoval ty, kdo tvrdili, že dobré skutky nejsou nutné. Kromě toho jsem věnoval velkou pozornost přikázáním desatera a

pokání, a tak jsem podivuhodně aplikoval celé Slovo na principy víry, u níž jsem objasnil a ukázal, že je jediným prostředkem spasení."

Plný důvěry ve své tvrzení, že Slovo nefalšoval, přistoupil ke stolu a i přes varování anděla se Slova dotkl. V tom okamžiku z něj vyšlehl oheň s kouřem, ozval se výbuch a náraz jej odhodil až do rohu místnosti. Téměř hodinu tam ležel jako mrtvý.

Andělské duchy to udivilo; bylo jim však řečeno, že i když tento vůdce velebil více než jiní dobré skutky účinné lásky vycházející z víry, nemyslel jimi víc než politické činy, které nazýval také morálkou a občanstvím. Myslel si, že se mají vykonávat kvůli světu a světskému blahobytu, ale se spasením že mají společného jen velmi málo. Předpokládal také existenci nějaké neviditelné aktivity Ducha svatého, o níž sice věřící člověk nic neví, která je však výsledkem jeho víry.

Pak andělští duchové začali rozmlouvat o falšování Slova. Shodli se na tom, že falšování Slova znamená vybírat z něj pravdy a používat je k potvrzování nepravd. Tak jsou jednotlivé pravdy vyjímány ze Slova a zabíjeny. Děje se to například tehdy, když někdo použije některou z pravd, jež citovali lidé z propasti, na dnes rozšířenou víru a touto vírou je vysvětlí; později ukážeme, že taková víra je prosáklá nepravdami. Nebo když například někdo vyjme ze Slova pravdu, že se má prokazovat účinná láska a dobro bližnímu, a pak ji použije jako důkaz, že se to nemá konat kvůli spasení (protože každé dobro z člověka usiluje o zásluhu, a proto není opravdu dobrem) - tehdy člověk vytahuje tuto pravdu ze Slova, klade ji mimo ně a zabíjí ji. Pán ve svém Slovu totiž ukládá každému člověku, který si přeje být spasen, aby miloval svého bližního a z lásky mu činil dobro. Obdobné je to i s ostatním.

Pravé křesťanské náboženství 162

(69)

DUCHOVÉ SEVERNÍHO VĚTRU

V duchovním světě jsou různé klimatické zóny podobně jako ve světě přírodním. V jednom světě není nic, co by nemělo svůj protějšek ve druhém - liší se pouze původem. V přírodním světě se jednotlivá klimata řídí vzdáleností slunce od rovníku; v duchovním světě vzdálenosti pohnutek vůle a následně myšlenek intelektu od pravé lásky a pravé víry. Vše je tam s těmito dvěma skutečnostmi souvztažné.

Chladná pásma v duchovním světě se podobají chladným pásmům v přírodním světě. Objevují se tam země ztuhlé mrazem, zmrzlá jezera a sněhové pokrývky. Přicházejí tam žití lidé, kteří ve světě uspali svůj intelekt, protože se jim nechtělo přemýšlet o duchovních otázkách, a proto ani nic užitečného dělat. Nazývají se duchy severního větru.

Jednou jsem pocítil přání některou takovou oblast v chladném pásmu, kde žijí duchové severního větru, spatřit. Byl jsem proto v duchu přenesen na sever do kraje, kde byla celá země pokryta sněhem a veškerá voda zamrzlá. Byla právě neděle. Spatřil jsem lidi, tedy duchy, podobných postav jako mají lidé na zemi. Kvůli zimě však měli hlavu pokrytou kůží lva, jehož tlama byla na místě odpovídajícím jejich ústům; těla jim zepředu i zezadu až k bedrům pokrývala levhartí kůže a nohy kožešina z medvěda. Viděl jsem, jak se mnozí vezou na saních vyřezaných do tvaru draka s dopředu směřujícími rohy. Saně táhli malí koníci s ustřiženými ohony. Utíkali jako vystrašená zvěř a jezdci s otěžemi v rukou je neustále popoháněli a nutili k běhu.

Nakonec jsem spatřil, jak se zástupy shromažďují u chrámu, který nebylo vidět, protože byl přikrytý sněhem. Správcové chrámu však sníh odhazovali a připravovali tak cestu pro přijíždějící věřící, kteří sesedali a vcházeli dovnitř.

Bylo mi dovoleno podívat se dovnitř. Chrám byl bohatě osvětlen lampami a lucernami. Nacházel se tam oltář z tesaného kamene, za kterým visela cedule s nápisem: „Božská Trojice - Otec, Syn a Duch svatý, již jsou v podstatě jeden Bůh, ale v osobách tři.“

U oltáře stál kněz; třikrát poklekl před cedulí za oltářem a nakonec vystoupil s knihou v ruce na kazatelnu, kde začal kázat o Božské trojici.

„Ó, jaké tajemství," zvolal, „že Bůh na výšinách počal Syna od věčnosti a skrze Něj seslal Ducha svatého, a že tito tři jsou spojeni svou podstatou, ale rozdělení svými vlastnostmi - tedy přičtením, vykoupením a aktivitou ! Pokud to však budeme zvažovat rozumem, náš zrak se zakalí a objeví se před ním skvrna, podobně jako před zraky toho, kdo hledí přímo do slunce. Proto, mí posluchači, držme své chápání v poslušnosti víře.“

Pak znovu vykřikl: „Ó, jaké tajemství je naše svatá víra, že Bůh Otec přičítá spravedlnost svého Syna a vysílá Ducha svatého, který z tohoto přičtení dává odměnu ospravedlnění ! Tou je ve stručnosti odpuštění hříchů, obnova, znovuzrození a spasení. O působení Ducha svatého však člověk neví víc než solný sloup, ve který byla přeměněna Lotova žena. Ani o jeho přítomnosti či stavu v sobě neví víc než ryby v moři. V této víře však, mí přátelé, spočívá poklad, který je uzavřen a skryt tak hluboko, že se před našima očima vůbec neobjeví. Držme proto své chápání v poslušnosti víře!"

Několikrát zavzdychal a opět zvolal: „Ó, jaké tajemství je vyvolení ! Vyvoleným se stává ten, komu Bůh přičte svou víru, kterou uděluje svobodnou volbou a z čisté milosti, komukoliv a kdykoliv se mu zachce. Když člověk tento vliv přijímá, je jako kůl, ale když jej přijme, jako by se stal stromem. Je pravda, že na tomto stromu visí ovoce, což jsou dobré skutky, které lze považovat v přeneseném smyslu za naši víru; toto ovoce však netvoří součást stromu, takže hodnota stromu na něm nezávisí. Protože to však zní víceznačně a jde o mystickou pravdu, držme, mí bratři, své chápání v poslušnosti víře.“

Po chvíli, kdy stál, jako by se snažil na něco si vzpomenout, znovu navázal: „Ze spousty tajemství vyberu ještě jedno - a to že člověk nemá ve věcech ducha ani zrnko svobodné vůle. Čelní představitelé a mistři našeho řádu ve svých teologických kánonech píší, že ve věcech víry a spasení - tedy ve věcech ducha - člověk nedokáže nic chtít, myslet ani chápat, a dokonce ani se uzpůsobovat a přibližovat k jejich přijímání. Proto sám za sebe tvrdím, že člověk sám ze sebe nemůže o těchto věcech racionálně uvažovat a uvážlivě hovořit víc než papoušek, straka či vrána. Ve věcech ducha je člověk opravdu jako osel a člověkem je pouze ve věcech přírody. Avšak, mí druhové, neohrožujte svůj rozum, a držme proto i zde tak jako v ostatním své chápání v poslušnosti víře. Naše teologie je totiž bezednou propastí a když do ní vstoupíte svým intelektem, potopíte se a zahynete jako trosečníci. A poslechněte si ještě toto: jsme osvětlováni světlem evangelia, jež září vysoko nad našimi hlavami. Jak by to však bolelo, kdyby mu nestály v cestě naše vlasy a lebeční kosti a nezabraňovaly mu proniknout do komnat našeho intelektu.“

Dokončil svou řeč, sestoupil z kazatelny, pomodlil se u oltáře a ukončil bohoslužbu. Přistoupil jsem pak ke skupince rozmlouvajících, mezi nimiž byl i kněz. Kolemstojící mu děkovali:

„Máte náš nesmrtelný dík za tak úžasné kázání plné moudrosti.“

Já se však otázel: „Rozuměli jste něčemu ?“

Odpověděli: „Poslouchali jsme s nastraženými ušima - proč se ale ptáš, jestli jsme tomu rozuměli? Neohromuj snad takové věci náš rozum?“

„Protože jste slyšeli a neporozuměli, jste blažení, neboť to je zdroj vaší spásy,“ dodal kněz.

Pak jsem hovořil s knězem a zeptal se jej, zda má nějakou hodnost. „Mám hodnost mistra.“ odvětil.

„Mistře,“ řekl jsem, „slyšel jsem tě kázat o tajemstvích. Pokud o nich víš, avšak nevíš, co obsahují, nevíš vůbec nic. Jsou totiž jako skříně uzamčené na tři závory, a pokud je neotevřeš a nepodíváš se dovnitř, což vyžaduje činnost intelektu, nebudeš vědět, zda obsahují něco cenného, bezcenného či dokonce nebezpečného. Mohou tam být také hadí vejce a pavučiny, jak se popisuje u Izajáše (59,5).“

Kněz na mě hrozivě pohlédl. Věřící odcházeli a nasedali do svých saní, opilí paradoxy, omámeni šílenostmi a obklopeni temnotou ve všech věcech víry a prostředků spásy.

Pravé křesťanské náboženství 185

(70)

ROZDĚLENÍ LIDSKÉ MYSLI

Jednou jsem se zabýval úvahami o tom, ve které části lidské mysli sídlí náboženské otázky. Nejdříve jsem si myslel, že jako duchovní a nebeské musí být v nejvyšší oblasti - lidská mysl je totiž rozdělena do tří úrovní jako dům o třech poschodích nebo jako obydlí andělů ve trojích nebesích. Pak ke mě přišel anděl a poučil mě:

„U lidí, kteří milují pravdu, protože je to pravda, dosahují otázky náboženství až té nejvyšší úrovně, neboť tam je jejich nebe a protože jsou ve stejném světle jako andělé. Teoreticky zvažované a pojímané otázky morálky se nalézají v druhé oblasti pod nimi, neboť komunikují s duchovními otázkami. Záležitosti politiky leží v oblasti přímo pod nimi. Poznatky, kterých je mnoho a které mohou být rozčleněny na různé druhy a typy, však tvoří bránu do vyšších oblastí. Myšlenky a činy lidí, u nichž jsou věci ducha, morálky, politiky a poznatků takto jedny druhým podřízeny, jsou spravovány spravedlností a soudem. Světlo pravdy, které je také světlem nebe, totiž svítí z nejvyšší úrovně a osvětluje oblasti pod sebou obdobně, jako světlo slunce prochází étery a nakonec vzduchem a osvětluje zrak lidí, zvířat a ryb.“

Jiné to je s náboženskými otázkami u těch, kdo nemilují pravdu, protože je to pravda, ale pouze proto, aby tím prospěli své slávě a pověsti. U nich dlí náboženství v nejnižší oblasti spolu s poznatkami, se kterými se v určitých případech mísí, a v jiných případech se s nimi mísit nemůže. Politické záležitosti leží ve stejné oblasti pod nimi a morálka ještě níže pod nimi, neboť tito lidé nemají dvě vyšší oblasti na pravé straně otevřeny. Nemají proto žádnou vnitřní soudnost ani náklonnost ke spravedlnosti, ale pouze důvtip. Ten jim umožňuje hovořit na jakémkoliv téma, jako by byli inteligentní, a racionálně zdůvodňovat cokoli, co se vyskytne. Jejich rozumování, které nade vše milují, však dospívá k falešným závěrům, neboť je spojeno se smyslovými klamy. To vysvětluje, proč je na světě tolik lidí, kteří nevidí pravdy nauk ze Slova lépe než slepci od narození; a když je slyší, zacpávají si nosy, aby se nenadechli toho, co jim způsobuje nevolnost. Nepravdám však otevírají všechny své smysly a nasávají je jako velryby vodu.“

(71)

SVATYNĚ FALEŠNÉHO PROROKA

Jednou jsem meditoval o draku, šelmě a falešném prorokovi, o kterých se píše ve *Zjevení*. Objevil se u mě andělský duch a zeptal se: „O čem to rozmyšlíš ?”

„O falešném prorokovi.”

„Vezmu tě na místo, kde žijí ti, kteří se označují ‚falešnými proroky’.”

Dodal, že stejnými lidmi se míní (v kapitole 13 knihy *Zjevení*) šelma ze země, která měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak.

Následoval jsem jej a došli jsme k zástupu lidí, v jehož středu stáli církevní představitelé, kteří učili, že člověka nespasí nic než víra v zásluhy Krista, a že činy jsou dobré, ale nepřispívají ke spasení. Měly by však být podle Slova vyučovány, aby laická veřejnost, zejména ta prostá, byla pevně svázaná pouty poslušnosti ke svým úředníkům a jakoby z náboženství, a tedy zevnitř, mohla být přinucována ke skutkům morální lásky k bližnímu.

Pak mě jeden z nich spatřil a zeptal se: „Chtěl bys vidět naši svatyni, ve které je socha představující naši víru ?”

Šel jsem tedy a podíval se. Spatřil jsem nádhernou svatyni a uprostřed ní sochu ženy v šarlatovém šatu, se zlatou mincí v pravé ruce a perlovým náhrdelníkem v levé. Socha i svatyně však byly přeludem fantazie, neboť pekelní duchové dokážou ze své fantazie navozovat nádherné představy tím, že uzavřou nitra svých myslí a otevrou pouze jejich zevní části. Když jsem si uvědomil, že to jsou jen kouzelnické triky, začal jsem se modlit k Pánu, a nitro mé mysli se náhle otevřelo. Pak jsem na místě nádherné svatyně spatřil rozpadlý dům s trhlinami ve zdech od stropu až po podlahu; na místě ženy tam visela socha se lví hlavou, levhartím tělem, medvědíma nohama a lvími ústy, přesně podle popisu „šelmy z moře” (*Zjevení 13,2*). Místo podlahy tam byla bažina hemžící se žábami. Bylo mi řečeno, že pod bažinou je velký kamenný kvádr, pod kterým je hluboko ukryté Slovo.

Když jsem si to prohlédl, zeptal jsem se kouzelníka: „To je vaše svatyně ?”

Odpověděl, že ano. Pak mu byl ale otevřen vnitřní zrak, takže spatřil totéž co já. Hlasitě vykřikl: „Co to je ? Jak se to tu vzalo ?”

Řekl jsem mu, že to způsobilo světlo z nebe, které zjevuje pravou podstatu každé formy, a tedy i pravou podstatu jejich víry oddělené od duchovní lásky k bližnímu.

Vtom se zvedl východní vítr a odnesl svatyni i s její sochou. Vysušil také bažiny, a tak odkryl kámen, pod kterým leželo Slovo. Pak zavál teplý, jakoby jarní vítr z nebe, a na tomtéž místě se objevil stan jednoduché vnější formy. Andělé, kteří stáli u mě, mi řekli: „Tak vypadal Abrahámov stan, když k němu přišli tři andělé a oznámili mu, že se narodí Izák. Před zraky se jeví prostě, ale když jej osvětluje světlo z nebe, je stále nádhernější.”

A bylo jim dovoleno otevřít nebe, v němž žijí duchovní andělé ve stavu moudrosti. Ve světle, které se odtamtud vylilo, stan vypadal jako jeruzalémský chrám. Když jsem se

podíval dovnitř, spatřil jsem kamenný základ, pod kterým bylo uloženo Slovo obložené drahokamy. Vyzařovala z nich záře, která se promítala na zdi a krásně zbarvovala sochy cherubů zdobící zdi.

Zatímco jsem se tomu obdivoval, andělé řekli: „Uvidíš něco ještě úžasnějšího.“ A bylo jim umožněno otevřít třetí nebe, kde žijí nebeští andělé, kteří jsou ve stavu lásky. Vniklo sem z něj plamenné světlo a způsobilo, že celý chrám zmizel a na jeho místě se objevil sám Pán. Stál na základním kameni, což bylo Slovo, v podobě, v jaké jej viděl Jan (*Zjevení 1*). Nitra myslí andělů však zaplnil pocit svatosti, díky němuž pocítili touhu položit se tváří na zem; a tak Pán okamžitě uzavřel cestu, kterou sem proudilo světlo z třetího nebe, a otevřel cestu pro světlo z druhého nebe. Tím se obnovil dřívější vzhled chrámu a také stanu, který však nyní stál uprostřed něj. To jasně znázornilo význam následujícího verše ze *Zjevení*:

Hle, příbytek Boží uprostřed lidí a Bůh bude přebývat mezi nimi. (Zj 21,3)

a také verše: *Avšak chrám jsem [v Novém Jeruzalémě] nespatriil, neboť Pán Bůh všemohoucí je jeho Chrám a Beránek. (Zj 21,22)*

Pravé křesťanské náboženství 187

(72)

SLAVNOSTNÍ SNĚM V DUCHOVNÍM SVĚTĚ

Jelikož mi Pán umožnil spatřit divy nalézající se v nebesích a pod nebesy, povinnost mi ukládá sdělit, co jsem tam viděl.

Viděl jsem tam nádherný palác a v jeho nitru chrám. Uprostřed stál zlatý stůl a na něm leželo Slovo. Vedle stáli dva andělé. Kolem stolu stála ve třech řadách křesla - křesla v první řadě byla pokryta hedvábným potahem purpurové barvy, křesla v druhé řadě hedvábným potahem v odstínu nebeské modři a křesla v třetí řadě bílým potahem. Pod střechou, vysoko nad stolem, se prostíral široký baldachýn jiskřící drahokamy, jejichž záře připomínala duhu, která se objevuje na obloze vyjasňující se po dešti. Pak se objevili kněží, kterých bylo tolik co křesel, všichni odění v kněžských šatech. Na jedné straně stála truhla strážena andělem - ležely v ní pěkně uspořádané nádherné obleky.

Byl to sněm svolaný Pánem. Uslyšel jsem hlas z nebe: „Debatujte.“

„O čem?“ zeptali se.

„O Pánu Spasiteli a o Duchu svatém.“

Začali o tématu přemýšlet, ale nebyli ve stavu osvětlení. Pomodlili se proto a z nebe vyšlo světlo, které jim nejdříve osvětlilo zadní části hlav, potom spánky a nakonec tváře. Pak začali debatovat; nejprve podle pokynu o Pánu Spasiteli.

První otázka navržená k diskusi zněla: „Kdo přijal lidství v panně Marii?“ Anděl, který stál u stolu se Slovem, přečetl následující verše u Lukáše:

Anděl řekl Marii: „Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího.“ Marie řekla andělovi: „Jak se to může stát, vždyť nežiji s mužem?“ Anděl jí odpověděl: „Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího

tě zastíní; proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží." (L 1,31-32.34-35)

Také následující verše u Matouše:

Anděl řekl Josefovi ve snu: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého." A Josef s ní nežil, dokud neporodila syna; a dal mu jméno Ježíš. (Mt 1,20.25)

Kromě toho přečetl řadu dalších veršů z evangelií (například u Matouše 3,17; 17,5; u Jana 1,18; 3,16; 20,31); a mnoho dalších míst, ve kterých je Pán co do svého Lidství nazýván Synem Božím a kde ze svého Lidství nazývá Jehovu svým Otcem. Četli jsme také z Proroků, kde se předpovídá, že na svět přijde sám Jehova - mezi jinými i tyto dva verše u Izajáše:

V onen den se bude říkat: „Hle, to je náš Bůh. V něho jsme skládali naději, aby nás spasil. Je to Hospodin, v něhož jsme skládali naději, budeme jásat a radovat se, že nás spasil. (Iz 25,9)

Hlas volajícího: Připravte na poušti cestu Hospodinu ! Vyrovnajte na pustině cestu pro našeho Boha ! I zjeví se Hospodinova sláva a všechno tvorstvo společně spatří. Panovník Hospodin přichází s mocí, jak pastýř pase své stádo. (Iz 40,3.5.10-11)

Anděl pravil: „Protože sám Jehova přišel na svět a přijal Lidství (Pozn. překl.: **Paralelní kapitola ve Zjevené apokalypse 962 pokračuje: „a tím spasil a vykoupil člověka."**), nazývá se v Prorocích Spasitelem a Vykupitelem." Pak jim přečetl následující verše:

*„Jenom u tebe je Bůh a jiného už není. Věru, ty jsi Bůh skrytý, Bůh Izraele, spasitel" (Iz 45,14.15). „Nejsem Já Hospodin ? Kromě mne jiného Boha není ! Bůh spravedlivý a spasitel není mimo mne" (Iz 45, 21.22). „Já jsem Hospodin, kromě mne žádný spasitel není" (Iz 43,11). „Ale já jsem Hospodin, tvůj Bůh. Nepoznal jsi Boha kromě mne; mimo mne jiného zachránce není" (Oz 13,4). „I pozná veškeré tvorstvo, že já Hospodin jsem tvůj spasitel a tvůj vykupitel" (Iz 49,26; 60,16). „Náš vykupitel je svatý Izraele. Jeho jméno je Hospodin zástupů" (Iz 47,4). „Jejich Vykupitel, jeho jméno je Hospodin zástupů" (Jr 50,34). „Hospodine, má skálo, vykupiteli můj !" (Ž 19,15). „Takto praví Hospodin, tvůj vykupitel, Svatý Izraele: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh." (Iz 48,17; 43,14 (Pozn. překl.: **V paralelní kapitole Zjevená Apokalypsa 962 je místo tohoto odkazu uveden verš Iz 43,3.)**; 49,7, 54,8). „Jsi přece náš Otec ! Náš vykupitel odedávna, to je tvé jméno" (Iz 63,16). „Takto praví Hospodin, tvůj vykupitel: „Já jsem Hospodin, já konám všechno. ... Kdo byl se mnou ?" (Iz 44,24) „Toto praví Hospodin, král Izraele, jeho vykupitel, Hospodin zástupů: „Já jsem první i poslední, kromě mne žádného Boha není." (Iz 44,6). „Jeho jméno je Hospodin zástupů, tvým vykupitelem je Svatý Izraele; nazývá se Bohem celé země" (Iz 54,5). „Hle, přicházejí dny, kdy Davidovi vzbudím výhonek spravedlivý. Kralovat bude jako král; ... a nazvou ho tímto jménem: Hospodin - naše spravedlnost" (Jr 23,5.6; 33,15.16). „Hospodin bude Králem nad celou zemí; v onen den bude Hospodin jediný a jeho jméno jediné" (Za 14,9).*

Utvrzení těmito verši, lidé v křeslech jednomyslně prohlásili, že sám Jehova přijal lidství, aby mohl vykoupit a spasit lidstvo.

Náhle se však ozval hlas od římských katolíků, kteří se skrývali za oltářem: „Jak se mohl Bůh Jehova stát člověkem ? Není snad stvořitelem vesmíru ?" Na to se otočil jeden z lidí v druhé řadě a zeptal se: „Kdo se jim tedy stal ?" Jeden muž za oltářem vystoupil dopředu. Postavil se vedle oltáře a řekl: „Syn od věčnosti." Obdržel však odpověď: „Není Syn od věčnosti podle vaší víry také stvořitelem vesmíru ? A co je Syn jako Bůh zrozený od

věčnosti ? A jak se může Božská podstata, která je jedna a nedělitelná, rozdělit a jedna jeho část sestoupit, aniž by zároveň nesestoupila celá ?"

Druhá část debaty o Pánu se týkala otázky, zda jsou Otec a On jedno, tak jako jsou jedním duše a tělo. Řekli, že to z toho vyplývá, protože duše pochází od otce. Pak jeden z lidí ve třetí řadě přečetl následující slova z vyznání známého jako *Athanasijské (Pozn. překl.: Athanasijské vyznání víry polemizuje proti arianismu a zdůrazňuje zejména rovnost mezi Otcem a Synem.)*:

Přestože náš Pán Ježíš Kristus, Boží Syn, je Bůh a člověk, nejsou dva, ale jeden Kristus - vpravdě pouze jeden. On je jedna osoba; neboť tak jako duše a tělo tvoří jednoho člověka, tak je Bůh a člověk jeden Kristus.

Dodal, že toto vyznání přijímá celý křesťanský svět včetně římskokatolického.

„Co víc potřebujeme ? Bůh Otec a On jsou jedno, tak jako duše a tělo jsou jedno," prohlásili. „Proto vidíme, že Pánovo Lidství je Božské, protože je to Lidství Jehovy. K Pánu se proto mají lidé obracet v Jeho Božském Lidství, protože to je jediná možná cesta k Božství, které se nazývá Otcem."

Tento závěr anděl potvrdil mnohými verši ze Slova. Byly mezi nimi následující:

„Narodí se nám dítě, bude nám dán syn, a bude mu dáno jméno: ‚Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.‘" (Iz 9,5) a také: „Abrahám nás nezná, Izrael, ten o nás neví. Hospodine, tys náš Otec, náš vykupitel odedávna, to je tvé jméno" (Iz 63,16). U Jana: „Ježíš ... zvolal: ‚Kdo věří ve mne, ... věří v toho, který mě poslal. A kdo vidí mne, vidí toho, který mě poslal.‘" (J 12,44-45). „Filip Ježíšovi řekl: ‚Ukaž nám otce'...; Ježíš mu odpověděl: ‚...Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat, ukaž nám Otce ? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně ? ... Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně.‘" (J 14,8-11). Ježíš řekl: „Já a Otec jsme jedno." (J 10,30). A také: „Všecko, co má Otec, je mé, ... a všechno mé je Otce" (J 16,15; 17,10). A nakonec: „Ježíš odpověděl: Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne." (J 14,6)

Anděl dodal, že obdobná prohlášení jako tato, která zde učinil Pán o sobě a o svém Otci, by mohl také učinit každý člověk o sobě a své duši. Po těchto slovech všichni jednými ústy a jedním srdcem prohlásili, že Pánovo Lidství je Božské, a aby se člověk přiblížil Božství, musí se obracet k němu, protože skrze ně Bůh Jehova sestoupil na zemi a stal se viditelným lidskému zraku, a proto přístupným. Obdobně viditelným a přístupným v lidské formě se stával i starodávným lidem, avšak tehdy to bylo prostřednictvím andělů. Protože tato forma zobrazovala Pánův budoucí příchod, vše, co se u těchto dávných lidí týkalo církve, bylo zobrazením.

Následovala rozprava o Duchu svatém. Začali tím, že vyložili obecně rozšířenou myšlenku o Bohu Otci, Synu a Duchu svatém, tedy že Bůh Otec sedí na výšinách, Syn po jeho pravici a že oba posílají Ducha svatého, aby osvěcoval, učil, ospravedlňoval a posvěcoval lidstvo.

Ozval se hlas z nebe: „Tato myšlenková představa je pro nás neudržitelná. Kdo neví, že Bůh Jehova je všudypřítomný ? Ten, kdo to ví a uznává, musí také uznat, že je to On sám, kdo osvěcuje, učí, ospravedlňuje a posvěcuje a že neexistuje žádný zprostředkující Bůh oddělený od Něj tak jako člověk od člověka, a již vůbec ne Bůh oddělený od dvou bohů. Musíte se proto od této původní představy, jež je nesmyslná, oprostit a přijmout tuto představu, jež je správná; pak celou věc jasně spatříte."

Ozval se hlas římských katolíků, kteří stáli u oltáře chrámu: „Co to potom je Duch svatý, o kterém hovoří ve Slovu evangelia a Pavel a o kterém tvrdí tolik učenců z duchovenstva, zejména toho našeho, že je vede ? Kdo z křesťanského světa dnes může popřít Ducha svatého a jeho působení ?”

Jeden z mužů sedících v druhé řadě se obrátil se slovy: „Tvrdíte, že Duch svatý je osoba o sobě a Bůh o sobě; co jiného je však osoba vycházející a plynoucí z nějaké osoby než vycházející a plynoucí působení ? Z jedné osoby nemůže vycházet a plynout druhá, avšak působení může. Co jiného je pak Bůh vycházející a plynoucí z Boha než Božské vycházení a plynutí ? Jeden Bůh nemůže vycházet a plynout z druhého prostřednictvím třetího; může to však Božství z Jednoho Boha.”

Shromáždění se po těchto slovech jednomyslně shodlo na závěru, že Duch svatý není Osoba o sobě, a proto ani Bůh o sobě, ale svaté Božství, které vychází a plyne z jednoho všudypřítomného Boha, jímž je Pán. Andělé u zlatého stolu se Slovem to komentovali:

„Dobře. Nikde ve Starém zákoně nečteme, že by proroci pronášeli Slovo z Ducha svatého, ale z Jehovy; a kde se v Novém zákoně hovoří o Duchu svatém, myslí se tím Božské plynutí, což je Božství, které osvětluje, učí, oživuje, obnovuje a znovuzrozuje.”

Následovala diskuse o Duchu svatém na téma, odkud toto Božství, kterým se myslí Duch svatý, plyne; zda z Otce, nebo z Pána. Zatímco o tom diskutovali, osvítilo je světlo z nebe, díky němuž spatřili, že Božství, kterým se myslí Duch svatý, neplyne z Otce skrze Pána, ale z Pána od Otce, obdobně jako lidská aktivita nevychází z duše skrze tělo, ale z těla od duše. To potvrdil anděl stojící u stolu těmito verši ze Slova:

„Ten, koho poslal Bůh, mluví slova Boží, neboť Bůh mu (Pozn. překl.: Slůvko „mu” v českém ekumenickém překladu schází) udílí svého Ducha v plnosti. Otec miluje Syna a všecko moc dal do jeho rukou.” (J 3,34-35) „I vzejde proutek z pařezu Jišajova. ... Na něm spočine duch Hospodinův, duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly.” (Iz 11,1-2) Že byl do něj vložen Duch Jehovy, a ten byl v něm. (Iz 42,1; 59,19-20; 61,1; L 4,18) „Až přijde Duch svatý, kterého vám pošlu od Otce.” (J 15,26) On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne. Všecko, co má Otec, je mé. Proto jsem řekl, že vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.” (J 16,15-15) „Odejdu-li, pošlu k vám Utěšitele.” (Pozn. překl.: Ekumenický překlad: „přímlovce”.) (J 16,7) Že Utěšitel je Duch svatý. (J 14,26) „Dosud totiž Duch nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven.” (J 7,39) Avšak po oslavení Ježíš na své učedníky dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého.” (J 20, 22) A v knize Zjevení: „Kdo by ... Pane, nevzdal slávu tvému jménu, neboť ty jediný jsi svatý.” (Zj 15,4)

Protože Duch svatý znamená Božské působení Pána z Jeho Božské všudypřítomnosti, řekl učedníkům o Duchu svatém, kterého měl seslat od Otce:

„Nezanechám vás osiřelé. ... Odcházím, a přijdu k vám. ... V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci, vy ve mně a já ve vás.” (J 14, 18, 20, 28)

Krátce před tím, než opustil svět, řekl: „A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.” (Mt 28,20)

Když anděl tyto verše dočetl, pravil: „Z těchto a mnoha dalších míst ve Slovu je zřejmé, že Božství, které se nazývá Duchem svatým, plyne z Pána od Otce.”

Lidé sedící v křeslech odpověděli: „To je Božská pravda.”

Nakonec se usnesli na následujícím: „Z rozpravy vedené na tomto sněmu jsme jasně spatřili,

a proto prohlašujeme za svatou pravdu, že v Pánu Bohu spasiteli Ježíši Kristu spočívá Božská Trojice, tedy ‚Božství od Něj‘, (*Pozn. překl.: Lat. „Divinum a Quo“.*) jež se nazývá Otec, Božské Lidství, jež se nazývá Syn, a Božské působení, jež se nazývá Duch svatý." A společně zvolali: „V Kristu přebývá všechna plnost Božství tělesně." (*Ko 2,9*) (*Pozn. překl.: Kralický překlad.*) „Proto je v církvi jeden Bůh."

Když byl tento velkolepý sněm ukončen, všichni povstali. Anděl - strážce podal z truhly všem lidem v křeslech nádherný šat protkaný tu a tam zlatými nitěmi. Pravitel: „Přijměte tyto svatební šaty."

Všichni pak byli slavnostně doprovazeni do nového křesťanského nebe, se kterým bude spojena Pánova církev na zemi, Nový Jeruzalém.

Pravé křesťanské náboženství 188

(73)

NEBESKÉ SCÉNY ZOBRAZUJÍCÍ SLOVO

Jednoho dne jsem se v duchu toulal různými oblastmi duchovního světa, abych tam pozoroval nebeská zobrazení, která se tam na mnoha místech ukazují. V jenom domě, kde žili andělé, jsem spatřil velké měšce plné peněz; a protože byly otevřeny, vypadalo to, jako by si kdokoliv mohl peníze vzít či je dokonce ukrást. Poblíž však seděli dva mladíci na stráž. Místo, kde měšce ležely, připomínalo žlab ve stáji. Ve vedlejší místnosti jsem spatřil několik skromných dívek a jednu počestnou manželku. Poblíž stály dvě děti a mě bylo řečeno, abych si s nimi nehrál jako s dětmi, ale abych s nimi jednal moudře. Pak se objevila nevěstka a mrtvý kůň.

Když jsem si tyto scény prohlédl, dostalo se mi poučení, že zobrazují přírodní smysl Slova, ve kterém se skrývá duchovní smysl. Velké měšce plné peněz představovaly hojnost pravdivých poznatků. To, že byly otevřeny, avšak zároveň je střežili mladí muži, označovalo, že pravdivé poznatky může z tohoto zdroje obdržet každý - avšak musí být opatrný, aby nespáchal násilí na duchovním smyslu, který obsahuje čisté pravdy. Žlab jako ve stáji představuje duchovní výživu intelektu - takový je význam žlabu, protože kůň, který se z něj živí, představuje intelekt. Skromné dívky ve vedlejší místnosti představují pohnutky k pravdě a úctyhodná manželka spojení dobra a pravdy. Děti představují nevinnost moudrosti, neboť andělé nejvyššího nebe, již vynikají moudrostí, mají díky své nevinosti z dálky vzhled dětí. Nevěstka s mrtvým koněm představovala falšování pravdy, které chápání pravdy ničí, jak je v současné době praktikuje mnoho lidí; nevěstka znamená falšování a mrtvý kůň zcela zničené chápání pravdy.

Pravé křesťanské náboženství 277

(74)

PÍSEMNÝ PROJEV V NEBI

Jednou mi byl z nebe seslán list papíru, na kterém byla napsána hebrejská písmena, avšak
PŘÍBĚHY Z DUCHOVNÍHO SVĚTA 195 www.andele-svetla.cz

způsobem, jakým psali starodávni lidé - linie, které se dnes píší rovně, byly zakřivené s malými vzhůru směřujícími růžky. Andělé, kteří tehdy byli u mě, mi řekli, že chápou plný význam jednotlivých písmen a že je rozlišují zejména podle zakřivení linií a patek písmen. Vysvětlili mi, co písmena znamenají jednotlivě a co ve spojení. Řekli, že písmeno „H“, které bylo přidáno ke jménům Abrama a Sáro, označuje nekonečnost a věčnost. V mé přítomnosti také vysvětlili smysl Slova v *Žalmu* 32,2, a to pouze podle písmen a slabik. Tento smysl je ve stručnosti takový, že Pán je milosrdný i k těm, kdo činí zlo.

Informovali mě, že písmo ve třetím nebi je tvořeno písmeny ohnutými do různých křivek, z nichž každá nese určitý význam. Samohlásky tam představují zvuky, jenž jsou souvztažné s pohnutkami. Nemohou tam však vyslovit samohlásky *i* a *e* a nahrazují je písmeny *y* a *eu*. Také používají samohlásky *a*, *o* a *u*, protože dávají plný zvuk. Žádné souhlásky nevyslovují tvrdě, ale měkce - proto měly některé hebrejské znaky uvnitř znaménka, že se mají vyslovovat měkce. Tvrdý zvuk se prý u některých písmen používá v duchovním nebi, protože tato písmena obsahují pravdu a pravda připouští tvrdost; nepřipouští ji však dobro, ve kterém jsou andělé Pánova nebeského království, tedy třetího nebe. Také mi pověřili, že mají u sebe Slovo psané pomocí zakřivených písmen s růžky a patkami nesoucími význam. To ozřejmilo, co znamenají následující slova Pána: „Nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane.“ (*Mt 5,18*), a také: „Spíše pomine nebe a země, než aby padla jediná čárka Zákona.“ (*L 16,17*).

Pravé křesťanské náboženství 278

(75)

SLOVO DÁVNÝCH LIDÍ

Kdysi před sedmi léty jsem vzpomínal na to, co sepsal Mojžíš podle dvou knih, které se nazývají *Jehovovy boje* a *Výpovědi* (*Nu 21*). Andělé, kteří tehdy byli se mnou, mi řekli, že tyto knihy byly starodávným Slovem - jeho historické části se nazývají *Jehovovy boje* a prorocké části *Výpovědi*. Pravili, že toto Slovo je dodnes uchováno v nebi a užívají je tam starodávni lidé, kteří je vlastnili, když žili ve světě. Tito dávní lidé, kteří toto Slovo v nebi stále používají, pocházeli ze země Kanaán a ze sousedních zemí jako Sýrie, Mezopotámie, Arábie, Kaldea, Asýrie a měst Sidonu, Týru a Ninive. Bohoslužba obyvatel těchto království byla obrazná a obsahovala tedy znalosti souvztažností. Moudrost se v oněch dobách stavěla na této znalosti, jež lidem umožňovala vnitřně vnímat a komunikovat s nebi. Ti, kdo znali souvztažnosti tohoto Slova, se nazývali moudrými a inteligentními a v pozdějších dobách věštcí a mágy.

Protože však ono Slovo bylo plné souvztažností, jež označovaly nebeské a duchovní skutečnosti vzdáleně, mnozí je začali překrucovat, a proto se díky Božské prozřetelnosti Pána postupem času vytratilo a lidem bylo poskytnuto jiné Slovo, které již nebylo psáno v tak vzdálených souvztažnostech. Toto Slovo jim bylo dáno prostřednictvím proroků z dětí Izraele. Jsou v něm zachovány mnohé názvy míst nejen ze země kanaánské, ale i z okolní Asie, a všechny označují určité skutečnosti a stavy církve. Tyto významy však byly přejaty ze starého Slova. Proto bylo Abramovi přikázáno jít do této země a Jákobovým prostřednictvím tam byli uvedeni jeho potomkové.

Bylo mi dovoleno sdělit následující novou informaci týkající se starodávneho Slova, jež se nalézalo v Asii před izraelským Slovem - že se totiž zachovalo u lidu žijícího ve Velkém Tatarsku. Hovořil jsem s anděly a duchy v duchovním světě, kteří odtamtud přišli. Řekli

mi, že již od dávných časů vlastní Slovo a že podle něj konají své bohoslužby. Skládá se z čistých souvztažností. Zmínili se, že obsahuje také *Knihu Jashar*, o které se zmiňuje *Kniha Jozue (Joz 10,12-13)* a *druhá Samuelova (2S 1,17-18)*. (Pozn. překl.: *Ekumenický překlad: Kniha Přímého; kralický překlad: Kniha Upřímného*.) Mají také knihy nazývané *Jehovovy boje a Výpovědi*, o kterých se zmiňuje *Mojžíš (Nu 21,14.15.27-30)*. (Pozn. překl.: *Ekumenický a kralický překlad: Kniha Hospodinových bojů*.) Když jsem v jejich přítomnosti četl slova, která odtud Mojžíš převzal, pátrali, zdali se tam nalézají, a našli je. Z toho mi bylo jasné, že toto starodávné Slovo stále mají. Mezi řečí se zmínili, že uctívají Jehovu, někteří jako neviditelného a jiní jako viditelného Boha.

Také mi řekli, že k sobě nedovolují vstoupit žádným cizincům kromě Číňanů; s Čínou mají mírové vztahy, neboť z jejich země pochází čínský císař. (Pozn. překl.: *Může jít o dynastii Jüan (13.-14. století) pocházející z Mongolska, nebo snad o nečínskou dynastii Mandžu, jež vládla Číně od roku 1644*.) Dodali, že jejich oblast je tak lidnatá, že nevěří, že na celém světě existuje zalidněnější. Důvěryhodnost tomu dodává i skutečnost, že Čína kdysi postavila tak dlouhou zeď na obranu proti jejich vpádu.

Kromě toho mi andělé řekli, že se v tomto Slově nalézají i první kapitoly knihy *Genesis* pojednávající o stvoření, zahradě v Edenu, Adamovi a Evě, jejich synech a potomcích až k potopě, a také o Noemovi a jeho synech; odtamtud je prý opsal Mojžíš.

Anděly a duchy z velkého Tatarska lze spatřit na východní straně jižního kraje. Jsou od ostatních odděleni tím, že žijí na vyvýšeném místě a nedovolují nikomu z křesťanského světa k sobě vstoupit, a pokud k nim přesto někdo vstoupí, zajmou jej a nedovolí mu odejít. Důvodem této izolace je skutečnost, že mají jiné Slovo.

Pravé křesťanské náboženství 279

(76)

PRACOVNÍ TÁBORY SATANŮ A ĎÁBLŮ

Pán mi umožnil pobývat zároveň v duchovním a přírodním světě a hovořit s anděly stejně jako s lidmi, a tak poznávat stavy lidí, kteří po smrti přejdou do tohoto jinak neznámého světa. Hovořil jsem se všemi svými příbuznými a přáteli stejně jako s králi, šlechtici a učiteli, kteří došli svého osudu - a to již po dvacet sedm let. Mohu proto na základě živé zkušenosti popsat stavy lidí po smrti - těch, kdo žili dobře, i těch, kdo žili špatně. Nyní se však zmíním o stavu těch, kdo se utvrdili v nepravdivých naukách ze Slova, a zejména těch, kdo se přiklonili k nauce o ospravedlnění vírou samotnou. Stavy, kterými tito lidé postupně procházejí, jsou následující:

i.) Když zemřou a ožijí v duchu, k čemuž dochází třetího dne po zástavě srdce, zjistí, že jsou ve stejném těle jako dříve ve světě, takže si myslí, že stále žijí ve světě. Není to však již materiální, ale substanciální tělo, jež se jeví materiálním pouze jejich smyslům.

ii.) Po několika dnech zjistí, že jsou ve světě, kde jsou ustavena různá společenství. Tento svět se nazývá duchovním světem a nalézá se uprostřed mezi nebem a peklem. Všechna společenství, kterých je tam nespočet, jsou dokonale uspořádána podle dobrých a zlých přírodních náklonností. Společenství uspořádaná podle dobrých přírodních náklonností komunikují s nebem a společenství uspořádaná podle zlých náklonností pak komunikují s peklem.

iii.) Nově příchozí duch neboli duchovní člověk je uváděn a přemísťován do různých společenství, dobrých i zlých, přičemž je zkoumán, zda a jak reaguje na dobro a pravdu a na zlo a nepravdu.

iv.) Pokud reaguje na dobro a pravdu, je odveden ze zlých společenství a uveden do společenství dobrých. Navštěvuje pak různá dobrá společenství tak dlouho, dokud nenajde to, které odpovídá jeho přírodní náklonnosti. Tam se těší dobru, které s touto náklonností souhlasí, a to tak dlouho, dokud svou přírodní náklonnost neodloží a nepřijme náklonnost duchovní. Tehdy je pozvednut do nebe. To se děje u lidí, kteří ve světě žili život lásky k bližnímu, a proto i život víry: věřili v Pána a vyhýbali se zlům jako hříchům.

v.) Neplatí to však pro ty, kteří se rozumem utvrdili v klamech, zejména prostřednictvím Slova, a tak žili pouze přírodní, a tedy zlý život. Zla totiž doprovázejí klamy a drží se jich. Protože tito lidé nereagují na různá dobra a pravdy, ale jen na zla a nepravdy, jsou odvedeni z dobrých společenství a uvedeni do zlých. Navštěvují nejrůznější z nich, až přijdou do toho, které odpovídá tužbám jejich lásky.

vi.) Jelikož však tito lidé ve světě zevně předstírali dobré pohnutky, i když ve svém nitru neměli nic než pohnutky či chtíce zla, jsou střídavě udržováni v tomto vnějším zdání. Ti, kteří ve světě stáli v čele různých společností, jsou tu a tam jmenováni do jejich čela i ve světě duchů - buď do čela celého společenství, nebo jeho části podle toho, jak velký úřad ve svém minulém životě zastávali. Protože však nemilují pravdu ani spravedlnost a nemohou být ani osvíceni tak, aby poznali, co je pravdivé a spravedlivé, jsou po několika dnech odvoláni. Viděl jsem, jak takoví lidé přecházeli z jednoho společenství do druhého a v každém se jim dostalo úřední autority, ale ta jim byla vždy po krátké době odebrána.

vii.) Když jsou takto opakovaně odmítáni, někteří si z únavy již nepřejí usilovat o žádný další úřad a jiní se o to neodvážejí ze strachu o ztrátu své pověsti. Stáhnou se proto a sedí smutně v ústraní. Potom jsou odvedeni do pustiny s postavenými chatrčemi, z nichž si některé zaberou. Je jim nabídnuta práce, kterou vykonávají za jídlo. Pokud nepracují, žádné jídlo nedostanou a mají hlad, a tak je k práci přinutí nezbytnost. Jídlo je tam podobné jako v našem světě, avšak má duchovní původ a poskytuje je z nebe Pán všem podle užitků, které vykonávají. Ti, kteří nic nedělají, nedostanou žádné, protože jsou neužiteční.

viii.) Po krátkém čase je práce unaví a opustí své chatrče. Pokud byli kněžími, pocítí touhu stavět. Okamžitě se objeví hromady tesaných kamenů, cihel, trámů a desek a kupy rákosu a sítiny, jílu, vápna a asfaltu. Když to spatří, vzplanou vášnivou touhou budovat. Začnou tedy stavět dům, a to tak, že jednou vezmou kámen, jindy kus dřeva, pak rákos nebo hlínu, a pokládají jedno na druhé bez ladu a skladu. V jejich očích je však všechno řádně uspořádáno. Avšak co za den postaví, to za noc spadne; a tak příští den posbírají ze zříceniny spadlý materiál a pustí se do stavby znovu. To pokračuje tak dlouho, až se tím unaví. Vše je výsledkem souvztažností: hromadili totiž texty ze Slova, aby tím dokázali nepravdy ve věcech víry, a jejich nepravdy nemohly vybudovat církve o nic lépe.

ix.) Potom z únavy odejdou a osamoceně a nečinně sedí. A protože se z nebe, jak bylo výše řečeno, nedostane obživy nikomu nečinnému, začnou mít hlad. Brzy nemohou myslet na nic jiného než jak získat jídlo a nasytit se. Zatímco jsou v tomto stavu, přicházejí k nim různí lidé a oni žebrají o almužnu. Příchozí však odpoví: „Proč tady tak nečinně sedíte? Pojděte k nám domů, a my vám dáme práci a nakrmíme vás.“ Radostně tedy vstanou a jdou s nimi do jejich domů, a každému je přidělena práce, za kterou dostane jídlo. Protože však ti, kteří se utvrdili v nepravdách víry, nedokážou vykonávat nic dobrého a užitečného, ale jen věci neužitečné a zlé, a nedokážou pracovat věrně, ale jen lživě a neochotně, nechávají svou práci být a starají se jen o návštěvy, rozhovory, procházky a spánek. A protože je jejich páni nemohou žádným způsobem k práci přimět, jsou propuštěni jako budižkničmové.

x.) Po propuštění se jim otevrou oči a oni spatří cestu vedoucí k jedné jeskyni. Když k ní přijdou, otevrou se dveře; oni vstoupí a zeptají se, zda tam mají nějaké jídlo. Když jim odpoví, že ano, požádají, aby tam mohli zůstat. Je jim to dovoleno a když jsou přijati dovnitř, dveře se za nimi zavřou. Pak za nimi přijde dozorce jeskyně a řekne jim: „Z této jeskyně již nesmíte vycházet. Tady vidíte své spoléčníky: všichni pracují a podle své práce dostávají z nebe jídlo. Říkám vám to, abyste věděli, jak to tu chodí.“ Jejich spoléčníci jim ještě řeknou: „Náš dozorce ví, na jakou práci se kdo hodí, a každému ji denně přiděluje. Ve dnech, kdy budeš pracovat, dostaneš jídlo, a když pracovat nebudeš, nedostaneš ani jídlo, ani šaty. Pokud někdo někomu ublíží, je hozen do rohu jeskyně na prachové lože odsouzení, kde je trýzněn tak dlouho, dokud na něm dozorce nespátří známky lítosti. Tehdy ho propustí a přikáže mu pokračovat v práci.“

xi.) Řeknou mu také, že po práci je každému dovoleno procházet se, hovořit s druhými a pak jít spát. Potom je zaveden hlouběji do jeskyně, kde žijí nevěstky. Každému je dovoleno vybrat si jednu pro sebe a nazvat ji svou ženou, avšak pod trestem je zakázáno promiskuitní smilstvo.

Z takovýchto jeskyní, jež nejsou ničím jiným než věčnými pracovními tábory, sestává peklo. Bylo mi dovoleno do některých z nich vstoupit a prohlédnout si je, abych o nich mohl podat zprávu. Viděl jsem, že všichni tam jsou nízkého postavení; ani jeden z nich nevěděl, kým byl a jaké měl povolání ve světě. Anděl, který byl se mnou, mi řekl o jednotlivých lidech, že ten byl ve světě sluhou, ten vojákem a ten generálem; ten byl knězem, ten urozeného původu a ten boháčem. Přesto nevědí, že byli něčím jiným než nyní, sluhy a družnými spoléčníky. Vnitřně se totiž podobali, přestože se lišili zevně, a v duchovním světě se všichni sdružují podle svého nitra.

Pekla se obecně skládají právě z takových jeskyní a pracovních táborů; avšak ty, kde žijí satani, se liší od těch, kde žijí ďáblové. Satany se nazývají ti, kdo žili v nepravdách, a z nich ve zlech; ďábly se nazývají ti, kdo žili ve zlech, a z nich v nepravdách. Satani jsou ve světle nebe sinálí jako mrtvoly a někteří černí jako mumie; ďáblové se však ve světle nebe jeví temně žhnoucí a někteří černí jako uhel. Co do tváře a postavy jsou všichni nestvůrní. Ve svém vlastním světle, což je světlo hořícího uhlí, však nevypadají jako nestvůry, ale jako lidé. To jim bylo umožněno, aby se mohli sdružovat.

Pravé křesťanské náboženství 281

(77)

O VROZENÝCH PŘEDSTAVÁCH

Jednoho rána jsem se probudil ještě za úsvitu a spatřil jsem před očima různé přeludy. Později ráno jsem uviděl bludná světla tvořící různé tvary - některá byla jako popsané listy papíru, tolikrát překládané, až vypadaly jako létavice, které padaly vzduchem a uhasínaly. Jiná vypadala jako otevřené knihy, z nichž některé svítily jako malé měsíce a jiné hořely jako svíce. Byly mezi nimi knihy, které se vznášely vysoko do vzduchu a ve výšce mizely; jiné se snesly na zem a tam se rozpadly v prach.

Hádal jsem, že za těmito vzdušnými úkazy stojí lidé, kteří se hádají o imaginární záležitosti, kterým přikládají velkou váhu. V duchovním světě totiž takovéto atmosférické jevy vznikají z úvah lidí stojících pod nimi.

Po chvíli mi byl otevřen duchovní zrak a já spatřil velkou skupinu duchů, kteří měli hlavy ověncené vavřínovými věnci a těla oděná v šatech s květinami. Bylo to znamení, že jde o duchy, kteří byli v přírodním světě proslulí svou učeností. Byl jsem v duchu, a tak jsem přistoupil bliž a přidal se ke shromáždění. Uslyšel jsem, jak ostře a vášnivě debatují o vrozených představách - o otázce, zda jsou lidem vrozeny již od narození tak jako zvířatům.

Ti, kteří to popírali, se odtáhli od těch, kdo se k tomuto názoru přikláněli, až nakonec stáli proti sobě jako dvě armády připravené bojovat meči. Protože však neměli meče, bojovali ostrými slovy.

Vtom se doprostřed postavil andělský duch a hlasitě zvolal: „Z dálky jsem uslyšel, že vedete vášnivou diskusi o vrozených představách a o otázce, zda jsou lidem vrozeny tak jako zvířatům. Povím vám, jak to je - lidé nemají žádné vrozené představy a zvířata nemají vůbec žádné představy. Takže vaše hádka je o ničem, nebo - jak se říká - o kozí vlně či o vousech této doby. *(Pozn. překl.: Dnes již neznámé rčení pro něco, co neexistuje.)*

To všechny rozlítlo, takže zvolali: „Vyhodte ho ven; mluví proti zdravému rozumu !”

Když se ho však pokusili vyhodit, zjistili, že je obklopen nebeským světlem, kterým nemohli nijak proniknout - byl to totiž andělský duch. Stáhli se proto a drželi se od něj trochu dál. Když se světlo utlumilo, řekl jim:

„Proč jste se tak rozlítli? Poslechněte si mě napřed a zvažte argumenty, které vám předložím, a vytvořte si z nich svůj vlastní úsudek. Předpovídám, že ti soudní z vás budou souhlasit a uhasí bouři, která se rozpoutala ve vašich myslích.”

„Mluv tedy a my si tě vyslechneme,” odpověděli stále ještě s nevolí v hlase.

„Věříte tomu, že šelmy mají vrozené představy,” začal anděl. „To jste vyvodili z faktu, že se zdá, jako by jejich činy vycházely z myšlení; ony však přesto nemyslí - a o představách má smysl hovořit pouze ve spojitosti s myšlením. Kromě toho známkou myšlení je, že člověk jedná tím či oním způsobem za určitým účelem. Zvažte proto, zda pavouk, který tak dokonale spřádá svou pavučinu, ve své malinké hlavičce uvažuje: ‚Natáhnu vlákna tímto směrem a spojím je příčnými vlákny, aby má pavučina odolala náporu vzduchu. A na místě, kde se vnitřní konce vláken scházejí, si učiním sídlo - ucítím tam, když se kdokoliv mé pavučiny dotkne, a okamžitě vyběhnu na místo, kde se tak stalo. Když se do pavučiny dostane moucha, zamotá se do ní, a já za ní hned vyběhnu a pevně ji svážu, a tak mi poslouží za potravu.’ Nebo říká si snad ve své malinké hlavičce včela: ‚Poletím ven. Vím, kde jsou rozkvetlé květy. Z jedněch získám vosk a z druhých vysaji med. Z vosku postavím stěnu k sobě přiléhajících buněk a nechám tam uličky, aby mé společnice mohly volně vcházet a vycházet. Pak v buňkách uskladníme velké množství medu, aby nám vydržel přes nadcházející zimu a abychom nezemřely.’ I v mnoha dalších pozoruhodných detailech včely nejen soupeří se sociálním a ekonomickým uspořádáním lidí, ale dokonce je převyšují.

Dále, myslí si třeba ve své malinké hlavičce sršeň: ‚Postavím si se svými společníky malý domeček z tenkého papíru, jehož stěny uvnitř stočíme do jakéhosi labyrintu. Uprostřed postavíme něco jako náměstí a vybavíme je cestou dovnitř a cestou ven, avšak tak šikovně, že žádné jiné stvoření kromě našeho vlastního druhu nebude schopno nalézt cestu dovnitř, kde se scházíme.’ Nebo myslí si snad ve své malinké hlavičce bourec morušový, zatímco je ještě housenkou: ‚Nyní nastal čas, abych se připravila na spřádání hedvábí, abych, až bude spředené, mohla vylétnout a ve vzduchu, kam jsem předtím nemohla, si hrála se svými druhy a zajistila pro sebe potomstvo?’ Nebo myslí tímto způsobem jiné housenky, když se plazí po zdech a mění se na nymfy, kukly a nakonec v motýly? Má hmyz nějakou představu o tom,

že se setká s jiným hmyzem na jednom a ne jiném místě ? S velkými zvířaty je to stejné jako s těmito malinkými. Například s ptáky a veškerými opeřenými tvory, když se páří, budují svá hnízda, kladou tam vejce, sedí na nich, vyvádějí mláďata, obstarávají pro ně jídlo a pečují o ně, dokud se nenaučí létat, a pak je vyvádějí z hnízda, jako by to nebyli jejich vlastní potomci, kromě nespočtu dalších věcí. Stejně je to i se suchozemskými zvířaty, hady a rybami. Je snad mezi vámi někdo, kdo by z toho, co jsem řekl, neuznal, že jejich spontánní jednání není výsledkem nějakého myšlenkového procesu, což je jediná souvislost, v níž můžeme hovořit o představách ? Omyl, že zvířata mají své představy, vznikl pouze z přesvědčení, že zvířata myslí stejně jako lidé a že jediný rozdíl mezi nimi spočívá ve schopnosti mluvit."

Andělský duch se pak rozhlédl kolem a spatřil, že jsou stále ještě na pochybách, zda zvířata myslí nebo ne. Pokračoval proto:

„Vnímám, že podobnost chování zvířat a lidí způsobila, že se stále držíte oné neskutečné představy, že zvířata myslí. Řeknu vám proto, co je zdrojem jejich jednání. Každé zvíře, každý pták, každá ryba, obojživelník a hmyz mají svou vlastní přírodní, smyslovou a tělesnou lásku, která přebývá v jejich hlavách a v jejich mozcích. Skrze jejich mozky vniká duchovní svět bezprostředně do jejich tělesných smyslů a jejich prostřednictvím určuje jejich chování; proto mají tělesné smysly mnohem vytříbenější než lidé. Tento vliv z duchovního světa se nazývá instinkt - a nazývá se tak proto, že existuje bez prostřednictví myšlení. Existují také sekundární instinkty vznikající na základě návyku. Láska zvířat, prostřednictvím které se zvířata vlivem duchovního světa rozhodují k činům, je však pouze láskou k výživě a množení, a nikoliv k poznání, inteligenci a moudrosti, kterými se postupně vyvíjí láska u lidí."

Skutečnost, že člověk nemá žádné vrozené představy, je zřejmá z toho, že člověk nemá žádné vrozené myšlení; a kde není myšlení, tam nejsou ani žádné představy, protože myšlení a představy na sobě vzájemně závisejí. To vidíme na novorozenech nemluvňatech, která nedokážou nic než sát a dýchat. Jejich schopnost sát mléko jim však není vrozená, ale je důsledkem nepřetržitého sání v děloze matky; a jejich schopnost dýchat je výsledkem toho, že žijí, protože jde o univerzální princip života. Dokonce i jejich tělesné smysly jsou nanejvýš zastřené a probouzejí se teprve krok za krokem kontaktem s předměty. Obdobně se cvičením učí pohybovat. Postupně se také učí mluvit; zvuk jejich hlasu nejprve neobsahuje žádné představy a v jejich fantazii povstává pouze něco mlhavého; ta se postupně vyjasňuje a rodí se nejasná představivost a z ní myšlení. Jak se tento stav vyvíjí, tvoří se zároveň představy, které - jak jsem již řekl - jsou zajedno s myšlením; a myšlení se nerozvíjí jinak než učením. Tak se u lidí rodí představy, které vpravdě nejsou vrozené, ale stvořené, a z nich plyne řeč a jednání.

Skutečnost, že člověk nemá vrozené žádné jiné schopnosti než schopnost poznávat, chápat a být moudrým a sklon milovat nejen tyto věci, ale také bližního a Boha, ukazuje zkušenost zaznamenaná výše (č. 48) a také některé následující.

Rozhlédl jsem se, a spatřil Leibnize a Wolffa, (*Pozn. překl.: Leibniz (1746-1716) a Wolff (1679-1754), známí němečtí filozofové.*) jak pozorně naslouchají argumentům andělského ducha. Leibniz pak přistoupil blíž a vyjádřil svůj souhlas, zatímco Wolff odešel ve stavu, kdy zároveň souhlasil i nesouhlasil. Nevynikal totiž takovou vnitřní soudností jako Leibniz.

Pravé křesťanské náboženství 335

JAK UMÍRÁ VÍRA BEZ LÁSKY

Jednou mě oslovil jistý anděl: „Chceš-li pochopit, co to je víra, co láska k lidem a jak se liší víra oddělená od této lásky od víry s touto láskou spojené, názorně ti to ukážu.“

„Ukaž mi to,“ řekl jsem.

„Místo víry a lásky k bližnímu myslí na světlo a teplo, a uvidíš to. Víra je ve své podstatě pravda, která se stala součástí moudrosti, a láska k bližnímu je ve své podstatě pohnutkou lásky. Pravda moudrosti je v nebi světlem a cit lásky je tam teplem. Světlo a teplo, kterým se těší andělé, nejsou v podstatě nic jiného. Z toho můžeš jasně vidět, co to je víra oddělená od lásky k druhým, a co je víra spojená s touto láskou. Víra oddělená od této lásky je jako světlo v zimě, a víra spojená s touto láskou je jako světlo na jaře. Zimní světlo, což je světlo oddělené od tepla a spojené pouze se zimou, zbavuje stromy listů, zabíjí trávu a způsobuje, že země tvrdne a vody zamrzají. Avšak jarní světlo, což je světlo spojené s teplem, oživuje strom nejprve v listech, pak v květech a nakonec v plodech; otevírá a změkčuje zemi, aby mohla plodit trávu, byliny, květiny a křoviny, a rozpouští ledy, aby z pramenů mohla vytékat voda.

Úplně stejné to je s vírou a láskou k bližnímu. Když je víra od této lásky oddělena, vše umrtvuje, a když je s touto láskou spojena, vše oživuje. Toto oživování a umrtvování můžeme v našem duchovním světě pozorovat, protože víra je zde světlem a láska k bližnímu je zde teplem. Kde je víra s účinnou láskou spojena, tam se nacházejí rajske zahrady, záhony květů a keřů, jejichž přirozený půvab odpovídá tomuto spojení. Kde je však víra od účinné lásky oddělená, tam neroste ani tráva, a kde se nějaká zeleň přece jen najde, jsou to jen křoviny a trní.

Nedaleko od nás stálo několik kněží, kteří podle slov anděla lidi obhajují, posvěcují je vírou samotnou a zprostředkovávají lidem tajemství. Zopakovali jsme kněžím andělova slova a zdůvodnili jim je tak, aby je přesvědčila. Když jsme se jich pak ale zeptali, zda to byla pravda, odvrátili se od nás a řekli: „Nic jsme neslyšeli.“

„Tak tedy poslouchajte!“ volali jsme na ně.

Zakryli si však oběma rukama uši a zvolali: „Nic nechceme slyšet!“

Pak jsem mluvil s andělem o víře samotné a řekl jsem mu, že mi bylo dovoleno živou zkušeností poznat, že tato víra je jako zimní světlo. Vyprávěl jsem mu, jak kolem mě po několik let procházeli duchové s různou vírou. Kdykoliv kolem mě prošli ti, kdo rozdělili víru a lásku, mé nohy a postupně bedra a hrud' zachvátil takový chlad, až jsem se domníval, že ze mě brzy vyprchá veškerá tělesná vitalita. K tomu by opravdu došlo, kdyby Pán tyto duchy neodehnal a neosvobodil mě.

Zdálo se mi zajímavé, že tito duchové sami necítí žádný chlad, jak přiznali. Přirovnal jsem je proto k rybám pod ledem, které také necítí žádnou zimu, neboť jejich život, a tedy i jejich charakter jsou v podstatě chladné. Pochopil jsem pak, že tento chlad se šíří z klamného světla jejich víry - podobně jako studené bludné světlo, které cestovatelé často vidí povstávat z bažinatých a šířitých míst uprostřed zimy, když zajde slunce. Takové duchy lze také přirovnat k ledovcům, když se utrhnou ze svých míst v severských krajinách a odplaví se na oceán. Slyšel jsem z vyprávění, že když se k nim přiblíží nějaká loď, všichni na palubě se začnou třást zimou. Skupiny takových lidí, kteří oddělili víru od lásky k lidem, mohou být

proto přirovnány k těmto ledovcům - a chcete-li, mohou tak být i nazvány.

Ze Slova je dobře známo, že víra bez lásky k lidem je mrtvá; vysvětlím však, proč umírá. Umírá zimou, která zabíjí víru jako ptáka za kruté zimy. Nejprve mu odumírá zrak a zároveň ztrácí schopnost létat. Nakonec mu ustává dýchání a padá z větve střemhlav do svého sněžného hrobu.

Pravé křesťanské náboženství 285

(79)

CO JE TO LÁSKA A MOUDROST

Jednou ráno při probuzení jsem spatřil dva anděly sestupující z nebe, jednoho z jižního a druhého z východního. Oba seděli v kočárech, do kterých byli zapřažení bílí koně. Kočár, ve kterém se vezl anděl z jižního nebe, zářil jako stříbrný; kočár, ve kterém jel anděl z východního nebe, zářil jako zlatý. Otěže, které drželi v rukou, se třpytily jakoby plamenným světlem úsvitu. Tak se mi tito andělé jeví z dálky; když se však přiblížili, již jsem je neviděl v kočárech, ale v jejich andělské podobě, která je podobou člověka. Ten, který přišel z východního nebe, byl oblečen v oslnivý purpurový šat, zatímco anděl z jižního nebe v šat hyacintové barvy. Když sestoupili do nižší země pod nebem, rozběhli se k sobě, jako by závodili, kdo bude první, a vzájemně se objali a políbili.

Bylo mi řečeno, že tito andělé byli za života ve světě spojeni vnitřním přátelstvím, ale nyní jeden žije ve východním nebi a druhý v jižním. Ve východním nebi žijí ti, kteří milují láskou od Pána, avšak v jižním nebi ti, kteří mají od Pána moudrost. Když spolu chvíli hovořili o nádherách ve svých nebiích, přešli na téma, zda je nebe ve své podstatě láskou, nebo moudrostí. Ihned se shodli na tom, že jedna závisí na druhé, avšak diskutovali o tom, která z nich je zdrojem té druhé.

Anděl z nebe moudrosti se zeptal: „Co je to láska?“ Druhý odpověděl, že láska vyzařující z Pána jako ze Slunce je životním teplem andělů a lidí, a je proto esencí jejich životů. Z této lásky pocházejí citová hnutí a z nich vznikají vjemy, a tedy i myšlenky.

„Z toho plyne závěr, že moudrost je ve svém zdroji láskou; myšlenka je tedy ve svém zdroji hnutím této lásky. Zkoumáním těchto pohnutek popořádku lze spatřit, že myšlenka není nic než forma, které nabývá citová pohnutka. Tento fakt není znám, protože myšlenky jsou vystaveny světlu, zatímco city teple, takže lidé uvažují nad myšlenkami, ale ne nad city. Že myšlenka je forma, kterou přijala citová pohnutka nějakého člověka, lze ilustrovat na příkladu řeči, která není nic než forma zvuku; podobnost spočívá i v tom, že zvuk je souvztažný s citem a řeč s myšlenkou, takže cit vytváří zvuk a myšlenka jej formuluje do slov. To objasňuje i následující úvaha: odejmeme-li řeči zvuk, co z ní zbude? Obdobně odejmeme-li pohnutku z myšlenky - co zbude z myšlenky? Z toho je jasné, že láska je vším v moudrosti, a že tedy podstatou nebes je láska a jejich trváním je moudrost; neboli, což je totéž, že nebesa povstala z Božské lásky a trvají z Božské lásky prostřednictvím Božské moudrosti; proto, jak již bylo řečeno, jedno závisí na druhém.“

Byl u mě tehdy jeden duch, který nedávno přišel do duchovního světa. Když si to vyslechl, zeptal se, zda je to stejné i s láskou k bližnímu a s vírou, protože láska k bližnímu je citem a víra je myšlenkou. Anděl odpověděl:

„Je to naprosto stejné. Víra není nic jiného než forma lásky k bližnímu, tak jako je řeč forma zvuku. Víra se navíc utváří z lásky k bližnímu tak jako řeč ze zvuku. My v nebi víme, jakým způsobem se takto utváří, avšak nemám čas, abych to zde vysvětloval.“

Dodal ještě: „Vírou mám na mysli víru duchovní, jejíž život a duch přicházejí pouze od Pána prostřednictvím lásky k lidem, neboť láska k lidem je duchovní, a skrze ni i víra. Víra bez lásky k lidem je pouze přírodní, tudíž mrtvá; je totiž spojena pouze s přírodními pohnutkami, které jsou jen žádostmi.“

Anděl hovořil o těchto věcech duchovně a duchovní jazyk obsahuje tisíce věcí, které přírodní řeč nemůže vyjádřit - a co je pozoruhodné, které nemohou obsáhnout ani představy přírodního myšlení. Když andělé domluvili, vydali se na odchod; a jak se vzdalovali každý ke svému nebi, objevily se nad jejich hlavami hvězdy. Z dálky jsem je spatřil opět v kočárech.

Pravé křesťanské náboženství 386

(80)

CHRÁM MOUDROSTI

Když mi dva andělé zmizeli z očí, spatřil jsem po pravé straně zahradu, ve které rostly olivovníky, fíkovníky, vavříny a palmy, uspořádané podle svých souvztažností. Pohlédl jsem tam a spatřil, jak se mezi stromy procházejí a rozmlouvají spolu andělé a duchové. Jeden z andělských duchů ke mně pohlédl. (Andělskými duchy se nazývají duchové, kteří jsou v duchovním světě připravováni na nebe.) Vyšel ze zahrady, přistoupil ke mně a řekl: „Pojď se mnou do naší rajske zahrady, uslyšíš a uvidíš tam úžasné věci.“

Šel jsem tedy s ním, a on mi vyprávěl: „Všichni ti, které tady vidíš,“ (byla jich tam spousta) „milují pravdu, a jsou proto ve světle moudrosti. Máme tu také palác, který nazýváme Chrámem moudrosti. Nevidí jej však nikdo z těch, kdo si o sobě myslí, že je velice moudrý, ještě méně ten, kdo se považuje za dostatečně moudrého, a ještě méně ten, kdo věří, že je moudrý díky sobě. Takoví lidé totiž nemají lásku k ryzí moudrosti, která by jim umožňovala přijímat světlo nebe. Ryzí moudrost znamená, že člověk ze světla nebe vidí, že to, co zná, chápe a v čem je moudrý je ve srovnání s tím, co neví, nechápe a v čem není moudrý, je tak zanedbatelné jako kapka v moři, a proto téměř jako nic. Chrám moudrosti vidí v této rajske zahradě všichni, kdo vnímají a vnitřním zrakem vidí, a proto i uznávají, že jejich moudrost je relativně tak nicotná. Vidí jej totiž díky vnitřnímu světlu v mysli, a ne díky světlu vnějšímu.“

Protože jsem na to často myslel a protože mě nejprve poznatky, potom vnímání a nakonec vnitřní světlo dovedly k uznání, že lidská moudrost je takto nepatrná, bylo mi umožněno onen chrám spatřit. Byl úžasný. Stál vysoko nad zemí, čtyřhranný s křišťálovými stěnami a elegantně klenutou střechou z průzračného jaspisu, se základy z různých druhů drahokamů. Do chrámu se vstupovalo schodištěm z leštěného alabastru, po jehož stranách stály sochy lvů a lvíčat.

Zeptal jsem se, jestli mohu vstoupit dovnitř. Obdržel jsem odpověď, že mohu. Vystoupil jsem tedy po schodech a když jsem vstoupil dovnitř, spatřil jsem jakési cheruby poletující pod střechou, kteří však brzy zase zmizeli. Podlaha, po které jsme kráčeli, byla cedrová, a celý chrám byl díky průzračnosti zdí a střechy postaven k podobě světla.

Andělský duch vstoupil se mnou; vyprávěl jsem mu tedy, co jsem slyšel od dvou andělů o lásce a moudrosti a o lásce k lidem a víře.

„Nemluvili také o tom třetím ?“ zeptal se.

„O čem třetím ?“ nerozuměl jsem.

„O dobru užitečnosti. Láska ani moudrost nejsou bez dobra užitečnosti ničím - jsou to pouhé mentální abstrakce, které se uskuteční teprve v něčem užitečném. Láska, moudrost a užitečnost totiž tvoří nerozdělitelnou trojici. Pokud se rozdělí, všechny části se zničí. Láska bez moudrosti není nic, ale v moudrosti nabývá formu; a cíl, pro který se formuje, je užitek. Když se proto láska realizuje skrze moudrost v užitku, je skutečná, neboť skutečně existuje. Je to přesně jako vztah konečného účelu, příčiny a účinku: konečný účel není ničím, není-li realizován skrze příčinu v účinku. Pokud se jedna věc z této trojice odstraní, vše se zmaří a rozpadne v nic.

Stejně to je s láskou k lidem, vírou a činy. Láska k lidem bez víry není ničím, stejně jako víra bez lásky k lidem nebo láska k lidem s vírou, ale bez činů: pouze v činech jsou něčím, a jejich podstata je dána užitečností těchto činů. Stejně to je s pohnutkami, myšlením a prací; nebo s vůlí, intelektem a jednáním. Vůle bez intelektu je jako oči bez zraku, a obojí bez jednání je jako mysl bez těla. Tuto pravdu může každý zde v chrámu jasně nazřít, protože světlo, ve kterém zde stojíme, osvětluje nitra myslí.

I geometrie učí, že nic není kompletní a dokonalé, nenachází-li se to v trojici. Přímka není ničím, nestane-li se plochou, a plocha není ničím, nestane-li se tělesem; jedno proto musí být vedeno do druhého, aby získalo svou existenci, a obojí společně pak existuje ve třetím.

Obdobně jako v tomto příkladě to platí i pro každou stvořenou věc vše dosahuje svého účelu v něčem třetím. Proto také číslo tři znamená ve Slovu dokončenost a úplnost. A protože je to tak, nemohu se ubránit úžasu nad tím, že někteří vyznávají víru samotnou, jiní účinnou lásku samotnou, a zase jiní samotné činy, přestože jedno bez druhého nebo jedno s druhým, ale bez třetího není ničím."

„Může mít člověk lásku k druhým a víru, a přesto nic nekonat ? Nebo může mít něco rád a přemýšlet o tom, a přesto pro to nic nedělat ?“ zeptal jsem se.

„To není možné jinak než v představách, a ty se uskutečnit nemohou," odpověděl anděl. „Takový člověk bude o danou věc neustále usilovat a bude ji chtít uskutečnit. Chtění či úsilí pak je ve své podstatě činem, neboť je neustálým impulsem k jednání a když se navenek uskuteční, stává se skutkem. Proto každý, kdo je moudrý, přijímá úsilí a vůli jako vnitřní skutek, neboť tak je přijímá i Bůh, naprosto stejně, jako by to byl vnější skutek - pokud od něj člověk neupustí, když nastane příležitost."

Pravé křesťanské náboženství 387

(81)

STOUPENCI DRAKA OBLÉHAJÍCÍ MĚSTO

Hovořil jsem s několika z těch, kteří jsou v knize *Zjevení* nazváni „drakem". Jeden z nich mi řekl: „Pojď se mnou, ukážu ti radost našich očí a srdcí."

Vedl mě pochmurným lesem na vrchol kopce, ze kterého jsem měl výhled na to, co bylo potěšením stoupenců draka. Spatřil jsem kruhové jeviště obklopené lavicemi stupňovitě seřazenými v kruzích. Na lavicích seděli diváci. Ti, kdo seděli nejnižší, se mi z dálky jevíli jako satyrové a priapové. *(Pozn. překl.: Priapus, římský bůh vilnosti.)* Někteří měli intimní části těla zakryté rouškami, ale jiní byli zcela nazí. Na lavicích nad nimi seděli smilníci a prostitutky, jak mi prozrazovala jejich gesta.

Pak mi drak řekl: „Nyní spatříš naši zábavu.“

Uviděl jsem, jak byla do arény vpuštěna telata, berani, ovce, kůzlata a jehňata. Když byli uvnitř, brána se otevřela znovu a dovnitř se vyřítili mladí lvi, panter, tygři a vlci. Ti zuřivě napadli dobytek, roztrhali jej na kusy a tak jej pozabíjeli. Po této krvavé řezi satyrové posypali místa vraždění pískem.

„To je naše zábava, která těší naše duše,“ poznamenal drak.

„Jdi pryč, démone ! Za chvíli uvidíš, jak se tento amfiteátr změní v jezero ohně a síry !“

Jen se tomu zasmál a odešel. Přemýšlel jsem pak, proč Pán takové věci dopouští. V srdci jsem pak uslyšel odpověď, že tyto věci jsou dovoleny jen tak dlouho, dokud přebývají ve světě duchů; až jejich čas v tomto světě vyprší, změní se takové divadelní výjevy v hrůzy pekla.

Všechny tyto jevy vyvolávali lidé draka svou fantazií: nebyli tam proto žádní berani, telata, ovce, kůzlata ani jehňata, ale jejich působením se tak jevíly ryzí dobra a pravdy církve, které nenáviděli. Lvi, panter, tygři a vlci odráželi podobu žádostí těch, kdo se jevíli jako satyři a priapové. Ti, kteří neměli zakryté intimní části těla, věřili, že se zla neobjeví před Božími zraky, zatímco ti s rouškami sice připouštěli, že se objeví, ale domnívali se, že pokud mají víru, neztratí je. Smilníci a nevěstky byli ti, kdo falšovali pravdy Slova, neboť smilstvo znamená falšování pravdy. V duchovním světě se z dálky vše jeví podle své souvztažnosti, a když to nabude konkrétní podoby, nazývá se to zobrazením duchovní skutečnosti pomocí předmětů, jaké se nacházejí v přírodním světě.

Pak jsem je spatřil vycházet z lesa - draka ve středu satyrů a priapů spolu s vozataji a markytánci, což byli smilníci a nevěstky. Jejich zástup se cestou rozrůstal a pak jsem uslyšel, o čem se baví. Viděli prý na louce stádo ovcí s jehňaty - což je znamením, že nedaleko od nich leží jedno z jeruzalémských měst, kde lidé kladou na první místo lásku k bližnímu.

„Pojďme toto město přepadnout, vyhnat jeho obyvatele a vyplenit jejich statky,“ zvolali.

Dorazili k městu, ale tam spatřili, že kolem něj stojí zeď, kterou stráží andělé.

„Dobudeme je Istí,“ řekli si. „Pošleme tam někoho, kdo dovede líbivě mluvit a dokáže udělat z černého bílé a z bílého černé a zabarvit všechno, jak potřebuje.“

Našli pak jednoho, který se vyznal v metafyzice a dokázal měnit ideje věcí na pouhé termíny a skrývat skutečnost za použité formulace, a pak odlétat jako jestřáb s kořistí pod křídly. Byl poučen, co má obyvatelům města říct - že jsou jejich souvěrci a že si přejí být vpuštěni dovnitř.

Odešel k bráně a zaklepal. Když se brána otevřela, oznámil, že si přeje hovořit s nejmoudřejším mužem ve městě. Vstoupil dovnitř a byl uveden k jistému člověku, kterého oslovil:

„Mí bratři stojí za městem a prosí, aby byli vpuštěni dovnitř. Jsou to vaši souvěrci - pro vás i pro nás jsou víra a láska k lidem dva základní principy náboženství. Jediným rozdílem je, že podle vás je láska na prvním místě a z ní se utváří víra, zatímco my říkáme, že prvotní je víra a z ní se utváří láska. Záleží na tom, jestli nazýváme to či ono prvotním, když shodně věříme v obojí ?”

Moudrý představitel města odpověděl: „Nehovořme o této věci o samotě, ale v přítomnosti ostatních, kteří budou rozhodčí a soudci - jinak se závěru nedobereme.”

Brzy se shromáždili lidé, kterým stoupenec draka zopakoval svá slova. Moudrý muž města pak odpověděl: „Řekl jsi, že je jedno, zda je prvotní věcí církve láska k lidem nebo víra, pokud se shodneme na tom, že obojí tvoří církev a její náboženství. Mezi láskou k lidem a vírou je však rozdíl jako mezi prvotním a následným, příčinou a účinkem, základním a pomocným nebo jako mezi podstatným a formálním. Používám tyto termíny, neboť jsem si všiml, že se vyznáš v umění metafyziky, v umění, které nazýváme líbivými řečmi a které někteří nazývají zařikáváním. Opusťme však tyto termíny. Rozdíl je jako mezi tím, co je nahoře, a tím, co je dole; nebo - chceš-li tomu věřit - jako mezi myslimi těch, kdo žijí ve vyšších oblastech tohoto světa, a myslimi těch, kdo zde žijí ve spodních oblastech. Prvotní totiž tvoří hlavu a hrud, a z toho se tvoří nohy a paty. Dohodněme se však nejprve na tom, co to je láska k bližnímu a co to je víra. Láska k bližnímu je pohnutka činit bližnímu dobro z lásky, a to pro Boha, spasení a věčný život; víra je myšlení z důvěry v Boha, ve spasení a věčný život.”

„Souhlasím, že to je víra, a souhlasím i s tím, že láska k bližnímu je pohnutkou pro Boha, protože tak přikázal, ale ne pro spasení a věčný život,” odpověděl vyslanec.

Když takto souhlasil i nesouhlasil, moudrý muž se zeptal: „Není pohnutka neboli záliba v něčem prvotní, a myšlení odvozené ?”

„To popírám,” odvětil vyslanec draka.

„Nemůžeš to popřít. Každý přece myslí proto, že má něco rád. Když odstraníme lásku, co zbude z myšlení ? Je to, jako bychom odňali zvuk řeči - co bys tehdy mohl říct ? Zvuk navíc patří některé pohnutce lásky, a řeč patří myšlení, neboť láska zní a myšlení hovoří. Stejně je to i s plamenem a světlem. Pohasne-li plamen, nezanikne také světlo ? I s láskou k bližnímu je to totéž, protože ta patří lásce, a rovněž s vírou, protože ta patří myšlení. Nemůžeš tedy pochopit, že prvotní je vším v druhotném, přesně jako u plamene a světla ? Z toho je jasné, že pokud nedáte na první místo to, co prvotní skutečně je, nemáte ani to druhé. Když tedy víru, která patří na druhé místo, dáte na místo první, budete se v nebi vždy jevit jako převrácení lidé, jejichž nohy směřují vzhůru a hlava dolů, nebo jako klauni, co chodí vzhůru nohama po dlaních. A pokud se tak jevíte v nebi, je vaše dobré konání, což je činná láska k bližnímu, něčím víc, než co zmůže klaun nohama, protože nemůže používat ruce ? Proto je vaše láska k bližnímu přírodní, a ne duchovní, protože je převrácená.”

Vyslanec tomu porozuměl, protože všichni ďáblové dokážou chápat pravdu, kterou slyší. Nemohou ji však udržet v mysli, neboť některá zlá pohnutka, což je v podstatě tělesná žádost, pravdivou myšlenku při svém návratu vypudí.

Pak moudří obyvatelé města mnohými způsoby předváděli, jaká je víra, když je přijata jako ta nejpřednější věc - že je pouze přírodní, že jde o přesvědčení bez duchovního života, a že to proto není vůbec žádná víra.

„Téměř bych mohl říct, že ve vaší víře není víc duchovnosti, než kolik jí obsahují vaše myšlenky na království Mosulů, na jejich diamantový důl a poklad či na jejich císařský dvůr.”

Stoupenec draka se rozzuřeně vrátil ke svým společníkům za městem. Když si vyslechli, že láska k bližnímu je prý pohnutkou z lásky k činění dobra bližnímu pro [Boha,] *(Pozn. překl.: Doplněno z paralelní kapitoly ve Zjevené apokalypse, odstavec 655.)* spasení a věčný život, všichni začali vykřikovat:

„To je lež!“

Sám drak zvolal: „Jaká ohavnost ! Nejsou snad všechny skutky lásky k bližnímu, koná-li je člověk kvůli spasení, jen usilováním o zásluhu ?“

Pak si mezi sebou řekli: „Zavolejme ještě další z našich řad, město oblehneme a tyto zastánce lásky k bližnímu vyženeme !“

Když se však o to pokusili, z nebe vyšlehl oheň a strávil je. Tento oheň byl obrazem jejich zlosti vůči obyvatelům města, protože svrhli víru z prvního místa na druhé a dokonce až na poslední místo pod lásku k bližnímu, neboť tvrdili, že to není žádná víra. Zdálo se, že je oheň pozřel, protože se pod jejich nohama otevřelo peklo a pohltilo je.

Obdobné události se přihodily v době posledního soudu na mnoha dalších místech, což také popisuje následující verš v knize *Zjevení*:

Drak (Pozn. překl.: Ekumenický a kralický překlad: satan.) vyjde, aby oklamal národy ve všech čtyřech úhlech světa. ... Shromáždí je k boji. ... Vystoupili po celé šíři země a obklíčili tábor svatých a město, které miluje Bůh. Ale sestoupil oheň z nebe a pohltil je. (Zj 20.8-9).

Pravé křesťanské náboženství 388

(82)

LIST Z NEBE A POTOPENÉ SPOLEČENSTVÍ

Jednou se v jistém společenství v duchovním světě, kde žili dva preláti s podřízenými kanovníky a presbytery, objevila listina seslaná z nebe. Nabádala je, aby uznávali Pána Ježíše Krista jako Boha nebe a země, jak On sám učí (*Mt 28,18*), a aby upustili od nauky o ospravedlnění vírou bez skutků předepsaných zákonem, protože je chybná. List si přečetlo a opsalo mnoho lidí a mnozí z nich o jeho obsahu soudně uvažovali a hovořili. Když jej však obdrželi, řekli si mezi sebou: „Poslechněme si, co tomu řeknou naši preláti.“

Vyslechli si tedy preláty, a ti proti němu vznášeli námitky a odmítli jej. Představení této společnosti byli totiž tvrdého srdce, a to kvůli nepravdám, které přijali za své v minulém světě. A tak po krátké společné poradě poslali list zpátky do nebe.

Když se tak stalo a když utichlo reptání, většina laiků odvolala svůj předchozí souhlas a světlo jejich soudnosti v duchovních otázkách, které bylo dřív jasné, pohaslo. Pak byli znovu napomenuti, avšak marně; a spatřil jsem, jak ono společenství klesá dolů, i když jsem neviděl, jak hluboko. Tak se ztratilo z očí těch, kdo uctívají pouze Pána a odvracejí se od ospravedlnění vírou samotnou.

Za několik dní jsem však spatřil snad na sto duchů, jak vystupují ze spodní země, kam se ono malé společenství ponořilo. Přistoupili ke mě a jeden z nich mě oslovil:

„Poslechni si něco úžasného. Když jsme klesali dolů, naše místo se nám jevilo nejprve jako bažina, avšak za chvíli jako suchá země a potom jako městečko, ve kterém si mnozí pro sebe našli dům. Další den jsme se sešli, abychom se poradili, co budeme dělat. Mnozí říkali, že bychom měli zajít za našimi dvěma preláty a jemně jim vytknout, že vrátili list do nebe, odkud byl vyslán, což způsobilo, že nás to vše postihlo. Vybrali pak několik lidí, kteří za nimi zašli," (muž, který se mnou hovořil, byl prý jedním z nich) „a pak jeden z nás, jenž vyniká moudrostí, preláty oslovil: ‚Věřili jsme, že naše náboženství a církev jsou lepší než druhých lidí, protože jsme vás slyšeli říkat, že jsme v tom nejjasnějším světle evangelia. Někteří z nás však obdrželi osvětlení z nebe a s ním i pochopení, že v současné době již v křesťanském světě není žádná církev, protože tam není žádné náboženství.‘

Preláti odpověděli: ‚Co to říkáte? Není snad církev tam, kde je Slovo, kde je znám Kristus, náš Spasitel, a kde se přijímají svátosti?‘

‚Tyto věci patří církvi, protože tvoří církev,‘ odpověděl náš mluvčí. ‚Nevytvářejí ji však vně člověka, ale v něm.‘ A pokračoval: ‚Může církev existovat tam, kde se uctívají tři Bohové? Může být církev tam, kde je celá nauka založena na jediném, špatně vyloženém Pavlově výroku, a proto nespočívá na Slovu? Může existovat církev, když se lidé neobracejí ke spasiteli světa, kterým je sám Bůh církve? Kdo může popřít, že podstatou náboženství je vyhýbat se zlům a konat dobro? Existuje nějaké náboženství, které by učilo, že spasení přináší víra samotná, a ne víra ve spojení s láskou k bližnímu? Existuje nějaké náboženství, které by učilo, že láska k lidem vycházející z člověka je pouze morální a občanskou láskou k lidem? Kdo nevidí, že taková láska k lidem v sobě nemá nic náboženského? Vyznávat náboženství znamená konat, avšak vyžaduje nějaký čin či konání víra samotná? Je někde na celém světě národ, který by dobrou lásku k lidem, tedy dobré činnosti, nepřikládal žádnou moc spasení? Přesto náboženství obsahuje dobra a církev šíří nauky, které učí pravdě a jejím prostřednictvím dobru. Jak slavný by byl náš život, kdybychom přijali do srdce to, co nám snesla listina z nebe!‘

Preláti odpověděli: ‚Mluvíš moc vznešeně. Není snad církví činná víra, což je víra plně ospravedlňující a přinášející spasení? A není církví také ustanovená víra, což je víra vycházející a zdokonalující? Pochopte to, děti.‘

‚Poslouchejte, otče,‘ řekl náš moudrý muž. ‚Nepojímá člověk podle vašeho dogmatu činnou víru jako suché dřevo? Může být suché dřevo oživeno v církvi? Není ustanovená víra podle vaší představy pokračováním a růstem činné víry? A protože vaše dogmata tvrdí, že veškerá moc spasení spočívá ve víře a dobro účinné lásky od lidí ničím nepřispívá, kde zůstalo náboženství?‘

‚Příteli, mluvíš takto, protože neznáš tajemství ospravedlnění vírou samotnou,‘ odpověděl kněz. ‚A kdo toto tajemství nezná, nemůže vnitřně poznat cestu spasení. Tvá cesta je vnější a hrubá; jdi si po ní, jestli chceš, ale věz, že veškeré dobro je od Boha a žádné od člověka a že člověk v duchovních věcech vůbec nic nezmuže. Jak by potom mohl ze sebe činit dobro, které by bylo dobrem duchovním?‘

To mluvčího hodně roztrpčilo, a tak odpověděl: ‚Já vím o vašich tajemstvích ospravedlnění víc než vy, a říkám vám rovnou, že jsem v nich nespatriil nic víc než fantómy. Náboženstvím je dozajista [milovat a] uznávat Boha a nenávidět ďábla a vyhýbat se mu. Není Bůh Dobro samo a ďábel Zlo samo? Může někdo na celém světě mít nějaké náboženství a nevědět to? Konat dobro - neznamená to uznávat a milovat Boha, neboť takové jednání je Boha a od Boha? A nečinít zlo - není to vyhýbat se zlu a nenávidět zlo, protože je ďábla a od ďábla? Nebo jinými slovy: učí vás vaše činná víra, kterou nazýváte plně ospravedlňující a spasitelnou, neboli váš akt ospravedlnění vírou samotnou, že člověk má konat dobro, které je Boha a od Boha, a že se má vyhýbat veškerému zlu, protože je ďábla a od ďábla? Vůbec

ne, protože vy tvrdíte, že ani jedno, ani druhé nepřináší spasení. A je vaše ustanovená víra, kterou nazýváte vírou vycházející a zdokonalující, něčím jiným než činnou vírou ? Jak může být zdokonalována, když z ní vyjímáte veškeré dobro, které člověk koná jakoby sám od sebe, a tvrdíte ve svých tajemných naukách: „Jak mohou někoho spasit dobré skutky, které koná sám, když spasení je darem ?" Nebo: „Může člověk vykonat nějaké jiné dobro než dobro usilující o zásluhu, když pouze Kristova zásluha je vším ? Konat dobro, aby člověk dosáhl spasení, proto znamená přisvojovat si, co náleží pouze Kristu, a také si přát sám sebe ospravedlnit a spasit !" Také říkáte: „Jak může někdo vykonat něco dobrého, když koná pouze Duch svatý bez jakékoliv lidské pomoci ? K čemu by potom bylo nějaké další dobro od člověka, když žádné takové dobro není ve své podstatě vůbec dobrem ?" A tak dále.

Nejsou právě to ta vaše tajemství ? V mých očích to však jsou jen chytráctví a zchytralosti, které mají odstranit dobré konání, což jsou dobra lásky k bližním, abyste tak upevnili svou víru samotnou. A protože tak činíte, považujete člověka ve vztahu k víře a obecně ve vztahu k duchovním záležitostem, týkajícím se církve a náboženství, za suché dřevo či za neživou sochu, a ne za člověka stvořeného k obrazu Božímu, kterému byly dány a neustále mu jsou propůjčovány schopnosti chápat a chtít, věřit a milovat a mluvit a konat úplně jako sám od sebe, a to zejména v duchovních záležitostech - neboť člověk je člověkem díky nim. Kdyby člověk nemyslel a nejednal v duchovních věcech jako sám od sebe, čím by bylo Slovo ? A čím církev a náboženství ? A bohoslužba ? Vy víte, že činit druhým dobro z lásky je láskou k bližnímu; nevíte ale, co to láska k bližnímu je. Láska k bližnímu je však duší a podstatou víry - může být proto víra oddělená od lásky k bližnímu něco jiného než mrtvá víra ? A mrtvá víra není ničím než fantomem. Nazývám ji fantomem, neboť Jakub nazývá víru bez dobrých skutků nejenom mrtvou, ale i dábelskou.'

Když jeden z prelátů uslyšel, že jeho víra byla nazvána mrtvou, dábelskou a fantomem, tak se rozzuřil, že si strhl z hlavy mitru a praštil s ní o stůl se slovy: ‚Nenasadím si ji, dokud se nepomstím nad nepřáteli víry naší církve !!'

A potřásaje hlavou mručel: ‚Ten Jakub, ten Jakub.'

Mitra měla na čelní straně cedulku s nápisem: ‚Víra samotná ospravedlňuje.' Vtom se objevilo jakési monstrum vystupující ze země. Mělo sedm hlav, nohy jako medvěd, tělo jako levhart a tlamu jako lev, přesně jako šelma popsaná v knize *Zjevení (Zj 13,1-2)*, které byla postavena socha, a ta byla uctívána (*Zj 1,14-15*). Toto monstrum sebralo se stolu mitru, zespodu ji roztáhlo a nasadilo si ji na svých sedm hlav. Pak se země pod jeho nohama otevřela a ono se ponořilo zpátky dolů. Prelát, když to uviděl, se rozkřičel:

‚Násilí ! Násilí !'

Pak jsme je opustili. Náhle se před našimi zraky objevily schody, po kterých jsme vystoupili a vrátili se na zemi před zraky nebe, kde jsme byli předtím."

To mi vyprávěl duch, který se stovkou dalších vystoupil z nižší země.

Pravé křesťanské náboženství 389

„MOUDŘÍ" KŘEŠŤANÉ A POHANÉ

V severní oblasti duchovního světa jsem jednou slyšel zvuk připomínající tekoucí vodu. Vydal jsem se za ním; když jsem se přiblížil, zvuk ustal a místo něj jsem uslyšel hukot vycházející jakoby od velkého shromáždění. Pak se objevil dům plný dřeva a obklopený zdí, ze kterého hluk vycházel. Zašel jsem k jeho strážci a zeptal se: „Kdo je uvnitř ?"

Odpověděl, že je tam shromáždění těch nejmoudřejších z moudrých a ti tam spolu debatují o nadpřirozených jevech. Řekl to z prosté víry.

„Můžu vstoupit ?" zeptal jsem se.

„Můžeš," souhlasil, „ale nesmíš nic říkat. Mám dovoleno vpouštět pohany, aby se mnou stáli u vchodu."

A tak jsem vstoupil a spatřil kruhovou arénu se stupínkem uprostřed a skupinu takzvaně moudrých, debatujících o tajemstvích své víry. Současné téma neboli otázka k diskusi zněla, zda dobro, které člověk činí ve stavu ospravedlnění vírou nebo když se jeho víra vyvíjí po vykonaném aktu, je či není náboženským dobrem. Jednomyslně se shodli na tom, že náboženským dobrem se myslí dobro, které přispívá ke spasení.

Diskuse byla ostrá, avšak převládli ti, kteří tvrdili, že dobro, které člověk koná ve stavu víry či na cestě k němu, je pouze morálním dobrem, jež vede ke světskému blahobytu, avšak ničím nepřispívá ke spasení - k němu může pomoci jen víra. Dokazovali to následovně:

„Jak by se mohlo nějaké dobro lidské vůle spojovat s něčím, co přichází zdarma ? Nepřichází spasení zdarma ? Jak by se mohlo jakékoliv dobro člověka spojovat se zásluhou Krista ? Nepřichází spasení pouze skrze Něj ? A jak by se mohlo konání člověka spojovat s konáním Ducha svatého ? Nečiní ten vše bez jakékoliv lidské pomoci ? Nejsou to jediné prostředky spasení skrze ospravedlnění vírou a nezůstávají tyto tři jedinými prostředky spasení ve stavu víry i při jejím vývoji ? Žádné přídavné dobro člověka se proto v žádném případě nemůže nazývat náboženským dobrem, které by - jak bylo řečeno - přispívalo ke spasení. A jelikož v takovém dobru - pokud je někdo přesto činí kvůli spasení - je obsažena lidská vůle, a člověk na ně tedy nutně pohlíží jako na zásluhu, mělo by být nazýváno spíše náboženským zlem."

Ve vestibulu stáli se strážcem dva pohané a naslouchali diskusi. Pak jeden řekl druhému: „Ti lidé nemají žádné náboženství. Kdo nevidí, že činit dobro druhým kvůli Bohu, tedy s Bohem a od Boha, se nazývá náboženstvím ?"

„Pobláznila je jejich víra," přitakal ten druhý.

Pak se zeptali strážce, kdo že ti lidé jsou.

„Moudří křesťané," odpověděl.

„Mluvíš nesmysly a vymýšlíš si. Podle toho, jak mluví, to jsou herci."

A tak jsem odešel. Můj příchod do tohoto domu a fakt, že právě diskutovali na ono téma a že jsem toto dění popsal, to vše bylo výsledkem Pánova Božského vedení.

DVĚ ROZMLUVY ANDĚLA

Díky četným diskusím v duchovním světě vedeným s mnoha laiky i duchovními jsem si uvědomil, jak jsou v dnešní době zanedbávány pravdy a jak ochuzená je teologie křesťanského světa. Členové duchovenstva jsou duchovně tak chudí, že stěží znají víc, než že existuje Trojice Otce, Syna a Ducha svatého a že člověka spasí pouhá víra. O Pánu Kristu znají pouze historická fakta z evangelií, avšak nic dalšího z toho, co o Něm učí oba zákony - například že Otec a On jsou jedním, že On je v Otci a Otec v Něm, že On má veškerou moc na nebi i na zemi, že je vůlí Otce, aby lidé věřili v Syna a že kdo v Něj věří, má věčný život, mezi mnoha dalšími - to vše je pro ně neznámé a vzdálené jako věci na dně oceánu nebo dokonce uprostřed zeměkoule. Když se jim tyto pasáže vybírají a předčítají ze Slova, stojí, jako by poslouchali, avšak ve skutečnosti nic neslyší. Slova jim neproniknou do uší hlouběji než hvízdání větru nebo bubnování bubnu. Andělé, které Pán občas vysílá, aby navštívili křesťanská společenství v duchovním světě pod nebem, hořce bědují. Říkají, že jejich hloupost, a proto i temnota v otázkách spasení je téměř taková, jako by byli mluvícími papoušky. Dokonce i jejich učenci říkají, že v duchovních a Božských otázkách nechápou víc než sochy !

Jednou mi jeden anděl řekl, že mluvil se dvěma duchovními, z nichž jeden měl víru oddělenou od lásky k bližnímu a druhý nerozdělenou víru. S tím prvním vedl následující rozhovor:

„Příteli, kdo jsi ?

„Jsem křesťan reformované církve.“

„Co je tvou naukou, a tedy tvým náboženstvím ?“

„Víra.“

„A v čem tvá víra spočívá ?“

„Věřím, že Bůh Otec seslal svého Syna, který vzal na sebe zatracení lidstva, a proto jsme spaseni.“

„A co dalšího víš o spasení ?“ vyptával se anděl. Muž odpověděl, že ke spasení vede jen víra samotná.

„A co víš o vykoupení ?“ zeptal se znovu. Odpověděl, že je přineslo utrpení na kříži a že Kristova zásluha se lidem přičítá touto vírou.

„A co víš o znovuzrození ?“ Řekl, že je důsledkem této víry.

„Řekni mi, co víš o lásce a o lásce k bližním.“ Prý jsou totéž co víra.

„Řekni mi, co si myslíš o přikázáních desatera a o zbytku Slova.“ Odpověděl, že jsou obsaženy v této víře.

„Ty tedy nebudeš nic dělat ?“

„A co bych měl dělat ? Já sám nemůžu dělat nic dobrého, co by bylo opravdu dobré.“

„A víru sám mít můžeš ?“

„Po tom nepátrám - víru mít musím.“

„Určitě musíš o spasení vědět ještě něco,“ řekl nakonec anděl.

„Co ještě, když spasení je výsledkem víry samotné ?“

„Odpovídáš jako někdo, kdo hraje na píšťalu pořád dokola jeden tón,“ řekl anděl. „Slyším stále jen slovo víra. Jestli znáš jenom ji a nic jiného, neznáš vůbec nic. Běž a podívej se, kde jsou tví společníci.“

Odešel za nimi a našel je v poušti, kde nerostla žádná tráva. Zeptal se, proč tomu tak je. Dostalo se mu odpovědi, že nemají žádnou církev.

S mužem, jehož víra byla spojena s láskou k bližním, vedl anděl tento rozhovor: „Příteli, kdo jsi ?“

„Jsem křesťan reformované církve.“ „Co je tvou naukou, a tedy tvým náboženstvím ?“ „Víra a láska k bližnímu.“ „To jsou dvě věci.“ „Jsou nerozdělitelné.“ „Co je to víra ?“ „Věřit tomu, co učí Slovo.“ „A co je to láska k bližnímu ?“ „Činit to, co Slovo učí.“

„A ty jsi pouze věřil tomu, co Slovo učí, nebo jsi to také činil ?“ „Také jsem to činil.“

Nebeský anděl se pak na něj podíval a řekl: „Příteli můj, pojď se mnou a žij s námi.“

Pravé křesťanské náboženství 391

(85)

CO JE TO LÁSKA K BLIŽNÍMU

V dále jsem spatřil pět vyšších škol obklopených různobarevnými světly. První stála v plamenném světle, druhá ve žlutém, třetí v jasně bílém, čtvrtá v odpoledním a pátá nebyla pro stíny večera téměř vidět. Na cestách jsem spatřil lidi na koních, v kočárech i na vlastních nohou. Někteří z nich spěchali a utíkali - to byli ti, kteří směřovali k první škole obklopené plamenným světlem.

Když jsem to spatřil, uchvátila mě touha zajít tam a vyslechnout si, o čem to diskutují. Rychle jsem se tedy připravil a připojil se ke skupině, která spěchala do první školy. Vstoupil jsem spolu s nimi. Uvnitř bylo velké shromáždění - někteří směřovali doprava a jiní doleva, aby usedli na lavice u stěn. Vpředu jsem spatřil nízký stupínek, na kterém stál muž předsedající shromáždění. V ruce měl hůl, na hlavě klobouk a na sobě šat zabarvený plamenným světlem školy.

Když se všichni shromáždili, hlasitě zvolal: „Bratři, dnes budete diskutovat o otázce, co to je láska k bližnímu. Každý z vás ví, že láska k bližnímu je ve své podstatě duchovní, avšak projevuje se přírodně.“

Okamžitě povstal někdo z první lavice vlevo, kde seděli lidé proslulí moudrostí. Začal hovořit:

„Domnívám se, že láska k bližnímu je morálka inspirovaná vírou.“ Odůvodnil to takto: „Každý

přece ví, že láska k bližnímu následuje víru jako služebník svého pána; a že věřící člověk plní zákony, a proto i požadavky této lásky tak spontánně, že si vůbec neuvědomuje, že žije podle nich. Kdyby to totiž činil vědomě a zároveň myslel na to, že tím dojde spasení, poskvínil by svatou víru svým jástvím, a tak by oslabil její účinnost. Není to v souladu s našimi dogmaty ?"

(Pohlédl na lidi sedící vedle, mezi nimiž byli i duchovní, a ti souhlasně přikývli.)

„Co jiného je však spontánní láska k bližnímu," pokračoval, „než morálka, které se všichni učíme již od dětství ? Je proto sama o sobě přírodní, ale stává se duchovní, když je jí vdechnuta víra. Poznává někdo podle morálního života, který lidé vedou, kdo má víru a kdo ne ? Morálně totiž žije každý. Ví a rozpozná to pouze Bůh, který víru vpravuje a pečeti. Tvrdím proto, že láska k bližnímu je morálka inspirovaná vírou a že pouze taková morálka je díky víře ve svém nitru spasitelná, zatímco žádný jiný druh morálky spasitelný není, neboť usiluje o zásluhu. Proto se marně namáhají všichni, kdo směšují lásku k lidem a víru, tedy kteří tyto dvě věci spojují vnitřně, místo aby je sdružovali zevně. Směšovat a spojovat je je totiž jako uvádět posledního služebníka do vozu společně s biskupem nebo jako zvat ke stolu na večeři vrátného spolu s pánem."

Pak povstal někdo z první lavice vpravo a řekl: „Já se domnívám, že láska k bližnímu je zbožnost inspirovaná lítostí. Odůvodňuji to úvahou, že Boha nemůže usmířit nic než zbožnost pokorného srdce. Zbožnost se neustále modlí, aby jí Bůh dal víru a lásku k bližnímu, a Pán říká: ‚Proste, a bude vám dáno‘ (Mt 7,7); a protože to Pán dává, zbožnost má v sobě obojí.

Tvrdím, že láska k bližnímu je zbožnost inspirovaná lítostí, neboť oddaná zbožnost je vždy spojena s lítostí; vždyť zbožnost dokáže pohnout lidským srdcem, až sténá - a to není lítost ? Ustává sice, když ustane modlitba, ale při další modlitbě se vrací zpět; a když se lítost navrací, je v ní i zbožnost - a proto je i v lásce k bližnímu. Naši kněží připisují víře vše, co vede ke spasení, a lásce k bližnímu nic: Co potom zůstává než zbožnost, která se lítostně modlí za obojí ? Když jsem četl Slovo, viděl jsem tam, že dvěma prostředky spasení jsou víra a láska k lidem. Když jsem se však radil s duchovními naší církve, řekli mi, jediným prostředkem spasení je víra, a láska k lidem není ničím. Pak se mi zdálo, že jsem na moři na lodi plující mezi dvěma skalisky. Báł jsem se, že se roztříštím, a tak jsem nasedl do člunu a odplul pryč. Mým člunem je zbožnost, která je navíc užitečná."

Po něm povstal další muž z druhé lavice vpravo a promluvil: „Já se domnívám, že láska k bližnímu znamená činit dobro všem bez rozdílu, lidem poctivým i nepoctivým. Tento názor odůvodňuji takto: Co jiného je láska k bližnímu než dobrota srdce ? A dobré srdce si přeje dobro pro všechny, pro slušné i špatné lidi. Pán řekl, že dobro máme činit i svým nepřátelům. Když proto někomu lásku odejmeme, nevytratí se v tomto ohledu veškerá účinná láska a nebudeme jako člověk, který přišel o jednu nohu, a tak skáče po druhé ? Špatný člověk je lidská bytost stejně jako ten slušný, a láska hledí na každého jako na člověka; je-li to darebák, co to má společného se mnou ? Láska k bližním se chová jako teplo slunce, které dává život divokým zvířatům stejně jako mírným, vlkům stejně jako ovčím. Necháává růst špatné stromy stejně jako dobré, trny stejně jako víno." Zatímco pronášel tato slova, vzal do ruky čerstvý hrozen a řekl: „Láska k bližnímu je jako tento hrozen; rozdělte jej, a vše, co je uvnitř, vyteče." Rozpůlil jej a z hrozu vytekla šťáva.

Pak povstal jeden muž z druhé lavice vlevo a pronesl: „Podle mě láska k bližnímu znamená všemožně se starat o své příbuzné a přátele. Dokážu to takto: kdo neví, že láska k bližnímu začíná u sebe, neboť každý je bližním sám pro sebe ? Tato láska proto postupuje od sebe sama jednotlivými stupni blízkosti, nejprve k bratrům a sestrám a od nich k bližším a vzdálenějším příbuzným - a dále se sama od sebe přestává šířit. Ti, kdo jsou za jejími

hranicemi, jsou pro ni cizinci, které vnitřně nerozpozná: Jsou proto odcizeni vnitřnímu člověku. Pokrevní i jiní příbuzní jsou však přirozeně spojeni; a zvyk, což je druhá přirozenost, činí totéž s přáteli, takže i ti se stávají bližními. Láska k bližnímu se spojuje s druhým člověkem zevnitř i zevně; avšak ti, kdo nejsou spojeni vnitřním poutem, se mohou nazývat pouze společníky.

Nerozpoznají i všichni ptáci své vlastní druhy, a to ne podle opeření, ale podle zvuku, který vydávají, a jsou-li si nablízku, i podle životní sféry, kterou vyzařují jejich těla ? Tato vrozená náklonnost k jedincům svého druhu, která je spojuje, se u ptáku nazývá instinkt, avšak stejná náklonnost u lidí, směřuje-li k vlastní rodině a k nejbližším, je instinktem ryze lidské podstaty. Co jiného vytváří stejnorodost nežli krev ? Lidská mysl či lidský duch to vnímá a jakoby cítí. V této stejnorodosti a následné sympatii spočívá podstata vzájemné lásky. Naopak různorodost, z níž vyrůstá antipatie, je jakoby nepřítomností společné krve, a proto i nepřítomností vzájemné lásky. A protože zvyk je druhá přirozenost a také vytváří stejnorodost, plyne z toho, že láska k bližnímu znamená činit dobro i svým přátelům. Když někdo připluje z moře do přístavu a zjistí, že je v cizí zemi, jejíž jazyk ani zvyky jejích obyvatel nezná - není jakoby mimo sebe, neschopen cítit vůči nim jakoukoli radost lásky ? Pokud však zjistí, že je ve své mateřské zemi a poznává jazyk i zvyky jejích obyvatel, není jakoby sám v sobě a necítí radost lásky, což je také radost lásky k bližním ?"

Po něm povstal někdo z třetí lavice vpravo a hlasitě zvolal: „Podle mě je láskou k bližním dávat almužny chudým a pomáhat potřebným. To musí být účinná láska, neboť to učí Božské Slovo, jehož obsah nepřipouští žádný odpor. Dávat bohatým a lidem žijícím v hojnosti je jen marná sláva, ve které není žádná láska k bližnímu, ale jen vize odměny. To nemůže být žádná upřímná pohnutka lásky k bližnímu, ale jen předstíraná, a té se daří na zemi, ale ne v nebi. Pomáhat se má proto potřebným a chudým, neboť tehdy nepřichází žádná myšlenka na odměnu. Ve městě, kde žiji a kde vím, kdo z obyvatel je slušný a kdo neslušný, jsem pozoroval, že se všichni slušní lidé, když si na ulici všimnou žebráka, zastaví a dají mu almužnu; zatímco všichni neslušní, když jej vedle sebe spatří, přejdou kolem jako slepí a hluchí. A kdo neví, že slušní lidé mají lásku k bližním, a ti neslušní ji nemají ? Ten, kdo dává chudým a pomáhá potřebným, je jako pastýř, který vede hladové a žíznivé ovce na pastvu a k vodě; zatímco ten, kdo dává jen bohatým a lidem žijícím v hojnosti, je jako někdo, kdo podlézá nadutcům a dotírá s jídlem a pitím na opilce."

Po něm vstal další muž z třetí lavice vlevo: „Podle mne účinná láska spočívá v budování hospiců, nemocnic, sirotčinců a azylových domů a jejich podporování dary. To dokazují tím, že takováto dobročinnost a pomoc je veřejná a daleko přesahuje soukromé aktivity. Láska k bližnímu se tím proto stává bohatší a má v sobě více dobra, neboť dobrých skutků je v ní mnoho a odměna, v kterou lze podle příslibů Slova doufat, je větší. Neboť co člověk zaseje, to sklízí. Není to dávání chudým a pomáhání potřebným ve velkém ? Kdo si tím nezajišťuje světskou slávu a zároveň i chválu a pokornou vděčnost těch, kterým bylo pomoci ? Neplesá nad tím srdce a nerozpoznává se spolu s ním i cit zvaný láska k bližnímu, a to až do té nejvyšší míry ? Bohatí, kteří nechodí po ulicích pěšky, ale jezdí, si nemohou povšimnout žebráků sedících po krajích ulice podél zdi a podat jim drobnou minci; mohou však přispět takovým způsobem, který poslouží mnohým zároveň. Avšak méně významní lidé, kteří chodí po ulicích a nemají takové zdroje, jim mohou pomoci tím prvním způsobem."

Když to uslyšel muž, který seděl na stejné lavici vedle, překřičel jej hlasitým zvoláním: „Bohatí by ale neměli povyšovat svou štedrost a znamenitost své lásky k bližnímu nad almužnu, kterou dává chudý chudému ! Všichni přece víme, že každý jedná tak, jak odpovídá jeho postavení - ať je to král, úředník, velitel či sluha. Láska k druhým, zkoumaná ve své podstatě, proto nezávisí na výtečnosti osoby, a tedy na darech, ale na hloubce pohnutek, které ji vzněcují. Malý člověk, který dá malý penízek, tak může učinit z větší lásky

k bližnímu než velký pán, který dá či odkáže poklad. Souhlasí to také s tímto veršem: Ježíš pozoroval, jak bohatí vhadzují své dary do chrámové pokladnice. Uviděl i jednu nuznou vdovu, jak tam hodila dvě drobné mince, a řekl: „Vpravdě vám pravím, že tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní.“ (L 21,1-3)

Poté povstal jeden člověk ze čtvrté lavice vlevo a prohlásil: „Já se domnívám, že účinná láska znamená štědře obdarovávat chrámy a prokazovat dobrodiní jejich duchovním. Takové činy dokazují, že dárce přemítá v duši o svatých záležitostech, což jej motivuje k činům, a kromě toho své dary posvěcuje. To láska k bližnímu vyžaduje, protože sama je svatá. Není svatá každá chrámová bohoslužba? Pán totiž říká: ‚Neboť kde jsou dva nebo tři shromáždění ve jménu Mém, tam jsem Já uprostřed nich.‘ (Mt 18,20)

Tyto bohoslužby vedou kněží, kteří jsou Jeho služebníky. Z toho vyvozují, že dary věnované jim a chrámům jsou cennější než dary, které jsou věnovány jiným lidem a k jiným účelům. Kromě toho duchovním je propůjčena moc udělovat požehnání, ze které mohou těmto darům žehnat; a nic tak nepovznáší a nerozveseluje mysl jako pohled na své dary, jež jsou svátostmi."

Pak povstal jeden muž ze čtvrté lavice vpravo a řekl: „Podle mě je láskou k bližnímu bratrství dávných křesťanů. Dokládám to tím, že uctívání pravého Boha v každé církvi, která tak činí, začíná láskou k druhým stejně jako u dávných křesťanů. Členové této církve se nazývali bratry v Bohu Ježíši Kristu, protože láska k druhým spojuje mysli a sjednocuje. Protože byli obklopeni barbarskými národy, kterých se báli, měli společný majetek. Společně a jednomyslně se z něj těšili a na svých každodenních setkáních debatovali o Pánu Bohu svém Spasiteli, Ježíši Kristu, a při obědích a večeřích o lásce k bližním - odtud jejich bratrství. Když však jejich čas vypršel a začala se rozmáhat schismata završená ohavnou ariánskou herezí, která u mnoha lidí zničila představu Božského Lidství Pána, láska k bližním zastarala a bratrství se rozpadlo. Je pravda, že všichni, kdo v pravdě uctívají Pána a jednají podle Jeho přikázání, jsou bratry (Mt 23,8), avšak bratry v duchu.

A protože v dnešní době nelze u nikoho poznat, jaký je v duchu, není nutné, aby se lidé nazývali bratry. Bratrství založené na víře samotné či dokonce na víře v jakéhokoli jiného Boha než Pána Boha našeho Spasitele není žádným bratrstvím, protože v takové víře není žádná láska k bližnímu, která toto bratrství vytváří. Z toho soudím, že lásku k bližnímu tvořilo bratrství dávných křesťanů, které kdysi existovalo a nyní již neexistuje. Prorokuji však, že jednoho dne se opět vrátí."

Po těchto slovech se za východním oknem objevilo plamenné světlo a ozářilo řečníkovi tváře. Shromáždění nad tím užaslo.

Nakonec povstal jeden muž z páté lavice vlevo a požádal o dovolení dodat něco k řeči posledního mluvčího. Obdržel souhlas a začal: „Domnívám se, že láska k bližnímu znamená odpouštět každému jeho pochybení. Tento názor jsem si utvořil z pozorování toho, jak spolu hovoří lidé, kteří se chystají ke svatému přijímání. Někteří tehdy žádají své přátele: ‚Odpusť mi, čímkoliv jsem se provinil,‘ a myslí si, že tím splnili veškeré povinnosti lásky k bližnímu. Vždy jsem se však domníval, že je to pouhá napodobenina lásky k bližnímu, a ne pravý projev její podstaty. Vyslovuji to totiž i ti, kteří neodpouštějí, stejně jako ti, kdo se vůbec nesnaží touto láskou řídit. Nevztahuje se pak na ně modlitba, kterou učil sám Pán: ‚Otče náš, odpusť nám naše viny, stejně jako my odpouštíme viníkům našim.‘ Viny jsou totiž jako vředy, ve kterých se - když se neotevrou a neléčí - shromažďuje hnis, a ten zamořuje okolní tkáň, rozlézá se do okolí jako had a všude přeměňuje krev na další hnis. Podobné je to s proviněními proti bližnímu: nejsou-li odstraněna pokáním a životem podle Pánových předpisů, zůstávají a vše pohlcují. Ti, kdo se bez pokání pouze modlí k Bohu, aby jim odpustil jejich viny, jsou jako občané města, které zachvátila nakažlivá

choroba a kteří jdou za svým nejvyšším představeným se slovy: „Pane, vyléč nás.“ Ten jim však odpoví: „Jak vás mám uzdravit? Běžte za doktorem, zjistěte, jaké léky potřebujete, opatřete si je od lékárníka, užívejte je, a tak se vyléčíte.“ A toto Pán řekne těm, kdo se modlí za odpuštění svých hříchů bez skutečného pokání: „Otevřete Slovo a přečtěte si, co jsem řekl u Izajáše:

Ach, pronárodě hříšný, (...) obtížený vinou. (...) Když rozprostíráte své dlaně, zakrýváte si před vámi oči. Ať se modlíte sebevíc, neslyším. (...) Omyjte se, (...) odklíděte mi své zlé skutky z očí, přestaňte páchat zlo. Učte se činit dobro. A tehdy budou vaše hříchy odstraněny a odpuštěny.“ (Iz 1,4.15-18)

Když vše skončilo, zvedl jsem ruku a požádal o dovolení přednést také svůj názor, přestože jsem cizinec. Předsedající to shromáždění navrhl a když mi byl udělen souhlas, začal jsem:

„Podle mého názoru láska k bližnímu znamená jednat v každém činu a zaměstnání soudně a z lásky ke spravedlnosti - avšak z lásky, která nepochází odjinud než od Pána Boha Spasitele. Vše, co jsem slyšel od lidí sedících na lavicích vlevo i vpravo, jsou dobře známé příklady lásky k bližnímu. Avšak jak pravil předseda tohoto shromáždění ve své úvodní poznámce, láska k bližnímu je ve svém zdroji duchovní, a přírodní je ve svých projevech. Přírodní láska k bližnímu, je-li uvnitř duchovní, se jeví před zraky andělů průzračná jako diamant. Pokud však uvnitř není duchovní, ale pouze přírodní, jeví se andělským zrakům jako perla připomínající oko vařené ryby.

Nemohu říci, zda známé příklady lásky k bližnímu, se kterými jste po řadě přicházeli, jsou inspirovány duchovní láskou k bližnímu, nebo ne. Mohu však říci, jaká tato duchovnost musí být, aby šlo o přírodní projevy duchovní lásky k bližnímu. Jejich duchovní jádro spočívá v tom, že jsou konány z lásky ke spravedlnosti a soudně; znamená to, že když člověk koná skutek lásky k bližnímu, měl by jasně vidět, zda tak jedná ze spravedlnosti, a vidět to mu umožňuje jeho soudnost. Člověk totiž může uškodit i dobročinností - a tím, co se může zdát jako poškozování, může ve skutečnosti přinášet dobro.

Když například někdo dá lupiči, který je v nouzi, peníze, za které si lupič koupí meč, tak tímto dobročinným skutkem spáchá zlo, přestože mu lupič neřekl, co chce s penězi učinit. Nebo když někdo pomůže lupiči z vězení a ukáže mu cestu do lesa, a říká si přitom: „Není přece moje vina, že loupí; pomohl jsem lidské bytosti.“ Nebo si vezmeme tento příklad: když někdo živí lenocha a stará se o to, aby ho nikdo nenutil do práce, a vybízí jej: „Pojď do mého domu a tam lež v posteli v mém pokoji; proč by ses měl namáhat?“ - takový člověk jen podporuje lenost. Nebo si vezmeme někoho, kdo prosazuje své nepoctivé příbuzné a přátele na různé čestné pozice, kde mohou osnovat spoustu různých darebáctví. Kdo nevidí, že takové skutky lásky k bližnímu nepovstávají z lásky k spravedlnosti ani ze soudnosti?

Na druhé straně člověk může učinit dobro něčím, co se jeví jako zlý skutek. Vezmeme si například soudce, který osvobodí zločince, protože pláče, pronáší zbožná slova a prosí za odpuštění, neboť je jeho bližním. Z lásky k bližnímu však soudce bude jednat tehdy, pokud udělí trest podle zákona, neboť tím mu zabrání páchat další zločiny a ohrožovat společnost, jež je bližním ve vyšším stupni; a také tím zabrání skandálu z nespravedlivého rozsudku. Kdo neví, že páni trestají své služebníky a rodiče své děti, když provedou něco zlého, pro jejich vlastní dobro? Obdobné je to i v pekle, kde všichni milují zlé jednání. Jsou tam zavření ve vězeních a když provedou něco zlého, jsou potrestáni, což Pán dovoluje proto, aby mohli být napraveni. Pán je totiž Spravedlnost sama a činí vše ze Soudnosti samé.

Tato fakta nám umožňují jasně spatřit, proč - jak jsem před chvílí řekl - duchovní láska k bližnímu vychází z lásky ke spravedlnosti a ze soudnosti, avšak jen takové, jež má zdroj v Pánu Bohu Spasiteli. Veškeré dobro lásky k bližnímu totiž pochází pouze od Pána.

Říká: „Kdo zůstává ve Mně a Já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze Mne nemůžete činit nic.“ (J 15,5); že je Mu dána veškerá moc na nebi i na zemi (Mt 28,18); a že žádná láska ke spravedlnosti se soudem nemá jiný zdroj než Boha nebe, který je Spravedlnost sama a zdroj veškerého soudu u lidí (Jr 23,5; 33,15).

Z toho všeho můžeme vyvodit závěr, že láskou k bližnímu je vše, co bylo řečeno z lavic vpravo i vlevo - tedy že je to morálka inspirovaná vírou, zbožnost inspirovaná lítostí, prokazování dobra poctivým i nepoctivým, všemožné pečování o příbuzné a přátele, dávání chudým a pomáhání potřebným, budování nemocnic a jejich podpora dary, obdarovávání chrámů a prokazování dobrodiní jejich duchovním, že je to bratrství dávných křesťanů či odpouštění provinění každému; to vše jsou vynikající příklady lásky k bližnímu, avšak pouze tehdy, jsou-li konány z lásky ke spravedlnosti spolu se soudností. V opačném případě to příklady lásky k bližnímu nejsou a podobají se potokům odděleným od svého pramene nebo větvím utrženým od stromu. Pravá láska k bližnímu spočívá ve víře v Pána a ve správném a spravedlivém jednání v každém skutku a zaměstnání. Proto každý, kdo z Pána miluje spravedlnost a se soudností ji uskutečňuje, je obrazem a podobou lásky k bližnímu."

Posluchači reagovali tichem, jež je typické pro ty, které jejich vnitřní člověk vede k tomu, aby něco spatřili a uznali, avšak jejich vnější člověk to ještě spatřit a uznat nemůže; viděl jsem jim to na tvářích. Vtom jsem jim náhle sešel s očí a vrátil jsem se z ducha do svého materiálního těla. Přírodní člověk oděný do materiálního těla je totiž neviditelný pro každého duchovního člověka, tedy ducha a anděla, stejně jako oni pro něj.

Pravé křesťanské náboženství 459

(86)

DISKUSE V CHATRČI BEZ OKEN

Jednou, když jsem se rozhlížel v duchovním světě, uslyšel jsem zvuk připomínající skřípot zubů a také nějaké nárazy smíšené s chraplavým hukotem. Zeptal jsem se, co to je.

„To jsou koleje, jež nazýváme debatními hospodami," pověděl mi anděl, který byl u mě. „Jejich debaty znějí z dálky tímto způsobem, ale zblízka je uslyšíš jen jako diskuse."

Když jsem se přiblížil, spatřil jsem chatrče z rákosí spojeného blátem. Chtěl jsem se podívat dovnitř oknem, ale žádné tam nebylo. Nebylo mi totiž dovoleno vstoupit dveřmi, protože tím by dovnitř vniklo světlo z nebe a způsobilo by zmatek. Vtom se na pravé straně vytvořilo okno a slyšel jsem diskutující, jak si stěžují na tmu. O chvíli později se však okno vytvořilo na levé straně a to napravo se zavřelo; tma se postupně začala rozpouštět, až se zase viděli ve svém vlastním světle. Pak mi bylo dovoleno vstoupit dveřmi a poslouchat.

Uprostřed stál stůl obklopený lavicemi. Zdálo se mi však, že všichni stojí na lavicích a ostře diskutují o víře a lásce k bližnímu. Jedna strana tvrdila, že základem církve je víra, a druhá, že jím je láska k bližnímu.

Ti, kteří stavěli za základ víru, tvrdili: „Nejednáme s vírou v našem vztahu k Bohu a s láskou k bližnímu ve vztahu k lidem? Není proto víra nebeská a láska k bližnímu pozemská? Nejsou to nebeské věci, a ne pozemské, které nás vedou ke spasení? A dále, nedává Bůh víru z nebe, protože je nebeská, zatímco lásky k bližnímu člověk musí nabývat sám, protože je pozemská? A čeho člověk nabývá sám, to nepatří církvi, a tedy nemůže člověka

spasit. Mohou proto někoho před Bohem ospravedlnit skutky, které se nazývají skutky lásky k bližnímu? Věřte nám, že vírou samotnou jsme nejen ospravedlněni, ale i posvěceni, není-li tato víra poskvrněna pocitem záslužnosti z činů lásky k bližnímu," a tak podobně.

Avšak ti, kteří za základ církve považovali lásku k bližnímu, tyto argumenty ostře odmítli se slovy, že ke spasení vede láska k bližnímu, a ne víra.

„Nejsou Bohu drazí všichni a nepřeje si dobro pro všechny? Jak jinak by Bůh mohl toto dobro uskutečňovat než prostřednictvím lidí? Dává nám snad pouze schopnost mluvit o věcech víry, aniž by nám umožnil také činit pro lidi to, co vyžaduje láska k bližnímu? Nevidíte, jak absurdní je říkat, že láska k bližnímu je pozemská? Láska k bližnímu je nebeská, a protože podle vás na této lásce není nic dobrého, vaše víra je pozemská. Získáváte svou víru jinak než jako kůly či kameny? Říkáte: ‚Nasloucháním Slovu.‘ Jak ale může Slovo působit, když mu pouze nasloucháte? Jak může působit na kůly či kameny? Možná vás oživuje, aniž byste si toho byli v nejmenším vědomi. Jaké oživení to však je, když dokážete jen říct, že pouhá víra ospravedlňuje a přináší spasení: Jaká víra či jaké víry člověka spasí, to však již nevíte.“

Pak povstal někdo, koho anděl, jenž byl se mnou, nazval synkretistou. Ten sundal svůj klobouk a položil ho na stůl, ale pak si jej zase rychle nasadil, protože byl holohlavý. Řekl: „Poslouchejte, pletete se všichni. Je pravda, že víra je duchovní a láska k bližnímu přírodní, avšak obojí je spojeno - a to pomocí Slova a také Ducha svatého a pomocí jejich účinku, který lze nazvat poslušností, na niž však přesto člověk nemá žádnou účast. Když totiž člověk přijímá víru, neví o ní víc, než kdyby byl socha. Dlouho jsem o těchto věcech přemýšlel a došel jsem k závěru, že člověk může od Boha přijmout duchovní víru, ale nemůže Jím být pohnut k žádné duchovní lásce k bližnímu o nic víc než nějaký kůl.“

Ti, kdo vyznávali víru samotnou, této řeči aplaudovali, avšak ti, kteří byli pro lásku k bližnímu, na něj začali pískat a rozhorleně volat: „Poslyš, kamaráde, nevíš, že existuje život duchovní morálky a život morálky pouze přírodní! ? Život duchovní morálky žijí ti, kteří činí dobro od Boha, a přesto jako sami ze sebe, a život pouze přírodní morálky ti, kdo činí dobro z pekla, a zároveň jako sami ze sebe.“

Řekl jsem, že diskuse zněla jako skřípot zubů a jako údery spolu s chraplavým hukotem. Jako skřípot zubů zněla od těch, kdo považovali víru samotnou za jedinou podstatu církve. Údery pocházely od těch, kteří jedinou podstatou církve činili lásku k bližnímu, a s nimi smíšený chraplavý hukot pocházel od synkretisty. Zněli tak z dálky proto, že se všichni ve světě zapojovali do takových diskusí, ale nevyhýbali se žádným zlům, a proto nečinili nic dobrého, co by bylo duchovního původu. Kromě toho nevěděli vůbec nic o tom, že veškerá víra je pravda a veškerá láska k bližnímu je dobro, a že pravda bez dobra není pravda ducha a dobro bez pravdy není dobro ducha, a že tedy jedno vytváří druhé.

Pravé křesťanské náboženství 460

(87)

VPLÝVAJÍCÍ ŽIVOT

Jednou jsem byl v duchu přenesen do jižní oblasti duchovního světa a tam do jedné rajske zahrady. Tato zahrada přesahovala svou nádherou všechny ostatní, které jsem doposud viděl. Zahrada totiž znamená inteligenci a na jih jsou posíláni všichni, kteří inteligencí

vynikají nad ostatními. Zahrada v Edenu, kde přebýval Adam se svou ženou, neznamenal nic jiného; jejich vyhnání proto znamenalo vyhnání z inteligence, a tedy i z životní celistvosti.

Zatímco jsem se tímto jižním rájem procházel, všiml jsem si několika lidí sedících pod vavříny a požívajících fíky. Přistoupil jsem k nim a požádal je o pár fíků. Podali mi je a hle, v mé ruce se z nich staly hrozny vína.

Podivil jsem se tomu, a andělský duch, který stál poblíž, mi řekl:

„Fíky se v tvé ruce přeměnily na hrozny, protože fíky ze souvztažnosti značí dobro lásky k bližnímu a z něj víru v přírodním neboli vnějším člověku, zatímco hrozny vína značí dobro lásky k bližnímu a z něj víru v duchovním neboli vnitřním člověku. A protože ty miluješ duchovní otázky, stala se ti tato věc. V našem světě se totiž věci dějí, existují a mění podle svých souvztažností.“

Pak mě přemohla touha poznat, jak může člověk činit dobro od Boha a zároveň zcela jako sám od sebe. Zeptal jsem se proto těch, co jedli fíky, jak tomu rozumějí.

Prý tomu rozumí jen tak, že Bůh činí dobro vnitřně v člověku a skrze člověka, aniž by si ten byl něčeho vědom. Kdyby si to totiž člověk uvědomoval a v tomto stavu by jednal, konal by pouze zdánlivé dobro, které je vnitřně zlem. „Vše, co od člověka vychází, vychází totiž z jeho jáství, a je proto již od svého zrodu zlem. Jak by se mohlo dobro od Boha a zlo od člověka spojit a ve spojení něco konat? Jáství člověka neustále hledá ve věcech spásy zásluhu; a nakolik tak činí, natolik odnímá Pánu Jeho vlastní zásluhu - a to je vrchol nespravedlnosti a bezbožnosti. Jedním slovem: kdyby dobro, kterým Bůh v člověku působí, mělo plynout do vůle člověka, a odtud do konání člověka, muselo by být pošpiněno a znesvěceno, což Bůh nikdy nedovolí. Člověk si samozřejmě může myslet, že dobro přichází od Boha, a může je nazývat Božím dobrem o sobě; že je to ale opravdu tak, to stejně nechápeme.“

Pak jsem jim odkryl své myšlení a řekl jsem: „Nechápete to, protože myslíte na základě zdánlivosti, a utvrzené zdánlivosti jsou klamy. U vás takové zdánlivosti a klamy jsou výsledkem víry, že vše, co člověk chce a myslí, a potom koná a mluví, je v něm, a tedy pochází z něj. Ve skutečnosti však člověk v sobě nemá nic takového kromě schopnosti přijímat, co vchází dovnitř. Člověk není životem v sobě, ale orgánem přijímajícím život. Životem v Sobě je Pán, jak říká u *Iana*: ‚Neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synovi, aby měl život sám v sobě.‘ (*J 5,26*, kromě dalších míst jako například *J 11,25; 14,6.19*)

Jsou dvě věci, které tvoří život: láska a moudrost, neboli - což je totéž - dobro lásky a pravda moudrosti. Ty přicházejí od Boha a člověk je přijímá, jako by byly jeho; a protože to tak cítí, také vycházejí z člověka, jako by byly jeho. Pán zařídil, že to člověk cítí tímto způsobem, aby to, co do něj vchází, mohlo člověka ovlivňovat a aby to v něm přijato zůstalo. Protože však do člověka vchází také veškeré zlo (ne od Boha, ale z pekla, které člověk s radostí přijímá, neboť je k tomu uzpůsoben již od narození), nemůže přijmout od Boha více dobra, než kolik odstraní jakoby sám od sebe zla, čehož dosáhne pokáním a zároveň vírou v Pána.

Že do člověka vchází láska a moudrost neboli láska k bližnímu a víra, nebo obecněji dobro lásky a účinné lásky a pravda moudrosti a víry, a že to, co do člověka vchází, se mu jeví zcela jako jeho vlastní a jako jeho vlastní z něj i vychází, to lze zřetelně spatřit na zraku, sluchu, čichu, chuti a hmatu. Vše, co orgány těchto smyslů pociťují, vchází do nich zvenku a pociťují to uvnitř. Stejně je to i u orgánů vnitřních smyslů - s jediným rozdílem, že do nich vcházejí duchovní vjemy, které nejsou zjevné, zatímco do vnějších orgánů vcházejí vjemy přírodní, které jsou zjevné. Jedním slovem, člověk je přijímacím orgánem života od Boha; a

tak nakolik upouští od zla, natolik přijímá dobro.

Schopnost upouštět od zla dává Pán každému člověku, neboť mu dává schopnost chtít a chápat; a cokoliv člověk činí ze své vůle v souladu se svým chápáním, neboli - což je totéž - ze svobody chtít v souladu s rozumovými schopnostmi svého chápání, to je trvalé. Tím Pán člověka uvádí do stavu spojení se sebou a v tomto stavu jej obnovuje, znovuzrozuje a zachraňuje.

Život, který vchází do člověka, je životem vycházejícím z Pána, jenž se také nazývá Duchem Božím a ve Slovu Duchem svatým. Říká se o něm, že osvěcuje a oživuje a dokonce že v člověku působí. Tento život se však odlišuje a mění podle uspořádání, které nastoluje láska. Mohli byste také vědět, že do člověka vchází veškeré dobro lásky a účinné lásky i veškerá pravda moudrosti a víry, avšak nejsou skutečně v člověku; někteří z toho usuzují, že jsou lidem vštípeny již od stvoření, a nemohou se ubránit závěru, že Bůh sám se vlil do lidí, takže lidé jsou částečně bohové. Avšak ti, které víra přivedla k takovému myšlení, jsou ďáblové, kteří v našem světě páchnou jako mrtvolý.

Kromě toho, je lidské jednání něčím jiným než aktivitou mysli? Co mysl chce a myslí, to činí a mluví prostřednictvím svých tělesných orgánů. Když proto Pán vede mysl, vede také jednání a řeč - a to tehdy, když v Něj člověk věří. Kdyby to tak nebylo, vysvětlíte mi, jestli můžete, proč by Pán na tisících míst ve Slovu přikazoval, aby člověk miloval svého bližního, činil bližnímu dobro lásky, přinášel ovoce jako strom a dodržoval přikázání - a to vše, aby byl spasen? A proč řekl, že člověk bude souzen podle svých skutků či činů, a že ti, kdo činí dobro, budou souzeni pro nebe a život, a ti, kdo činí zlo, pro peklo a smrt? Jak by Pán mohl takto mluvit, kdyby vše, co z člověka vychází, bylo usilováním o zásluhu, a tedy zlem? Vězte tedy, že je-li mysl láskou k bližnímu, je jí také jednání; pokud je však mysl vírou samotnou, což je víra oddělená od duchovní lásky k bližnímu, je touto vírou i jednání."

Lidé pod vavřínem reagovali slovy: „Chápeme, že mluvíš správně, a zároveň to nechápeme."

„Chápete, že jsem mluvil správně, díky obecnému vnímání, které se dostává každému člověku vlivem světla z nebe, když slyší nějakou pravdu.

A nechápete to kvůli svému vlastnímu vnímání, které má člověk vlivem světla ze světa. Tyto dva druhy vnímání, vnitřní a vnější neboli také duchovní a přírodní, se u moudrých spojují v jedno. I vy je můžete sjednotit, budete-li vzhlížet k Pánu a odstraníte-li zla."

Protože tomu porozuměli, utrhl jsem několik větvíček révy a podal jsem jim je se slovy: „Věříte, že jsou ode mě, nebo od Pána?"

Odpověděli, že jsou skrze mě od Pána - a náhle z ratolestí v jejich ruku vyrostly hrozny vína.

Když jsem se vzdálil, spatřil jsem cedrový stůl pod rozkvetlým olivovníkem, jehož kmen obepínala vinná réva. Na stole ležela kniha. Když jsem se podíval, ke svému překvapení jsem zjistil, že jde o knihu napsanou skrze mě, nazvanou *Nebeská tajemství*. Řekl jsem, že v této knize je plně dokázáno, že člověk je orgánem přijímajícím život, a nikoli životem; a že život nemůže být stvořen a jako stvořený se nalézat v člověku o nic víc než světlo v oku.

Pravé křesťanské náboženství 461

ŽELVÍ LIDÉ A JEJICH TAJEMSTVÍ

Díval jsem se v duchovním světě směrem k pobřeží a spatřil jsem nádherný přístav. Šel jsem blíž a podíval jsem se dovnitř, a uviděl tam malé i velké lodě a v nich zboží nejrůznějšího druhu. Na lavicích seděli chlapci a děvčata a rozdávali je všem, kdo měl zájem.

„Čekáme, až se objeví naše nádherné želvy. Už brzy za námi vyjdou z moře,“ řekli.

A pak jsem spatřil malé i velké želvy, na jejichž krunýřích a šupinách seděly mladé želvičky hledící k okolním ostrovům. Želvy - rodiče měly dvě hlavy, jednu velkou s krunýřem podobným krunýři na těle, avšak rudě zabarvenou, a druhou malou, pro želvy obvyklou. Tu zatahovaly vpředu do těla a také ji jakýmsi nepostřehnutelným způsobem zasouvaly do velké hlavy.

Upíral jsem však zrak na velkou rudou hlavu a spatřil jsem, že je na ní jakoby lidská tvář, která mluví s chlapci a děvčaty na lavicích a líže jim ruce. Pak je chlapci a děvčata hladili a dávali jim jídlo a různé lahůdky, a také vzácné zboží - například hedvábí na šaty, dřevo citroníku na stoly, purpur na zdobení a šarlat na barvení.

Tyto výjevy ve mě vyvolaly přání poznat, co znázorňují, neboť jsem věděl, že vše, co se objevuje v duchovním světě, je nějaká souvztažnost vyjadřující duchovní účinky pohnutek a následných myšlenek.

Pak na mě promluvili z nebe: „Ty sám víš, co symbolizuje přístav a v něm lodě, na kterých sedí chlapci a děvčata. Nevíš však, co představují želvy.“

Pokračovali tedy: „Želvy znázorňují ty z tamního duchovenstva, kteří zcela oddělují víru od lásky k bližnímu a od jejich dobrých skutků a utvrzují se v přesvědčení, že se nemohou žádným způsobem spojit. Do lidí prý vstupuje Duch svatý skrze jejich víru v Boha Otce a pro zásluhu Jeho Syna.“

Ten čistí jejich nitro až po vlastní vůli, kterou si představují jako jakousi rovinu ve tvaru oválu. Tvrdí, že když se Duch svatý k tomuto oválu přiblíží, levá část této roviny pod ním uhne dolů, aniž by se ho dotkla, takže vnitřní neboli vyšší části lidského charakteru jsou pro Boha, zatímco vnější neboli nižší části pro člověka. Proto se nic, co člověk činí, neobjevuje před Božími zraky, ať je to dobré či zlé: To dobré se neobjevuje, protože je záslužné, a to zlé, protože je zlé. Kdyby se lidské činy před Božími zraky objevily, člověka by zničily. A proto člověk smí chtít, myslet, mluvit a činit, cokoliv chce, jen když se má na pozoru před světem.“

Zeptal jsem se, zda jim je také dovoleno myslet si o Bohu, že není všudypřítomný ani vševedoucí. Z nebe mi řekli, že i to jim je dovoleno, neboť Bůh se u lidí, kteří si osvojili víru, jež je očistila a ospravedlnila, nedívá na žádné jejich myšlenky ani přání, a oni stále přechovávají ve vnitřních čili vyšších oblastech myslí svou ušlechtilou víru, kterou přijímají v době její aktivity, jež se občas projeví, aniž by o tom člověk něco věděl.

„Tyto věci jsou symbolizovány malou hlavou, kterou zastrkují do přední části těla, a když hovoří s laiky, tak ji zatahují do velké hlavy. K hovoru s nimi totiž nepoužívají malou hlavu, ale tu velkou, jejíž přední část vypadá jako lidská tvář. Používají Slovo a hovoří s nimi o lásce, o lásce k bližním, o dobrých skutcích, o příkázáních Desatera, o pokání, a ze Slova přitom citují téměř vše, co se tam o těchto předmětech nalézá. Zastrkují přitom malou hlavu

do velké, což jim umožňuje vnitřně chápat, že nic z toho se nemá činit pro Boha a spasení, ale jen pro veřejné dobro a dobro jednotlivců.

A protože své poznámky opírají o Slovo a kouzelně a elegantně hovoří zejména o evangeliích, o působení Ducha svatého a o spasení, jeví se svým posluchačům jako krásní a nejmoudřejší ze všech na celém světě. Proto jsi viděl, jak jim chlapci a děvčata na lodních lavicích dávali drahé a vzácné dary. A proto jsi je také viděl ztělesněné jako želvy. Ve tvém světě se od ostatních příliš neliší - kromě toho, že se domnívají, že jsou moudřejší než ostatní a smějí se jim, dokonce i těm, kdo věří v podobné nauky víry, ale neznají jejich tajemství. Mají na svých oděvech jisté znamení, kterým se odlišují od ostatních."

Mluvčí pokračoval: „Neřeknu ti jejich názory na další otázky víry, jako jsou vyvolení, svobodná vůle, křest a svaté přijímání. Tyto své názory druhým neprozrazují, přestože my v nebi je známe. Pravdou však zůstává, že ve světě byli takoví a po smrti není nikomu dovoleno mluvit jinak, než jak myslí, a oni tedy nemohou jinak než pronášet šílenosti svých myšlenek; jsou proto považováni za šílence, vyvrženi ze svých společenství a nakonec svrženi do jícnu propasti (o kterém se hovoří ve *Zjevení 9,2*). Stanou se pak tělesnými duchy připomínajícími egyptské mumie. Kolem nitra jejich mysli se vytvoří tvrdá kůže, neboť i ve světě si kolem sebe stavěli bariéru. Jejich pekelná společenství hraničí s pekelnými společenstvími machiavelistů a oni volně přecházejí z jedné do druhé a nazývají se přáteli. Vracejí se však zpátky, neboť se v něčem přece jen odlišují: Oni totiž mají jakési náboženské cítění o skutku ospravedlnění vírou samotnou, zatímco machiavelisté nemají žádné."

Když jsem je viděl vypuzené ze společenství a shromážděné, aby byli svrženi, spatřil jsem ve vzduchu plující loď se sedmi plachtami a v ní lodní důstojníky a námořníky v oblecích purpurové barvy s nádhernými klobouky na hlavách.

„Jsme v nebi ! Jsme učenci v purpurových šatech vyznamenaní těmi nejvyššími hodnotami, neboť jsme nejpřednější ze všech moudrých mužů evropského duchovenstva!" volali.

Divil jsem se, co to má znamenat, a bylo mi řečeno, že to jsou obrazy pýchy a imaginárních myšlenek či fantazií, které vytvářejí ti, kdo se předtím jevíli jako želvy a nyní byli jako šílenci vyvrženi ze společenství a shromážděni na jedno místo, kde nyní společně stojí.

Pocítil jsem touhu promluvit si s nimi, a tak jsem k nim přistoupil. Pozdravil jsem je a zeptal se: „Jste to vy, kdo oddělili vnitřního člověka od vnějšího a působení Ducha svatého ve věcech víry od jeho spolupráce s člověkem mimo víru, a tak oddělili Boha od člověka ? Neodnímate tím člověku nejen lásku k bližnímu a její skutky víry, tak jako mnoho dalších učenců duchovenstva, ale také vlastní víru, jak ji člověk vyjadřuje před Božím zrakem ?

Chtěli byste, abych o tom s vámi pohovořil ze světla rozumu, nebo z Písma svatého ?"

„Mluv nejprve ze světla rozumu," odvětili.

„Jak může být odděleno nitro člověka od jeho zevnějšku ?" začal jsem. „Kdo se zdravým rozumem neví či nemůže pochopit, že vše, co je v člověku vnitřní, přechází do jeho zevnějšku a až do těch nejzevnějších úrovní, a tam to působí a koná ? Vnitřní přece existuje kvůli vnějšímu, v něm se dovršuje, trvá a existuje, téměř jako sloup na své základně. Mohli byste také vědět, že kdyby vnitřní a vnější bylo nespojité, a proto rozpojené, ty nejzevnější vrstvy by se rozpustily jako bublina ve vzduchu. Může někdo popřít, že Bůh vnitřně v člověku vyvolává biliony dějů a člověk si není žádného z nich vědom ? A proč by taky o nich měl vědět, když si je vědom těch nejzevnějších, kde je se svým myšlením a vůlí pospolu s Bohem ?

Ozřejmím to však příkladem. Žádný člověk si jistě není vědom vnitřního fungování řeči: Toho, jak plíce vtahují vzduch, jenž naplňuje plicní sklípky, průdušky a laloky; jak vypouští vzduch do průdušnic a tam se z něj vytváří zvuk; jak hrtan moduluje zvuk v hlasivkové štěrbině; jak jej artikuluje jazyk a jak ústa tuto artikulaci dokončují, takže vzniká řeč. Všechny tyto vnitřní pochody, o kterých člověk nic neví, existují kvůli vnějšímu účelu, což je schopnost mluvit. Odstraňte či oddělte jeden z těchto vnitřních procesů od jejich vnějšího účinku, a člověk bude němý jako ryba.

Nebo si vezměme další příklad. Dvě ruce tvoří vnější součást člověka. Vnitřní části, se kterými jsou spojeny, vedou z hlavy přes krk, hrudník, lopatky, paže a lokty; jsou tam také nesčetné svalové tkáně, nesčetná motorická vlákna, nesčetné kombinace nervů a cév, spousta kostních kloubů s vazivky a membránami. Co o tom všem člověk ví? A přesto je pro činnost rukou nutná každá jednotlivá součást. Představte si, že by se tyto vnitřní síly stočily v loketním kloubu doleva nebo doprava, místo aby pokračovaly dál - neupadla by ruka od paže a neshnila by jako utržený úd bez života?

Nebo - můžete-li tomu věřit - bylo by to jako s tělem člověka, kterému byla odřata hlava. Přesně to by se stalo lidské mysli a jejím dvěma životům, vůli a intelektu, kdyby Božské působení, což je působení víry a lásky k bližnímu, na své cestě ustalo a nepokračovalo spojitě až k člověku. Je jasné, že člověk by nebyl ani jako zvíře, ale jako shnilý kus dřeva. To vše je přístupné rozumu.

A jestli chcete poslouchat dál, je to také v souladu s Písmem svatým. Neříká Pán: „Zůstaňte ve Mně, a Já ve vás. ... Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve Mně a Já v něm, ten nese hojné ovoce“ (J 15,4.5)?

Ovoce jsou dozajista dobré činy, které Pán činí prostřednictvím člověka a člověk ze sebe od Pána. Pán také říká, že stojí přede dveřmi a tluč, a kdo jde k Němu a otevře, k němu vejde a bude s ním večeřet a on s Ním. (Zj 3,20) Nedává Pán miny a talenty (*Pozn. překl.: Řecké jednotky váhy a peněžní hodnoty.*), aby s nimi lidé podnikali a nabyli bohatství, a když jej nabudou, nedá jim věčný život? (Mt 25,14-30; L 19,13-26) A neříká Pán, že dá každému mzdu podle práce na Jeho vinici? (Mt 20,1-16)

To je však jen několik málo příkladů. Celé stránky by mohly být zaplněny citacemi ze Slova o tom, že člověk by měl nést ovoce jako strom, měl by jednat podle přikázání, milovat Boha a bližního, a tak dále.

Vím však, že vaše vlastní inteligence nemůže mít s těmito učením ze Slova v jejich skutečné podstatě nic společného. Přestože o nich mluvíte, vaše představa je převrácená. Nemůžete ani jinak, protože berete člověku vše, co je Boží a co mu přináší sdílení, a proto i spojení. Zbývá pak ještě něco než odstranit i celou bohoslužbu?

Pak jsem je spatřil ve světle nebe, jež odkrývá a činí zjevným charakter každého člověka. A oni se již nejevili na lodi plující vzduchem jako nebem ani nebyli oblečeni do nachových šatů a ověnčeni vavříny. Stáli na písčité zemi, oblečeni do hadrů, s bedry přepásanými rybářskou sítí, skrze níž prosvítala jejich nahota. Byli posláni do společenství, které hraničilo s územím machiavelistů.

Pravé křesťanské náboženství 462

SETKÁNÍ ODPŮRCŮ SVOBODNÉ VŮLE

Zaslechl jsem, že se svolává shromáždění, na kterém se má diskutovat o svobodné vůli člověka v duchovních otázkách. Stalo se to v duchovním světě. Byli tam přítomni učenci ze všech končin, kteří v minulém světě, kde předtím žili, o těchto věcech přemýšleli, a také mnozí z těch, kteří se účastnili větších i menších sněmů před Nikajským koncilem (*Pozn. překl.: Nikajský sněm (r. 323) se sešel, aby dal odpověď na Ariovo učení. Arios (260-336) věřil, že jedině Otec je Bůh. Skrze Syna stvořil svět, ale přesto je Syn pouze stvořenou bytostí učiněnou z ničeho, nikoli Bůh. Koncil Aria odsoudil a formuloval protiariánské, tzv. Nikajské vyznání víry.*) i po něm. Byli shromážděni v kruhovém chrámu podobném římskému Panteonu, jenž byl původně zasvěcen bohoslužbě všech bohů, ale který později papežská stolice zasvětila bohoslužbě všech svatých mučedníků.

Uvnitř podél zdí stály jakési oltáře a v jejich blízkosti nízké lavice, na které si posedali shromáždění. Opřeli se o oltáře rukama jako o stoly. Ne určili nikoho, kdo by jejich shromáždění předsedal - každý, koho se zmocnila touha, se vyřítel z jejich středu a spolu se svým názorem vylil vše, co měl na srdci. A čemu jsem se divil - všichni shromáždění předkládali spoustu důkazů o naprosté neschopnosti člověka v duchovních otázkách a všichni se vysmívali svobodné vůli v těchto věcech.

Když se všichni shromáždili, jeden z nich se náhle vyřítel doprostřed a hlasitě vykřikl: „Člověk nemá v duchovních otázkách víc svobodné vůle než Lotova žena, když byla přeměněna na solný sloup. Kdyby člověk měl větší svobodnou vůli, jistě by si osoboval víru naší církve, která praví, že Bůh Otec naprosto svobodně a podle svého přání dává víru, komu chce a kdy chce. Bůh by nikdy neprokázal takovou štědrost a milost, kdyby si člověk ze své svobody a libovůle nárokoval tuto víru pro sebe. Tím by se také naše víra, jež nám ve dne v noci září před očima jako hvězda, rozptýlila do vzduchu jako létavice.“

Po něm vyběhl z lavice další muž se slovy: „Člověk nemá v duchovních otázkách víc svobody vůle než zvíře či lépe než pes, protože kdyby ji měl, činil by dobro sám od sebe, přestože veškeré dobro je od Boha a člověk nemůže pro sebe dělat nic, co mu není dáno z nebe.“

Pak vyskočil z lavice další a z prostředku zakřičel: „Člověk nemá více svobody v duchovních věcech a dokonce ani v jejich poznávání, než jako sova za dne nebo kuře, jež se dosud nevyklubalo z vajíčka. Je v těchto věcech naprosto slepý jako krtek; neboť kdyby vnímal věci víry, spasení a věčného života jako Lynceus (*Pozn. překl.: V řecké mytologii člověk známý pro svůj přesný zrak.*), věřil by, že se může znovuzrodit a spasit sám, pokoušel by se o to, a tak by znesvětil své myšlenky a skutky tím, že by stále více usiloval o zásluhu.“

Po něm vyrazil doprostřed další a prohlásil, že každý, kdo se od pádu Adama domnívá, že může chtít či porozumět něčemu duchovnímu, blouzní a propadá posedlosti, protože věří, že je malý bůh či božstvo s právem na část Božské moci.

Pak doprostřed vyběhl další muž. Těžce oddechoval a pod paží si nesl knihu zvanou *Formule svornosti* (*Pozn. překl.: Formule svornosti (r. 1577). Po Lutherově smrti se luterství rozdělovalo a vzniklo mnoho různých vyznání. Z některých byla vytvořena Formule svornosti, jež byla uznána mnoha tehdejšími luterskými státy.*), na jejíž ortodoxii, jak to nazýval, přísahají současní evangelici. Otevřel ji a přečetl z ní následující:

Člověk je co do dobra zcela zkažený a mrtvý, takže v jeho lidské podstatě po pádu a

před znovuzrozením nezbyvá a nepřebývá ani jiskřička duchovní síly, která by mu umožnila připravit se pro Boží milost a chopit se jí, až mu bude nabídnuta; není ani schopen tuto milost sám ze sebe a svým vlastním úsilím přijmout; ani chápat duchovní otázky, věřit jim, pojmout je, myslet na ně, chtít je, začínat je, dokončovat, jednat, pracovat a spolupracovat; ani se přibližovat nebo uzpůsobovat přijímání milosti; ani jakkoliv přispět, polovinou či tím nejmenším, své přeměně. V duchovních záležitostech týkajících se spasení duše je člověk jako solný sloup, na který byla přeměněna Lotova žena, nebo jako mrtvé dřevo či kámen, aniž by mu byly k užítku oči, ústa či některé smysly. Má však schopnost pohybu a kontroly nad svými vnějšími údy, takže může navštěvovat veřejná shromáždění a naslouchat Slovu a evangeliím." (V mém vydání stránky 656, 658, 661-663, 671-673.)

Poté se všichni seběhli dohromady a společně vykřikli: „To je pravá ortodoxie !"

Stál jsem poblíž a pozorně jsem všemu naslouchal; a protože jsem se v duchu rozpálil, hlasitě jsem vykřikl: „Děláte-li z člověka v duchovních otázkách solný sloup, zvíře, slepého a šíleného, čím je pak vaše teologie ? Netýká se snad veškerá teologie ducha ?"

Po chvíli ticha, které zavládlo, odpověděli:

„V celé naší teologii není nic duchovního, co by mohl pochopit rozum. Duchovní je v ní pouze naše víra. My jsme ji však pečlivě uzavřeli, aby do ní nemohl nikdo nahlížet, a zabezpečili jsme ji tak, aby z ní neunikl ani jediný paprsek duchovnosti a neobjevil se před zraky intelektu. Kromě toho člověk k ní sám od sebe a svým vlastním rozhodnutím vůbec ničím nepřispívá. Vše duchovní jsme vyňali i z lásky k bližnímu a učinili jsme z ní věc pouhé morálky; a totéž jsme učinili s desaterem. Neučíme nic duchovního ani o ospravedlnění, odpuštění hříchů, znovuzrození a spasení; říkáme, že je uskutečňuje víra, ale jak, o tom nic nevíme. Místo pokání jsme přijali kajícínost, avšak aby si nikdo nemyslel, že jde o duchovní záležitost, zrušili jsme jakékoli její spojení s vírou. Vykoupení jsme postavili na čistě přírodních představách, jež říkají, že Bůh Otec odsoudil celé lidstvo k zatracení a Jeho Syn vzal zatracení na Sebe, nechal se přibít na kříž, a tak pohnul Otce k soucitu; kromě dalších podobných myšlenek, v nichž nenalezneš nic duchovního, ale jen zcela přírodní pojetí."

Byl jsem stále ještě rozčilený, a tak jsem řekl: „Kdyby člověk neměl v duchovních otázkách žádnou svobodnou vůli, nebyl by zvířetem ? Nestojí snad právě díky ní nad zvířaty ? Je snad bez ní církev něčím víc než černou tvář valcháře se skvrnkou běloby v očích ? Je bez ní Slovo něčím víc než bezobsažným spisem ? Tvrdí a přikazuje se v něm něco častěji, než že člověk má milovat Boha a svého bližního, a také má věřit, že jeho spasení a život závisejí na jeho lásce a víře ? Je tady někdo, kdo by nebyl schopen pochopit a dodržovat předpisy Slova a desatera ? Jak by mohl Bůh dát lidem takové předpisy a příkazy, kdyby je člověk nebyl schopen vykonat ?

Řekněte kterémukoli sedlákovi, který nemá mysl zatarasenou teologickými omyly, že nedokáže chtít ani chápat ve věcech víry a lásky k bližnímu víc než dřevo a kámen, a že se víře a lásce nedokáže přiblížit ani přizpůsobit - nezasměje se tomu od srdce a neřekne vám: „Co je to za šílenství ? Proč bych potom měl poslouchat kněží a jejich kázání ? Je potom chrám něčím víc než stájí ? A bohoslužba víc než orbou ? Jak hloupé je takto mluvit, jeden nesmysl za druhým. Kdo může popřít, že veškeré dobro je od Boha ? Není snad člověku dáno konat dobro ze sebe a od Boha ? A také tak věřit ?"

Když to přítomní uslyšeli, všichni zvolali: „My jsme mluvili ortodoxně podle ortodoxních zásad, ty mluvíš selsky podle sedláckých zásad !"

Vtom z nebe vyšlehl blesk a oni, aby je nezasáhl, se v zástupech rozprchli každý ke svému

(90)

DVA ROZHOVORY O SVOBODNÉ VŮLI

Jednou jsem se těšil onomu vnitřnímu duchovnímu zraku, jaký užívají andělé nejvyššího nebe - byl jsem právě ve světě duchů. Spatřil jsem nedaleko dva duchy stojící v určité vzdálenosti od sebe. Vnímál jsem, že jeden z nich miluje dobro a pravdu, a tím je spojen s nebem, zatímco druhý miluje zlo a nepravdu, a tím je spojen s peklem. Přiblížil jsem se k nim a zavolal na ně, a z tónu jejich hlasu i z jejich odpovědi jsem usoudil, že jeden jako druhý mohou vnímat pravdu a zároveň ji uznávat, a tedy inteligentně přemýšlet. Mohou se tedy intelektem i vůlí obracet, kam chtějí. Jinými slovy, oba měli co do své racionality stejnou svobodu volby. Všiml jsem si navíc, že tato svoboda vytváří v jejich mysli jakousi záři, která sahá od jejich prvotního zraku neboli vnímání až k jejich nejzevnějšímu zraku neboli zraku očí.

Když však byl duch milující zlo a nepravdy ponechán sám svému myšlení, všiml jsem si, jak z pekla vystoupil jakýsi kouř a zamořil jas nad jeho paměť, takže tam zavládla tma jako o půlnoci. Kouř se zapálil a rozhořel plamenem a osvětlil mu část mysli pod pamětí, což způsobilo, že začal neobyčejně klamně myslet ze zel své lásky. Když však byl ponechán sám sobě druhý duch, jenž miloval dobro a pravdu, viděl jsem z nebe sestupovat jakýsi mírný plamen, jenž mu osvětlil část mysli nad pamětí a také oblast pod ní až k očím. Světlo z tohoto plamene zářilo jasněji a jasněji, tak jak z lásky k dobru a k pravdě vnímal pravdu a přemýšlel o ní. To mi jasně ukázalo, že každý člověk, ať špatný či dobrý, má duchovní svobodu; že ji však peklo u zlých občas uhasíná, a naopak nebe ji u dobrých pozdvihuje a rozněcuje.

Pak jsem si s oběma promluvil - nejprve s tím, co miloval zlo a nepravdy. Po několika slovech o jeho životním údělu jsem se zmínil o svobodné vůli.

To jej rozpálilo: „Jak šílené je věřit, že člověk má v duchovních otázkách svobodnou vůli ! Jakou víru si člověk může sám osvojit a jaké dobro může činit sám od sebe ? Neučí dnešní kněžstvo podle Slova, že člověk nemůže získat nic, co mu není dáno z nebe ? A neřekl Pán Kristus svým učedníkům: ‚Beze Mne nemůžete učinit nic ?‘ K tomu dodávám, že nikdo nemůže ani pohnout nohou či rukou, aby udělal něco dobrého, ani pohnout jazykem, aby vyslovil jakoukoliv dobrou pravdu. Církev se svými moudrými představenými proto došla k závěru, že člověk nemůže chtít, chápat ani myslet na cokoli duchovního, ani se uzpůsobovat k tomuto chtění, chápání a myšlení víc než nějaká socha, dřevo nebo kámen. Pouze Bohu jedinému proto patří ta nejsvobodnější a ničím neomezená moc a On sám dle své libovůle inspiruje vírou, která - bez jakékoliv naší práce či moci a za působení Ducha svatého - vytváří vše, co nevzdělanci připisují člověku.“

Pak jsem hovořil s druhým, jenž miloval dobro a pravdu. Když přišla řeč na jeho životní úděl, zmínil jsem se také o svobodné vůli. Řekl: „Jak šílené je popírat svobodnou vůli člověka v duchovních otázkách ! Kdo není schopen sám ze sebe chtít a činit dobro a myslet na pravdu a hovořit o ní, a to ze Slova, a tedy z Pána, Jenž je Slovem ? On totiž řekl: ‚Neste dobré ovoce‘ a ‚Věřte ve světlo‘ a také: ‚Milujte jeden druhého‘ a ‚Milujte Boha,‘ a také: ‚Kdokoli slyší Má přikázání a činí je, ten Mě miluje a Já budu milovat jej,‘ kromě tisíců

dalších výroků ze Slova. K čemu by bylo Slovo, kdyby člověk nebyl vůbec schopen chtít a myslet, a tedy ani činit a říkat, co se tam přikazuje ? Co jiného by pak bylo náboženství a církev než potopená loď na dně oceánu, jejíž kapitán stojí na vrcholu stěžně a volá: „Nemůžu nic dělat !“ a přitom pozoruje, jak zbytek posádky odplouvá v záchranných člunech pryč ? Nebyla Adamovi dána svoboda rozhodnout se, zda pojí ze stromu života a ze stromu poznání dobrého a zlého ? A protože se svobodně rozhodl pojíst z druhého stromu, pronikl do jeho mysli kouř z hada neboli z pekla, pročez byl vyhnán z ráje a proklet. Svou svobodnou vůli však neztratil, neboť čteme, že cesta ke stromu života byla střežena cherubem - jinak by totiž mohl chtít z tohoto stromu pojíst."

Na to pronesl druhý duch, jenž miloval zlo a nepravdu: „To, co jsem právě slyšel, odmítám a trvám na tom, co jsem sám řekl. Kdo neví, že jediný Bůh je živý, a proto aktivní, a že člověk je sám o sobě jako mrtvý, a proto zcela pasivní. Jak by si potom mohl ten, kdo je sám o sobě mrtvý a zcela pasivní, osvojit něco, co je živé a aktivní ?"

„Člověk je orgánem života a jediný Bůh je Život," odpověděl jsem. „A Bůh vlévá svůj život do orgánu a všech jeho součástí, tak jako slunce vlévá své teplo do stromu a všech jeho součástí. Tento život Bůh dává člověku pociťovat v sobě jako svůj vlastní. To Bůh chce proto, aby člověk žil jako ze sebe podle zákonů řádu, kterých je tolik jako předpisů ve Slovu, a mohl se tak připravovat k přijímání Boží lásky. Bůh neustále drží svůj prst na jazýčku vah a usměrňuje je, avšak nikdy nátlakem neporuší svobodnou vůli."

Strom by nemohl přijmout nic, co mu dodává teplo slunce prostřednictvím kořenů, pokud by se nezahřívalo každé jeho vlákénko. Stejně tak by látky nemohly být přenášeny kořeny vzhůru, kdyby každé vlákénko nevydávalo teplo, které přijalo, a tím nepřispívalo tomuto přenosu.

Obdobně činí člověk s životním teplem, které má od Boha; na rozdíl od stromu je však pociťuje jako své vlastní, přestože tomu tak není. Nakolik věří, že toto teplo je jeho a ne Boha, natolik sice získává životní světlo, avšak místo tepla lásky od Boha přijímá teplo lásky z pekla. To jakožto hrubé blokuje a uzavírá čistší větévky organismu, podobně jako nečistá krev ucpává kapilární cévy těla. Tímto způsobem se člověk mění z duchovního na čistě přírodního.

Svobodná vůle člověka je výsledkem toho, že člověk cítí život v sobě jako svůj a že Bůh ponechává člověka tomuto pocitu tak, aby mezi nimi mohlo dojít ke spojení - ke kterému by dojít nemohlo, kdyby nebylo oboustranné; a oboustranným se stává, když člověk jedná svobodně zcela jako sám od sebe. Kdyby Bůh toto zdání člověku neponechal, člověk by nebyl člověkem a neměl by ani věčný život; oboustranné spojení s Bohem totiž působí, že člověk je člověkem a ne zvířetem, a také že žije po smrti do věčnosti. To je výsledkem svobodné vůle v duchovních otázkách."

Když to zlý duch uslyšel, odebral se dál, a pak jsem spatřil na jednom stromě létajícího hada zvaného prester (*Pozn. překl.: Neboli „ohnivý had“*), jak z něj nabízí ovoce. Zašel jsem tam v duchu a na místě hada spatřil člověka - monstrem s tváří tak porostlou vousy, že mu byl vidět jen nos. Stál poblíž kusu hořícího pahýlu, který tam byl místo stromu. Jeho myslí nejprve pronikl kouř, a on pak odmítl svobodnou vůli v duchovních otázkách. Vtom vyšel podobný kouř i z hořícího pahýlu a obklopil pahýl i muže. Když mi vše zmizelo z očí, odešel jsem. Druhý duch, který miloval dobro a pravdu a tvrdil, že člověk má v duchovních otázkách svobodnou vůli, mě doprovodil domů.

Pravé křesťanské náboženství 504

VYHLEDÁVAČI A PÍSAŘI

Jednou jsem uslyšel zvuk, jako by o sebe třely dva mlýnské kameny. Šel jsem za ním a zvuk ustal.

Spatřil jsem úzkou bránu vedoucí šikmo dolů do jakéhosi domu s klenutou střechou, v němž byla spousta místností s komůrkami. V každé seděli dva lidé a sbírali ze Slova důkazy o ospravedlnění vírou samotnou. Střídavě je vždy jeden sbíral a druhý zapisoval.

Přiblížil jsem se k jedné komůrce poblíž dveří a zeptal se: „Co to sbíráte a zapisujete ?“

„Místa pojednávající o aktu ospravedlnění neboli o aktu víry, což je vlastní víra ospravedlňující, oživující a spásná, čelná nauka církve našeho křesťanského světa.“

„Řekni mi, jakým znamením se tento akt projevuje, když se tato víra vnáší do srdce a duše člověka ?“ požádal jsem ho.

„Znamení tohoto aktu se objevuje ve chvíli, kdy člověk podlehně předsvědčení, že je zatracen. V tomto stavu zkroušenosti myslí na Krista, na to, že On vykupuje ze zákonů zatracení, na Jeho zásluhu, které se s důvěrou chápe, a s těmito myšlenkami se obrací k Bohu Otci a modlí se.“

„V tomto okamžiku tedy dochází k aktu víry,“ řekl jsem. „Jak mám ale rozumět tomu, co se o tomto aktu říká, tedy že člověk v ničem nespolutpůsobí - o nic víc než dřevo nebo kámen ? Člověk prý vzhledem k tomuto aktu nemůže nic začít, chtít, chápat, myslet, konat, v ničem nemůže spolupracovat, nijak se mu nemůže přibližovat ani přizpůsobovat. Řekni mi, jak to souhlasí s tím, co jsi řekl - že k tomuto aktu dochází, když člověk myslí na zákony práva, na své zatracení vykoupené Kristem, na důvěru, se kterou se spoléhá na Jeho zásluhu, a s těmito myšlenkami přistupuje k Bohu Otci a modlí se ? Nečiní to vše člověk ?“

„Nečiní to aktivně, ale pasivně,“ odvětil.

„Jak může někdo myslet, důvěřovat a modlit se pasivně ?“ zeptal jsem se. „Odejmete-li člověku aktivitu a spolupráci, neodejmete zároveň i jeho schopnost přijímat, a s tím i sám akt víry ? Stane se pak tvůj čin něčím víc než čistou imaginací - něčím, co je možno označit za pouhý argument ? Doufám, že nevěříš tak jako někteří, že tomuto aktu se těší jen předurčení, kteří o tom, zda jim tato víra byla vlita či ne, vůbec nic nevědí - zjistit by to mohli třeba tím, že by si hodili kostky. Proto věř, můj příteli, že člověk co do víry a lásky k lidem jedná ze sebe od Pána a že bez takového jednání by tvůj akt víry, který nazýváš základní naukou církve křesťanského světa, nebyl víc než sochou Lotovy ženy, jež zazvoní čistou solí, když o ni písař zavadí perem nebo nehtem (L 17,32). Řekl jsem to proto, že pokud jde o váš akt víry, vy ze sebe takové sochy děláte.“

Když jsem domluvil, uchopil svícen ze stolu, aby mi jej vši silou mrštil do tváře. Svíce v něm však náhle pohasla a on jím udeřil do tváře svého společníka. Se smíchem jsem odešel.

Pravé křesťanské náboženství 505

STÁDO MLUVÍCÍCH KOZ A OVCÍ

V duchovním světě se jednou objevila dvě stáda, jedno stádo koz a druhé ovcí. Uvažoval jsem, kým jsou, protože jsem věděl, že v duchovním světě zvířata nejsou zvířaty, ale souvztažnostmi s pohnutkami a z nich vznikajícími myšlenkami nedalekých lidí. Šel jsem proto za nimi; když jsem byl poblíž, podoba zvířat se rozplynula a na jejich místě jsem spatřil lidi. Ukázalo se, že stádo koz tvořili lidé, kteří se utvrdili v nauce o ospravedlnění vírou samotnou, zatímco stádo ovcí bylo z těch, kdo věřili, že láska k lidem a víra tvoří jedno tak jako dobro a pravda.

Pak jsem si promluvil s těmi, které jsem viděl jako kozy, a zeptal se: „Proč jste se tady shromáždili ?”

Většinou to byli kněží hrdí na svou slávu učenců, neboť znali tajemství ospravedlnění vírou samotnou.

Shromáždili se prý proto, aby svolali sněm, neboť slyšeli, že nebylo řádně porozuměno Pavlovu prohlášení, že člověk je ospravedlněn vírou bez skutků zákona (Ř 3,28). Vírou zde Pavel totiž nemyslel víru současné církve ve tři Božské osoby od věčnosti, ale víru v Pána Boha, Spasitele Ježíše Krista. Skutky zákona nemyslel skutky předepsané zákonem desatera, ale skutky, které Židům předepsal Mojžíš. Špatnou interpretací těchto slov tak prý vznikly dva obrovské klamy: jeden, že Pavel zde měl na mysli víru dnešní církve, a druhý, že měl na mysli skutky předepsané zákonem desatera. Je prý zcela zřejmé, že Pavel zde neměl na mysli skutky Mojžíšova zákona určeného Židům ani skutky desatera, a to díky slovům k Petrovi, kterého kritizoval, že se řídí židovskými praktikami, přestože ví, že nikdo není ospravedlněn skutky přikázanými zákonem, ale vírou v Ježíše Krista (Ga 2,14-16). Vírou v Ježíše Krista se myslí víra v Něj a z Něj. A protože „skutky zákona“ Pavel myslel skutky Mojžíšova zákona, rozlišoval mezi zákony víry a zákony činů a mezi Židy a pohany, či mezi obřízkou a nepřítomností obřízky, přičemž obřízka označuje zde i všude jinde judaismus. Kromě toho Pavel uzavírá svou řeč těmito slovy: „Rušíme vírou zákon ? Naopak, zákon potvrzujeme.“ (To vše říká v jedné posloupnosti.) (Ř 3,27-31) V předchozí kapitole také prohlašuje: „Před Bohem nejsou spravedliví ti, kdo zákon slyší; ospravedlnění budou, kdo zákon svými činy plní“ (Ř 2,13); a také, že Bůh odplatí každému podle jeho skutků (Ř 2,6); dále: „Vždyť se všichni musíme ukázat před soudným stolcem Kristovým, aby každý dostal odplatu za to, co činil ve svém životě, ať dobré či zlé“ (2K 5,10); kromě mnoha dalších pasáží. Z toho jasně vysvítá, že Pavel odmítal víru bez skutků, stejně jako Jakub (Jk 2,17-26).

Další důkazy, že Pavel měl na mysli skutky předepsané Mojžíšem pro Židy, lze vyvodit ze skutečnosti, že všechny předpisy pro Židy jsou v Mojžíšových spisech nazývány „zákonem“ - jsou to proto „skutky zákona“, jak je zřejmé z následujícího:

„To je zákon (Pozn. překl.: *Ekumenický překlad - řád.*) přídavné oběti“ (Lv 5,7.11 ff). „To je zákon pro zápalnou oběť, pro přídavnou oběť, pro oběť za hřích a oběť za vinu, i pro oběť při vysvěcování“ (Lv 7,37). „To je zákon o zvířatech a o ptácích“ (Lv 11,46 ff). „To je zákon pro ženu při narození chlapce či děvčete“ (Lv 12,7). „Toto je zákon rány malomocenství“ (Lv 13,59; 14,2.32.54.57). „Toto je zákon toho, kdo trpí výtokem“ (Lv 15,32). „Toto je zákon v případě žárlivosti“ (Nu 5,29.30). „Toto je zákon pro nazírá“ (Nu 6,13.21). „Toto je zákon očišťování“ (Nu 19,14). „Toto je zákon týkající se červené krávy“ (Nu 19,2). „Toto je zákon pro krále“ (Dt 17,15-19). Ba dokonce celá kniha Mojžíšova se nazývá „knihou zákona“ (Dt 31,9.11.12.26; a také L 2,22; 24,44; J 1,45; 7,22.23; 8,5).

K tomu dodali, že u Pavla viděli, že člověk by měl žít podle zákona desatera a že zákon naplňuje láska k bližnímu (Ř 13,8-11); a dále že říká, že zůstává víra, naděje a láska, ale největší z té trojice je láska (1K 13,13), tedy ne víra. Proto se prý shromáždili.

Abych je nevyrušoval, odešel jsem. A z dálky znovu vypadali jako kozy, chvíli ležící, chvíli stojící. Odvrátili se od stáda ovcí. Když spolu diskutovali, zdálo se mi, že leží, a když dospěli k nějakému závěru, zdálo se mi, že stojí. Upřeně jsem však pozoroval jejich rohy, které jim rostly na čele: překvapilo mě, že se zdály v jedné chvíli směřovat vpřed a vzhůru, a v další dozadu k jejich hřbetu, až se nakonec úplně převrátily. V tom okamžiku se náhle otočili ke stádu ovcí, stále ještě v podobě koz. Přiblížil jsem se proto znovu a zeptal se: „Co to děláte nyní ?“ Odpověděli, že dospěli k závěru, že víra samotná vytváří dobro lásky k bližnímu, podobně jako strom vytváří ovoce.

Pak se ozval hrom a seshora se zablýsklo. Hned nato se mezi oběma stády objevil anděl. Zavolal na stádo ovcí: „Neposlouchejte je ! Neopustili svou původní víru, že ospravedlnění a spasení přináší víra samotná a že skutky účinné lásky nepřinášejí vůbec nic. Stromem také není víra, ale člověk. Čiňte pokání a dívejte se k Pánu, a získáte víru; dokud tak nebudete činit, vaše víra nebude mít v sobě nic živého.“

Pak se kozy, jejichž rohy byly ohnuté dozadu, chtěly připojit k ovcím. Anděl, jenž stál mezi nimi, však rozdělil ovce do dvou stád. Těm v levém stádu řekl: „Připojte se ke kozám, ale varuji vás - přijde vlk a unese je, a vás s nimi.“

Když bylo stádo ovcí odděleno a ti vlevo uslyšeli varovná slova anděla, pohlédli na sebe a řekli: „Promluvíme si s našimi bývalými druhy.“ Pak promluvil levé stádo k pravému: „Proč jste opustili naše pastýře ? Není víra a láska k bližnímu jedno tak jako strom a ovoce ? Strom přece pokračuje skrze své větve do ovoce. Utrhněte část větve, která tvoří spojení mezi stromem a ovocem, a neztratí se ovoce a spolu s ním i všechna semena, která by mohla vyrůst v nové stromy ? Zeptejte se našich kněží, že je to tak.“

A tak se jich zeptali. Ti se rozhlédli po ostatních, kteří na ně zamrkali, aby řekli, že je to správně. A tak kněží odpověděli: „Mluvili jste správně. Co se však týká pokračování víry do dobrých skutků tak jako stromu do ovoce, známe mnohá tajemství, která však nyní nebudeme prozrazovat. Řetěz či nit spojující víru a lásku k bližnímu má mnohé uzly, které dokážeme rozmotat pouze my kněží.“

Pak povstal jeden z kněží, který patřil do skupiny pravých ovcí, a prohlásil: „Odpověděli vám, že je to tak, ale svým vlastním lidem řekli, že to tak není, protože jinak myslí a jinak hovoří.“

„A co si tedy myslí ?“ zeptali se. „Nemluví tak, jak učí ?“

„Ne, myslí si, že žádné dobro lásky k bližnímu, nazývajcí se dobrým skutkem, jež člověk vykoná kvůli spasení a věčnému životu, není vůbec dobré, neboť člověk se chce sám spasit skutky, které koná sám od sebe, a osobuje si zásluhu a spravedlnost jediného Spasitele. Tvrdí, že tak to je s každým dobrým skutkem, který člověk pocítí ve své vůli, a proto prý neexistuje vůbec žádné spojení mezi vírou a láskou k bližnímu a žádné dobré skutky prý nemohou víru ani udržet, ani zachovat.“

Ti z levého stáda však odvětili: „Obviňujete je křivě. Nekážou nám otevřeně lásku k bližnímu a skutky účinné lásky, které nazývají skutky víry ?“

„Nerozumíte jejich kázání.“ odpověděl. „Pouze přítomní členové duchovenstva jim mohou naslouchat s porozuměním. Myslí tím pouze morální lásku k bližnímu a její občanské a politické činy. Ty nazývají skutky víry, přestože jimi vůbec nejsou, neboť je může stejně a pod stejnou rouškou vykonávat i ateista. Proto jednomyslně tvrdí, že nikoho nespasí žádné

skutky, ale víra samotná. Ukážu to ale na příkladech. Říkají, že jabloň plodí jablka; pokud však člověk činí dobro kvůli spasení tak, jako strom plodí jablka, pak jsou taková jablka vnitřně shnilá a plná červů. Také říkají, že vinná réva plodí hrozny; kdyby však člověk měl plodit duchovní dobro tak, jako réva plodí hrozny, takto zplozené hrozny by byly kyselé."

„Čím jsou pro ně dobra lásky k lidem neboli skutky, jež jsou ovocem víry ?" zeptali se.

Odpověděl, že je snad považují za něco nepostřehnutelného, nalézajícího se poblíž víry, avšak s vírou nespojeného. „Něco jako stín, který sleduje člověka hledícího ke slunci. Ten, pokud se nerozhledne, si stínu ani nevšimne. Nebo dokonce jako koňské ohony, které se dnes mnohde stříhají, protože lidé si říkají: ‚K čemu jsou ? Ničemu neslouží; když zůstanou na koních, jen se snadno ušpiní.‘"

Jeden z levého stáda ovcí na to rozhořčeně prohlásil: „Skutky určitě musejí být s vírou nějak spojeny - jak jinak by se mohly nazývat skutky víry ? Bůh možná zavádí dobra lásky do skutků vůle člověka nějakým svým vlivem, jako je pohnutka, snaha, inspirace, podnět či vzruch vůle. To člověk tiše vnímá ve svých myšlenkách a vede jej to k sebezpytování, kajícínosti, ke svědomí, a tím i k sebekázi a poslušnosti desatera a Slova - buď jako dítě, nebo jako moudrý člověk, nebo nějakým jiným podobným způsobem. Jak jinak by se tyto skutky mohly nazývat ovocem víry ?"

„Nemohly," odpověděl kněz. „A i když tvrdí, že se něco takového děje, přesto jsou jejich kázání plná slov, která dokazují, že z víry nejsou. Jiní zase učí, že se tyto věci dějí, ale pouze na znamení víry, ne ve spojení s láskou k bližnímu. Opět jiní vymysleli teorii spojení pomocí Slova."

„Toto spojení se tedy vytváří pomocí Slova ?" zeptali se.

„Ani to si nemyslí," odpověděl. „Podle nich k tomu dochází jen nasloucháním Slovu. Tvrdí totiž, že lidské myšlení a vůle ve věcech víry jsou nečisté a poskvřené záslužností, neboť v duchovních otázkách člověk nemůže chápat, chtít, konat a spolupracovat víc než neživá věc."

Když jeden muž uslyšel, že člověk je podle nich ve věcech víry a spasení takový, poznamenal: „Slyšel jsem, jak někdo říká: ‚Vypěstoval jsem vinici - teď budu pít, až se opiji.‘ Druhý se ho ale zeptal: ‚Budeš pít víno ze svého vlastního poháru svou vlastní pravíci ?‘ Odpověděl: ‚Ne, z neviditelného poháru a neviditelnou rukou.‘ ‚Tak to se určitě neopiješ,‘ pravil ten druhý."

Za chvíli stejný muž dodal: „Prosím, poslouvejte mě. Radím vám, pijte víno ze Slova, kterému jste porozuměli. Nevíte, že Slovem je Pán ? Není snad Slovo z Pána, a není v něm proto On sám ? Když tedy budete konat dobro ze Slova, nebudete je činit z Pána, z Jeho úst a vůle ? A když tehdy budete hledět k Pánu, On sám vás povede a vyučí a vy to budete činit ze sebe od Pána. Může někdo, kdo něco činí na rozkaz krále a podle jeho slov a příkazů, říct: ‚Činím to podle svých vlastních slov a příkazů a ze své vlastní vůle ?‘"

Pak se obrátil na kněží: „Vy, Boží služebníci, nesvádějte stádo."

Na to se většina z levého stáda stáhla a přidala se k pravému stádu.

Pak někdo z kněžstva pronesl: „Slyšeli jsme něco, co jsme neslyšeli nikdy předtím. Jsme pastýři - neopustíme své ovce."

A odešli spolu s nimi se slovy: „Tento muž mluvil pravdu. Jak by mohl někdo říct: ‚Dělám to ze sebe,‘ když to dělá ze Slova, a tedy na Pánův příkaz, podle Jeho slov a Jeho vůle ?"

Může někdo, kdo něco činí na králův příkaz, podle jeho slov a vůle, říct: „Dělám to ze sebe ?“ Nyní vidíme, že spojení mezi vírou a dobrými skutky, jež uznává církevní společenství, nebylo objeveno díky Božské prozřetelnosti. Nemohlo být objeveno, protože neexistovalo; neexistovala totiž žádná víra v Pána, Jenž je Slovem - neexistovala proto ani víra ze Slova."

Zbytek kněží, jenž náležel ke stádu koz, odešel; mávali přitom svými klobouky a křičeli: „Víra samotná ! Ať žije víra samotná !!!"

Pravé křesťanské náboženství 506

(93)

„NYNÍ JE DOVOLENO": CHRÁM NOVÉ CÍRKVE

Jednoho dne se mi zjevil nádherný chrám. Byl čtvercového půdorysu se střechou ve tvaru koruny, vyklenutou vzhůru a pozvednutou nad zdmi. Zdi byly tvořeny spojenými okny z křišťálu a dveřmi z perleti. Uvnitř na jižní straně stála kazatelna obrácená k západu a na její pravé straně leželo ve sféře světla otevřené Slovo; vycházející záře obklopovala a ozařovala celou kazatelnu. Uprostřed chrámu stál svatostánek; před ním visel závoj, nyní však zdvižený, a zlatý cherub s mečem kmitajícím v ruce.

Zatímco jsem si to vše v meditaci prohlížel, do mysli mi vplynul význam všech těchto věcí. Chrám označoval novou církev; dveře z perleti vchod do ní; křišťálová okna pravdy, jež ji osvětlují; kazatelna kněžství a kázání; otevřené Slovo na kazatelně osvětlující její horní část zjevení vnitřního neboli duchovního smyslu Slova; svatostánek uprostřed chrámu spojení této církve s andělským nebem; zlatý cherub Slovo v literárním smyslu; meč kmitající v jeho ruce byl znamením, že tento smysl může být obrácen kterýmkoliv směrem, pokud se tak přibližuje k některé pravdě; a zdvižený závoj před cherubem znamenal, že Slovo je nyní otevřeno.

Potom jsem se přiblížil a spatřil nad dveřmi nápis: NYNÍ JE DOVOLENO. Znamenalo to, že nyní je dovoleno vstoupit s pochopením do tajemství víry. Pohled na tento nápis ve mně vyvolal úvahu, jak nesmírně nebezpečné je vstupovat s pochopením do dogmat víry, která člověk sestavil ze své vlastní inteligence, a tedy z klamů, a ještě nebezpečnější to je, když pro ně vyhledává důkazy ve Slovu. Tím se mu intelekt uzavírá nahoře a postupně i dole, až nakonec nejenom pohrdne teologií, ale zcela ji vymaže z mysli, tak jako kníží moli zničí písmo na papíru nebo šatní moli kus vlněného šatstva. Pak se jeho intelekt zabývá pouze politikou, která se týká života v jeho zemi, občanskými záležitostmi jeho povolání a domácími záležitostmi jeho domácnosti. V tom všem neustále laská přírodu a miluje ji pro rozkoš jejích radovánek, tak jako modlář miluje zlatý obraz ve svém klíně.

V dnešní době lidé nevytvářejí dogmata křesťanské církve ze Slova, ale z vlastní inteligence, a proto z klamů, a dokazují je Slovem. Proto bylo řízením Pánovy Božské prozřetelnosti laické římsko-katolické veřejnosti Slovo odňato a bylo otevřeno u protestantů, avšak opět uzavřeno jejich společným prohlášením, že chápání musí být udržováno v poslušnosti jejich víře.

Opak je však pravdou v nové církvi - tam je nyní dovoleno vstupovat s pochopením, pronikat všechna její tajemství a také je utvrzovat pomocí Slova. Její nauky jsou totiž poslušností pravd, které Pán zjevil prostřednictvím Slova a jejichž racionální odůvodňování otevírá stále vyšší chápání, a pozdvihuje je tedy do světla, ve kterém žijí andělé nebe. Toto světlo je ve své podstatě pravda, v níž ve své slávě září uznání Pána jako Boha nebe a země. To je

význam nápisu nad dveřmi chrámu NYNÍ JE DOVOLENO a také toho, že závoj svatostánku před cherubem byl zdvižen. Je totiž kánonem nové církve, že nepravdy uzavírají chápání, a pravdy je otevírají.

Pak jsem nad hlavou spatřil malé dítě držící v ruce papír. Jak se ke mně přibližovalo, jeho postava se zvětšovala, až dosáhlo průměrného vzrůstu člověka. Byl to anděl třetího nebe, kde všichni z dálky vypadají jako děti. Přišel ke mně a podal mi papír; byl však popsán zakulaceným písmem typickým pro toto nebe. Vrátil jsem mu jej a požádal ho, ať mi vysvětlí význam zapsaných slov pomocí termínů uzpůsobených představám mého myšlení.

„Je tam napsáno," odpověděl, „OD NYNĚJŠKA VSTUPUJTE DO TAJEMSTVÍ SLOVA, JEŽ BYLA DOPOSUD UZAVŘENA. KAŽDÁ Z JEHO PRAVD JE TOTIŽ ZRCADLEM PÁNA."

Pravé křesťanské náboženství 508

(94)

SKUTEČNÉ POKÁNÍ A SEBEJISTÍ POSMĚVAČI

Jednou mě zachvátila téměř smrtelná choroba. Celou hlavu jsem měl těžkou - zasáhl mě jedovatý kouř z Jeruzaléma označený jako „Sodoma a Egypt" (Zj 11,8). Ležel jsem s hroznými bolestmi napůl mrtvý a očekával konec - tak jsem ve své posteli proležel tři a půl dne. Do tohoto stavu byl uveden můj duch a z něj i mé tělo.

Pak jsem kolem sebe uslyšel hlasy: „Podívejte, tady na ulici našeho města leží mrtev ten, kdo kázal pokání pro odpuštění hříchů a Krista jako jediného člověka."

Zeptali se pak nějakých kněží, zda si zaslouží pohřeb. Odpověděli, že ne: „Jen ať lidé vidí, jak tady leží." A oni přicházeli a odcházeli a posmívali se. To se mi opravdu stalo, když jsem vysvětloval jedenáctou kapitolu knihy *Zjevení*. Slyšel jsem také ostrou kritiku posměvačů, zejména tuto:

„Jak se může člověk kát bez víry ? Jak může být Kristus člověk uctíván jako Bůh ? Jelikož je nám dáno spasení svobodně a bez jakékoliv naší zásluhy, co jiného potřebujeme než pouhou víru, že Bůh Otec poslal svého Syna, aby sňal zatracení zákona a přičetl nám svou zásluhu, a tak nás před Ním ospravedlnil, prohlášením kněží nás zprostil hříchů a pak nám udělil Ducha svatého, jenž v nás činí veškeré dobro ? Není to podle Písma svatého i podle rozumu ?" Tomu okolostojící zástup zatleskal.

Slyšel jsem to, ale nedokázal jsem odpovědět, protože jsem ležel téměř mrtvý. Po třech a půl dnech však můj duch ožil, a tak jsem v duchu vykročil do ulic města a znovu začal hovořit:

„Čiňte pokání a věřte v Krista, a budou vám odpuštěny hříchy a vy budete spaseni; jinak zahynete. Neučil sám Pán pokání k odpuštění hříchů i to, aby v Něj lidé věřili ? Nepřikazoval svým učedníkům, aby kázali totéž ? Nevede dogma vaší víry v naprostý nezájem o způsob vlastního života ?"

„Nesmysl ! Nevykoupil nás Syn ? Nepřičítá nám to Otec ? Nás, kteří v to věříme, ospravedlní. Vede nás duch milosti - jaký pak máme hřích ? Co u nás zmůže smrt ? Rozumíš tomuto evangeliu, ty kazateli hříchu a pokání ?"

Pak ale z nebe zazněl hlas: „Není víra nekajícného člověka mrtvá ? Přišel konec, konec vás bezstarostných, ve svých očích nevinných, podle své víry ospravedlněných, vás satanů." Vtom se uprostřed města objevila propast. Jak se rozšiřovala, padal do ní dům za domem a končily v jejích útrobách. Pak se z této široké průrvy vyhrllila voda a zaplavila rozvaliny.

Když byli všichni zaliti vodou a na pohled utonuli, přál jsem si poznat jejich úděl v propasti. Uslyšel jsem z nebe: „Uvidíš a uslyšíš." Pak vody, jež se je zdály zaplavit, před mýma očima zmizeli. Vody jsou totiž v duchovním světě souvztažnosti a objevují se kolem těch, kteří jsou ponořeni v klamech. Pak jsem je spatřil na písčitém dně s navršeny hromadami kamenů, mezi nimiž běhali a naříkali, že byli vyvrženi ze svého velkého města.

Povykovali a pokřikovali: „Proč se nám to stalo ? Nestali jsme se skrze naši víru slušnými, čistými, spravedlivými a posvěcenými ?" A jiní: „Nezpůsobila snad naše víra, že se před zraky Boha Otce jevíme slušnými, spravedlivými a posvěcenými ? Nevidí nás tak díky naší víře a nepokládá nás za takové, a nejsme za takové prohlášeni i před zraky andělů ? Nebyli jsme smíření, usmíření, napravení, a proto i zproštění hříchu, obmytí a očistění ? Neodňal Kristus zatracení zákona ? Proč jsme tedy byli svrženi jako zatracení ? Slyšeli jsme odvážného kazatele proti hříchu, jak v našem velkém městě hlásá: ‚Věřte v Krista a činite pokání.' Nevěřili jsme snad v Krista, když jsme věřili v Jeho zásluhu ? Nečinili jsme pokání, když jsme doznávali, že jsme hříšníky ? Proč se nám to tedy stalo ?"

Pak ze strany zazněl hlas, který jim řekl: „Víte snad o jediném svém hříchu ? Už jste se někdy zkoumali a vyhýbali jste se pak některému zlu jako hříchu proti Bohu ? Ten, kdo se hříchu nevyhýbá, zůstává v něm. Není hřích ďáblem ? Vy jste proto ti, o kterých hovoří Pán: ‚Pak budete říkat: Jedli jsme s Tebou i pili a na našich ulicích jsi učil ! On však vám odpoví: Neznám vás, odkud jste. Odstupte ode mne všichni, kdo se dopouštíte bezpráví.' (L 13,26.27; a ti, o kterých mluví v Mt 7,22.23).

Odejděte proto každý na své vlastní místo. Vidíte ty otvory vedoucí do jeskyní ? Do nich vstupte. Každému z vás bude přidělena práce a kolik jí vykonáte, tolik dostanete jídla. I když to odmítnete, hlad vás nakonec přinutí vstoupit."

Pak zazněl hlas z nebe k těm na zemi, kteří žili mimo velké město (o kterých také hovoří *Zjevení 11,13*): „Dejte si pozor ! Pozor na společenství s takovými lidmi ! Můžete pochopit, že zla, jež se nazývají hříchy a bezpráví, zanechávají člověka neslušného a nečistého ? Co jiného člověka očistí než skutečné pokání a víra v Pána Ježíše Krista ?

Skutečné pokání znamená zkoumat se, rozpoznat a uznat své hříchy, uznat se za vinného, vyznat své hříchy před Pánem, modlit se o pomoc a o sílu jim odolávat, a tak od nich upouštět a začínat nový život. To vše musíte činit jako sami od sebe. Dělejte to jednou nebo dvakrát do roka, když přistupujete ke svatému přijímání; a kdykoliv se potom tyto hříchy, které jste u sebe shledali, vrátí, řekněte si: ‚Nechci je, protože to jsou hříchy proti Bohu.' To je skutečné pokání.

Kdo nemůže pochopit, že kdo se nezkoumá a nespátří své hříchy, ten v nich zůstává ? Každé zlo je pro člověka již od narození příjemné: je mu příjemné se mstít, páchat cizoložství, podvádět, rouhat se a zejména ovládat druhé ze sebelásky. Nezabraňují snad tato potěšení tomu, aby je člověk spatřil ? I kdyby vám někdo řekl, že to jsou hříchy, neomlouvali byste je kvůli tomuto potěšení a nedokazovali byste dokonce lživými argumenty, že to hříchy nejsou ? Proto v nich pokračujete a činíte je stále více - a to tak dlouho, až nakonec úplně ztratíte pojem o tom, co to je hřích nebo že hřích vůbec existuje.

Jiné to je u toho, kdo se skutečně kaje. Ten svá zla, která rozpoznal a uznal, nazývá hříchy, a proto se jim začíná vyhýbat a odvracet se od nich, až nakonec cítí jejich potěšení jako

nepříjemné. Nakolik se to děje, natolik vidí a miluje dobra, až nakonec začne pociťovat jejich potěšení, což jsou potěšení andělů nebe. Jedním slovem - nakolik někdo nechává ďábla za zády, natolik jej přijímá Pán za vlastního, učí jej, vede, zdržuje od zla a udržuje v dobru. To je cesta - a to jediná cesta - z pekla do nebe."

Je zvláštní, že reformovaní mají jistý vrozený odpor, výmluvy a nechuť vůči skutečnému pokání. Je to tak silné, že se vůbec nemohou přimět k tomu, aby se zkoumali, spatřili své hříchy a vyznali je před Bohem. Když takový záměr pojmu, přepadne je jakási hrůza. Vyptával jsem se na to velkého počtu lidí v duchovním světě a všichni mi potvrdili, že je to nad jejich síly. Když uslyšeli, že římští katolíci to činí, že se zkoumají a před svým zpovědníkem otevřeně vyznávají své hříchy, velice se tomu podivili. Navíc prý reformovaní toho nejsou schopni ani tajně před Bohem, přestože i oni mají tutéž povinnost, než přistoupí ke svatému přijímání. Někteří z přítomných začali zjišťovat, proč tomu tak je; zjistili, že takovou zatvrzelost srdce v nich vytváří jejich dogma o víře samotné. Pak jim bylo dovoleno spatřit, že ti z římských katolíků, kteří uctívají Pána a nevývají svaté, jsou spaseni.

Pak jako by zahřmělo a hlas z nebe pronesl: „Divíme se. Řekni shromáždění reformovaných: ‚Věřte v Krista, čiňte pokání a budete spaseni.‘“

Řekl jsem to a dodal jsem: „Není křest svátostí pokání, a tedy uvedením do církve? Co jiného slibují kmotři a kmotry za toho, kdo má být pokřtěn, než že se zřekne ďábla a jeho skutků? Není i svaté přijímání svátostí pokání, a tedy uvedením do nebe? Neříká se těm, kdo se chystají přijmout svátost, že se před přistoupením musí za každou cenu kát? Není katechismus univerzální naukou křesťanské církve vyučující pokání? Neříká se tam v šesti přikázáních druhé desky, že člověk nemá činit ty a ony zlé skutky, a že má činit ty a ony dobré skutky? Měli byste proto vědět, že nakolik někdo upouští od zla a odvrací se od něj, natolik se chápe dobra a miluje je, a že předtím neví, co to je dobro, a dokonce ani, co to je zlo.“

Pravé křesťanské náboženství 567

(95)

POSMRTNÝ ÚDĚL A LIDÉ DVOJÍ TVÁŘE

Nechce každý zbožný a moudrý člověk vědět, jaký bude jeho úděl po smrti? Proto jej obecně popíšu tak, aby vědět mohl.

Každý člověk poté, co si po smrti uvědomí, že je sice stále naživu, ale na onom světě, a doslechne se, že nad ním je nebe s věčnými radostmi a pod ním peklo s věčným trápením, je nejprve uveden do svého vnějšího stavu, v němž se nacházel v předchozím světě. Tehdy věří, že určitě půjde do nebe, a proto inteligentně hovoří a rozumně se chová. Někteří tehdy říkají: „Žili jsme morálně, chovali se upřímně a vědomě jsme nespáchali žádné zlo.“ Jiní dosvědčují: „Chodili jsme pravidelně do kostela, účastnili se mší, líbali svaté obrázky a na kolenou se pilně modlili.“ A zase jiní: „Dávali jsme chudým, pomáhali potřebným a četli pobožné knížky i Slovo.“ To jsou jen některé z mnoha podobných výroků.

Když to však pronesou, přijdou k nim andělé se slovy: „Vše, o čem jste se zmiňovali, jste konali navenek; nevíte však nic o tom, jací jste vnitřně. Nyní jste duchové se substanciálním tělem a váš vnitřní člověk je duch. Ten ve vás myslí na to, co chce, a chce to, co miluje - a to tvoří potěšení jeho života.“

Každý člověk začíná žít na vnější úrovni již od raného dětství. Učí se chovat morálně a mluvit inteligentně, a když si vytvoří nějakou představu o nebi a jeho blaženosti, začíná se modlit, chodit do kostela a pravidelně navštěvovat bohoslužby. Přesto však v hlubinách své mysli střeží zla, která hojně vyvěrají ze svého prvotního pramene; chytře je zakrývá různými rozumovými argumenty sestavenými z klamů tak, až sám neví, že zlo je zlé. Potom již zlům, jež leží zahalená a jakoby pokrytá prachem, nevěnuje žádnou pozornost a dává si pozor pouze na to, aby se neobjevila na světle světa. Jeho jediným zájmem je vnější morálka života, a tak se stává dvojím člověkem - zevně ovci a vlkem uvnitř; nebo jakoby zlatou krabicí obsahující jed; nebo jako někým se smrdutým dechem, jenž má v ústech aromatický bonbón, aby to okolostojící neucítili; nebo jako myší kůží navoněnou balzámem.

Říkali jste, že jste žili morálně a oddávali se náboženským zájmům. Ptám se vás však, zda jste někdy zkoumali svého vnitřního člověka a uvědomili si v něm nějakou tužbu po odplatě vedoucí až k vraždě, nějakou žádostivost vedoucí až k cizoložství, nějakou tužbu po podvodu vedoucí až ke krádeži, nebo tužbu po lhaní vedoucí až k falešnému svědectví? Ve čtyřech z přikázání desatera se říká, že tyto věci neučiníš, a ve dvou posledních, že po nich nebudeš dychtit. Opravdu věříte, že v nich byl váš vnitřní člověk stejný jako ten vnější? Pokud ano, myslím, že se mýlíte."

Na to odpověděli: „Co to je vnitřní člověk? Není totožný s vnějším? Naši duchovní nám říkali, že vnitřní člověk není nic jiného než víra, a že zbožnost ve vyjadřování a morálka života jsou jejím znamením, protože poukazují na její činnost."

„Spasitelná víra," odpověděli andělé, „se opravdu nachází spolu s láskou k bližnímu ve vnitřním člověku a je zdrojem křesťanské věrnosti a morálky v člověku vnějším. Pokud však tužby, o kterých jsme se zmínili, zůstanou ve vnitřním člověku, čili ve vůli a odtud v myšlení, a pokud tedy tyto věci vnitřně milujete, avšak navenek jednáte a mluvíte jinak, pak je u vás zlo nad dobrem a dobro pod zlem. Jakkoliv mluvíte jakoby z pochopení a jednáte jakoby z lásky, uvnitř přebývá zlo, jež je zahalené. Jste tehdy jako mazaní opičáci, kteří napodobují lidské jednání, ale nemají lidské srdce."

Vy o svém vnitřním člověku nevíte vůbec nic, protože jste se nezkoumali a nečinili jste poté pokání. Již brzy to ale poznáte, když odložíte svého vnějšího člověka a budete uvedeni do vnitřního. Až k tomu dojde, vaši společníci vás již nepoznají a nepoznáte ani sami sebe. Viděl jsem zlé lidi předstírající morálku; byli jako šelmy pozorující svého bližního divokýma očima, hořící smrtelnou nenávistí a rouhající se Bohu, kterého ve vnějším člověku uctívali."

Duchové po těchto slovech odešli. Andělé dodali: „Brzy poznáte svůj životní úděl, protože váš zevnějšek vám bude odňat a vy vstoupíte do svého nitra, které je nyní vaším duchem."

Pravé křesťanské náboženství 568

(96)

VŮŇ A ZÁPACHY LÁSEK A MYŠLENEK

Každá lidská láska ze sebe vyzařuje potěšení, podle kterého ji lze ucítit. Nejprve se přenáší do ducha a odtud do těla. Potěšení lásky spolu s příjemností myšlenek vytvářejí život člověka. Zatímco však člověk žije v přírodním těle, cítí tato potěšení a příjemnosti jen mlhavě, protože je jeho tělo pohlcuje a otupuje. Avšak po smrti, když materiální tělo odloží a tato pokrývka, kterou se duch odívá, je odstraněna, cítí a vnímá potěšení své lásky a

příjemnosti svého myšlení v plnosti. Je zvláštní, že někdy je cítí jako vůně. Proto se všichni v duchovním světě sdružují podle svých lásek - v nebi podle svých a v pekle také podle svých.

Vůně, které vznikají z potěšení lásek v nebi, jsou jako vonné, sladké a příjemné výpary a rozkošné vjemy - takové, jaké zrána na jaře vydávají zahrady, květiny, pole a stromy. Avšak pachy, na které se mění potěšení lásek v pekle, páchnou jako smrduté, zapáchající a hnilobné zápachy, jaké vydávají latríny, mršiny a nádrže plné odpadků a výkalů. Je zajímavé, že ďáblům a satanům voní jako balzámy, parfémy a kadidla osvěžující jejich nozdry i srdce. Také v přírodním světě se zvířata, ptáci a hmyz spolčují podle pachů; avšak lidem je to umožněno až tehdy, když odloží své tělo jako svléknutou kůži.

Z tohoto důvodu je nebe neobyčejně detailně uspořádáno podle všech odstínů lásky k dobru, a peklo naopak podle všech odstínů lásky ke zlu. Kvůli tomuto protikladu je mezi nebem a peklem propast, jež nemůže být překročena. Obyvatelé nebe totiž nevydrží žádný pekelný zápach, neboť v nich vyvolává nevolnost a zvracení a pokud se jej nadechnou, hrozí jim ztráta vědomí. Podobné to je pro duchy z pekla, pokud přejdou středem této propasti.

Jednou jsem spatřil jistého ďábla, jenž se z dálky jevil jako levhart - před několika dny jsem ho viděl mezi anděly nejnižšího nebe, protože ze sebe uměl dělat anděla světla. Přešel středem a postavil se mezi dva olivovníky, aniž by ucítil nějaký zápach odporný jeho životu. Nebyli totiž poblíž žádní andělé. V okamžiku, kdy se přiblížili, jej však sevřela křeč a on se svalil na zem se všemi údý ztuhými. Vypadal pak jako velký svíjející se had, jenž se nakonec přeprazil přes propast. Tam jej sebrali jeho druhové a dopravili do jeskyně, kde ožil smrdutým zápachem svého potěšení.

Jindy jsem spatřil jistého satana potrestaného svými společníky. Zeptal jsem se na důvod; řekli mi, že si ucpal nosní dírký a přiblížil se k těm, kteří byli cítit nebem, a když se vrátil zpět, přinesl si tento pach na šatech s sebou. Mnohokrát se mi také stalo, že mě do nosu udeřil zápach jakoby z mršiny, vycházející z otevřené jeskyně pekla, a způsobil mi nevolnost až na zvracení.

To vše naznačuje, proč ve Slovu „čich“ označuje vnímání; často se tam říká, že Jehovah byl příjemně cítit po zápalných obětech a že olej k pomazání a kadidla se vyráběly z vonných látek. Naopak dětem Izraele bylo přikázáno, aby vše nečisté vynášely ven z tábora a aby zahrabávaly a přikrývaly své výkaly (*Dt 23,14.15*). Izraelský tábor totiž představoval nebe, poušť kolem tábora peklo.

Pravé křesťanské náboženství 569

(97)

ZVÍDAVÍ ANGLIČANÉ SE VYPTÁVAJÍ ANDĚLŮ

Spatřil jsem jedno shromáždění duchů. Všichni se na kolenou modlili k Bohu, aby k nim vyslal anděly, se kterými by si mohli z očí do očí pohovořit a kterým by mohli otevřít myšlenky svých srdcí. Když povstali, uviděli, jak před nimi stojí tři andělé odění v jemném plátně. Ti pravili: „Pán Ježíš Kristus vyslyšel vaše modlitby a vyslal nás za vámi; otevřete nám myšlenky svých srdcí.“

„Naši kněží nám tvrdí,“ odpověděli duchové, „že ve věcech teologie člověku není nic platné

pochopení, ale jen víra, a že víra postavená na pochopení k ničemu nevede, protože si osobuje a přijímá moudrost z člověka, a ne z Boha. Jsme Angličané a naši svatí kněží, kterým jsme věřili, nám toho hodně pověděli. Když jsme však mluvili s jinými, již se nazývali reformovaní, a s dalšími, kteří si říkali římský katolíci, i s kněžími různých sekt, všichni se zdáli velice učení, avšak v mnoha otázkách se neshodovali. Přesto všichni říkají: 'Věřte nám,' a někteří: 'Jsme Boží služebníci a známe odpovědi.' Avšak jak víme, Božské pravdy, jež se nazývají pravdy víry a patří církvi, nepatří někomu jen díky jeho narození či dědictví; přicházejí z nebe od Boha, ukazují cestu k nebi a vstupují do života společně s dobrem lásky k bližnímu, a tak vedou k věčnému životu. Proto jsme znepokojeni a modlili jsme se na kolenou k Bohu."

„Čtěte Slovo a věřte v Pána, a spatříte pravdy, jež budou pravdami vaši víry a vašeho života. Všichni lidé křesťanského světa odvozují své nauky ze Slova jako z jediného zdroje," odpověděli andělé.

„Četli jsme ho, ale nerozuměli jsme mu," pravili dva členové zástupu. „Neobraceli jste se k Pánu, Jenž je Slovem, a předtím jste se utvrdili v nepravdách," odvětili andělé.

„Co je víra bez světla a myšlení bez pochopení?" pokračovali. „Ty nejsou lidské. I havrani a straky se mohou naučit mluvit bez chápání. Můžeme vás však ujistit, že každý člověk, který si to z duše přeje, může spatřit pravdy Slova ve světle. Neexistuje jedině zvíře, které - když vidí potravu - by nevědělo, jaké jídlo potřebuje k životu. Člověk je racionální a duchovní živočich, takže nezná potravu ani tolik pro tělo jako pro duši. To platí i pro víru, hladoví-li po ní a prosí-li za ni Pána.

Kromě toho když člověk něco nepochopí, neudrží si v paměti podstatu dané věci, ale jen zvuk daného pojmu. Když jsme se podívali z nebe dolů na svět, nic jsme neviděli, jenom jsme slyšeli většinou disharmonické zvuky. Zmíníme se však o několika věcech, jejichž pochopení učení kněží znemožnili, protože nevěděli, že existují dvě cesty k intelektu: jedna ze světa a druhá z nebe. Když Pán osvěcuje intelekt, vyjímá jej ze světa. Když se však intelekt uzavírá náboženským otázkám, uzavírá se mu cesta z nebe, a člověk pak nevidí ve Slovu víc než slepec. Viděli jsme mnoho takových, kteří upadli do jámy a nemohli se z ní dostat.

Osvětlíme to příklady. Jistě víte, že existuje láska k bližnímu a víra - že láska k bližnímu znamená s bližním dobře jednat a víra znamená správně smýšlet o Bohu a základních církevních principech; kdo tedy dobře jedná a správně myslí - tedy kdo dobře žije a správně věří - ten je spasen."

Odpověděli, že to chápou.

Dále andělé řekli, že člověk musí činit pokání, aby mu byly odpuštěny hříchy, a pokud tak nečiní, zůstává v hříších, do kterých se narodil. Pokání spočívá v tom, že si člověk nepřeje zla, neboť jsou proti Bohu; jednou nebo dvakrát do roka se zkoumá, spatřuje svá zla, doznává je před Pánem, prosí Jež o pomoc, upouští od nich a začíná nový život. Nakolik tak činí a věří v Pána, natolik mu jsou hříchy odpuštěny.

„Tomu rozumíme," ozvalo se ze zástupu, „a chápeme proto, i co znamená odpuštění hříchů." Pak požádali anděly, aby jim řekli víc o Bohu, o nesmrtnosti duše, o znovuzrození a křtu.

„Neřekneme nic, čemu byste nemohli porozumět," odvětili andělé. „Jinak by naše slova padala jako déšť na semena v poušti, která jsou zalita vodou z nebe, a přesto vadnou a umírají."

O Bohu pravili: „Každému, kdo přijde do nebe, je tam přiděleno místo. Odtud mu plyne

PŘÍBĚHY Z DUCHOVNÍHO SVĚTA 239 www.andele-svetla.cz

věčná radost, a to podle jeho představy o Bohu, neboť právě tato představa určuje každý detail bohoslužby. Myslet na Boha jako na Ducha, pokud si ducha představujeme jako něco na způsob éteru či vánku, je nesmyslné. Avšak myslet na Boha jako na Člověka je správné. Bůh je totiž Božská Láska a Božská Moudrost se všemi jejich atributy, a ty tvoří Člověka, nikoliv éter či vánek. V nebi si představují Boha jako Pána Spasitele; On sám učil, že je Bohem nebe a země. Představujte si Boha podobně jako my, a my vás uvítáme v našem středu." Při těchto slovech se jim rozzářily tváře.

O nesmrtelnosti duše řekli: „Člověk žije navěky, protože se může láskou a vírou spojit s Bohem. Toho je schopen každý. Zauvažujete-li o tom hlouběji, pochopíte, že právě tato schopnost vytváří nesmrtelnost duše."

Na téma znovuzrození pronesli: „Kdo nevidí, že každý člověk má svobodu přemýšlet nebo nepřemýšlet o Bohu, pokud jen byl poučen, že Bůh existuje? Každý je proto svobodný v záležitostech duchovních stejně jako občanských a přírodních. Pán poskytuje svobodu všem lidem neustále; je proto chybou člověka samého, pokud se těmito věcmi nezabývá. Právě touto schopností je člověk člověkem, a její nepřítomnost činí zvíře zvířetem. Člověk se díky ní dokáže obnovovat a znovuzrozmňovat jakoby sám od sebe, uznává-li ze srdce, že je to od Pána. Obnovování a znovuzrozmňování jsou všichni, kdo činí pokání a věří v Pána. Člověk činí obojí jakoby sám od sebe, avšak toto ‚jakoby od sebe‘ pochází od Pána. Pravdou je, že ze sebe člověk nemůže přispět ničím, ani tím nejnepatrnějším; přesto jste však nebyli stvořeni sochami, ale lidmi tak, abyste to činili od Pána jakoby od sebe. Pán si od člověka přeje pouze a jedině tuto vzájemnost lásky a víry. Jedním slovem: jednejte sami od sebe a věřte, že je to od Pána, a tak budete jednat jakoby sami od sebe."

Zeptali se, zda tato schopnost jednat jakoby sami od sebe byla lidem dána od stvoření.

„Nebyla," odpověděl anděl, „protože schopnost jednat sám od sebe má pouze Bůh. Neustále ji však člověku dává, tedy neustále ji k němu přidružuje. A nakolik potom člověk činí dobro a věří v pravdy jakoby sám od sebe, natolik je andělem nebe. Nakolik však činí zlo, a věří tedy v klamy, a to také jakoby sám od sebe, natolik je duchem pekla. Může vás překvapit, že i to je ‚jakoby od sebe‘, avšak spatříte to, když se budete modlit o ochranu před sváděním ďábla, aby do vás nevešel jako do Jidáše a nenaplnil vás nespravedlností a nezničil vaši duši i tělo. Člověk se proviňuje, když věří, že jedná sám od sebe, ať už v dobrém nebo ve zlém; neproviňuje se však, když věří, že jedná jakoby sám od sebe. Když totiž věří, že koná dobro sám od sebe, nárokuje si to, co je Boha; a když věří, že koná sám od sebe zlo, přisvojuje si, co je ďábla."

O křtu pravili, že jde o duchovní obmytí, což je obnovení a znovuzrození. Dále řekli, že dítě je obnoveno a znovuzrozeno, když dospěje a plní dva sliby, které za něj složili kmotři a kmotry, tedy že bude činit pokání a věřit v Boha. Za prvé totiž za něj slíbili, že se zřekne ďábla a všech jeho skutků, a za druhé, že bude věřit v Boha. Těmito dvěma slibům se učí všechny malé děti v nebi, avšak pro ně je ďábel peklem a Bůh Pánem. Kromě toho křest je znamením před zraky andělů, že člověk je z církve.

Lidé ze zástupu přitakali: „I tomu rozumíme."

Pak ale z jedné strany zazněl výkřik: „Nerozumíme!" A další: „Nechceme rozumět!" Pátrali, odkud tyto hlasy přišly, a zjistili, že jsou od těch, kdo se utvrdili v nesprávné víře a chtěli, aby se jim věřilo jako věštčům a aby je druzí uctívali.

„Nedivte se," pravili andělé, „takových je dnes hodně. Z nebe se nám jeví jako zručně vyřezané sochy, takže mohou dokonce hýbat ústy a znít jako hudební nástroje. Oni však nevědí, zda dech, který je ozvučuje, pochází z pekla nebo z nebe, protože nevědí, zda jde o

pravdu nebo o lež. Stále jen polemizují a odůvodňují, avšak nevidí, jaká je věc opravdu. Měli byste však vědět, že lidský důvtip dokáže odůvodnit cokoli, až to vypadá jako pravda. Tak dokážou jednat heretici a bezbožníci, a ateisté jsou dokonce schopni dokázat, že neexistuje Bůh, ale jen příroda."

Poté se shromážděných Angličanů zmocnila touha po moudrosti; požádali tedy anděly: „Vykládá se tolik různých věcí o svatém přijímání - řekněte nám o něm pravdu."

„Pravdou je, že člověk, který hledí k Pánu a činí pokání, je tímto nejposvátnějším úkonem spojen s Pánem a uveden do nebe." „To je záhada," reagovali na to lidé ze zástupu. „Je to záhada," přitakali andělé, „avšak lze ji pochopit. Chléb ani víno nemají takový účinek - ani na jednom z nich není nic posvátného. Avšak hmotný chléb a hmotné víno jsou souvztažné s duchovním chlebem a vínem. Duchovní chléb je svatostí lásky a duchovní víno je svatostí víry. Obojí je od Pána a obojí je Pána. Odsud plyne spojení Pána s člověkem a člověka s Pánem - ne skrze chléb a víno, ale skrze lásku a víru člověka, který činil pokání. A spojení s Pánem je zároveň i uvedením do nebe."

Když je pak andělé trochu poučili o souvztažnostech, lidé ze zástupu pravili: „Nyní jsme tomu poprvé porozuměli." Jakmile to vyslovili, z nebe se snesla plamenná záře. Sdružila je s anděly a oni k sobě pocítili vzájemnou lásku.

Pravé křesťanské náboženství 621

(98)

KDO JE PŘIJAT DO NEBE

Všichni jsou připravováni pro nebe, což se děje v duchovním světě ležícím uprostřed mezi nebem a peklem, začnou po jistém čase vzdychat a toužit po nebi. Brzy se jim otevrou oči a oni spatří cestu vedoucí k některému nebeskému společenství. Vydají se po ní a začnou stoupat vzhůru; na vrcholu je brána a u ní stojí stráž. Stráž bránu otevře a oni vstoupí.

Pak je přijde uvítat vyšetřovatel a předá jim vzkaz od místního vládce, aby šli dál a pátrali, zda najdou nějaké domy, které by rozpoznali jako své. Pro každého nově příchozího anděla totiž stojí nový dům. Pokud nějaký najdou, oznámí to a zůstanou tam.

Pokud však žádný nenajdou, vrátí se a řeknou, že žádný neviděli. Pak některý z místních moudrých prošetří, zda jejich světlo harmonuje se světlem tohoto společenství, a zejména zda takto harmonuje jejich teplo. Světlo nebe je totiž ve své podstatě Božská pravda a teplo nebe Božské dobro, obojí vycházející od Pána jako ze zdejšího Slunce. Pokud je jejich světlo a teplo rozdílné od místního, tedy pokud mají pravdu a dobro rozdílné, nepřijmou je. Odejdou proto a vydají se po cestách, které se mezi jednotlivými nebeskými společnostmi otevírají.

V cestě pokračují tak dlouho, dokud nenajdou takové společenství, které by přesně odpovídalo jejich pohnutkám. To se stane jejich věčným příbytkem. Jsou tam totiž mezi svými, jakoby mezi příbuznými a přáteli, které ze srdce milují, protože sdílejí podobné pohnutky. Jsou tam také ve štěstí svých životů a v radosti, kterou plodí mír jejich duše a která jim zaplňuje celou hrud. Teplo a světlo nebe totiž v sobě mají nevyjádřitelnou rozkoš, kterou sdílejí. To se děje u těch, kteří se stanou anděly.

I těm, kdo podléhají zlům a lžím, může být dovoleno vyjít do nebe. Když tam však vstoupí, začnou lapat po dechu a těžko se jim dýchá. Kalí se jim zrak, zatemňuje rozum a přestávají myslet. Je to, jako by jim do tváře hleděla smrt, a tak tam stojí jako špalky dřeva. Pak se jim rozbuší srdce, sevře hrud', mysl zachvátí úzkost a trpí stále víc. V tomto stavu se svíjejí jako hadi u ohně. Odvalí se proto pryč a vrhnou se do příkrého srázu, který se tam objeví, a nespočinou, dokud se nedostanou do pekla mezi sobě rovné. Až tam popadnou dech a srdce jim začne volně tlouci. Poté pojmu nenávist vůči nebi, odmítnou pravdu a ze srdce se rouhají Pánu, protože Jej činí zodpovědným za bolest a muka, která podstoupili v nebi.

Těchto několik poznámek objasňuje, jaký osud očekává ty, kteří považují za nic pravdy víry, jež tvoří světlo nebeských andělů, i dobra lásky a účinné lásky, jež tvoří teplo jejich životů. Ukazují také, jak moc se mýlí ti, kdo věří, že nebeské štěstí může zakoušet každý, jen když je vpuštěn do nebe. Dnešní víra totiž učí, že vpuštění do nebe je věcí pouhé milosti a že člověk je přijímán do nebe tak, jak ve světě přichází na svatební oslavu, a tím se okamžitě účastní jejich radostí a veselí.

Lidé by však měli vědět, že v duchovním světě se sdílejí pohnutky lásky, a odtud i myšlenky, protože člověk je tam duchem a životem ducha je pohnutka lásky a z ní vznikající myšlenky; a že stejnorodé pohnutky spojují, zatímco nesourodé rozdělují, a že nesourodost vytváří utrpení jak pro ďábla v nebi, tak pro anděla v pekle. Proto jsou lidé rozdělení přesně podle rozmanitosti, různorodosti a odlišností pohnutek své lásky.

Pravé křesťanské náboženství 622

(99)

PADAJÍCÍ MRTVÍ KONĚ A PŘEKVAPENÍ ŽÁCI

Jednou mi bylo dovoleno spatřit na tři sta kněží společně s laiky. Všichni byli vzdělaní a učení, protože věděli, jak dokázat, že víra samotná dovede člověka k ospravedlnění a některá i dál. Protože sdíleli víru, že přijetí do nebe se děje z čisté milosti, bylo jim dovoleno vystoupit do jednoho nebeského společenství, jež však nepatřilo k těm nejvyšším. Jak stoupali, vypadali z dálky jako vlci. Když do nebe vstoupili, andělé je uctivě přijali; avšak když s nimi začali hovořit, zachvátí je třes, pak hrůza a nakonec jakoby smrtelná agónie. Vrhli se pak po hlavě dolů a vypadali přitom jako mrtví koně. Při stoupání vypadali jako vlci, protože bujará přírodní náklonnost chtít něco vidět a poznat vypadá ze souvztažnosti jako vlk. Když se vrhli dolů, vypadali jako mrtví koně, protože chápání pravdy se ze souvztažnosti jeví jako kůň, a chybějící pochopení pravdy církve se jeví jako mrtvý kůň.

Dole stálo několik chlapců, kteří je viděli sestupovat, a při sestupování je uviděli jako mrtvé koně. Odvrátili od nich tváře a zeptali se svého učitele, který tam byl s nimi: „Co to je za obludnost? Viděli jsme lidi, a teď na jejich místě vidíme mrtvé koně. Nemůžeme se na ně dívat, a tak jsme odvrátili tváře. Nenechte nás tady stát, odejdeme pryč.“ A tak odešli.

Cestou je učitel poučil o tom, co znamená „mrtvý kůň“. Řekl: „Kůň znamená chápání pravdy ze Slova. To je význam všech koní, které jste viděli. Když totiž někdo kráčí a rozmyšlí přitom nad něčím ze Slova, jeho úvahy se z dálky jeví jako kůň - ušlechtilý a živý, uvažuje-li duchovně, a bídný nebo mrtvý, uvažuje-li materiálně.“

„Co to znamená uvažovat nad něčím ze Slova duchovně nebo materiálně?“ zeptali se chlapci.

„Osvětlim to na příkladu," odpověděl učitel. „Když někdo čte Slovo s úctou, nerozmýšlí přitom vnitřně o Bohu, o bližním a o nebi? Každý, kdo přemýšlí o Bohu pouze jako o osobě, a ne o Jeho podstatě, myslí materiálně; stejně tak uvažuje materiálně každý, kdo přemýšlí o bližním pouze podle jeho vnější podoby, aniž by bral v úvahu jeho charakter. A materiálně uvažuje i ten, kdo myslí na nebe pouze jako na místo, a ne jako na lásku a moudrost, jež nebe vytvářejí."

„I my jsme mysleli na Boha jako na osobu; mysleli jsme, že bližní je člověkem díky své podobě; o nebi jsme přemýšleli jako o nějakém místě nad námi. Takže i my, když jsme četli Slovo, jsme se druhým jevili jako mrtví koně?" zeptali se hoši.

„Ne, vy jste ještě chlapci, a nemůžete proto myslet jinak," odvětil učitel. „Všiml jsem si vaší touhy po poznání a pochopení, a protože ta je duchovní, myslíte také duchovně. Ve vašich materiálních myšlenkách je totiž latentně skryto duchovní myšlení, přestože si toho nejste vědomi. Vráťím se však k tomu, co jsem řekl před chvílí, totiž že ten, kdo při čtení Slova nebo při přemýšlení o něčem ze Slova uvažuje materiálně, jeví se z dálky jako mrtvý kůň, a kdo při tom uvažuje duchovně, jako živý kůň. Řekl jsem také, že materiálně myslí na Boha ten, kdo na Něj myslí pouze jako na osobu, a ne na Jeho podstatu. Božská podstata má mnoho rysů, jako je například všemohoucnost, vševědoucnost, všudypřítomnost, věčnost, láska, moudrost, milosrdenství, milost a další. Některé vlastnosti z Božské postaty vycházejí - to je stvoření a udržování, vykoupení a spasení, osvícení a poučení. Všichni, kteří myslí na Boha jako na osobu, vytvářejí tři Bohy. Říkají, že jeden Bůh je stvořitel a udržovatel, druhý vykupitel a spasitel a třetí osvěcovatel a učitel. Všichni, kteří myslí na Boha z Jeho podstaty, vytvářejí jednoho Boha a říkají: ‚Bůh nás stvořil, také nás vykupuje a přináší nám spásu, osvěcuje nás a poučuje.‘ Proto ti, kteří na Boží trojici myslí v pojmech osoby, a tedy materiálně, nemohou zabránit materiálním představám svého myšlení, aby nevytvořily z jednoho Boha tři. Přesto jsou navzdory svému myšlení nuceni říkat, že tito tři jsou skrze svou podstatu jedno, neboť o Bohu přemýšlejí - jakoby přes nějakou mříž - také v pojmech Jeho podstaty.

Proto, mí žáci, myslete z podstaty a z ní na osobu. Myslet z osoby na podstatu je materiálním myšlením o podstatě, ale myslet z podstaty na osobu je duchovním myšlením o osobě. Protože staří pohané mysleli na Boha i na Jeho mnohé aspekty materiálně, nevytvořili tři Bohy, ale téměř sto bohů, z nichž každý představoval jeden Boží aspekt. Měli byste také vědět, že materiální nevstupuje do duchovního, ale duchovní do materiálního. Podobné to je s myšlením na bližního podle jeho vnější podoby, a ne podle jeho charakteru, nebo s myšlením o nebi jako o místě, a ne jako o lásce a moudrosti, jež nebe vytvářejí. Podobné je to i s celým Slovem a s každým jeho detailem. Ten, kdo v sobě chová materiální představu Boha, bližního a nebe, nemůže ze Slova nic pochopit a Slovo je pro něj mrtvou literou. Takový člověk, když si v něm čte nebo o něčem z něj přemýšlí, se z dálky jeví jako mrtvý kůň.

Ti, kteří se před vašimi zraky při sestupu z nebe jevili jako mrtví koně, zabránili sobě i druhým chápat teologické nebo duchovní otázky církve racionálně, a to kvůli zvláštnímu dogmatu, že chápání musí být podřízeno víře. Neuvažují přitom, že chápání uzavřené náboženstvím je slepé jako krtek a úplně temné. A taková temnota, která ze sebe vypudila veškeré duchovní světlo, brání přílivu světla od Pána a z nebe a staví před sebe zátaras na úrovni tělesných smyslů, daleko pod úrovní racionálního chápání otázek víry. Staví tento zátaras poblíž nosu a upevňuje jej v nosní chrupavce tak, aby člověk nemohl ucítit nic duchovního. Tím se někteří lidé stali takovými, že když ucítí vůni něčeho duchovního, omdlévají. Vůni myslím vnímání. Jsou to ti lidé, kteří učinili z Boha tři. V pojmech podstaty sice říkají, že Bůh je jeden, avšak když se modlí podle své víry, aby se Bůh Otec smiloval pro svého Syna a aby vyslal Ducha svatého, vytvářejí zjevně tři Bohy. Nemohou jinak, neboť se modlí k jednomu, aby byl milostivý kvůli druhému a aby vyslal třetího."

Pak je učitel poučil o Pánu, že On je jediný Bůh, ve kterém je Božská trojice.

Pravé křesťanské náboženství 623

(100)

O VYVOLENÝCH A O SVĚDOMÍ

Jednou jsem se v duchovním světě zadíval směrem doprava a spatřil, jak spolu hovoří několik vyvolených. Zašel jsem za nimi a oslovil je:

„Pozoroval jsem vás z dálky a viděl kolem vás sféru nebeského světla. Poznal jsem z toho, že patříte k těm, jež se ve Slovu nazývají ‚vyvolenými‘. Přišel jsem proto, abych si poslechl, o jakém nebeském tématu hovoříte.“

„Proč nás nazýváš vyvolenými?“ zeptali se.

„Protože ve světě, kde přebývám tělesně, si lidé myslí, že ‚vyvolenými‘ se ve Slovu označují ti, které vybral Bůh - ať již před jejich narozením nebo po něm - a předurčil je pro nebe. Pouze jim je dána víra jakožto znamení jejich vyvolení. Ostatní jsou zavrženi a ponecháni sami se sebou, aby se vydali kteroukoli cestou do pekla. Já však vím, že nikdo není vyvolen ani před narozením, ani po něm, ale že vyvolení a předurčení do nebe jsou všichni, neboť všichni tam jsou voláni; a že Pán volí po smrti ty, kteří dobře žili a správně věřili, poté, co jsou přezkoumáni. K tomuto poznání jsem došel díky mnoha zkušenostem. A protože jsem kolem vašich hlav spatřil sféru nebeského světla, vnímal jsem, že patříte k vyvoleným, kteří jsou připravováni pro nebe.“

„Věci, o kterých nám říkáš, jsme nikdy dřív neslyšeli. Není snad známo, že se nenarodí nikdo, kdo by nebyl zván do nebe, a že z těchto všech jsou po smrti vyvoleni ti, kteří věřili v Pána a žili podle Jeho přikázání? A že věřit v jakékoliv jiné vyvolení znamená obviňovat Pána nejen z neschopnosti někoho spasit, ale i z nespravedlnosti?“

Pak jsem zaslechl hlas z nebe; vycházel od andělů, kteří byli přímo nad námi. „Pojďte nahoru,“ vyzvali nás, „a my se vyptáme jednoho z vás - toho, jenž svým tělem přebývá v přírodním světě - co tam vědí o svědomí.“

Vystoupili jsme vzhůru; přišlo nás uvítat několik moudrých. Zeptali se mě: „Co ve tvém světě vědí o svědomí?“

„Chcete-li, nechte nás sejít dolů a svolat shromáždění těch, kteří jsou pokládáni za moudré - jak z laické veřejnosti, tak z duchovenstva. Budeme stát přímo pod vámi a až se jich budeme vyptávat, vlastníma ušima uslyšíte, jak budou odpovídat.“

Učinili jsme tak, a jeden z vyvolených vzal trumpetu a zatroubil s ní směrem k jihu, severu, východu a západu. Brzy nato se sešel takový zástup, že by téměř zaplnil stadión. Andělé nad námi jej rozdělili do čtyř skupin, z nichž jedna sestávala z politiků, druhá z učenců, třetí z lékařů a čtvrtá z duchovních.

Když byli takto uspořádáni, oslovili jsme je: „Promiňte, že jsme vás takto svolali. Učinili jsme tak proto, že andělé, již jsou přímo nad námi, si velmi přejí poznat, co jste si v minulém světě mysleli o svědomí, a co si tedy o něm myslíte stále, neboť lidé si o takových věcech udržují

své předchozí představy. Andělé se totiž doslechli, že znalosti o svědomí patří k těm, jež se ze světa vytratily."

Začali jsme tím, že jsme se nejprve obrátili na skupinu politiků. Požádali jsme je, aby nám, chtějí-li, řekli, co si v srdci mysleli a stále myslí o svědomí. Odpovídali jeden po druhém. Sumou jejich odpovědí bylo, že nevědí víc, než že svědomí tvoří jisté vnitřní poznání o tom, co člověk zamýšlí, myslí, činí a o čem hovoří.

„Neptali jsme se vás na etymologii slova svědomí, ale na to, co to je," odvětili jsme.

„Co jiného je svědomí než bolest z předem pojatých obav o ztrátu cti či majetku, a proto i dobré pověsti? Tuto bolest však rozptylujeme hodováním a sklenicemi dobrého vína a rozhovory o hrách Venuše a jejího syna." (*Pozn. překl.: **Kupido**, též **Amor**, řecky **Erós** - bůh lásky.*)

„Děláte si legraci," řekli jsme. „Řekněte nám, prosím, jestli jste někdy cítili i nějakou jinou úzkost."

„Jakou jinou úzkost? Není celý svět divadlem, ve kterém každý hraje svou roli jako herec na jevišti? Klameme a podvádíme každého, kdo nám přijde do cesty, pomocí jeho vlastních žádostí - jednoho tím, že si z něj tropíme blázný, druhého lichotkami, dalšího zchytralostí, předstíraným přátelstvím, hranou upřímností nebo různým politikařením či lákáním. To v nás nevyvolává žádnou duševní bolest, ale naopak veselí a radost, jež tiše, ale z plných plic vdechujeme. Slyšeli jsme od některých našich kamarádů, že je někdy přepadne úzkost a tíseň, jež jim jakoby sevrou srdce a hrud', a z toho jako by se jim pak svírala i mysl. Když se však na to zeptali lékárníků, byli poučeni, že to způsobuje melancholická nálada vznikající z nestrávených zbytků v žaludku nebo z chorobného stavu sleziny. O některých jsme se doslechli, že jim byla původní veselost navrácena pomocí léků."

Pak jsme se obrátili ke skupině učenců, mezi nimiž bylo i mnoho odborníků na fyziku. Oslovili jsme je: „Vy se zabýváte vědou a lidé vás proto považují za věšce moudrosti. Řekněte nám, prosím, co to je svědomí?"

„Co to je za otázku?" odvětili. „Slyšeli jsme opravdu o tom, že někteří trpí zasmušilostí, zármutkem a úzkostí, jež zamořuje nejen trávicí soustavu těla, ale také sídlo mysli. Věříme totiž, že tímto sídlem jsou dva mozky, které tvoří spojitá vlákna. Ta jsou však obklopena žíravou kapalinou, jež je naleptává, sžírá a rozrušuje a potlačuje tak v mysli sféru myšlenek, takže v nich nemůže proudit žádná radost vyvolaná rozmanitostí. To způsobuje, že se člověk soustředí jen na jednu věc, což ničí napětí a pružnost těchto vláken, a ta otupí a ztuhnou. To vše vyvolá nepravidelný pohyb živočišné mysli, což medikové nazývají ataxií, a také její nesprávné fungování, což nazývají ztrátou vědomí. Jedním slovem, mysl je tehdy jakoby obležena nepřátelskými šiky a nemůže se obracet jedním či druhým směrem o nic víc než kolo přitlučené hřebíky nebo loď uvízlá na písčité mělčině. Taková tíseň mysli, a z ní i tíseň srdce, napadá ty, jejichž vládnoucí láska utrpí ztrátu. Je-li totiž tato láska napadena, smrští se mozková vlákna, a toto smrštění zabrání mysli ve volném pohybu a ve vyhledávání různorodých radostí. Za těchto krizí lidi napadají podle jejich temperamentu různé druhy halucinací, šílenství a delirií, a některé i všelijaká náboženská pominutí smyslů, jež nazývají výčitkami svědomí."

Pak jsme se obrátili ke třetímu zástupu složeného z lékařů, mezi nimiž byli i chirurgové a lékárníci. Požádali jsme je:

„Snad vy budete vědět, co to je svědomí. Je to znepokojující bolest, jež zachvacuje hlavu a

parenchym srdce a odtud i přilehlou epigastrickou a hypogastrickou oblast. Nebo to je něco jiného ?"

„Svědomy je právě takovou bolestí. Rozumíme jejímu původu lépe než ostatní, neboť jde o náhodnou chorobu, jež napadá organickou strukturu těla a hlavy, a proto i myslí, neboť mysl sídlí uprostřed mozkových orgánů jako pavouk uprostřed svých pavučinových vláken a jako pavouk po nich vybíhá a putuje. Tyto choroby nazýváme organické a ty z nich, které se pravidelně opakují, chronické. Avšak bolest, kterou nám nemocní popsali jako bolest svědomí, ta není ničím jiným než hypochondrickou chorobou, jež primárně zasahuje slezinu a sekundárně slinivku a mezenterium a znemožňuje jim jejich normální fungování. Z toho vznikají žaludeční choroby, jež vyvolávají zhoršení žaludečních šťáv; dochází ke stlačení kolem žaludečního jícnu, což se nazývá pálení žáhy. Tyto šťávy se pak naplňují černou, žlutou či zelenou žlučí, jež ucpává nejmenší cévky zvané vlasečnice. To pak vede ke kachexii, atrofii a symfyze a také k nepravé pneumonii z chronických hlenů a k ichorickému a korodujícímu tkáňovému moku v celé krvi. Podobné důsledky vznikají, když se do krve a krevní plazmy dostane hnis, a to z empyémů, abscesů a apostémů v těle. Když se tato krev dopraví krční tepnou do hlavy, odírá, rozleptává a šíří tam medulární, korové a meningeální částice mozku, a tak vyvolává bolest, jež se nazývá bolestí svědomí."

Když jsme si to vyslechli, řekli jsme: „Mluvíte jazykem Hippokrata a Galena (*Pozn. překl.: Velcí starořeční spisovatelé o lékařství.*). Ten je nám cizí, nerozumíme mu. Neptali jsme se vás na tyto choroby, ale na svědomí, jež je čistě mentální záležitostí."

„Choroby mysli a choroby hlavy jsou tytéž," opáčili, „povstávají v těle. Souvisejí spolu jako dvě poschodí jednoho domu spojená schodištěm, po kterém je možno stoupat či sestupovat. Víme proto, že stav mysli je úzce závislý na stavu těla. My však tyto stavy malátnosti a bolesti hlavy - které, jak rozumíme, myslíte výčitkami svědomí - léčíme, někdy pomoci obvazů a horkých mastiček, jindy infúzemi či emulzemi, a v některých případech stimulanty a anodiny."

Když jsme si od nich vyslechli ještě další a podobné, odvrátili jsme se a obrátili se na duchovní. „Vy víte, co to je svědomí," pravili jsme. „Řekněte nám o něm a poučte posluchače."

„Co to je svědomí, to víme i nevíme. Věřili jsme, že jde o sklíčenost, jež předchází vyvolení; že je to tedy okamžik, kdy je člověku dána víra, jejíž pomocí získává nové srdce a nového ducha a je znovuzrozen. Všimli jsme si však, že tuto sklíčenost pociťují jen někteří. Pouze někteří cítí strach a obavy před pekelným ohněm, a jen málokdo se obává svých hříchů a spravedlivého Božího hněvu. My zpovědníci je však léčíme pomocí evangelia a pravdy, že Kristus svým utrpením na kříži odňal zatracení, a uhasil tak věčný oheň a otevřel nebe těm, kteří mají víru, v níž je vepsáno přičtení Kristovy zásluhy."

Kromě toho svědomí mají lidé různých náboženství, těch pravých i fanatických, kteří si ve věci spasení dělají starosti - a to nejen o ty podstatné věci, ale i o ty formální a dokonce i bezvýznamné. Proto, jak jsme již řekli, víme, že svědomí existuje; co to je a jaké je právě svědomí, jež musí být zcela duchovní, to však nevíme."

Andělé nad nimi si vyslechli všechny tyto názory vyjádřené čtyřmi skupinami. Řekli si pak mezi sebou: „Vnímáme, že nikdo v křesťanském světě neví, co to je svědomí. Vyšleme proto jednoho z nás, aby je poučil."

Náhle se uprostřed zástupů objevil anděl. Byl celý v bílém a kolem hlavy mu zářil jasný pruh obsahující drobné hvězdy. Oslovil čtyři zástupy:

„V nebi jsme slyšeli, jak jste postupně přednášeli své názory o svědomí; všichni jste je považovali za nějakou duševní bolest, jež zaplavuje těžkostí hlavu a z ní tělo, nebo zachvacuje tělo a z něj i hlavu. Svědomí nahlíženo o sobě však není žádná bolest, ale duchovní touha jednat v souladu s náboženstvím a vírou. Proto jsou ti, kdo mají svědomí, v klidu a míru a ve vnitřní blaženosti, když jednají v souladu se svědomím, a v neklidu, pokud jednají proti němu. Mentální bolest, o které se domníváte, že je svědomím, však není svědomím, ale pokušením, což je konflikt ducha a těla. Pokud je tento konflikt duchovní, má svůj původ ve svědomí, avšak pokud je pouze přírodní, má svůj původ v chorobách, jež právě vyjmenovali lékaři.

Co to je svědomí, můžeme ukázat na příkladech. Svědomí má kněz, který má duchovní přání vyučovat pravdy, aby jeho stádo došlo spasení; avšak ten, kdo je vyučuje z jakéhokoliv jiného důvodu, svědomí nemá. Soudce, jenž se řídí pouze spravedlností a soudně ji vykonává, ten má svědomí; avšak soudce, který se v první řadě ohlíží na úplatky, přátele a přízeň, ten svědomí nemá. Nebo každý, kdo má u sebe majetek druhého člověka bez jeho vědomí, takže by se jím mohl beze strachu z právních důsledků či ztráty pověsti obohatit, avšak přesto jej druhému vrátí, protože není jeho, ten má svědomí - neboť dělá, co je správné, protože je to správné. Stejně tak někdo, kdo může přijmout nějakou funkci, ale ví, že druhý kandidát by byl pro společnost užitečnější, a proto mu úřad pro dobro společnosti přenechá - i ten má dobré svědomí. Podobné to je v dalších případech.

Všichni, kdo mají svědomí, mluví ze srdce, když mluví, a jednají ze srdce, když jednají. Mají totiž nerozdělenou mysl, takže hovoří a jednají tak, jak chápou a věří, že je správné a dobré. Z toho vyplývá, že ti, kdo převyšují ostatní v pravdách víry a v jasném chápání, mají dokonalejší svědomí než ti, kdo jsou méně osvíceni a méně jasně chápou.

V pravém svědomí sídlí vlastní duchovní život lidí, neboť tam mají víru spojenou s účinnou láskou. Jednat podle svědomí u nich znamená jednat ze svého duchovního života, a jednat proti svědomí znamená jednat proti tomuto životu. A kdo neví, co to je svědomí, z běžné mluvy? Když o někom říkáme: „On má svědomí,“ nemyslíme tím, že jde o spravedlivého člověka? A v opačném případě, když o někom řekneme: „On nemá žádné svědomí,“ nemyslíme tím, že je nespravedlivý?“

Když anděl domluvil, byl hned povznesen do svého nebe. Lidé ze čtyř zástupů se pak spojili do jednoho, ale když spolu nějakou dobu hovořili o tom, co řekl anděl, opět se rozdělili na čtyři skupiny - avšak tentokrát jinak než předtím. V jedné byli ti, kdo slovům anděla porozuměli a souhlasili s nimi; ve druhé ti, kdo jim neporozuměli, ale přesto se k nim přikláněli; ve třetí ti, kteří jim nechtěli rozumět a ptali se: „Co je nám po svědomí?“; a konečně ve čtvrté ti, kteří se smáli se slovy: „Není svědomí jen zavanutím větru?“

Viděl jsem, jak se skupiny od sebe oddělují, první dvě doprava a druhé dvě doleva; ty první směrem nahoru, druhé dolů.

Pravé křesťanské náboženství 664-666

(101)

O PŮSOBNÍ DUCHA NA PŘÍRODU

Většina z těch, kteří v dnešní době věří v posmrtný život, se domnívá, že v nebi nebudou myslet na nic jiného než na zbožné věci a budou pronášet samé modlitby, a také výrazem

tváře a jednáním těla budou neustále oslavovat Boha. Jejich domy budou místem bohoslužby a svatyněmi a oni všichni budou Božími kněžími.

Mohu však všechny ujistit, že posvátné záležitosti církve tam nezabírají v lidských myslích ani domech víc místa než ve světě, kde je uctíván Bůh; bohoslužba je tam sice čistší a niternější, avšak různé záležitosti vyžadující světské znalosti a rozumové vzdělání se tam nalézají ve své dokonalosti.

Jednoho dne jsem byl přenesen do nebe a zaveden do jednoho tamního společenství, kde žili moudří lidé, kteří v dávných dobách vynikali učeností. Získali ji hlubokým studiem a úvahami nad teoretickými i praktickými otázkami. Byli v nebi, protože dříve věřili v Boha, a nyní v Pána, a milovali bližní jako sebe samé. Pozvali mě na své shromáždění a zeptali se, odkud přicházím. Vysvětlil jsem jim, že svým tělem jsem v přírodním světě, a svým duchem v jejich duchovním světě.

To tyto anděly potěšilo a zeptali se: „Co lidé ve světě, ve kterém přebýváš tělesně, vědí a chápou o působení?“ (*Pozn. překl.: Překlad latinského termínu „influx“.*)

Když jsem si připomněl, co o tomto tématu řekli a napsali různí věhlasní lidé, pravil jsem, že o působení duchovního světa na přírodní nevědí nic; vědí jen o působení přírody na přírodní objekty - o působení slunečního tepla a světla na živá těla, stromy a keře, jež je všechny oživuje, a o opačném působení chladu, jež je všechny umrtvuje. Dále vědí o působení světla na oči, což dává vzniknout vidění, zvuku na uši, což dává vzniknout slyšení, pachů na ústrojí nosu, což dává vzniknout čichovým vjemům, a tak dále.

Mimo to dnešní učenci různě argumentují o působení duše na tělo a těla na duši. Zastávají tři různé názory. Jedna skupina tvrdí, že duše působí na tělo, což nazývají příležitostným vlivem, protože jde o náhodné působení na tělesné smysly. Další tvrdí, že tělo působí na duši, což nazývají fyzickým vlivem, neboť při něm různé podněty zasahují smysly, a odtud duši. Konečně třetí skupina věří, že tělo i duše působí souběžně a nepřetržitě, což nazývají předsjednanou harmonií. Každá z těchto skupin se však domnívá, že k působení, ve které věří, dochází uvnitř přírody. Někteří se domnívají, že duše je částíčkou či kapičkou éteru, jiní, že jde o vlnu či zářivku tepla nebo světla, a další, že jde o jakési jsoucno ukrývající se v mozku. Ať už si myslí o duši cokoliv, nazývají ji duchovní, avšak duchovním myslí čistší přírodní - nevědí totiž nic o duchovním světě a o jeho působení na svět přírodní, a tak zůstávají uvnitř přírodní sféry. V jejich mezích stoupají a sestupují a vznášejí se jako orli ve vzduchu. Ti, kdo takto prodlévají v přírodě, jsou jako obyvatelé mořského ostrova, kteří nevědí, že za jejich zemí existuje ještě další země; nebo jako ryby v řece, které nevědí, že nad jejich vodou je vzduch. Když proto uslyší nějakou zmínku o tom, že existuje i jiný svět než ten jejich, že v něm žijí andělé a duchové a že veškeré působení na lidi pochází z tohoto světa podobně jako vnitřní působení na stromy, stojí v úžasu, jako by naslouchali nějakým vizím o zjevení duchů či tlachání astrologů.

Ve světě, kde žijí tělesně, nikdo kromě filozofů nepřemýšlí a nehovoří o žádném jiném působení než o působení vína na pohár, jídla a pití na žaludek, chuti na jazyk, možná i vzduchu na plíce a tak podobně. Když uslyší něco o působení duchovního světa na přírodní, řeknou: „Ať si působí, když působí; co je nám to platné a komu pomůže, když o tom budeme vědět?“ a odejdou; a když potom o tom, co o tomto působení slyšeli, s někým hovoří, pohrávají si s tím, jako si někteří pohrávají s kamínky mezi prsty.

Potom jsem s anděly hovořil o úžasných účincích působení duchovního světa na svět přírodní: například o tom, jak se housenky mění na motýly, o včelách a trubcích, o zázracích bource morušového a o pavoucích. Také jsem jim řekl, že obyvatelé země tyto věci připisují slunečnímu světlu a teplu, a tedy přírodě, a že jsem se často divil tomu, jak se těmito příklady

utvrzují pro přírodu a jak tím uspávají a umrtvují svou mysl a stávají se ateisty.

Vyprávěl jsem jim také podivuhodné věci o rostlinách; o tom, jak se všechny vyvíjejí ze semínka v řádu k novým semenům, úplně jako by země věděla, jak poskytnout a uzpůsobit své látky tak, aby sloužily jejich reprodukčnímu principu; a jak z nich nechat vyrašit výhonky, rozšířit je v stonky, z nich vypustit větve, odřít je listy a později ozdobit květy; a jak nejprve zevnitř iniciovat růst, potom zplodit ovoce a skrze ně se jakoby znovu narodit ve svých semenech jako v novém potomstvu.

Protože však tyto věci jsou k vidění neustále a každoročně se opakují, staly se běžné a obyčejné a lidé se na ně vůbec nedívají jako na zázraky, ale jako na pouhé přírodní jevy. Lidé takto smýšlejí jen proto, že nevědí vůbec nic o existenci duchovního světa, který zevnitř ovlivňuje a oživuje vše, co existuje a co se utváří v přírodním světě a na přírodní zemi, včetně každé jednotlivosti - obdobně jako lidská mysl působí na tělesné smysly a pohyby. Nevědí ani to, že všechny jednotlivosti přírody jsou jako tuniky, pochvy či pokrývky, jež odívají duchovní skutečnosti a vytvářejí na poslední úrovni účinky souvztažné s cíli Boha Stvořitele.

Pravé křesťanské náboženství 695

(102)

PŘE ŽÁKŮ ZNÁMÝCH FILOSOFŮ

Jednou jsem se modlil k Pánu, aby mi dovolil promluvit si s žáky Aristotela a zároveň Descarta a Leibnize, abych poznal jejich názor na styk mezi duší a tělem. Když jsem dokončil modlitbu, ocitl jsem se v přítomnosti devíti mužů - tří aristoteliků, tří karteziánů a tří leibnizovců. Stáli kolem mě, Aristotelovi obdivovatelé na levé straně, Descartovi následníci vpravo a Leibnizovi stoupenci vzadu za mnou. V určité vzdálenosti ode mne a v určitém vzájemném odstupu jsem viděl tři muže jakoby ověncené vavřínem; vnuknutím z nebe jsem poznal, že to jsou jejich velcí mistři a učitelé. Za Leibnizem stál muž přidržující rukou lem jeho oděvu a mně bylo řečeno, že to je Wolff. *(Pozn. překl.: Christian Wolff (1697-1754), stoupenec Leibnize.)*

Když těchto devět mužů spatřilo jeden druhého, nejprve se pozdravili a dali se do zdvořilého hovoru. Vtom ale z podsvětí vystoupil jakýsi duch s pochodní v pravici, kterou zamával před jejich obličejí; nato se z těchto mužů stali odpůrci, trojice proti trojici, a měřili se navzájem zarputilými pohledy, protože je ovládla touha polemizovat a diskutovat.

Slovo si vzali aristotelikové, kteří byli zároveň scholastiky: *(Pozn. překl.: Středověcí učenci vyučující logiku.)* „Kdo nevidí, že všechny věci pronikají do duše prostřednictvím smyslů stejně, jako člověk vchází do místnosti dveřmi, a že duše myslí pod tímto vlivem? Když milenec vidí krásnou dívku nebo svou nevěstu, nerozzáří se snad jeho oči a nepřenáší lásku k ní do jeho duše? Když lakomec vidí pytel peněz, nevzplane snad pro ně všemi smysly a nepřenáší se toto rozpoložení do duše, kde vzbuzuje touhu je získat? Když pyšný člověk zaslechne, jak jej jiný chválí, nenastraží sluch - a nepřenesení sluch tuto chválu do duše? Nejsou snad tělesné smysly jako nádvoří nabízející jediný vchod do duše? Kdo by mohl z těchto a nesčetných jiných skutečností vyvodit jiný závěr, než že vliv pochází z přírody neboli že je fyzický?”

Na tyto věty odpověděli Descartovi následovníci, kteří se až doposud chytali za hlavu: „Ach

běda ! Vy mluvíte podle zdání. Nevíte snad, že dívku nebo nevěstu nemiluje oko, ale duše ? Stejně tak že tělesné smysly netouží po pytlí peněz samy ze sebe, ale z duše ? Ani sluch nepase po chválách lichotníků jinak. Není snad vnímání zdrojem smyslového počítku ? - a vnímání je věc duše, ne orgánů. Řekněte, můžete-li, co jiného může pohnout jazyk a rty k řeči než myšlenka ? Co jiného může přimět ruce k práci než vůle ? - a myšlenka i vůle jsou věci duše, ne těla. Z čeho jiného tedy oko vidí, uši slyší a jiné orgány cítí, věnují něčemu pozornost a obracejí se k něčemu, než z duše ? Z těchto a nesčetných podobných skutečností musí usoudit každý, jehož moudrost přesahuje oblast tělesných smyslů, že neexistuje žádný vliv z těla do duše, ale pouze z duše do těla, jenž označujeme jako příležitostný nebo také duchovní vliv."

Když to uslyšeli tři muži, Leibnizovi stoupenci stojící za dříve zmíněnými trojicemi, pozvedli své hlasy: „Slyšeli jsme argumenty obou stran, porovnali jsme je a všimli si, že v mnohém jsou silnější ti a v mnohém zase oni; a proto, dovolíte-li, chceme spor urovnat."

Na otázku, jak toho chtějí dosáhnout, odpověděli: „Neexistuje žádný vliv z duše do těla ani z těla do duše, avšak k oběma vlivům dochází jednotně a neustále, což proslulý autor označil krásným jménem - předsjednaná harmonie."

Na to se opět objevil duch s pochodní v ruce, tentokrát však v levé, a zamával jí za jejich týlem. Vtom se všechny jejich myšlenky zmátly a oni zvolali: „Ani naše duše, ani naše tělo neví, na kterou stranu se přiklonit; rozhodněme tedy tento spor losem a přijmeme ten závěr, který bude vylosován jako první."

Pak vzali tři listy papíru a na jeden z nich napsali „fyzický vliv", na druhý „duchovní vliv" a na třetí „předsjednaná harmonie". Vložili je do klobouku a vybrali ze svého středu jednoho, který měl losovat. Sáhl dovnitř a vytáhl papír, na němž stálo: „duchovní vliv". Když to spatřili a nahlas přečetli, všichni prohlásili (někteří jasným a zvučným, jiní slabým a přidušeným hlasem): „Přijímáme to, protože jsme to vytáhli jako první."

Vtom k nim přistoupil anděl a řekl: „Nevěřte, že jste si vytáhli lístek hovořící v prospěch duchovního vlivu náhodou - stalo se tak díky prozřetelnosti. Myšlenkový zmatek vám totiž brání spatřit pravdu, avšak pravda sama se vám vložila do ruky, abyste ji přijali."

Pravé křesťanské náboženství 696

(103)

JAK JSEM SE STAL TEOLOGEM

Jednou jsem byl dotázán, jak jsem se stal z filosofa teologem.

Odpověděl jsem: „Stejně jako Pán učinil z rybářů učedníky a apoštoly. Již od raného mládí jsem byl duchovním rybářem."

Na to se mě můj tazatel zeptal, co to je duchovní rybář. Odpověděl jsem, že rybář v duchovním smyslu Slova označuje člověka, který zkoumá a vyučuje přírodní pravdy, a pak na rozumovém základě i pravdy duchovní.

Na otázku, jak to mohu dokázat, jsem odpověděl: „Z těchto míst ve Slově:

Vody se vypaří, než dojdou k moři, a řeka vyschne a vysuší se. Tu se budou rybáři rmoutit a truchlit, všichni, kdo vrhají udici do Nilu. (Iz 19,5.8) a na jiném místě:

U řeky, jejíž voda byla uzdravena, postavili se rybáři od Ěn-gedí a rozprostřeli sítě; ryb rozličného druhu bylo velmi mnoho jako ryb ve Velkém moři. (Ez 47,9.10) a jinde:

Hle, Já posílám k mnohým rybářům, je výrok Hospodinův, a ti je vyloví jako ryby. (Jr 16,16)

Z toho je jasné, proč si Pán vybral rybáře za učedníky a řekl jim: Pojdte za mnou a učiním z vás rybáře lidí. (Mt 4,18-19; Mk 1,16-17) a Petrovi, když nalovil množství ryb:

Od této chvíle budeš lovit lidi." (L 5,9-10)

Dále jsem mu vysvětlil původ tohoto významu rybářů z díla *Odhalená Apokalypsa*, zejména že voda označuje přírodní pravdy (č. 50,932); podobně řeka (č. 409, 932); a ryba ty, kdo jsou v přírodních pravdách (č. 405); proto se rybáři nazývají ti, kdo zkoumají a vyučují pravdu.

Když to můj tazatel slyšel, hlasitě zvolal: „Teď chápu, proč Pán vybral a povolal za své učedníky rybáře, a nedivím se ani, proč vybral a povolal tebe - když jsi byl, jak říkáš, od raného mládí rybářem v duchovním smyslu, tedy badatelem v přírodních pravdách. Badatelem v duchovních pravdách jsi nyní proto, že ty jsou spočívající na pravdách přírodních."

Protože to byl myslitel, dodal, že Pán jediný ví, kdo je schopen přijmout a vyučovat otázky Jeho Nové Církve, ať je to někdo z představených nebo z jejich služebníků. Ostatně který teolog mezi křesťany nestudoval na univerzitě filosofii dříve, než byl vysvěcen jako teolog ? Odkud by jinak získal schopnost úsudku ?

Nakonec řekl: „Protože jsi se stal teologem, vysvětl mi svou teologii"

„Toto jsou dva její principy:Bůh je jeden, a láska k bližnímu a víra jsou spojeny," odpověděl jsem.

„A kdo to popírá ?" namítl.

„Dnešní teologie, pokud ji zkoumáme zevnitř."

Styk duše s tělem 20

OBSAH

(0)____

<u>Duchovní světy Emanuela Swedenborga.....</u>	<u>3</u>
<u>NEBESKÉ RADOSTI A SVATBY V NEBI.....</u>	<u>6</u>
<u>SETKÁNÍ S LÁSKOU.....</u>	<u>25</u>
<u>MÁTE V NEBI LÁSKU ?.....</u>	<u>27</u>
<u>ZPĚV O ČISTÉ POHLAVNÍ LÁSCE.....</u>	<u>30</u>
<u>U CHRÁMU MOUDROSTI.....</u>	<u>32</u>
<u>NA NÁVŠTĚVĚ U LIDÍ ZLATÉHO VĚKU.....</u>	<u>34</u>
<u>NA NÁVŠTĚVĚ U LIDÍ STŘÍBRNÉHO VĚKU.....</u>	<u>36</u>
<u>NA NÁVŠTĚVĚ U LIDÍ MĚDĚNÉHO VĚKU.....</u>	<u>38</u>
<u>NA NÁVŠTĚVĚ U LIDÍ ŽELEZNÉHO VĚKU.....</u>	<u>40</u>
<u>NA NÁVŠTĚVĚ U LIDÍ POSLEDNÍHO VĚKU.....</u>	<u>42</u>
<u>O NOVÉ CÍRKVI A NOVÉM VĚKU.....</u>	<u>46</u>
<u>TAJEMSTVÍ PŮVODU MANŽELSKÉ LÁSKY.....</u>	<u>49</u>
<u>PAPÍR SE ZÁŘÍCÍM NÁPISEM.....</u>	<u>55</u>
<u>VE ŠKOLE MOUDROSTI.....</u>	<u>56</u>
<u>SVĚŽÍ VŮŇ JARA SNESENÁ ANDĚLY.....</u>	<u>62</u>
<u>OLYMPIÁDA ANEB NOVINKY ZE ZEMĚ.....</u>	<u>63</u>
<u>ZPĚV O ROZKOŠÍCH MANŽELSKÉ LÁSKY.....</u>	<u>66</u>
<u>DALŠÍ NOVINKY ZE ZEMĚ.....</u>	<u>69</u>
<u>V ZAHRADĚ ADRAMANDONI.....</u>	<u>71</u>
<u>VĚČNÝ ODPOČINEK V NEBI.....</u>	<u>74</u>
<u>TAJEMSTVÍ ŽENSKÉ MOUDROSTI.....</u>	<u>76</u>
<u>NÁVŠTĚVA U „SPRAVEDLIVÝCH“.....</u>	<u>78</u>
<u>NÁVŠTĚVA U „ROZUMÁŘŮ“.....</u>	<u>79</u>
<u>NÁVŠTĚVA U „MOUDRÝCH“.....</u>	<u>81</u>

<u>KRÁLOVÉ KRÁLŮ A BOHOVÉ BOHŮ.....</u>	<u>83</u>
<u>TŘI UNIVERZÁLNÍ LÁSKY.....</u>	<u>88</u>
<u>PALÁC O TŘECH PATRECH.....</u>	<u>92</u>
<u>O ROZKOŠÍCH LÁSKY S DÍVKAMI FONTÁNY.....</u>	<u>93</u>
<u>DISKUSE O DUŠI.....</u>	<u>97</u>
<u>VE SVATEBNÍ ZAHRADE.....</u>	<u>101</u>
<u>POUČENÍ O ROZDÍLU SVĚTŮ.....</u>	<u>103</u>
<u>KDY JE LÁSKA BLÁZNIVÁ ?.....</u>	<u>106</u>
<u>STROM POZNÁNÍ DOBRÉHO A ZLÉHO.....</u>	<u>108</u>
<u>TRVALÁ SCHOPNOST MANŽELSKÉ LÁSKY.....</u>	<u>109</u>
<u>O STŘEDU A ROZLOZE VESMÍRU.....</u>	<u>111</u>
<u>ŽENSKÁ KRÁSA A JEJÍ PŮVOD.....</u>	<u>114</u>
<u>BŮH, NEBO PŘÍRODA ?.....</u>	<u>116</u>
<u>O VZNIKU ZLA S ANDĚLY NEBE NEVINNOSTI.....</u>	<u>121</u>
<u>O RADOSTECH NEBE A PEKLA.....</u>	<u>123</u>
<u>CHLUBÍCÍ SE ZÁLETNÍK.....</u>	<u>126</u>
<u>TŘI CESTY K VLASTNÍMU NITRU.....</u>	<u>128</u>
<u>SATYROVÉ V LESE.....</u>	<u>130</u>
<u>DOBŘE ZPRÁVY ZE ZEMĚ.....</u>	<u>133</u>
<u>JEDNOMYSLNÉ DUCHOVENSTVO.....</u>	<u>136</u>
<u>CÍRKEVNÍ HIERARCHIE A TOUHA PO MOCI.....</u>	<u>137</u>
<u>S PAPEŽEM SIXTEM V. O POKLADECH A HLUPÁCÍCH.....</u>	<u>139</u>
<u>LÁSKA K OVLÁDÁNÍ DRUHÝCH.....</u>	<u>140</u>
<u>O BOŽSKÉ TROJICI S BISKUPEM A UČENCI.....</u>	<u>141</u>
<u>O BOHU A BOŽÍCH OSOBÁCH.....</u>	<u>143</u>
<u>O BOŽÍM ŘÁDU.....</u>	<u>145</u>
<u>O BOŽÍ VŠEMOHOUČNOSTI.....</u>	<u>147</u>
<u>DALŠÍ ROZMLUVA O BOŽÍM ŘÁDU.....</u>	<u>149</u>
<u>O STVOŘENÍ VESMÍRU Z DUCHOVNÍHO SLUNCE.....</u>	<u>151</u>
<u>STVOŘENÍ PŘÍRODY NA ZEMI.....</u>	<u>152</u>

<u>VÝMĚNA NÁZORŮ NA STVOŘENÍ VESMÍRU.....</u>	<u>154</u>
<u>SETKÁNÍ SE SATANEM A SIRÉNOU.....</u>	<u>156</u>
<u>DVĚ SOCHY ANDĚLŮ DRAKA.....</u>	<u>158</u>
<u>SCHOPNOST DUCHŮ HOVOŘIT.....</u>	<u>160</u>
<u>BOŽSKÉ LIDSTVÍ PÁNA.....</u>	<u>163</u>
<u>BOJOVNÍCI Z ARMAGEDONU.....</u>	<u>165</u>
<u>ANDĚL V ÚŽASU NAD ŠÍLENSTVÍM DNEŠNÍ CÍRKVE.....</u>	<u>169</u>
<u>ČTYŘI STRÁNKY BOŽÍ MILOSTI.....</u>	<u>170</u>
<u>VÝZNAM BOŽÍ PRAVICE.....</u>	<u>172</u>
<u>RADA DUCHŮ PŘIDRUŽENÝCH K LIDEM.....</u>	<u>174</u>
<u>PEKELNÝ KOUŘ A PLAMENY.....</u>	<u>178</u>
<u>DVANÁCT DUCHŮ S DUTÝMI HLAVAMI.....</u>	<u>180</u>
<u>STAŘEC S KNIHAMÍ.....</u>	<u>183</u>
<u>FALŠOVÁNÍ SLOVA A HRY SVĚTLA.....</u>	<u>184</u>
<u>DUCHOVÉ SEVERNÍHO VĚTRU.....</u>	<u>187</u>
<u>ROZDĚLENÍ LIDSKÉ MYSLI.....</u>	<u>189</u>
<u>SVATYNĚ FALEŠNÉHO PROROKA.....</u>	<u>190</u>
<u>SLAVNOSTNÍ SNĚM V DUCHOVNÍM SVĚTĚ.....</u>	<u>191</u>
<u>NEBESKÉ SCÉNY ZOBRAZUJÍCÍ SLOVO.....</u>	<u>195</u>
<u>PÍSEMNÝ PROJEV V NEBI.....</u>	<u>195</u>
<u>SLOVO DÁVNÝCH LIDÍ.....</u>	<u>196</u>
<u>PRACOVNÍ TÁBORY SATANŮ A ĎABLŮ.....</u>	<u>197</u>
<u>O VROZENÝCH PŘEDSTAVÁCH.....</u>	<u>199</u>
<u>JAK UMÍRÁ VÍRA BEZ LÁSKY.....</u>	<u>202</u>
<u>CO JE TO LÁSKA A MOUDROST.....</u>	<u>203</u>
<u>CHRÁM MOUDROSTI.....</u>	<u>204</u>
<u>STOUPENCI DRAKA OBLÉHAJÍCÍ MĚSTO.....</u>	<u>205</u>
<u>LIST Z NEBE A POTOPENÉ SPOLEČENSTVÍ.....</u>	<u>208</u>
<u>„MOUDŘÍ“ KŘESŤANÉ A POHANÉ.....</u>	<u>211</u>
<u>DVĚ ROZMLUVY ANDĚLA.....</u>	<u>212</u>

<u>CO JE TO LÁSKA K BLIŽNÍMU.....</u>	<u>213</u>
<u>DISKUSE V CHATRČI BEZ OKEN.....</u>	<u>218</u>
<u>VPLÝVAJÍCÍ ŽIVOT.....</u>	<u>219</u>
<u>ŽELVÍ LIDÉ A JEJICH TAJEMSTVÍ.....</u>	<u>222</u>
<u>SETKÁNÍ ODPŮRCŮ SVOBODNÉ VŮLE.....</u>	<u>225</u>
<u>DVA ROZHOVORY O SVOBODNÉ VŮLI.....</u>	<u>227</u>
<u>VYHLEDÁVAČI A PÍSAŘI.....</u>	<u>229</u>
<u>STÁDO MLUVÍCÍCH KOZ A OVCÍ.....</u>	<u>230</u>
<u>„NYNÍ JE DOVOLENO”: CHRÁM NOVÉ CÍRKVE.....</u>	<u>233</u>
<u>SKUTEČNÉ POKÁNÍ A SEBEJISTÍ POSMĚVAČI.....</u>	<u>234</u>
<u>POSMRTNÝ ÚDĚL A LIDÉ DVOJÍ TVÁŘE.....</u>	<u>236</u>
<u>VŮŇ A ZÁPACHY LÁSEK A MYŠLENEK.....</u>	<u>237</u>
<u>ZVÍDAVÍ ANGLIČANÉ SE VYPTÁVAJÍ ANDĚLŮ.....</u>	<u>238</u>
<u>KDO JE PŘIJAT DO NEBE.....</u>	<u>241</u>
<u>PADAJÍCÍ MRTVÍ KONĚ A PŘEKVAPENÍ ŽÁCI.....</u>	<u>242</u>
<u>O VYVOLENÝCH A O SVĚDOMÍ.....</u>	<u>244</u>
<u>O PŮSOBNÍ DUCHA NA PŘÍRODU.....</u>	<u>247</u>
<u>PŘE ŽÁKŮ ZNÁMÝCH FILOSOFŮ.....</u>	<u>249</u>
<u>JAK JSEM SE STAL TEOLOGEM.....</u>	<u>250</u>
<u>OBSAH.....</u>	<u>252</u>

SEZNAM KAPITOL OBSAHUJÍCÍCH SWEDENBORGOVY „PAMĚTIHODNÉ UDÁLOSTI”

POUŽITÉ ZKRATKY:

ML - Manželská láska
 ZA - Zjevená apokalypsa
 PKN - Právě křesťanské náboženství
 PS - Nauka o Písmu Svatém
 SV - Stručný výklad učení Nové církve
 V - Nauka o víře
 Co – Coronis
 SDT - Styk duše s tělem

» odkaz na pozdější výskyt příběhu

« odkaz na dřívější výskyt příběhu

Seznam sleduje pořadí, v jakém jsou příběhy uvedené v této knize. V textu knihy na konci jednotlivých příběhů jsou uvedeny vždy jen první z níže uvedených odkazů. Některá opakovaná vydání nejsou doslovná, ale upravená.

*(Poznámka zpracovatele na internet www.vesmirni-lide.cz Ivo A. Bendy: Odstranění čísel odstavců z textu a přenesení jich sem do této kumulované podoby považuji za nesprávné, jde o mlžení, **neumožňuje** čtenáři dohledat přesně jednotlivé části textu a jejich návaznosti k jiným textům a také k termínům, jak Emanuel Swedenborg v originálních knihách správně provedl).*

ML 1-26 » PKN 731-752

ML 42-44

ML 55-56

ML 75 » Co 37

ML 76 » Co 44

ML 77-80

ML 81 » PKN 625

ML 82

ML 103-114

ML 115 » PKN 624

ML 132-136 » PKN 48

ML 137

ML 151-154 opak. » PKN 692

ML 155 opak.

ML 208

ML 231-233 » PKN 332-334

ML 261-268 » PKN 661-662

ML 269 » PKN 507

ML 270

ML 293-294

ML 315 » PKN 697

ML 316

ML 326-329 » PKN 280

ML 330-331

ML 353-354 » PKN 663

ML 355-356

ML 380 » PKN 35

ML 381-384

ML 182 » PKN 693

ML 183

ML 207 » PKN 694

ML 415-422 » PKN 77

ML 444

ML 461 » PKN 570

ML 477

ML 500

ML 521-522

ML 532-535 » PKN 846-851

ZA 341

ZA716
ZA 752
ZA 802
PKN 16
PKN 25 « ZA 961 « SV 119
PKN 71-76
PKN 78-80
PKN 110
PKN 111 « ZA 294
PKN 112
PKN 113 « ZA 839
PKN 134-137
PKN 159-161 « ZA 484,2
PKN 162
PKN 185-186
PKN 187 « ZA 926 « SV 118
PKN 188 « ZA 962 « SV 120
PKN 277 « PS 26 « ZA 11
PKN 278 « SV 90
PKN 279 « SV 102 « ZA 255
PKN 281 « ZA 153
PKN 335
PKN 385 « ZA 875,3 « SV 115
PKN 386-387 « ZA 875,1-2
PKN 388 « ZA 655
PKN 389 « ZA 675
PKN 390 « ZA 484,3
PKN 391 « V 42
PKN 460 « ZA 386
PKN 461 « ZA 875,4
PKN 462 « ZA 463
PKN 459
PKN 503-504
PKN 505 « ZA 484,1
PKN 506 « ZA 417
PKN 508
PKN 567 « ZA 531 « SV114
PKN 568-569
PKN 621 « ZA 224
PKN 622-623 « ZA 611,1-2
PKN 664-666
PKN 695-696 « SDT 19
SDT 20

Emanuel Swedenborg

Příběhy z duchovního světa

Soubor „pamětihodných událostí“ ze spisů Emanuela Swedenborga:

Coronis, Manželská láska, Nauka o Písmu svatém, Nauka o víře, Pravé křesťanské náboženství, Stručný výklad učení Nové církve, Styk duše s tělem, Zjevená Apokalypsa

původních latinských originálů:

Coronis, De Amore Conjugiali, Doctrina de Scriptura Sacra, Doctrina de Fide, Vera Christiana Religio, Summaria Expositio Doctrinae Novae Ecclesiae, De Commercio Animae et Corporis, Apocalypsis revelata.

Text na zadní stranně obálky:

Emanuel Swedenborg

(1688 - 1772)

Tak jako každý, i já tíhnu k víře ve svět za hranicemi viditelná a mám dostatek poetických sklonů a vůle k životu, že dokonce i mé omezené já se rozpíná, aby zakoušelo Swedenborgův duchovní svět.
Johann Wolfgang Goethe

Nikdo nepřijal život plněji, nikdo jej nezkoumal s větší vášní, s takovou intelektuální láskou, s takovou netrpělivostí se o něm dozvědět víc.
Jorge Luis Borges

Obdivuji Swedenborga jako velkého vědce a zároveň velkého mystika. Jeho život a práce mě vždy velmi zajímaly a přečetl jsem sedm objemných knih jeho spisů, když jsem byl studentem medicíny.
Carl Gustav Jung

Swedenborg nepochybně shrnuje všechna náboženství - nebo spíše jedno náboženství - lidstva. ... Jeho teologie je vznešená ... umožňuje člověku dotknout se Boha.
Honore de Balzac

Přes 7000 stran a 3000 obrázků o Vesmírných lidech najdete na internetu:

www.vesmirni-lide.cz

www.Vesmirnilide.cz

www.andele-svetla.cz

www.andelesvetla.cz

www.universe-people.cz

www.universe-people.com

www.cosmic-people.com

www.angels-light.org

www.angels-heaven.org

www.ashtar-sheran.org

www.himmels-engel.de

www.angeles-luz.es

www.angely-sveta.ru

www.anges-lumiere.eu

www.angelo-luce.it

www.anioly-nieba.pl

www.feny-angyalai.hu

www.anjos-ceu.eu

www.angeli-raja.eu

13.7.2005

IVO A. BENDA

Info o Swedenborgovi:

www.swedenborg.cz